



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

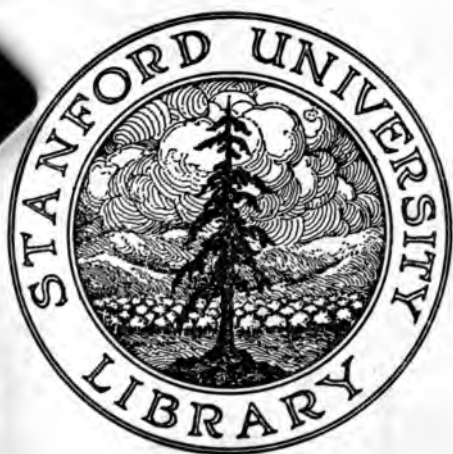
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

LIBRARY OF THE
Leland Stanford Junior University

401 5th AVENUE N. Y. 10018





7

②

DIONYSIUS, of HALICARNASSUS
“

DIONYSI

HALICARNASENSIS

ANTIQUITATUM ROMANARUM

QUAE SUPERSUNT

EDIDIT

CAROLUS JACOBY

VOLUMEN TERTIUM



LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCLXXXI

R^p

PA 3404

D6

1885

v. 3



A. 25681.
1885 1887

PRAEFATIO.

Morbo cum multa praefari prohibear, id commemoro liberalitate B. G. Teubneri, bibliopolae illustrissimi, codicem Urbinatem (B. 105) a G. Heylbutio, viro clarissimo, summa cum diligentia et sagacitate collatum esse.

Scribebam Hamburgi Idibus Juniis a. 1891

Carolus Jacoby.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ
ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Reiskianae
editionis

p. 1307 Τίτου δὲ Γερανίου Μακερίνου καὶ Ποπλίου Μη-
νυκίου τὴν ὑπατον ἐξουσίαν παραλαβόντων σίτου σπά-
νις ἰσχυρὰ τὴν Ῥώμην κατέσχευεν ἐκ τῆς ἀποστάσεως
λαβοῦσα τὴν ἀρχήν. ὁ μὲν γὰρ δῆμος ἀπέστη τῶν
πατρικίων μετὰ τὴν μετοπωρινὴν ἰσημερίαν ὑπ' αὐτὴν 5
1308 μάλιστα τὴν ἀρχὴν τοῦ σπόρου· ἐξέλιπον δὲ τὴν χώραν
οἱ γεωργοῦντες ἅμα τῇ κινήσει καὶ διέστησαν οἱ μὲν
εὐχερότεροι πρὸς τοὺς πατρικίους, τὸ δὲ θητικὸν μέ-
ρος ὥς τοὺς δημοτικούς· καὶ διέμειναν ἐξ ἐκείνου
χωρὶς ἀλλήλων ὄντες, ἕως οὗ κατέστη καὶ συνῆλθεν ἡ 10
πόλις εἰς ἑαυτὴν οὐ πολλῷ πρότερον διαλλαγεῖσα τῆς

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ Z A ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΧΑΙΟ-
ΛΟΓΙΑΣ 3 B

1 Καμερίνου A Καμερίου B Μακερίνου c. Sigonius | Μη-
νυκίου ex Μινυκίου Bb 3 ἀποστάσις O ἀποστάσεως c. Sin-
tenis Em. Dion. III 2 5 περὶ B μετὰ R 7 διέστησαν BC
μετέστησαν R 8 εὐχερότεροι O εὐγενέστεροι Cmg χαριέστεροι
c. Sintenis Em. Dion. II 31 10 ἕως οὗ O cf. Fr. Krebs Prae-
positionesadv. III p. 15. 16.

DIONYS. HAL. III. ED. JACOBY.

2 χειμερινῆς τροπῆς. τὸν δὲ μεταξὺ χρόνον, ἐν ᾧ ὁ πᾶς
 ἐπιτελεῖται σπόρος ὥρατος, ἐρημος ἢ χώρα τῶν ἐπι-
 μελησομένων ἦν καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον διετέλεσεν, ὥστε
 μηδὲ κατελθοῦσι τοῖς γεωργοῖς ἀναλαβεῖν αὐτὴν ἔτι
 5 ῥάδιον εἶναι δούλων τ' ἀποστάσει καὶ κτηνῶν ὀλέθρῳ,
 μεθ' ὧν αὐτὴν ἔμελλον ἐργάζεσθαι κεκακωμένην, ἀφορ-
 μῆς τ' οὐ πολλοῖς εἰς τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτὸν ὑπαρχούσης
 3 οὔτε σπερμάτων οὔτε τροφῆς. ταῦθ' ἡ βουλὴ μαθοῦσα
 πρέσβεις διεπέμπετο πρὸς Τυρρηνοὺς καὶ Καμπανοὺς¹³⁰⁹
 10 καὶ τὸ καλούμενον Πωμεντῖνον πεδίου σίτον ὅσον ἂν
 δύναιτο πλεῖστον ὠνησομένους· Πόπλιος δὲ Οὐαλέριος
 καὶ Λεύκιος Γεγάνιος εἰς Σικελίαν ἀπεστάλησαν, Οὐα-
 λέριος μὲν νῆος ὧν Ποπλικόλα, Γεγάνιος δὲ θατέρων
 4 τῶν ὑπάτων ἀδελφός. τύραννοι δὲ τότε κατὰ πόλεις¹³¹⁰
 15 μὲν ἦσαν, ἐπιφανέστατος δὲ Γέλων ὁ Λεινομένου¹³¹¹
 νεωστὶ τὴν Ἰπποκράτους [τοῦ ἀδελφοῦ] τυραννίδα παρ-¹³¹²
 εἰληφώς, οὐχὶ Διονύσιος ὁ Συρακούσιος, ὡς Δικίννιος
 γέγραφε καὶ Γέλλιος καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν Ῥωμαίων¹³¹³
 συγγραφέων οὐθὲν ἐξητακότες τῶν περὶ τοὺς χρόνους
 20 ἀκριβῶς, ὡς αὐτὸ δηλοῖ τοῦργον, ἀλλ' εἰκῇ τὸ προσ-
 5 τυχὸν ἀποφαινόμενοι. ἡ μὲν γὰρ εἰς Σικελίαν ἀπο-
 δειχθεῖσα πρεσβεία κατὰ τὸν δεύτερον ἐνιαυτὸν τῆς
 ἑβδομηκοστῆς καὶ δευτέρας ὀλυμπιάδος ἐξέπλευσεν ἄρ-
 χοντος Ἀθήνησιν Ἐβριλίδου, ἑπτακαίδεκα διελθόντων
 25 ἐτῶν μετὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν βασιλέων, ὡς οὗτοί τε καὶ

5 τε B τ' R 6 κεκακωμένην O κεκακωμένοις c. Sylburg
 7 πολλοῖς B πολλῆς R 9 διεπέμπεν εἰς B διεπέμπετο πρὸς R
 11 ὠνησαμένους O praeter B 16 τοῦ ἀδελφοῦ del. Cobet Obs.
 p. 134 duce Casaubono 17 Συρακόσιος Ba Συρακούσιος R
 20 τοῦργον δηλοῖ O praeter B

οἱ ἄλλοι σχεδὸν ἅπαντες συγγραφεῖς ὁμολογοῦσι· Διονύσιος δ' ὁ πρεσβύτερος ὀγδοηκοστῷ καὶ πέμπτῳ μετὰ ταῦτ' ἔτει Συρακουσίοις ἐπαναστάς κατέσχε τὴν τυραννίδα κατὰ τὸν τρίτον ἐνιαυτὸν τῆς ἐνενηκοστῆς καὶ τρίτης Ὀλυμπιάδος ἄρχοντος Ἀθήνησι Καλλίου τοῦ μετ' Ἀντιγένης. ὀλίγοις μὲν οὖν ἔτεσι διαμαρτεῖν τῶν χρόνων δοίη τις ἂν ἱστορικοῖς ἀνδράσιν ἀρχαίαις καὶ πολυετεῖς συνταττομένοις πραγματείαις, γενεαῖς δὲ δυσὶν ἢ τρισὶν ὅλαις ἀποπλανηθῆναι τῆς ἀληθείας οὐκ ἂν
 1314 ἐπιτρέψειεν. ἀλλ' ἔοικεν ὁ πρῶτος ἐν ταῖς ὥρογρα-
 10 φαῖς τοῦτο καταχωρίσας, ᾧ πάντες ἠκολούθησαν οἱ λοιποί, τοσοῦτο μόνον ἐν ταῖς ἀρχαίαις εὐρῶν ἀναγραφαῖς, ὅτι πρέσβεις ἀπεστάλησαν ἐπὶ τούτων τῶν ὑπάτων εἰς Σικελίαν σῖτον ὠνησόμενοι καὶ παρήσαν ἐκείθεν ἄγοντες ἦν ὁ τύραννος ἔδωκε δωρεάν, οὐκ ἐτι μὴν παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἐξετάσαι συγγραφέων, ὅστις ἦν τύραννος τότε Σικελίας, ἀβασανίστως δὲ πως καὶ κατὰ τὸ προστυχὸν θεῖναι τὸν Διονύσιον.

II. Οἱ μὲν οὖν ἐπὶ Σικελίας πλείοντες πρέσβεις χειμῶνι χρῆσάμενοι κατὰ θάλατταν καὶ κύκλῳ τὴν νῆ-
 20 σον περιπλεῖν ἀναγκασθέντες χρόνιοί τε κατήχθησαν πρὸς τὸν τύραννον, καὶ τὴν χειμερινὴν ἐκεῖ διατρίψαντες ὥραν μετὰ θέρος ἐπανήλθον εἰς Ἰταλίαν πολλὰς κομίζοντες ἀγοράς. οἱ δ' εἰς τὸ Πωμεντίνον ἀποσταλέντες 2
 πεδίον ὀλίγου μὲν ἐδέησαν ὥς κατάσκοποι πρὸς τῶν
 25 Οὐολούσκων ἀναιρεθῆναι διαβληθέντες ὑπὸ τῶν ἐκ

1 οἱ add. B 5 τοῦ add. B 6 Ἀνγίνῃ Ba Ἀντιγένη R
 10 ὥρογραφίαις A <χρονο>γραφίαις Bb 12 τοσοῦτο Ba τοσοῦ-
 τον ABb | εὐρεῖν c. Sintenis Dion. Em. III 3 15 ἦν] ὃν c.
 Reiske 16 μὴν add. Bb 19 Σικελίαν c. Stephanus 23 μετὰ
 τὸ θέρος O praeter B κατὰ θέρος c. Gelenius

Ῥώμης φυγάδων, χαλεπῶς δὲ πᾶν διὰ τὴν προθυμίαν
 τῶν ἰδιοξένων αὐτὰ διασῶσαι δυνηθέντες τὰ σώματα,¹³¹⁵
 δίχα τῶν χρημάτων ἀνέστρεψαν εἰς τὴν Ῥώμην ἄπρακτοι.
 3 ὅμοια δὲ τούτοις συνέβη παθεῖν καὶ τοῖς εἰς τὴν Ἰτα-
 5 λιῶτιν ἀφικομένοις Κύμην. καὶ γὰρ αὐτόθι πολλοὶ
 Ῥωμαίων διατρίβοντες, οἱ σὺν τῷ βασιλεῖ Ταρκυνίῳ
 διασωθέντες ἐκ τῆς τελευταίας μάχης φυγάδες, τὸ μὲν
 πρῶτον ἐξαιτεῖσθαι παρὰ τοῦ τυράννου τοὺς ἄνδρας
 ἐπεχείρησαν ἐπὶ θανάτῳ, ἀποτυχόντες δὲ τούτου ῥύσια
 10 κατασχεῖν ταῦτα τὰ σώματα παρὰ τῆς ἀπεσταλκυίας
 πόλεως ἤξιουν, ἕως ἀπολάβωσι τὰς ἑαυτῶν οὐσίας, ἃς
 ἔφασαν ὑπὸ Ῥωμαίων ἀδίκως δεδημεῦσθαι, καὶ ταύτης
 ᾧοντο δεῖν τῆς δίκης τὸν τύραννον αὐτοῖς γενέσθαι
 4 κριτὴν. ὁ δὲ τυραννῶν τότε τῆς Κύμης Ἀριστόδημος
 15 ἦν ὁ Ἀριστοκράτους, ἀνὴρ οὐ τῶν ἐπιτυχόντων ἔνεκα
 γένους, ὃς ἐκαλεῖτο Μαλακὸς ὑπὸ τῶν ἀστῶν καὶ σὺν
 χρόνῳ γνωριμωτέραν τοῦ ὀνόματος ἔσχε τὴν κλήσιν,
 εἰθ' ὅτι θηλυδρίας ἐγένετο παῖς ὢν καὶ τὰ γυναιξίν¹³¹⁶
 ἀρμόττοντα ἔπασχεν, ὥς ἰστοροῦσί τινες, εἰθ' ὅτι πρῶτος
 20 ἦν φύσει καὶ μαλακὸς εἰς ὀργήν, ὥς ἔτεροι γράφουσιν.
 5 ἀφορμαῖς δὲ τῆς τυραννίδος ὁποῖαις ἐχρήσατο καὶ τίνας
 ἤλθεν ἐπ' αὐτὴν ὁδοὺς καὶ πῶς διώκησε τὰ κατὰ τὴν
 ἀρχὴν καταστροφῆς θ' ὁποῖας ἔτυχεν, οὐκ ἄκαιρον
 εἶναι δοκῶ μικρὸν ἐπιστήσας τὴν Ῥωμαϊκὴν διήγησιν.
 25 κεφαλαιωδῶς διεξελθεῖν.

2 ἰδίων ξένων B ἰδιοξένων R cf. I 84, 5 5 ἐν ταύτῃ τῇ
 πόλει A αὐτόθι BC 10 αὐτὰ τὰ A ταῦτα τὰ BC 16 ἐπεκα-
 λεῖτο c. Kiessling 17 κλήσιν AC et Suidas s. v. Ἀριστόδημος
 ἐπὶ κλήσιν B 20 μαλακὸς εἰς ὀργήν A et Suidas μ. πρὸς ὁ. B
 εἰς hoc loco et IX 44, 5 del. esse censet Cobet Obs. p. 135 cf.
 Krebs Rec. litt. phil. nova 1886 p. 325 25 κεφαλ<αι>ωδῶς B

III. Ἐπὶ τῆς ἐξηκοστῆς καὶ τετάρτης ὀλυμπιάδος
 ἄρχοντος Ἀθήνησι Μιλτιάδου Κύμην τὴν ἐν Ὀπικοῖς
 Ἑλληνίδα πόλιν, ἣν Ἐρετριεῖς τε καὶ Χαλκιδεῖς ἐκτι-
 σαν, Τυρρηγῶν οἱ περὶ τὸν Ἰόνιον κόλπον κατοικοῦντες
 ἐκεῖθεν θ' ὑπὸ τῶν Κελτῶν ἐξελασθέντες σὺν χρόνῳ, 5
 καὶ σὺν αὐτοῖς Ὀμβρικοὶ τε καὶ Δαῦνιοι καὶ συχνοὶ
 1317 τῶν ἄλλων βαρβάρων ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν οὐδεμίαν
 ἔχοντες εἰπεῖν πρόφασιν τοῦ μίσους δικαίαν ὅτι μὴ
 τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως. ἦν γὰρ Κύμη κατ' ἐκεῖ- 2
 νους τοὺς χρόνους περιβόητος ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν ὅλην 10
 πλούτου τε καὶ δυνάμεως ἕνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν
 γῆν τε κατέχουσα τῆς Καμπανῶν πεδιάδος τὴν πολυ-
 καρποτάτην καὶ λιμένων κρατοῦσα τῶν περὶ Μισσηνὸν
 ἐπικαιροτάτων. τούτοις ἐπιβουλεύσαντες τοῖς ἀγαθοῖς
 οἱ βάρβαροι στρατεύουσιν ἐπ' αὐτήν, πεσὼι μὲν οὐκ 15
 ἐλάττους πεντήκοντα μυριάδων, ἱππεῖς δὲ δυεῖν χιλιά-
 δων ἀποδέοντες εἶναι δισμύριοι. ἐστρατοπεδευκόσι δ'
 αὐτοῖς οὐ μακρὰν ἀπὸ τῆς πόλεως τέρας γίνεται θαν-
 μαστόν, οἷον ἐν οὐδενὶ χρόνῳ μνημονεύεται γενόμενον
 οὗθ' Ἑλλάδος οὔτε βαρβάρου γῆς οὐδαμῶθι. οἱ <γὰρ> 30
 παρὰ τὰ στρατόπεδα ῥέοντες αὐτῶν ποταμοί, Οὐολ-
 τοῦρνος ὄνομα θατέρῳ, τῷ δ' ἐτέρῳ Γλάνις, ἀφέντες
 τὰς κατὰ φύσιν ὁδοὺς ἀνέστρεψαν τὰ νάματα καὶ μέχρι

4 Τυρρηγῶν δὲ οἱ AC T. οἱ δὲ B (δὲ supra l. scr. Ba) T.
 τε οἱ c. Sylburg 5 ἐκεῖθεν ὑπὸ AaC ἐκεῖθεν δὲ c. dubitanter
 Kiessling | *ἐξελασθέντες Ba ἐξελασθέντες R 8 εἰπεῖν τ. μ. δ.
 πρόφασιν O praeter B 9 ἡ Κύμη O praeter B 10 ἀνὰ τὴν
 ὅλην Ἰ. O praeter B 11 δυνάμεως καὶ τ. ἀ. ἀ. ἔν(ε)κα B
 13 Μεισιωνῶν A Μισ(ι)νον Bb 18 ἀπὸ del. Cobet Obs. p. 135
 sed cf. Krebs Praepos. I p. 40 | θανμαστόν del. Cobet l. l.
 20 γὰρ add. Reiske

πολλοῦ διετέλεσαν ἀπὸ τῶν στομάτων ἀναχωροῦντες
 4 ἐπὶ τὰς πηγὰς. τοῦτο καταμαθόντες οἱ Κυμαῖοι τότε¹³¹⁸
 ἐθάρρησαν ὁμοῖα τοῖς βαρβάροις χωρεῖν ὥς τοῦ δαι-
 μονίου ταπεινὰ μὲν τάκειναι μετέωρα θήσοντος, ὑψηλὰ
 5 δὲ τὰ δοκοῦντα εἶναι σφῶν ταπεινά. νείμαντες δὲ τὴν
 ἐν ἀκμῇ δύναμιν ἔπασαν τριχῇ, μιᾷ μὲν τὴν πόλιν
 ἐφρούρουν, τῇ δ' ἑτέρα τὰς ναῦς εἶχον ἐν φυλακῇ, τῇ
 δὲ τρίτῃ πρὸ τοῦ τείχους ταξάμενοι τοὺς ἐπιόντας ἐδέ-
 χοντο. τούτων ἱππεῖς μὲν ἦσαν ἑξακόσιοι, πεζοὶ δὲ
 10 τετρακισχίλιοι καὶ πεντᾶκόσιοι· καὶ οὕτως ὄντες τὸν
 ἀριθμὸν ὀλίγοι τὰς τοσαύτας ὑπέστησαν μυριάδας.

III. Ὡς δὲ κατέμαθον αὐτοὺς οἱ βάρβαροι μάχεσθαι
 παρεσκευασμένους, ἀλαλάξαντες ἐχώρουν ὁμοῖα τὸν
 βάρβαρον τρόπον ἄνευ κόσμου πεζοὶ τε καὶ ἱππεῖς
 15 ἀναμῖξ ὥς ἄπαντας ἀναρπασόμενοι. ἦν δὲ τὸ πρὸ τῆς
 πόλεως χωρίον, ἐν ᾧ συνέμισγον ἀλλήλοις, αὐτῶν στε-
 νὸς ὄρεσι καὶ λίμναις περικλειόμενος, τῇ μὲν ἀρετῇ
 τῶν Κυμαίων σύμμαχος, τῷ δὲ πλήθει τῶν βαρβάρων
 2 πολέμιος. ἀνατρεπόμενοι γὰρ ὑπ' ἀλλήλων καὶ συμ-
 20 πατούμενοι πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ, μάλιστα δὲ περὶ τὰ
 τέλματα τῆς λίμνης, οὐδ' εἰς χεῖρας ἐλθόντες τῇ φά-1319
 λαγγι τῶν Ἑλλήνων αὐτοὶ δι' αὐτῶν οἱ πλείους διεφθά-
 ρησαν· καὶ ὁ μὲν πεζὸς αὐτῶν στρατὸς ὁ πολὺς περὶ
 ἑαυτῷ σφαλεῖς, ἔργον δὲ γενναῖον οὐδὲν ἀποδειξάμενος,
 25 ἄλλος ἄλλῃ διασκεδασθεὶς ἐφυγεν· οἱ δ' ἱππεῖς συνήλ-
 θον μὲν ὁμοῖα καὶ πολὺν τοῖς Ἑλλήσιν οὗτοι παρέσχον

1 στομάτων O praeter B 3 ὁμοῖα Bb corr. ex ὁμοῖαν hoc
 loco aliisque 5 εἶναι τότε σφῶν B 15 ἀρπασόμενοι O corr.
 Reiske 18 <Κυ>μαίων Bb 23 αὐτῶν B 24 αὐτὸς περὶ
 ἑαυτῷ c. Kiessling | ἔργον δὲ οὐδὲν γενναῖον O praeter B 25
 ἐφυγεν O praeter A

πόνον. ἀδύνατοι δ' ὄντες κυκλώσασθαι τοὺς πολε-
 μίους διὰ στενοχωρίαν, καί τι καὶ τοῦ δαιμονίου κε-
 ραννοῖς καὶ ὕδασι καὶ βρονταῖς συναγωνισαμένον τοῖς
 Ἑλλήσι, δείσαντες εἰς φυγὴν τρέπονται. ἐν ταύτῃ τῇ 3
 μάχῃ πάντες μὲν οἱ τῶν Κυμαίων ἱππεῖς λαμπρῶς ἡγω- 5
 νίσαντο, καὶ τῆς νίκης οὗτοι μάλιστα ὁμολογοῦντο
 αἵτιοι γενέσθαι, ὑπὲρ ἅπαντας δὲ τοὺς ἄλλους Ἀριστό-
 δημος ὁ Μαλακὸς ἐπικαλούμενος· καὶ γὰρ τὸν ἡγεμόνα
 τῶν πολεμίων οὗτος ἀπέκτεινε μόνος ὑποστάς καὶ ἄλ-
 λους πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς. λυθέντος δὲ τοῦ πολέμου 10
 τὰς χαριστηρίους θυσίας ἀποδόντες οἱ Κυμαῖοι τοῖς
 1320 θεοῖς καὶ ταφὰς τῶν ἀποθανόντων <τῶν> ἐν τῇ μάχῃ
 λαμπρὰς ποιησάμενοι περὶ τῶν ἀριστείων, ὅτῳ χρὴ τὸν
 πρῶτον ἀποδοῦναι στέφανον, εἰς πολλὴν κατέστησαν
 ἔριν. οἱ μὲν γὰρ ἀκέραιοι κριταὶ τὸν Ἀριστόδημον ⁴/₁₅
 ἐβούλοντο τιμῆσαι, καὶ ἦν ὁ δῆμος ἅπας μετ' ἐκείνου·
 οἱ δὲ δυνατοὶ τὸν ἱππάρχην Ἰππομέδοντα, καὶ ἡ βουλὴ
 πᾶσα τούτῳ συνελάμβανεν· ἦν δ' ἀριστοκρατικὴ τότε
 παρὰ τοῖς Κυμαίοις ἡ πολιτεία, καὶ ὁ δῆμος οὐ πολλῶν
 τινων κύριος. στάσεως δὲ διὰ ταύτην τὴν ἔριν ἀνι- 20
 σταμένης δείσαντες οἱ πρεσβύτεροι, μὴ πρὸς ὄπλα καὶ
 φόβους χωρήσῃ τὸ φιλότιμον, ἐπεισαν ἀμφοτέρας τὰς
 τάξεις συγχωρῆσαι τὰς ἴσας λαβεῖν τιμὰς ἐκάτερον τῶν
 ἀνδρῶν. ἀπὸ ταύτης γίνεται τῆς ἀρχῆς δῆμου προ- 5
 στάτης ὁ [Μαλακὸς] Ἀριστόδημος καὶ λόγου πολιτικοῦ 25
 δύνάμιν ἀσκήσας ἐξεδημαγώγει τὸ πλῆθος, πολιτεύμασί

2 στενοχωρ(ι)αν Bb 8 γὰρ om. B add. Cmg et R 10
 καταλυθέντος c. Reiske 12 * τῶν addidi 16 ἅπας add. B
 25 Μαλακὸς del. Kiessling, Ἀριστόδημος del. Grasberger Tess.
 Herbip. p. 31

τε κεχαρισμένοις ἀναλαμβάνων καὶ τοὺς σφετεριζομένους τὰ κοινὰ τῶν δυνατῶν ἐξελέγχων καὶ ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων πολλοὺς τῶν πενήτων εὖ ποιῶν· καὶ ἦν τοῖς προεσθηκόσι τῆς ἀριστοκρατίας διὰ ταῦτ' ἐπαχ-1321
5 θῆς καὶ φοβερός.

V. Εἰκοστῷ δ' ὕστερον ἔτει τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχης ἦλθον ὥς τοὺς Κυμαίους Ἀρικηνῶν πρέσβεις σὺν ἱκετηρίαις ἀξιοῦντες αὐτοὺς βοηθῆσαι σφίσιν ὑπὸ Τυρρηνῶν πολεμουμένοις. μετὰ γὰρ τὰς διαλλαγάς,
10 ἃς ἐποίησατο πρὸς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ὁ βασιλεὺς τῶν Τυρρηνῶν Πορσίνας, τὸν υἱὸν Ἀρρουντα δοὺς τὴν ἡμίσειαν τῆς στρατιᾶς ἔπεμψεν ἰδίαν ἀρχὴν κτήσασθαι βουλόμενον, ὥς ἐν τοῖς πρὸ τούτου δεδηλωκα λόγοις·
15 ὃς ἐπολιόρκει τότε τοὺς Ἀρικηνοὺς καταπεφευγότας εἰς τὸ τεῖχος καὶ οὐ διὰ μακροῦ λιμῷ τὴν πόλιν αἰρήσειν
2 ᾧετο. ταύτης τῆς πρεσβείας ἀφικομένης οἱ προεσθηκότες τῆς ἀριστοκρατίας μισοῦντες τὸν Ἀριστόδημον καὶ δεδιότες, μή τι κακὸν ἐξεργάσῃται περὶ τὴν πολιτείαν, κάλλιστον ὑπέλαβον εἰληφέναι καιρὸν ἐκποδῶν1322
20 αὐτὸν ποιήσασθαι σὺν εὐσχήμονι προφάσει. πείσαντες δὴ τὸν δῆμον ἀποστείλαι Ἀρικηνοῖς δισχιλίους ἄνδρας ἐπὶ συμμαχίαν, καὶ στρατηγὸν ἀποδείξαντες τὸν Ἀριστόδημον ὥς δὴ τὰ πολέμια λαμπρόν, τὰ μετὰ ταῦτ' ἐπραττον, ἐξ ὧν ἡ κατακοπήσεσθαι μαχόμενον ὑπὸ τῶν
25 Τυρρηνῶν αὐτὸν ὑπελάμβανον ἢ κατὰ πέλαγος διαφθα-
3 ρήσεσθαι. γενόμενοι γὰρ ὑπὸ τῆς βουλῆς κύριοι καταλέξαι τοὺς ἐπὶ τὴν συμμαχίαν ἐξελευσομένους τῶν μὲν

3 πενήτων] πολιτῶν A 14 ὃς corr. a man. alt. ex ὥς ut videtur B | Ἀρικ<η>νοὺς Bb hoc loco aliisque 18 κακόν] καινόν c. Sintenis Em. Dion. III 5

ἐπισήμων καὶ λόγου ἀξίων οὐδένα κατέγραψαν, ἐπι-
λέξαντες δὲ τοὺς ἀπορωτάτους τε καὶ πονηροτάτους
τῶν δημοτικῶν, ἐξ ὧν αἰετίναν ὑπώπτενον νεωτερι-
σμούς, ἐκ τούτων συνεπλήρωσαν τὸν ἀπόστολον· καὶ
ναῦς δέκα παλαιὰς κάκιστα πλεούσας καθελκύνσαντες, 5
ὧν ἐτριηράρχουν οἱ πενέστατοι Κυμαίων, εἰς ταύτας
αὐτοὺς ἐνεβίβασαν θάνατον ἀπειλήσαντες, εἰάν τις ἀπο-
λειφθῇ τῆς στρατείας.

- 1323 VI. Ὁ δ' Ἀριστόδημος τοσοῦτον εἰπὼν μόνον, ὥς
οὐ λέληθεν αὐτὸν ἡ διάνοια τῶν ἐχθρῶν, ὅτι λόγῳ 10
μὲν ἐπὶ συμμαχίαν αὐτὸν ἀποστέλλουσιν, ἔργῳ δ' εἰς
προὔπτον ὕλεθρον, δέχεται μὲν τὴν στρατηγίαν, ἀν-
αχθὲς δ' ἕμα τοῖς πρέσβεσι τῶν Ἀρικηνῶν διὰ ταχέων
καὶ τὸ μεταξὺ πέλαγος ἐπιπόνως καὶ κινδυνωδῶς διανύ-
σας ὁρμίζεται κατὰ τοὺς ἔγγιστα τῆς Ἀρικείας αἰγιαλούς· 15
καὶ καταλιπὼν ἐν ταῖς ναυσὶ φυλακὴν ἀποχρῶσαν ἐν
τῇ πρώτῃ νυκτὶ τὴν ἀπὸ θαλάσσης ὁδὸν οὐ πολλὴν
οὔσαν διανύσας ἐπιφαίνεται τοῖς Ἀρικηνοῖς περὶ τὸν
ὄρεθρον ἀπροσδόκητος. θέμενος δὲ πλησίον αὐτῶν τὸν 2
χάρακα καὶ τοὺς καταπεφηνότας εἰς τὰ τεῖχη πείσας 20
προελθεῖν εἰς ὑπαιθρον προῦκαλεῖτο τοὺς Τυρρηνοὺς
εὐθὺς εἰς μάχην. γενομένου δ' ἐκ παρατάξεως ἀγῶνος
καρτεροῦ οἱ μὲν Ἀρικηνοὶ βραχὺν πᾶν διαμείναντες
χρόνον ἐνέκλιναν ἄθροοι, καὶ γίνεται πάλιν εἰς τὸ
τεῖχος αὐτῶν φυγὴ· ὁ δ' Ἀριστόδημος σὺν τοῖς περὶ 25
1324 αὐτὸν λογάσι Κυμαίων ὀλίγοις οὔσι πᾶν τὸ τοῦ πο-

3 ἐπ(ώ)πτεν(ο)ν B 7 αὐτοὺς om. A 8 στρατείας BC
στρατιάς R 15 Ἀρικείας B 16 ἐν O ἐπὶ Kiessling 17 πρώτη
τὴν ἀπὸ θ. ὁδὸν νυκτὶ O praeter B 22 γενομένου δ' ἐκ παρα-
τάξεως ἀγῶνος A Cb γενομένης δὲ παρατάξεως καὶ ἀγῶνος R
sed cf. III 32, 3 (I 340, 4)

λέμου βάρος ὑποστὰς καὶ τὸν ἡγεμόνα τῶν Τυρρηνῶν
 αὐτοχειρίᾳ κτείνας τρέπει τοὺς ἄλλους εἰς φυγὴν καὶ
 3 νίκην ἀναιρεῖται πασῶν λαμπροτάτην. διαπραξάμενος
 δὲ ταῦτα καὶ τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρικηνῶν πολλαῖς
 5 δωρεαῖς ἀπέπλει διὰ ταχέων αὐτὸς ἄγγελος τοῖς Κυ-
 μαίοις τῆς αὐτοῦ νίκης βουλόμενος γενέσθαι· εἶποντο
 δ' αὐτῷ πολλὰ πάνυ τῶν Ἀρικηνῶν ὀλκάδες τὰ λά-
 φυρα καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῶν Τυρρηνῶν ἄγουσαι.
 4 ὥς δὲ πλησίον ἐγένοντο τῆς Κύμης, ὁρμίσας τὰς ναῦς
 10 ἐκκλησίαν τοῦ στρατοῦ ποιεῖται, καὶ πολλὰ μὲν τῶν
 προεστηκότων τῆς πόλεως κατηγορήσας, πολλοὺς δὲ
 τῶν ἀνδραγαθησάντων κατὰ τὴν μάχην ἐπαίνους διελ-
 θὼν ἀργυρίῳ τε διαδοὺς αὐτοῖς κατ' ἄνδρα καὶ τὰς
 παρὰ τῶν Ἀρικηνῶν δωρεὰς εἰς κοινὸν ἔπασσι καταθεῖς
 15 ἡξίου μεμνησθαι τῶν εὐεργεσιῶν, ἃν καταπλεύσωσιν
 εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἃν τις αὐτῷ ποτε συμβαίῃ κίν-
 δυνος ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας ὥς δύνάμεις ἐκάστω βοηθεῖν.
 5 ἀπάντων δὲ πολλὰς ὁμολογούντων αὐτῷ χάριτας εἰδὲ-132ε
 ναι τῆς τ' ἀνεπίστου σωτηρίας, ἣν δι' ἐκείνου ἔσχον,
 20 καὶ τῆς ἐπὶ τὰ οἶκεῖα οὐ σὺν κεναῖς χερσὶν ἀφίξεως,
 καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς θᾶττον ἢ τὴν ἐκείνου προήσε-
 σθαι τοῖς ἐχθροῖς ἐπαγγελαμένων, ἐπαινέσας αὐτοὺς
 ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. καὶ μετὰ τοῦτο καλῶν εἰς τὴν
 αὐτοῦ σκηνὴν τοὺς πονηροτάτους ἐξ αὐτῶν καὶ κατὰ
 25 χεῖρα γενναιοτάτους δωρεῶν τε δόσει καὶ λόγων φι-
 λανθρωπία καὶ ταῖς ἔπαιντας ἐξαπατώσας ἐλίσι δια-

5 αὐτάγγελος c. Cobet Obs. p. 135 6 αὐτοῦ AB 7 αὐ-
 τῶ . B 9 ὁρμ(ί)σας B 14 πᾶσι O corr. Kiessling | καταθεῖς
 B προθεῖς R 22 ἐπαγγελλομένων O praeter B 24 αὐτοῦ AB |
 τοληροτάτους c. Smit Obs. p. 33

φθείρας, ἐτοίμους ἔσχε συγκαταλῦσαι τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν.

VII. Οὗς συνεργοὺς καὶ συναγωνιστὰς λαβὼν καὶ ἃ δεήσει πράττειν ἑκάστοις ὑποθέμενος τοῖς τ' αἰχμαλώτοις, οὗς ἐπήγετο, προῖκα δοὺς τὴν ἐλευθερίαν, ἵνα καὶ τὴν ἐκείνων εὐνοίαν προσλάβῃ, κατέπλει κεκοσμη- 1326 μέναις ταῖς ναυσὶν εἰς τοὺς τῶν Κυμαίων λιμένας. οἱ δὲ τῶν στρατευομένων πατέρες τε καὶ μητέρες καὶ πᾶσα ἡ ἄλλη συγγένεια, παιδία τε καὶ γαμεταὶ γυναικες, ὑπήντων ἐξιούσιν αὐτοῖς μετὰ δακρύων περιπλεκόμενοι καὶ 10 καταφιλοῦντες καὶ ταῖς ἡδίσταις ἑκαστον ἀνακαλούμενοι προσηγορίαις. καὶ ἡ ἄλλη δὲ πληθὺς ἡ κατὰ τὴν πό- 2 λιν ἅπανα χαρᾷ καὶ κρότῳ δεξιουμένη τὸν ἡγεμόνα προὔπεμπεν εἰς οἶκον ἀπιόντα. ἐφ' οἷς οἱ προσεστηκότες τῆς πόλεως ἀνιώμενοι, μάλιστα δ' οἱ τὴν στρατηγίαν 15 αὐτῷ παραδόντες καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς τὸν ὄλεθρον μηχανησάμενοι, πονηροὺς ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος εἶχον διαλογισμούς. ὁ δὲ διαλιπὼν ὀλίγας τινὰς ἡμέρας, ἐν αἷς 3 τὰς εὐχὰς ἀπεδίδου τοῖς θεοῖς καὶ τὰς ὑστεριζούσας ὀλκάδας ἀνεδέχετο, ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔφη βούλεσθαι 20 τὰ πραχθέντα κατὰ τὸν ἀγῶνα πρὸς τὴν βουλὴν ἀπαγγεῖλαι καὶ τὰ ἐκ τοῦ πολέμου λάφυρα ἀποδειξαι. συνελθόντων δὲ τῶν ἐν τέλει κατὰ πλῆθος εἰς τὸ βου- 1327 λευτήριον ὁ μὲν ἐδημηγόρει παρελθὼν καὶ πάντα τὰ γενόμενα κατὰ τὴν μάχην διεξῆει, οἱ δὲ παρασκευα- 25 σθέντες ὑπ' αὐτοῦ συνεργοὶ τῆς ἐπιθέσεως ἔχοντες ὑπὸ

5 ἐπήγετο B ὑπηγάγετο R ἐπηγάγετο c. Gelenius et def. Krüger ad Dion. Hist. p. 94 6 κεκοσμημένους O praeter B 14 εἰς οἶκον AB 17 πονηρὰς — διαλλαγὰς B 18 διαλ(ι)πὼν B 20 ἀνεδέχετο B ἐδέχετο R 22 συνελθόντων B

τοῖς ἱματίοις ξίφη κατὰ πλήθος εἰσδραμόντες εἰς τὸ
 βουλευτήριον ἀποσφάττουσιν ἅπαντας τοὺς ἀριστοκρα-
 4 τικούς. φυγὴ δ' ἐγένετο μετὰ τοῦτο τῶν κατ' ἀγο-
 ρὰν καὶ δρόμος, τῶν μὲν ἐπὶ τὰς οἰκίας, τῶν δ' ἔξω
 5 τῆς πόλεως, πλήν τῶν συνειδόντων τὴν ἐπίθεσιν· οὗτοι
 δὲ τὴν ἄκραν καὶ τὰ νεώρια καὶ τοὺς ἐρυμνοὺς τόπους
 τῆς πόλεως κατελάμβανον. τῇ δ' ἐπιούσῃ νυκτὶ λύσας
 ἐκ τῶν δεσποτωτηρίων τοὺς ἐπιθανατίους πολλοὺς ὄντας
 καὶ καθοπλίσας ἅμα τοῖς ἄλλοις φίλοις, ἐν οἷς ἦσαν
 10 καὶ οἱ τῶν Τυρρηγῶν αἰχμάλωτοι, φυλακὴν ἐκ τούτων
 5 καθίσταται περὶ τὸ σῶμα. ἡμέρας δὲ γενομένης συγ-
 καλέσας τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν καὶ πολλὴν κατηγο-
 ρίαν διαθέμενος τῶν φονευθέντων ὑπ' αὐτοῦ πολιτῶν,
 ἐκείνους μὲν ἔφη τετιμωρῆσθαι σὺν δίκῃ πολλάνκις ἐπι-1328
 15 βουλευθεῖς ὑπ' αὐτῶν, τοῖς δ' ἄλλοις πολίταις ἐλευ-
 θερίαν φέρων παρεῖναι καὶ ἰσηγορίαν καὶ ἄλλα πολλὰ
 ἀγαθὰ.

VIII. Ταῦτ' εἰπὼν καὶ θαυμαστῶν ἅπαντας ἐμ-
 πλήσας ἐλπίδων τοὺς δημοτικούς δύο τὰ κάκιστα τῶν
 20 ἐν ἀνθρώποις καθίσταται πολιτευμάτων, οἷς ἔπασα
 χρῆται προοιμίους τυραννίς, γῆς ἀναδασμὸν καὶ χρεῶν
 ἄφεσιν· τούτων δὲ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτὸς ἀμφοτέρων
 ὑπισχνεῖται ποιήσεσθαι στρατηγὸς ἀποδειχθεὶς αὐτο-
 κράτωρ, ἕως ἐν ἀσφαλεῖ τὰ κοινὰ γένηται καὶ δημο-

3 φυγὴ δὲ μετὰ Ο φ. δ' ἐγένετο μετὰ scripsi duce Sintenisio Em. Dion. III 5, δρόμος ἐγίνετο Grasberger Philol. 28, 549
 8 ἐπιθανατίους ABC 13 ὄφ' Ba | αὐτοῦ Ba (sic) αὐτοῦ Bb
 14 τετιμωρ(ῆ)σθαι Bb 18 ἅπαντας post δημοτικούς O prae-
 ter B 19 κάκιστα B κάλλιστα R | κάλλιστα καθίσταται O prae-
 ter B 20 πολιτεύματα c. Cobet Obs. p. 136 | πᾶσα O corr.
Kiessling 23 ὑπισχνῆται (sic) B ὑπεσχνεῖτο R | ποιήσασθαι Ba

κρατικὴν καταστήσονται πολιτείαν. ἀσμένως δὲ τοῦ 2
 δημοτικοῦ καὶ πονηροῦ πλήθους τὴν ἀρπαγὴν τῶν ἀλ-
 λοτρίων δεξαμένου λαβὼν τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν αὐ-
 τὸς παρ' ἑαυτοῦ ἕτερον ἐπιφέρει βούλευμα, δι' οὗ
 παρακρουσάμενος αὐτοὺς ἀπάντων ἀφείλετο τὴν ἔλευ- 5
 1329θερίαν. σκηψάμενος γὰρ ὑποπτεύειν ταραχὰς καὶ ἐπα-
 ναστάσεις ἐκ τῶν πλουσίων εἰς τοὺς δημοτικούς διὰ
 τὸν ἀναδασμὸν τῆς γῆς καὶ τὰς τῶν δανείων ἀφέσεις,
 ἵνα μὴ γένοιτο πόλεμος ἐμφύλιος μηδὲ φόνοι πολιτικοί,
 μίαν εὐρίσκειν ἔφη πρὶν εἰς τὰ δεινὰ ἐλθεῖν φυλακὴν, 10
 εἰ τὰ ὄπλα προενέγκαντες ἐκ τῶν οἰκιῶν ἅπαντες τοῖς
 θεοῖς καθιερώσειαν, ἵνα κατὰ τῶν ἔξωθεν ἐπιόντων
 πολεμίων ἔχοιεν αὐτοῖς, ὅταν ἀνάγκη τις καταλάβῃ,
 χρῆσθαι καὶ μὴ καθ' ἑαυτῶν, κείσθαι δ' αὐτὰ τέως
 παρὰ τοῖς θεοῖς ἐν καλῷ. ὥς δὲ καὶ τοῦτ' ἐπέσθησαν, 15
 αὐθιγερον ἀπάντων παρελόμενος Κυμαίων τὰ ὄπλα
 ταῖς ἑξῆς ἡμέραις ἔρουναν ἐποιεῖτο τῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς
 πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀποκτείνας τῶν πολιτῶν, ὥς οὐχ
 ἅπαντα τοῖς θεοῖς ἀποδείξαντας τὰ ὄπλα, μετὰ ταῦτα
 φυλακαῖς τρισὶ κρατύνεται τὴν τυραννίδα· ὧν ἦν μία 20
 μὲν ἐκ τῶν ὀνυπαρωτάτων [τε καὶ πονηροτάτων] πολι-
 1330τῶν, μεθ' ὧν κατέλυσε τὴν ἀριστοκρατικὴν πολιτείαν,
 ἑτέρα δ' ἐκ τῶν ἀνοσιωτάτων δούλων, οὗς αὐτὸς ἡλευ-
 θέρωσεν ἀποκτείναντας τοὺς αὐτῶν δεσπότας, τρίτη δὲ
 μισθοφόρος ἐκ τῶν ἀγριωτάτων βαρβάρων· οὗτοι δις- 25
 χιλίων οὐκ ἐλάττους ἦσαν καὶ τὰ πολέμια μακροῦ τῶν

1 καταστήσονται BbC 11 * προενεγκόντες O | οἰκ(ι)ῶν
 13 πολέμων A 14 κείσθαι c. Cobet Obs. p. 136 15 καὶ
 ταῖς A ταῖς BC 19 ἅπαντα B ἅπαντας R 20 ἦν) ἡ O corr.
 Reiske 21 * τε καὶ πονηροτάτων O sed Bb add. in mge uncis
 inclusi 24 ἀποκτείναντες A | αὐτῶν AB

4 ἄλλων ἀμείνους. ὧν δ' ἀπέκτεινεν ἀνδρῶν τὰς εἰκόνας
 ἀνελὼν ἐκ παντὸς ἱεροῦ καὶ βεβήλου τόπου, φέρων εἰς
 τοὺς αὐτοὺς τόπους τὰς ἰδίας αὐτ' ἐκείνων ἀνέστησεν·
 οἰκίας δ' αὐτῶν καὶ κλήρους καὶ τὴν λοιπὴν ὑπαρξιν
 5 ἀναλαβὼν, ἐξελόμενος χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ εἴ τι
 ἄλλο τυραννίδος ἦν ἄξιον κτῆμα, τὰ λοιπὰ τοῖς συγ-
 κατασκευάσασιν τὴν ἀρχὴν ἐχαρίσατο, πλείστας δὲ καὶ
 μεγίστας δωρεὰς τοῖς ἀποκτείνασιν τοὺς ἐαυτῶν δεσπό-
 τας ἐδίδου· οἱ δ' ἡξίουσαν ἔτι καὶ γυναιξὶ τῶν δεσποτῶν
 10 καὶ θυγατρᾶσι συνοικεῖν.

VIII. Γενεὰν δὲ τῶν πεφονευμένων τὴν ἄρρενα
 κατ' ἀρχὰς ἐν οὐθενὶ λόγῳ ποιησάμενος, ὕστερον εἴτ'
 ἐκ θεοπροπίου τινὸς εἶτε καὶ κατὰ τὸν εἰκότα λογισμὸν
 οὐ μικρὸν αὐτῷ δέος ὑποτρέφεσθαι νομίσας ἐπεχείρησε 1331
 2 μὲν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ πᾶσαν ἀπολέσσαι· δεήσει δὲ πολλῇ
 15 χρῆσαμένων ἀπάντων, παρ' οἷς ἔτυχον αἷ τε μητέρες
 αὐτῶν οὔσαι καὶ οἱ παῖδες τρεφόμενοι, χαρίσασθαι
 βουλόμενος αὐτοῖς καὶ ταύτην τὴν δωρεὰν θανάτου
 μὲν ἀπολύει παρὰ γνώμην, φυλακὴν δὲ ποιούμενος
 20 αὐτῶν, μή τι συστάντες μετ' ἀλλήλων βουλεύσωσι κατὰ
 τῆς τυραννίδος, ἀπιέναι πάντας ἐκέλευσεν ἐκ τῆς πό-
 λεως ἄλλον ἄλλῃ καὶ δίαίταν ἔχειν ἐν τοῖς ἀγροῖς
 μηθενὸς τῶν προσηκόντων ἐλευθέρους παισὶ μήτ' ἐπιτη-
 δεύματος μήτε μαθήματος μεταλαμβάνοντας, ἀλλὰ ποι-
 25 μαίνοντάς τε καὶ τᾶλλα τὰ κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἔργα
 πράττοντας, θάνατον ἀπειλήσας, εἴ τις ἐξ αὐτῶν εὐρε-

1 ἀπέκτειναν O praeter B 2 καὶ εἰς βεβήλους τόπους
 φέρων O praeter B 5 χρυσίον καὶ ἀργύριον B 12 καταρχὰς
 B | οὐθεν<1> B 13 καὶ del. Kiessling 14 ἐπιτρέφεσθαι O
 ὑποτρέφεσθαι c. Stephanus 21 ἀπείναι O corr. Sylburg

θείη παρελθὼν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ καταλιπόντες τὰς 3
 πατρῶας ἐστίας ἐν τοῖς ἀγροῖς ὥσπερ δοῦλοι διετρε-
 φοντο τοῖς ἀποκτείνασιν τοὺς πατέρας αὐτῶν λατρεύοντες.
 ἵνα δὲ μηδὲ τῶν ἄλλων πολιτῶν ἐν μηθενὶ γένηται 5
 μήτε γενναῖον μήτ' ἀνδρῶδες φρόνημα, πᾶσαν ἐκθη-
 1332 λῦναι ταῖς ἀγωγαῖς τὴν ἐπιτρεφομένην νεότητα τῆς
 πόλεως ἐπεβάλετο ἀνελὼν μὲν τὰ γυμνάσια καὶ τὰς
 ἐνοπλίους μελέτας, ἀλλάξας δὲ τὴν δίαιταν, ἥ πρότερον
 οἱ παῖδες ἔχρῳντο. κομᾶν τε γὰρ τοὺς ἄρρενας ὥσπερ 4
 τὰς παρθένους ἐκέλευσεν ἐξανθιζομένους καὶ βοστροχι- 10
 ζομένους καὶ κεκρυφάλους τὰς πλοκαμίδας ἀναδοῦντας
 ἐνδύεσθαι τε ποικίλους καὶ ποδήρεις χιτωνίσκους, καὶ
 χλανιδίοις ἀμπέχεσθαι λεπτοῖς καὶ μαλακοῖς, καὶ δίαι-
 ταν ἔχειν ὑπὸ σκιαῖς· ἠκολούθουν τ' αὐτοῖς εἰς τὰ
 διδασκαλεῖα τῶν ὀρχηστῶν καὶ αὐλητῶν καὶ τῶν παρα- 15
 πλησίαν τούτοις μουσικολάκων παραπορευόμεναι παι-
 δαγωγοὶ γυναικες σκιάδεια καὶ ριπίδας κομίζουσαι, καὶ
 ἔλουν αὐτοὺς αὐταὶ κτένας εἰς τὰ βαλανεῖα φέρουσαι
 333 καὶ μύρων ἀλαβάστρους καὶ κάτοπτρα. τοιαύτη δια- 5
 φθείρων ἀγωγῇ τοὺς παῖδας, ἕως ἐκπληρώσωσιν εἴκο- 20
 στὸν ἔτος, τὸν ἀπὸ τοῦδε χρόνον εἰς ἄνδρας εἰς τελεῖν.
 πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα Κυμαίοις ἐνυβρίσας καὶ λωβησά-
 μενος καὶ οὐτ' ἀσελγείας οὐτ' ὁμότητος οὐδεμιᾶς ἀπο-
 σχόμενος, ὅτ' ἀσφαλῶς κατέχειν ὑπελάμβανε τὴν τυ-
 ραννίδα, γηραιὸς ὢν ἤδη δίκας ἔτισεν οὐ μεμπτὰς 25
 θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις πρόφρητος ἀπολόμενος.

4 μηθεν<ι> B 8 δι<αι>ταν B 10 ἐκέλευσεν ἐξανθιζο-
 μένους O ἐκέλευσε ξανθιζομένους c. Stephanus 12 τε καὶ ποι-
 κίλους B 14 τὰς διδασκαλίας ABaC τὰς διδασκαλείας Bb τὰ
 διδασκαλεῖα D 18 βαλανία Ba 20 ὥς Ba | ἐκπληρώσωσιν
 Ba ἐκπληρώσουσιν R

X. Οἱ δ' ἐπαναστάντες αὐτῷ καὶ τὴν πόλιν ἔλευ-
 θερώσαντες ἀπὸ τῆς τυραννίδος οἱ παῖδες τῶν πεφο-
 νευμένων ὑπ' αὐτοῦ πολιτῶν ἦσαν, οὓς κατ' ἀρχὰς
 ἄπαντας ἀποκτεῖναι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ προελόμενος ἐπέσχευ,
 ὥσπερ ἔφην, ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων, οἷς ἔδωκε τὰς
 μητέρας αὐτῶν, ἐκλιπαρηθεῖς, [καὶ] κατ' ἀγροὺς κελεύ-
 2 σας διατρέβειν. ὀλίγοις δ' ἔτεσιν ὕστερον, ἐπειδὴ
 τὰς κόμας διεξιὼν πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶδεν αὐτῶν
 νεότητα, δείσας, μὴ συμφρονήσαντες ἐπαναστῶσιν αὐτῷ,
 10 φθάσαι διαχειρισάμενος ἄπαντας ἐβούλετο, πρὶν αἰσθέ-
 σθαι τινά· καὶ παραλαβὼν τοὺς φίλους ἐσκόπει μετ' 13
 αὐτῶν, δι' οἷου τρόπου ῥᾶστά τε καὶ τάχιστα λαθόντες
 3 ἀναίρεθθήσονται. τοῦτο καταμαθόντες οἱ παῖδες, εἴτε
 μηνυθὲν ὑπὸ τῶν συνειδόντων τινός, εἴτ' αὐτοὶ κατὰ
 15 τὸν ἐκ τῶν εἰκότων λογισμὸν ὑποτοπήσαντες, φεύγουσιν
 εἰς τὰ ὄρη τὸν γεωργικὸν ἀρπάσαντες σίδηρον. ἦμον
 δ' αὐτοῖς ἐπικούροι κατὰ τάχος ἐνδιατρίβοντες ἐν Καπύῃ
 Κυμαίων φυγάδες, ὧν ἦσαν ἐπιφανέστατοί τε καὶ πλεί-
 στους Καμπανῶν ἔχοντες ξένους οἱ Ἰππομέδοντος παῖδες
 20 τοῦ κατὰ τὸν Τυρρηνικὸν ἱππαρχήσαντος πόλεμον,
 αὐτοὶ θ' ὀπλισμένοι κἀκείνοις κομίζοντες ὅπλα Καμ-
 πανῶν τε μισθοφόρων καὶ φίλων χεῖρα συγκροτήσαντες
 4 οὐκ ὀλίγην. ἐπεὶ δὲ καθ' ἓν ἄπαντες ἐγένοντο, τοὺς
 ἀγροὺς τῶν ἐχθρῶν καταθέοντες ἐφόδοις ληστρικαῖς
 25 ἐλεηλάτουν καὶ τοὺς δούλους ἀφίστασαν ἀπὸ τῶν

3 καταρχὰς B 4 πάντας O corr. Kiessling 6 καὶ del.
 Cobet Obs. p. 136 | καὶ — ἐκέλευσε c. Kiessling 7 post δια-
 τρέβειν deesse Reiskio κατημέλησεν aut simile quid videtur 8
 αὐτῶν add. B 10 διαγρησάμενος c. Reiske 17 οἱ ἐνδια-
 τρίβοντες c. Kiessling 18 τε] το. Ba 20 τυρ<ρ>ηνικὸν Bb
 23 καθ' ἓνα πάντες Ba | τοὺς ἀγροῖους B 25 ἀπὸ] ἐκ A

δεσποτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῶν δεσμοτηρίων λύοντες καθώ-
 πλιζον, καὶ ὅσα μὴ δύναιντο φέρειν τε καὶ ἄγειν [χρη-
 335ματα καὶ βοσκήματα] τὰ μὲν ἐνέπιμπρασαν, τὰ δὲ
 κατέσφαττον. ἀπορουμένῳ δὲ τῷ τυράνῳ, τίνα χρὴ 5
 τρόπον αὐτοῖς πολεμεῖν διὰ τὸ μῆτ' ἐκ τοῦ φανεροῦ 5
 τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοὺς ποιῆσθαι μῆτ' ἐν τοῖς αὐτοῖς
 χρονίζειν τόποις, ἀλλὰ νυκτὶ μὲν εἰς ὄρθρον, ἡμέρᾳ δ'
 εἰς νύκτα συμμετρεῖσθαι τὰς ἐφόδους, καὶ πολλὰκις
 ἀποστέλλαντι τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὴν βοήθειαν τῆς
 χώρας διὰ κενῆς, παραγίνεται τις ἐξ αὐτῶν ἡμισμένος 10
 τὸ σῶμα μάστιξιν ἀποσταλεῖς ὑπὸ τῶν φυγάδων ὥς
 ἀντόμολος, ὃς ἄδειαν αἰτησάμενος ὑπέσχετο τῷ τυράνῳ
 παραλαβὼν τὴν ἀποσταλῆσομένην σὺν αὐτῷ δύναμιν
 ἄξειν ἐπὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ τὴν ἐπιούσαν ἐμελλον ἀλλί-
 1336ζεσθαι νύκτα οἱ φυγάδες. ᾧ πιστεῦσαι προαχθεὶς ὁ 6
 15 τυράννος αἰτοῦντι οὐθὲν καὶ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὀμηρον
 παρεχομένῳ πέμπει τοὺς πιστοτάτους τῶν ἡγεμόνων
 ἄγοντας ἱππεῖς τε πολλοὺς καὶ τὴν μισθοφόρον δύνα-
 μιν, οἷς ἐνετείλατο μάλιστα μὲν ἅπαντας τοὺς φυγάδας,
 εἰ δὲ μὴ γ' ὥς πλείστους ἐξ αὐτῶν δῆσαντας πρὸς 20
 1336αὐτὸν ἄγειν. ὁ μὲν οὖν κατασκευαστὸς ἀντόμολος κατὰ
 τ' ἀτριβεῖς ὁδοὺς καὶ διὰ ὄρυμῶν ἐρήμων ἦγε τὴν
 στρατιὰν ταλαιπωροῦσαν δι' ὅλης νυκτὸς ἐπὶ τὰ πλεί-
 στον ἀπέχοντα τῆς πόλεως μέρη.

XI. Οἱ δ' ἀποστάται τε καὶ φυγάδες ἐν τῷ περὶ 25
 τὸν Ἀορνον ὄρει πλησίον ὄντι τῆς πόλεως λοχῶντες,

2 χρήματα καὶ βοσκήματα del. Cobet Obs. p. 137 4 χρῆν
 B 10 διακενῆς AB 13 αὐτῷ B 15 προαχθεὶς B παρ-
 αχθεὶς R 21 κατασκευάσας ταῦτα A 22 ἀκριβεῖς AB 23
 στρατ(ι)αν Bb 25 τε add. B 26 λαχόντες Aa λαχόντες
 AbC

ὡς ἔμαθον ἐξεληλυθυῖαν ἐκ τῆς πόλεως τὴν τοῦ τυράν-
 νου στρατιὰν συνθήμασι μηνυθεῖσαν ὑπὸ τῶν σκοπῶν,
 πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν περὶ ἐξήκοντα μάλιστα τοὺς εὐτολ-
 μοτάτους διφθέρας ἔχοντας καὶ φακέλλους φρυγάνων
 2⁵ κομίζοντας. οὗτοι περὶ λύχνων ἀφὰς ἄλλοι κατ' ἄλλας
 πύλας ὡς χερνῆται παρεισπесόντες ἔλαθον· ὡς δ' ἔνδον
 ἐγένοντο τοῦ τείχους ἐξελεύσαντες ἐκ τῶν φακέλλων
 ἃ κατέκρυπτον ξίφη, καὶ συνελθόντες εἰς τὸν αὐτὸν
 ἄπαντες τόπον ἔπειτ' ἐκείθεν ὁρμήσαντες ἀθρόοι πρὸς
 10 τὰς ἐπὶ τὸν Ἄορνον φερούσας πύλας τοὺς τε φύλακας¹³
 αὐτῶν ἀποκτείνουσι κοιμωμένους καὶ τοὺς σφετέρους
 ἄπαντας ἤδη τοῦ τείχους πλησίον ὄντας ἀναπεπταμέ-
 ναις ταῖς πύλαις ὑποδέχονται, καὶ τοῦτο πράξαντες
 3 ἔλαθον. ἔνυχε γὰρ ἐκείνη τῇ νυκτὶ ἐορτὴ τις οὖσα
 15 δημοτελής, καὶ δι' αὐτὴν ἅπας ὁ κατὰ πόλιν ὄχλος ἐν
 πότοις ᾤν καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπαθείαις. τοῦτο παρέσχεν
 αὐτοῖς κατὰ πολλὴν ἄδειαν ἀπάσας διελθεῖν τὰς ἐπὶ
 τὴν τυραννικὴν οἰκίαν φερούσας ὁδοὺς· καὶ οὐδὲ παρὰ
 ταῖς θύραις πολλὴν τινα καὶ ἐργηγορυῖαν εὖρον φνλα-
 20 κήν, ἀλλὰ κἀνταῦθα τοὺς μὲν ἤδη καθεύδοντας, τοὺς
 δὲ μεθύοντας ἀποσφάξαντες δίχα πόνου καὶ κατὰ πλη-
 θος εἰς τὴν οἰκίαν ὠσάμενοι, τοὺς μὲν ἄλλους ἄπαντας
 οὔτε τῶν σωματίων ἔτι κρατοῦντας οὔτε τῶν φρενῶν
 διὰ τὸν οἶνον προβάτων δίκην κατέσφαξαν· τὸν δ'

12 * τῷ τείχει πλησίον O correxi 13 καὶ δὴ καὶ τοῦτο c.
 Reiske 15 δι' αὐτῆς B 16 τοῦτο in τότε mutare et in
 praecedens comma transferre maluit Sylburg 17 ἄδειαν A
 εὐπέτειαν B 18 περὶ ταῖς θύραις O παρὰ τ. θ. c. Sintenis
 Em. Dion. III 10, περὶ τὰς θύρας Cobet Obs. p. 137, sed cf.
 Krebs Rec. phil. litt. nova p. 325 22 ἄπαντας A σύμπαντας
 B 23 κρατοῦντας A κρατεροὺς ὄντας B

Ἀριστόδημον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὴν ἑλλην
 1338συνγγένειαν συλλαβόντες ἄχρι πολλῆς νυκτὸς αἰκλιζόμενοι
 τε καὶ στρεβλοῦντες καὶ πᾶσιν ὥς εἰπεῖν λυμαινόμενοι
 κακοῖς ἀπέκτειναν. ἀνελόντες δὲ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν 4
 πρόρριζον, ὥς μήτε παιδία μήτε γυναῖκας μήτε συ- 5
 γένειαν μηθενὸς αὐτῶν καταλιπεῖν καὶ δι' ὅλης νυκτὸς
 ἅπαντας ἐξερευνησάμενοι τοὺς συνεργοὺς τῆς τυραν-
 νίδος ἡμέρας γενομένης προῆλθον εἰς τὴν ἀγοράν.
 ἔπειτα συγκαλέσαντες τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν ἀποτί-
 θενται τὰ ὅπλα καὶ τὴν πάτριον καθίστανται πολιτείαν. 10

XII. Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Ἀριστόδημον ἔτος ὁμοῦ
 τι τεσσαρεσκαίδέκατον ἤδη τυρανοῦντα Κύμης οἱ σὺν
 Ταρκνιῷ φυγάδες καθιστάμενοι τὴν κατὰ τῆς πατρίδος
 ἐβούλουντο συντελέσασθαι δίκην. οἱ δὲ πρόσβεις τῶν
 Ῥωμαίων τέως μὲν ἀντέλεγον, ὥς οὔτ' ἐπὶ τοῦτον 15
 ἤκοντες τὸν ἀγῶνα οὔτ' ἐξουσίαν ἔχοντες, ἦν οὐκ ἐπέ-
 τρεψεν αὐτοῖς ἡ βουλὴ περὶ τῆς πόλεως ἀπολογῆσασθαι
 [δίκην]. ὥς δ' οὐθὲν ἐπέβαινον, ἀλλ' ἐγκεκλικότα τὸν 2
 τύραννον ἐώρων ἐπὶ θάτερα μέρη διὰ τὰς σπουδὰς
 καὶ τὰς παρακλήσεις τῶν φυγάδων, αἰτησάμενοι χρόνον 20
 1339εἰς ἀπολογίαν, καὶ διεγγνήσαντες τὰ σώματα χρημάτων
 ἐν τῷ διὰ μέσου τῆς δίκης οὐθενὸς ἔτι φυλάττοντος
 αὐτοὺς ἀποδράντες ἔρχοντο. θεράποντας δ' αὐτῶν καὶ
 τὰ ὑποζύγια καὶ τὰ ἐπὶ τῇ σιτωνίᾳ κομισθέντα χρή-
 ματα ὁ τύραννος κατέσχε. ταύταις μὲν οὖν ταῖς πρε- 3
 σβείαις τοιαῦτα παθούσαις ἀπράκτοις ἀναστρέψαι συν- 25

17 ἀπολογ(η)σασθαι Bb ἀπολογεῖσθαι R 18 δίκην del.
 Reiske 19 θάτερα μέρη B θάτερα τὰ μέρη R 20 καὶ
 τὰς παρακλήσεις B καὶ π. R 24 σιτωνίου Ba 26 ἀπρά-
 κτους A

ἐβη, ἐκ δὲ τῶν ἐν *Τυρρηνία* πόλεων οἱ πεμφθέντες
 κέγχρους τε καὶ ξέας συνωνησάμενοι ταῖς ποταμηγοῖς
 σκάφαις κατεκόμισαν εἰς τὴν πόλιν. αὕτη βραχύν τινα
 χρόνον ἢ ἀγορὰ Ῥωμαίους διέθρεψεν· ἔπειτ' ἐξαναλω-
 5 θείσα εἰς τὰς αὐτὰς ἀπορίας κατέστησεν αὐτούς. ἦν
 δ' οὐθὲν εἶδος ἀναγκαίως τροφῆς, ὃ οὐκ ἐπείραζον ἔτι,
 συνέβαινέ τ' οὐκ ὀλίγοις αὐτῶν, τὰ μὲν διὰ τὴν σπάνιν,
 τὰ δὲ διὰ τὴν ἀτοπίαν τῆς οὐκ εἰωθυίας ἐδωδῆς, τοῖς
 μὲν ἀρρώστως διακείσθαι τὰ σώματα, τοῖς δὲ παρημε-
 4 λημένοις διὰ πενίαν καὶ παντάπασιν ἀδυνάτως· ὥς δὲ
 10 τοῦτ' ἔγνωσαν οἱ νεωστὶ κεκρατημένοι τῷ πολέμῳ
 Οὐλοῦσχοι, πρεσβειῶν ἀπορρήτοις διαποστολαῖς ἐνήγον¹³⁴
 ἀλλήλους εἰς τὸν κατ' αὐτῶν πόλεμον, ὥς ἀδυνάτων
 ἐσομένων, εἴ τις αὐτοῖς ἐπὶ θοίτο κεκακωμένοις πολέμῳ
 15 τε καὶ λιμῷ ἀντέχειν. θεῶν δέ τις εὖνοια, οἷς φροντὶς
 ἦν μὴ περιδεῖν ὑπὸ τοῖς ἐχθροῖς Ῥωμαίους γενομέ-
 νους, ἐφανέστατα καὶ τότε τὴν ἐαυτῆς δύναμιν ἀπε-
 δείξατο. τοσοῦτος γάρ τις ἄφνω εἰς τὰς πόλεις τῶν
 Οὐλοῦσκων φθόρος λοιμικὸς ἐνέσκηψεν, ὅσος ἐν οὐδενὶ
 20 ἄλλῳ τόπῳ μνημονεύεται γενόμενος οὐθ' Ἑλλάδος οὔτε
 βαρβάρου γῆς, πᾶσαν ἡλικίαν καὶ τύχην καὶ φύσιν
 ἐρρωμένων τε καὶ ἀσθενῶν σωματῶν ὁμοίως διεργαζό-

3 βραχύν χρόνον τινὰ B 4 ἀγ<ο>ρὰ B 5 ἀπορ<ι>ας
 B | αὐτούς] αὐθις c. Reiske 6 ἀναγκαίον τροφῆς VII 44 post
 τροφῆς rasura novem fere litt. capax B | ἔτι om. B τινες c.
 Cobet Obs. p. 137 7 τὰ μὲν om. B | σπάνι<ν> B 8 τ<οῦ>ς
 B 9 παρημελημένοις ABa παρημελημένως Bb 12 <οῦ>λοῦ-
 σχοι Bb saepe | ἀπορρήτοις AB ἀπορρήτων R 16 ὀπό] ἐπὶ
 c. Hertlein Hermes X 416 | γινομένους c. Hertlein l. 1. 19
 λοιμικὸς om. A φθόρος ὁ λοιμικὸς B | ἐνέσκηψεν om. B εἰσῆλθεν
 ἢ ἐνέσκηψεν in mge C | οὐδενὶ τόπῳ ἄλλῳ AB 20 οὐθ'
 Ἑλλάδος om. AB

μενος. ἐδήλωσε δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς συμφορᾶς πόλις 5
ἐπιφανῆς τῶν Οὐολούσκων, Οὐέλιτραι ὄνομα αὐτῇ,
μεγάλῃ τε καὶ πολυάνθρωπος οὖσα τέως, ἥς ὁ λοιμὸς
341 μίαν ὑπελείπετο μοῖραν ἐκ τῶν δέκα, τὰς δ' ἄλλας
ὑπολαβὼν ἀπήνεγκε. τελευτῶντες δ' οὖν ὅσοι περιῆσαν 5
ἐκ τῆς συμφορᾶς πρεσβευσάμενοι Ῥωμαίοις ἔφρασαν
τὴν ἐρημίαν καὶ παρέδωκαν τὴν πόλιν. ἔτυχον δὲ καὶ
πρότερον ἐποίκους ἐκ τῆς Ῥώμης εἰληφότες, ἀφ' ἧς
αἰτίας καὶ τὸ δεύτερον [τοὺς] κληρούχους παρ' αὐτῶν
ῥητουν. 10

XIII. Ταῦτα τοῖς Ῥωμαίοις μαθοῦσι τῆς μὲν συμ-
φορᾶς οἶκτος εἰσῆει, καὶ οὐδὲν ᾤοντο δεῖν τοῖς ἐχθροῖς
ἐπὶ τοιαύταις τύχαις μνησικακεῖν, ὥς ἱκανὰς δεδωκόσι
τοῖς θεοῖς ὑπὲρ σφῶν δίκας ἀνθ' ὧν ἔμελλον δρᾶσειν.
Οὐέλιτρας δὲ παραλαμβάνειν ἐδόκει κληρούχων οὐκ 15
ὀλίγων ἀποστολῇ πολλὰ τὰ συμφέροντα ἐκ τοῦ πράγ-
ματος ἐπιλογιζομένοις. τό τε γὰρ χωρίον ἱκανὸν εἶναι 2
ἐφαίνετο φυλακῇ ἀξιόχρεον καταληφθὲν οἷς ἂν νεωτερί-
ζειν ἢ παρακινεῖν τι βουλομένοις ἢ μέγα κώλυμα καὶ
342 ἐμπόδιον εἶναι· ἢ τ' ἀπορία τῆς τροφῆς ἢ κατέχουσα 20
τὴν πόλιν οὐ παρ' ὀλίγον μετριοτέρᾳ γενήσεσθαι
ὑπαπτεύετο, εἰ μετασταίῃ τις ἐξ αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πλή-
θους μοῖρα ἀξιόλογος. μάλιστα δ' ἡ στάσις ἀναρριπι-
ζομένη, πρὶν ἢ πεπαῦσθαι καλῶς ἔτι τὴν προτέραν,
ἐνῆγεν αὐτοὺς ψηφίσεσθαι τὸν ἀπόστολον. πάλιν γάρ, 3
ὥσπερ καὶ πρότερον, ὁ δῆμος ἡρεθίζετο καὶ δι' ὀργῆς 25

2 Οὐέντρα A Οὐέντρ(αι) Bb saepe 5 ἀπήνεγκε καὶ
τελευτῶντες δ' οὖν A | δ' del. Reiske 9 τοὺς del. Reiske
12 καὶ οὐ δεῖν ᾤοντο ABC καὶ οὐδὲν ᾤ. Cmg. corr. Kiessling
15 ἀναλαμβάνειν c. Reiske 19 ἢ] ἢ AB 22 μεταστ(αι)η
Bb 24 πρὶν ἢ B 25 τὸν στόλον c. Kiessling

εἶχε τοὺς πατρικίους, πολλοὶ τε καὶ χαλεποὶ κατ' αὐτῶν
 ἐγίνοντο λόγοι τῶν μὲν ὀλιγωρίαν ἐγκαλούντων καὶ
 ῥαθυμίαν, ὅτι οὐκ ἐκ πολλοῦ προείδοντο τὴν ἐσομένην
 τοῦ σίτου σπάνιν καὶ προῦμνηχανήσαντο τὰ πρὸς τὴν
 5 συμφορὰν ἀλεξήματα, τῶν δ' ἐξ ἐπιβουλῆς ὑπ' αὐτῶν
 γεγονέναι <τὴν> σιτοδείαν ἀποφαινόντων δι' ὀργὴν τε
 καὶ ἐπιθυμίαν τοῦ κακῶσαι τὸ δημοτικὸν ἀναμνήσει
 4 τῆς ἀποστάσεως. διὰ ταύτας μὲν δὴ τὰς αἰτίας ἡ τῶν
 κληρούχων ἀποστολὴ ταχεῖα ἐγίνετο τριῶν ἀποδειχθέν-
 10 των ἀνδρῶν ὑπὸ τῆς βουλῆς ἡγεμόνων. τῷ δήμῳ δὲ
 κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἀσμένῳ τοὺς κληρούχους διαλαγχά-
 νειν ὥς λιμοῦ τ' ἀπαλλαχθῆσομένῳ καὶ χώραν οἰκή-1341
 σοντι εὐδαίμονα· ἔπειτ' ἐνθυμουμένῳ τὸν λοιμὸν, ὃς
 ἐν τῇ μελλούσῃ αὐτὸν ὑποδέχεσθαι πόλει πολὺς γενό-
 15 μενος τοὺς τ' οἰκήτορας διεφθάρκει καὶ δέος παρεῖχε,
 μὴ καὶ τοὺς ἐποίκους ταῦτόν ἐργάσεται, μεθίστατο
 κατὰ μικρὸν εἰς τάναντία ἡ γνώμη, ὥστ' οὐ πολλοί
 τινες ἐφάνησαν οἱ μετέχειν βουλόμενοι τῆς ἀποικίας,
 ἀλλὰ πολὺ ἐλάττους ὧν ἡ βουλὴ ἐψηφίσατο, καὶ οὕτοι
 20 δ' ἤδη σφῶν αὐτῶν κατεγνώκεσαν ὥς κακῶς βεβουλευ-
 5 μένων καὶ ὑπανεδύοντο τὴν ἔξοδον. κατελήφθη μέντοι
 τοῦτο τὸ μέρος καὶ τὸ ἕλλο τὸ μὴ ἐκουσίως συναιρού-
 μενον τῆς ἔξοδου ψηφισαμένης τῆς βουλῆς ἐξ ἀπάντων

2 ἐγίνοντο B ἐγένοντο R ἐλέγοντο c. Sylburg 4 * προ-
 ἐμνηχανήσαντο O 6 τὴν add. Kiessling 8 ἡ add. B 9
 ἐγένετο c. Kiessling 10 ἐδόκει τῷ δήμῳ δὲ καταρχὰς μὲν
 ἀσμένῳ A τῷ δήμῳ δὲ καταρχὰς μὲν ἦν ἀσμένῳ B 14 ὀπο-
 δέχεσθαι πόλει γενόμενος vulgo ὁ. πολὺς γ. AB ὁ. πόλει πολὺς
 γ. c. Kiessling 16 ἐποίκους ABa ἀποίκους Bb | *τὸ αὐτὸ O
 21 κατελήφθη B κατελείφθη R 22 * συναράμενον O αρ corr.
 ex αιρ ut videtur B συναιρούμενον ego

γενέσθαι Ῥωμαίων κλήρω τὴν ἔξοδον, κατὰ δὲ τῶν
λαχόντων, εἰ μὴ ἔξιοιεν, χαλεπὰς καὶ ἀπαραιτήτους
θεμένης ζημίας. οὗτός τε δὴ ὁ στόλος εἰς Οὐελίτρας
1344 εὐπρεπεῖ ἀνάγκη καταληφθεὶς ἀπεστάλη, καὶ ἕτερος
αὐτοῖς οὐ πολλὰς ἡμέραις ὕστερον εἰς Νώρβαν πόλιν, ^ε
ἣ ἐστὶ τοῦ Λατίνων ἔθνους οὐκ ἀφανής.

XIII. Ἐγένετο δ' οὐδὲν τῶν ἐκ λογισμοῦ τοῖς
πατρικίοις κατὰ γοῦν τὴν ἐλπίδα λωφῆσειν τὴν σιάν, ^α
ἀλλ' οἱ περιλειφθέντες ἔτι χεῖρους ταῖς ὁργαῖς ἦσαν
καὶ πολλῇ τῇ καταβοῇ τῶν βουλευτῶν ἐχρῶντο κατὰ 10
τε συστροφὰς καὶ ἑταιρίας, ὀλίγοι μὲν συνιόντες τὸ
πρῶτον, ἔπειτ' ἀθροοὶ συντονωτέρας ἡδὴ γινομένης
τῆς ἀπορίας καὶ συνδραμόντες εἰς τὴν ἀγορὰν τοὺς
δημάρχους ἐβόων. συναχθείσης δ' ὑπ' αὐτῶν ἐκκλη- 2
σίας παρελθὼν Σπόριος Σικίνιος, ὃς ἦν τοῦ ἀρχείου ¹⁵
τότε ἡγεμῶν, αὐτός τε πολὺς ἔρρει κατὰ τῆς βουλῆς
αὐξων ὥς μάλιστα ἐνῆν τὸν κατ' αὐτῆς φθόνον, καὶ
τοὺς ἄλλους ἡξίου λέγειν ἃ φρονοῦσιν εἰς τὸ κοινόν,
1345 μάλιστα δὲ τὸν Σικίνιον καὶ τὸν Βροῦτον ἀγορανό-
μους τότε ὄντας ἀνακαλῶν ἐκάτερον ἐξ ὀνόματος, οἱ ²⁰
καὶ τῆς πρώτης ἀποστάσεως τῷ δήμῳ ἤρξαν, καὶ τὴν
δημαρχικὴν ἐξουσίαν εἰσηγησάμενοι πρῶτοι αὐτῆς ἐτυ-
χον. παρελθόντες δ' οὗτοι τοὺς κακοθεστάτους τῶν 3
λόγων ἐκ πολλοῦ παρεσκευασμένοι διεξέησαν, ἃ τοῖς
πολλοῖς ἀκούειν ἦν βουλομένοις, ὥς ἐκ προνοίας τε ²⁵
καὶ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν πλουσίων γένοιθ' ἢ περὶ τὸν

9 ἄλλοι B 10 ἐχ. ρῶντο B 11 ἐτ(αι)ρ(ι)ας B |
συν(ι)όντες B 12 γινομένης B γενομένης R 15 Σπόριος
Inlilio legendum esse Sylburg censet 21 τῆς om. Ba 22
δημαρχ(χι)ήν B

σῖτον ἀπορία, ἐπειδὴ τὴν ἐλευθερίαν ἀκόντων ἐκείνων
 4 ὁ δῆμος ἐκ τῆς ἀποστάσεως εὗρετο. ἰσομοιρεῖν τ' οὐδὲ
 κατὰ μικρὸν ἀπέφαινον τῆς συμφορᾶς τοῖς πένησι τοὺς
 εὐπόρους· ἐκείνοις μὲν γὰρ εἶναι καὶ τροφὰς ἐν ἄφαντι
 5 ἀποκειμένους καὶ χρήματα, οἷς ὠνούμενοι τὰς ἐπεισάκ-
 τους ἀγορὰς ἐν πολλῇ ὑπεροφίᾳ ἦσαν τοῦ κακοῦ, τοῖς
 δὲ δημόταις ἀμφοτέρω ταῦτ' ἀπόρως ἔχειν· τὴν τ' ἀπο-
 στολὴν τῶν κληρούων, ἣν ἐποίησαντο εἰς νοσερὰ χωρία,
 ἐκβολὴν ἀποφαίνοντες εἰς προφανή καὶ μακρῷ χεῖρωνα
 10 ὄλεθρον, αὖξοντες ὥς μάλιστα δυνατοὶ ἦσαν τῷ λόγῳ
 τὰ δεινὰ, καὶ τί πέρας ἔσται τῶν κακῶν ἀξιοῦντες
 μαθεῖν, ὑπομιμνήσκοντές τε τῶν παλαιῶν αὐτοὺς αἰκι-13
 σμῶν, οἷς ὑπὸ τῶν πλουσίων ἔτυχον αἰκισθέντες, καὶ
 5 τᾶλλα τὰ ὅμοια τούτοις κατὰ πολλὴν ἄδειαν διεξιόντες.
 15 τελευτῶν δ' ὁ Βροῦτος εἰς ἀπειλήν τινα τοιάνδε κατ-
 ἔκλεισε τὸν λόγον, ὥς εἰ βουληθεῖεν αὐτῷ πείθεσθαι
 διὰ ταχέων προσαναγκάσων τοὺς ἐκκαύσαντας τὸ δει-
 νὸν <καὶ> κατασβέσαι. ἡ μὲν δὴ ἐκκλησία διελύετο.

XV. Οἱ δ' ὑπατοὶ τῇ κατόπιν ἡμέρᾳ συνεκάλουν
 20 τὴν βουλὴν περίφοβοι ὄντες ἐπὶ τοῖς καινοτομουμένοις
 καὶ τὴν τοῦ Βρούτου δημοκοπίαν εἰς μέγα τι κακὸν
 ἀποσκήψειν οἰόμενοι. πολλοὶ μὲν ἴδῃ καὶ παντοδαποὶ
 ὑπὸ τ' αὐτῶν ἐκείνων ἐρρήθησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ λόγοι
 καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων πρεσβυτέρων, τῶν μὲν οἰομένων
 25 δεῖν θεραπεύειν τὸν δῆμον ἀπάσῃ εὐπροσηγορίᾳ λόγων

5 παρακειμένους Ο ἀποκειμένους c. Sintenis Em. Dion. III 10
 13 οἷς] οὗς c. Kiessling 16 εἰ μὴ A 17 διὰ om. Ba |
 <ἐκ>καύσαντας Bb 18 καὶ add. Cobet Obs. p. 138 | ἐπὶ τοῦ-
 τοῖς διελύετο c. Reiske 21 δημ. κοπίαν B 23 ἐν add.
 BCmg 25 * προσηγορίᾳ Ο προσηγείᾳ c. Reiske εὐπροσηγορίᾳ
 ego cf. III 48, 4 (I 364, 20) Isocr. p. 66

καὶ ὑποσχέσει ἔργων καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτοῦ μετρι-
 τέρους παρασκευάζειν, τιθέντας εἰς μέσον τὰ πράγματα
 καὶ μετὰ σφῶν ὑπὲρ τοῦ κοινῇ συμφέροντος παρα-
 καλοῦντας σκοπεῖν. τῶν δὲ μηθὲν ἐνδιδόναι μαλακὸν 2
 1347 συμβουλευόντων πρὸς ὄχλον αὐθάδη καὶ ἀμαθῆ <ῆ> 5
 θρασείαν τε καὶ ἀνύποιστον δημοκόπων ἀνθρώπων
 μανίαν, ἀλλ' ἀπολογεῖσθαι μὲν, ὥς οὐδὲν εἴη τῶν
 γεγυμένων παρὰ τῶν πατρικίων αἵτιον, καὶ ὑπισχνεῖ-
 σθαι πρόνοίαν ἔξειν τοῦ κακοῦ τὴν δυνατήν, τοῖς δὲ
 ταράττουσι τὸν δῆμον ἐπιτιμᾶν καὶ προαγορεύειν, ὥς 10
 εἰ μὴ παύσονται τὴν στάσιν ἀναρριπίζοντες ἀξίας
 τίσουσι δίκας. ταύτης ἡγήτο τῆς γνώμης Ἄππιος, καὶ 3
 ἦν ἡ νικῶσα αὕτη πολλῆς ἐμπεσοῦσης πάνν τοῖς συν-
 ἔδοις φιλονεικίας· ὥστε καὶ τὸν δῆμον ὑπὸ τῆς βοῆς
 αὐτῶν ἑξακουμένης ἐπὶ πολὺν ταραχθέντα συνδραμεῖν 15
 ἐπὶ τὸ βουλευτήριον, καὶ πᾶσαν ὀρθὴν ἐπὶ τῇ προσ-
 δοκίᾳ γενέσθαι τὴν πόλιν. μετὰ δὲ τοῦθ' οἱ μὲν 4
 ὕπατοι προελθόντες συνεκάλουν τὸν δῆμον εἰς ἐκκλη-
 σίαν· ἦν δ' οὐ πολὺ τῆς ἡμέρας ἔτι τὸ λειπούμενον·
 καὶ παρελθόντες ἐπειρῶντο τὰ δόξαντα σφίσι ἐν τῇ 20
 βουλῇ λέγειν. ἐνίσταντο δ' αὐτοῖς οἱ δῆμαρχοι, καὶ
 οὐκ ἦν ἐν μέρει οὐδ' ἐν κόσμῳ γινόμενος παρ' ἀμφοῖν

3 κοινῶ O corr. Kiessling | συμφέροντος τὸν δῆμον παρα-
 καλοῦντας AC 4 ἐνδιδόναι μαλακίζεσθαι O ἐνδιδόναι del.
 Kiessling, ἐνδιδόναι μαλακὸν c. Kayser Ann. phil. 1868 p. 813
 cf. VI 24, 1; VIII 10, 3 5 ἦ add. Cobet Obs. p. 138 6 θρασεία
 τε καὶ ἀνυπόιστω — μανία AB θρασεία^{αν} τε καὶ ἀνυπόιστω^{ον} —
 μανία^α C 8 ἀπλον Ba an ἀντίον? αἵτιον ABb 11 παύ-
 σονται Ba 13 αὐτή Ba | πολλῆς πάνν ἐμπεσοῦσης c. Kiess-
 ling 15 ἐπιπολὸν B 22 ἀμφοῖν] ἀμφοτέρων c. Gatter Obs.
 p. 48

ὁ λόγος. ἐβόων γὰρ ἅμα καὶ ἐξέκλειον ἀλλήλους, ὥστε¹¹ μὴ ῥάδιον εἶναι τοῖς παροῦσι τὰς διανοίας αὐτῶν [ὅτι βούλονται] συνιδεῖν.

XVI. Ἐδικαίουν δ' οἱ μὲν ὑπατοὶ τὴν κρείττονα⁵ ἔχοντες ἐξουσίαν ἀπάντων ἄρχειν τῶν ἐν τῇ πόλει, οἱ δὲ δήμαρχοι τὴν ἐκκλησίαν ἑαυτῶν εἶναι χωρίον ὥσπερ ἐκείνων τὴν βουλήν, καὶ ὅποσα ἐπὶ τοῖς δημόταις ἦν κρίνειν τε καὶ ψηφίζεσθαι, τούτων αὐτοὶ πᾶν ἔχειν τὸ κράτος. συνηγωνίζετο δὲ τοῖς μὲν ἡ πληθὺς ἐπιβοῶσα¹⁰ καὶ ὁμόσε χωρεῖν, εἰ δέοι, τοῖς καλύουσι παρεσκευασμένη, τοῖς δ' ὑπάτοις οἱ πατρίκιοι συστρέψαντες² αὐτούς. ἐγίνετο δὲ πολὺς ἄγων περὶ τοῦ μὴ εἶξαι ἑκατέρους, ὥς ἐν μιᾷ τῇ τότε ἡττη παραχωρουμένης¹⁵ τῆς εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἑκατέρων δικαιοσύνης. ἡλίος τε περὶ καταφορὰν ἦν ἤδη, καὶ συνέτρεχεν ἐκ τῶν οἰκῶν τὸ ἄλλο πλῆθος εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ ἔμελλον, εἰ νῦν ἐπιλαμβάνοι τὴν ἔριν, εἰς πληγὰς τε καὶ λίθων³ χωρήσειν βολάς. ἵνα δὴ μὴ τοῦτο γένοιτο, προσελθὼν ὁ¹⁶ Βροῦτος τοὺς ὑπάτους ἡξίου δοῦναι λόγον αὐτῷ, παύσειν²⁰ ὑπισχνούμενος τὴν στάσιν. κάκεινοι δόξαντες σφίσι παρακεχωρήσθαι, ὅτι τῶν δημάρχων παρόντων οὐ παρ' ἐκείνων ὁ δημαγωγὸς ἡτήσατο τὴν χάριν, ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ λέγειν. σιωπῆς δὲ γενομένης ἄλλο μὲν οὐδὲν ὁ Βροῦτος εἶπεν, ἡρώτησε δὲ τοὺς ὑπάτους τοιάνδε τινα⁴₂₅ ἐρώτησιν· Ἀρά γ', ἔφη, μέμνησθ', ὅτι διαλυομένοις

2 ὅτι βούλονται del. Garrer Obs. p. 34 8 κρίναι A κρίναι B κρίναι Sylburg 9 συνηγωνίζετο B συνηγωνίζοντο R 12 αὐτούς AB | ἐγίνετο AB ἐγίνετο R quod def. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 549 18 παρελθὼν c. Kiessling 19 δοθῆναι O δοῦναι vel προσελθὼν τοῖς ὑπάτοις — δοθῆναι Reiske cf. Sintenis Em. Dion. III 11

ἡμῖν τὴν στάσιν τοῦτο συνεχωρήθη τὸ δίκαιον ὑφ' ὑμῶν, ὅταν οἱ δήμαρχοι συναγάγῃσι τὸν δήμον ὑπὲρ ὁτουδήτινος, μὴ παρῆναι τῇ συνόδῳ τοὺς πατρικίους μὴδ' ἐνοχλεῖν; Μεμνήμεθ', ἔφησεν ὁ Γεγάνιος. καὶ ὁ Βροῦτος ὑποφέρει· Τί οὖν παθόντες ἐμποδὼν ἴστασθ' 5 ἡμῖν καὶ οὐκ ἔατε τοὺς δημάρχους ἃ βούλονται λέγειν; ἀποκρίνεται πρὸς ταῦθ' ὁ Γεγάνιος· Ὅτι οὐκ αὐτοὶ συνεκάλεσαν τὸν δήμον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ὑπάτοι. εἰ μὲν οὖν ὑπὸ τούτων ἡ σύνοδος ἐγένετο, οὐδὲν ἂν ἤξιοῦμεν οὔτε κωλύειν οὔτε πολυπραγμο- 10 νεῖν· ἐπειδὴ δ' ἡμεῖς συνηγάγομεν τὴν ἐκκλησίαν, οὐχὶ 1350 τοὺτους ἀγορεύειν κωλύομεν, ἀλλ' ὑπὸ τούτων αὐτοὶ κωλύεσθαι οὐ δικαιοῦμεν. καὶ ὁ Βροῦτος ὑποτυχῶν· 5 Νικῶμεν, ἔφησεν, ὧ δημόται, καὶ παρακεχωρεῖται ἡμῖν ὑπὸ τῶν διαφόρων ὅσα ἤξιοῦμεν. νῦν μὲν οὖν ἄπιτε 15 καὶ παύσασθε φιλονεικοῦντες· αὔριον δ' ὑμῖν ὑπισχνοῦμαι φανερόν ποιήσῃν ὅσῃν ἔχετε ἰσχύν. καὶ ὑμεῖς γ', ὧ δήμαρχοι, παραχωρήσατε αὐτοῖς τῆς ἀγορᾶς ἐν τῷ παρόντι· οὐ γὰρ εἰς τέλος παραχωρήσετε· μα- 20 θόντες δ' ὅσον ἔχει κράτος ὑμῶν ἢ ἀρχή· γνώσεσθε 20 γὰρ οὐκ εἰς μακρὰν· ἐγὼ τοῦθ' ὑμῖν ὑποδέχομαι ποιή- σῃν φανερόν· μετριοτέρων αὐτῶν ἀποδώσετε τὴν ὑπερη- φανίαν. ἐὰν δὲ φενακίζων ὑμᾶς εὐρεθῶ, χρῆσασθ' ὅ 25 τι βούλεσθέ μοι.

XVII. Οὐθινοὺς δὲ πρὸς ταῦτ' ἀντιλέξαντος ἀπήεσαν 25 ἐκ τῆς ἐκκλησίας οὐ τὰς ὁμοίας ὑπολήψεις ἔχοντες

5 <π>αθόντες Bb μαθόντες R cf. Cobet Obs. p. 138 7
 ὁ om. ABC add. Cmg 11 ἐπεὶ δὲ c. Reudler Tiroc. p. 47
 17 φανερόν c. Sylburg | καὶ ὑμεῖς δὲ c. Kiessling 20 γνώ-
 σεσθε δὲ B 21 ὑποδέχομαι B ὑπισχνοῦμαι R

ἐκότεροι· ἀλλ' οἱ μὲν ἄποροι δοκοῦντές τι περιττὸν
 ἐξευρηκέναι τὸν Βροῦτον καὶ οὐκ εἰκῇ ὑποσχέσθαι¹³⁵¹
 πρᾶγμα τηλικούτου, οἱ δὲ πατρίκιοι περιφρονοῦντες
 τὴν κουνότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ὑποσχέσεων τὴν
 5 τόλμαν ἕως λόγου χωρήσειν οἰόμενοι· μηθὲν γὰρ ὑπὸ
 τῆς βουλῆς συγκεχωρήσθαι τοῖς δημάρχοις ἔξω τοῦ
 βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις τῶν δημοτικῶν. οὐ μὴν
 ἅπασί γ' εἰσῆει καὶ μάλιστα τοῖς πρεσβυτέροις ὀλιγωρία
 τοῦ πράγματος, ἀλλὰ προσέχειν, μὴ τι ἀνήκεστον ἢ τοῦ
²₁₀ ἀνδρὸς ἐξεργάσθαι μανία. τῇ δ' ἐξῆς νυκτὶ κοινωσά-
 μενος τοῖς δημάρχοις ὁ Βροῦτος τὴν ἑαυτοῦ γνώμην
 καὶ παρασκευασάμενος χεῖρα οὐκ ὀλίγην δημοτῶν κατέ-
 βαινε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν ἀγορὰν· καὶ πρὶν ἡμέραν
 λαμπρὰν γενέσθαι καταλαβόμενοι τὸ Ἑφαιστεῖον, ἐνθα
 15 ἦν ἔθος αὐτοῖς ἐκκλησιάζειν, ἐκάλουν μὲν εἰς ἐκκλη-
 σίαν τὸν δῆμον. πληρωθείσης δὲ τῆς ἀγορᾶς· ὄχλος
 γὰρ ὅσος οὐπω πρότερον συνήλθε· παρελθὼν Σικίνιος
 ὁ δῆμαρχος πολὺν μὲν ἐποίησατο κατὰ τῶν πατρικίων
 λόγον, ἅπανθ' ὑπομιμνήσκων ὅσα κατὰ τῶν δημοτι-
 20 κῶν αὐτοῖς ἐπράχθη· ἐπειθ' ὑπὲρ τῆς παρελθούσης¹³⁵²
 ἡμέρας ἐδίδασκεν, ὥς κεκωλυμένος ὑπ' αὐτῶν εἴη λόγου
 3 τυχεῖν καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρχῆς ἀφρηγμένους. Τίνος

5 ἕως λόγων c. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 347 8
 ὀλιγορεῖν c. Smit Obs. p. 33 9 προσεῖχον c. Cobet Obs. p. 139
 προσέχειν ἔδοξε c. Schenkl Bursiani librorum annal. brevior.
 p. 280 10 νυκτὸς A 14 λαμπρὰν om. A | Ἑφαιστ(ι)ον B
 15 αὐτοῖς ἔθος B 17 * ὅσο//ς οὐδέπω ἐδόκει συνήλθε A C
 ὅσος οὐπώποτε ἐδόκει συνήλθ(ε) B ὅσος οὐδεπώποτε' ἐκεῖ συν-
 ἤλθεν Reiske ὅσος οὐ πώποτε εἰώθει Sintenis Em. Dion. I 21
 idem postea III 13 ὅσος οὐπώποτε δοκεῖ συνήλθε, ἐδόκει del.
 censet Kayser Annal. phil. 1868 p. 813 ὅσος οὐδεπώποτε συν-
 ἤλθεν Cobet Obs. p. 139 ὅσος οὐπω πρότερον συνήλθε ego |
 Σικίνιος] Ίκίλιος Sylburg

γὰρ ἂν ἔτι γενοίμεθ', ἔφη, κύριοι τῶν ἄλλων, εἰ μὴδὲ τοῦ λέγειν ἐσόμεθα; πῶς δ' ἂν τινι ὑμῶν ἀδικουμένῳ πρὸς αὐτῶν βοηθεῖν δυνάμεθα, εἰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ συναγαγεῖν ὑμᾶς ἀφαιρεθείημεν; ἄρχονσι γὰρ δήπου παντὸς ἔργου λόγοι, καὶ οὐκ ἄδηλον, ὅτι οἷς εἰπεῖν ἂν φρονοῦσιν οὐκ ἔξεστιν, οὐδὲ πρᾶξαι ἂν ἐξείη, ἂν βούλονται. ἢ κομίζεσθ' οὖν, ἔφη, τὴν ἐξουσίαν, ἣν δεδώκατε ἡμῖν, εἰ μὴ μέλλετε βεβαιοῦν αὐτῇ τάσφαλές, ἢ νόμῳ γραφέντι κωλύσατε τοὺς ἐμποδῶν ἡμῖν τὸ λοιπὸν ἐσομένους. τοιαῦτα διαλεχθεῖς, ἐπικελεύσαντος αὐτῷ⁴₁₀ τοῦ δήμου μεγάλη βοή τὸν νόμον εἰσφέρειν, ἔχων αὐτὸν ἤδη γεγραμμένον ἀνεγίνωσκε καὶ ψῆφον δίδωσι τῷ
 1353 πλῆθει περὶ αὐτοῦ παραχρῆμα ἐπενεγκεῖν. οὐ γὰρ ἐδόκει τὸ πρᾶγμα δεῖσθαι ἀναβολῆς οὐδὲ μελλησμοῦ, μὴ τι ἄλλο κώλυμα γένηται πρὸς τῶν ὑπάτων. ἦν δὲ τοιόσδε⁵₁₅ ὁ νόμος· Δημάρχου γνώμην ἀγορεύοντος ἐν δήμῳ μηδείς λεγέτω μὴδὲν ἐναντίον μὴδὲ μεσολαβεῖτω τὸν λόγον. εἰάν τις παρὰ ταῦτα ποιήσῃ, διδότω τοῖς δημάρχοις ἐγγνητὰς αἰτηθεῖς εἰς ἔκτισιν ἧς ἂν ἐπιθῶσιν αὐτῷ ζημίας. ὁ δὲ μὴ διδοὺς ἐγγνητὴν θανάτῳ²⁰ ζημιούσθω, καὶ τὰ χρήματ' αὐτοῦ λερὰ ἔστω. τῶν δ' ἀμφισβητούντων πρὸς ταύτας τὰς ζημίας αἱ κρίσεις ἔστωσαν ἐπὶ τοῦ δήμου. τοῦτον τὸν νόμον ἐπιψηφί-⁶σαντες οἱ δημαρχοὶ διέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν· καὶ ὁ δήμος ἀπῆει πολλῆς γεροντῶς μεστὸς εὐθυμίας, τῷ δὲ Βρούτῳ²⁵

3 δυνάμεθα B 4 συναγαγεῖν ABC συνάγειν R 7 ἂν ἐξῆι & A ἂν ἐξεῖν & (δ ex δ) Ba ἂν ἐξεῖναι & Bb ἂν ἐξείη & Kiessling 8 μὴ add. BCmg | * τὸ ἀσφαλές O 12 * ψῆφον ἀναδίδωσι — ἐπενεγκεῖν O ψ. ἅμα δίδωσι — ἐπενεγκεῖν c. Sintenis Em. Dion. III 14 ἐπενεγκεῖν del. Reiske δίδωσι ego

μεγάλην χάριν εἰδώς, ἐκείνου δοκῶν εἶναι τὸ ἐνθύ-
μημα τοῦ νόμου.

XVIII. Μετὰ τοῦτο πολλὰ καὶ περὶ πολλῶν ἐγί-
νοντο τοῖς δημάρχοις πρὸς τοὺς ὑπάτους ἀντιλογίαι,
καὶ οὐθ' ὁ δῆμος ὀπόσα ἢ βουλὴ ψηφίσαιτο κύρια
ἤγειτο, οὐθ' ὧν ὁ δῆμος γνοίῃ τῇ βουλῇ φίλον τι ἦν.
ἀντιπαρατεταγμένοι δὲ καὶ δι' ὑποψίας ἔχοντες ἄλλή-
λους διετέλουν. οὐ μὴν τό γε μῖσος αὐτῶν εἰς ἔργον
τι ἀνήκεστον ἐχώρησεν, οἷα ἐν ταῖς τοιαύταις φιλεῖ
γίνεσθαι ταραχαῖς. οὔτε γὰρ οἱ πένητες ἐπὶ τὰς οἰκίας
ᾧρησαν τῶν πλουσίων, ἐνθα ὑπελάμβανόν τινας εὐρή-
σειν ἀποκειμένας τροφάς, ἢ τὴν ἐν τῷ φανερῷ ἀγορᾶν
ἀρπάξειν ἐπεβάλοντο, ἀλλ' ὑπομένοντες ὠνεῖσθαι πολλοῦ
διαφόρου μικρά, καὶ ὁπότ' ἐξαπορηθεῖεν ἀργυρίου τὰς
ἐκ γῆς φέρας τε καὶ βοτάνας σιτούμενοι ἠνείχοντο.
οὐθ' οἱ πλούσιοι βιασάμενοι τοὺς ἀσθενεστέρους τῇ τ'
οἰκίᾳ δυνάμει καὶ τῇ παρὰ τῶν πελατῶν πολλῇ οὔσῃ
κατασχεῖν αὐτοὶ τὴν πόλιν ἠξίωσαν τοὺς μὲν ἐξελά-
σαντες ἐξ αὐτῆς, τοὺς δ' ἀποκτείναντες, ἀλλὰ διέμενον
ὥσπερ οἱ σωφρονέστατα πολιτευόμενοι πρὸς τοὺς υἱοὺς
πατέρες εὐνοοῦσιν καὶ κηδομένη τῇ ὀργῇ πρὸς τὰς
ἀμαρτὰδας αὐτῶν χρώμενοι. τοιαύτης δὲ καταστάσεως
οὔσης περὶ τὴν Ῥώμην αἱ πλησιόχωροι πόλεις ἐκάλουν
τοὺς βουλομένους οἰκεῖν παρὰ σφίσι Ῥωμαίων πολι-
τείας τε μεταδόσει καὶ ἄλλων φιλανθρωπῶν ἐλπίσιν
ὑπαγόμεναι, αἱ μὲν ἀπὸ τοῦ βελτίστου δι' εὐνοίαν τε

6 φίλιον O φίλον Cobet Obs. p. 139 9 ἀνέχεσθαι τι B |
οἷα] οἱ δ' Ba 12 ἀποκει. μένας B aut σ aut o litt. eras.
15 * ἀνείχοντο O correxi 17 παρ' αὐτῶν πολλῇ A 20
πολιτευόμενοι] παιδευόμενοι τοὺς υἱοὺς c. Kiessling ἀντιπολι-
τευόμενοι c. Kayser Ann. phil. 1868 p. 813 25 μ(ε)ταδόσει Bb

καὶ ἔλεον τῆς συμφορᾶς, αἱ δὲ πλείους διὰ φθόνον
τῆς πάλαι ποτὲ εὐτυχίας. καὶ ἦσαν οἱ ἀπαναστάντες
πανοικεσίᾳ καὶ μεταθέμενοι τὰς οἰκήσεις ἐτέρωσε πολλοὶ
πάννυ· ὧν οἱ μὲν ἀνέστησαν αὐθις, ἐπειδὴ κατέστη τὰ
πράγματα τῆς πόλεως, οἱ δὲ καὶ διέμειναν. 5

XVIII. Ταῦτα δ' ὀρώσι τοῖς ὑπάτοις ἐδόκει τῆς
βουλῆς ἐπιτρεπούσης στρατοπέδου ποιῆσθαι καταγρα-
φὴν καὶ ἐξάγειν ἔξω τὴν δύναμιν· εἰλήφεσαν δ' ἀφορμὴν
τῷ ἐγχειρήματι πρέπουσαν ἐπιδρομὰς τε καὶ λεηλασίας
κακουμένης τῆς χώρας ὑπὸ τῶν πολεμίων θαμινά, τὰ 10
1356τ' ἄλλα, ὅσα ἐκ τοῦ πράγματος χρηστὰ ἦν, ἐπιλογιζο-
μένοις, ὑπερορίου στρατιᾶς ἐκπεμφθείσης ὥς εὐπορω-
τέρα μὲν ἔξουσι τῇ ἀγορᾷ χρῆσθαι οἱ ὑπολειφθέντες
ἐλάττους γενόμενοι, ἐν ἀφθονωτέροις δὲ διαῶνσι τοῖς
ἐπιτηδεύουσιν οἱ τὰ ὄπλα ἔχοντες ἐκ τῶν πολεμίων ἐπι- 15
σιτιζόμενοι, λωφῇσει δ' ἡ στάσις, ὅσον ἂν ἡ στρατεία
κατέχη χρόνον· μάλιστα δ' ἐφαίνετο ἐργῶ βεβαιώσκειν αὐ-
τῶν τὰς διαλλαγὰς συστρατευόντων ἀλλήλοις πατρικίων
καὶ δημοτῶν ἢ γεννησομένη παρὰ τοὺς κινδύνους κακῶν
τε καὶ ἀγαθῶν ἰσομοιρία. ἀλλ' οὐκ ἦν τὸ πλήθος ὑπὲρ 20
κοον αὐτοῖς οὐδ' ὥσπερ πρότερον ἐκούσιον ὑπὴντα
πρὸς τὴν καταγραφὴν· ἀνάγκην δὲ προσφέρειν τοῖς μὴ
βουλομένοις οὐκ ἐδικαίου τὴν ἐκ τῶν νόμων οἱ ὑπάτοι·
ἀλλ' ἐκ τῶν πατρικίων ἐθέλονται τινες κατεγράψαν

4 ἀνέστησαν] ἐνόστησαν c. Cobet Obs. p. 139 9 ἐπι-
δρομὰς — λεηλασίας B ἐπιδρομαῖς — λεηλασίαις R 10 κακου-
μένης τῆς χώρας add. Bb in mge κακουμένην τὴν χώραν Reiske
11 ἐπιλογιζόμενοι Reiske 12 ὑπερορίου B | εὐπορωτέρα B
ἐπιορώτατα R 15 ἐκ πολεμίων vel ἐκ τῆς πολεμίας c. Syl-
burg 17 ἐφ(α)νετο B 18 συ. στρατευόντων B 19 τε
om. B

ἄμα τοῖς πελάταις, καὶ αὐτοῖς ἐξιοῦσιν ὀλίγον τι ἀπὸ
 3 τοῦ δήμου μέρος συνεστράτευν. ἡγεμῶν δὲ τῶν ἐξελ-
 θόντων ἦν Γάιος Μάρκιος ὁ τὴν Κοριολάνων πόλιν
 ἔλων κὰν τῇ πρὸς Ἀντιάτας ἀριστεύσας μάχῃ, καὶ οἱ
 5 πλεῖστοι τῶν ἀραμένων τὰ ὄπλα δημοτῶν τοῦτον ἐξιόντα
 ὀρῶντες ἐπερρώσθησαν, οἱ μὲν δι' εὐνοίαν, οἱ δὲ τοῦ
 κατορθώσειν ἐλπίδι· περιβόητος γὰρ ἦν ἡδὴ ὁ ἀνὴρ,
 καὶ δέος αὐτοῦ μέγα παρὰ τοῖς πολεμίοις ἐγεγόνει.
 4 αὕτη προελθοῦσα ἡ στρατιὰ μέχρι πόλεως Ἀντίου δίχα
 10 <πόνου> σίτου πολλοῦ καταληφθέντος ἐν τοῖς ἀγροῖς
 καὶ ἀνδραπόδων καὶ βοσκημάτων συχνῶν ἐγκρατὴς ἐγέ-
 νετο, καὶ μετ' οὐ πολὺ παρῆν εὐπορωτέρα γεγонуῖα
 τοῖς κατὰ τὸν βίον, ὥστε τοῖς ὑπομείναςι πολλὴν κατ-
 ἡφειαν καὶ κατὰμεμψιν τῶν δημαγωγῶν ἐμπεσεῖν, δι'
 5 οὕς ἀποστερεῖσθαι ἐδόκουν τῆς ὁμοίας εὐτυχίας. ὁ μὲν
 15 δὴ Γεγάνιος καὶ Μηνύκιος οἱ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν
 ὑπατεύοντες ἐν μεγάλοις καὶ παντοδαποῖς χεიმῶσι γενό-
 μενοι καὶ πολλάκις ἀνατρέψαι κινδυνεύσαντες τὴν πόλιν
 οὐθὲν δεινὸν εἰργάσαντο, ἀλλὰ διέσωσαν τὰ κοινὰ
 20 φρονιμώτερον μᾶλλον ἢ εὐτυχέστερον τοῖς συμβαίνουσι
 χρησάμενοι.

XX. Οἱ δὲ μετ' αὐτοὺς ἀποδειχθέντες ὕπατοι
 Μάρκος Μηνύκιος Αὐγουρίνος καὶ Αὔλος Σεμπρόνιος
 Ἀτρατίνος δευτέρον καταστάντες ἐπὶ τὴν ἀρχήν, ἄνδρες

4 * καὶ τῇ O καὶ ἐν τῇ Cobet Obs. p. 139 κὰν τῇ ego
 5 * συναραμένων O correxi 9 στρα<ι>ά B 10 πόνου
 add. Kiessling σχισθεῖσα inserendum esse censet Kayser Ann.
 phil. 1868 p. 817 12 οὐ μετ' οὐ πολὺ O corr. Kiessling cf.
 Sintenis Em. Dion. III 11 15 ἀποστερεῖσθαι Sylburg ἀπο-
 στερεῖσθαι Kiessling ἀποστρέφεισθαι Cobet Obs. p. 139 18 κιν-
 δυνεύσαι c. Schwartz Mnemosyne 14, 197 23 αἰὼς ἐμπρά-
 νιος Ba 24 Ἀτρατίνος ABa Ἀτραντίνος Bb Ἀντατίνος C

οὐδ' ὄπλων οὔτε λόγων ἄπειροι, προνοία μὲν ἐχρή-
σαντο πολλῇ σίτου τε καὶ τῆς ἄλλης ἀγορᾶς ἐμπληῆσαι
τὴν πόλιν, ὥς ἐν τῇ κατ' αὐτὴν εὐετηρίᾳ τῆς δημοσίας
τοῦ πλήθους κειμένης· οὐ μὲν ἐξεγένετό γ' αὐτοῖς
ἀμφοτέρων ἅμα τούτων τυχεῖν, ἀλλὰ συνεισῆλθεν ἅμα 5
τῷ κόρῳ τῶν ἀγαθῶν ἢ τῶν χρησαμένων αὐτοῖς ὕβρις.
καὶ τότε δὴ μέγιστος κατέλαβε τὴν Ῥώμην κίνδυνος ἐξ 2
ἀρχῆς, ὅτε ἤμιστ' ἐδόκει. οἳ τε γὰρ ἐπὶ τὴν σιτωνίαν
ἀποσταλέντες ὑπ' αὐτῶν πρέσβεις πολλὸν ἐκ τῶν παρα-
θαλαττίων τε καὶ μεσογείων ἐμπορίων σίτον ὠνησά- 10
μενοι κατήγαγον δημοσίᾳ, οἳ τε διαμείβεσθαι τὰς ἀγορὰς
εἰωθότες ἐκ παντὸς τόπου συνῆλθον, παρ' ὧν ἡ πόλις
1359 ὠνησαμένη τὸν φόρτον ἐκ τῶν κοινῶν χρημάτων εἶχεν
ἐν φυλακῇ. ἦλθον δὲ καὶ οἱ πρότερον ἀποσταλέντες 3
πρέσβεις εἰς Σικελίαν Γεγάνιος καὶ Οὐαλέριος πολλὰς 15
ἄγοντες ὀλκάδας, ἐν αἷς ἐκομίζοντο πυρῶν πέντε μυ-
ριάδες μεδίμνων Σικελικῶν, ὧν τὸ μὲν ἡμισυ μέρος
ὠνητὸν ἦν βραχείας πάνυ τιμῆς, τὸ δὲ λοιπὸν ὁ τύραννος
ἀπεστάλκει προῖκα δοῦς καὶ τέλεσι παρακομίσας τοῖς
ιδίοις. ὥς δ' ἀπηγγέλθη τοῖς ἐν τῇ πόλει ὁ κατάπλους 4
τῶν σιτηγῶν ὀλκάδων τῶν ἀπὸ Σικελίας, πολλὰ ζήτησις 20
ἐνέπιπτε τοῖς πατρικίοις ὑπὲρ τῆς διαθέσεως αὐτοῦ.
οἱ μὲν γὰρ ἐπεικέσταντο αὐτῶν καὶ φιλοδημότατοι πρὸς
τὰς κατεχούσας τὸ κοινὸν ἀνάγκας ἀποβλέποντες τὴν
τε παρὰ τοῦ τυράννου δωρεὰν παρήνουν ἅπασαν δια- 25
νεῖμαι τοῖς δημοτικοῖς, καὶ τὸν ὠνηθέντα ἐκ τῶν δημο-

6 χρησομένων O χρησαμένων c. Kiessling 8 ὅτε] ὅθεν
c. Kiessling 9 πολλὸν add. B 11 ἰδίᾳ ἀμείβεσθαι c. Kiess-
ling 15 ἐν Σικελίᾳ O praeter B 25 ἅπασι O ἅπασαν c.
Sintenis Em. Dion. III 11

σίαν χρημάτων σίτον ὀλίγης αὐτοῖς ἀπεμπολῆσαι τιμῆς, διδάσκοντες ὥς ἐκ τούτων ἂν γένοιτο μάλιστα τῶν χαρίτων ἐπιεικέστεραι πρὸς τοὺς εὐπόρους αἱ τῶν πενήτων ὀργαί· οἱ δ' αὐθαδέστεροι καὶ ὀλιγαρχικώτεροι¹³⁶⁰

ἡ πάση προθυμίᾳ τε καὶ μηχανῇ κακοῦν ᾤοντο δεῖν τοὺς δημοτικούς καὶ συνεβούλευον τιμίας ὥς ἐνι μάλιστα ποιεῖν αὐτοῖς τὰς ἀγοράς, ἵνα σωφρονέστεροι διὰ τὴν ἀνάγκην γένοιτο καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πολιτείας δίκαια νομιμώτεροι.

XXI. Τούτων ἦν τῶν ὀλιγαρχικῶν καὶ ὁ Μάρκιος ἐκεῖνος ὁ Κοριολάνος ἐπικληθεὶς, οὐχ ὥσπερ οἱ λοιποὶ κρύφα καὶ δι' εὐλαβείας τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαι-
νόμενος, ἀλλ' ἄντικρυς καὶ θρασέως, ὥστε πολλοὺς ἀκούσαι καὶ τῶν δημοτικῶν. εἶχε γάρ τινας ἔξω τῶν
κοινῶν ἐγκλημάτων καὶ ἰδίας προφάσεις νεωστὶ γενο-
μένας, ἔξ ὧν εἰκότως ἐδόκει μισεῖν τοὺς δημοτικούς.
Ἡ ὑπατεῖαν γὰρ αὐτῷ μετιόντι ταῖς ἐγγιστα γενομέναις ἀρχαιρεσίαις καὶ τοὺς πατρικίους ἔχοντι συναγωνιζο-
μένους ὁ δῆμος ἐναντιωθεὶς οὐκ εἴασε δοῦναι τὴν
ἀρχὴν τὴν τε λαμπρότητα τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν τόλμαν
δι' εὐλαβείας ἔχων, μή τι διὰ ταῦτα νεωτερίσῃ περὶ τὴν
τῶν δημάρχων κατάλυσιν, καὶ μάλιστα δεδιώς, ὅτι συν-
ελάμβανεν αὐτῷ πάσῃ προθυμίᾳ τὸ τῶν πατρικίων
πλήθος ὥς οὐδενὶ τῶν πρότερον. ταύτης τ' οὖν τῆς
ὑβρεως ὀργῇ ἐπαρθεὶς ὁ ἀνὴρ καὶ τὴν μεταβολὴν τοῦ
πολιτεύματος εἰς τὸν ἔξ ἀρχῆς κόσμον ἀποκαταστήσαι
προθυμονύμενος αὐτός τ' ἀναφανδόν, ὥσπερ καὶ πρό-
τερον ἔφην, ἐπραττε τὴν τοῦ δήμου κατάλυσιν, καὶ

1 ὀλίγοις Α 22 δεδιώς del. Reudler Tiroc. p. 51 24
οὐδενὶ. Β | προτέρων c. Kiessling

τοὺς ἄλλους ἐνήγεν. ἦν δὲ περὶ αὐτὸν ἑταιρία μεγάλη
νέων εὐγενῶν, οἷς ἦν τὰ μέγιστα τιμήματα βίων καὶ
πελάται συγχροὶ συνεστηκότες ἐπὶ ταῖς ἐκ τῶν πολέμων
ὠφελείαις· οἷς ἐπαιρούμενος ἐφρονάττετο καὶ λαμπρὸς ἦν
καὶ προήλθεν ἐπὶ μήκιστον ἐπιφανείας. οὐ μὴν εὐτυχοῦς ⁴
γε διὰ ταῦτα καταστροφῆς ἔτυχε· συναχθείσης γὰρ
ὑπὲρ τούτων βουλῆς καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ὥς ἔδοξ
ἦν αὐτοῖς, πρώτων ἀποφνηαμένων τὰς ἑαυτῶν δια-
νοίας, ἐν οἷς οὐ πολλοὶ τινες ἦσαν οἱ τὰς κατὰ τοῦ
δήμου γνώμας ἄντικρυς ἀγορεύσαντες, ἐπειδὴ καθήκεν ¹⁰
1362 εἰς τοὺς νεωτέρους ὁ λόγος, αἰτησάμενος ἔξουσίαν παρὰ
τῶν ὑπάτων εἰπεῖν ὅσα βούλεται, καὶ τυχὼν ἐπισημα-
σίας τε μεγάλης καὶ προσοχῆς λόγον διεξῆλθε κατὰ
τοῦ δήμου τοιοῦνδε.

XXII. Ὅτι μὲν οὐχ ὑπ' ἀνάγκης τε καὶ ἀπορίας ¹⁵
βιασθεὶς ὁ δῆμος ἐποίησατο τὴν ἀπόστασιν, ὃ πατέρες,
ἀλλὰ πονηρᾷ ἐλπίδι ἐπαρθεὶς ὥς καταλύσῃν τὴν ἀρι-
στοκρατίαν ὑμῶν καὶ πάντων αὐτὸς ἐσόμενος τῶν κοι-
νῶν κύριος, σχεδὸν οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἡσθῆσθαι τὰ
περὶ τὰς διαλλαγὰς αὐτοῦ πλεονεκτήματα ὁρῶντας· ὃ ²⁰
γ' οὐκ ἀπέχρησε διαφθεῖραντι τὴν περὶ τὰ συμβόλαια
πίστιν καὶ τοὺς ἐπὶ ταύτῃ κειμένους ἀνελόντι νόμους
μηθὲν ἄλλο πολυπραγμονεῖν, καὶ νῦν δὲ καταστησάμενος
ἀρχὴν ἐπὶ τῷ καθελεῖν τὴν τῶν ὑπάτων ἱερὰν καὶ
ἄσυχον ἐποίησεν αὐτὴν νόμον, καὶ νῦν τυραννικὴν ἔξου- ²⁵
σίαν περιβαλλόμενος, ὃ βουλή, τῷ νεωστὶ κυρωθέντι
1363 νόμῳ λέληθεν ὑμᾶς. ὅταν γὰρ ἐπ' ἔξουσας πολλῆς οἱ 2

8 συγχροὶ. B una litt. erasa 8 πρώτων B πρώτων R 12
ἐπισημείας A ἐπισημασίας B ἡσυχίας C 23 καὶ νῦν B κοινὴν
R 26 περιβαλλόμενος BC περιβαλλόμενος R

προεστηκότες αὐτοῦ πρόφασιν εὐπρεπῇ προβαλλόμενοι
 τὸ δὴ τοῖς ἀδικουμένοις τῶν δημοτῶν βοηθεῖν διὰ τῆς
 ἐξουσίας ταύτης ἄγωσι καὶ φέρωσιν, ὅς' ἂν αὐτοῖς
 δοκῇ, καὶ μηθεὶς ὁ κωλύσων τὰς παρανομίας αὐτῶν
 ἢ, μήτ' ἰδιώτης μήτ' ἄρχων δεδοικῶς τὸν νόμον, ὃς
 ἀφαιρεῖται καὶ τὸν λόγον ἡμῶν ἅμα τοῖς ἔργοις θάνατον
 ἐπιτιθεῖς ζημίαν τοῖς ἐλευθέραν φωνὴν ἀφιεῖσι, τί
 προσῆκεν ὄνομα θέσθαι τῇ δυναστείᾳ ταύτῃ τοὺς νοῦν
 ἔχοντας ἕτερον, ἢ τοῦθ', ὅπερ ἐστὶν ἀληθὴς καὶ πάντες
 10 ἂν ὁμολογήσετε, τυραννίδα; εἰ δ' οὐχ ὅφ' ἐνὸς ἀν-
 δρός, ἀλλ' ὅφ' ὅλου τυραννούμεθα δῆμον, τί τοῦτο
 3 διαφέρει; τὸ γὰρ ἔργον ἐξ ἀμφοῖν ταυτό. κρᾶτιστον
 μὲν οὖν ἦν μηδὲ τὸ σπέρμα τῆς ἐξουσίας ταύτης ἔἶσαι
 καταβαλλόμενον, ἀλλὰ πάντα ὑπομείναι πρότερον, ὥς
 15 Ἄπιος ὁ βέλτιστος ἐκ πολλοῦ τὰ δεινὰ προορώμενος
 ἡξίου, εἰ δὲ μή, νῦν γ' ὁμοθυμαδὸν ἅπαντας ἐξορύ-
 ξαντας αὐτὴν πρόρριζον ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν, ἕως 131
 4 ἀσθενὴς ἐστὶ καὶ προσπολεμηθῆναι ῥαδία. καὶ τοῦτ'
 οὐ πρότοις ἡμῖν, ὦ βουλή, οὐδὲ μόνους ἐξεγένετο πα-
 20 θεῖν, πολλοῖς δὲ καὶ πολλάκις ἤδη τοῖς εἰς ἀβουλήτους
 ἀνάγκας καταστᾶσι γνώμης ἀμαρτοῦσι τῆς ἀρίστης περὶ
 τὰ μέγιστα, ἐπειδὴ τὰς ἀρχὰς οὐκ ἐκώλυσαν τοῦ κακοῦ,
 τὰς αὐξήσεις πειρᾶσθαι καθαιρεῖν· καὶ ἡ μετάνοια τῶν
 ὀψὲ ἀρχομένων σωφρονεῖν ἦττων οὖσα τῆς προνοίας,
 25 καθ' ἕτερον αὖ τρόπον οὐ χείρων οὖσα ἀναφαίνεται
 τῇ κωλύσει τοῦ τέλους ἀφανίζουσα τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ
 ἀγνοηθέν.

6 ἀφ(αι)ρεῖται B 7 ἐλευθέραν φωνὴν C 8 τὴν φωνὴν
 R 10 ὁμολογήσετε A ἂν ὁμολογήσεται(ε) B 11 τούτου
 A Ba τοῦτο Bb 12 * τὸ αὐτὸ O

XXIII. *Εἰ δέ τιςιν ὑμῶν δευνὰ μὲν τὰ τοῦ δήμου
 ἔργα εἶναι δοκεῖ, καὶ καλύεσθαι αὐτὸν οἴονται δεῖν τὰ
 λοιπὰ ἐξαμαρτάνοντα, δέος δ' εἰσέρχεται, μὴ δόξωσι
 λύειν τὰς ὁμολογίας πρότεροι καὶ παραβαίνειν τοὺς
 365 ὄρκους, γνώτωσάν, ὅτι οὐκ ἄρχοντες, ἀλλ' ἀμυνόμενοι, 5
 οὐδ' ἀναιροῦντες τὰς ὁμολογίας, ἀλλὰ τοὺς ἀνηρηκότας
 τιμωρούμενοι [αὐτὸ δρῶσιν], ἀναίτιοί τε πρὸς θεοὺς
 ἔσονται καὶ ἐπὶ τῷ σφετέρῳ συμφέροντι τὰ δίκαια
 πράξουσι. μέγα δ' ὑμῖν γενέσθω τεκμήριον, ὅτι τοῦ 2
 λύειν τὰς ὁμολογίας καὶ παρασπονδεῖν οὐχ ὑμεῖς, ἀλλὰ 10
 τὸ δημοτικὸν ἄρχει μέρος οὐκ ἀξιοῦν ἐμμένειν, ἐφ'
 οἷς εὔρετο τὴν κἀθοδον· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ κακῶς δρᾶσαι
 τὴν βουλήν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ ὑπ' ἐκείνης κακοῦσθαι
 τὴν τῶν δημάρχων ἐξουσίαν ᾗτήσατο. χρῆται δ' αὐτῇ
 οὐκ ἐτι εἰς ἃ δεῖ οὐδ' ἐφ' οἷς εὔρετο, ἀλλ' ἐπὶ δια- 15
 φθορᾷ καὶ συγχύσει τῆς πατρίου πολιτείας. μέμνησθε 3
 γὰρ δήπου τὴν νεωστὶ γενομένην ἐκκλησίαν καὶ τοὺς
 ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν ρηθέντας ἐν αὐτῇ λόγους, ὅσῃν
 ἐπεδείξαντο αὐθάδειάν τε καὶ ἀκοσμίαν, καὶ νῦν, ἐφ'
 οἷου εἰσὶν ἀνχήματος οἱ μὴδὲν ὑγιᾶς φρονοῦντες, ἐπειδὴ 20
 ἔγνωσαν, ὥς ἐν τῇ ψήφῳ ἔστιν ἅπαν τὸ τῆς πόλεως
 366 κράτος, ἧς αὐτοὶ κρατήσουσι πλείους ἡμῶν ὄντες. τί 4
 οὖν καταλείπεται ποιεῖν ἡμῖν ἀρξάντων ἐκείνων παρα-
 σπονδεῖν καὶ παρανομεῖν, εἰ μὴ τὸ ἀμύνεσθαι τοὺς
 ἄρξαντας, καὶ ἃ τέως ἀδίκως ἔχουσιν ἀφελῆσθαι σὺν 25
 δίκῃ, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν παῦσαι πλειόνων ἐφιεμένους·*

2 * κεκώλωσθαι O, sed κε syllaba in A a man. alt. addita
 est κωλύεσθαι ego 5 ἐὰν οὐκ — δρῶσιν c. Reiske αὐτὸ δρῶσιν
 del. Kayser Ann. phil. 1868 p. 813 τοῦτο δρῶσιν c. Kiessling]
 ἀλλ' om. AC 14 χρῆτ(αι) Bb 22 ἧς] καὶ B 25 ἃ τέως]
 & τε ABC & τε τέως Cmg

χάριν εἰδότας τοῖς θεοῖς, ὅτι οὐκ εἴασαν αὐτοὺς τὰ
 πρῶτα πλεονεκτήσαντας εἰς τὰ λοιπὰ σωφρονεῖν, ἀλλὰ
 ταύτην ἐνέβαλον αὐτοῖς τὴν ἀναισχυντίαν τε καὶ πολυ-
 5 πραγμοσύνην, ὑφ' ἧς ὑμεῖς ἀναγκασθέντες τὰ τ' ἀπο-
 λωλότα πειρᾶσθε ἀναλαβεῖν, καὶ τὰ λοιπὰ δι' ἧς προσῆκε
 φυλακῆς λαβεῖν.

XXIII. Καιρὸς δ' ὁ παρὼν οἷος οὐχ ἕτερος, εἴπερ
 γ' ἄρχεσθαι μέλλετε σωφρονεῖν, ἐν ᾧ κεκάνωται αὐτῶν
 τὸ πλείστον μέρος ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, καὶ τὸ λοιπὸν οὐκ
 10 ἂν ἔτι δύναιτο πολὺν ἀντισχεῖν χρόνον ὑπ' ἀχρημα-
 τίας, εἰ σπανίους τε καὶ τιμίας ἔχοι τὰς ἀγοράς·
 ἀναγκασθήσονται δ' οἱ μὲν κάκιστοι καὶ οὐδέποτε τῇ¹³⁶
 ἀριστοκρατίᾳ χαίροντες ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, οἱ δ' ἐπι-
 εικέστεροι πολιτεύεσθαι κοσμίως μηθὲν ἔτι ἐνοχλοῦντες
 2 ὑμῖν. τὰς τ' οὖν ἀγοράς διὰ φυλακῆς ἔχετε, καὶ τῆς
 15 τιμῆς τῶν ὠνίων μηθὲν ἀνίετε, ἀλλ' ὅσου πλείστου
 ποτὲ ἦν τὰ ὦνια, τοσούτου καὶ νῦν αὐτὰ πωλεῖν ψηφί-
 σασθε δικαίως ἀφορμὰς ἔχοντες καὶ προφάσεις εὐλόγους
 τὴν τ' ἀχάριστον τοῦ δήμου καταβολήν, ὥς ὑφ' ἡμῶν
 20 κατασκευασθείσης τῆς σιτοδείας, ἣ διὰ τὴν ἀπόστασιν
 τὴν ἐκείνων ἐγένετο καὶ τὴν καταφθοράν, ἣν ἐποιή-
 σαντο, τῆς γῆς, ἄγοντες αὐτὴν καὶ φέροντες ὥσπερ
 πολεμίαν, καὶ τὰς ἐξαιρεθείσας ἐκ τοῦ δημοσίου δα-
 πάντας εἰς τοὺς ἀποσταλέντας ἐπὶ τὴν σιτωνίαν ἄνδρας,
 25 καὶ ἄλλα πολλὰ τιν', ἃ ἡδίκησθε ὑπ' αὐτῶν· ἵνα καὶ

8 γε om. A 10 δοῦναι τὸ A 11 εἰς σπανίους A εἰς/σπα-
 νίους B 13 χ(αί)ροντες B 15 τὰς γούν ἀγοράς c. Kiess-
 ling 17 ψηφίσεσθε A 25 * ἄλλα πολλὰ ἡδίκησθε A ἄλλα
 τινα ἡδικήθ(αι) B ἄλλα πολλὰ τιν' ἃ ἡδίκησθε ego | ἵνα δὴ
 καὶ γινώμεν c. Reiske

γινώμεν ἤδη, τί ποτ' ἐστὶν ἐκείνο τὸ δεινόν, ὃ δια-
 θήσουσιν ἡμᾶς, ἂν μὴ ποιῶμεν ἅπαντα τῷ δήμῳ τὰ
 καθ' ἡδονάς, ὥς οἱ δημαγωγοὶ αὐτῶν δεδιττόμενοι
 1368 ἔλεγον. εἰ δ' ἀφήσετε καὶ τοῦτον ἐκ τῶν χειρῶν τὸν 3
 καιρὸν, πολλάκις εὖξεσθε τοιούτου τυχεῖν ἑτέρου· καὶ 5
 εἰ γνολή τοῦθ' ὁ δῆμος, ὅτι βουλευθέντες καταλύειν
 αὐτοῦ τὴν ἰσχὺν ἀπετράπεσθε, πολὺ μᾶλλον ὑμῖν βαρὺς
 ἐγκλείσεται, πολέμιον μὲν τὸ βουλόμενον ὑμῶν ἡγού-
 μενος, δειλὸν δὲ τὸ μὴ δυνάμενον.

XXV. Τοιαῦτ' εἰπόντος τοῦ Μαρκίου διέστησαν αἱ 10
 γινώμαι τῶν συνέδρων, καὶ θόρυβος ἐν αὐτοῖς ἐγένετο
 πολὺς. οἱ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐναντίοι τοῖς δημοτικοῖς
 καὶ τὰς διαλλαγὰς παρὰ γνώμην ὑπομείναντες, ἐν οἷς
 ἢ τε νεότης ὀλίγου δεῖν πᾶσα ἦν καὶ τῶν πρεσβυτέρων
 οἱ πλουσιώτατοί τε καὶ φιλοτιμώτατοι, βαρέως φέροντες 15
 οἱ μὲν ἐπὶ ταῖς περὶ τὰ συμβόλαια βλάβαις, οἱ δ' ἐπὶ
 τῇ περὶ τὰς τιμὰς ἐλαττώσει ἐπήνουν τὸν ἄνδρα ὥς
 γενναῖον καὶ φιλόπολιν καὶ τὰ κράτιστα τῷ κοινῷ
 λέγοντα· οἱ δὲ δημοτικὰς ἔχοντες τὰς προαιρέσεις τῶν 2
 1369 τρόπων καὶ τὸν πλοῦτον οὐ πέρα τοῦ δέοντος ἐκτετι- 20
 μηκότες τῆς τ' εἰρήνης οὐδὲν ἀναγκαιότερον ὑπολαμ-
 βάνοντες ἤχθοντο τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὴν
 γνώμην οὐ προσίεντο· ἤξιουν τε μὴ τοῖς βιαίοις, ἀλλὰ
 τοῖς εὐγνώμοσι περιεῖναι τῶν ταπεινοτέρων, μηδ' ἀπρε-
 πές, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἡγεῖσθαι τὸ ἐπιεικές, ἄλλως τε καὶ 25
 πρὸς τοὺς συμπολιτευομένους ἐπ' εὐνοίᾳ γινόμενον·

7 verba πολὺ μᾶλλον usque ad δειλὸν v. 9 om. AC, add.
 B, πολλὴν ἀσθένειαν ἡμῶν κατεγνωκότες ἀδεῶς τοῦντεῦθεν ὥς
 ἀνδραπόδοις ἡμῖν χρήσονται Cmg 11 ἐγ<ι>νετο B 16 verba
 οἱ μὲν usque ad ἐπήνουν v. 17 add. B

μανίαν τ' ἀπέφαινον αὐτοῦ τὴν συμβουλήν, οὐ παρ-
ρησίαν οὐδὲ ἐλευθερίαν. βραχὺ μὲν οὖν τοῦτο τὸ
μέρος καὶ ἀσθενὲς ὃν περιεωθεῖτο ὑπὸ τοῦ βιαιοτέρου.
3 ταῦτα δ' ὀρῶντες οἱ δῆμαρχοι· παρήσαν γὰρ τῷ συν-
5 ἐδρίῳ παρακληθέντες ὑπὸ τῶν ὑπάτων· ἐβόων τε καὶ
ἡσπαιρον καὶ τὸν Μάρκιον λυμεῖν καὶ ὄλεθρον τῆς
πόλεως ἀπεκάλουν πονηροὺς διεξιόντα κατὰ τοῦ δήμου
λόγους, καὶ εἰ μὴ κωλύσειαν αὐτὸν οἱ πατρίκιοι πόλε-
μον ἐμφύλιον εἰς τὴν πόλιν εἰσάγοντα θανάτῳ ζημιώ-
4 10 σαντες ἢ φυγῇ, αὐτοὶ ποιήσειν τοῦτ' ἔλεγον. 1370
δορύβου
δ' ἔτι πλείονος ἐπὶ τοῖς λόγοις τῶν δημάρχων γενο-
μένου, καὶ μάλιστα' ἐκ τῶν νεωτέρων τὰς ἀπειλὰς δυσ-
ανασχετούντων ἐπαρθεῖς τούτοις ὁ Μάρκιος αὐθαδέ-
στερον ἤδη καθήπτετο τῶν δημάρχων καὶ θρασύτερον·
15 Εἰ μὴ παύσεσθε μέντοι, λέγων, ταράττοντες τὴν πόλιν
ὑμεῖς καὶ ἐκδημαγωγοῦντες τοὺς ἀπόρους, οὐκέτι λόγῳ
διοίσομαι πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἔργῳ.

XXVI. Ἐγριωμένης δὲ τῆς βουλῆς, ὥς ἔμαθον οἱ
δῆμαρχοι πλείους ὄντας τοὺς βουλομένους ἀφελέσθαι
20 τὴν δοθεῖσαν ἐξουσίαν τῷ δήμῳ τῶν ἐμμένειν ταῖς
δμολογίαις ἀξιούντων, ἐξέδραμον ἐκ τοῦ βουλευτηρίου
κεκραγότες καὶ θεοὺς τοὺς ὄρκιους ἐπικαλούμενοι. καὶ
μετὰ τοῦτο συναγαγόντες εἰς ἐκκλησίαν τὸν δῆμον ἐδή-
λωσαν αὐτῷ τοὺς ἐν τῇ βουλῇ ζηθέντας λόγους ὑπὸ
25 τοῦ Μαρκίου, καὶ τὸν ἄνδρα εἰς ἀπολογία ἐκάλουν.
2 ὥς δ' οὐ προσείχεν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπηρέτας,
ὅψ' ὃν ἐκαλεῖτο, προπηλακίζων τοῖς λόγοις ἀνείρξεν,

2 οὖν supra lin. add. a man. priore B 3 ὃν καὶ B | περι-
ωθεῖτο B 12 μάλιστα O 16 δημαγωγοῦντες B 22 ἐκ-
καλούμενοι O praeter B

1371 ἀγανακτῆσαντες ἔτι μᾶλλον οἱ δῆμαρχοι παραλαβόντες
 τοὺς τ' ἀγορανόμους καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν συγχροῦς
 ὥρμησαν ἐπ' αὐτόν· ὁ δ' ἔτυχεν ἔτι διατρίβων πρὸ τοῦ
 βουλευτηρίου τῶν τε πατρικίων πολλοὺς ἐπαγόμενος
 καὶ τὴν ἄλλην ἐταιρίαν περὶ αὐτὸν ἔχων. ὥς δὲ συν-³
 ειδον αὐτόν οἱ δῆμαρχοι, προσέταξαν τοῖς ἀγορανόμοις
 ἐπιλαβέσθαι τοῦ σώματος καί, εἰ μὴ ἐκὼν βούλεται
 ἀκολουθεῖν, βία ἔγειν· εἶχον δὲ τότε τὴν ἀγορανομι-
 κὴν ἐξουσίαν Τίτος Ἰούνιος Βροῦτος καὶ Γάιος Οὐισέλ-
 λιος Ῥούγας. οἱ μὲν δὴ προσήεσαν ὥς ἐπιληψόμενοι¹⁰
 τοῦ ἀνδρός, οἱ δὲ πατρικιοὶ δεινὸν ἡγησάμενοι τοῦρ-
 ρον ὑπὸ τῶν δημάρχων πρὸ δίκης ἔγεσθαι τινα σφῶν
 βία προὔστησαν τοῦ Μαρκίου καὶ τύπτοντες τοὺς ὁμόσε
 χωροῦντας ἀπήλασαν. διαβοηθέντος δὲ τοῦ πάθους⁴
 ἀνὰ τὴν πόλιν ὅλην ἐξεπήδων ἅπαντες ἐκ τῶν οἰκίῶν·¹⁵
 οἱ μὲν ἐν τοῖς ἀξιόμασιν ὄντες καὶ χρημάτων ἔχοντες
 εὖ τὸν Μάρκιον ὑπερασπιοῦντες ἅμα τοῖς πατρικίοις
 1372 καὶ τὴν ἀρχαίαν ἀνακτησόμενοι πολιτείαν, οἱ δὲ ταπει-
 νοὶ ταῖς τύχαις καὶ βίῳ σπανίζοντες ἀμύνειν παρε-
 σκευασμένοι τοῖς δημάρχοις καὶ ποιεῖν, ὅ τι ἂν ἐκείνοι²⁰
 κελεύσωσιν· ἢ τ' αἰδώς, ὅφ' ἥς κρατούμενοι τέως οὐ-
 δὲν ἐτόλμων εἰς ἀλλήλους παρανομεῖν, τότε ἀνήρητο
 ὑπ' αὐτῶν. οὐ μὴν ἔδρασάν γ' οὐδὲν ἀνήκεστον τὴν
 ἡμέραν ἐκείνην, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιούσαν ἀνεβάλοντο,
 γνώμη τε καὶ παρακλήσει τῶν ὑπάτων εἰξάντες.²⁵

4 τε AB 5 ἐταιρίαν O praeter B | αὐτόν B 8 ἀγορα-
 <νο>μ<ι>κὴν Bb 9 καὶ Σουκέλλιος AB καὶ Γάιος Οὐισέλλιος
 c. Kiessling καὶ Γάιος Ἰούλιος Ῥούγας c. Portus 10 προσήεσαν
 A προσήεσαν B 12 τινας O corr. Reiske 19 βίον O βίων
 c. Kiessling cf. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 547 21
 κρατούμενοι del. Cobet Obs. p. 140

XXVII. Τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ πρῶτοι καταβάντες εἰς τὴν ἀγορὰν οἱ δῆμαρχοι συνεκάλουν τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν καὶ παριόντες ἐκ διαδοχῆς πολλὰ μὲν τῶν πατρικίων κατηγοροῦν ὥς ἐψευσμένων τὰς συνθήκας καὶ 5 παραβεβηκότων τοὺς ὅρκους, οὓς ἐποιήσαντο πρὸς τὸν δῆμον ὑπὲρ ἀμνηστίας τῶν πάλαι, πίστει παραφέροντες τοῦ μὴ βεβαίως αὐτοὺς διηλλάχθαι πρὸς τὸ δημοτικὸν τὴν τε τοῦ σίτου σπάνιν, ἣν αὐτοὶ κατέσκευσαν, καὶ τὰς ἀποστολὰς τῶν κληρουχιῶν ἀμφοτέρων καὶ τᾶλλα 2 10 ὅσα ἐμηχανήσαντο μειώσεως τοῦ πλήθους ἔνεκα. πολλὰ δὲ τοῦ Μαρκίου χαθῆπτοντο τοὺς ῥηθέντας ὑπ' αὐτοῦ 1373 λόγους ἐν τῇ βουλῇ διεξιόντες, καὶ ὅτι καλούμενος εἰς ἀπολογίαν ὑπὸ τοῦ δῆμου οὐ μόνον οὐκ ἤξιωσεν εἰ-θεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀφικομένους ἐπ' αὐτὸν ἀγορανό- 15 μους τύπτων ἀπῆλασεν. ἐκάλουν δὲ μάρτυρας τῶν ἐν τῇ βουλῇ γενομένων τοὺς ἐντιμοτάτους τῶν ἐκεῖ, τῆς δὲ περὶ τοὺς ἀγορανόμους ὕβρεως ἅπαντας τοὺς τότε 3 παρόντας κατὰ τὴν ἀγορὰν δημοτικούς. ταῦτα δ' εἰ-πόντες ἐδίδοσαν, εἰ βουλομένοις εἴη, τοῖς πατρικίοις 20 ἀπολογίαν, κατέχοντες ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας τὸν δῆμον, ἕως ἢ βουλὴ διαλυθεῖη. ἔτυχον γὰρ ὑπὲρ αὐτῶν τού-των συνεδρεύοντες οἱ πατρίκιοι διαποροῦντες, εἴτ' ἀπο-λογητέον αὐτοῖς εἴη πρὸς τὸν δῆμον ὑπὲρ ὧν διεβλή- 4 θησαν, εἴτε μενετέον ἐφ' ἡσυχίας. ἐπεὶ δ' αἱ πλείους 25 γυνῶμαι τὰ φιλανθρωπότερα τῶν αὐθαδεστέρων προ-εἶλοντο, διάλυσαντες οἱ ὕπατοι τὸν σύλλογον προῆλθον

3 παρ(ι)όντες B
p. 51 | * τὰ ἄλλα O
μὲν ἐν τῇ c. Kiessling
διαλυθῇ Ba διαλυθ(εῖη) Bb

9 κληρούχων O corr. Reudler Tiroc.
15 ἀπῆ(λασεν ἐκάλουν δὲ) Bb | τῶν
17 ἀπαντ(ας) Bb 21 διαλυθεῖη A

εἰς τὴν ἀγορὰν τὰς τε κοινὰς ἀπολυσόμενοι διαβολὰς
καὶ περὶ τοῦ Μαρκίου τὸν δῆμον ἀξιόσουντες μὴδὲν
βουλευῆσαι ἀνήκεστον. καὶ παρελθὼν ὁ πρεσβύτερος
αὐτῶν Μηνύκιος ἔλεξε τοιάδε.

- 1374 XXVIII. Ἡ μὲν ὑπὲρ τῆς σιτοδείας ἀπολογία πάννυ 5
βραχεῖά ἐστιν, ὧς δημόται, καὶ οὐκ ἄλλους τινὰς παρ-
εξόμεθα ὧν ἂν λέγωμεν ἢ ὑμᾶς μάρτυρας. τὴν τε γὰρ
ἀφορίαν τῶν σιτικῶν καρπῶν ἐπίστασθε δήπου καὶ
αὐτοὶ διὰ τὸν ἐκλειφθέντα σπόρον γενομένην· τὴν τ'
ἄλλην καταφθορὰν τῆς χώρας οὐ παρ' ἐτέρων ὑμᾶς 10
δεῖ μαθεῖν, ἀφ' ἧς αἰτίας συνέβη, καὶ ὥς τελευτῶσα
ἡ πλείστη τε καὶ ἀρίστη γῆ πάντων ἐσπάνικε καρπῶν
τε καὶ ἀνδραπόδων καὶ βοσκημάτων τὰ μὲν ὑπὸ τῶν
πολεμίων διαρπαζομένη, τὰ δ' ὑμῖν μὴ ἐπιχορηγοῦσα
τοσοῦτοις οὔσι καὶ μηδεμίαν ἄλλην ἀποστροφὴν ἔχουσιν. 15
ᾧσιτ' οὐκ ἐξ ὧν οἱ δημαγωγοὶ διαβάλλουσιν, ἀλλ' ἐξ 2
ὧν αὐτοὶ ἴστε, τὸν λιμὸν ἡγούμενοι γεγονέναι παύ-
σασθε προσάπτοντες ἐπιβουλὴν ἡμετέραν τῷ πάθει καὶ
δι' ὀργῆς ἔχοντες ἡμᾶς οὐδὲν ἀδικοῦντας. αἱ δ' ἀπο- 3
στολαὶ τῶν κληρούχων ἐκ τοῦ ἀναγκαίου ἐγένοντο, 20
κοινῇ δόξαν ὑμῖν ἅπασι διὰ φυλακῆς ἔχειν χωρία εἰς
1375 πόλεμον ἐπιτήδεια, καὶ μεγάλα ὥνησαν ἐν καιρῷ σφό-
δρα ἀναγκάει γενόμεναι τοὺς τ' ἐξιόντας καὶ τοὺς
ὑπολειπομένους ὑμῶν. οἱ μὲν γὰρ ἀφθονωτέρων εὐ-

1 ἀπολυσ(ό)μενοι Bb 2 ἀξιόσαντες A 3 βουλευῆσαι B
βουλεύσασθαι R 5 σ(ι)τοδείας Bb 11 <αἱ>τίας Bb 14
ἡμ. ἔν Bb | μὴ del. Köstlin Philologus 34 (1874) p. 754 ἀελ c.
Schenkl Bursiani librorum annale brevior. p. 53 suspicor in
μὴ latere vocem δαπάνην vel σίτον vel simile aliquid 15 ἀπο-
στροφὴν ABa ἀποτροφὴν Bb 23 ἀναγκάει del. Kayser Ann.
phil. 1868 p. 813 ἀναγκάως B 24 οἱ μὲν γε BC οἱ μὲν γὰρ R

ποροῦσιν ἐκεῖ τῶν ἐπιτηδείων· οἱ δ' ἐνθάδε ὑπομέ-
ναντες ἤττον σπανίζουσι τῆς ἀγορᾶς· ἢ τ' ἰσομοιρία
τῆς τύχης ἥς μετέσχομεν ὑμῖν τοῖς δημοτικοῖς οἱ πα-
τρίκιοι κλήρω ποιησάμενοι τὴν ἔξοδον, οὐ ψέγεται.

5 XXVIII. Τί οὖν παθόντες οἱ δημαγωγοὶ περὶ
τούτων ἡμῖν ἐγκαλοῦσιν, ὧν κοινὰς ἔσχομεν τὰς γνώ-
μας καὶ τὰς τύχας, εἴτε δεινῶν ὄντων, ὥς οὗτοί φασιν,
2 εἴτ' ὠφελίμων, ὥσπερ ἡμεῖς οἴόμεθ'; ἂ μὲν γὰρ ἐπὶ
τῇ νεωστὶ βουλῇ [γενομένῃ] διαβεβλήμεθ' ὑπ' αὐτῶν
10 ὥς οὐκ ἀξιοῦντες μετριάσαι περὶ τὰς τιμὰς τῆς ἀγορᾶς,
ὥς ἐπιβουλεύοντες ἀφελέσθαι τὴν ἐξουσίαν τῶν δη-
μάρχων, ὥς μνησικακοῦντες ὑμῖν τῆς ἀποστάσεως καὶ
παντὶ τρόπῳ προθυμούμενοι κακῶσαι τὸ δημοτικόν,
καὶ πάντα τὰ τοιαῦτ' ἐγκλήματα ἔργοις ἀπολυσόμεθ'
15 οὐκ εἰς μακρὰν οὔτε κακὸν οὔθ' ἐν ὑμᾶς ἐργασάμενοι
τὴν τ' ἐξουσίαν τῶν δημάρχων, ἐφ' οἷς τότε συνεχωρή-
σαμεν ὑμῖν ἔχειν, καὶ νῦν βεβαιοῦντες, τοῦ δὲ σίτου 1376
τὴν διάπρασιν ὥς ἂν ὑμῖν ἔπασι δόξῃ ποιησάμενοι.
περιμείναντες οὖν, εἴαν τι μὴ γένηται τούτων, τότε
3
20 κατηγορεῖτε ἡμῶν. εἰ δὲ βουλευθῇτε ἀκριβῶς ἐξετάσαι
τὰ διάφορα, δικαιότερον ἂν ἡμεῖς οἱ πατρίκιοι τοῦ
δήμου κατηγοροίμεν, ἢ τὴν βουλὴν ὑμεῖς ἔχοιτε δι'
αἰτίας. ἀδικεῖτε γὰρ ἡμᾶς, ὧς δημόται, καὶ μηθὲν
ἀχθεσθῆτε ἀκούοντες, εἰ γ' οὐκ ἀναμείναντες τῆς γνώ-
25 μης ἡμῶν μαθεῖν τὸ τέλος κατηγορεῖν ἤδη αὐτῆς ἀξι-

5 παθόντες O (π)αθόντες Bb μαθόντες c. Kiessling 8

οἴόμεθ' α Ba 9 τῇ βουλῇ νεωστὶ γενομένῃ c. Kiessling * γενο-
μένη uncis inclusi 15 ἐργασάμενοι c. Reiske ἐργαζόμενοι c.
Cobet Obs. p. 140 17 τοῦ τε σίτου c. Kiessling 18 ποιησά-
μενοι Reiske ποιησόμενοι O 22 ἢ] εἰ Ba corr. ex η 24
εἰ γε O οἱ γε c. Sintenis Em. Dion. III 11

οὔτε. καίτοι τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι παντὶ τῷ βουλομένῳ 4
ῥᾶστον ἔργον ἂν γένοιτο συγχέαι καὶ ἀνελεῖν ὁμόνοιαν
1377 ἐκ πόλεως τοιαυτ' ἐγκαλοῦντι, ὧν ἡ πῖστις μέλλουσα
καὶ ἐν ἀδήλῳ ἔτι οὐσα οὐ φυλακὴ ἔστι τοῦ μὴ παθεῖν
τι κακόν, ἀλλὰ πρόφασις τοῦ ἀδικεῖν; καὶ οὐ τοῖς 5
προεστηκόσιν ὑμῶν μόνον ὧν διαβάλλουσι τὴν βουλὴν
καὶ συκοφαντοῦσιν ἐπιτιμᾶν ἄξιον, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν οὐχ
ἥττον ὧν πιστεύετε αὐτοῖς καὶ πρὶν <ἧ> πειραθῆναι
ἀγανακτεῖτε. χρῆν γὰρ ὑμᾶς, εἰ τὰ μέλλοντα ἐφο-
βεῖσθε ἀδικήματα, καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῖς ὁργὰς μελλούσας 10
ἔχειν. νῦν δὲ φαίνεσθε ταχύτερα μᾶλλον ἢ φρονιμώ-
τερα ἔγνωκέναι καὶ τὸ ἀσφαλέστερον ἐν τῷ κακουργο-
τέρῳ τιθέναι.

XXX. Περὶ μὲν δὴ τῶν κοινῶν ἀδικημάτων, ἐφ'
οἷς τὴν βουλὴν οἱ δῆμαρχοι διέβαλον, ἀποχρῆν οἶομαι 15
τοσαυτ' εἰρησθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ καθ' ἓνα ἕκαστον ἡμῶν,
περὶ ὧν ἂν εἰπωμεν ἐν τῇ βουλῇ, συκοφαντοῦσι, καὶ
δυστάναι τὴν πόλιν αἰτιῶνται, καὶ νῦν Γάιον Μάρκιον,
1378 ἄνδρα φιλόπολιν, ἐλευθέρα φωνῇ χρησάμενον ὑπὲρ
τῶν κοινῶν ἀποκτεῖναι ζητοῦσιν ἢ φυγάδα ποιῆσαι τῆς 20
πατρίδος, βούλομαι καὶ περὶ τούτου τὰ δίκαια εἰπεῖν
πρὸς ὑμᾶς· καὶ σκοπεῖτε, εἰ μετρίους καὶ ἀληθεῖς ἐρῶ
τούς λόγους. ὑμεῖς, ὧ δημόται, διαλλαττόμενοι πρὸς 2
τὴν βουλὴν ἀποχρῆν ὑμῖν ᾤεσθε τῶν δανείων ἀφεῖ-
σθαι, καὶ βοηθείας ἔνεκα τῶν κατισχυομένων πενήτων 25
ἄρχοντας ἐξ αὐτῶν ἡτήσασθε ἀποδεικνύναι, καὶ ταῦτ'

4 φυλακὴ οὐσα BC | τοῦ μὴ ἀδικεῖν O praeter B 8 * ἡ
addidi 9 * ἐχρῆν O correxi | εἰ μέλλοντα ἐφοβεῖσθε τὰ ἀδι-
κήματα c. Christiani conversio germ. p. 832 16 καὶ om. O
praeter B 17 εἰπ(ο)μεν B

ἀμφοτέρω πολλήν εἰδότες ἡμῖν χάριν ἐλάβετε· κατα-
 λῦσαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν ὑπάτων ἢ <τὴν> βουλὴν
 ἄκυρον ποιῆσαι τῆς ὑπὲρ τῶν κοινῶν προστασίας καὶ
 τὴν τάξιν ἀνατρέψαι τῆς πατρὸς πολιτείας οὗτ' ἤτη-
 3³₅ σασθε οὔτε μέλλετε. τί οὖν παθόντες ἐπιχειρεῖτε πάντα
 συγγεῖν ταῦτα νυνί; καὶ τίνι δικαίῳ πιστεύοντες τὰς
 τιμὰς ἡμῶν ζητεῖτε ἀφαιρεῖσθαι; εἰ γὰρ [ἐν] τοῖς με-
 τέχουσιν τῆς βουλῆς φοβερὸν ποιήσετε τὸ [μὴ] μετὰ
 παρορησίας ἃ φρονοῦσι λέγειν, τί ἂν εἴποιεν οἱ προ-
 10 εσθηκότες ὑμῶν ἐπεικέες; ἢ ποῖω χρησάμενοι νόμῳ 1379
 θανάτῳ ζημιοῦν ἢ φυγῇ τῶν πατρικίων τινὰς ἀξιώ-
 σουσιν; οὔτε γὰρ οἱ παλαιοὶ νόμοι ταύτην διδόασιν
 ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν, οὐδ' αἱ νεωστὶ γενόμεναι πρὸς τὴν
 4 βουλὴν ὁμολογίαι. τὸ δ' ἐκβαίνειν τοὺς νομίμους ὄρους
 15 καὶ τὴν βίαν κρείττονα ποιεῖν τῆς δίκης οὐκέτι δημο-
 τικόν ἐστιν, ἀλλ' εἰ τάληθ' ἐβούλεσθε ἀκούειν τυραν-
 νικόν. ἐγὼ δὲ παραινέσαιμ' ἂν ὑμῖν, ὧν μὲν εὖρεσθε
 παρὰ τῆς βουλῆς φιλανθρωπῶν μηδενὸς ἀφίστασθαι,
 ὧν δ' οὐκ ἠξιώσατε διαλυόμενοι τὴν ἐχθρὰν τότε τυ-
 20 χεῖν μηδὲ νῦν ἀντιποιεῖσθαι.

XXXI. Ἵνα δὲ μᾶλλον ὑμῖν γένηται φανερόν, ὅτι
 οὐθὲν οὔτε μέτριον οὔτε δίκαιον ἀξιοῦσιν οἱ δημα-
 γωγοί, ἀλλὰ παρανόμων τε καὶ ἀδυνάτων ἐφίενται με-
 25 τεύεργα τὸ πρᾶγμα ἐφ' ἑαυτούς, οὕτω σκοπεῖτε καὶ
 ὑπολάβετε τοὺς μετέχοντας τοῦ συνεδρίου τοῖς ἐν ὑμῖν

2 τὴν add. Reiske 3 ἢ τὴν O καὶ τὴν c. Sintenis Em.
 Dion. III 11 4 <οὗ>τε Bb 5 οὐτ' ἐμέλλετε A οὔτε <ἐ>μέλλετε
 B | παθόντες A μαθόντες R 7 εἰ a man. pr. supra lin. script.
 B | ἐν del. Reiske 8 μὴ del. Reiske 9 τί δ' ἂν O corr.
 Kiessling 11 ἀξι<ώ>σ<ου>σιν Bb 17 ἐγὼ δὲ O ἐγὼ δὴ
 Kiessling 20 ἀντιποιεῖσθε/// A 23 * μετενεγκόντες O correcti

πολιτευομένοις ἐγκαλεῖν, ὅτι πονηροὺς κατὰ τῆς βουλῆς
 διατίθενται λόγους ἐν ὑμῖν καὶ καταλύουσι τὴν πά-
 τριον ἀριστοκρατίαν, καὶ διαστασιάζουσι τὴν πόλιν,
 1380 ἅπαντα ταῦτα λέγοντας ἀληθῆ· ποιοῦσι γὰρ ταῦτα· καὶ
 τὸ πάντων χαλεπώτατον, ὅτι δυναστεῖαν περιβάλλονται 5
 μείζονα τῆς συγκεχωρημένης αὐτοῖς ἄκριτον ἀποκτείνειν
 ἐπιχειροῦντες ὃν ἂν ἐθέλωσιν ἐξ ἡμῶν, καὶ ὅτι δεῖ
 τοὺς ταῦτα ποιοῦντας τεθνάναι νηποινί. πῶς ἂν ὑμεῖς 2
 ἐνέγκαιτε τὴν αὐθάδειαν τοῦ συνεδρίου; καὶ τί ἂν ἐλ-
 ποιτε; ἄρ' οὐκ <ἂν> ἀγανακτήσαιτε καὶ δεινὰ φαίητε 10
 πάσχειν, εἰ τὴν παρρησίαν ἀφαιρήσεται τις ὑμᾶς καὶ
 τὴν ἐλευθερίαν, τὸν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων κίνδυνον ἐπι-
 θεὶς τοῖς ἐλευθέρων φωνὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου φθεγγα-
 μένοις; οὐκ ἔνεστ' ἄλλως εἰπεῖν. ἔπειθ' ἂ παθεῖν οὐκ 3
 ἂν ὑπομείνατε αὐτοί, ταῦθ' ἐτέρους πάσχοντας ἀνέ- 15
 χεσθαι δικαιοῦτε; πολιτικά γ', ᾧ δημόται, καὶ μέτρια
 ὑμῶν τὰ βουλευόμενα. τοιαῦτ' ἀξιοῦντες οὐκ αὐτοὶ
 βεβαιούτε τὰς καθ' ἑαυτῶν διαβολὰς ἀληθεῖς εἶναι,
 καὶ τοὺς συμβουλευόντας τὴν παράνομον ὑμῶν δυνα-
 στεῖαν μὴ περιορᾶν αὐξομένην, τὰ δίκαια τῷ κοινῷ 20
 1381 φρονοῦντας ἀποδείκνυτε; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ. ἀλλ' εἰ 4
 γε τάναντία βούλεσθε ὧν διαβέβλησθε ποιεῖν, ἐμοὶ
 συμβούλῳ χρησάμενοι μετριάσατε καὶ τοὺς λόγους, ἐφ'
 οἷς ἄχθεσθε, πολιτικῶς καὶ μὴ δυσοργήτως ἐνέγκατε.

4 λέγοντες Ba λέγοντας ABbC 6 αὐτ<οῖ>ς Bb αὐτῆς Ba
 7 <ἐθε>λωσιν Bb 8 νηποίν<ι> Bb 9 ἐνέγκαιτε A Ba
 ἐνέγκ<οῖ>τε Bb 10 ἀγανακτήσετε ABb ἀγανακτήσεις Ba
 ἀγανακτήσαιτε Sylburg ἂν add. Kruegerus Ind. gram. graec.
 p. 268 20 μὴ om. A | δίκαια καὶ συμφέροντα c. Reiske 21
 ἀποδείκνυτ<ε> ε ex ai et hoc loco et aliis saepissime corr. Bb
 24 ἐνέγκετε A ἐνέγκετε ε ex ai B ἐνέγκῃτε C cf. Baumann Obs.
 grammat. de modorum usu p. 69

περιέσται γὰρ ὑμῖν μὲν, εἰ τοῦτο ποιήσετε, ἀγαθοῖς
εἶναι δοκεῖν, τοῖς δ' ἀπεχθῶς διακειμένοις πρὸς ὑμᾶς
μετανοεῖν.

XXXII. Δίκαια μὲν δὴ ταῦτα προεχόμενοι πρὸς
5 ὑμᾶς μεγάλα, ὥς γ' οὖν οἴομεθα, πείθομεν ὑμᾶς μηδὲν
ἐξαμαρτάνειν· χρηστὰ δὲ καὶ φιλόανθρωπα ἔργα, οἷς
χρησόμεθα οὐκ ὀνειδίσαι βουλόμενοι ὑμᾶς, ἀλλ' ἐπι-
εικεστέρους ποιῆσαι, — χωρὶς τῶν παλαιῶν τὰ νεωστὶ
γενόμενα περὶ τὴν κάθοδον ὑμῶν, — [ὧν] ἡμεῖς μὲν
10 ἐπιλελήσθαι βουλόμεθα, ὑμεῖς δὲ δίκαιοι ἐστε μεμνη-
2 σθαι. ἀναγκαζόμεθα δ' αὐτὰ παραφέρειν νυνὶ χρη-
ζοντες ἀντὶ πολλῶν καὶ μεγάλων, ὧν ὑμῖν δεομένοις¹³⁸²
ἐχαρισάμεθα, ταύτην παρ' ὑμῶν ἀντιλαβεῖν τὴν χά-
ριν, μήτ' ἀποκτεῖναι μήτ' ἐκβαλεῖν τῆς πόλεως ἄνδρα
15 φιλόπολιν καὶ τὰ πολέμια πάντων κράτιστον. ζημιω-
σόμεθα γὰρ οὐ μικρά, εὖ ἴστε, ᾧ δημόται, τοιαύ-
της ἀποστερήσαντες ἀρετῆς τὴν πόλιν. μάλιστα μὲν
οὖν δι' αὐτὸν ἐκείνον ὑφείναι τῆς ὀργῆς δίκαιοι ἐστε
μνησθέντες, ὅσους ὑμῶν ἔσωσεν ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ
20 μὴ λόγων μνησικακεῖν φαύλων, ἀλλ' ἔργων μεμνηῖσθαι
3 καλῶν. ὁ μὲν γὰρ λόγος ὑμᾶς τοῦ ἀνδρὸς οὐδὲν
ἐβλαψεν, αἱ δὲ πράξεις αὐτοῦ μεγάλα ὠφέλησαν. εἰ δὲ
πρὸς τοῦτον ἀδιαλλάκτως ἔχετε, ἡμῖν γέ τοι καὶ τῇ
βουλῇ χαρίσασθε αὐτὸν δεομένοις, καὶ διαλλάγητε ἥδη
25 ποτὲ βεβαίως τὴν τε πόλιν, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς εἶχε, μίαν

6 cf. Kayser Ann. phil. 1868 p. 814 7 ὑμᾶς] ὑμῖν Portus
9 ὧν del. Köstlin Philologus 34 (1874) p. 756 10 μεμνησθαι,
ἀναγκαζόμεθα αὐτοὶ παραφέρειν c. Schenkl Bursiani librorum
annal. breviarium p. 53 11 ἀναγκαζόμενοι O ἀναγκαζόμεθα
Sylburg et Sintenis Em. Dion. III 3 19 ὑμῖν Ba 25 πο-
λ<ιν ᾧ>σπερ Bb .

εἶναι ποιήσατε. εἰ δὲ πείθουσιν ἡμῖν οὐ συγχωρήσετε, εὖ ἴστε, ὅτι οὐδ' ἡμεῖς βιαζομένοις ὑμῖν εἴκομεν, ἀλλ' 1383 ἦτοι φιλότῃτος ἀδόλου καὶ χαρίτων ἐτι μειζόνων ἦδε ἡ πείρα τοῦ δήμου πᾶσιν αἰτία ἐσται, ἢ πολέμου ἐμ- φυλλίου αὐθις ἄρξει καὶ κακῶν ἀνηκέστων. 5

XXXIII. Τοιαῦτα τοῦ Μηνυκίου διεξεληθόντος ὁρῶν- τες οἱ δῆμαρχοι τῇ τε μετριότητι τῶν λόγων καὶ τῇ φιλανθρωπῳίᾳ τῶν ὑποσχέσεων ἐπαγόμενον τὸ πλήθος ἤχθοντο καὶ χαλεπῶς ἔφερον, μάλιστα δὲ Γάιος Σι- κίννιος Βελλοῦτος, ὁ πείσας τοὺς κένητας ἀποστήναι 10 τῶν πατρικίων καὶ στρατηγὸς ἀποδειχθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἕως ἦσαν ἐν τοῖς ὅπλοις, ἐχθιστος ἀνὴρ ἀριστοκρατία καὶ διὰ τοῦτο προηγμένος ὑπὸ τῶν πολλῶν εἰς ἐπι- φάνειαν τὴν τε δῆμαρχικὴν ἐξουσίαν δεύτερον ἦδη παρειληφώς, ἀπάντων ἡκιστα τῶν δημαγωγῶν ἐαυτῷ 15 συμφέρειν ὁμοιοῖσαι οἰόμενος τὴν πόλιν καὶ τὸν ἀρ- χαῖον ἀναλαβεῖν κόσμον. οὐ γὰρ ὅσον τὰς τιμὰς καὶ 2 τὰς δυνάμεις ἔξειν ἐτι τὰς αὐτὰς ὑπελάμβανεν ἀριστο- κρατίας πολιτευομένης, γερονῶς τε κακῶς καὶ τεθραμ- μένος ἀδόξως καὶ λαμπρὸν οὐθὲν ἀποδειξάμενος οὔτε 20 κατὰ πολέμους οὔτ' ἐν εἰρήνῃ, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐσχά- 1384 των κινδυνεύσειν, ὥς διεστασιακῶς τὴν πόλιν καὶ πολ- λῶν αὐτῇ κακῶν γερονῶς αἰτίας. ἐνθυμηθεὶς δὲ ὅσα 3

3 εἴτε A εἴτ(ε) ex εἴτοι corr. videtur B ἦτοι c. Sylburg
ἢ Portus 8 ἐπαγόμενον O ἐπαγόμενον Stephanus cf. Ritschelli

opusc. I p. 469 not. 10 Βελλοῦτος] βδελοῦτος A 13 πολι-
τῶν O πολλῶν Reiske 16 οἰόμενος ὁμοιοῖσαι c. Kiessling
17 ὅσον O ὅλον c. Kiessling 19 κακῶς Ba κακός ABb cf.
Sintenis Em. Dion. I 11 22 ἐστασιακῶς O corr. Krebs Rect.
cas. pars III, 15 (1890) 23 δὲ O δὴ Sylburg

χοῖν λέγειν τε καὶ πράττειν καὶ μετὰ τῶν συναρχόν-
των βουλευσάμενος, ἐπειδὴ κἀκείνους ἔσχεν ὁμογνώ-
μονας, ἀνέστη καὶ μικρὰ περὶ τῆς κατεχούσης τὸν δῆ-
μον ἀτυχίας ἀποδυσάμενος τοὺς θ' ὑπάτους ἐπήνεσεν,
5 ὅτι λόγον ἡξίωσαν ὑποσχεῖν τοῖς δημόταις οὐχ ὑπερι-
δόντες αὐτῶν τῆς ταπεινότητος, καὶ τοῖς πατρικίοις
εἰδέναι χάριν ἔφησεν, εἰ τις αὐτοῖς ἤδη ποτὲ φροντὶς
εἰσέρχεται τῆς σωτηρίας τῶν πενήτων· καὶ ἔτι μᾶλλον
ἔφη μετὰ πάντων ἐκμαρτυρήσειν, ἐὰν ὅμοια παράσχων-
10 ται τοῖς λόγοις τὰ ἔργα.

XXXIII. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δόξας μέτριος ὁρ-
γὴν εἶναι καὶ διαλλακτικὸς ἐπιστρέφει πρὸς τὸν Μάρ-
κιον παρεστηκότα τοῖς ὑπάτοις καὶ λέγει· Σὺ δέ, τί
οὐκ ἀπολογῇ πρὸς τοὺς σπαντοῦ πολίτας, ὃ γενναῖε,
15 περὶ ὧν εἶπας ἐν τῇ βουλῇ; μᾶλλον δὲ τί οὐκ ἀντι-
βολεῖς καὶ παραιτῇ τὰς ὁργὰς αὐτῶν, ἵνα μετριωτέραν¹³⁸⁵
ἐπιθῶσί σοι ζημίαν; ἀρνεῖσθαι μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἀξιό-
σαιμί σε τοσούτων ἀνδρῶν εἰδότων οὐδ' εἰς ἀκαισχύν-
τους καταφεύγειν ἀπολογίας, Μάρκιον ὄντα καὶ φρό-
20 νημα μετῶν ἢ κατ' ἰδιώτην ἔχοντα· εἰ μὴ ἄρα τοῖς
<μὲν> ὑπάτοις καὶ τοῖς πατρικίοις καλῶς ἔχει πείθειν
ὑπὲρ σοῦ τὸν δῆμον, σοὶ δ' οὐκ ἄρα καλῶς ἔξει ταὐτὸ
2 τοῦτο περὶ σεαυτοῦ ποιήσαντι; Ταῦτα δ' ἔλεγεν οὐκ

1 χοῖν B χοῖ R | ἀρχόντων A συναρχόντων B 4 ἀποτυχίας
AC 6 ταπειν(ό)τητος Bb 11 μέτρι(ο)ς B 13 παρε-
στη A 14 σπαντοῦ Ba. εἰπαντοῦ Bb αὐτοῦ A 20 εἰ
μὴ ἄρα et v. 22 σοὶ δὲ οὐκ ἄρα O εἰ μὲν ἄρα et v. 22 σοὶ δὲ
οὐκ ἄρα — ποιήσαντι; c. Kōstlin Philologus 34 (1874) 756 cf.
Schenkl Bursiani libr. ann. brev. p. 53 21 μὲν add. Cobet
Obs. p. 141 22 σοὶ δ' ἄρ' οὐ Sylburg, ἄρα del. Kiessling |
τὸ αὐτὸ O 23 περὶ] ὑπὲρ c. Cobet Obs. p. 141

ἀγνοῶν, ὅτι μεγαλόφρων ἀνὴρ οὐχ ὑπομένει κατήγορος
 ἑαυτοῦ γενόμενος ὥς ἡμαρτηκῶς ἄφεσιν αἰτεῖσθαι τῆς
 τιμωρίας, οὐδ' εἰς ὀλοφυρμούς καὶ δεήσεις καταφεύξεται
 παρὰ τὸν ἑαυτοῦ τρόπον, ἀλλ' ἦτοι καὶ τὸ παράπαν
 ἀπαξιῶσει τὴν ἀπολογίαν, ἢ τὴν ἔμφυτον αὐθάδειαν 5
 φυλάττων οὐθὲν ὑποθωπεύσει τὸν δῆμον μετριάσας
 περὶ τοὺς λόγους· ὅπερ καὶ συνέβη. γενομένης γὰρ 3
 ἡσυχίας καὶ πολλῆς ἐμπεισούσης ὀλίγου δεῖν πᾶσι τοῖς
 δημοτικοῖς προθυμίας ἀπολύειν αὐτόν, εἰ τὸν παρόντα
 θεραπεύσειε καιρόν, τοιαύτην αὐθάδειαν ἐπεδείξατο 10
 186 λόγων, καὶ τοσοῦτον αὐτῶν κατεφρόνησεν, ὥστε παρ-
 ελθὼν ἔξαρκος μὲν ὑπὲρ οὐθενὸς ἦν τῶν πρὸς τὴν
 βουλὴν εἰρημένων κατὰ τοῦ πλήθους, οὐδ' ὥς μετα-
 γινώσκων ἐπ' αὐτοῖς εἰς οἴκτους καὶ παραιτήσεις ἐτρέ-
 πετο· ἀρχὴν δ' οὐδὲ δικασταῖς αὐτοῖς ἡξίου χρῆσθαι 15
 περὶ οὐθενὸς πράγματος, ὥς οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐξουσίαν
 νόμιμον· εἰ δὲ βουλήσεται τις ἐπὶ τῶν ὑπάτων αὐτοῦ
 κατηγορεῖν εἴτ' ἔργων εὐθύνας ἀπαιτῶν εἴτε λόγων,
 ἐνθα νόμος ἐστὶν ἔτοιμος εἶναι δίκην ὑπέχειν. παρὰ 4
 ληλυθέναι δὲ πρὸς τοὺς δημότας ἔλεγεν, ἐπειδὴ κα- 20
 λουῦσιν αὐτοί, τὰ μὲν ἐπιτιμήσων ταῖς παρανομίαις
 αὐτῶν καὶ πλεονεξίαις, αἷς ἐχρήσαντο περὶ τε τὴν
 ἀπόστασιν καὶ μετὰ τὴν ἀάθοδον· τὰ δὲ συμβουλευέσων
 ἐπισχεῖν ἥδη ποτὲ καὶ συστῆλλαι τὰς ἀδίκους ἐπιθυ-
 μίας. καὶ μετὰ τοῦτ' ἐπιστρέφῶς πάννυ καὶ θρασέως 5
 ἀπάντων αὐτῶν καθήπτετο καὶ μάλιστα τῶν δημόρων.
 187 προσῆν δ' αὐτοῦ τοῖς λόγοις οὐχ ὥς πολίτου δῆμον
 ἀναδιδάσκοντος εὐλόγιστος αἰδῶς, οὐδ' ὥς ἰδιώτου

1 ὑπομένει AB 9 ἀπολύειν B ἀπολύσειν R 18 ἀπαι-
 τεῖν O ἀπειτῶν Cmg 25 ἐπιστρέφως AC

πολλοὺς ἀπεχθόμενον σώφρων εὐλάβεια πρὸς τὰς τοῦ κρατοῦντος ὀργάς, ἀλλ' ὥς ἐχθροῦ προπηλακίζοντος ἀδεῶς τοὺς ὑπὸ χεῖρας ἑκρατός τις χολή καὶ βαρεῖα τοῦ κακῶς πάσχοντος ὑπεροψία.

5 XXXV. Τοιγάρτοι λέγοντός τ' αὐτοῦ μεταξὺ πολλὺς
 θόρυβος ἐγίνετο τῇδε καὶ τῇδε θαμινὰ μεθελκομένοις,
 ὡς ἐν διαφόροις, πλήθεσι καὶ οὐ ταῦτ' αὖ βουλομένοις,
 τῶν μὲν ἡδομένων ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, τῶν δὲ
 2 πάλιν ἀχθομένων. καὶ ἐπειδὴ ἐπαύσατο λέγων, ἔτι
 10 πλείων ἀνέστη βοή καὶ θόρυβος. οἱ μὲν γὰρ πατρίκιοι
 κράτιστον ἀνδρῶν λέγοντες ἐπήνουν αὐτὸν ἐπὶ τῇ παρ-
 ρησίᾳ καὶ μόνον ἀπέφαινον ἐξ ἀπάντων σφῶν ἐλευ-
 θερον, ὃς οὔτε πολεμίων ἔδεισεν ἐπιόντων ὄχλον οὔτε
 πολιτῶν αὐθάδεις καὶ παρανόμους ἐκολάκυσεν ὀρμάς·
 15 οἱ δὲ δημοτικοὶ δυσανασχετοῦντες ἐπὶ τοῖς ὀνειδισμοῖς¹³⁸
 βαρὺν καὶ πικρὸν καὶ πολεμίων ἀπάντων ἐχθιστον αὐ-
 3 τὸν ἀπεκάλουν. προθυμίαν δὲ πολλὴν εἶχον τινες ἤδη,
 οἷς πολὺ προσῆν τὸ εὐχερές, ἐν χειρῶν αὐτὸν διαφθεῖ-
 ραι νόμῳ. συνήρουν δ' αὐτοῖς εἰς τοῦτο καὶ συνελάμ-
 20 βανον οἱ δῆμαρχοι, καὶ μάλιστα Σικίννιος ἐνεδίδου
 τοῖς βουλήμασι τὰς ἡνίας. τελευτῶν γοῦν, ἐπειδὴ πολ-
 λὴν αὐτοῦ καταδρομὴν ἐποίησατο καὶ τοὺς θυμοὺς
 ἐξέκαυσε τῶν δημοτῶν, πολλὺς ἐμπνεύσας τῇ κατηγορίᾳ
 τέλος ἐξήνεγκεν, ὅτι θάνατον αὐτοῦ καταψηφίζεται τὸ

3 ὑπὸ χεῖρας A Ba ὑπὸ χεῖρα. B b 6 ἐγίνετο B ἐγένετο
 R | τ(η)δε B b (bis) | μεθελκομένοις O μεθελκομένων c. Sylburg
 μεθελκόμενος c. Reiske 13 ἐπιόντα c. Sylburg 14 ὀργάς
 c. Kiessling 18 προσῆν B ἦν R | αὐτῶν A Ba αὐτὸν B b
 19 συν(η)ρουν B συνείργουν C συνηγόρουν c. Portus 21
 βουλεύμασι c. Kiessling 23 τῶν δημοτῶν πολλὺς — κατηγορίᾳ,
 τέλος ἐξήνεγκεν. interpungitur vulgo, δημοτῶν, πολλὺς — κατη-
 γορίᾳ τέλος ἐπήνεγκεν Krüger ad Dion. Hist. p. 474

ἀρχεῖον τῆς εἰς τοὺς ἀγορανόμους ὕβρεως ἔνεκεν, οὗς τῇ προτέρᾳ τῶν ἡμερῶν ἄγειν αὐτὸν κελευσθέντας ὕφ' αὐτῶν τύπτων ἀπήλασεν· οὐ γὰρ ἐτέρων τινῶν εἶναι τὸν προπηλακισμόν τὸν εἰς τοὺς ὑπηρέτας σφῶν γενόμενον ἢ τῶν κελευσάντων. καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐπέταξεν $\frac{4}{5}$ ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ὑπερκείμενον τῆς ἀγορᾶς λόφον·

1389 ἔστι δὲ τὸ χωρίον κρημνὸς ἐξαίσιος, ὅθεν αὐτοῖς ἔθος ἦν βάλλειν τοὺς ἐπιθανατίους. οἱ μὲν οὖν ἀγορανόμοι προσήεσαν ὡς ἐπιληψόμενοι τοῦ σώματος, οἱ δὲ πατρί-
κιοι μέγα ἐμβοήσαντες ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀθρόοι· 10
ἐπειδ' ὁ δῆμος ἐπὶ τοὺς πατρίκίους· καὶ ἦν πολλὴ μὲν ἔργων ἀκοσμία, πολλὴ δὲ λόγων ὕβρις παρ' ἀμφοῖν, ὠθισμοί τε καὶ χειρῶν ἐπιβολαί. κατελήφθη δὲ καὶ 5
σωφρονεῖν ἠναγκάσθη τὰ παρακινεῖντα ὑπὸ τῶν ὑπά-
των βιασαμένων εἰς μέσους καὶ τοῖς ῥαβδούχοις ἀνα- 15
στέλλειν κελευσάντων τοὺς ὄχλους· τοσαύτη ἄρα τῆς
ἀρχῆς αἰδῶς ἦν τοῖς τότε ἀνθρώποις, καὶ οὕτω τίμιον
τὸ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας μίμημα. ἐφ' οἷς ὁ Σικίν-
νιος ἀδημονῶν καὶ διαταραττόμενος εὐλαβείας τε με-
στὸς ὢν, μὴ προσαναγκάσῃ τοὺς διαφόρους τοῖς βίαιοις 20
τὰ βίαια λῦσαι, ἀποστῆναι τ' οὐκ ἀξιῶν τοῦ ἐγγειροῦ-
ματος, ἐπειδὴ ἄπαξ ἐπεβάλετο, καὶ μένειν ἐφ' οἷς ἐκρι-
νεν οὐ δυνατὸς ὢν, πολὺς ἐν τῷ σκοπεῖν, 3 ἢ τι πρα-
κτέον ἦν.

1390 XXXVI. Κατιδὼν δ' αὐτὸν ἀμυχανοῦντα Λεύκιος 25
Ἰούνιος Βροῦτος, ἐκεῖνος ὁ δημαγωγὸς ὁ τεχνησάμενος,

8 βάλλειν ἦν A | ἐπιθανατίους] ὑπεναντίους AC 13 κα-
τελήφθη A κατελήφθη B κατελύθη c. Portus 17 * τίμιον τ.
β. ἐξουσίας τὸ τίμημα A τ. τὸ τ. β. ἐ. τίμημα B τὸ om. C pro
τίμημα quod corruptum esse apparet c. Sintenis σχῆμα Em.
Dion. III 20, μίμημα ego

πολλοὺς ἀπεχθόμενον σώφρων εὐλάβεια πρὸς τὰς τοῦ κρατοῦντος ὀργάς, ἀλλ' ὥς ἐχθροῦ προπηλακίζοντος ἀδεῶς τοὺς ὑπὸ χειρας ἄκρατός τις χολή καὶ βαρεῖα τοῦ κακῶς πάσχοντος ὑπεροψία.

- 5 XXXV. Τοιγάρτοι λέγοντός τ' αὐτοῦ μεταξὺ πολλὺς θόρυβος ἐγίνετο τῇδε καὶ τῇδε θαμινὰ μεθελκομένοις, ὥς ἐν διαφόροις, πλήθεσι καὶ οὐ ταῦτ' αὖ βουλομένοις, τῶν μὲν ἡδομένων ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, τῶν δὲ
 2 ἀλὶν ἀχθομένων. καὶ ἐπειδὴ ἐπαύσατο λέγων, ἔτι
 10 πλείων ἀνέστη βοή καὶ θόρυβος. οἱ μὲν γὰρ πατριῶται κράτιστον ἀνδρῶν λέγοντες ἐπήνουν αὐτὸν ἐπὶ τῇ παρρησίᾳ καὶ μόνον ἀπέφαινον ἐξ ἀπάντων σφῶν ἐλευθερον, ὃς οὔτε πολεμίων ἐδίδεν ἐπιόντων ὄχλον οὔτε πολιτῶν αὐθάδεις καὶ παρανόμους ἐκόλακευσεν ὀργάς.
 15 οἱ δὲ δημοτικοὶ δυσανασχετοῦντες ἐπὶ τοῖς ὀνειδισμοῖς^{138f} βαρὺν καὶ πικρὸν καὶ πολεμίων ἀπάντων ἐχθιστον αὐτὸν ἀπεκάλουν. προθυμίαν δὲ πολλὴν εἶχον τινες ἤδη, οἷς πολὺ προσῆν τὸ εὐχερές, ἐν χειρῶν αὐτὸν διαφθεῖραι νόμῳ. συνήρουν δ' αὐτοῖς εἰς τοῦτο καὶ συνελάμ-
 20 βανον οἱ δήμαρχοι, καὶ μάλιστα Σικίννιος ἐνεδίδον τοῖς βουλήμασι τὰς ἡνίας. τελευτῶν γοῦν, ἐπειδὴ πολλὴν αὐτοῦ καταδρομὴν ἐποιήσατο καὶ τοὺς θυμοὺς ἐξέκαυσε τῶν δημοτῶν, πολλὸς ἐμπνεύσας τῇ κατηγορίᾳ τέλος ἐξήνεγκεν, ὅτι θάνατον αὐτοῦ καταψηφίζεται τὸ

3 ὑπὸ χειρας A Ba ὑπὸ χεῖρα. B b 6 ἐγίνετο B ἐγένετο R | τ(η)δε B b (bis) | μεθελκομένοις O μεθελκομένων c. Sylburg μεθελκόμενος c. Reiske 13 ἐπιόντα c. Sylburg 14 ὀργάς c. Kiessling 18 προσῆν B ἦν R | αὐτῶν A Ba αὐτὸν B b 19 συν(η)ρουν B συνείργουν C συνηγόρουν c. Portus 21 βουλευμάσι c. Kiessling 23 τῶν δημοτῶν πολλὸς — κατηγορίᾳ, τέλος ἐξήνεγκεν. interpungitur vulgo, δημοτῶν, πολλὸς — κατηγορίᾳ τέλος ἐπηνεγκεν Krüger ad Dion. Hist. p. 474

ἀρχεῖον τῆς εἰς τοὺς ἀγορανόμους ὕβρεως ἔνεκεν, οὗς
τῇ προτέρᾳ τῶν ἡμερῶν ἄγειν αὐτὸν κελευσθέντας ὕφ'
αὐτῶν τύπτων ἀπήλασεν· οὐ γὰρ ἑτέρων τινῶν εἶναι
τὸν προπηλακισμόν τὸν εἰς τοὺς ὑπηρέτας σφῶν γενό-
μενον ἢ τῶν κελευσάντων. καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐπέταξεν ⁴/₅
ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ὑπερκείμενον τῆς ἀγορᾶς λόφον·

1389 ἔστι δὲ τὸ χωρίον κρημνὸς ἐξαίσιος, ὅθεν αὐτοῖς ἔθος
ἦν βάλλειν τοὺς ἐπιθανατίους. οἱ μὲν οὖν ἀγορανόμοι
προσῆεσαν ὡς ἐπιληψόμενοι τοῦ σώματος, οἱ δὲ πατρί-
κιοι μέγα ἐμβοήσαντες ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς ἀθρόοι· 10
ἔπειθ' ὁ δῆμος ἐπὶ τοὺς πατρικίους· καὶ ἦν πολλὴ μὲν
ἔργων ἀκοσμία, πολλὴ δὲ λόγων ὕβρις παρ' ἀμφοῖν,
ὥθισμοί τε καὶ χειρῶν ἐπιβολαί. κατελήφθη δὲ καὶ 5
σωφρονεῖν ἡναγκάσθη τὰ παρακινουῦντα ὑπὸ τῶν ὑπά-
των βιασαμένων εἰς μέσους καὶ τοῖς φαρδούχοις ἀνα- 15
στέλλειν κελευσάντων τοὺς ὄχλους· τοσαύτῃ ἄρα τῆς
ἀρχῆς αἰδῶς ἦν τοῖς τότε ἀνθρώποις, καὶ οὕτω τίμιον
τὸ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας μίμημα. ἐφ' οἷς ὁ Σικίν-
νιος ἀδημονῶν καὶ διαταραττόμενος εὐλαβείας τε με-
στὸς ὢν, μὴ προσαναγκάσῃ τοὺς διαφόρους τοῖς βιαίοις 20
τὰ βίαια λῦσαι, ἀποστῆναι τ' οὐκ ἄξιόν τοῦ ἐργχειρή-
ματος, ἐπειδὴ ἄπαξ ἐπεβάλετο, καὶ μένειν ἐφ' οἷς ἐκρι-
νεν οὐ δυνατὸς ὢν, πολλὸς ἐν τῷ σκοπεῖν, ὃ τι πρα-
κτέον ἦν.

1390 XXXVI. Κατιδὼν δ' αὐτὸν ἀμνηχανοῦντα Λεύκιος 25
Ἰούνιος Βροῦτος, ἐκεῖνος ὁ δημαγωγὸς ὁ τεχνησάμενος,

8 βάλλειν ἦν A | ἐπιθανατίους] ὑπερναντίους AC 13 κα-
τελήφθη A κατελήφθη B κατελύθη c. Portus 17 * τίμιον τ.
β. ἐξουσίας τὸ τίμημα A τ. τὸ τ. β. ἐ. τίμημα B τὸ om. C pro
τίμημα quod corruptum esse apparet c. Sintenis σχῆμα Em.
Dion. III 20, μίμημα ego

ἐφ' οἷς ἔσονται δίκαιοις αἱ διαλλαγαι, δεινὸς ἀνὴρ τὰ
τ' ἄλλα καὶ πόρους εὗρεν ἐν ἀπόροις, προσέρχεται
μόνος μόνῳ καὶ ὑποτίθεται μὴ φιλονεικεῖν ἐγχειρήματι
θερμῷ καὶ παρὰ νόμῳ συναγωνιζόμενον, ὁρῶντα τοὺς
⁵ τε πατρικίους ἅπαντας ἡρεθισμένους καὶ ἐτοιμούς ὄν-
τας, εἰ κληθεῖεν ὑπὸ τῶν ὑπάτων, ἐπὶ τὰ ὄπλα χωρεῖν,
τοῦ δὲ δήμου τὸ καρτερώτατον μέρος ἐνδοιάζον καὶ
οὐκ ἀραπητῶς δεχόμενον ἀνδρὸς ἐπιφανεστάτου τῶν
ἐν τῇ πόλει παράδοσιν ἐπὶ θανάτῳ καὶ ταῦτ' ἀκρίτου.
²
¹⁰ συνεβούλευε δ' αὐτῷ τότε μὲν εἶξαι καὶ μὴ χωρεῖν
ὁμόσε τοῖς ὑπάτοις, μὴ τι μεῖζον κακὸν ἐργάσθεται,
προθεῖναι δὲ τῷ ἀνδρὶ δίκην ὀρίσαντα χρόνον ὅσον
δὴ τινα, καὶ ψῆφον ἀναδοῦναι τοῖς πολίταις ὑπὲρ αὐ-
τοῦ κατὰ φυλάξ· ὃ τι δ' ἂν αἱ πλείους ψῆφοι καθαι-
¹³⁹¹
¹⁵ ρῶσι, τοῦτο ποιεῖν· τυραννικὸν μὲν γὰρ εἶναι καὶ βί-
αιον, ὃ νῦν ἐπειρᾶτο διαπραττεσθαι, τὸν αὐτὸν ὑπάρχειν
καὶ κατήγορον καὶ δικαστὴν καὶ τοῦ μέτρου τῆς τιμω-
ρίας κύριον· πολιτικὸν δὲ τὸ κατὰ νόμους ἀπολογίας
τυχόντα τὸν ὑπαίτιον, ὃ τι ἂν τοῖς πλείοσι δικασταῖς
³
²⁰ δόξῃ, τοῦτο παθεῖν. πείθεται τούτοις ὁ Σικίννιος μη-
δὲν ὁρῶν βούλευμα κρεῖττον καὶ παρελθὼν ἔφη· Τὴν
μὲν σπουδὴν ὁρᾶτε τῶν πατρικίων τὴν εἰς τὰ φονικὰ
καὶ βίαια ἔργα, ᾧ δημόται, ὥς ἐνὸς ἀνδρὸς αὐθάδους
ὅλην ἀδικοῦντος τὴν πόλιν ἤττον τίθενται τὸ πλῆθος
²⁵ τὸ ὑμέτερον. οὐ μὴν ὁμοίους γ' αὐτοῖς γίνεσθαι χρὴ

5 ὄντας] ἅπαντας O praeter B 6 <ἐπὶ τὰ ὃ>πλα Bb in
ras. 7 τοῦ δὲ A τοῦ τε B 14 καθαιροῦσαι B 15 γὰρ
om. B 19 ὑπατικὸν O ὑπόδικον, ὑπαίτιον, ὑπεύθυνον vel si-
mille quid Gelenius 24 τίθενται CD τίθεται R 25 οὐ μὴν
ὁμοίους γε αὐτοῖς γίνεσθαι χρὴ B οὐ μὴν ὁμοίους γίνεσθαι χρὴ
αὐτοῖς R

καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ὠθειῖσθαι οὗτ' ἄρχοντας πολέμου
οὗτ' ἀμυνομένους· ἀλλ' ἐπειδὴ πρόφασιν εὐπρεπῆ
προβάλλονται τινες τὸν νόμον, ὃ βοηθοῦντες <αὐ-
τὸν> ἀφαιροῦνται τῆς κολάσεως, ὅς οὐκ ἔῃ τῶν
πολιτῶν οὐθέν' ἀποκτεῖναι ἄκριτον, συγχωρήσωμεν 8
1392 αὐτοῖς τὸ δίκαιον τοῦτο, καίπερ οὐδὲ νόμιμα πά-
σχοντες οὐδὲ δίκαια ὑπ' αὐτῶν, καὶ δεῖξωμεν, ὅτι
τοῖς εὐγνώμοσι μᾶλλον ἢ τοῖς βίαιοις περιεῖναι τῶν
ἀδικούντων ἡμᾶς πολιτῶν βουλόμεθα. ὑμεῖς μὲν οὖν 4
ἄπιτε καὶ τὸν μέλλοντα καιρὸν ἐκδέχεσθε οὐ πολὺν 10
ἐσόμενον· ἡμεῖς δὲ παρασκευασάμενοι τὰ κατεπείγοντα
προθήσομεν χρόνον τῷ ἀνδρὶ εἰς ἀπολογία καὶ τὴν
δίκην ἐφ' ὑμῶν συντελέσωμεν. ὅταν δὲ γένησθε τῆς
ψήφου κατὰ τὸν νόμον κύριοι, τιμήσατε αὐτῷ ἥς ἂν
ἄξιον εὗρητε ζημίας. καὶ περὶ μὲν τούτου τοσαῦτα. 15
τῆς δὲ τοῦ σίτου διαπράσεως τε καὶ διαθέσεως, ἵν' ἐκ
τοῦ δικαιοτάτου γένηται, εἰ μὴ τις ἔσται τούτοις καὶ
τῇ βουλῇ φροντίς, <αὐτοὶ> ἐπιμελησόμεθα. ταῦτ' εἰ-
πὼν διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

XXXVII. Μετὰ τοῦθ' οἱ μὲν ὑπατοὶ συναγαγόντες 20
τὴν βουλὴν ἐσκόπουν ἐφ' ἡσυχίας, τίς ἂν γένοιτο τῆς
1393 παρούσης ταραχῆς λύσις. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πρῶτον
μὲν ἀποθεραπεῦσαι τοὺς δημότας, εὐώνους πάνυ καὶ
λυσιτελεῖς ποιήσαντας αὐτοῖς τὰς ἀγοράς· ἔπειτα πεί-

4 post ἀφαιροῦνται Reiske τοὺς αἰτίους, Kiessling αὐτὸν ad-
diderunt, ego idem ante ἀφαιροῦνται inserui 6 οὐδὲν νόμιμα A
οὐδὲν μίμημα BC 8 ἢ Bb supra lin. | μᾶλλον κρείττους Cmg D |
εἶναι O περιεῖναι Kiessling 10 οὐ πολὺ ἐσόμενον A μετ' οὐ
πολὺν παρεσόμενον c. Kiessling 14 αὐτ(ον) Bb 15 καὶ om.
A 16 διαπράσεως τε καὶ del. Cobet Obs. p. 141 sed cf. VII
20, 4 et VII 29, 2 18 ἡμεῖς ἐπιμελησόμεθα Sylburg αὐτοὶ ἐ.
Reiske 24 ποιήσαντες A

θειν τοὺς προεσθηκότας αὐτῶν χάριτι τῆς βουλῆς παύ-
 σασθαι καὶ μὴ παράγειν τὸν Μάρκιον, εἰ δὲ μὴ <πεί-
 θοιεν> εἰς μακροτάτους ἀναβάλλεσθαι χρόνους, ἕως ἂν
 2 μαρανθῶσιν αἱ τῶν πολλῶν ὀργαί. ταῦτα ψηφισάμενοι
 τὸ μὲν ὑπὲρ τῆς ἀγορᾶς δόγμα εἰς τὸν δῆμον ἐξή-
 νεγκαν καὶ πάντων ἐπαινέσάντων ἐκύρωσαν. ἦν δὲ
 τοιόνδε· Τὰς τιμὰς εἶναι τῶν ὀνίων τῶν πρὸς τὸν
 καθ' ἡμέραν βίον, αἵτινες ἐγένοντ' ἐλάχιστα πρὸς τῆς
 ἐμφυλίου στάσεως. παρὰ δὲ τῶν δημάρχων πολλὰ λι-
 10 παρήσαντες τὴν μὲν ὀλοσχερῇ πάρεσιν οὐχ εὔροντο,
 τὴν δ' εἰς χρόνον ὅσον ἡξίου ἀναβολὴν ἔλαβον· αὐτοί
 τε προσημεχανήσαντο διατριβὴν ἑτέραν ἀφορμῇ τοιαύτῃ
 3 χρησάμενοι. τοὺς ἐκ Σικελίας ἀποσταλέντας ὑπὸ τοῦ
 τυράννου πρέσβεις καὶ παρακομίσαντας τῷ δήμῳ τὴν
 15 τοῦ σίτου δωρεὰν ἀποπλέοντας οἰκαδὲ Ἀντιάται πειρα-1394
 τήριον στείλαντες κατήγαγον ἀποσαλεύοντας οὐ πρόσω
 τῶν λιμένων καὶ τὰ τε χρήματ' αὐτῶν ὥς πολεμίων
 δι' ὠφελείας ἔθεντο, καὶ τὰ σώματα κατακλείσαντες
 4 εἶχον ἐν φυλακῇ. ταῦτα μαθόντες οἱ ὕπατοι ἐξοδον
 20 ἐψηφίσαντο ἐπὶ τοὺς Ἀντιάτας, ἐπειδὴ πρεσβενομένοις
 αὐτοῖς οὐδὲν ἡξίου τῶν δικαίων ποιεῖν· καὶ ποιησά-
 μενοι τῶν ἐν ἀκμῇ κατάλογον ἐξήεσαν ἀμφοτέροι, ψή-
 φισμα κυρώσαντες ὑπὲρ ἀναβολῆς τῶν τ' ἰδίων καὶ
 τῶν δημοσίων δικῶν, ὅσον ἂν χρόνον ὦσιν ἐν τοῖς
 5 ὅπλοις. ἐγένετο δ' οὗτος οὐχ ὅσον ὑπέλαβον, ἀλλὰ
 25

2 πείθοιεν del. Cobet Obs. p. 141 8 ἀναγκάων post
 βίον add. B | πρὸς τὸν βίον del. Kayser Ann. phil. 1868 p. 814
 15 de accentu vocis Ἀντιάται cf. Ritschl opusc. phil. tom. I
 p. 500 not. Wannowski de ratione qua Graeci in scribendis
 nominibus propriis Romanorum usi fuerint. Posnaniae 1836
 p. 15 22 τῶν ABb τὸν Ba

πολλῶ ἐλάττων. οἱ γὰρ Ἀντιάται μαθόντες ἔξεστρα-
 τευμένους πανδημεὶ Ῥωμαίους οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον ἀν-
 ἔσχον χρόνον, δεόμενοι δὲ καὶ λιπαροῦντες τὰ τε
 σώματα τῶν ἀλόντων Σικελιωτῶν ἀπέδωσαν καὶ τὰ
 1396 χρήματα, ὥστ' ἠναγκάσθησαν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν πόλιν 8
 ἀναστρέψαι.

XXXVIII. Διαλυθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς ὁ μὲν Σι-
 κίννιος ὁ δῆμαρχος συναγαγὼν τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν
 προεῖπεν ἡμέραν, ἐν ᾗ συντελεῖν ἔμελλε τὴν περὶ τοῦ
 Μαρκίου κρίσιν· καὶ παρεκάλει τοὺς τε κατὰ πόλιν 10
 ὑπάρχοντας ἀθρόους ἦκειν ἐπὶ τὴν διάγνωσιν τῆς δί-
 κης καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν διατρίβοντας ἀφεμένους
 τῶν ἔργων εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπαντᾶν, ὥς ὑπὲρ
 ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας ὅλης τῆς πόλεως τὴν ψῆφον
 ἀναληψομένους· παρήγγελλε δὲ καὶ τῷ Μαρκίῳ παρῆναι 15
 πρὸς τὴν ἀπολογίαν ὥς οὐδενὸς ἀτυχήσουσι τῶν περὶ
 τὰς κρίσεις νομίμων. τοῖς δ' ὑπάτοις ἐδόκει βουλευ- 2
 σαμένοις μετὰ τοῦ συνεδρίου μὴ περιορᾶν τὸν δῆμον
 ἐξουσίας τηλικαύτης κύριον γενόμενον. εὗρητο δ' αὐ-
 τοῖς τῆς κωλύσεως ἀφορμὴ δίκαια καὶ νόμιμος, ἥ χρό- 20
 μενοι πάντα διαλύσειν ᾤοντο τὰ τῶν ἀντιδίκων βου-
 λεύματα. καὶ μετὰ τοῦτο παρεκάλεσαν εἰς λόγους ἐλθεῖν
 1396 τοὺς προεστηκότας τοῦ δήμου συνόντων αὐτοῖς τῶν
 ἐπιτηδείων. καὶ ἔλεξε Μηνύκιος τοιαύδε· Ἡμῖν, ὧ 3
 δῆμαρχοι, δοκεῖ χρῆναι τὴν στάσιν ἐξελαύνειν ἐκ τῆς 25
 πόλεως ἀπάσῃ δυνάμει καὶ μὴ φιλονεικεῖν ἐναντία τῷ

1 πολὺ A πολλῶ B 7 στρατείας B 9 εἶπεν O προ-
 εῖπεν Kiessling 10 κατὰ τὴν πόλιν Ambrosch ad II, 9, 1
 11 ἀθρόως AB ἀθρόους C 19 γενόμενον ABC | εὗρετο O
 praeter B 21 διαλύσειν B διαλύειν R 24 τ(οι)άδε B ὅμιν
 Bb 25 ἀπάσι A

δῆμος περὶ μηδενὸς χρήματος· μάλιστα δ' ὅταν ὀρώμεν
 ὑμᾶς ἀπὸ τῶν βιαίων ἐπὶ τὰ δίκαια καὶ τοὺς λόγους
 ἤκοντας. ταύτης μέντοιγε τῆς γνώμης ἐπαινοῦντες ὑμᾶς
 τὴν βουλὴν οἴομεθα δεῖν ἄρξαι προβούλευμα ποιησα-
 5 μένην, ὥσπερ ἐστὶν ἡμῖν πάτριον. δύναισθε δ' ἂν καὶ
 4 αὐτοὶ τοῦτο μαρτυρεῖν, ὅτι, ἐξ οὗ τήνδε τὴν πόλιν
 ἔκτισαν ἡμῶν οἱ πρόγονοι, τοῦτο τὸ γέρας ἔχουσα ἡ
 βουλὴ διατετέλεκε, καὶ οὐθὲν πώποτε ὁ δῆμος, ὃ τι μὴ
 προβουλεύσειεν ἡ βουλὴ, οὔτ' ἐπέκρινεν οὔτ' ἐπεψή-
 10 φισεν, οὐχ ὅτι νῦν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ τῶν βασιλέων [τὰ
 δ'], ἀλλ' ὅσα τῷ συνεδρίῳ δόξειε, ταῦθ' οἱ βασιλεῖς
 εἰς τὸν δῆμον ἐκφέρουντες ἐπεκύρουν. μὴ δὴ τοῦτ'
 ἀφαιρεῖσθε τὸ δίκαιον ἡμῶν, μηδὲ ἀρχαῖον καλὸν ἔθος
 ἀφανίζετε· διδάξαντες δὲ τὸ συνέδριον, ὅτι δικαίον
 15 δεῖσθε καὶ μετρίου πράγματος, ὅτι ἂν ἐκείνῳ δοκῇ, 1397
 τούτου τὸν δῆμον ἀποδείξατε κύριον.

XXXVIII. Ταῦτα τῶν ὑπάτων λεγόντων ὁ μὲν
 Σικίννιος οὐκ ἠνείχετο τῶν λόγων οὐδὲ ἡξίου τὴν
 βουλὴν οὐδενὸς ποιεῖν κυρίαν· οἱ δὲ τὴν αὐτὴν ἔχον-
 20 τες ἐξουσίαν ἐκείνῳ Δεκίου γνώμῃ χρησάμενοι συν-
 εχώρουν γενέσθαι τὸ προβούλευμα, δικαίαν τινὰ καὶ
 αὐτοὶ ποιησάμενοι πρόκλησιν, ἣν οὐχ οἶδον τ' <ἦν> μὴ
 2 δέξασθαι τοῖς ὑπάτοις. ἡξίου γὰρ τοὺς βουλευτὰς
 λόγον ἀποδόντας αὐτοῖς τε τοῖς ὑπὲρ τοῦ δῆμου πρᾶτ-

4 προβουλεύματα O προβούλευμα Kiessling 5 ὁμῶν B |
 δύναισθε O corr. Kiessling 9 ἐψήφισεν AB 10 βασιλέων
 τὰ δ' ἄλλα ὅσα O τὰ δ' del. Sintenis Em. Dion. II 33 13
 ἀρχαῖον καὶ καλὸν c. Kiessling καλὸν del. Kayser Ann. phil.
 1868 p. 814 15 *δ O ὅτι ego δ. una litt. erasa B | ἐκεῖν(ω) B
 16 τούτου e τούτων B 18 ἀνείχετο A <ἦ>νείχετο B 20 Δεκίου
 Gelenius Λενκίου O 22 ἦν add. Kayser l. l. τε cum ras. B
 24 ἀποδιδόντας A | τοῖς ὑπ' αὐτοῖς Ba τοὺς ὑπ' αὐτοῖς Bb

τοῦσι καὶ τοῖς συναγορεύειν ἢ τάναντία λέγειν βουλο-
 μένοις, ἐπειδὴν ἀκούσωσιν ἀπάντων τῶν βουλομένων,
 ὃ τι ἂν αὐτοῖς φανῇ δίκαιόν τε καὶ τῷ κοινῷ συμ-
 φέρον ἀποφήνασθαι, φέρειν δὴ τὴν γνώμην ἅπαντας
 ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ τὸν νόμιμον ὕρκον ὁμόσαντας· 5
 ὃ τι δ' ἂν αἱ πλείους γνώμῃ καθαιρῶσι, τοῦτ' εἶναι
 1398 κύριον. συγχωρησάντων δὲ τῶν ὑπάτων ὥσπερ ἡξίου 3
 οἱ δῆμαρχοι τὸ προβούλευμα γενέσθαι, τότε μὲν διελύ-
 θησαν· τῇ δὲ κατόπιν ἡμέρᾳ παρὴν μὲν εἰς τὸ συν-
 ἔδριον ἢ βουλή· οἱ δ' ὑπατοὶ δηλώσαντες αὐτῇ τὰ 10
 συγκείμενα τοὺς δημάρχους ἐκάλουν, καὶ περὶ ὧν
 ἤκουσιν ἐκέλευον λέγειν. παρελθὼν δ' ὁ Δέκιος ὁ
 συγχωρήσας τὸ προβούλευμα γενέσθαι τοιούτοις ἐχρή-
 σατο λόγοις.

XXXX. Οὐ λανθάνει μὲν ἡμᾶς, ὃ βουλή, τὸ συμ- 15
 βησόμενον, ὅτι δι' αἰτίας ἐσόμεθα παρὰ τῷ δήμῳ τῆς
 εἰς ὑμᾶς ἀφίξεως ἔνεκα, καὶ κατήγορον ἔξομεν τοῦ
 προβουλευματος ἄνδρα τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἔχοντα ἡμῖν,
 ὃς οὐκ ᾔετο δεῖν, ἀ δίδωσιν ἡμῖν ὁ νόμος, ταῦτα παρ'
 ὑμῶν αἰτεῖν, οὐδ' ἐν εὐεργεσίας μέρει τὸ δίκαιον λαμ- 20
 βάνειν. κίνδυνον δ' οὐ τὸν ἐλάχιστον ἀναρρήσομεν
 εἰς δίκην ὑπαχθέντες, ἀλλ' ὥς αὐτόμολοι καὶ προδόται
 1399 καταγνωσθέντες τὰ αἰσχιστα πεισόμεθα. ἀλλὰ καίπερ 2
 ἐπιστάμενοι ταῦτα, ὅμως ὑπεμείναμεν εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν

1 συναγορεύουσιν O corr. Reiske 4 δὲ O del. Kayser l. l.
 δὴ Kiessling 7 συγχωρησάντων δὲ τῶν δημάρχων ὥσπερ ἢ. οἱ
 ὑπατοὶ c. Sylburg 8 δ(ι)ελύθησαν B 12 Δέκιος Gelenius
 Δέκιος O 15 ὑμᾶς B 16 αἰτίας & οἰόμεθα O αἰτίας ἐσό-
 μεθα Reiske αἰτίας οἰόμεθα? 17 καὶ om. A 18 βουλευ-
 ματος c. Kiessling 19 δ(ειν) B 20 αἰτεῖν] ἔτι BC 22
 ἀλλ' ὥς] μὴ ὥς Reiske 23 αἰσχιστα A Cmg quod defendit
 Grasberger Tess. Herb. p. 14 <εσ>χ(α)τα B

τῷ τε δικαίῳ πεποιθότες καὶ τοῖς ὄρκοις ἐπιτρέψαντες, οἷς ὁμόσαντες οἴσετε τὰς γνώμας. φαῦλοι μὲν οὖν ἡμεῖς γ' ὥς περὶ τηλικούτων καὶ <τοσοῦτων> λέγειν καὶ πολὺ τοῦ προσήκοντος ἐνδεέστεροι, τὰ δὲ πράγματα
 5 οὐ φαῦλα, ὑπὲρ ὧν λέξομεν. τούτοις οὖν προσέχετε τὸν νόον, καὶ ἐὰν ὑμῖν δόξη δίκαιά τε καὶ συμφέροντα τῷ κοινῷ, προσθήσω δ' ὅτι καὶ ἀναγκαῖα, συγχωρήσατε ἡμῖν αὐτῶν τυχεῖν ἐκόντες.

XXXXI. Ἐρῶ δὲ περὶ τοῦ δικαίου πρῶτον. ὑμεῖς
 10 δὴ, ὦ βουλῇ, ὅτε τοὺς βασιλεῖς ἀπηλλάξατε συμμάχους ἔχοντες ἡμᾶς καὶ τὴν πολιτείαν, ἐν ᾗ νῦν ἐσμεν, κατέστησατε, ἣν οὐ ψέγομεν, μειονεκτοῦντας ἐν ταῖς δίκαις τοὺς δημοτικούς ὁρῶντες, ὅποτε συμβαίῃ τι διάφορον αὐτοῖς πρὸς τοὺς πατρικίους· πολλὰ δ' ἦν ταῦτα· νό-1400
 15 μὲν ἐκυρώσατε Ποπλίου Οὐαλερίου θατέρου τῶν ὑπᾶτων γνώμῃ χρησάμενοι, ἐξεῖναι τοῖς κατισχυομένοις ὑπὸ τῶν πατρικίων δημόταις προκαλεῖσθαι τὰς κρίσεις ἐπὶ τὸν δῆμον· καὶ παρ' οὐδὲν οὕτως ἕτερον ὥς τὸν νόμον τόνδε τὴν τε πόλιν ἐν ὁμοιοῖᾳ διεφυλάξατε καὶ
 2 20 τοὺς βασιλεῖς ἐπιόντας ἀπεώσασθε. τοῦτον δὴ προφερόμενοι τὸν νόμον, ὑπὲρ ὧν ἅπαντες ἀδικεῖσθαι τε καὶ κατισχυέσθαι λέγομεν ὑπὸ Γαίου Μαρκίου τουοδί, καλοῦμεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν δῆμον καὶ τὰ δίκαια παραγγέλλομεν ἐκεῖ λέγειν. καὶ προβουλεύματος ἐνταῦθ' οὐκ ἔδει.
 25 περὶ ὧν γὰρ οὐκ εἰσὶ νόμοι, περὶ τούτων ὑμεῖς τοῦ

1 ἐπι(τ)ρέψαντες B 3 τοιοῦτων Reiske τοσοῦτων add. Kiessling | λέγοντες ACmg λέγειν BC 10 ἀπηλλάξατε A ἀπηλ(άσ)ατε BC 14 δὴ Ba 16 χρησαμένον AB | κατι(σ)χ(υο)μένοις Bb 17 δημόταις del. Kayser Ann. phil. 1868 p. 814
 18 τῶν δῆμων ABa 21 ἀπώσασθε O ἀπεώσασθε Kiessling
 21 ἅπαντας O corr. Sintenis Em. Dion. II 36

προβουλευέσθαι κύριοι καὶ ὁ δῆμος ἐπιψηφίσαι· νόμον
 δ' ὄντος ἀκινήτου, καὶν μηδὲν ὑμεῖς προβουλευέσητε,
 τούτῳ δῆπου χρηστέον. οὐ γὰρ δὴ τοῦτο γ' ἂν εἴποι 3
 1401 τις, ὅτι τῶν μὲν ἰδιωτῶν [ὄντων] οἷς τὸ μειονεκτεῖν
 συμβαίνει περὶ τὰς κρίσεις κυρίαν εἶναι δεῖ τὴν ἐπὶ 5
 τὸν δῆμον πρόκλησιν, ἡμῖν δὲ τοῖς δημάρχοις ἄκυρον.
 νόμον μὲν δὴ συγχωρήματι τῷδε ἰσχυριζόμενοι καὶ
 διὰ τοῦτο παρακινδυνεύσαντες ὅφ' ἡμῖν γενέσθαι δι-
 κασταῖς ἤκομεν. <ἐπ'> ἀγράφῳ δὲ καὶ ἀνομοθετήτῳ 4
 φύσεως δικαίῳ τόδε ἀξιοῦμεν, ὃ βουλή, μήτε πλέον 10
 ἔχειν ὑμῶν [τὸν δῆμον] μήτε μείον, [ἐν γοῦν τῷ δι-
 καίῳ, [οἱ] πολλοὺς καὶ μεγάλους συνδιενέγκαντες ὑμῖν
 πολέμους καὶ] περὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν πολέμων πλεί-
 στην ἐπιδειξάμενοι προθυμίαν, καὶ τοῦ μηδεὶν τὸ κε-
 λευόμενον ποιεῖν τὴν πόλιν, ἀλλ' αὐτὴν ἑτέροις ἐπι- 15
 τάττειν τὰ δίκαια, οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν παρασχόμενοι.
 οὕτω δ' ἂν ἡμῖν τὸ μὴ μείον ἔχειν τῶν δικαίων ἀπο- 5
 δοίητε, ὃ πατέρες, εἰ τοὺς ἐπιχειροῦντας εἰς τὰ σώματα
 ἡμῶν καὶ τὴν ἐλευθερίαν παρανομεῖν κωλύετε τὸν ἐκ

1 προβουλευέσθαι c. Kiessling 3 τοῦτο γ' ἂν εἴποι τις ὅτι
 del. Cobet Obs. p. 141 4 ἰδιωτῶν ὄντων τὸ μ. συμβαίνει οἷς
 περὶ O οἷς post ὄντων Sylburg collocavit τῶν μὲν ἰδιωτῶν εἰ τῷ
 τὸ μ. σ. εἰς τὰς κρίσεις c. Reiske ὄντων del. Cobet l. l. 142
 τῶν μὲν ἰδιωτῶν ὅτῳ c. Garrer Obs. p. 21 8 παρακινδυνεύ-
 σαντες O παρακινδυνεύσοντες c. Portus | ὅφ' ABC ἐφ' supra
 script. in C quod def. Cobet Obs. 142 | ἡμῖν AB 9 γράφω
 B | *ἐπ' addidi 10 τῷδε O τόδε Sintenis Em. Dion. Π 36 |
 μὴ O μήτε Sintenis l. l. 11 τὸν δῆμον del. Kayser Ann. phil.
 1868 p. 814 | ἐν γε A ἐν γε οὖν B | ἐν γε οὖν δικαίῳ del.
 Kayser l. l. | δικαίῳ of O praeter B 12 συνδιενεγνόντες O
 correxi; verba πολλοὺς usque ad πολέμους Kayser del. l. l. 13
 καὶ om. B | πολεμίων c. Kiessling τυράννων c. Cobet l. l. p. 143
 14 τῷ O τοῦ Reiske 17 τὸ μὴ μείον] τῶν μὴ μείων Ba ut
 videtur, non τῶν νημείων 19 κωλύ(η)τε Bb

τῆς δίκης ἐφιστάντες αὐτοῖς φόβον. ἀρχὰς μὲν δὴ καὶ
 προεδρίας καὶ τιμὰς τοῖς ἀρετῇ καὶ τύχῃ προῦχουσιν¹⁴⁰²
 ἡμῶν οἰόμεθα δεῖν ἀπονέμειν· τὸ δὲ μηδὲν ἀδικεῖσθαι
 καὶ τὸ δίκας ὧν ἂν τις πάθῃ προσηκούσας λαμβάνειν
 ἴσα καὶ κοινὰ τοῖς ἅμα πολιτευομένοις εἶναι δικαιοῦμεν.
 ὥσπερ οὖν τῶν λαμπρῶν καὶ μεγάλων ἀφιστάμεθ' ὑμῖν,
 οὕτως τῶν ἱσων καὶ κοινῶν οὐ μεθιέμεθα. ἱκανὰ ταῦτ'
 εἰρήσθω περὶ τοῦ δικαίου πολλῶν ἐνόντων καὶ ἄλλων
 λέγεσθαι.

- ο XXXXII. Ὡς δὲ καὶ συνοίσει τῷ κοινῷ ταῦθ' ὥς
 ὁ δῆμος ἀξιοὶ γινόμενα, μικρὰ διεξιόντος ἀνέχεσθαι
 <μου>. φέρε γάρ, εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο, τί μέγιστον οἴεσθε
 εἶναι τῶν καταλαβανόντων κακῶν τὰς πόλεις, καὶ τοῦ
 ταχίστου τῶν ὀλέθρων αἷτιον, ἄρ' οὐχὶ τὴν διχοστα-
 2 σίαν εἰποῖτ' ἔν; ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ. τίς <γάρ> ὑμῶν
¹⁵ οὕτως ἡλίθιός ἐστιν ἢ σκαιὸς ἢ πέρα τοῦ μετρίου μισῶν
 τὴν ἰσηγορίαν, ὃς οὐκ οἶδεν, ὅτι δοθείσης ἐξουσίας
 τῷ δῆμῳ κρίνειν ἅς ἔξεστιν αὐτῷ δίκας κατὰ τὸν¹⁴⁰³
 νόμον ἐν ὁμονοίᾳ πολιτευσόμεθα, εἰ δὲ ἀναντία γνοίητε
 20 καὶ ἀφέλοισθ' ἡμῶν τὴν ἐλευθερίαν· ἐλευθερίαν γὰρ
 ἀφαιρήσεσθε δίκην καὶ νόμον ἀφαιρούμενοι· στασιάζειν
 ἡμᾶς αὐθις ἀναγκάσετε καὶ πολεμεῖν ὑμῖν; ἐξ ἧς γὰρ
 ἂν ἐξελασθῇ πόλεως δίκη καὶ νόμος, εἰς ταύτην στάσις
 3 εἰσπορεύεσθαι φιλεῖ καὶ πόλεμος. καὶ ὅσοι μὲν οὐκ

1 ἐφιστάντες O corr. Reiske 3 ὑμῶν ABa <ὁ>μῶν Bb
 corr. Sintenis Em. Dion. II 36 5 καὶ om. A κοινὰ πᾶσι τοῖς
 c. Kiessling 11 διεξιόντων O διεξιόντος c. Grasberger Philo-
 logus 28 (1869) p. 549 12 * μου addidi 15 * τίς ὑμῶν O
 τίς δὲ vel τίς θ' c. Sylburg τίς οὖν Reiske γὰρ addidi 20
 ἀφείλησθε A ἀφέλεσθε B ἀφέλεσθε C ἀφέλοισθε Sylburg 23
 ἐξελασθῇ C ἐξελασθῇ R 24 πορεύεσθαι A

ἦλθον εἰς πείραν ἐμφυλίων διαφορῶν, οὐδὲν θαυμα-
 στόν, εἰ δὲ ἀπειρίαν τῶν κακῶν μήτ' ἄχθονται τοῖς
 γεγονόσι δεινοῖς μήτε κωλύουσιν ἐκ πολλοῦ τὰ μέλ-
 λοντα. ὅσοι δ' ὥσπερ ὑμεῖς εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύ-
 νους καταστάντες ἀγαπητῶς ἀπηλλάγησαν, ἦν ὁ καιρὸς 5
 ἀπῆται ποιησάμενοι τῶν κακῶν λύσιν, τίς εὐπρεπὴς ἢ
 μετρία πρόφασις ἀπολείπεται τούτοις, ἐὰν ἐτι ταῖς
 αὐταῖς συμφέρονται τύχαις; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῶν κατα- 4
 γνοίῃ πολλὴν ἄνοιαν καὶ μανίαν ἐνθυμούμενος, ὅτι
 104 μικρὸν μὲν ἐμπροσθεν ὑπὲρ τοῦ μὴ στασιάζειν τοὺς 10
 δημότας πολλὰ παρὰ γνώμην ὑπεμείνατε, ὧν ἓνια οὔτε
 κάλλιστα ἦν ἴσως οὔτε λυσιτελέστατα· νῦν δ' οὐτ' εἰς
 χρήματα βλάπτεσθαι μέλλοντες οὐτ' εἰς εὐδοξίαν οὐτ'
 εἰς ἄλλο τῶν κοινῶν οὐδ' ὅτιοῦν, ἵνα χαρίζησθε τοῖς
 μισοδημοτάτοις, τὸ δημοτικὸν αὐτοῖς ἐκπολεμώσετε; οὐκ, 15
 ἐὰν γε σωφρονῇτε. ἡδέως δ' ἂν ὑμᾶς ἐροίμην, τίνα 5
 γνώμην λαβόντες τότε τὴν ἀδόξον ἡμῖν συνεχωρήσατε
 ἐφ' οἷς ἤξιοῦμεν, πότερα λογισμῷ προῖδόμενοι τὸ κρά-
 τιστον ἢ τῇ ἀνάγκῃ εἰξαντες; εἴπερ γὰρ ταῦθ' ὑπε-
 λαμβάνετε ὠφελιμώτατα εἶναι τῇ πόλει, τί οὐ μένετε 20
 καὶ νῦν ἐν αὐτοῖς; εἰ δ' ἀναγκαῖα καὶ οὐκ ἐνδεχόμενα
 ἄλλως γενέσθαι, τί χαλεπαίνετε γενομένοις; τὴν ἀρχὴν

1 ἐμφυλίων B ἐμφυλίων R | συμφορῶν O διαφορῶν c. Gras-
 berger l. 1. p. 550 2 ὄχθονται B an ὀχθοῦνται? ἄχθονται
 R | τοῖς om. B 3 κωλύουσιν B 4 ἐλαχίστους O ἐσχάτους
 c. Reiske 5 ἂν Ba & R ἦν Reiske 8 συμφέρονται O
 ἐμψέρονται Kayser Ann. phil. 1868 p. 817 | ὑμῖν B 9 ἐν-
 θυμούμενοις B 10 * μικροῦ O μικρῶ c. Hertlein Progr. Wert-
 heim 1873 p. 9 μικρόν ego 11 πολλὰ γὰρ (ras. del.) παρὰ
 Ba 14 χαρίζεσθε A 15 μισοδημοταῖς O μισοδημοτάτοις c.
 Sintenis Em. Dion. II 36 18 προῖδόμενοι Ba προειδόμενοι R
 προελόμενοι c. Kiessling 19 τότε ὑπελαμβάνετε ὠφελιμώτατα
 ταῦτα c. Garrer Obs. p. 24 21 εἴ τε O εἰ δὲ Reiske

γὰρ ἴσως ἔδει μὴ συγχωρήσαι, εἰ δύναιμις ἦν ὑμῖν, συγχωρήσαντας δὲ μηκέτι τοῖς πεπραγμένους ἐγκαλεῖν.

XXXXIII. Ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖτε, ὦ βουλή, περὶ¹⁴
 μὲν τὰς διαλύσεις γνώμη τῇ βελτίστη κεχρησθαι . . . οἷς
 5 ἀνάγκη εἴκειν . . . τοῦ βέβαια τηρεῖν τὰ συγκείμενα.
 θεοὺς γὰρ ἡμῖν ἐγγνητὰς ἐδώκατε τῶν ὁμολογῶν,
 πολλὰ καὶ δεινὰ ἐπαρασάμενοι τοῖς παραβᾶσι τὰς συν-
 θήκας αὐτοῖς τε καὶ ἐγγόνοις εἰς τὸν αἰὲ χρόνον. ἀλλ'
 ὅτι μὲν δὴ τὰ τε δίκαια ἀξιοῦμεν καὶ τὰ συμφέροντα, αἶ
 10 καὶ πολλὴ ἀνάγκη ποιεῖν ὑμᾶς μεμνημένους τῶν δοκῶν,
 ὡς πρὸς εἰδότας ἅπαντας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέ-
 2 γοντα ἐνοχλεῖν. ὡς δ' οὐ μικρὰ τὰ διαφέροντα ἡμῖν
 ἐστὶ τόνδε μὴ ἐκλιπεῖν τὸν ἀγῶνα μήτε βία εἴξαντας
 μήτ' ἀπάτῃ παραχθέντας, ἀλλὰ κατὰ πολλὴν ἀνάγκην¹⁴
 15 εἰς αὐτὸν ἀφίγμεθα, δεινὰ καὶ πέρα δεινῶν πεπον-
 θότες ὑπὸ τοῦδε τοῦ ἀνδρός, μάθετε, ὦ πατέρες, μᾶλλον
 δ' ἀναμνησθῆτε· οὐδὲν γὰρ ὅ τι οὐ πρὸς εἰδότας ὑμᾶς
 ἅπαντας ἐρῶ· καὶ ἅμα γνώμη χρήσασθε οἰκεία πρὸς
 τὰ λεγόμενα ἐνθυμηθέντες, εἰ [τῶν δημοτῶν] ἡμῶν
 20 ἐπεχειρήσῃ τις ἐν τῷ πλήθει τοιαῦτα λέγειν ἢ πράτ-

1 συγχωρήσειν AB συγχωρήσειν C συγχωρήσαι Sylburg 2
 συγχωρήσαντες A συγχωρήσαντ(ας) B συγχωρήσαντες C 4
 aliquot verba excidisse Sintenis Em. Dion. III 9 censet cf.
 Kayser Ann. phil. 1868 p. 814 8 ἐγγόνοις ABa ἐ(κ)γόνοις
 Bb | αἰεὶ A 9 αἶ καὶ supra lin. BaC om. ABb 10 ἡμᾶς
 B | post ὑμᾶς O praeter A addunt ταῦτ' ἐστὶ vel ταῦτ' ἐστὶ
 11 ὡς πρὸς εἰδότας A ὡς προιδότας Ba ὡς προ(ει)δότας Bb
 ὥσπερ Bmg ὡς πρὸς C ὥσπερ εἰδότας Sintenis l. l. 13
 ἐκκλ(ι)πεῖν B ἐκλιπεῖν R an ἐκκλίνειν? 17 ὅτι μὴ c. Bau-
 mann Observ. gramm. p. 78 | πρὸς εἰδότας ὑμᾶς ἅπαντας del.
 Grasberger l. l. 19 τῶν δημοτῶν del. Kayser l. l. | ὁμῶν B
 20 ἢ πράττειν del. Kayser l. l.

τειν καθ' ὑμῶν, οἷα Μάρκιος ἐτόλμησεν ἐνθάδε εἰπεῖν, ποῖόν ποτ' ἂν ὑμῖν παρέστη πρὸς αὐτὸν πάθος.

XXXXIII. Τὰς γὰρ ὑπὲρ τῆς ὁμονομίας τῇ βουλῇ ἀκινήτους ὁμολογίας καὶ μόνον οὐκ ἀδαμαντίνους δεσμοῖς ἡσφαλισμένας, ἃς οὐτε ὑμῖν τοῖς ὁμομοκόσιν 5 οὐτε τοῖς ἐξ ὑμῶν ἐσομένοις καταλύειν θέμις, ἕως ἂν ἡ πόλις ἥδε οἰκῇται, πρῶτος ἐπεχείρησε λύειν ἐξ ὑμῶν οὕτοσιν Μάρκιος οὕτω τέταρτον ἔτος ἐξ οὗ γεγενημένας, οὐ σιγῇ πράττων τὴν κατάλυσιν, οὐδ' εἰς ἀφανές που καταδὺς χωρίον, ἀλλ' ἀναφανδὸν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ 10 πάντων παρόντων ὑμῶν γνώμην ἀποφηνάμενος, ὥς 1407 ¹χρὴ τὴν δημαρχικὴν ἐξουσίαν μηκέτι συγχωρεῖν ἡμῖν, ἀλλ' ἀνελεῖν, ἥ πρώτη καὶ μόνη τῆς ἐλευθερίας φυλακῇ πιστεύσαντες ἐποιήσαμεθα τὰς διαλύσεις. καὶ οὐκ ἐν- 2 ταῦθ' ἔστη τῆς ἀλαξονείας, ἀλλ' ὕβριν τὴν ἐλευθερίαν 15 τῶν πενήτων καὶ τυραννίδα τὴν ἰσηγορίαν ὀνομάζων ἀφελέσθαι παρήνει ταύτην ὑμῖν. ὃ δὲ πάντων ἀνοσιώτατον ἦν τῶν τότε ὑπὸ τούτου ἀξιοθέντων, ἀναμνήσθητε, ὧ κατέρες, ὅτ' ἀπέφαινε καλὸν εἶναι καιρὸν ἀπομνημονεῦσαι πρὸς τὸ δημοτικὸν ἀπάσας τὰς ἐπὶ 20 τοῖς προτέροις ἐγκλήμασιν ὀργάς, καὶ παρήνει νῦν, ἐν ᾧ τετρύνχεται θ' ὑπ' ἀχρηματίας καὶ πολλὴν ἤδη χρόνον τῆς ἀναγκαίου σπανίζεται τροφῆς, ἅπαν αὐτὸ ἐπι- τρεῖται, διακατασχόντας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀπορίας τῶν

1 ἐνθάδε καθ' ὑμῶν c. Reiske 2 τοῖόν ποτ' B | ἡμῖν B | ἂν — παρέστη cf. Baumann Obs. gram. p. 18 3 post βουλῇ rasura quattuor litterarum B 8 οὕτοσ<ι> B 17 ἡμῖν O corr. Reiske 18 <ἦν> B 22 ὥς O ἐν ᾧ Reiske | τέτρυνται Cobet Obs. p. 143 | ἀχρηστίας AB ἀχρηματίας c. Sylburg | χρόνον om. A 23 ὥστε ἅπαν O praeter B | αὐτῷ AB αὐτὸ Cmg | ἐπιτρέψαι AB ἐπιτρέψαι Cmg Sintenis Em. Dion. I 9

3 ἐπιτηδείων τὴν ἀγοράν. οὐ γὰρ ἀνθέξειν ἡμᾶς ἐπὶ
πολὺν χρόνον ὀλίγα σιτία πολλοῦ ὠνούμενους ἀργυ-
ρίου πένητας ἀνθρώπους, ἀλλὰ τοὺς μὲν οἰχήσεσθαι
τὴν πόλιν ἐκλείποντας, ὅσοι δ' ἂν ὑπομείνωσι τῷ κακο-1408
5 δαιμονεστάτῳ διαφθαρήσεσθαι τῶν μόρων. οὕτω δ'
ἄρα παρεφρόνει καὶ θεοβλαβῆς ἦν ταῦτα πείδων ὑμᾶς,
ὥστ' οὐδ' ἐκείνο ἡδυνήθη καταμαθεῖν, χωρὶς τῶν ἄλλων
ὧν προσετρίβετο τὰς τῆς βουλῆς σπονδὰς λύειν ἀξίων,
ὅτι πένητες ἔνθρωποι τῆς ἀναγκαίου τροφῆς ἀποκλειό-
10 μενοι τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὄντες ὁμόσε χωρεῖν ἀναγκα-
σθήσονται τοῖς αἰτίοις τῆς συμφορᾶς οὐθὲν ἔτι φίλιον
4 ἡγούμενοι. ὥστ' εἰ μανέντες ὑμεῖς ἐπεκυρώσατε τὰς
γνώμας αὐτοῦ, μηθὲν ἂν γενέσθαι τὸ διὰ μέσου, ἀλλ'
ἦτοι τὸ δημοτικὸν ἀπολωλέναι πλῆθος ἅπαν, ἢ <μηδὲ>
15 τὸ τῶν πατρικίων περιλελείφθαι γένος. οὐ γὰρ ἂν
οὕτως ἀνδραποδωδῶς παρέσχομεν ἑαυτούς, οἱ μὲν ἐκπε-
σεῖν, οἱ δ' ἀποθανεῖν, ἀλλὰ θεοὺς μάρτυρας ὧν ἐπά-
σχομεν καὶ δαίμονας ἐπικαλεσάμενοι, πολλῶν ἂν ἐξε-1409
πληρώσαμεν, εὖ ἴστε, τὰς ἀγορὰς καὶ τοὺς στενωποὺς
20 νεκρῶν, καὶ μέγαν αἵματος κρατῆρα πολιτικοῦ στήσαντες
οὕτως ἂν ἐδεξάμεθα τὴν ὀφειλομένην μοῖραν. τοιούτων
ὑμῖν δυσσεβημάτων εἰσηγητῆς, ὦ πατέρες, ἐγένετο, καὶ
τοιαῦτα δημηγορεῖν ᾗετο δεῖν.

XXXXV. Καὶ οὐχὶ λέγειν μὲν ὁ Μάρκιος, ἐξ ὧν
25 διαστήσει τὴν πόλιν, ἐπεχείρησε, πράττειν δ' οὐχ οἷα

1 ἀνθέξειν ἡμᾶς ἔτι c. Kiessling 4 τῇ πόλει B | ἐκλι-
πόντας corr. ex ἐκλείποντας B ἐκλείποντας R 5 post μόρων
add. λιμῶ Kiessling | οὕτω A οὗτος Ba οὕτως Bb 6 ἡμᾶς B
8 ὧν Ὁ δι' ὧν Reiske | τὰς τῆς βουλῆς A τῇ βουλῇ B 14
οὐδὲ add. Reiske μηδὲ Cobet Obs. p. 143 15 τοῦ πατρικίου
ABa 17 πάσχομεν A 22 ὑμῖν A ἡμῖν R 25 διαστήσειν
O corr. Sylburg

ἔλεγεν ἐπεβάλετο, ἀλλὰ καὶ στίφος ἀνθρώπων εἰς ἅπα-
σαν ὑπερῆσαν ἐτοίμων παρ' ἑαυτῷ ἔχων, καλούμενος
ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἡμῶν οὐκ ἀπαντᾷ, καὶ τοῖς ὑπερέταις
τοῖς ἡμετέροις, ὅποτε κελευσθέντες ἔγειν αὐτὸν ἐπι-
βάλλουσιν, πληγὰς ἐντρίβεται, καὶ οὐδὲ τῶν ἡμετέρων 5
σωμάτων τῷ χεῖρι τελευτῶν ἀπέχεται. ὥστε περίεστιν 2
ἡμῖν, τό γ' ἐπὶ τοῦτον εἶναι μέρος, ὄνομα <μὲν> εὐ-
1410 πρεπὲς ἀσύλου ἀρχῆς ἐπὶ χλευασμῷ κείμενον ἔχειν,
ἔργον δὲ τῶν ἀποδεδομένων τῇ ἀρχῇ μὴδ' ὅτιοῦν πράτ-
τειν. πῶς δ' ἂν ἑτέροις ἀδικεῖσθαι λέγουσι βοηθῇ- 10
σαιμεν, οἷς γε μὴδ' αὐτοῖς ὑπάρχει τάσφαλές; ταύτας
μέντοι τὰς ὕβρεις οἱ πένητες ὑβρίζόμενοι πρὸς ἐνὸς
ἀνδρὸς οὕτω τυραννοῦντος, ἀλλ' ἔτι μέλλοντος, καὶ
τὰ μὲν ἤδη πεπονθότες, ὧ βουλῇ, δεινὰ, τὰ δ' εἰ μὴ
τὸ πλεῖον ὑμῶν μέρος ἐμποδῶν ἐγένετο παρασχεδὸν 15
ἐλθόντες παθεῖν, ἔρα εἰκότως ἀγανακτοῦμεν καὶ βοη-
θείας τινὸς οἰόμεθα δεῖν οὐκ ἄνευ τῆς ὑμετέρας συν-
αγανακτήσεως τυχεῖν, ἐπὶ δίκην αὐτὸν ἴσῃν καὶ νόμιμον,
ὧ βουλῇ, προσκαλούμενοι, περὶ ἣν ἅπαντα ἡ πληθὺς
μερισθεῖσα κατὰ φυλὰς λόγου δοθέντος τοῖς δεομένοις 20
ἐνορκον ἐποίσει τὴν ψῆφον. ἴθι ἐκεῖ, Μάρκιε, καὶ 3
1411 ταῦθ', ἃ μέλλεις λέγειν ἐνθάδε, πρὸς ἅπαντας τοὺς
πολίτας ἀθρόους ἀπολογοῦ, εἴτε ὥς ἀπὸ τοῦ βελτίστου

1 ἐπεβά<λ>ετο B ἐπεβάλλετο R 2 περὶ ἑαυτὸν Sylburg
4 ἐπιβάλλουσιν B 5 ἐντρίβει c. Cobet Obs. p. 144 7 ἐπὶ
τοῦτῳ c. Sylburg, sed cf. Lobeckium ad Phrynichum p. 275 |
μὲν add. Garrer Obs. p. 24 8 ἐπιχλεύασμα B 9 ἔργων Bb
10 πῶς γὰρ ἂν c. Kiessling 15 παρασχεδὸν AB 16 ἔρα O
ἀρ' οὐκ Sylburg 19 προσκαλούμενοι C et Grimm προ-
καλούμενοι R 21 ἐκεῖ Μάρκιε B ἐκεῖ ὧ Μάρκιε R 23
<εἰ>τε B

τὰ κράτιστα συνεβούλευες τούτοις καὶ συνήνεγκεν ἂν
τῇ πόλει ταῦτα γενόμενα, εἴτε ὥς οὐκ ἔστι δίκαιον
λόγων εὐθύνας ὑπέχειν τοὺς ἀποφαινομένους ἐνθάδε
τὰς γνώμας, εἴτε ὥς οὐκ ἐκ προνοίας οὐδὲ ἐπιβουλῆς,
⁵ ἀλλ' ὀργῇ ἐπιτρέψας τὰ μικρὰ ταῦτα παραινεῖν προ-
⁴ ἤχθης, εἰδ' ὅτιδῆποτε ἄλλο ἀπολόγημα ἔχεις. κατα-
βίβασον ἀπὸ τῶν ὑπερηφάνων καὶ τυραννικῶν ἀνχη-
μάτων ἐκείνων σεαυτὸν ἐπὶ τὸ δημοτικώτερον, ὃ πονηρέ,
καὶ ποιήσον ἤδη ποτὲ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὅμοιον.
¹⁰ ἡμαρτηκός τις λαβὲ καὶ παραιτουμένου σχῆμα ταπεινὸν
<καλ> ἐλεεινόν, οἷον ἀπαιτοῦσιν αἱ συμφοραί. μὴ βια-
ζόμενος τοὺς κακῶς πεπονθότας, ἀλλ' ὑπερχόμενος
⁵ ἀξίον σώξῃσθαι. γενέσθω σοι παράδειγμα τῆς ἐπεί-1412
κείας, ἣν χρώμενος ἂν εἴης πρὸς τοὺς ἅμα πολιτευο-
¹⁵ μένους ἀνεπίληπτος, τὰ τῶν ἀγαθῶν τούτων ἔργα, οἳ
τοσοῦτοι μὲν ὄντες τὸ πλῆθος, ὅσους νῦν αὐτὸς ὀρεῖς,
τοσαύτας δ' ἄρετάς ἀποδεδειγμένοι καὶ πολεμικὰς καὶ
πολιτικὰς, ἃς οὐδ' ἐν πολλῷ πάνυ χρόνῳ διελθεῖν
ῥάδιον, οὐδὲν ὥμον οὐδ' ὑπερήφανον ἐξήνεγκαν τέλος
²⁰ καθ' ἡμῶν τῶν φανύλων καὶ ταπεινῶν οἱ σεμνοὶ καὶ
μεγάλοι, ἀλλὰ καὶ λόγων ἤρξαν συμβατηρίων ἀντολ
πρότεροι προτείνοντες διαλλαγὰς, ὅτε διεῖλεν ἡμᾶς
ἀπ' ἀλλήλων ἡ τύχη, καὶ τὰς συμβάσεις οὐκ ὥς ἑαυτοῖς
ὑπελάμβανον ἄριστα ἔξειν, ἀλλ' ὥς ἡμεῖς ἤξιοῦμεν

1 συν<νεβ>ούλευες B | post τούτοις praebet εἰ ABa εἴτε Bb
del. Kiessling | συνήνεγκαν ἂν O συνήνεγκε Sylburg συνήνεγεν
ἂν Kiessling 2 οὐκ ἐκ δικάων λόγων A 4 εἴτε οὐχ ὥς O
corr. Sylburg 6 ὅτι μήποτε AB | ἔχης B 8 δημοτικὸν A
δημοτικώτατον B δημοτικώτερον c. Sylburg 11 ἐλεεινὸν del.
Cobet Obs. p. 144 | * καὶ ego addidi 14 <εἴη> Bb 16 * νῦν
ὀρεῖς A αὐτὸς ὀρεῖς B νῦν αὐτὸς ὀρεῖς ego 18 διεξελεθεῖν c.
Kiessling

συνεχώρησαν γενέσθαι, καὶ τὰ τελευταῖα ταυτὶ τὰ περὶ
τὴν σιτοδοσίαν ἐναγχος τοῦ χρόνου προσκρούματα, ἐφ'
οἷς δι' αἰτίας ἐρχομεν αὐτούς, περὶ πολλοῦ ἐποίησαντο
ἀπολύσασθαι.

XXXXVI. Ἐὼ τᾶλλα, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτοῦ σοῦ καὶ 5
τῆς σῆς θεοβλαβείας τίνας οὐκ ἐποίησαντο δεήσεις
ἀπάντων κοινῇ τε καὶ καθ' ἕκαστον τῶν δημοτικῶν
1413 παραιτούμενοί σε τῆς τιμωρίας; ἔπειτα τοῖς μὲν ὑπά-
τοις καὶ τῇ βουλῇ τοσαύτην πόλιν ἐπιτροπευούσῃ καλῶς
εἶχεν, ὧ Μάρκιε, δικαστὴν τὸν δῆμον ὑπὲρ ὧν ἐνεκα- 10
λοῦντο ὑπομένειν, σοὶ δ' ἄρ' οὐχὶ καλῶς ἔχει; καὶ 2
δεῖσθαι γε τῶν δημοτῶν ὑπὲρ ἀφέσεως τῆς σῆς οὗτοι
μὲν ἄπαντες οὐδὲν αἰσχρὸν εἶναι νομίζουσι, σὺ δὲ δι'
αἰσχύνῃς λαμβάνεις τὸ αὐτὸ τοῦτο; καὶ οὐκ ἀπόχρη
σοι ταῦτ', ὧ γενναῖε, ἀλλ' ὥσπερ τι καλὸν ἐξειργα- 15
σμένος ὑψαυχενῶν καὶ μεγαληγορῶν περιέρχῃ καὶ μηδὲν
ὑφεῖναι τοῦ φρονήματος ἀπομαχόμενος· ἐὼ γάρ, ὅτι
καὶ λοιδορούμενος τῷ δήμῳ καὶ προσεγκαλῶν καὶ ἀπει-
λῶν. ἔπειτ' οὐ νεμεσᾷτε αὐτῷ τῆς ὑπερηφανίας, ὧ 3
πατέρες, εἰ τηλικούτων αὐτὸν ἄξιοι μόνος, ἡλίκων οὐδ' 20
ἄπαντες ὑμεῖς ἑαυτούς; ὃν ἐχρῆν, εἰ καὶ πάντες ὑμεῖς
ἀνεδέχεσθε τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ πόλεμον ψηφίσασθαι, τὸ
μὲν εὖνουν καὶ πρόθυμον ὑμῶν ἀγαπᾶν, μὴ δέχεσθαι
1414 δὲ χάριν ἰδίαν ἐπὶ κοινῇ βλάβῃ, ἀλλ' ὑπομένειν ἀπο-
λογούμενον καὶ δίκην ὑπέχοντα εἰ δέοι καὶ πάντα 25

2 σιτοδοσίαν c. Reiske | τοῦ χρόνου del. Cobet Obs. p. 144
11 ὑπεμένειν A | * ἄρα O 12 δεῖσθαι γε O δεῖσθαι μὲν
Reiske | οὗτοι γε ἄπαντες O οὗτοι μὲν ἄπαντες Cobet l. l. 17
ἐ(φ)εῖναι B 20 αὐτὸν ABa αὐτὸν R 21 ὃν A ὧν B
22 ἀναδέχεσθαι — ἐψηφίσασθε c. Gelenius | ψηφίσασθε del.
Cobet Obs. l. l.

4 πάσχοντα. ταῦτα γὰρ ἦν ἔργα ἀγαθοῦ πολλίου καὶ τὸ
καλὸν ἔργοις ἀσκοῦντος, οὐ λόγοις. ἂ δὲ νῦν οὗτος
βιάζεται, τίνας ἐστὶ σημεῖα βίου; ποίων μνηύματα προ-
αιρέσεων, ὄρκους παραβαίνειν, δεξιὰς παρασπονδεῖν,
5 ὁμολογίας ἀναιρεῖν, δῆμῳ πολεμεῖν, εἰς ἀρχόντων σώ-
ματα ὑβρίζειν, καὶ μὴδ' ἐφ' ἐνὶ τούτων τὸ σῶμα ὑπεύ-
θυνον ποιεῖν, ἀλλ' ἄκριτον ἀναπολόγητον μηδενὸς δεη-
θέντα μηθέντα φοβηθέντα μηθενὶ τῶν τοσοῦτων πολιτῶν
ἴσον γενόμενον ἀδεῶς περinosτεῖν; ἄρ' οὐ τυραννικοῦ
5 τρόπου σημεῖα ταῦτ' ἐστίν; ἔμοιγε δοκεῖ. καὶ τοῦτον
10 ὅμως εἰσὶ τινες οἱ παραψύχοντες καὶ παρακροτοῦντες
ἐξ ὕμῶν αὐτῶν, οἷς ἐντέτηκε τὸ πρὸς τοὺς δημοτικούς¹⁴¹⁵
μῖσος ἀδιάλλακτον, καὶ οὐ δύνανται συνιδεῖν, ὅτι
οὐδὲν μᾶλλον κατὰ τοῦ ταπεινοτέρου μέρους τῶν ἐν
15 τῇ πόλει φύεται τουτὶ τὸ κακὸν ὥς καὶ κατὰ τοῦ σεμνο-
τέρου· ἀλλ' οἴονται τοῦ διαφόρου φύσει καταδουλω-
6 θέντος καὶ δὴ τὸ καθ' ἑαυτοῦς ἔξειν ἀσφαλῶς. οὐχ
οὕτως ἔχει τάληθές, ὃ γνώμης ἀμαρτάνοντες τῆς ἀρί-
στης· διδάσκαλον δὲ τὴν πείραν ἦν ὁ Μάρκιος παρέ-
20 χεται καὶ <τὸν> χρόνον λαβόντες, ὀθνεῖοις θ' ἅμα καὶ
οἰκείοις σωφροнисθέντες παραδείγμασι γνολήτ' ἔν, ὅτι
μοσχευομένη κατὰ τοῦ δήμου τυραννὶς καθ' ὅλης τῆς
πόλεως μοσχεύεται, καὶ νῦν μὲν ἀφ' ἡμῶν ἄρχεται,
κρατήσασα δ' οὐδ' ὕμῶν φείσεται.

25 XXXXVII. Τοιαῦτα διεξιόντος τοῦ Λεκίου καὶ τῶν

4 ὄρκους B 9 περὶ . . νοστεῖν B 10 τούτων AB 11
παραψύχοντες — παρακροτοῦντες O περιψ. — περικροτοῦντες c.
Reiske 12 ἡμῶν AB αὐτῶν ABa αὐτῶν Bb 15 κακὸν ὥς
καὶ ABa ὡς supra scr. Ba ἢ καὶ Stephanus 16 φύσει O
σφίσι Kiessling 17 καὶ μὴ τὸ ABC ἢ μὴν τὸ c. Kiessling
καὶ δὴ τὸ Cobet Obs. p. 144 20 τὸν add. Sylburg

ἄλλων δημάρχων ἃ παραλιπεῖν αὐτοῖς ἐκείνος ἐδόκει
 συναγορευσάντων, ἐπειδὴ γνώμας ἔδει τοὺς συνέδρους
 ἀποφαίνεσθαι, πρῶτοι μὲν οἱ πρεσβύτατοι τῶν ὑπατι-
 κῶν καλούμενοι κατὰ τὸν εἰωθότα κόσμον ὑπὸ τῶν
 1416 ὑπάτων ἀνίσταντο, ἐπειθ' οἱ τούτων ὑποδέεστέροι κατ' 5
 ἄμφω ταῦτα, τελευταῖοι δ' οἱ νεώτατοι λόγον μὲν οὐ-
 θένα λέγοντες· ἔτι γὰρ ἦν δι' αἰσχύνης τότε Ῥωμαίοις
 τοῦτο, καὶ νέος οὐδεὶς ἡξίου ἑαυτὸν σοφώτερον εἶναι
 πρεσβύτου· ἐπεκύρουν δὲ τὰς κειμένας ὑπὸ τῶν ὑπα-
 2
 10 τικῶν γνώμας. ἅπασι δὲ προσετίττετο παριοῦσι καθ-
 ἄπερ ἐν δικαστηρίῳ μεθ' ὄρκου τὴν ψῆφον ἐπιφέρειν.
 Ἄππιος μὲν οὖν Κλαύδιος, ὑπὲρ οὗ καὶ πρότερον ἔφην,
 ὅτι μισοδημότατος ἦν τῶν πατρικίων καὶ οὐδέποτε ταῖς
 πρὸς τὸ δημοτικὸν ἠρέσκετο διαλλαγαῖς, οὐκ εἶα γενέ-
 σθαι τὸ προβούλευμα τοιούτοις λόγοις χρώμενος. 15

XXXXVIII. Ἐβουλόμεν <μὲν> ἂν ἔγωγε καὶ τοῖς
 θεοῖς ἠϋξάμην πολλάκις ἑμαυτὸν μὲν ἁμαρτεῖν <τῆς>
 γνώμης, ἣν εἶχον ὑπὲρ τῶν πρὸς τὸν δῆμον διαλύ-
 σεων, ὥς οὔτε καλὴν καὶ δικαίαν οὔτε συμφέρονσαν
 ἡμῖν ὑπελάμβανον ἔσεσθαι τὴν τῶν φρυγᾶδων κάθοδον 20
 1417 καὶ διὰ παντός, δσάκις περὶ τούτου προὔτεθῃ σκοπεῖν,
 πρῶτός τε τῶν ἄλλων καὶ τελευτῶν μόνος, ἐπειδὴ οἱ
 λοιποὶ ἀπέστησαν, ἡναντιούμην· ὑμᾶς δ', ὧ βουλῇ,
 τοὺς ἐπὶ τὰ κρεῖττω τὴν ἐλπίδα λαμβάνοντας καὶ πάντα

3 πρεσβύτατοι καὶ ἐντιμώτατοι τῶν c. Gelenius 9 ἐπε-
 κύρον O ἐπικυροῦντες c. Reiske 10 παροῦσι O τοῖς παροῦσι
 Reiske παριοῦσι Sintenis Em. Dion. III 11 16 μὲν Cobet
 Obs. p. 145 | ἂν del. Meutzner Annal. phil. 1882 p. 257 17
 τῆς add. Kiessling 19 ὧς] ὃς Meutzner l. 1., Cobet del. et
 postea v. 20 ὑπολαμβάνων scribit 20 ἡμῖν A ὅμιν R 21
 δσάκις ἂν O praeter B | προσετέθη B 23 ὑμᾶς τε O corr. Ca-
 saubonus

τῷ δῆμῳ δίκαιά τε καὶ ἄδικα προθύμως χαριζομένους
 2 ἔμεινον ἑμοῦ δόξαι φρονεῖν. ἐπειδὴ δ' οὐχ, ὥς ἐβου-
 λόμην τε καὶ τοῖς θεοῖς ἡνρόμην, τὰ πράγματα ὑμῖν
 κενώρηκεν, ἀλλ' ὥς ᾤμην, καὶ περιεστήκασιν αἱ χάριτες
 5 ὑμῖν εἰς φθόνους καὶ μίση, τὸ μὲν ἐπιτιμᾶν τοῖς ἡμαρ-
 τημένοις ὑμῖν καὶ λυπεῖν ὑμᾶς διὰ κενῆς, ὃ ῥᾶστον
 ἐστὶ καὶ πᾶσιν ὥς τὰ πολλὰ ποιεῖν σύνηθες, οὐκ ἐν
 καιρῷ νυνὶ γεννησόμενον ὀρθῶν ἐάσω. ἐξ ὧν δὲ τὰ τε
 παρελθόντα ἐπανορθωσόμεθα, ὅσα μὴ παντάπασι ἀνιά-
 10 τως ἔχει, καὶ περὶ τῶν παρόντων ἔμεινον φρονήσομεν,
 3 ταῦτα πειράσομαι λέγειν. καίτοι με οὐ λέληθεν, ὅτι 141
 μαίνεσθαι καὶ θανατᾶν δόξω τισὶν ὑμῶν γνώμην περὶ
 τούτων ἐλευθέραν ἀποφαινόμενος ἐνθυμουμένοις, ἡλί-
 κους ἔχει κινδύνους ὁ μετὰ παρρησίας λόγος, καὶ τὰς
 15 Μαρκεῖον συμφορὰς, ὅς οὐ δι' ἑτερόν τι νυνὶ τὸν ὑπὲρ
 4 τῆς ψυχῆς ἄγωνα τρέχει, λογιζόμενοις. ἀλλ' οὐκ οἴομαι
 δεῖν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας πλείω ποιεῖσθαι πρόνοιαν ἢ
 τῆς κοινῆς ὠφελείας. δέδοται γὰρ ἤδη τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν
 κινδύνους τὸ σῶμα τοῦμόν, ὃ βουλῇ, καὶ καθωσίωται
 20 τοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀγῶσιν, ὥστε ὃ τι ἂν τῷ δαί-
 μονι δοκῇ, μετὰ πάντων τε καὶ σὺν ὀλίγοις, εἰ δ'
 ἀνάγκη καὶ μόνος εὐγενῶς πείσομαι· ἕως δ' ἂν ἔχω
 τὴν ψυχὴν, οὐδεὶς με ἀφέξει φόβος μὴ οὐχ ἂ φρονῶ
 λέγειν.

4 ὥς ολόμην Ba ὥς ὥμην οὐκ ABb 6 ἡμῖν O corr. Portus
 | ἡμᾶς B | διακενῆς B 9 προσελθόντα O corr. Reiske 11
 πειρασόμεθα O πειράσομαι Sylburg 12 μ<αί>νεσθαι B 13
 ἐνθυμουμέν<ο>ς Bb ἐνθυμούμενος A 14 εἴχες AB 16 τρέ-
 χειν A | λογιζόμενοις Ba λογιζόμενος ABb 18 δεδ<ο>τ<αι>
 Bb | ἡμῶν A 21 δοκεῖ Aa δοκῇ R 22 τέως? 23 ἀφέξει]
 ἀφείλει c. Reiske ἐφέξει c. Cobet Obs. p. 146

XXXXVIII. Πρῶτον μὲν <οὖν> τοῦθ' ὑμᾶς ἤδη ποτὲ ἀξιῶ βεβαίως μαθεῖν, ὅτι δυσμενῇ καὶ πολέμιον ἔχετε τῇ καθεστῶσῃ πολιτείᾳ τὸν δημοτικὸν ὄχλον, καὶ πάνθ' ὅσα μαλακισθέντες αὐτῷ συνεχωρήσατε μάτην θ' ὑμῖν ἀνήλωται καὶ καταφρονήσεως αἰτία γέγονεν, 5
 1419 ὥς διὰ τὴν ἀνάγκην συγχωρηθέντα ὑφ' ὑμῶν, ἀλλ' οὐκ ἀπ' εὐνοίας οὐδὲ κατὰ κρίσιν. σκοπεῖτε γὰρ οὕτως. 2
 ὅτ' ἀπέστη λαβῶν τὰ ὅπλα ὁ δῆμος ἀφ' ὑμῶν καὶ πολέμιος ὑμῖν ἐτόλμησεν ἐκ τοῦ φανεροῦ γενέσθαι, ἀδικηθεὶς μὲν οὐδέν, τὸ μὴ δύνασθαι δὲ τὰ χρεᾶ τοῖς 10
 συμβεβληκόσι διαλύσαι σκηπτόμενος, καὶ εἰ ψηφίσαισθε ὑμεῖς χρεῶν τ' ἀποκοπὰς καὶ ἄδειαν ὧν ἡμάρτε κατὰ τὴν ἀπόστασιν οὐθενὸς ἔτι δεήσεσθαι ἔφησεν, ἔγνωσαν
 1420 οἱ πλείους ὑμῶν, οὐ γὰρ δὴ πάντες γε, παρακρου-
 σθέντες ὑπὸ τῶν συμβούλων, ὥς μὴ ποτε ὥφελον, 15
 ἀκυρώσαι τοὺς ἐπὶ τῇ πίστει τεθέντας νόμους καὶ μη-
 θενὸς τῶν τότε γεγεννημένων μνησικακεῖν ἀδικημάτων.
 οὐκ ἡγάπησε ταύτης τυχὼν τῆς χάριτος, ἥς μόνῃς 3
 μεμνημένος ἔφη πεποιῆσθαι τὴν ἀπόστασιν, ἀλλ' εὐθὺς
 ἐτέραν ἔτι ταύτης ἥτει μείζω καὶ παρανομωτέραν δω- 20
 ρεάν, ἐξουσίαν αὐτῷ δοθῆναι δημάρχους ἐξ αὐτοῦ καθ'
 ἑαστον ἔτος ἀποδεικνύναι, πρόφασιν μὲν ποιούμενος
 τὴν ἡμετέραν ἰσχύν, ἵνα δὴ τοῖς ἀδικουμένοις καὶ κατι-

1 οὖν add. Reiske 7 ἀπ'] ὑπ' c. Reudler Tiroc. crit.

p. 52 | οὗτος Ba οὐτόσ Bb 8 ἡμῖν B om. R. corr. Kiessling
 10 ἀδικεῖσθαι AC 11 συμβεβληκόσι B | διαλύσασθαι O praeter
 B | καὶ ἐψηφίσασθε O (α in B in ras.) καὶ ψηφίσαισθε Sintenis
 Em. Dion. III 12 13 *ἔφη O correxi 14 πάντες γε A πάντας
 γε B | παρακρουσθέντας O 15 ὥφελον A 16 ἀκυρώσαι
 Ba ἐπικυρώσαι R 17 ἀδικημάτων μνησικακεῖν B 19 μεμνη-
 μένος] δεδεημένος c. Reiske δεόμενος c. Garrer Obs. p. 53

σχομένοις τῶν πενήτων ἐπικουρία τις ὑπάρχη καὶ
καταφυγή· ὥς δὲ τάληθες εἶχεν, ἐπιβουλεύων τῷ κόσμῳ
τῆς πολιτείας καὶ εἰς δημοκρατίαν περιστῆσαι τὰ πράγ-
4 ματα βουλόμενος. καὶ τοῦτ' ἐπεισαν ἡμᾶς οἱ σύμβουλοι
5 τὸ ἀρχεῖον ἔἶσαι παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ κοινῷ
παραγινόμενον κακῷ, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῷ κατὰ τῆς
βουλῆς φθόνῳ, πολλά, εἶπερ ἄρα μέμνησθε, κεκραγόντος
ἐμοῦ καὶ μαρτυρομένου θεοῦς τε καὶ ἀνθρώπων, ὅτι
πόλεμον ἐμφύλιον ἄκυστον εἰς τὴν πόλιν εἰσάξετε,
10 καὶ πάνθ' ὅσα ὑμῖν προβέβηκε λέγοντος.

L. Τί οὖν ἐποίησεν ὁ χρηστὸς ἡμῖν δῆμος, ἐπειδὴ
καὶ ταύτην αὐτῷ συνεχωρήσατε τὴν ἀρχήν; οὐκ ἐτα-
μιεύσατο τὴν τοσαύτην χάριν οὐδ' ἔλαβεν αἰσχυνο-
μένως αὐτὴν καὶ σωφρόνως, ἀλλ' ὥς δεδαικόσι τὴν
15 ἴσχυν αὐτοῦ καὶ κατεπτηχόσιν ἡμῖν ἔπειτα ἱερὰν¹⁴²²
καὶ ἄσυλον ἔφη δεῖν ἀποδειχθῆναι τὴν ἀρχὴν ὅρκοις
ἐμπεδωθεῖσαν, κρείττω τιμὴν αἰτούμενος ἥς δεδῶκατε
ὑμεῖς τοῖς ὑπάτοις. ὑπεμείνατε καὶ τοῦτο καὶ στάντες
ἐπὶ τῶν τομίων κατ' ἐξωλείας ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἀπο-
2 γόνων ὀμόσατε. τί οὖν ἐποίησε καὶ τούτου τυχών;
20 ἀντὶ τοῦ χάριτας ὑμῖν εἰδέναι καὶ σῶζειν τὸν πάτριον
κόσμον τῆς πολιτείας, ἀρξάμενος ἀπὸ τούτων τῶν πλεο-
νεξιῶν καὶ ταύταις ταῖς παρανομίαις ἀφορμαῖς τῶν

6 παραγινόμενον C παραγινόμενον R 8 μαρτυρομένου
O corr. Reiske 10 προβέβηκε λέγοντος O ἐκβέβηκε προλέ-
γοντος c. Sylburg ἀποβέβηκε λ. Reiske 11 ὑμῖν A 15 ἡμῖν
ἔτι μᾶλλον ἐνέκειτο καὶ ἱερὰν c. Kiessling, ἡμῖν ἀπαντῶν ἱερὰν
καὶ c. Kayser Ann. phil. 1868 p. 815, post ἡμῖν e. c. ἐνυβρίζων
c. Reiske, lacunam in qua participium quoddam excidisse pro
certo habeo, indicavi 19 τ(ι)μίων B | προγόνων O ἀπο-
γόνων, ἐπιγόνων vel ἑγγόνων c. Sylburg cf. Grasberger Tess.
Herbip. p. 31

ὅστερον χρησάμενος νόμους τ' ἀπροβουλεύτους εἰσφέρει,
 καὶ τούτους ἐπιψηφίζει δίχα τῆς ὑμετέρας γνώμης, καὶ
 οἷς ἂν ὑμεῖς ἐκφέρητε δόγμασιν οὐ προσέχει τὸν νοῦν,
 καὶ τῶν ὑπάτων ὥς οὐκ ὀρθῶς τὴν πόλιν ἐπιτρο-
 423 πυνόντων κατηγόρει, καὶ τοῖς ἐκβαίνουσι παρὰ τὰς 5
 ὑμετέρας συνθήκας· πολλὰ δ' ἐστίν, ὧν οὐ δύναται
 στοχάσασθαι λογισμὸς ἀνθρώπινος· οὐ τὴν τύχην, ὥσπερ
 ἐχρῆν, ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν ἐπιγράφει διάνοιαν, ἐπιβου-
 λεύεσθαι θ' ὅφ' ὑμῶν σκηπτόμενος καὶ δεδιέναι, μὴ
 τὴν ἐλευθερίαν ἀφέλῃσθε ἢ τῆς πατριδος ἐβάλλητε, 10
 αὐτὸς ἐφ' ὅμῃν ταῦτα μηχανώμενος διατελεῖ, καὶ τὸ
 μὴ παθεῖν δὲ δεδοικέναι φησὶν, οὐκ ἄλλω τινὶ φυλατ-
 τόμενος δηλὸς ἐστίν, ἢ τῷ δοῦναι φθάσας. ἐδήλωσε 3
 δὲ τοῦτο πολλάκις μὲν καὶ πρότερον καὶ ἐπὶ πολλῶν
 ὧν ἐξείρομαι μεμνησθαι κατὰ τὸ παρόν, μάλιστα δὲ 15
 Μάρκιον τοιούτῳ τὸν φιλόπολιν ἄνδρα, οὔτε προγόνων
 ἀφανῶν ὄντα οὔτ' αὐτὸν ἀρετῇ λειπόμενον οὐθενὸς
 ἡμῶν, αἰτιασάμενος ἐπιβουλεύειν αὐτῷ καὶ πονηρὰς
 ἐνθάδε γνώμας λέγειν, ἄκριτον ἐπεχείρησεν ἀποκτεῖναι.
 124 καὶ εἰ μὴ δευνὸν ἡγησάμενοι τὸ πρᾶγμα οἷ θ' ὕπατοι 4
 20 καὶ ὑμῶν οἱ τὰ κρείττω φρονούντες συνεστράφητε καὶ
 τὴν παρανομίαν ἐπέσχετε αὐτῶν, ἐν μιᾷ τῇ τότε ἡμέρᾳ
 πάντ' ἂν ἀφηρέθητε, ὅσα οἱ πατέρες θ' ὅμῃν σὺν
 πολλοῖς κτησάμενοι πόνοις κατέλιπον καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς
 οὐκ ἐλάττους ἄγωνας ἐκείνων ὑποστάντες ἔχετε, τὸ 25
 ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν, τὴν ἐλευθερίαν· οἱ δὲ γεν-

3 ἐκφε[ρ]ητε — τὴν] πόλιν O praeter A add. Amg 8 ἐφην
 O ἐχρην c. Sintenis Em. Dion. III 22 12 δ] & c. Kiessling
 16 φιλοπόλεμον O corr. Sylburg 23 πάντα O πάντες Kiess-
 ling | οἱ om. AB an ὅσ' οἱ? 25 ἔσχετε c. Sylburg

ναιότεροι καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες αὐτὸ τὸ ζῆν, εἰ μὴ μετὰ
 τούτων ἐμέλλετε τῶν ἀγαθῶν βιώσεσθαι, τὰς ψυχὰς
 ἂν πρότερον ἢ ταῦτ' ἀφηρεῖσθε, οἱ μὲν εὐθύς, οἱ δ'
 5 οὐκ εἰς μακράν. τί γὰρ ἂν τὸ κωλύσον ἦν οὕτως
 αἰσχροῦς καὶ κακῶς Μαρκίου τοῦδε ἀναρπασθέντος ὥσ-
 περ ἐν ἐρημίᾳ καμὲ μετὰ τοῦτον ἀπολωλέναι διασπα-
 σθέντα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ πάντας, ὅσοι πάποτ'
 ἡναντιώθησαν, καὶ τὸ λοιπὸν ἐμελλον ἐναντιώσεσθαι
 ταῖς παρανόμοις ἐπιθυμίαις τοῦ δήμου; οὐ γὰρ ἂν
 10 ἡρκεσθῇ τοὺς δύο μόνους ἡμᾶς ἐκποδῶν ποιησάμενος,
 οὐδὲ μέχρι δεῦρ' ἐλθὼν ἀπέστη τῆς παρανομίας, εἰ δεῖ¹⁴⁵
 τὰ μέλλοντα τεκμαίρεσθαι τοῖς γερονόσιν, ἀλλ' ἀφ'
 ἡμῶν ἀρξάμενος ἔπαιν τὸ ἀντίπαλον καὶ μὴ εἶκον ὥσπερ
 χειμάρρους πολλὰς ἐμπεσὼν παρέσυρεν ἂν καὶ κατή-
 15 νεγκεν, οὗτ' εὐγενείας φειδόμενος οὗτ' ἀρετῆς οὗθ'
 ἡλικίας.

LI. Ταύτας ὑμῖν ὁ δῆμος, ὃ βουλή, τὰς καλὰς
 ἀμοιβὰς ἀνθ' ὧν ἔπαθεν <ἀγαθῶν> πολλῶν ὄντων καὶ
 μεγάλων τὰς μὲν ἀπέδωκεν ἡδῇ, τὰς δ' ἀποδώσειν
 20 ἐμελλεν, εἰ μὴ τὸ κωλύσον παρ' ὑμᾶς ἐγένετο. ἄγε
 δὴ νῦν ἀκείναι ἐνθυμήθητε πάλιν, ἃ μετὰ τοῦτο τὸ
 γενναῖον καὶ σῶφρον ὑμῶν ἔργον ἐδρασεν, ἵνα γνῶτε,
 2 ὅτινα χρὴ τρόπον αὐτῷ προσφέρεσθαι. ἐκεῖνος τοίνυν
 ὥς ἔμαθεν ὑμᾶς οὐκέτι φέροντας αὐτοῦ τὴν ὕβριν,

1 οὐκ ἂν c. Kiessling | μετὰ τὰ τούτων B verba corrupta
 esse et sic restitui posse ut scribatur: ἀλλὰ τὰς ψυχὰς ἂν πρό-
 τερον προέμενοι ἢ ταῦτα, ἀνήρησθε ἂν, οἱ μὲν eqs. c. Sintenis
 Em. Dion. III 21 14 πολλὰς del. Cobet Obs. p. 146 18
 ἔπαθε (sic) ἀγαθῶν πολλῶν c. Kiessling cf. Tegge Quaest. de
 usu praep. p. 9 εὐ ἔπαθεν aut ἔπαθεν ἀγαθῶν πολλῶν Cobet l. l.
 21 ἀκείν<ο> Bb | μετὰ τούτων B

ἀλλ' ὁμόσε χωρεῖν παρεσκευασμένους, ἐπτήξε καὶ μικρὸν ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ὥσπερ ἐκ μέθης καὶ μανίας ἀπὸ μὲν τοῦ βιάζεσθαι κατέβη, ἐπὶ τὸ δικάζεσθαι δ' ἐτρά-
 126πετο· καὶ προειπὼν ἡμέραν ῥητὴν εἰς αὐτὴν ἐκάλει
 τὸν ἄνδρα ὡς δίκην ὑφέξοντα, ἧς αὐτὸς ἐμελλεν ἔσε- 5
 σθαι κατήγορός τε καὶ μάρτυς καὶ δικαστῆς καὶ τοῦ
 μεγέθους τῆς τιμωρίας κύριος. ἐπειδὴ δὲ καὶ πρὸς 3
 τοῦτ' ἐνέστητε νομίσαντες οὐκ ἐπὶ δίκην, ἀλλ' ἐπὶ
 τιμωρίαν καλεῖσθαι τὸν ἄνδρα, ὁρῶν ὡς οὐδενὸς αὐτο-
 κράτωρ ἐστὶ πράγματος, ἀλλ' ὅς' ἂν ὑμεῖς προβο- 10
 λεύσητε, ταῦτ' ἐπιψηφίσαι κύριος, τῆς τ' αὐθαδείας,
 ἧς πολὺς ἔπνει τότε, ὑφείτῃ νυνὶ καὶ δεησόμενος ὑμῶν
 ἦκει συγχωρῆσαι καὶ ταύτην αὐτῷ τὴν χάριν. ἐνθυμού- 4
 μενοι δὴ ταῦτ' αἰσθεσθε ἥδη ποτὲ καὶ μάθετε, ὅτι πάνθ',
 ὅσα μὲν εὐηθέστερα βουλευσάμενοι μᾶλλον ἢ φρονι- 15
 μώτερα ἔχαρίσασθε, αὐτῷ συμφορὰς ὑμῖν ἐνήνοχε καὶ
 βλάβας, ὅσα δὲ μετὰ τοῦ γενναίου στάντες τοῖς παρα-
 νόμοις αὐτοῦ καὶ βιαίοις ἠναντιώθητε, ταῦθ' ὑμῖν εἰς
 δέον ἐκβέβηκε. τί οὖν ὑμῖν ἐπισταμένοις ταῦτα παραινῶ 5
 πρῶττειν καὶ τίνα γνώμην ὑπὲρ τῶν παρόντων ἀπο- 20
 1427φαίνομαι; ὅσα μὲν ἔχαρίσασθε καὶ συνεχωρήσατε τῷ
 δήμῳ τὴν ἐχθρὰν διαλλαττόμενοι ὅπωςδὴποτε φυλάτ-
 τειν κύρια, καὶ μὴ λύειν τῶν τότε συγχωρηθέντων
 μηθὲν, οὐχ ὡς καλῶν καὶ τῆς πόλεως ἀξίων ὄντων·
 πόθεν γὰρ; ἀλλ' ὡς ἀναγκαίων καὶ μηκέτι δεχομένων 25
 διόρθωσιν· ὅσα δ' ἂν ἔξω τούτου βιαζόμενος καὶ παρα-
 νομῶν ἀκόντων ὑμῶν ἐπιχειρῇ λαμβάνειν μήτε συγ-

5 αὐτὸς om. B ὁ αὐτὸς c. Kiessling 8 ἀντέστητε A ἐνέ-
 στητε R 10 ὅταν O ὅς' ἂν Sylburg 12 ἧς om. B | το. τε
 B | ὅφ' ἡ τε B 13 <ῆ>κ<ει> Bb 16 ἡμῖν B 27 ἀκόν..των B

χωρεῖν αὐτῷ μήτ' ἐπιτρέπειν, ἀλλ' ἀντιπράττειν λόγοις
 τε καὶ ἔργοις καὶ ὁμοῦ πάντα καὶ ἓνα ἕκαστον ἰδίᾳ.
 6 οὐ γάρ, ἂν ἅπαξ ἀμάρτη τις εἴτ' ἀπατηθεὶς εἴτ' ἀναγ-
 κασθεὶς, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοία δεῖ πρᾶττειν, ἀλλ' ἐκείνου
 5 μεμνημένους τᾶλλα ὅπως μὴ τοιαῦτα γενήσεται σκοπεῖν.
 ταῦτα μὲν οὖν ἔστιν, ὃ κοινῇ πάντα ὑμᾶς οἶμαι δεῖν
 ἐγνωκότας εἶναι, καὶ παρεσκευάσθαι πρὸς τὰς ἀδίκους
 τοῦ δήμου πλεονεξίας παραινῶ.

LII. Ὡς δὲ καὶ τοῦτο, περὶ οὗ νυνὶ πρόκειται σκο-142
 10 πεῖν ὁμοῖόν ἐστι τοῖς ἄλλοις ἐργειρήμασιν αὐτοῦ τοῖς
 ἀδίκους καὶ παρανόμοις, καὶ οὐχ, οἷον ὁ δήμαρχος ἑξα-
 πατῶν ὑμᾶς ἐπειρᾶτο ἀποφαίνειν, δίκαιον καὶ μέτριον,
 μάθετε οἱ μήπω σαφῶς εἰδότες. ὁ μὲν οὖν νόμος ὁ
 περὶ τῶν δικαστηρίων τῶν δημοτικῶν, ᾧ Δέκιος ἐκρα-
 15 τύνατο μάλιστα, οὐ καθ' ὑμῶν ἐγράφη τῶν πατρικίων,
 ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τῶν κατισχυομένων δημοτικῶν,
 ὥς αὐτός τε δημοτὶ γραφὰς ἔχων οὐκ ἀμφιβόλους, καὶ
 2 ὑμεῖς τοῦτο πάντες ἀεὶ λέγετε καλῶς ἐπιστάμενοι. μέγα
 δὲ τούτου σημεῖόν ἐστιν, ὃ καὶ παντὸς ἀμφισβητου-
 20 μένου δικαίου κριτήριον εἶναι δοκεῖ κράτιστον, ὁ χρόνος
 ἐννεακαιδεκέτης ἤδη γεγονώς, ἐξ οὗ ὁ νόμος οὗτος
 ἐτέθη· ἐν ᾧ παντὶ Δέκιος οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι δίκην
 οὐδεμίαν οὔτε δημοσίαν κατ' οὐδενὸς τῶν πατρικίων
 ἐν τῷ νόμῳ δεδικασμένην, οὔτ' ἰδίαν· εἰ δὲ φήσει,

1 προτρέπειν Ὁ ἐπιτρέπειν Camerarius | ἀντιπράττειν C et
 Reiske ἀντιπράττεσθαι c. Kiessling Bas. Progr. p. 19 2 καὶ
 ὁμοῦ πάντα add. Bbm̃g 3 ἀμάρτοι B 5 γένηται A 11
 οὖν del. Sintenis Em. Dion. III 12 14 δν Ὁ <δν> Bb φ
 Grimm | ἐκρατύνετο C 17 αὐτός γε Ὁ corr. Reiske 18
 * ἅπαντες Ὁ 19 τοῦτο AB 21 ἐννεακαιδεκαετής ABb
 23 οὐδὲ B οὔτε R 24 ἐν τῷ νόμῳ del. Kayser Ann. phil.

δεῖξάτω καὶ μῆθ' ἐνι δεόμεθα λόγον. αἱ δ' ὁμολο- 3
 γίαι, καθ' ἃς διελύσασθε πρὸς τοὺς δημότας αἱ νεωστὶ
 129 γενόμεναι· χορὴ γὰρ καὶ περὶ τούτων ὑμᾶς μαθεῖν,
 ἐπειδὴ πονηρὸς ἐξηγητὴς ὁ δήμαρχος αὐτῶν ἐγένετο·
 δύο ταῦτα συγχωρήματα περιέχουσιν· ἀφεῖσθαι τοὺς 5
 δημοτικοὺς τῶν χρεῶν, καὶ τὴν ἀρχὴν τήνδε ἀποδεί-
 κνυσθαι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐπικουρίας ἕνεκα τῶν
 κατισχυομένων καὶ κωλύσεως, ἄλλο δὲ παρὰ ταῦτ' οὐδέν.
 μέγιστον δ' ὑμῖν γενέσθω τεκμήριον, ὅτι οὐθ' ὁ νόμος 4
 οὐθ' αἱ συνθῆκαι κατ' ἀνδρὸς πατρικίου δικάζειν τῷ 10
 δήμῳ δεδῶκασιν ἐξουσίαν, ὃ ποιεῖ νῦν αὐτοὺς ὁ δῆμος.
 αἰτεῖται γὰρ αὐτὸ παρ' ὑμῶν τήμερον, ὥς πρότερόν γ'
 οὐκ ἔχων· οὐδεὶς δ' ἂν ἀξιώσει τι παρ' ἄλλων λαμ-
 βάνειν, ὃν ἔστι νόμος κύριος. δίκαιον δὲ φύσεως ἀνο- 5
 μοθέτητον, ὃ βουλή, πῶς ἂν εἴη τοῦτο· καὶ γὰρ τοῦτο 15
 Δέκιος ὑμᾶς ᾤετο δεῖν σκοπεῖν· τοῖς μὲν δημόταις,
 ἃς τ' ἂν φύγωσι δίκας ὑπὸ τῶν πατρικίων καὶ ἃς ἂν
 ἐκείνους διώκωσι, τὸν δῆμον δικάζειν, τοῖς δὲ πατρι-
 130 κίοις μῆθ' ὅταν ἐπάγῳσί τινα τῶν δημοτικῶν δίκην
 μῆθ' ὅταν αὐτοὶ κινδυνεύσωσι τοὺς πατρικίους τὰ νείκη 20
 διαιτᾶν, ἀλλὰ τούτοις μὲν ἀμφοτέρω ἐξεῖναι πλεο-
 νεκτεῖν, ἡμῖν δ' οὐδετέρον τῶν δικαίων μετέχειν; εἰ 6

1868 p. 815 ἐπὶ τῷ νόμῳ c Reiske | δεδοικμασμένην O δεδι-
 κασμένην c. Reiske

3 ἡμᾶς ABa ὑμᾶς Bb 8 κωλύσεως τῶν ἀδικούντων c.
 Sylburg 10 post συνθῆκαι rasura quattuor litterarum B
 12 τήμερον A 13 ἀξιώσει ἐτι AC ἀξιώσει<ε> τι B
 ἀξιώσειεν ἐτι c. Kiessling ἀξιώσει που (δήπου) c. Grasberger
 Philologus 28 (1869) p. 551 cf. Baumann Quaest. gramm. de
 usu mod. p. 35 14 δίκαιον δὴ O corr. Kiessling 17 ἃς
 γε O ἃς τ' Reiske | φεύγωσι c. Reiske 19 ἐπάγῳσί τινα —
 δίκην AB ἐπάγῳσί τι — δίκην R 20 κινδυνεύωσι Reiske

δέ τι Μάρκιος ἀδικεῖ τὸν δῆμον, [ῆ] καὶ ἄλλος τῶν
πατρικίων ὅστισοῦν καὶ δίκαιός ἐστιν ἀποθανεῖν ἢ τῆς
πόλεως ἐκπεσεῖν, μὴ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐνθάδε κριθεὶς
διδῶτω δίκας, ὥσπερ ἐστὶ νόμιμον. εἰ μὴ ἄρα, ὦ Δέκιε,
5 ὁ μὲν δῆμος ἴσος ἐστὶ δικαστῆς καὶ οὐδὲν ἂν χαρί-
σαιτο αὐτῷ πρὸς ἀνδρὸς ἐχθροῦ τὴν ψήφον ἐπιφέρων·
οὔτοι δ' εἰ γένοιντο τῆς ψήφου κύριοι τὸν ἀδικοῦντα
περὶ πλείονος ποιήσονται τῆς ἀδικουμένης ὑπ' αὐτοῦ
πόλεως, μέλλοντες ἄρ' αὖ καὶ ἐπιορκίαν καὶ μῖσος μὲν
10 παρ' ἀνθρώπων, χόλον δὲ παρὰ θεῶν ἐκ τῆς δίκης
7 ἀποίσεσθαι καὶ μετὰ πονηρῶν ἐλπίδων ζῆν. οὐκ ἀξιῶ
ταῦτα περὶ τῆς βουλῆς ὑμᾶς, ὦ δημόται, σκοπεῖν, ἢ
τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ τὰ κράτιστα τῶν ἐν τῇ πόλει¹⁴¹
παραχωρεῖν ὁμολογεῖτε δι' ἀρετήν, καὶ πολλὰς χάρι-
15 τας εἰδέναι φατὲ τῆς προθυμίας, ἣν ἀπεδείξατο περὶ
τὴν κἀθοδὸν ὑμῶν. μάχεται ταῦτ' ἀλλήλοις· καὶ οὐκ
ἔχει λόγον, οὕς ἐπαινεῖτε, τούτους φοβεῖσθαι καὶ ἅμα
τοῖς αὐτοῖς περὶ μὲν τῶν μειζόνων ἐπιτρέπειν, περὶ δὲ
8 τῶν ἄλλων ἀπιστεῖν. τί δ' οὐχὶ μιᾷ χρώμενοι γνώμῃ
20 ἢ πάντα πιστεύετε αὐτοῖς ἢ περὶ πάντων ἀπιστεῖτε;
ἀλλὰ προβουλεῦσθαι μὲν αὐτοὺς τὰ δίκαια ἱκανοὺς εἶναι
νομίζετε, δικάσαι δὲ περὶ αὐτῶν τούτων ὧν προβου-
λεύουσιν οὐχ ἱκανοὺς. πολλὰ καὶ ἄλλα περὶ τῶν δι-
καίων εἶχον, ὦ βουλή, λέγειν, ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἱκανά.
25 LIII. Ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ τοῦ συμφέροντος ἐπει-
ρᾶτο λέγειν Δέκιος, ὥς ἀγαθὸν μὲν ὁμόνοια, δεινὸν

1 δῆμον ῆι 5 ἂν add. Reiske 6 αὐτῷ AB |
πρὸς O περὶ Reiske 7 γένωνται B 11 ἀξιῶ O ἄξιον Reiske
12 ὑμᾶς om. B | σκοπεῖν] τοπεῖν vel ὑποτοπεῖν c. Casaubonus
23 πόλιν ἂν c. Hertlein Hermes X 411

δὲ στάσις, καὶ θεραπεύοντες μὲν τὸν δῆμον ἐν ὁμονοίᾳ
πολιτευσόμεθα, κωλύσαντες δ' οὐδ' βούλονται τῶν πατρι-
κίων ἀνδρῆλατεῖν ἢ μαιφονεῖν εἰς πόλεμον ἐμφύλιον
καταστήσόμεθα, πολλὰ λέγειν ἔχων ὀλίγοις πάνυ χρη-
²
¹32σσομαι. πρῶτον μὲν οὖν θανατάσαι ἔχω Δέκιον τῆς
εἰρωνείας· οὐ γὰρ ἡλιθιότητός γε· εἰ κρεῖττον οἴεται
τὰ συμφέροντα τῷ κοινῷ φρονεῖν ἑαυτόν, δς ἄρτι παρ-
εληλύθεν εἰς πολιτικὰς πράξεις, ἡμῶν τῶν καταγεγραφα-
κότων ἐν αὐταῖς καὶ μεγάλην ἐκ μικρᾶς πεποιηκότων
τὴν πόλιν. ἔπειτ' εἰ πείσειν ὑπέλαβεν ὑμᾶς, ὥς χρη¹⁰
παραδοῦναι τινα ἐκδοτον ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῖς ἐχθροῖς καὶ
ταῦτα πολίτην ὑμέτερον καὶ οὐχὶ τῶν ἀφανῶν τινα
[πολιτῶν] ἢ φαύλων, ἀλλ' ὃν αὐτοὶ καὶ τὰ πολέμια
λαμπρότατον ἡγείσθαι εἶναι καὶ τὸν βίον σωφρονέστατον
τά τε πολιτικὰ πράττειν οὐθενὸς χεῖρονα. καὶ ταῦτ'³
ἐτόλμησεν εἰπεῖν εἰδὼς ὑμᾶς πλείστην αἰδῶ ποιουμέ-¹⁵
νους ἱκετῶν, καὶ μὴδὲ πολεμίων τοὺς καταφεύγοντας
ἐνθάδε ταύτης ἀποκλείοντας τῆς φιλανθρωπίας. εἰ δὲ
τάναντία ἡμᾶς ἐγίνωσκας ἐπιτηδεύοντας, ὧ Δέκιε,
ἀνόσια μὲν φρονοῦντας περὶ θεοῦς, ἄδικα δὲ πρᾶτ-²⁰
τοντας πρὸς ἀνθρώπους, τί ἂν ἡμῖν τούτου συνεβού-
λευες ἔργον ὑπομεῖναι δεινότερον, ἂφ' οὗ πρόρριζοι
¹⁴³³καὶ πανώλεις, μισηθέντες θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις, δια-
φθαρησόμεθα; οὐ δεόμεθά σου συμβούλου, Δέκιε, οὔτε 4
περὶ πολιτῶν ἐκδόσεως οὔτε περὶ ἄλλου χρήματος ὧν²⁵
ἡμῖν πρακτέον οὐδενός· οὐδὲ ὀθνεῖα φρονήσει νέων
ἀνδρῶν τὰ οἰκεῖα συμφέροντα κρίνειν οἰόμεθα δεῖν οἱ

2 πολιτεύονται AB 9 αὐτοῖς B 12 ἡμετερον O praeter
B 13 * πολιτῶν uncis seclusi 20 περὶ θεῶν c. Sylburg
21 τί ἂν ἄλλο c. Reiske 25 πολιτικῶν A | ἐνδόσεως Prou (!)

μέχρι τῆσδε τῆς ἡλικίας διὰ πολλῆς πείρας κακῶν τε
καὶ ἀγαθῶν ἐληλυθότες. πολέμου δ' ἀπειλὰς, αἷς χρώ-
μενοι φοβεῖτε ἡμᾶς, οὐ νῦν πρῶτον ἐπαγομένους ὕφ'
ὑμῶν, ἀλλὰ πολλάκις ἤδη καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐπανασει-
5 σθείσας τῇ συνήθει προάττητι παραδόντες ἀκαταπλήκτως
5 οἴσομεν. καὶ εἰ δῆπερ δράσετε τὰ ὅμοια οἷς λέγετε,¹⁴
ἀμυνόμεθα θεοὺς τε συναγωνιστὰς ἔχοντες, οἷ νεμε-
σῶσι τοῖς ἄρχουσι πολέμου ἀδίκου, καὶ ἀνθρώπων
ἔξοντες χεῖρα οὐκ ὀλίγην σύμμαχον. Λατῖνοί τε γὰρ
10 ἅπαντες, οἷς νεωστὶ τὴν ἰσοπολιτείαν δεδώκαμεν, σὺν
ἡμῖν στήσονται, ὥς περὶ πατρίδος ἤδη τῆς πόλεως τῆσδε
ἀγωνιζόμενοι, αἷ τ' ἐνθὲνδε ἀποικισθεῖσαι πόλεις πολ-
λαὶ καὶ ἀγαθαὶ περὶ παντὸς ποιούμεναι σώζεσθαι τὴν
6 μητρόπολιν ἀμυνούσιν αὐτῇ. εἰ δ' εἰς ἀνάγκην ἡμᾶς
15 κατακλείσετε τῆς πανταχόθεν ἐπικουρίας περιέχεσθαι,
ὑπομενούμεν, ὧ Δέμει, καὶ θεράποντας εἰς ἐλευθερίαν
προκαλούμενοι καὶ πολεμίους εἰς φιλίαν καὶ πάντας
ἀνθρώπους εἰς κοινωνίαν τῶν ἐκ τῆς νίκης ἐλπιδῶν
ὁμόσε χωρεῖν ὑμῖν. μηθενὸς δὲ τούτων δεήσειεν, ὧ
20 Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες οἱ πόλιν τὴν Ῥωμαίων κατέχοντες,
ἀλλ' εἴη μέχρι λόγων τὰ φοβερά ταῦτ' ἐλθεῖν, ἔργον
δὲ μηθὲν ἐξ αὐτῶν γένοιτ' ἄχαρι.

LIII. Ταῦτα μὲν Ἀππίος εἶπεν. Μάνιος δὲ Οὐά-
λέριος ὁ δημοτικώτατος τῶν ἐκ τοῦ συνεδρίου καὶ περὶ

2 πολέμων οὐδὲ O corr. Sintenis Em. Dion. II 35 | οἷς A B a
4 ἐπανασθείσας c. Sylburg 5 ἀκατάπληκτοι c. Reudler Tir.
crit. p. 6 6 εἰ δῆπερ δράσετε A B b εἰ δῆπερ δράσετε B a
εἰπερ δῆ δρ. Kiessling εἰ δὲ καὶ δράσετε Kayser Ann. phil. 1868
p. 815 καὶ εἰ δῆ καὶ δράσετε Reiske 12 ἀγωνισόμενοι c. Portus
15 μὴ περιέχεσθαι A B b C 19 ἡμῖν A B 20 τῶν P. A B τὴν
'P. R 21 ἀλλ' ἢ μέχρι A B ἀλλ' εἴη μ. Casaubonus 23
Μάλιος A B | Φαλέριος B

τάς διαλλαγὰς πλείστην ἀποδειξάμενος προθυμίαν φανερώς καὶ τότε τῷ δήμῳ συνελάμβανε καὶ λόγον διεξῆλθε μετὰ πολλῆς συγκείμενου φροντίδος, ἐπιτιμῶν μὲν τοῖς οὐκ ἔῴσι μίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἀλλὰ διαιροῦσι τὸ δημοτικὸν ἀπὸ τῶν πατρικίων καὶ διὰ μικρὰς 5 προφάσεις πολέμους ἀναξωπυροῦσιν ἐμφυλίους· ἐπαινῶν δὲ τοὺς ἐν τῷ συμφέρον καὶ κοινὸν ἡγουμένους καὶ πάντ' ἐλάττω τῆς ὁμονομίας τιθεμένους, διδάσκων, ὥς, εἰ γένοιτο τῆς δίκης ὁ δῆμος, ὥσπερ ἄξιοι, κύριος, καὶ ταύτην παρὰ τοῦ συνεδρίου τὴν χάριν ἐκόντος 10 ἰσχυροὶ, τάχα μὲν οὐδ' ἐπέξεισιν ἄχρι τέλους, ἀλλ' ἄρκεσθεις αὐτῷ τῷ κεκρατημένῳ τοῦ σώματος ἐπιεικέστερον μάλλον ἢ χαλεπότερον αὐτῷ χρήσεται. εἰ δ' ἄρα ἐκ 2 παντὸς οἰόμενων τρόπου τῶν δημόρων τέλος ἐπιθεῖναι <δεῖν> νόμιμον τῇ δίκῃ τῆς ψήφου γενήσεται κύριος, 15 ἀπολύσει τὸν ἄνδρα τῆς αἰτίας αἰδούμενος μὲν αὐτὸ τὸ κινδυνεῦον σῶμα, οὐ πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα ἔχει μεμνησθαι, ἀνταποδιδόνς δὲ ταύτην τὴν χάριν τῇ παρασχούσῃ τὴν ἐξουσίαν αὐτῷ βουλῇ καὶ πρὸς μηδὲν ἐναντιωθεῖσθαι τῶν μετῴρων. παρεῖναι μέντοι τῇ δίκῃ συν- 3 20 εβούλεε καὶ συναπολογεῖσθαι τῷ ἀνδρὶ καὶ τὸν δῆμον ἄξιον μηδὲν διαγνῶναι περὶ αὐτοῦ χαλεπὸν τοὺς θ' ὑπάρχοντες καὶ τοὺς ἐκ τοῦ συνεδρίου πάντας καὶ τοὺς ἄλλους πατρικίους κατὰ πλῆθος ἀφικομένους· συνοί-

5 διὰ μικρὰς πολέμους προφάσεις A δ. μ. πολέμους π. B δ. μικρὰς προφάσεις π. C corr. Reiske 9 ὥσπερ ὁ δῆμος ἄξιοι κύριος A 10 τὴν χάριν add. supra lin. AC 15 δεῖν Casaubonus add. | γενήσοιτο c. Kiessling cf. Baumann Quaest. gramm. p. 29 18 τὴν αὐτὴν χάριν O corr. Sintenis Em. Dion. I 28 22 γνῶναι O διαγνῶναι Sylburg 24 οἴσειν c. Kayser Ann. phil. 1868 p. 815

σειν γὰρ οὐ μικρὰ τῷ κινδυνεύοντι καὶ τούτους εἰς¹⁴³
 σωτηρίας ῥοπήν· καὶ μὴ μόνον αὐτοὺς οὕτως ἔχειν ταῖς
 γνώμας, ἀλλὰ καὶ πελάτας ἕκαστον τοὺς αὐτοῦ παρα-
 καλεῖν καὶ φίλους συνάγειν, καὶ εἰ τινας οἰκείως ἔχειν
 5 σφίσι τῶν δημοτικῶν δι' εὐεργεσίας ὑπολαμβάνουσι,
 καὶ τούτους νυνὶ τὴν πρότερον ὀφειλομένην χάριν ἐπὶ
 4 τῆς ψηφοφορίας ἀπαιτεῖν. τό τε φιλόχρηστον καὶ μισο-
 πόνηρον οὐκ ὀλίγον ἀπέφηνεν ἐκ τοῦ δήμου μέρος
 ἐσόμενον, καὶ ἔτι πλείον τούτου, ὃ πρὸς τὰς τύχας
 10 πᾶσχειν τι τὰς ἀνθρωπίνας καὶ ἐλεεῖν οἶδε τοὺς ἐν
 τοῖς ἀξιώμασιν, ὅταν εἰς ταπεινὰ πέσωσιν αὐτῶν αἱ
 5 τύχαι. ὃ δὲ πλείων λόγος ἐγένετο αὐτῷ πρὸς τὸν
 Μάρκιον παράκλησιν ἔχων νουθετήσῃ μεμιγμένην καὶ
 δεησιν ἀνάγκῃ. ἡξίου γὰρ αὐτόν, ἐπεὶ διιστάναι τὸν
 15 δῆμον ἀπὸ τῆς βουλῆς αἰτίαν ἔχει καὶ τυραννικὸς εἶναι
 διαβάλλεται διὰ τὴν αὐθάδειαν τοῦ τρόπου, δέος τε
 παρέστηκεν ἅπασι, μὴ δι' αὐτὸν ἀρχὴ γένηται στάσεως¹ —
 καὶ κακῶν ἀνηκέστων, ἃ φέρουσιν ἐμφύλιοι πόλεμοι,
 μὴ ποιεῖν ἀληθεῖς καὶ κυρίας τὰς κατ' αὐτοῦ διαβολὰς
 20 μένοντα ἐν τῷ φθονουμένῳ τοῦ βίου, ἀλλὰ σχῆμα
 ταπεινὸν μεταλαβεῖν καὶ τοῖς ἀδικεῖσθαι λέγουσι τὴν
 ἐξουσίαν τοῦ σώματος παρασχεῖν, καὶ μὴ φεύγειν ἄδι-
 6 κον ἔγκλημα λόγῳ μετὰ δίκης ἀπολυόμενον. ταῦτα
 γὰρ αὐτῷ πρὸς τε σωτηρίαν ἀσφαλέστατα εἶναι καὶ
 25 πρὸς εὐδοξίαν, ἧς ὀρέγεται, λαμπρότατα καὶ τοῖς προυν-

1 μικρὰ — σωτηρίας ῥοπήν O μικρὰν — σωτηρίαν δ. Kiess-
 ling 3 αὐτοῦ B 6 πρότερον O corr. Sylburg 7 * φιλό-
 πολι καὶ μισοπόνηρον χρηστὸν O χρηστὸν del. Kiessling φιλό-
 χρηστον
 χρησον ex φιλόπολι (cf. VII 62, 3) ego 9 καὶ.. B 10 πᾶσχει
 O πᾶσχειν Kiessling 23 ἀπολυόμενον c. Reiske

ηργμένοις ἔργοις ἀκόλουθα. εἰ δ' αὐθαδέστερος ἔσται
 μᾶλλον ἢ μετριοτέρος, καὶ τὴν βουλὴν ἀξιώσει πάντα
 κίνδυνον δι' ἑαυτὸν ὑπομένειν, κακὴν μὲν ἦτταν, αἰ-
 σχρὰν δὲ νίκην τοῖς πεισθεῖσι προσάψειν αὐτὸν ἀπέ-
 φαινεν· ἦν τ' ἐνταῦθα πολὺς ὀλοφυρόμενος καὶ τῶν 5
 καταλαμβανόντων κακῶν τὰς πόλεις ἐν ταῖς διχοστα-
 σίαις τὰ μέγιστα καὶ φανερώτατα ἐπιλεγόμενος.

⚭39 LV. Διεξιὼν δὲ ταῦτα μετὰ πολλῶν δακρῶν οὐ
 προσποιητῶν καὶ πεπλασμένων, ἀλλ' ἀληθινῶν, ἀνὴρ
 ἡλικίας τε καὶ ἀρετῆς ἀξιώσει προὔχων, ὥς ἔμαθε κι- 10
 νούμενον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τὸ συνέδριον, ἐκ τοῦ
 τεθαρρηκότος ἤδη τὸ λοιπὸν ἐξύφαινε τῶν λόγων· Εἰ
 δέ τινες ὕμῶν, ὧ βουλευταί, λέγων, ταράττονται δο-
 κοῦντες ἔθος εἰσάγειν πονηρὸν εἰς τὴν πόλιν, ἐὰν τῷ
 δῆμῳ συγχωρήσῃτε ψῆφον ἐπιφέρειν κατὰ τῶν πατρι- 15
 κίων, καὶ ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ νομίζουσι τὴν τῶν δη-
 μάρχων ἐξουσίαν πολλὴν ἰσχὺν λαβοῦσαν γενήσεσθαι,
 μαθιέντων ἀμαρτάνοντες <τῆς> δόξης καὶ τάναντία ἢ
 προσήκεν ὑπειληφότες. εἰ γάρ τι καὶ ἄλλο σωτηρίας 2
 αἰτίον ἔσται τῇ πόλει τῇδε καὶ τοῦ μηδέποτε τὴν ἔλευ- 20
 θερίαν μηδὲ τὴν ἰσχὺν ἀφαιρεθῆναι, ὁμονοοῦσαν δ'
 140 ἀεὶ καὶ μιᾷ γνώμῃ περὶ πάντων χρωμένῃν διατελεῖν,
 ὁ δῆμος αἰτιώτατος ἔσται συμπαραληφθεὶς ἐπὶ τὰ πράγ-
 ματα· καὶ τὸ μὴ μίαν εἶναι τὴν διοικοῦσαν τὰ κοινὰ
 πολιτεῖαν ἄκρατον <μήτε μοναρχίαν> μήτ' ὀλιγαρχίαν 25

5 τῶν om. A 12 τὸ λείπον B om. R | ἐξέφαινε O ἐξέ-
 φαινε Sylburg | τὸν λόγον ABa 17 προσλαβοῦσαν c. Reiske
 18 τῆς add. Kiessling | τάναντία προσήκοντα A τ. ἢ τὰ προσ-
 ῆκοντα B τάναντία ἢ προσήκει Portus τ. ἢ προσήκεν Cobet Obs.
 p. 147 21 μήτε O μηδὲ Kiessling 22 τούτων O πάντων
 Sylburg 25 μήτε μοναρχίαν add. Kiessling

μήτε δημοκρατίαν, ἀλλὰ τὴν μικτὴν ἐξ ἀπασῶν τούτων
 3 κατὰστασιν, τοῦτο ὑπὲρ ἅπαντα ἡμᾶς ὠφελήσει. ῥᾷστα
 γὰρ εἰς ὕβρεις ἀποσκήπτει καὶ παρανομίας τούτων
 ἕκαστον τῶν πολιτευμάτων αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ γινόμενον,
 5 ὅταν δ' ἀνακερασθῇ πάντα μετρίως, τὸ παρακινουῦν
 μέρος αἰεὶ καὶ ἐκβαλῖνον ἐκ τοῦ συνήθους κόσμου ὑπὸ
 τοῦ σωφρονουῦντος καὶ μένοντος ἐν τοῖς ἰδίοις ἥθεσι
 κατελθγεται. μοναρχία μὲν ὥμῃ καὶ αὐθάδης γενηθεῖσα
 καὶ τυραννικὰ διώκειν ἀρξαμένη ξηλώματα ὑπ' ἀνδρῶν
 4 ὀλίγων καὶ ἀγαθῶν καταλύεται. ὀλιγαρχία δ' ἐκ τῶν
 10 ἀρίστων ἀνδρῶν συνεστηκυῖα, ἣ χρησθε καὶ ὑμεῖς νυνί,
 ὅταν πλούτῳ καὶ ἐταιρίαις ἐπαρθεῖσα δικαιοσύνης καὶ
 τῆς ἄλλης ἀρετῆς μηθένει ποιῆται λόγον, ὑπὸ δήμου¹⁴
 φρονίμου καταλύεται. δῆμος δὲ σωφρονῶν καὶ κατὰ
 15 νόμους πολιτευόμενος ὅταν ἀκοσμεῖν ἄρξῃται καὶ παρα-
 νομεῖν ὑπὸ τοῦ κρατίστου ἀνδρὸς βίᾳ καταληφθεὶς δι-
 5 καιοῦται. ὑμῖν δ', ὦ βουλή, μονάρχου μὲν ἐξουσίας,
 ἵνα μὴ τυραννὺς γένηται, τὰ δυνατὰ εὖρηται βοηθή-
 ματα. δύο τε γὰρ ἀνθ' ἐνὸς ἀποδείξαντες τῆς πόλεως
 20 κυρίους καὶ τούτοις οὐκ ἀόριστον χρόνον ἐπιτρέψαντες
 ἔχειν τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐνιαύσιον οὐδὲν ἥττον ἀποδεί-
 κνυτε φύλακας αὐτῶν τριακοσίων ἄνδρας ἐκ τῶν πα-
 τρικίων τοὺς κρατίστους τε καὶ πρεσβυτάτους, ἐξ ὧν
 ἡδε ἡ βουλή συνεστήκεν· ὑμῶν δ' αὐτῶν, ἵνα μένῃτε

2 * πάντα O 3 ἀποτρέπει B 4 γενόμενον Stephanus
 6 ὑπὲρ ABa ὑπ<ὸ> B 7 ἔθεσι Kieseling c. dubitanter 8
 μὲν οὖν μὴ AB μὲν οὖν ὥμῃ D corr. Kiessling 12 ἐτ<αι>-
 ρίαις B 18 εὖρητ<αι> B 19 τε add. B 21 ἀποδείκνυνται
 O ἀποδείκνυτε Reiske ὥρεσθε δεῖν ἀποδείκνύναι c. Kiessling
 verba ἀποδείκνυνται — τοὺς Ab add. in mge 23 τε add. B

24 ἡδη A ἡδη^ῇ B

ἐν τῷ προσήκοντι κόσμῳ, φυλακὴν οὐδεμίαν ἄχρι τοῦδε φαίνεσθε πεποιημένοι. καὶ περὶ μὲν ὑμῶν οὕτω ἐδείσα, 6 μὴ διαφθαρήτε τὰς διανοίας ὑπὸ τε μεγέθους καὶ πλήθους ἀγαθῶν, οἱ τυραννίδος τε πολυχρονίου ἡλευθερώκατε τὴν πόλιν ἐναγχος καὶ οὕτω σχολὴν ἐσχήκατε 5 ὑβρίζειν καὶ τρυφᾶν διὰ τοὺς συνεχεῖς καὶ μακροὺς 142πολέμους· περὶ δὲ τῶν μεθ' ὑμᾶς ἐσομένων ἐνθυμούμενος ὅσας ὁ μακρὸς αἰὼν φέρει μεταβολὰς δέδοικα, μὴ τι παρακινήσαντες οἱ δυνατοὶ <οἱ> ἐκ τοῦ συνεδρίου λάθωσιν εἰς μοναρχίαν τὸ πολίτευμα περιστήσαντες 10 τυραννικὴν.

LVI. Ἐὰν οὖν κοινωνήσητε καὶ τῷ δήμῳ τῶν πολιτευμάτων, οὐθὲν ὑμῖν ἐνθάδε φύσεται κακόν, ἀλλ' ὁ πλεόν ἔχειν τῶν ἄλλων ἀξίων καὶ τῆς βουλῆς προσεταιρισάμενος τὸν βουλόμενον συννοσεῖν καὶ συναδικεῖν· 15 πάντα γὰρ τὰ εἰκότα χρὴ περὶ πόλεως βουλευομένους προνοεῖν· κληθεὶς ὑπὸ τῶν δημάρχων εἰς τὸ πλῆθος ὁ μέγας ἐκείνος καὶ σεμνὸς ἀποδώσει τῷ δήμῳ τῷ φαύλῳ καὶ ταπεινῷ λόγον ὃν πράττει τε καὶ διανοεῖται, 20 καὶ ἀδικῶν φαίνεται δίκης, ἥς ἂν ἄξιός ᾤ, τεύχεται. 20 αὐτὸν δὲ τὸν δῆμον, ἵνα μὴ τρυφᾷ τηλικαύτης ἐξου- 2 σίας γενόμενος κύριος, μηδ' ὑπὸ τῶν κακίστων ἐκδη- 23μαγωγούμενος τοῖς κρατίστοις πολεμῇ· καὶ γὰρ ἐν ὅλῳ φιλεῖ γίνεσθαι τυραννίς· φυλάξει τε καὶ οὐδὲν ἑάσει παρανομεῖν ὁ διαφέρων φρονήσει ἀνὴρ δικτάτωρ ὑφ' 25 ὑμῶν αἰρεθείς, ὃς αὐτοκράτορι καὶ ἀνυπευθύνῳ χρῶ-

9 of add. Stephanus 18 ὑμῖν add. B | ἐνθάδε O ἐνθένδε Sylburg 15 συννοεῖν O corr. Reiske 16 τὰ om. A 20 καὶ A καὶ B 21 αὐτὸν δὲ τὸν A αὐτὸν δὲ δ<η> B 24 φυλάξτε καὶ οὐδὲν ἑάση A 25 διαφέρων ἀνὴρ φρονήσει B

μενος ἐξουσία τό τε νοσοῦν ἐξελεῖ τῆς πόλεως μέρος,
 καί τὸ μήπω διεφθαρμένον οὐκ ἔασει κακωθῆναι, ἔθῃ
 τε καὶ νόμιμα καὶ ζηλώματα βίων τὰ κράτιστα μεθαρ-
 μοσάμενος ἀρχάς τ' ἀποδείξας ὃς ἂν ἡγῆται σωφρονέ-
 5 στατα τῶν κοινῶν ἐπιτροπεύσειν· καὶ ταῦτ' ἐντὸς ἑξ
 μηνῶν διοικησάμενος ἰδιώτης αὐθις ἔσται τὸ τιμᾶσθαι
 3 μόνον ἐκ τούτων λαβών, ἄλλο δ' οὐθέν. ταῦτ' οὖν
 ἐνθυμηθέντες καὶ τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας τοῦθ' ἡγῆ-
 σάμενοι κράτιστον εἶναι μηθενὸς ἀπελάνετε τὸν δῆμον,
 10 ἀλλ' ὥσπερ ἀρχὰς ἀποδεικνύναι τὰς καθ' ἕκαστον ἐνι-
 αὐτὸν ἡγησομένους τῆς πόλεως, καὶ νόμους τοὺς μὲν
 ἐπικυροῦν, τοὺς δ' ἀναιρεῖν, καὶ περὶ πολέμου καὶ εἰ-14
 ρήνης διαγιγνώσκειν, ἃ μέγιστα καὶ κυριώτατα ἔστι
 τῶν ἐν τῇ πόλει διαπραττομένων, μεταδεδώκατε αὐτῷ
 15 καὶ οὐθενὸς τούτων αὐτοκράτορα πεποιήκατε τὴν βου-
 λήν· οὕτως καὶ τῶν δικαστηρίων μεταδίδοτε, καὶ μά-
 λισθ' ὑπὲρ ὧν ἂν τις αἰτίαν ἔχῃ τὴν πόλιν ἀδικεῖν
 στάσιν εἰσάγων ἢ τυραννίδα κατασκευαζόμενος ἢ περὶ
 προδοσίας τοῖς πολεμοῖς διαλεγόμενος ἢ τοιοῦτό τι
 4
 20 ἄλλο κακὸν ἐπιχειρῶν πράττειν. ὅσῳ γὰρ ἂν φοβερώ-
 τερον κατασκευάσῃτε τὸ παραβαίνειν τοὺς νόμους καὶ
 τὰ ἔθῃ κινεῖν τοῖς ὑβρισταῖς καὶ πλεονέκταις, πολλοὺς
 ὀφθαλμοὺς καὶ φύλακας αὐτῶν ἀποδείξαντες, τοσοῦτον
 κρεῖττον ὑμῖν ἔξει τὰ κοινά.
 25 LVII. Ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις εἰπὼν
 ἐπαύσατο. τῶν δὲ βουλευτῶν οἱ μετ' αὐτὸν ἀνιστά-
 μενοι πλὴν ὀλίγων οἱ λοιποὶ ταύτῃ προσέθεντο τῇ

5 ἐπιτροπεύσειν A 10 ἀποδείκνυτε AB corr. Portus
 11 ἡγησάμενος B 18 σκευαζόμενος O corr. Reiske 19 * τοι-
 οῦτον O 20 κακῶν B

γνώμη. καὶ ἐπειδὴ τὸ προβούλευμα ἔδει γράφεσθαι, λόγον αἰτησάμενος ὁ Μάρκιος εἶπεν· Οἷος μὲν, ὃ βουλή, πρὸς τὰ κοινὰ ἐγὼ γέγονα, καὶ ὥς διὰ τὴν 1445 πρὸς ὑμᾶς εὐνοίαν εἰς τοῦτον τὸν κίνδυνον ἐλήλυθα, καὶ ὅτι παρὰ γνώμην ἀπήντηται μοι τὰ παρ' ὑμῶν, 5 ἅπαντες ἴστε καὶ ἔτι μᾶλλον εἰσεσθε, ὅταν τὰ κατ' ἐμὲ σχῇ τέλος. ἐπεὶ δ' ἡ Οὐαλερίου γνώμη νικᾷ, συν- 2 ἐνέγκειε μὲν ταῦτα ὑμῖν, καὶ γενοίμην ἐγὼ κακὸς εἰ- καστής τῶν ἐσομένων. ἵνα δὲ καὶ ὑμεῖς οἱ τὸ προ- βούλευμα γράφοντες εἰδῆτε ἐφ' οἷς παραδιδόναι με τῷ 10 δῆμῳ μέλλετε, κἀγὼ μὴ ἀγνοῶ, περὶ τίνος ἀγωνιοῦμαι, κελεύσατε δὴ τοὺς δημάρχους εἰπεῖν ἐναντίον ὑμῶν, τί τὸ ἀδίκημά ἐστιν, ἐφ' οὗ μέλλουσί μου κατηγορεῖν, καὶ ποταπὸν ὄνομα ἐπιγράψουσι τῇ δίκῃ.

LVIII. Ὁ μὲν δὴ ταῦτ' ἔλεγε δοκῶν ἐπὶ τοῖς λό- 15 γοις, οἷς εἶπεν ἐν τῇ βουλῇ, τὴν δίκην ὑφέξειν, καὶ βουλόμενος ὁμολογῆσαι τοὺς δημάρχους, ὅτι ταύτης ἕνεκα τῆς αἰτίας μέλλουσιν αὐτοῦ κατηγορεῖν. οἱ δὲ δῆμαρχοι βουλευσάμενοι κατὰ σφᾶς τυραννίδι ἐπιβου- 1446 λεύειν αὐτὸν ἡτιάσαντο καὶ πρὸς ταύτην ἐκέλευον ἡκεῖν 20 τὴν αἰτίαν ἀπολογησόμενον, οὐ βουλόμενοι τὸ ἐγκλημα εἰς μίαν αἰτίαν κατακλεῖσαι καὶ ταύτην οὕτ' ἰσχυρὰν οὔτε τῇ βουλῇ κεχαρισμένην, ἀλλ' ἑαυτοῖς τε πράττοντες ἐξουσίαν ὅσα βούλονται ἐγκαλεῖν, καὶ βοήθειαν ἀφαι- ρήσεσθαι τοῦ Μαρκίου τὴν ἐκ τῶν συνέδρων οἰόμενοι. 25 καὶ ὁ Μάρκιος εἶπεν· Ἄλλ' ἦτοι, εἰ ἐπὶ ταύτῃ γε κρι- θήσομαι τῇ διαβολῇ, δίδωμι ἑμαυτὸν ὑπόδικον τοῖς

6 <εἰ>σεσθ<ε> B 7 * συνενέγκοι O correxi 13 ἐφ'
οὗ O ἐφ' ᾧ Sylburg 20 ἡτιάσαντο ABa ἡτ<ή>σαντο Bb
27 ἐπίδικον O ἐπὶ δίκην c. Kiessling ὑπόδικον c. Kayser Ann.
phil 1868 p. 815

δημόταις, καὶ μηδὲν ἔστω τὸ καλῶν γραφεσθαι τὸ
 2 προβούλευμα. ἐγένετο δὲ καὶ τοῖς πλείστοις τῶν συν-
 ἔδρων ἀσμένιοις ἐπὶ τούτῳ γενέσθαι τῷ ἐγκλήματι τὴν
 δίκην κατ' ἀμφοτέρω, καὶ ὅτι οὐκ ἔσται τὸ λέγειν ἃ
 5 φρονεῖ τις ἐν τοῖς συνέδροις ὑπαίτιον, καὶ ὅτι φασίως
 ἀπολύσεται τὴν διαβολὴν ὁ ἀνὴρ βίον ἐξηκὼς σῶ-
 3 φρονα καὶ ἀνεπίληπτον. γράφεται τὸ προβούλευμα
 μετὰ ταῦθ' ὑπὲρ τῆς δίκης, καὶ χρόνος εἰς παρασκευὴν
 τῆς ἀπολογίας ὀρίζεται τῷ ἀνδρὶ μέχρι τῆς τρίτης ἀγο-
 10 ρᾶς· αἱ δ' ἀγοραὶ Ῥωμαίοις ἐγίνοντο ὥς καὶ μέχρι τῶν
 καθ' ἡμᾶς χρόνων δι' ἡμέρας ἐνάτης. ἐν δὲ ταῦταις¹⁴⁴
 συνιόντες ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν πόλιν οἱ δημοτικοὶ
 τὰς τ' ἀμείψεις ἐποιοῦντο τῶν ὀνίων καὶ τὰς δίκας
 παρ' ἀλλήλων ἐλάμβανον, τὰ τε κοινά, ὅσων ἦσαν
 15 κύριοι κατὰ τοὺς νόμους καὶ ὅσα ἡ βουλὴ ἐπιτρέψειεν
 αὐτοῖς, ψῆφον ἀναλαμβάνοντες ἐπεκύρουν· τὰς δὲ με-
 ταξὺ τῶν ἀγορῶν ἐπὶ ἡμέρας αὐτοῦργοι τ' ὄντες οἱ
 4 πολλοὶ καὶ πένητες ἐν τοῖς ἀγροῖς διέτριβον. ἐπειδὴ
 δὲ τὸ προβούλευμα ἔλαβον οἱ δήμαρχοι, προελθόντες
 20 εἰς τὴν ἀγορὰν συνεκάλεσαν εἰς ἐκκλησίαν τὸν δῆμον
 καὶ πολλὰ ἐγκώμια τῆς βουλῆς διελθόντες καὶ τὰ δόγ-
 ματα αὐτῆς ἀναγνόντες προεῖπον ἡμέραν, ἐν ᾗ τὴν
 δίκην ἐμελλόν ἐπιτελεῖν, εἰς ἣν ἅπαντες ἤξιον ἦκειν
 τοὺς πολίτας ὥς ὑπὲρ τῶν μεγίστων διαγνωσομένους.
 25 LVIII. Ὡς δὲ διεβοήθη ταῦτα, πολλὴ σπουδὴ καὶ¹⁴⁴⁸
 παράταξις ἐγένετο τῶν τε δημοτικῶν καὶ τῶν πατρι-
 κίων· τῶν μὲν ὥς τιμωρησομένων τὸν ἀνθαδέστατον,

6 ἐξηκὼς ACmg ἐξηλωκὼς B 12 ἀγορῶν ABa ἀγ. ρῶν
 Bb 17 ὁκτώ ἡμέρας c. Casaubonus 21 διεξιελθόντες c.
 Kiessling

τῶν δ' ἵνα μὴ γένοιτο ὑποχείριος τοῖς ἐχθροῖς ὥς ὑπὲρ
 τῆς ἀριστοκρατίας ἀγωνιζόμενος. ἐδόκει δὲ πᾶσα κιν-
 δυνεύεσθαι ἢ τοῦ βίου καὶ τῆς ἐλευθερίας δικαίως
 ἐν τῷ τότε ἀγωνι ἀμφοτέροις. ἐπιστάσης δὲ τῆς τρι-
 τῆς ἀγορᾶς ὁ μὲν ἐκ τῶν ἀγρῶν ὄχλος, ὅσος οὕτω 5
 πρότερον, συνεληλυθὼς εἰς τὴν πόλιν ἔωθεν εὐθὺς
 κατεῖχε τὴν ἀγορὰν· οἱ δὲ δήμαρχοι συνεκάλουν τὸ
 πλῆθος ἐπὶ τὴν φυλῆτιν ἐκκλησίαν, χωρὶα τῆς ἀγορᾶς
 περισχοινίσαντες, ἐν οἷς ἔμελλον αἱ φυλαὶ στήσεσθαι 2
 καθ' αὐτάς. καὶ τότε πρῶτον ἐγένετο Ῥωμαίοις ἐκ- 10
 κλησία κατ' ἀνδρὸς ψηφοφόρος [ἢ φυλετικῇ] πολλὰ [δὲ]
 ἐναντιουμένων τῶν πατρικίων, ἵνα μὴ τοῦτο γένηται,
 καὶ τὴν λοχίτιν ἀξιούντων συνάγειν ἐκκλησίαν, ὥσπερ
 1449 αὐτοῖς πάτριον ἦν. ἐν γὰρ τοῖς πρότερον χρόνοις, ὅτε
 μέλλοι ψῆφον ἐπιφέρειν ὁ δῆμος ὑπὲρ ὁτουδήτινος ὦν 15
 ἐπιτρέψειεν ἢ βουλή, ἐκάλουν μὲν οἱ ὕπατοι τὴν λοχίτιν
 ἐκκλησίαν, ἱερὰ πρότερον ἐπιτελέσαντες, ἃ νόμος αὐ-
 τοῖς ἐστι, καὶ μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου τινὰ ἐξ
 αὐτῶν ἔτι γίνεται. συνήει δὲ τὸ πλῆθος εἰς τὸ πρὸ 3
 τῆς πόλεως Ἄρειον πεδῖον ὑπὸ τε λοχαγοῖς καὶ ση- 20
 μείοις τεταγμένον ὥσπερ ἐν πολέμῳ, ἐπέφερον δὲ τὴν
 ψῆφον οὐχ ἄπαντες ἀναλαβόντες, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἰδίους
 ἑκάστοι λόχους, ὅποτε κληθεῖεν ὑπὸ τῶν ὑπάτων. ὄν-
 των δὲ τῶν συμπάντων τριῶν καὶ ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν

1 ὥς] ὁ c. Sylburg 6 ἔωθεν ἔτι O ἔωθεν εὐθὺς c. Gras-
 berger Philologus 28 (1869) p. 551 9 ἐν αἷς O corr. Hudson
 10 κατ' αὐτάς corr. Sylburg 11 * ἢ φυλετικῇ delevi | δὲ
 ἐναντιουμένων O διεναντιουμένων c. Sintenis Em. Dion. III 13
 δὴ ἐναντιουμένων Cobet Obs. p. 147 δὲ del. Kayser Ann. phil.
 p. 815 15 ὁ om. B 16 ἐπιτρέψει B 19 συν<ῆει> B
 22 οὐχ ἅμα πάντες ἀναλαβόντες Sintenis l. l. οὐχ ἄπαντες ἅμα
 ἀναλ. Kiessling ἅμα ἀναλαμβάνοντες Hertlein Hermes X 416

λόχαν καὶ τούτων εἰς ἕξ διηρημένων συμμορίας πρώτη
 μὲν ἐκαλεῖτο συμμορία καὶ τὴν ψῆφον ἐπέφερεν ἡ τῶν
 ἐχόντων τὸ μέγιστον τίμημα τῆς οὐσίας καὶ τὴν πρῶ-
 την λαμβανόντων τάξιν ἐν πολέμοις· ἐν οἷς ἦσαν ἱπ-
 5 πέων μὲν ὀκτωκαίδεκα λόχοι, πεζῶν δ' ὀγδοήκοντα.
 4 δευτέρα δ' ἐψηφοφόρει συμμορία τῶν ὑποδεεστέρων
 τοῖς βίοις καὶ τὴν ὑποβεβηκυῖαν τάξιν ἐν ταῖς μάχαις
 [μαχομένων] καὶ ὀπλισμὸν οὐ τὸν αὐτὸν ἐχόντων τοῖς¹⁴⁵⁰
 πρωτοστάταις, ἀλλ' ἐλάττονα· τοῦτο δὲ τὸ πλῆθος εἰς
 10 εἴκοσι λόχους συντεταγμένον ἦν, προσέκειντο δ' αὐ-
 τοῖς δύο ἱλαί τεκτόνων καὶ χαλκοτύπων καὶ ὅσοι ἄλλοι
 πολεμικῶν ἔργων ἦσαν χειροτέχνη. οἱ δ' ἐν τῇ τρίτῃ
 συμμορίᾳ καλούμενοι λόχους μὲν ἐξεπλήρουν εἴκοσι,
 τίμημα δ' εἶχον ἑλαττον τῶν δευτέρων καὶ τάξιν τὴν
 15 ἐπ' ἐκείνοις [ἐλάττονα,] καὶ ὅπλα οὐκ ἴσα τοῖς πρὸ
 5 αὐτῶν ἔφερον. οἱ δὲ μετὰ τούτους καλούμενοι τίμημά
 τ' οὐσίας ἑλαττον εἶχον καὶ τάξιν ἐν πολέμῳ τὴν ἀσφα-
 λεστέραν ἐλάμβανον καὶ ὀπλισμὸν εὐσταλέστερον εἶχον·
 διήρηντο δ' εἰς εἴκοσι καὶ οὗτοι λόχους· συνετάττοντο
 20 δὲ καὶ τούτοις δύο λόχοι βυκανιστῶν καὶ σαλπιστῶν.
 πέμπτη δ' ἐκαλεῖτο συμμορία τῶν ὀλίγου πάνυ τετιμη-
 μένων ἀργυρίου, ὅπλα δ' ἦν αὐτῶν σαννία καὶ σφεν-
 δόνα· οὗτοι τάξιν οὐκ εἶχον ἐν φάλαγγι, ἀλλὰ ψιλοὶ¹⁴⁵¹
 6 καὶ κοῦφοι συνεστρατεύοντο τοῖς ὀπλίταις εἰς τριάκοντα
 25 λόχους διηρημένοι. οἱ δ' ἀπορώτατοι τῶν πολιτῶν οὐκ

7 ἐν ταῖς μάχαις μαχομένων O ἐν τ. μ. del. Grimm, μαχο-
 μένων del. Reiske vel λαχόντων scribendum esse censet, τασσο-
 μένων Sylburg 11 * φυλαὶ O λόχοι Portus ἱλαί ego 15
 ἐκείνοις ἐλάττονα καὶ O ἐ<λ>αττον<α> B del. Hudson 19
 verba εἰς — δὲ add. Bbm^g 20 βυκανιτῶν A βυκαν<ις>τ<ω>v
 B | σαλπ. . στῶν B

ἐλάττους τῶν ἄλλων ἀπάντων ὄντες ἔσχατοι τὴν ψῆφον ἀνελάμβανον, ἓνα μόνον ἔχοντες λόχον· οὗτοι στρα-
 τειῶν τ' ἦσαν ἐλεύθεροι τῶν ἐκ καταλόγου καὶ εἰσφο-
 ρῶν τῶν κατὰ τιμήματα γινομένων ἀτελεῖς καὶ δι' ἅμφω ταῦτ' ἐν ταῖς ψηφοφορίαις ἀτιμότητοι. εἰ μὲν ⁷₅
 οὖν ἐπὶ τῶν πρώτων λόχων, οὓς οἱ θ' ἱππεῖς ἐξεπλή-
 ρουν καὶ τῶν πεζῶν οἱ τὴν πρώτην τάξιν ἐν τοῖς πο-
 λέμοις λαμβάνοντες, ταῦτ' ὀφρονήσαιεν ἑπτά καὶ ἑνενή-
 1452κοντα λόγοι, τέλος εἶχεν ἡ ψηφοφορία, καὶ οὐκέτι τοῖς
 λοιποῖς ἔξ καὶ ἑνενήκοντα λόγοις ἀνεδίδοδοτο ἡ ψῆφος· ¹⁰
 εἰ δὲ μὴ τοῦτο γένοιτο, ἡ δευτέρα συμμορία τῶν δύο
 καὶ εἴκοσι λόχων ἐκαλεῖτο, καὶ ἡ τρίτη· καὶ τοῦτο
 συνέβαινε, ἕως οὗ ταῦτ' ὀφρονήσωσιν ἑπτά καὶ ἑνενή-
 κοντα λόγοι. καὶ τὰ μὲν πολλὰ τῶν ἀγωνισμάτων ἐπὶ ⁸
 τῶν πρώτων κλήσεων τέλος ἐλάμβανεν, ὥστε μηδὲν ¹⁵
 ἔτι δεῖν τῶν ἐσχάτων. σπανίως δὲ πού ποτε πρᾶγμα οὕτως
 ἐνδοιαζόμενον ἐνέπιπτεν, ὥστε μέχρι τῆς ἐσχάτης ψή-
 φου τῆς τῶν ἀπορωτάτων προελθεῖν· καὶ ἦν ὥσπερ
 τέρας τοῦτο σχισθέντων δίχα τῶν προτέρων δύο καὶ
 ἑνενήκοντα καὶ ἑκατὸν λόχων τὴν τελευταίαν ψῆφον ²⁰
 ἐπενεχθεῖσαν ἐκείναις αἰτίαις γενέσθαι τῆς ἐπὶ θάτερα
 ῥοπῆς. οἱ μὲν οὖν συναγωνιζόμενοι Μαρκίῳ ταύτην ⁹
 ἡξίουσαν καλεῖν τὴν ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἐκκλησίαν ὑπο-
 λαμβάνοντες τάχα μὲν ἐπὶ τῆς πρώτης κλήσεως ὑπὸ
 τῶν ὀκτώ καὶ ἑνενήκοντα λόχων ἀπολυθῆσεσθαι τὸν ²⁵

1 ἔσχατον AB 2 στρατιῶται AB στρατεῖων τε c. Portus
 et Sylburg 6 οὖν οἱ ἐπὶ A 8 * τὸ αὐτὸ O | ὀφρονήσαιεν O
 ὀφρονήσειαν Kiessling 11 μὴ τοῦτο] μετὰ τούτων A μετὰ τοῦτο
 B corr. Hudson 13 ἕως οὗ cf. Fr. Krebs Praepositionsadv.
 II p. 15. 16 19 πέρας O τέρας Cmg cf. IV 20, 5 23 καλεῖν
 cm. A 24 ἀπὸ τῆς O ἐπὶ τῆς Kiessling

ἄνδρα, εἰ δὲ μή γ' ὑπὸ τῆς δευτέρας ἢ τρίτης. οἱ δὲ¹⁴⁵¹
 δῆμαρχοι ταῦθ' ὑφορώμενοι καὶ αὐτοὶ τὴν φυλετικὴν
 ἐκκλησίαν φῶντο δεῖν συνάγειν καὶ τοῦ ἀγῶνος ἐκεί-
 νην ποιῆσαι κυρίαν, ἵνα μήθ' οἱ πένητες τῶν πλουσίων
 5 μειονεκτῶσι μήθ' οἱ ψιλοὶ τῶν ὀπλιτῶν ἀτιμότεραν
 χώραν ἔχωσι, μήτ' ἀπερριμμένον εἰς τὰς ἐσχάτας κλή-
 σεις τὸ δημοτικὸν πλῆθος ἀποκλείηται τῶν ἴσων, ἰσό-
 ψηφοι δὲ καὶ ὁμότιμοι πάντες ἀλλήλοις γενόμενοι μιᾷ
 10 κλήσει τὴν ψῆφον ἐπενέγκωσι κατὰ φυλάς. καὶ ἐδό-
 10 κουν δικαιοτέρα οὗτοι τῶν ἐτέρων ἀξιοῦν δημοτικὸν
 οἶόμενοι δεῖν, ἀλλ' οὐκ ὀλιγαρχικὸν εἶναι τὸ τοῦ δήμου
 δικαστήριον, καὶ τὴν περὶ τῶν ἀδικούντων τὸ κοινὸν
 διαγνώσιν ἀπάντων εἶναι κοινήν.

LX. Συγχαρηθέντος δ' αὐτοῖς καὶ τούτου μόγις
 15 ὑπὸ τῶν πατρικίων, ἐπειδὴ τὴν δίκην ἐχρῆν λέγεσθαι,
 πρῶτος ἀνέβη Μηνύκιος, ἄτερος τῶν ὑπάτων, καὶ ἔλεξεν
 οὕς ἐπέστειλεν αὐτῷ λόγους ἢ βουλή· πρῶτον μὲν
 ἀπάσας τὰς εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκων, ὅσας ἦν εἰλη-
 φῶς ὁ δῆμος παρὰ τῶν πατρικίων, ἔπειτ' ἀξίων ἀντὶ¹⁴⁵⁴
 20 πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων μίαν ἀποδοθῆναι παρὰ τοῦ
 δήμου δεομένους σφίσιν ἀναγκαίαν χάριν ἐπὶ τῷ κοινῷ
 2 τῆς πόλεως ἀγαθῷ. πρὸς δὲ τούτοις ἐπαινῶν μὲν ὁμό-
 νοιαν καὶ εἰρήνην, καὶ ὅσης εὐδαιμονίας ἐκάτερον τού-
 των αἰτίον ἐστὶ ταῖς πόλεσιν ἐπιλεγόμενος, κατηγορῶν

1 ὑπὸ τῆς O corr. Hertlein Hermes X 416 3 φῶντο δεῖν
 συνάγειν A φ. συνάγειν δεῖν R 5 φυλετικοὶ O ψιλοὶ Sylburg
 6 ἀπερριμμένον B 7 ἴσων ψήφων O praeter B 10 αὐτοὶ
 O οὗτοι Kiessling del. Kayser Ann. phil. 1868 p. 815 15 λέ-
 γεσθαι] γενέσθαι c. Kiessling 17 ἐπέστειλαν A | λόγους A
 20 ἀνταποδοθῆναι c. Kiessling 21 χρεῖαν O χάριν c. Sin-
 tennis Em. Dion. I 27

δὲ διχοστασίας καὶ πολέμων ἐμφυλίων, ἐξ ὧν πόλεις
 αὐτάνδρους ἀπέφαινεν ἀνηρῆσθαι καὶ ἔθνη ὅλα διολω-
 λέναι· παρακαλῶν δὲ μὴ τὰ χεῖρα αἰρεῖσθαι πρὸ τῶν
 κρείττωνων ὀργῇ ἐπιτρέψαντας, ἀλλ' ἐκ λογισμοῦ σώ-
 φρονος τὰ μέλλοντα ὁρᾶν, μηδὲ τοῖς κακίστοις τῶν ⁵
 πολιτῶν χρῆσθαι συμβούλοις περὶ τῶν μεγίστων βου-
 λευομένους, ἀλλὰ τοῖς κρατίστοις σφίσι εἶναι δοκοῦσιν,
 ὑφ' ὧν ἤδεσαν ἐν εἰρήνῃ τε καὶ κατὰ πολέμους πολλὰ
 ὠφελημένην τὴν πατρίδα, οἷς οὐκ ἂν δικαίωσιν ὥς
 μεταβεβλημένοις τὴν φύσιν ἀπιστεῖν. Ἐν δὲ κεφάλαιον ³₁₀
 ἦν ἀπάντων τῶν λόγων, μηδεμίαν αὐτοὺς ἐπενεγκεῖν
 1455 κατὰ τοῦ Μαρκίου ψῆφον, ἀλλὰ μάλιστα μὲν δι' αὐτὸν
 ἀφεῖναι τῆς δίκης τὸν ἄνδρα ἀναμνησκομένους, οἷος
 εἰς τὰ κοινὰ ἐγένετο καὶ ὅσους κατάρθωσεν ὑπὲρ τῆς
 κοινῆς ἐλευθερίας τε καὶ ἡγεμονίας πολέμους, καὶ ὥς 15
 οὔτε ὅσια οὔτε δίκαια οὔτε προσήκοντα σφίσι ποιήσουσι,
 λόγων μὲν αὐτῷ μνησικακοῦντες φάύλων, ἔργων δ'
 ἀχαριστοῦντες καλῶν. εἶναι δὲ καὶ τὸν καιρὸν τῆς 4
 ἀφέσεως καλόν, ὅτε γ' αὐτὸς ἤκει παρέχων τὸ σῶμα
 τοῖς διαφόροις καὶ στέρξων, ὃ τι ἂν ἐκείνοι περὶ αὐτοῦ ²⁰
 διαγνώσιν. εἰ δ' οὐχ οἷοί τέ εἰσι διαλύσασθαι πρὸς
 ἐκείνους, ἀλλὰ χαλεπῶς καὶ ἀπαιρητῆτως ἔχουσιν, ἐνθυ-
 μηθέντας, ὅτι ἡ βουλὴ δεησομένη περὶ αὐτοῦ πάρεισιν,
 ἄνδρες οἱ κράτιστοι τῆς πόλεως τριακόσιοι, παθεῖν τι
 καὶ ἐπικλασθῆναι τὰς γνώμας, καὶ μὴ δι' ἑνὸς ἐχθροῦ ²⁵
 τιμωρίαν τοσούτων δέησιν ἀπώσασθαι φίλων, ἀλλὰ

⁵ προορᾶν c. Kiessling ὁρᾶν del. Kayser Ann. phil. 1868
 p. 811 ⁹ δικαίως Ba δικαίωσιν ABb ὥστε οὐκ ἂν δικαίως
 — ἀπιστεῖν c. Kiessling οἷς οὐκ ἂν δικαίως — ἀπιστοῖεν Cobet
 Obs. p. 149 ¹² δι' αὐτὸν Ba δι' αὐτῶν ABb ¹⁴ ὅσας A

πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν χάριτι δίκην ἀνδρὸς ἐνὸς
 5 ὑπεριδεῖν. Ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις εἰπὼν τε-¹⁴⁵⁶
 λευταῖον ἐκείνουν ἐπέθηκε τὸν λόγον, ὅτι ψήφου μὲν
 ἐπαχθείσης, εἰάν ἀπολύσωσι τὸν ἄνδρα, διὰ τὸ μηδὲν
 5 ἀδικεῖσθαι τὸν δῆμον ὑπ' αὐτοῦ δόξουσιν ἀφαικέναι·
 εἰάν δὲ καλύσωσιν ἐπιτελεσθῆναι τὴν δίκην τοῖς δεο-
 μένοις ὑπὲρ αὐτοῦ φανήσονται κεχαρισμένοι.

LXI. Παυσανμέμου δὲ τοῦ Μηνυκίου παρελθὼν ὁ
 δῆμαρχος Σικίννιος οὕτ' αὐτὸς ἔφη προδῶσειν τὴν
 10 ἐλευθερίαν τῶν δημοτῶν οὔτε τοῖς προδιδοῦσιν ἐπι-
 τρέψειν ἐκῶν, ἀλλ' εἰ τῷ ὄντι παρέχουσιν οἱ πατρίκιοι
 τὸν ἄνδρα ἐπὶ δίκην τοῖς δημοτικοῖς, ἀναδῶσειν περὶ
 αὐτοῦ ψῆφον, ἄλλο δὲ ποιήσειν παρὰ ταῦτ' οὐδέν.
 2 μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Μηνύκιος εἶπεν· Ἐπειδὴ πάν-
 15 τως, ὧ δῆμαρχοι, ψῆφον ἐπενεχθῆναι περὶ τοῦ ἀνδρὸς
 προθυμείσθε, μηδὲν ἔξω τοῦ ἐγκλήματος κατηγορεῖτε·
 ἀλλ' ἐπειδὴ τυραννίδι αὐτὸν ἐπιχειρεῖν εἰσηγγείλατε,
 τοῦτο διδάσκετε καὶ περὶ τούτου τὰς πίστεις φέρετε.¹⁴⁵⁷
 λόγων δ', ὧν αὐτὸν αἰτιᾶσθε κατὰ τοῦ δήμου πρὸς
 20 τὴν βουλήν εἰπεῖν, μήτε μέμνησθε μήτε κατηγορεῖτε.
 ἀφείσθαι γὰρ αὐτὸν ἐψηφίσατο ταύτης τῆς αἰτίας τὸ
 συνέδριον, καὶ ἐπὶ ῥήτοισι ἤκειν εἰς τὸν δῆμον ἐδικαίωσε.
 3 καὶ μετὰ τοῦτ' ἀνέγνω τὸ προβούλευμα. ὁ μὲν δὴ
 ταῦτ' εἰπὼν τε καὶ ἐπιμαρτυράμενος κατέβη. τῶν δὲ
 25 δημάρχων πρῶτος μὲν διέθετο τὴν κατηγορίαν Σικίν-

1 δίκην O ἀδίκημ' c. Kiessling 2 τὰ παραπλήσια c.
 Kiessling 4 ἐπαχθείσης O ἐπενεχθείσης Kiessling, sed nihil
 adnotavit 11 παρέχουσιν Bb supra lin. script. 16 post
 κατηγορεῖτε sequuntur verba ἀφείσθαι — τὸν δῆμον, quod oculi
 aberrarunt A cf. Ritschl opusc. phil. I 486 19 λόγων δὲ αὐ-
 τὸν ὧν A 22 ἐδικαίωσε B ἐπιδικαιῶσαι A 25 Σικίνιος B

νιος ἐκ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ παρασκευῆς, πάνθ' ὅσα
πρώτων ἢ λέγων ὁ ἀνὴρ κατὰ τοῦ δήμου διετέλεσεν
εἰς κατασκευὴν τυραννίδος ἀναφέρων· ἔπειτα μετ' ἐκεῖ-
νον οἱ δυνατώτατοι τῶν δημάρχων εἶπεν.

LXII. Ὡς δὲ παρέλαβεν ὁ Μάρκιος τὸν λόγον, 5
ἀρξάμενος ἄνωθεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας διήλθεν,
ὅσας ἐστρατευμένος ἦν ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας, καὶ
ὅσους εἰληφὼς ἐπινικίους παρὰ τῶν στρατηγῶν στεφά-
νους πολεμίων τε τοὺς ληφθέντας αἰχμαλώτους ὑπ'
458 αὐτοῦ καὶ πολιτῶν τοὺς διασωθέντας ἐν τοῖς ἀγῶσι· 10
καὶ παρ' ἕκαστον τῶν λεγομένων τὰ τ' ἀριστεία ἐπ-
εδείκνυντο καὶ τοὺς στρατηγοὺς μάρτυρας παρείχετο καὶ
τῶν πολιτῶν τοὺς διασωθέντας ἐξ ὀνόματος ἐκάλει.
οἱ δὲ παρήεσαν ὀλοφυρόμενοι καὶ δεόμενοι τῶν πολι- 2
τῶν, μὴ τὸν αἷτιον σφίσι τῆς σωτηρίας ὡς πολέμιον 15
ἀπολέσαι, μίαν τ' ἀντὶ πολλῶν ψυχὴν αἰτούμενοι· καὶ
παραδιδόντες ἑαυτοὺς ἀντ' ἐκείνου χρῆσθαι, ὅ τι βού-
λονται. ἦσαν δ' οἱ πλείους αὐτῶν ἐκ τοῦ δημοτικοῦ
γένους καὶ πολλὰ τῶ κοινῷ χρήσιμοι· ὧν τὰς τ' ὄψεις
καὶ τὰς δεῖσεις δι' αἰσχύνης ὁ δῆμος λαμβάνων εἰς 20
οἴκτους καὶ δάκρυα ἐτρέπετο. ὡς δὲ καὶ τὴν ἐσθῆτα 3
ὁ Μάρκιος περιρρηξάμενος ἐπεδείξατο τὰ στέρνα τραυ-
μάτων μεστὰ καὶ πᾶν [τὸ] ἄλλο μέρος τοῦ σώματος
ἀνάπλεων τῶν πληγῶν, καὶ ἐπύθετο, εἰ τῶν αὐτῶν
459 ἀνθρώπων ἔργα εἶναι νομίζουσι σώσειν μὲν ἐκ τῶν 25
πολέμων τοὺς πολίτας, ἀπολλύναι δὲ τοὺς σωθέντας
ἐν εἰρήνῃ· καὶ εἰ τυραννίδα κατασκευαζόμενός τις τὸ
δημοτικὸν ἐλάυνει μέρος ἐκ πόλεως, ὅφ' οὐ μάλιστ'

13 σωθέντας B 23 τὸ del. Reiske 27 τις om. B

DIONYS. HAL. III. ED. JACOBY.

αὔξεται τε καὶ τρέφεται τυραννίς· ἔτι δ' αὐτοῦ λέγοντος
 ὅσον μὲν ἦν τοῦ δημοτικοῦ μέρους ἐπεικῆς καὶ φιλό-
 χρηστον ἀπολύειν ἐβόα τὸν ἄνδρα, καὶ δι' αἰσχύνης
 ἐλάμβανεν, εἰ καὶ δίκην ὑπείχε τὴν ἀρχὴν περὶ τοιαύ-
 5 της αἰτίας ἀνὴρ τοσαντάκις ὑπεριδὼν τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς
 4 ἕνεκα τῆς ἀπάντων φυλακῆς. ὅσοι δ' ἦσαν φύσει βά-
 σκανοὶ καὶ μισόχρηστοι καὶ πρὸς πᾶσαν εὐκίνητοι στά-
 σιν, ἥχθοντο μὲν ἀπολύειν τὸν ἄνδρα μέλλοντες, οὐκ
 εἶχον δ', ὅ τι ἂν ἄλλο ποιῶσι διὰ τὸ μηδεμίαν εὐρί-
 10 σκεῖν ἀφορμὴν τυραννίδος ἐπιθέσεως φαινομένην, ὑπὲρ
 ἧς τὰς ψήφους ἀνείληφesan.

LXIII. Τοῦτο καταμαθὼν ὁ Δέκιος ἐκεῖνος, ὁ καὶ 1460
 τοὺς ἐν τῇ βουλῇ ποιησάμενος λόγους καὶ τὸ προβού-
 λευμα περὶ τῆς δίκης γραφῆναι παρασκευάσας, ἀνέστη
 15 καὶ σιωπῇν γενέσθαι κελεύσας ἔλεξεν· Ἐπειδὴ, ὦ δη-
 μόται, τῶν ἐν τῇ βουλῇ λεχθέντων ὑπὸ Μαρκίου λό-
 γων, καὶ τῶν διὰ τούτους ἀκολουθησάντων ἔργων
 βιβαίων τε καὶ ὑπερηφάνων ἀπολύουσιν αὐτὸν οἱ πα-
 τρῖοι καὶ οὐδ' ἡμῖν ἐπιτρέπουσι κατηγορεῖν, ἀκούσατε,
 20 οἷον ὑμῖν ἔργον ἕτερον ἔξω τῶν λόγων· ὁ γενναῖος
 οὗτος ἀνὴρ τυγχάνει διαπεπραγμένος, ὥς αὐθαδὲς καὶ
 τυραννικόν, καὶ οἷον ὑμῶν κατέλυσε νόμον αὐτὸς ἰδιώ-
 2 της ὢν μάθετε. Ἴστε δήπου πάντες, ὅτι τὰ ἐκ τῶν
 πολέμων λάφυρα, ὅσων ἂν ἡμῖν ὑπάρχῃ τυχεῖν δι'
 25 ἀρετῇν, δημόσια εἶναι κελεύει ὁ νόμος, καὶ τούτων οὐχ
 ὅπως τις ἰδιώτης γίνεταί κύριος, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ὁ τῆς

4 τὴν om. Ba 10 ἢ ἐπιθέσεως O praeter B 17 τοό-
 τους] τοῦτον A 19 οὐδ' AB οὐχ Kiessling | ἀκούσατε οἷον
 ἕτερον ἡμῖν ἔργον ἔξω τοῦτ' ἐστὶν ἀπολογία ἐστερημένον τῶν
 λόγων A

δυνάμεως ἡγεμών· ὁ δὲ ταμίας αὐτὰ παραλαβὼν ἀπεμ-
 1461πολᾷ καὶ εἰς τὸ δημόσιον ἀναφέρει τὰ χρήματα· καὶ
 τοῦτον τὸν νόμον, ἔξ οὗ τήνδε οἰκοῦμεν τὴν πόλιν, οὐχ
 ὅπως κατέλυσέ τις, ἀλλ' οὐδ' ἡτιάσατο μὴ οὐχὶ καλῶς
 ἔχειν· ἀλλ' οὗτος ὁ Μάρκιος πρῶτος καὶ μόνος ὑπερ- 5
 ἰδὼν αὐτοῦ κειμένου καὶ κυρίου ὄντος ἡξίωσε σφετερί-
 σασθαι τὰ κοινὰ ἡμῶν, ὃ δημόται, λάφυρα, πέρυσι
 καὶ οὐ πάλαι. ποιησαμένων γὰρ ὑμῶν καταδρομῆν 3
 τῆς Ἀντιατῶν γῆς καὶ πολλὰ μὲν σώματα, πολλὰ δὲ
 βοσκήματα, πολλὸν δὲ σῖτον, πολλὰ δ' ἄλλα χρήματα 10
 περιβαλομένων οὔτε τῷ ταμίᾳ ταῦτ' ἀπέδειξεν οὔτ'
 αὐτὸς ἀποδόμενος εἰς τὸ δημόσιον ἀνήνεγκε τὸ ἀργύ-
 ριον, ἀλλὰ διένειμε καὶ κατεχαρίσατο τοῖς ἑαυτοῦ φί-
 λοις ἅπασαν τὴν λείαν· τοῦτο δὲ τυραννίδος τεκμήριον
 εἶναι φημι τὸ ἔργον· πῶς γὰρ οὐ; δὲ τοὺς ἑαυτοῦ κό- 15
 λακὰς τε καὶ σωματοφύλακας καὶ τῆς μελλούσης τυραν-
 νίδος συνεργοὺς ἐκ τῶν δημοσίων εὐηργέτει χρημάτων·
 1462καὶ νόμου κατάλυσιν εἶναι φανερὰν ταύτην λέγω. δυνεῖν 4
 δὴ θάτερον ἀποφηνάτω παρελθὼν Μάρκιος, ἢ ὥς οὐ
 διένειμε τὰ λάφυρα τοῖς ἑαυτοῦ φίλοις, ἀ ἔλαβεν ἐκ 20
 τῆς πολεμίας, ἢ ὥς ταῦτα ποιῶν οὐ καταλύει τοὺς
 νόμους· ὧν οὐδέτερον ἔξει πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. αὐτοὶ
 γὰρ ἀμφοτέρω ἴστε, καὶ τὸν νόμον καὶ τὸ ἔργον, καὶ
 οὐκ ἔνεσθ' ὑμῖν ἀποψηφισαμένοις αὐτοῦ τὰ δίκαια καὶ

1 ἀπεμπολεῖ Ο ἀπεμπολ(εῖ) B corr. Kiessling 5 οὗτος
 μὲν οὖν ὁ Μάρκιος c. Kiessling ἀλλ' οὗτος ὁ Μ. πρῶτος καὶ
 μόνος Kayser Ann. phil. 1868 p. 815 6 ὄντος μόνος Α ὄντος
 πρῶτος καὶ μόνος B 8 ὅμων] αὐτῶν Α 11 περιβαλλομένων
 Β | ταῦθ' ὁπέδειξεν Bb 17 ἐκ add. B | εὐεργετεῖ Β | χρημά-
 των τε καὶ Α 19 ἀπεφνήατο Ba 24 καὶ [τά] εὐόρκα Cobet
 Obs. p. 147

τὰ εὖορκα δοκεῖν ἐγνωκέναι. ἐάσας δὴ τοὺς στεφάνους καὶ τὰ ἀριστεία καὶ τὰ τραύματα καὶ τὴν ἄλλην τερατεῖαν πρὸς ταῦτα λέγε, ὦ Μάρκιε· παραδίδωμι γὰρ ἤδη σοι τὸν λόγον.

- 5 LXIII. Τοῦτο τὸ κατηγόρημα πολλὴν ἐποίησε τὴν ἐπὶ θάτερα μεταβολήν. οἱ μὲν γὰρ ἐπιεικέστεροί τε καὶ σπουδάζοντες ὑπὲρ ἀφέσεως τοῦ ἀνδρὸς μαλακώτεροι τούτων ἀκούσαντες ἐγένοντο, τὸ δὲ κακώθεις ἄπαν, ὃ τοῦ δήμου πλεῖστον μέρος ἦν, ἐκ παντὸς ἀπο-
 10 λέσαι τὸν ἄνδρα δήπου προθυμούμενον, ἔτι μᾶλλον εἰς ταῦτ' ἐπερρώσθη μεγάλης ἀφορμῆς καὶ φανερώς¹⁴
 2 λαβόμενον. ἦν γὰρ ἀληθὴς ἡ τῶν λαφύρων διάδοσις, οὐ μὴν ἐκ προαιρέσεώς γε πονηρᾶς καὶ ἐπὶ κατασκευῇ τυραννίδος, ὥς ὁ Δέκιος ᾗτιᾶτο, γενομένη, ἀλλ' ἀπὸ
 15 παντὸς τοῦ βελτίστου καὶ ἐπανορθώσεως ἕνεκα τῶν κατεχόντων τὰ κοινὰ κακῶν. στασιάζοντος γὰρ ἔτι καὶ διεστηκότος ἀπὸ τῶν πατρικίων τοῦ πλήθους τότε καταφρονήσαντες οἱ πολέμιοι καταδρομὰς τῆς χώρας ἐποι-
 οῦντο καὶ λεηλασίας συνεχεῖς· καὶ ὅποτε δόξειε τῇ
 20 βουλῇ τὴν κωλύσουσαν ταῦτα δύναμιν ἐξελθεῖν, οὐδεὶς ἐξήει τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἐπέχειρόν τε καὶ περιεώρων τὰ γινόμενα· ἡ δὲ τῶν πατρικίων χεὶρ οὐκ ἦν καθ'
 3 ἑαυτὴν ἀξιόμαχος. τοῦτο καταμαθὼν ὁ Μάρκιος ὑπέσχετο τοῖς ὑπάτοις, ἐὰν ἐπιτρέψωσιν αὐτῷ τὴν ἡγε-
 25 μουσίαν, στρατιὰν ἄξιον ἐκούσιον ἐπὶ τοὺς πολεμίους καὶ δίκην λήψεσθαι παρ' αὐτῶν ἐν τάχει. λαβὼν δὲ τὴν ἐξουσίαν συνεκάλει τοὺς τε πελάτας καὶ τοὺς φί-

4 τὸν λόγον τοῦτον τοῦτο τὸ AC 14 γινομένη B 22
 αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν Kiessling 25 στρατ(ι)αν B et saepe | ἄξιον
 O ἐξάγειν (!) Kiessling | πολέμους A

1464λους καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν οἷς ἦν βουλομένους ἀπο-
 λαῦσαι τι τῆς τοῦ στρατηγοῦ τύχης κατὰ τὰ πολέμια
 καὶ ἀρετῆς. ὥς δ' αὐτῷ χεῖρ ἀξιόμαχος ἐδόκει συν-
 εληλυθέναι, προῆγεν ἐπὶ τοῦς πολεμίους οὐθέν πω
 προειδόμενος. ἐμβαλὼν δ' εἰς χώραν πολλῶν ἀγαθῶν ⁴/₅
 μεστήν γενόμενος ἀφθόνου λείας κύριος ἐφῆκε τοῖς
 στρατιώταις ἅπαντα τὰ ληφθέντα διανείμασθαι, ἵν' οἱ
 μὲν συναράμενοι τοῦ ἔργου τὸν τῶν πόνων καρπὸν
 κομισάμενοι προθύμως ἐπὶ τὰς ἄλλας στρατείας ἀπαν-
 τῶσιν· οἱ δ' ἀποκνήσαντες ἐνθυμηθέντες, ὅσων ἀγαθῶν ¹⁰
 αὐτοῖς ἔξον μεταλαβεῖν, διὰ τὸ στασιάζειν ἀπεκωλύθη-
 σαν εἰς τὰς λοιπὰς ἐξόδους γένωνται φρονιμώτεροι.
 διάνοια μὲν τοῦ ἀνδρὸς ἥδε ἐγένετο περὶ τὸ ἔργον· ⁵
 χόλῳ δ' ὑπούλῳ καὶ φθόνῳ δυσμενῶν αὐτῇ καθ' αὐ-
 τὴν ἢ πρῶξις ἐξεταζομένη δημαγωγία τις ἐφαίνετο εἰ- ¹⁵
 1465ναι καὶ δεκασμὸς τυραννικός. ὥστε βοῆς καὶ θορύβου
 πᾶσα ἦν ἀνάπλεως ἢ ἀγορά, καὶ οὐθ' ὁ Μάρκιος πρὸς
 ταῦτ' εἶχεν, ὅ τι ἀπολογήσαιτο, οὐθ' ὁ ὕπατος οὐτ'
 ἄλλος οὐδεὶς, οἷα δὴ παραδόξου καὶ ἀπροσδοκήτου
 φανείσης ἐπὶ σφίσι τῆς αἰτίας. ἐπειδὴ δ' οὐδεὶς οὐ- ⁶/₂₀
 κέτι ἀπελογεῖτο, ἀνέδωκαν οἱ δῆμαρχοι τὴν ψῆφον ταῖς
 φυλαῖς τίμημα ἐπιγράψαντες τῇ δίκῃ φυγὴν αἰδίου,
 κατὰ δέος, οἶμαι, τοῦ μὴ ἂν ἄλῃναι τὸν ἔνδρα θανά-
 του [αὐτῷ τιμησάντων]. ὥς δ' ἐπεψηφισαν ἅπαντες,

9 στρατείας codd. ex στρατιᾶς B 11 στασιάζον O στα-
 σιάζειν c. Cobet Obs. p. 149 14 ὄλῳ O χόλῳ Kiessling 18
 ὁ om. B 19 οἷα — οὐδεὶς in mge add. Ba | περιδόξου B
 20 ἐπιφανείσης σφίσι Reiske 23 θανάτω αὐτὸν A 24 τι-
 μήσαντες O τιμησάντων c. Reiske τιμηθέντος Cobet Obs. p. 150
 αὐτῷ τιμήσαντες uncis seclusi, cum ad τίμημα ἐπιγράψαντες
 adscripta ea esse pro explorato haberem

διαριθμουμένων τῶν ψήφων οὐ μέγα τὸ διάλλαγμα
ἐφάνη. μιᾶς γὰρ καὶ εἴκοσι τότε φυλῶν οὐσῶν, οἷς ἡ^{146ε}
ψήφος ἀνεδόθη, τὰς ἀπολυνούσας φυλὰς ἔσχεν ὁ Μάρ-
κιος ἐννέα· ὥστ' εἰ δύο προσήλθον αὐτῷ φυλαί, διὰ^{146ι}
5 τὴν ἰσοψηφίαν ἀπελέλυτ' ἂν, ὥσπερ ὁ νόμος ἡξίου.

LXV. Αὕτη πρώτη κατ' ἀνδρὸς πατρικίου πρόσ-
κλησις εἰς τὸν δῆμον ἐγένετο ἐπὶ δίκῃ. καὶ ἀπ' ἐκεί-
νου τοῦ χρόνου τοῖς ὕστερον λαμβάνουσι τὴν τοῦ
δήμου προστασίαν ἔθος κατέστη καλεῖν οὓς δόξειε τῶν
¹⁰ πολιτῶν δίκην ὑφέξοντας ἐπὶ τοῦ δήμου· καὶ ἐνθὲνδε
ἀρξάμενος ὁ δῆμος ἦρθη μέγας, ἡ δ' ἀριστοκρατία
πολλὰ τοῦ ἀρχαίου ἀξιώματος ἀπέβαλε βουλῆς τε με-
τέχειν ἐπιτρέπουσα τοῖς δημοτικοῖς καὶ ἀρχὰς μετιέναι¹⁴⁶⁸
συνγχωροῦσα ἱερῶν τε προστασίας λαμβάνειν οὐ καλῶ-
¹⁵ ονσα καὶ ὅσα ἄλλα τιμιώτατα ἦν καὶ ἴδια τῶν πατρι-
κίων μόνων ἅπασι κοινωσαμένη, τὰ μὲν ὑπ' ἀνάγκης
τε καὶ ἄκουσα, τὰ δ' ἐκ προνοίας τε καὶ σοφίας, ὑπὲρ
2 ὧν κατὰ τὸν οἰκεῖον καιρὸν ἐρῶ. τοῦτο μέντοι τὸ ἔθος,
[λέγω δὲ] τὸ καλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει θυναστεύον-
²⁰ τας ἐπὶ δίκῃ, ἧς ὁ δῆμος ἐγίνετο κύριος, πολλὰς ἂν
παράσχοι λόγων ἀπορμὰς τοῖς ἐπαινεῖν αὐτὸ βουλο-
μένοις ἢ ψέγειν. πολλοὶ μὲν γὰρ ἦδη καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ
ἄνδρες οὐκ ἄξια τῆς ἀρετῆς ἔπαθον, αἰσχυρῶς καὶ κα-
κῶς τὰς ψυχὰς ὑπὸ τῶν δημάρχων ἀφαιρεθέντες· πολ-
²⁵ λοι δ' αὐθάδεις καὶ τυραννικοὶ τοὺς τρόπους λόγον

2 de tribuum numero falso a Dionysio relato cf. Mommsen de Tribubus p. 9 et Schweglerum Hist. Rom. II p. 352
5 ἀπελόμετ' O ἀπελέλυτ' Cobet Obs. p. 150 6 πρόκλησις O
corr. Reiske 7 καὶ add. B 10 ὑπὸ O ἐπὶ Kiessling 14
μεταλαμβάνειν c. Kiessling 19 λέγω δὲ om. O praeter B
20 ἐγίνετο τότε κύριος Kiessling 25 τοῖς τρόποις O corr. Grasse-
berger Philologus 28 (1869) p. 547

ἀναγκασθέντες ὑποσχέιν τοῦ βίου καὶ τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων δίκας τὰς προσηκούσας ἔδοσαν. ὁπότε μὲν οὖν 3
ἀπὸ τοῦ κρατίστου γένοιντο αἱ διαγνώσεις, καὶ καθαι-
ρεθεῖν τὰ τῶν μεγάλων ἀνχλήματα σὺν δίκῃ, μέγα τι
καὶ θαυμαστὸν ἐφαίνετο εἶναι χρῆμα καὶ ὑπὸ πάντων 5
169 ἐπηνεῖτο, ὁπότε δ' ἀρετὴ φθονηθεῖσα ἀνδρὸς τὰ κοινὰ
εὔ διοικούντος ἀδίκως ἀναιρεθείη, δεινόν τι τοῖς ἄλλοις
κατεφαίνετο, καὶ οἱ τοῦ ἔθους ἄρξαντες κατηγοροῦντο.
πολλάκις τε βουλευσάμενοι οἱ Ῥωμαῖοι, πότερα χρῆ
καταλύσαι αὐτὸ ἢ φυλάττειν, οἷον παρὰ τῶν προγόνων 10
παρέλαβον, οὐθέν ἐπέθηκαν τῇ βουλῇ πέρας. εἰ δὲ 4
δεῖ καὶ αὐτὸν ἀποφήνασθαι περὶ τηλικούτων πραγμά-
των γνώμην, ἐμὸι δοκεῖ τὸ μὲν ἔθος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ
ἐξεταζόμενον χρήσιμον εἶναι καὶ πόλει τῇ Ῥωμαίων
ἀναγκαιότατον, κρεῖττον δὲ καὶ χεῖρον γίνεσθαι παρὰ 15
τοὺς τῶν δημάρχων τρόπους. ὅταν μὲν γὰρ τύχωσι
τῆς ἐξουσίας ταύτης ἄνδρες δίκαιοι καὶ σώφρονες καὶ
τὰ κοινὰ ἀναγκαιότερα τῶν ἰδίων τιθέμενοι, ὁ μὲν
ἀδικῶν τὰ κοινὰ τιμωρίαν δούς, ἦν προσῆκε, πολὺ
δέος τοῖς ὅμοιαι παρεσκευασμένοις δρᾶν ἐνειργάσατο, 20
ὁ δ' ἀγαθὸς καὶ ἀπὸ τοῦ κρατίστου πρὸς τὰ κοινὰ
παριῶν οὔτε δίκην ἀσχήμονα ὑπέσχευ οὔτ' εἰς αἰτίας
ἄλλοτρίους τῶν ἐπιτηδευμάτων κατέστη. ὅταν δὲ πο- 5
470 νηροὶ καὶ ἀκόλαστοι καὶ φιλοκερδεῖς ἄνθρωποι τηλι-
καύτης ἐξουσίας τύχωσι, τάναντία τούτων γίνεται. ὥστ' 25
οὐ τὸ ἔθος ἐπανορθοῦσθαι προσῆκεν ὥς ἡμαρτημένον,
ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως ἄνδρες καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τοῦ δη-

9 οἱ om. O praeter B 12 αὐτὸν ἐμὲ O praeter BC εἰ δ'
ἐμὲ δεῖ καὶ αὐτὸν Cobet Obs. p. 150 20 ἐν(ει)ργάσατο B
22 προίων O παριῶν Kiessling 23 ἄλλοτρίας B

μου γενήσονται προστάται καὶ μὴ τοῖς τυχοῦσι τὰ μέ-
γιστα εἰκῇ ἐπιτραπήσεται.

LXVI. Ἡ μὲν δὴ πρώτη Ῥωμαίοις ἐμπεσοῦσα μετὰ
τὴν ἐκβολὴν τῶν βασιλέων στάσις ἔσχε τοιαύτας αἰτίας
5 καὶ εἰς τοῦτο κατέσκηψε τὸ τέλος· ἐμήκυνα δὲ τὸν
ὑπὲρ αὐτῶν λόγον τοῦ μή τινα θανμάσαι, πῶς ὑπέμει-
ναν οἱ πατρίκιοι τηλικαύτης ἐξουσίας ποιῆσαι τὸν δῆμον
κύριον, οὔτε σφαγῆς τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν γενομένης
οὔτε φυγῆς, οἷον ἐν ἄλλαις πολλαῖς ἐγένετο πόλεσι.
10 ποθεῖ γὰρ ἕκαστος ἐπὶ τοῖς παραδόξοις ἀκονίσμασι τὴν
αἰτίαν μαθεῖν καὶ τὸ πιστὸν ἐν ταύτῃ τίθεται μόνῃ.
2 ἔλογιζόμην οὖν, ὅτι μοι πολλοῦ καὶ τοῦ παντὸς δεήσει
πιστὸς εἶναι ὁ λόγος, εἰ τοσοῦτον ἔφην μόνον, ὅτι
παρήκαν οἱ πατρίκιοι τοῖς δημοτικοῖς τὴν ἐαυτῶν δυ-
14 ναστείαν, καὶ ἐξὸν αὐτοῖς ἐν ἀριστοκρατίᾳ πολιτεύεσθαι
τὸν δῆμον ἐποίησαν τῶν μεγίστων κύριον, δι' ἃς δὲ
συνεχωρήθη ταῦτ' αἰτίας παρέλιπον· διὰ τοῦτ' ἐπεξήλ-
3 θον ἀπάσας. καὶ ἐπειδὴ οὐχ ὅπλοισι ἀλλήλους βιασά-
μενοι καὶ προσαναγκάσαντες, ἀλλὰ λόγοις πείσαντες
20 μεθήρμωσαν, παντὸς μάλιστα ἀναγκαῖον ἡγησάμην εἶναι
τοὺς λόγους αὐτῶν διεξελεῖν, οἷς τότ' οἱ δυναστεύ-
σαντες ἐν ἑκατέροις ἐχρήσαντο. θανμάσαιμι δ' ἂν, εἴ
τινες τὰς ἐν τοῖς πολέμοις πράξεις ἀκριβῶς οἴονται
δεῖν ἀναγράφειν, καὶ περὶ μίαν ἔστιν ὅτε μάχην πολ-
25 λούς ἀναλίσκουσι λόγους, τόπων τε φύσεις καὶ ὀπλι-
σμῶν ιδιότητας καὶ τάξεων τρόπους καὶ στρατηγῶν
παρακλήσεις καὶ τᾶλλα διεξιόντες ὅσα τῆς νίκης αἰτία

6 αὐτῆς c. Sylburg 13 ὁ om. B | εἰ] οὐ ABb οὐ Ba
14 παρή(κ)αν B 17 παρέλιπον μάλλον δὲ διὰ τοῦτο A 20
μεθηρμόσαντο c. Reiske 28 τὰς μὲν Cobet Obs. p. 151

τοῖς ἐτέροις ἐγένετο· πολιτικὰς δὲ κινήσεις καὶ στάσεις ἀναγράφοντες οὐκ οἴονται δεῖν ἀπαγγέλλειν τοὺς λό-
 1472 γους, δι' ὧν αἱ παράδοξοι καὶ θαυμασταὶ πράξεις ἐ-
 τελέσθησαν. εἰ γάρ τι καὶ ἄλλο τῆς Ῥωμαίων πόλεως 4
 μέγα ἐγκώμιόν ἐστι καὶ ζηλοῦσθαι ὑπὸ πάντων ἀνθρώ- 5
 πων ἄξιον κἀκεῖνο ἐγένετο κατ' ἐμὴν δόξαν τὸ ἔργον,
 μᾶλλον δ' ὑπὲρ ἅπαντα πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ὄντα
 λαμπρότατον, τὸ μῆτε τοὺς δημοτικοὺς καταφρονήσαν-
 τας τῶν πατρικίων ἐπιχειρήσαι αὐτοῖς, καὶ πολὺν ἐργα-
 σαμένους τῶν κρατίστων φόνον ἅπαντα τὰ κείνων παρα- 10
 λαβεῖν, μῆτε τοὺς ἐν τοῖς ἀξιώμασιν ἢ διὰ σφῶν αὐτῶν
 ἢ ξενικαῖς ἐπικουρίαις χρησαμένους διαφθεῖραι τὸ δη-
 μοτικὸν ἅπαν καὶ τὸ λοιπὸν οἰκεῖν ἀδεῶς τὴν πόλιν·
 ἀλλ' ὥσπερ ἀδελφοὺς ἀδελφοῖς ἢ παιδας γονεῦσιν ἐν 5
 οἰκίᾳ σώφρονι περὶ τῶν ἴσων <καὶ> δικαίων διαλεγό- 15
 μένους πειθοὶ καὶ λόγῳ διαλύεσθαι τὰ νεῖκη, ἀνήμεστον
 δ' ἢ ἀνόσιον ἔργον μηθὲν ὑπομεῖναι δοῦσαι κατ' ἀλλή-
 λων· οἶα Κερκυραῖοί τε κατὰ τὴν στάσιν εἰργάσαντο
 καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μιλήσιοι καὶ Σικελία πᾶσα καὶ συχναὶ
 ἄλλαι πόλεις. ἐγὼ μὲν οὖν διὰ ταῦτα προειλόμην 20
 1473 ἀκριβεστέραν μᾶλλον ἢ βραχυτέραν ποιήσασθαι τὴν
 διήγησιν· κρινέτω δ' ἕκαστος ὡς βούλεται.

LXVII. Τότε δ' οὖν τῆς δίκης τοῦτο λαβούσης τὸ
 τέλος ὁ μὲν δῆμος ἀπελύετο προσειληφῶς ἀνόητον
 αὔχημα καὶ καθηρηκέναι τὴν ἀριστοκρατίαν οἰόμενος, 25
 οἱ δὲ πατρικοίοι κατηφεῖς τε καὶ ταπεινοὶ καὶ δι' αἰ-

7 πολλὰ add. B 9 ἐργασαμένοις B 15 ἴσων δικαίων
 B καὶ δικαίων c. Kiessling ἴσων del. Kayser Ann. phil.
 1868 p. 815 24 προειληφῶς B προῖληφῶς C 25 οἰόμενος
 B νομίας R

τίας ἔχοντες τὸν Οὐαλέριον, ὑφ' οὗ πεισθέντες ἐπέ-
 τρεψαν τῷ δήμῳ τὴν δίκην· ἦν τ' οἰμωγὴ καὶ δάκρυα
 τῶν οἰκτειρόντων τε καὶ προπεμπόντων τὸν Μάρκιον.
 2 αὐτὸς δ' ὁ Μάρκιος οὐτ' ἀνακλαυσάμενος ὥφθη τὰς
 5 αὐτοῦ τύχας οὐτ' ἀποιμώξας οὐτ' ἄλλο εἰπὼν ἢ δρά-
 σας ἀνάξιον τῆς ἑαυτοῦ μεγαλοφροσύνης οὐδ' ὀτιοῦν·
 ἔτι δὲ μᾶλλον ἐδήλωσε τὴν γενναιότητα καὶ <τὴν>
 καρτερίαν τῆς γνώμης, ἐπειδὴ οἰκαδὲ ἀφικόμενος γυ-
 ναῖκά τ' εἶδε καὶ μητέρα καταρρηγνυμένας τοὺς πέπλους
 10 καὶ τὰ στέρνα τυπτούσας καὶ οἷα εἰκὸς ἔστιν ἐπὶ τοι-1471
 αὐταῖς συμφοραῖς λέγειν τὰς ἀποξευγνυμένας ἀπὸ τῶν
 ἀναγκαιοτάτων σφίσι θανάτοις ἢ φυγαῖς ἀναβοώσας.
 3 οὐθὲν γὰρ πρὸς τὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους τῶν γυ-
 ναικῶν ἔπαθεν, ἀσπασάμενος δ' αὐτὰς μόνον, καὶ παρα-
 15 καλέσας γενναίως φέρειν τὰς συμφοράς, τοὺς τε παῖδας
 αὐταῖς παρακαταθέμενος· ὁ γὰρ πρεσβύτερος τῶν παί-
 δων ἦν δέκα γεγονὼς ἔτη, ὁ δὲ νεώτερος ἔτι ὑπαγκά-
 λιος· ἄλλο δ' οὐθὲν οὔτε φιλοφρονησάμενος <οὔτε δι-
 οικήσάμενος> οἷς εἰς τὴν φυγὴν χρήσεσθαι ἐμελλεν,
 20 ἐξῆει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὰς πύλας οὐθενὶ δηλώσας,
 ὅποι τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσονται.

LXVIII. Ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις καθῆκε μὲν
 ὁ τῶν ἀρχαιρεσιῶν καιρὸς, ὕπατοι δ' ἀπεδείχθησαν ὑπὸ
 τοῦ δήμου Κόιντος Σουλπίκιος Καμερίνος καὶ Σέργιος1475

1 π<ει>σθέντες B 7 καὶ τὴν καρτερίαν c. Kiessling cf.
 Suidam s. v. Μάρκιος 13 γὰρ add. B 16 παραθέμενος
 AB παρακαταθέμενος c. Reiske | ὁ γὰρ — παίδων add. Bmg
 18 post φιλοφρονησάμενος add. Sylburg οὔτε λαβὼν vel aliud
 simile, Reiske οὐτ' ἐπιφερόμενος, Sintenis Em. Dion. I 24 οὔτε
 διοικήσάμενος verbis VIII 41, 5 coll.; an κατασκευασάμενος? 21
 ὅπου AB ὁπὸ C

*Λάρκιος Φλαύιος τὸ δεύτερον. ταραχαὶ δέ τινες ἐνέ-
 πιπτον ἐκ δειμάτων δαιμονίων τῇ πόλει συχναί· ὕψεις
 τε γὰρ οὐκ εἰωθυῖαι ἐφαίνοντο πολλοῖς, καὶ φωναὶ
 ἠκούοντο οὐδενὸς ὄντος τοῦ φθεγγομένου, γοναί τ'
 ἀνθρώπων καὶ βοσκημάτων πολὺ ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν 5
 ἐκβεβηκυῖαι εἰς τὸ ἄπιστόν τε καὶ τερατῶδες ἐφέροντο,
 χρησμοὶ τ' ἤδοντο ἐν πολλοῖς χωρίοις, καὶ θειασμοῖς
 κάτοχοι γυναικες οἰκτρὰς ἐμαντεύοντο καὶ δεινὰς τῇ
 πόλει τύχας. ἤψατο δέ τις καὶ νόσος τοῦ πλήθους 2
 λοιμικὴ καὶ πολλὴν ἐποίησε βοσκημάτων φθοράν· ἀν- 10
 θρώπων μέντοι θάνατος οὐ πολλὸς ἐγένετο, ἀλλ' ἄχρι
 νόσων τὸ δεινὸν ἐχώρησεν· τοῖς μὲν δὴ ταῦτ' ἐδόκει
 κατὰ θεοῦ γινέσθαι γνώμην νεμεσῶντος, ὅτι τὸν ἄρι-
 1476στον τῶν πολιτῶν ἐξήλασαν τῆς πατρίδος, τοῖς δ'
 οὐδὲν τῶν γινομένων θεοῦ ἔργον, ἀλλὰ τυχηρὰ καὶ 15
 ταῦτα καὶ τάλλα πάντα ἀνθρώπεια εἶναι πάθη. ἐπειθ' 3
 ἦκέ τις ἐπὶ τὸ συνέδριον τῆς βουλῆς ἄρρωστος ἐπὶ κλι-
 νιδίου κοιμζόμενος, Τίτος Λατίνιος ὄνομα, πρεσβύτερός
 τ' ἀνὴρ καὶ οὐσίας ἱκανῆς κύριος, αὐτουργὸς δὲ καὶ
 τὸν πλείω χρόνον τοῦ βίου ζῶν ἐν ἀγροῷ. οὗτος εἰς 20
 τὴν βουλὴν ἐνεχθεὶς ἔφη δόξαι καθ' ὕπνον ἐπιστάντα
 τὸν Καπιτώλιον Δία λέγειν αὐτῷ· Ἴδι, Λατίνιε, καὶ
 λέγε τοῖς πολίταις, ὅτι μοι τῆς νεωστὶ πομπῆς τὸν
 ἡγούμενον ὀρχηστὴν οὐ καλὸν ἔδωκαν, ἵν' ἀναθῶνται
 τὰς ἐορτὰς καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐτέρας ἐπιτελέσωσιν· οὐ γὰρ 25*

5 ἢ βοσκημάτων O καὶ βοσκημάτων Sintenis Em, Dion. III 11
 15 ἀλλ(ᾶ) . . . ταῦτα, rasura sequitur, in qua καὶ πάντα vi-
 dentur scripta fuisse, deinde πάντα ἀνθρώπεια Ba ἀλλὰ ταῦτα
 πάντα Bb τυχηρὰ καὶ Cmg καὶ τάλλα Cmg 18 Λατίνιος O
 Λατίνιος Kiessling 22 Λατίνιε ras. ex Λατίνιε B 23 τῇ
 — πομπῇ O τῆς — πομπῆς Hertlein Hermes X 417

- 4 δέδεγμαι ταύτας. αὐτὸς δ' ἐκ τῶν ὕπνων ἔφησεν ἀνα-
 στὰς παρ' οὐδὲν ἡγήσασθαι τὸ ὕναρ, ἀλλ' ἐν τι τῶν
 πολλῶν καὶ ἀπατηλῶν ὑπολαβεῖν. ἔπειτ' αὐτῷ πάλιν
 κατὰ τοὺς ὕπνους ἐπιφανέν ταὐτὸ εἰδωλον τοῦ θεοῦ
 5 χαλεπαίνειν τε καὶ ἀγανακτεῖν, ὅτι οὐκ ἀπήγγειλε πρὸς¹⁴
 τὴν βουλὴν τὰ κελευσθέντα, καὶ ἀπειλεῖν, εἰ μὴ τοῦτο
 δράσει διὰ ταχέων, ὅτι σὺν μεγάλῳ μαθήσεται κακῷ
 μὴ ὀλιγορεῖν τῶν δαιμονίων. ἰδὼν δὲ καὶ τὸ δεύτε-
 ρον ὕναρ, τὴν αὐτὴν ἔφη ποιήσασθαι περὶ αὐτοῦ θόξαν,
 10 καὶ ἅμα δι' αἰσχύνης [ἔχειν] τὸ πρᾶγμα λαβεῖν, ἀνήρ
 αὐτουργὸς καὶ γέρων ὀνείρατα πρὸς τὴν βουλὴν ἐκφέ-
 ρειν ὅττις καὶ δειμάτων μεστά, μὴ καὶ γέλωτα ὄφλη.
 5 ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις τὸν υἱὸν αὐτοῦ νέον <ὄντα>
 καὶ καλὸν οὔτε ὑπὸ νόσων οὔτε ὑπ' ἄλλης τινὸς αἰτίας
 15 φανερῶς ἀναρπασθέντα αἰφνιδίως ἀποθανεῖν· καὶ αὐθις
 τὴν τοῦ θεοῦ ὄψιν φανείσαν ἐν τοῖς ὕπνοις δηλοῦν,
 ὅτι τῆς ὑπεροψίας καὶ τῆς καταφρονήσεως τῶν αὐτοῦ
 λόγων τὴν μὲν ἤδη δέδωκε δίκην τὸν υἱὸν ἀφαιρεθεὶς,
 6 τὰς δ' ὀλίγον ὕστερον δώσει. ταῦτα δ' ἀκούσας ἔφη¹⁴
 20 καθ' ἡδονὴν δέξασθαι τὸν λόγον, εἰ μέλλοι θάνατος
 αὐτῷ ἐλεύσεσθαι παρημεληκότι τοῦ βίου· τὸν δὲ θεὸν
 οὐ ταύτην αὐτῷ προσθεῖναι τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰς
 ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀφορήτους καὶ δεινὰς
 ἐμβαλεῖν ἀλγηθόνας, ὥστε μηδὲν ἄρθρον ἄνευ κατατά-
 25 σεως τῆς ἐσχάτης δύνασθαι κινεῖν. τότε δὴ τοῖς φρί-

1 * ἔφη O ἔφησεν correxi 8 καὶ δεύτερον τὸ ὕναρ Sin-
 tenis Em. Dion. III 16 10 ἔχειν del. Reiske 11 ἐκφέρειν
 O ἐκφέρων c. Reiz ad Lucian. rhet. praec. 24 13 ὄντα add.
 Reiske 15 συναρπασθέντα O corr. Kiessling 16 <ὄψιν> B
 17 καὶ om. B 22 προθεῖναι c. Kiessling 24 καταστάσεως
 O corr. Sylburg

λοις κοινωνώμενος τὰ συμβεβηκότα καὶ κελευσθεὶς ὑπ' ἐκείνων ἤκειν ἐπὶ τὴν βουλὴν. διεξιὼν δὲ ταῦτα κατὰ μικρὸν ἐδόκει τῶν ἀλγηδόνων ἀπαλλάττεσθαι· καὶ ἐπειδὴ πάντα διεξῆλθεν ἀναστὰς ἐκ τοῦ κλινιδίου καὶ τὸν θεὸν ἀναβοήσας ἀπῆει τοῖς ἑαυτοῦ ποσὶ διὰ τῆς πόλεως οἴκαδε ὑγιής.

LXVIII. Ἡ δὲ βουλὴ δέους ἀνάπλεως ἐγένετο, καὶ ἄχανής ἦν ἕκαστος οὐκ ἔχων συμβαλεῖν, ὃ τι τὸ δηλούμενον ἦν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ποτε ὁ τῆς πομπῆς 1479 ὀρχηστῆς προηγουμένος οὐ καλὸς αὐτῷ ἐφάνη. ἔπειτα 10 λέγει τις ἐξ αὐτῶν ἀναμνησθεὶς τὸ γενόμενον, καὶ πάντες ἐμαρτύρησαν. ἦν δὲ τοιόνδε· ἀνὴρ Ῥωμαῖος οὐκ ἀφανὴς θεράπωντα ἴδιον ἐπὶ τιμωρίᾳ θανάτου παραδοὺς τοῖς ὁμοδούλοις ἄγειν, ἵνα δὴ περιφανὴς ἢ τιμωρία τοῦ ἀνθρώπου γένηται, δι' ἀγορᾶς αὐτὸν ἐκέ- 15 λευσε μαστιγούμενον ἔλκειν καὶ εἴ τις ἄλλος ἦν τῆς πόλεως τόπος ἐπιφανὴς ἡγούμενον τῆς πομπῆς, ἦν ἔστελλε τῷ θεῷ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἢ πόλιν. οἱ 2 δ' ἄγοντες τὸν θεράποντα ἐπὶ τὴν τιμωρίαν τὰς χεῖρας ἀποτείναντες ἀμφοτέρως καὶ ξύλῳ προσδήσαντες παρὰ 20 1480 τὰ στέφνα τε καὶ τοὺς ὤμους καὶ μέγρι τῶν καρπῶν διήκοντι παρηκολούθουν ξαίνοντες μάλιστα γυμνὸν ὄντα. ὁ δ' ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ κρατούμενος ἐβόα τε φωνὰς δυσφήμους, ὡς ἢ ἀλγηδὼν ἐβούλετο, καὶ κινήσεις διὰ τὴν αἰκίαν ἀσχήμονας ἐκινεῖτο. τοῦτον δὲ πάντες ἐνό- 25

2 ἦκε. v Ba ἦκεν ABb 9 ὁ πρὸ τῆς B 10 προηγό-
μενος A ἀγόμενος B προηγούμενος Sylburg 19 ἐπὶ τιμωρίᾳ
c. Garrer Obs. p. 75 22 ἐ<αι>νοντ<ε>ς B 23 ἐν del.
Kiessling 25 ἐποιεῖτο A ἐκινεῖτο B idemque Plutarchus
Coriol. p. 24 legit

μισαν εἶναι τὸν ὑπὸ τοῦ θεοῦ μηνυόμενον ὀρχηστὴν οὐ καλόν.

LXX. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τοῦτο γέγονα τῆς ἱστορίας τὸ μέρος, οὐκ οἶομαι δεῖν τὰ περὶ τὴν ἑορτὴν ἐπιτε-
 5 λούμενα ὑπ' αὐτῶν παρελθεῖν, οὐχ ἵνα μοι χαριεστέρα γένηται προσθήκας λαβοῦσα θεατρικὰς καὶ λόγους ἀν-
 θροτέρους ἢ διήγησις, ἀλλ' ἵνα τῶν ἀναγκαίων τι πιστώσῃται πραγμάτων, ὅτι τὰ συνοικίσαντα ἔθνη τὴν
 10 Ῥωμαίων πόλιν Ἑλληνικὰ ἦν ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀποικισθέντα τόπων, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι
 2 βάρβαρα καὶ ἀνέστια· ὑπεσχόμεν γὰρ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς πρώτης γραφῆς, ἦν περὶ τοῦ γένους αὐτῶν συνταξά-
 μενος ἐξέδωκα, μυρίοις βεβαιώσῃν τεκμηρίοις τὴν¹⁴⁸¹
 15 προόδου, ἔθνη καὶ νόμιμα καὶ ἐπιτηδεύματα παλαιὰ παρεχόμενος αὐτῶν, ἃ μέχρι τοῦ κατ' ἐμὲ φυλάττουσι
 χρόνου, οἷα παρὰ τῶν προγόνων ἐδέξαντο· οὐχ ἡγρού-
 μενος ἀποχρῆν τοῖς ἀναγράφευσι τὰς ἀρχαίας καὶ τοπι-
 κὰς ἱστορίας, ὥς παρὰ τῶν ἐπιχωρίων αὐτὰς παρέλαβον,
 ἀξιοπίστως διελθεῖν, ἀλλὰ καὶ μαρτυριῶν οἰόμενος αὐ-
 20 τὰς δεῖν πολλῶν καὶ δυσαντιλέκτων, εἰ μέλλουσι πισταὶ
 3 φανήσεσθαι. ἐν αἷς πρῶτα καὶ κυριώτατα πάντων εἶναι περὶ τὰ γινόμενα καθ' ἑκάστην πόλιν περὶ
 θεῶν καὶ δαιμόνων πατέρας σεβασμούς. ταῦτα γὰρ ἐπὶ
 μῆκιστον χρόνον διὰ φυλακῆς ἔχει Ἑλλὰς τε καὶ βάρ-
 25 βαρος χώρα, καὶ οὐθὲν ἀξιοὶ καινοτομεῖν εἰς αὐτὰ ὑπὸ
 4 δέλματος κρατουμένη μηνιμάτων δαιμονίων. μάλιστα
 δὲ τοῦτο πεπόνθασιν οἱ βάρβαροι διὰ πολλὰς αἰτίας,

8 συνοικήσαντα Bb 20 δεῖν αὐτοῖς Kiessling 22 τοὺς
 γινόμενους A 23 πατέρων σεβασμοῦ B 26 κρατουμένη del.
 Cobet Obs. p. 150

ὅς οὐ καιρὸς ἐν τῷ παρόντι λέγειν, καὶ χρόνος οὐθὲς
 μέχρι τοῦ παρόντος ἀπομαθεῖν ἢ παρανομῆσαι τι περὶ
 182 τοὺς ὀργιασμοὺς τῶν θεῶν ἐπεισεν οὗτ' Αἰγυπτίους
 οὔτε Αἰθῡας οὔτε Κελτοὺς οὔτε Σκύθας οὗτ' Ἰνδοὺς
 οὗτ' ἄλλο βάρβαρον ἔθνος οὐδὲν ἀπλῶς· εἰ μὴ τινες 5
 ὕφ' ἐτέρων ἐξουσία ποτὲ γενόμενοι τὰ τῶν κρατησάν-
 των ἠναγκάσθησαν ἐπιτηδεύματα μεταλαβεῖν. τῇ δὲ
 Ῥωμαίων πόλει τοιαύτης οὐδέποτε πειραθῆναι συνέβη
 τύχης, ἀλλ' αὐτὴ τὰ δίκαια τάττει διὰ παντὸς ἐτέροις.
 εἰ δὴ βάρβαρον αὐτῶν τὸ γένος ἦν, τοσούτου ἂν ἐδέ- 5
 10 ησαν αὐτοὶ τὰ πατρῷα ἱερὰ καὶ τοὺς ἐπιχωρίους ἐθι-
 σμοὺς ἀπομαθεῖν, δι' οὗς εἰς τοσαύτην προῆλθον εὐ-
 δαιμονίαν, ὥστε καὶ τοῖς ἄλλοις ἄπασιν, ὧν ἥρχον, ἐν
 καλῷ κατέστησαν τοὺς θεοὺς τοῖς σφετέρους τιμᾶν νομί-
 μοις· καὶ οὐδὲν ἂν ἐκώλυσεν ἅπαν ἐκβεβαρβαρωσθαι 15
 τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ Ῥωμαίων ἐβδόμην ἤδη κρατούμενον
 ὑπ' αὐτῶν γενεάν, εἴπερ ἦσαν βάρβαροι.

83 LXXI. Ἐτέρος μὲν οὖν ἀποχρῆν ἂν ὑπέλαβε καὶ
 αὐτὰ τὰ νῦν πραττόμενα ἐν τῇ πόλει μηνύματα οὐ
 μικρὰ τῶν παλαιῶν ἐπιτηδευμάτων ὑπολαβεῖν· ἐγὼ δ', 20
 ἵνα μὴ τις ἀσθενῇ τὴν πίστιν εἶναι ταύτην ὑπολάβῃ
 [εἴτε] κατ' ἐκείνην τὴν ἀπίθανον ὑπόληψιν, ὅτι παντὸς
 τοῦ Ἑλληνικοῦ κρατήσαντες ἀσμένως ἂν τὰ κρείττω
 μετέμαθον ἔθνη τῶν ἐπιχωρίων ὑπεριδόντες, ἐξ ἐκείνου

11 πατρῷα ἱερὰ Reiske πρῶτα ἱερὰ O sed cf. 97, 14 13
 πᾶσιν B 19 ἐπὶ τῇ πόλει O ἐν τ. π. Kiessling del. Kayser
 Ann. phil. 1868 p. 815 20 παλ(αι)ῶν B | ὑπολαβεῖν O ἀπο-
 λαβεῖν Sintenis Em. Dion. III p. 10, del. Kiessling, ὑπολαβεῖν
 c. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 553 22 εἴτε del. Portus
 εἴτε κατ' ἄλλην εἴτε κατ' ἐκείνην c. Sintenis Em. Dion. III
 p. 10

ποιήσομαι τοῦ χρόνου τὴν τέκμαρσιν, ὅτ' οὐπω τὴν
τῆς Ἑλλάδος εἶχον ἡγεμονίαν οὐδὲ ἄλλην διαπόντιον
οὐδεμίαν ἀρχήν, Κόιντῳ Φαβίῳ βεβαιωτῇ χρόμενος καὶ
οὐδεμιᾷς ἔτι δεόμενος πίστεως ἑτέρας· παλαιότατος
5 γὰρ ἀνὴρ τῶν τὰ Ῥωμαϊκὰ συνταξαμένων, καὶ πίστιν
οὐκ ἐξ ὧν ἤκουσε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς ἔγνω
παρεχόμενος.

2 Ταύτην δὴ τὴν ἑορτὴν ἐψηφίσατο μὲν ἡ βουλὴ τῶν
Ῥωμαίων ἄγειν, ὥς καὶ πρότερον ἔφην, κατὰ τὰς γενο-
10 μένας εὐχὰς ὑπὸ τοῦ δικτάτορος Αὔλου Ποστομίου,
ὅτ' ἔμελλεν ἀγωνίεσθαι πρὸς τὰς ἀποστάσας Λατίνων¹⁴
πόλεις κατὰγειν ἐπιχειρούσας Ταρκύνιον ἐπὶ τὴν ἀρχήν·
ἀναλοῦσθαι δ' ἔταξε καθ' ἑκάστον ἐνιαυτὸν εἰς τε τὰς
θυσίας καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀργυρίου πεντακοσίας μνᾶς·
15 καὶ μέχρι τοῦ Φοινικικοῦ πολέμου ταυτ' ἐδαπάνων εἰς
3 τὴν ἑορτήν. ἐν δὲ ταῖς ἱεραῖς ἡμέραις ταύταις πολλὰ
μὲν καὶ ἄλλα ἐγένετο νόμοις Ἑλληνικοῖς κατὰ τε παινη-
γυρισμοὺς καὶ ξένων ὑποδοχὰς καὶ ἐκεχειρίας, ἀ πολλὸν
ἂν ἔργον εἴη λέγειν, τὰ δὲ περὶ πομπήν τε καὶ θυσίαν
20 καὶ τὰ κατὰ τοὺς ἀγῶνας· ἀπόχρη γὰρ ἐκ τούτων καὶ
τὰ μὴ λεχθέντα ἐξετάζειν· τοιάδε.

LXXII. Πρὶν ἄρξασθαι τῶν ἀγώνων, πομπὴν ἔστελ-
λον τοῖς θεοῖς οἱ τὴν μερίστην ἔχοντες ἔξουσίαν, ἀπὸ
τοῦ Καπιτωλίου τε καὶ δι' ἀγορὰς ἄγοντες ἐπὶ τὸν
25 μέγαν ἱππόδρομον. ἡγοῦντο δὲ τῆς πομπῆς πρῶτον

5 ὁ ἀνὴρ A ἀνὴρ B ἀνὴρ c. Kiessling 13 εἰς τε] εἰ τε
A 15 φοινίκιον A 17 πανηγυριασμοὺς B 18 ἐκεχειρίας
B | πολλὸν ἔργον ἂν εἴη O praeter B 20 καὶ τὰ τοὺς A 22
πρὶν γὰρ C 23 ἔξουσίαν] οὐσίαν c. Mommsen de tribubus
p. 66 24 τοῦ Καπιτω in ras. Bb

μὲν οἱ παῖδες αὐτῶν οἱ πρόσηβοί τε καὶ τοῦ πομπεύειν
 ἔχοντες ἡλικίαν, ἱππεῖς μὲν, ὧν οἱ πατέρες τιμήματα
 ἱππέων εἶχον, πεζοὶ δ' οἱ μέλλοντες ἐν τοῖς πεζοῖς
 85 στρατεύεσθαι· οἱ μὲν κατ' ἱλας τε καὶ κατὰ λόχους,
 οἱ δὲ κατὰ συμμορίας τε καὶ τάξεις ὥς εἰς διδασκα- 5
 λείον πορευόμενοι· ἵνα φανερὰ γίνοιτο τοῖς ξένοις ἡ
 μέλλουσα ἀνδρουῖσθαι τῆς πόλεως ἀκμὴ πλήθος τε καὶ
 κάλλος οἷα τις ἦν. τούτοις ἡκολούθουν ἡνίοχοι <τὰ> 2
 τέθριππά τε καὶ <τὰς> συνωρίδας καὶ τοὺς ἀξέυκτους ἱπ-
 πους ἐλαύνοντες· μεθ' οὓς οἱ τῶν ἀθλημάτων ἀγωνισταὶ 10
 τῶν τε κούφων καὶ τῶν βαρέων τὸ μὲν ἄλλο σῶμα
 γυμνοί, τὸ δὲ περὶ τὴν αἰδῶ καλυπτόμενοι. τοῦτο
 καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἔθος ἐν Ῥώμῃ διέμενεν, ὥς ἐξ ἀρχῆς
 ἐγένετο παρ' Ἑλλήσιν· ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι καταλέλνται
 Λακεδαιμονίων αὐτὸ καταλυσάντων. ὁ δὲ πρῶτος ἐπι- 15
 χειρήσας ἀποδυσθῆναι τὸ σῶμα καὶ γυμνὸς Ὀλυμπίασι
 δραμὼν ἐπὶ τῆς πεντεκαίδεκάτης Ὀλυμπιάδος Ἀκανθος
 ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν. τὰ δὲ πρὸ τούτων δι' αἰσχύνης
 εἶχον ἅπαντες Ἕλληνες ὅλα γυμνὰ φαίνειν ἐν ταῖς
 20 ἀγῶνιαις τὰ σώματα, ὥς Ὅμηρος τεκμηριοί, μαρτύρων
 ἀξιοπιστότατος τε καὶ ἀρχαιότατος ὢν ζωννυμένους τοὺς
 ἥρωας ποιῶν. τὴν γοῦν Ἀλάντος καὶ Ὀδυσσεῶς πάλην
 ἐπὶ τῇ Πατρόκλου ταφῇ γενομένην ἀφηγοῦμένους φησί·
 Τῷ δὲ ζωσαμένῳ βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα·

1 οἱ πρόσηβοι B οἱ om. R 4 κατ' ἱλας τε καὶ λόχους c.
 Kiessling 5 ὥς om. Ba 8* τὰ et v. 11 τὰς addidi cf. VII 63, 1
 9 καὶ ἱππους ἀξέυκτους c. Kiessling 12 τὰ δὲ c. Reiske 13
 ἐξ supra lin. add. Bb 15 ὁ γὰρ c. Reiske 16 ἀποδύναι B |
 ὅλον τὸ σῶμα c. Reiske | cf. J. Rutgers ad Julii Africani Ὀλυμ-
 πιάδων ἀναγραφὴν p. 6 19 ἀναφαίνειν A 21 ἀξιοπιστό-
 τερὸς A 24 μέσον AB

4 καὶ ἔτι σαφέστερον ἐν Ὀδυσσεΐᾳ τοῦτο ποιεῖ φανερόν
ἐπὶ τῆς Ἰρου καὶ Ὀδυσσεως πυγμαῖς ἐν τοῖσδε τοῖς
ἔπεσιν·

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον· ἀντάρ Ὀδυσσεὺς
5 Ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μῆδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς
Καλοὺς τε μεγάλους τε. φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὤμοι
Στήθεά τε στιβαροὶ τε βραχίονες.

τὸν δὲ πτωχὸν οὐκέτι βουλόμενον μάχεσθαι, ἀλλ' ἀπο-
δειλιῶντα εἰσάγων τάδε εἶρηκεν·

10 Ὡς ἄρ' ἔφην· Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός·

Ἀλλὰ καὶ ὣς μνηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάρκη.

τοῦτο δὴ τὸ ἔθος ἀρχαῖον ἐν τοῖς Ἑλλησιν ὃν οἱ φυλάτ-1487
τοντες μέχρι τοῦδε Ῥωμαῖοι δῆλοι εἰσιν οὐ προσμα-
θόντες παρ' ἡμῶν ὕστερον, ἀλλ' οὐδὲ μεταθέμενοι σὺν
5 χρόνῳ καθάπερ ἡμεῖς. ἡκολούθουν δὲ τοῖς ἀγωνισταῖς
15 ὀρχηστῶν χοροὶ πολλοὶ τριχῇ νενεμημένοι, πρῶτοι μὲν
ἀνδρῶν, δεύτεροι δ' ἀγενεῖων, τελευταῖοι δὲ παίδων,
οἷς παρηκολούθουν ἀύληται τ' ἀρχαῖκοις ἐμφυσῶντες
αὐλίσκοις βραχέσιν, ὥς καὶ εἰς τόδε χρόνον γίνεται,
20 καὶ κίθαρισται λύρας ἐπταχόρδους ἑλεφαντίνας καὶ τὰ
καλούμενα βάρβιτα κρέκοντες. ὧν παρὰ μὲν Ἑλλησιν
ἐκλέλοιπεν ἡ χοῆσις ἐπ' ἑμοῦ πάτριος οὐσα· παρὰ δὲ
Ῥωμαίοις ἐν ἀπάσαις φυλάττεται ταῖς ἀρχαίαις θνηπο-
6 λίαις. σκευαὶ δὲ τῶν ὀρχηστῶν ἦσαν χιτῶνες φοινίκει
25 ζωστῆρσι χαλκίοις ἐσφιγμένοι, καὶ ξίφη παρηρημένα,

5 ῥάκεσι B 6 ὤμοι . B 12 οἱ φυλάττοντες O οἱ del.

Sylburg διαφυλάττοντες c. Sintenis Em. Dion. I p. 15 14 οὐ^{δε}
B 16 πολλοὶ A πολλοὶ B om. R 18 τε add. B | ἀρχαίως c.
Cobet Obs. p. 151 20 καὶ del. Kiessling 24 φοινικ(ει)οι
B φοινικοῖ? 25 χαλκοῖς? | περιηρημένα O corr. Reiske

καὶ λόγῃ βραχύτεραι τῶν μετρίων· τοῖς δ' ἀνδράσι
καὶ κράνη χάλκεα λόφοις ἐπισήμοις κεκοσμημένα καὶ
1488 πτεροῖς. ἤγειτο δὲ καθ' ἕκαστον χορὸν εἰς ἀνὴρ, ὃς
ἐνεδίδου τοῖς ἄλλοις τὰ τῆς ὀρχήσεως σχήματα, πρῶτος
εἰδοφορῶν τὰς πολεμικὰς καὶ συντόνους κινήσεις ἐν 5
τοῖς προκελευσματικοῖς ὡς τὰ πολλὰ ῥυθμοῖς. Ἑλλη- 7
νικὸν δ' ἄρα καὶ τοῦτ' ἦν ἐν τοῖς πάνυ παλαιῶν ἐπι-
τήδευμα, ἐνόπλιος ὀρχησις ἢ καλουμένη πυρρίχη, εἴτ'
Ἀθηναῖς πρῶτης ἐπὶ Τιτάνων ἀφανισμῷ χορεύειν καὶ
ὀρχεῖσθαι σὺν τοῖς ὅπλοις τάπινικια ὑπὸ χαρᾶς ἀρξά- 10
μένης, εἴτε παλαιότερον ἔτι Κουρήτων αὐτὴν καταστη-
σαμένων, ὅτε τὸν Δία τιθηνούμενοι θέλγειν ἐβούλοντο
189 κτύπῃ τε ὅπλων καὶ κινήσει μελῶν ἐν ῥύθμῳ καθάπερ
ὁ μῦθος ἔχει. δηλοῖ δὲ καὶ τούτου τὴν ἀρχαιότητα 8
ὡς ἐπιχωρίου τοῖς Ἑλλησιν Ὀμηρος πολλαχῇ μὲν καὶ 15
ἄλλῃ, μάλιστα δ' ἐν ἀσπίδος κατασκευῇ, ἣν Ἀχιλλεὺς
δωρήσασθαί φησιν Ἥφαιστον. ὑποθέμενος γὰρ ἐν
αὐτῇ δύο πόλεις τὴν μὲν εἰρήνην κοσμουμένην, τὴν δὲ
πολέμῳ κακοπαθοῦσαν, ἐν ἣ τὴν ἀμείνω καθίστησι
τύχην ἑορτὰς ποιῶν καὶ γάμους καὶ θαλάσας ὥσπερ εἰκὸς 20
καὶ ταῦτα λέγει·

Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Ἀῖολοι φόρμιγγές τε βοῶν ἔχον· αἱ δὲ γυναικες
Ἰσταμέναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἐκάστη.

2 χαλκᾶ? 3 χορίον AB corr. Sylburg 4 ἐνεδίδου O
corr. Sylburg | σχήματα . πρῶτος A σχήματα· ὁ μὲν πρῶτος
εἰδοφορῶν c. Kiessling 6 προκελεύσασιν AB 10 τοῖς
add. BC 12 τιθηνούμενον A 13 καὶ κινήσει· μελῶν
τε ῥυθμῷ A μελῶν ἐν ῥύθμῳ B ἐν ῥύθμῳ Kiessling 17 Ἥφ(αι-
σε)ον Bb 19 καθίστη AB corr. Sylburg 20 τύχην —
λέγει verba om. B add. Bmg 21 καὶ del. Sylburg

9 καὶ αὐτοῖς ἕτερον <έν> αὐτῇ λέγων διακεκοσμησθαι
Κρητικὸν ἡϊθέων τε καὶ παρθένων χορὸν ὧδε εἰρηκεν·

Ἐν δὲ χορὸν ποικίλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις,
Τῷ ἔκελον οἶόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ 14·

5 Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
Ἐνθα μὲν ἡϊθεοὶ καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Ῥορχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.

κόσμον τ' αὐτοῦ ἀφηγούμενος, ἵνα δῆλον ἡμῖν ποιή-
σειεν, ὅτι ἡ τῶν ἀργένων κίνησις ἐνόπλιος ἦν, τάδε
10 λέγει·

Καὶ ῥ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
Εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.

ἡγεμόνας τε τῆς ὀρχήσεως αὐτῶν τοὺς ἐνδιδόντας τοῖς
ἄλλοις καὶ προκαταρχομένους εἰσάγων τοιάδε γράφει·

15 Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιῖσταθ' ὁμιλος
Τερπόμενοι· δοιῶ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσσοις.

10 οὐ μόνον δ' ἐκ τῆς ἐναγωνίου τε καὶ κατεσπουδα-
σμένης ὀρχήσεως τῶν χορῶν, ἣ παρὰ τὰς θνητολίας
20 τε καὶ πομπὰς ἐχρῶντο Ῥωμαῖοι, τὸ συγγενὲς ἄν τις
αὐτῶν τὸ πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἴδοι, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς 14·
κερτόμου καὶ τωθαστικῆς. μετὰ γὰρ τοὺς ἐνοπλίους
χοροὺς οἱ τῶν σατυριστῶν ἐπόμενον χοροὶ τὴν Ἑλλη-
νικὴν εἰδοφοροῦντες σκικνιν. σκευαὶ δ' αὐτοῖς ἦσαν
25 τοῖς μὲν εἰς Σιληνοὺς εἰκασθεῖσι μαλλωτοὶ χιτῶνες,
οὓς ἐνιοὶ χορταίους καλοῦσι, καὶ περιβόλαια ἐκ παντὸς

1 ἐν add. Reiske 4 εὐρείῃ B 5 ἤσκησε AB 14
προκατορχομένους B | ἄγων AB εἰσάγων Sylburg λέγων Reiske
17 μεσοὺς AB 22 καὶ τω//////θαστικῆς A

ἄνθους· τοῖς δ' εἰς Σατύρους περιζώματα καὶ δοραὶ
 τράγων καὶ ὀρθότριχες ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φόβαι καὶ
 ὅσα τούτοις ὅμοια. οὗτοι κατέσκαπτόν τε καὶ κατε-
 μμοῦντο τὰς σπουδαίας κινήσεις ἐπὶ τὰ γελιοότερα ¹₅
 μεταφέροντες. δηλοῦσι δὲ καὶ αἱ τῶν θριάμβων εἰσοδοὶ
 παλαιὰν καὶ ἐπιχώριον οὔσαν Ῥωμαίοις τὴν κέρτομον
 καὶ σατυρικὴν παιδιάν. ἐφέλται γὰρ τοῖς κατάγουσι
 ὃς τὰς νίκας λαμβίξειν τε καὶ κατασκάπτειν τοὺς ἐπιφανε-
 στάτους ἄνδρας αὐτοῖς στρατηλάταις, ὥς Ἀθήνησι τοῖς
 πομπευταῖς τοῖς ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν πρότερον ἅμα [τοῖς] ¹⁰
 σκώμμασι παροχουμένοις, νῦν δὲ ποιήματ' ἄδουσιν
 αὐτοσχέδια. εἶδον δὲ καὶ ἐν ἀνδρῶν ἐπισήμων ταφαῖς ¹²
 ἅμα ταῖς ἄλλαις πομπαῖς προηγουμένους τῆς κλίνης
 τοὺς σατυριστῶν χοροὺς κινουμένους τὴν σίκιυνιν ὄρ-
 χησιν, μάλιστα δ' ἐν τοῖς τῶν εὐδαιμόνων κήδεσιν. ¹⁵
 ὅτι δ' οὔτε Λιγύων οὔτ' Ὀμβρικῶν οὔτ' ἄλλων τινῶν
 βαρβάρων τῶν ἐν Ἰταλίᾳ κατοικούντων εὐρημα ἢ σατυ-
 ρικὴ παιδιὰ καὶ ὄρχησις ἦν, ἀλλ' Ἑλλήνων, δέδοικα,
 μὴ καὶ ὀχληρὸς εἶναι τισι δόξῃ, λόγοις πλείοσι πιστοῦ-
 σθαι ὁμολογούμενον πρᾶγμα βουλούμενος. ²⁰

Μετὰ δὲ τοὺς χοροὺς τούτους κιθαρισταὶ τ' ἀθρόοι ¹³
 καὶ αὐληταὶ πολλοὶ παρεξήρσαν· καὶ μετ' αὐτοὺς οἳ τε
 τὰ θυμιατήρια κομίζοντες, ἐφ' ὧν ἀρώματα καὶ λιβα-
 νωτὸς παρ' ὄλην ὁδὸν ἐθυμιάτο, καὶ οἳ τὰ πομπεῖα
 παραφέροντες ἀργυρίου καὶ χρυσίου πεποιημένα τὰ τε ²⁵
 ἱερὰ καὶ τὰ δημόσια. τελευταῖα δὲ πάντων αἱ τῶν

2 φῶκαι Aa φῶβαι Ab 3 ὅμοια supra script. B 5
 αἱ supra script. B 9 στρατηλάτας B 10 τοῖς O del. Hudson
 11 παροχουμένους O corr. Sylburg | ποιήματα O 12 εἶδον]
 ἦδον A 14 σατυριστὰς O corr. Salmasius 17 εὐρημα A
 εὐρεμα B 24 ὄλην τὴν ὁδὸν c. Kiessling

θεῶν εἰκόνες ἐκόμπευον ὅμοις ὑπ' ἀνδρῶν φερόμεναι,
μορφάς θ' ὁμοίας παρέχουσαι ταῖς παρ' Ἑλλήσι πλατ-
τομέναις καὶ σκευὰς καὶ σύμβολα καὶ θωρακίας, ὧν εὐ-
ρεται καὶ δοτῆρες ἀνθρώποις ἑκαστοὶ παραδίδονται, οὐ
μόνον Διὸς καὶ Ἥρας καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ποσειδῶνος καὶ
τῶν ἄλλων, οὓς Ἕλληνες ἐν τοῖς δώδεκα θεοῖς κατα-
ριθμοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν προγενεστέρων, ἐξ ὧν οἱ δώδεκα
θεοὶ μυθολογοῦνται γενέσθαι, Κρόνου καὶ
Ῥέας καὶ Θέμιδος καὶ Λητοῦς καὶ Μοιρῶν καὶ Μνημο-
σύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὅσων ἐστὶν ἱερὰ καὶ
τεμένη παρ' Ἑλλήσι· καὶ τῶν ὕστερον, ἀφ' οὗ τὴν
ἀρχὴν Ζεὺς παρέλαβε, μυθολογουμένων γενέσθαι, Περ-
σεφόνης Ἑλλειθυίας Νυμφῶν Μουσῶν Ὠρῶν Χαρίτων
Διονύσου, καὶ ὅσων ἡμιθέων γενομένων αἱ ψυχὰς τὰ
θυητὰ ἀπολιπῶσαι σώματα εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν λέ-
γονται, καὶ τιμὰς λαχεῖν ὁμοίας θεοῖς, Ἡρακλέους
Ἀσκληπιοῦ Διοσκούρων Σελήνης Πανδὸς ἄλλων μυθίων.
καίτοι εἰ βάρβαροι ἦσαν οἱ τὴν Ῥώμην οἰκίσαντες καὶ
τὴν ἑορτὴν ταύτην καταστησάμενοι, τί προσήκειν αὐ-
τοῖς τοῖς μὲν Ἑλληνικοῖς ἅπαντας σέβειν θεοὺς τε
καὶ δαίμονας, τῶν δὲ πατρίων ὑπερορᾶν; ἢ δεῖξάτω
τις ἡμῖν ἐξω τοῦ Ἑλληνικοῦ φύλον ἔτερον, ᾧ πάτριά
ἐστὶ ταῦτα τὰ ἱερὰ, καὶ τότε διαβαλλέτω ταύτην τὴν
ἀπόδειξιν ὥς οὐχ ὀγιῇ. συντελεσθείσης δὲ τῆς πομπῆς
ἐβουθύνουν εὐθὺς οἱ θ' ὕπατοι καὶ τῶν ἱερῶν οἱς
ῥεῖον, καὶ ὁ τῶν θυηπολιῶν τρόπος ὁ αὐτὸς ἦν τῷ

2 ἔχουσαι c. Kiessling 4 παραδέδονται c. Kiessling 11
ἀφ' ὧν AB ἀφ' οὗ R 12 Περσεφόνης AB 17 *Ἑλένης
O Σεληνοῦ c. Kiessling Σελήνης ego cf. Preller Myth. graec. I
p. 363 et 613 18 οἰκίσαντες AB 20 πάντας O corr.
Kiessling 24 οὐχ ὥς ὀγιῇ B 26 ὁ add. B

παρ' ἡμῖν. χερνιψάμενοι τε γὰρ αὐτοὶ καὶ τὰ ἱερὰ
καθαρὰ περιαγνίσαντες ὕδατι καὶ Διμητρίους καρποὺς
ἐπιρράναντες αὐτῶν ταῖς κεφαλαῖς, ἔπειτα κατενυά-
μενοι, θύειν τότε τοῖς ὑπηρέταις αὐτὰ ἐκέλευον. τῶν
δ' οἱ μὲν ἐστῶτος ἔτι τοῦ θύματος σκυτάλῃ τοὺς κρο- 5
τάφους ἔπαιον, οἱ δὲ πίπτοντος ὑπετίθεσαν τὰς σφα-
γίδας, καὶ μετὰ τοῦτο δείραντές τε καὶ μελίσσαντες
ἀπαρχὰς ἐλάμβανον ἐξ ἑκάστου σπλάγγνου καὶ παντὸς
ἄλλου μέλους, ὃς ἀλφίτοις ξέας ἀναδεύσαντες προσ-
έφερον τοῖς θύουσιν ἐπὶ κανῶν· οἱ δ' ἐπὶ τοὺς βο- 10
μὸν ἐπιθέντες ὑφῆπτον καὶ προσέσπενδον οἶνον κατὰ
τῶν ἀγνιζομένων. ἕκαστον δ' ὅτι κατὰ νόμους ἐγίνετο 16
τοὺς ἀμφὶ θυσίαν ὑφ' Ἑλλήνων κατασταθέντας, ἐκ τῆς
1496 Ομήρου ποιήσεως γινῶναι ῥάδιον. καὶ γὰρ χερνιπτο-
μένους εἰσάγει τοὺς ἥρωας καὶ οὐλαῖς χρωμένους ἐν 15
οἷς φησι·

Χερνίψαντο δ' ἔπειτα καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
τριχοτομοῦντάς τ' ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας καὶ
τιθέντας ἐπὶ τὸ πῦρ ὧδε γράφων·

Ἄλλ' ὃ γ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλε. 20
σκυτάλαις τε παίοντας τὰ μέτωπα τῶν ἱερῶν καὶ τὰ
πесόντα θύοντας, ὥς ἐπὶ τῆς Εὐμαίου ποιεῖ θυσίας·

Κόψε δ' ἀπαρχόμενος σχίξῃ δρυός, ἣν λίπε κείων.
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχῇ· τοὶ δ' ἔσφαξαν τε καὶ εἶσαν.
ἀπαρχὰς τ' ἀπὸ τῶν σπλάγγνων καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων 17
25

2 δῆμητρος O corr. Meineke Ann. phil. 1863 p. 369 5
δ μὲν — ἔπαιεν c. Kiessling 6 πίπτοντ(ος) B 11 ἐπι-
θέντες c. Kiessling ἐπιτιθέντες O 12 ἀγνιζομένων A | <δ' ὃ>
τι B 17 ἀνέλοντο] προυβάλλοντο B; ceterum versus confictus
est ex Il. α 449 et 458 24 σφάξαντες εἶσαν ἀπαρχὰς τε A

λαμβάνοντας μελῶν, καὶ ταύτας ἀλφίτοις δεύοντας καὶ
καθαγίζοντας ἐπὶ τῶν βωμῶν, ὡς ἐπὶ τῆς αὐτῆς ποιεῖ
θυσίας·

ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συμβάτης, 1497 γ

5 Πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων ἐς πίονα δημόν·
Καὶ τὰ μὲν πυρὶ βάλλε παλύνας ἀλφίτου ἀκτῆ.

18 Ταῦτα δὲ Ῥωμαίους ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ πράττοντας
ἐπὶ ταῖς θυσίαις ἰδὼν ἐπίσταμαι· καὶ μῖα πίστει τῇδε
ἀρκούμενος οὐ βαρβάρους ἐπέισθην εἶναι τοὺς οἰκι-
10 στάς τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ἐκ πολλῶν τόπων συνεληλυθότας
Ἑλλήνας. ὀλίγα μὲν γὰρ ἐπιτηδεύματα περὶ θυσίας
τε καὶ ἑορτὰς ὁμοίως Ἑλλήσι καὶ βαρβάρους τινὰς ἐπι-
τελεῖν ἐνδέχεται, πάντα δὲ ταῦτ' ἀπείθωνται.

LXXIII. Λοιπὸν δ' ἔτι μοι καὶ περὶ τῶν ἀγώνων,
15 οὓς μετὰ τὴν πομπὴν ἐπετέλουν, ὀλίγα διελθεῖν. πρῶ-
τος ὁ τῶν τεθρίππων τε καὶ συνωρίδων καὶ τῶν
ἄξέυκτων ἵππων ἐγίνετο δρόμος, ὡς παρ' Ἑλλήσι τὸ
2 ἀρχαῖον Ὀλυμπίασί τε καὶ μέχρι τοῦ παρόντος. ἐν δὲ
ταῖς ἵππικαῖς ἀμίλλαις ἐπιτηδεύματα δύο τῶν πάντων—
20 παλαιῶν ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐνομοθετήθη φυλαττόμενα ὑπὸ
Ῥωμαίων μέχρι τῶν κατ' ἐμὲ διάκειται χρόνων, τό τε
περὶ τὰ τρίπωλα τῶν ἀρμάτων, ὃ παρ' Ἑλλήσι μὲν
ἐκλέλοιπεν, ἀρχαῖον <δν> ἐπιτηδεύματα καὶ ἡρωικόν, φ
ποιεῖ τοὺς Ἑλλήνας Ὀμηρος ἐν ταῖς μάχαις χρωμένους·

2 καθαγι[ζοντας — συμβάτης] om. B add. Bmg 4 δ
ὠμοθετεῖτο B 12 βαρβάρους καὶ τινὰς O. corr. Sylburg β.
καὶ πλάνητας Kiessling 13 * ἅπαντα O | ταῦτα O corr.
Reiske 14 δ' ἔστι μοι O δὲ ἔτι μοι Kiessling 17 ἐγ<ι>
νετο B | ὥσπερ O ὡς παρ' Sylburg 18 Ὀλυμπίασι καὶ Πω-
θίασι ἐποιοῦν καὶ μέχρι τοῦ νῦν παρόντος ποιοῦσιν c. Reiske
21 διάκειται] διατελεῖ Kiessling 23 δν add. Kiessling

δυσεὶ γὰρ ἵπποις ἐξευγμένοις, ὃν τρόπον ξεύγνυται συν-
 ωρίς, τρίτος παρείπετο σειραῖος ἵππος ῥυτῇρι συνεχό-
 μενος, ὃν ἀπὸ τοῦ παρηωρησθαί τε καὶ <μη> συν-
 9 ἐξεῦχθαι παρήγορον ἐκάλουν οἱ παλαιοί· ἕτερον δὲ παρ'
 ὀλίγαις ἔτι φυλαττόμενον πόλεσιν Ἑλληνίσιν ἐν ἱερου- 5
 γίαις τισὶν ἀρχαῖκαῖς, ὃ τῶν παρεμβεβηκότων τοῖς
 ἄρμασι δρόμος. ὅταν γὰρ τέλος αἱ τῶν ἱππέων ἄμιλλαι 3
 λάβωνται, ἀποπηδῶντες ἀπὸ τῶν ἀρμάτων οἱ παροχού-
 μενοι τοῖς ἡνιόχοις, οὓς οἱ ποιηταὶ μὲν παραβάτας,
 Ἀθηναῖοι δὲ καλοῦσιν ἀποβάτας, τὸν σταδιατὸν ἀμιλ- 10
 λῶνται δρόμον αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους. τελεσθέντων δὲ
 τῶν ἱππικῶν δρόμων οἱ τοῖς ἐαυτῶν σώμασιν ἀγωνι-
 ζόμενοι τότε¹ εἰσῆεσαν δρομεῖς τε καὶ πύκται καὶ παλαι-
 10 οῖσιν. τρία γὰρ ἀθλήματα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι
 ταῦτ' ἦν, ὥς Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Πατρόκλου δηλοῖ ταφῇ. 15
 ἐν δὲ τοῖς διὰ μέσου τῶν ἀθλημάτων χρόνοις Ἑλληνι- 4
 κώτατον καὶ κράτιστον ἀπάντων ἐθῶν ἀπεδείκνυντο,
 στεφανώσεις καὶ ἀναρρήσεις ποιούμενοι τιμῶν, αἷς
 ἐτίμων τοὺς ἐαυτῶν εὐεργέτας, ὥς Ἀθήνησιν ἐν ταῖς
 Διονυσιακαῖς ἐγένετο θυσίαις, καὶ σκύλων, ὅσων ἐκ 20
 πολέμων λάβοιεν, ἐπιδείξεις τοῖς εἰς θῆαν συνεληλυ-
 θόσιν. ἀλλὰ γὰρ ὑπὲρ μὲν τούτων οὔτε μηθένει ποιή- 5
 σασθαι λόγον ἀπαιτούσης τῆς ὑποθέσεως καλῶς εἶχεν,
 21 οὔτε μηχανεῖν πέρα τοῦ δέοντος ἤρμοττε. καιρὸς δ'
 ἐπὶ τὴν ἀπολειπομένην διήγησιν ἐπανάγειν. ὥς γὰρ 25
 δὴ τὰ περὶ τὸν ἀπαχθέντα ἐπὶ τιμωρίαν ὑπὸ τοῦ δε-

1 ἱπ<οις> B | ἐξευγνυμένοις A 3 τε add. B | <μη> add.
 Valesius 4 ἕτερόν τε Reiske 7 αἱ om. B | ἱππων Gelenius
 8 λάβωνται O λάβωσιν Cobet Obs. p. 152 10 καλοῦσιν add.
 B 17 ἀπεδείκνυντο B 18 τιν<ας> οἷς ἐτίμων O τιμῶν αἷς
 ἐτίμων Reiske 20 θ<υσι>αῖς B

σπότου καὶ προηγησάμενον τῆς πομπῆς ἔμαθεν ἡ βουλὴ
 παρὰ τοῦ τὸ πραχθὲν ἀνανεωσαμένου, τοῦτον ὑπολα-
 βοῦσα ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγεσθαι τὸν οὐ καλὸν ἔπαρχον
 τῶν ὀρχηστῶν, ὥσπερ ἔφην, ἀναζητήσασα τὸν τῷ θερά-
 5 ποντι λαβησάμενον καὶ ζημίαν ἐπιβαλοῦσα, ἥς ἄξιός
 ἦν, ἐτέραν ἐψηφίσατο τῷ θεῷ πομπὴν ἐπιτελεσθῆναι
 καὶ ἀγῶνας ἐξ ἀρχῆς ἐτέρους ἀπὸ διπλασίων χρημάτων
 ἢ πρότερον ἐγένοντο. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τούτων συντελε-
 σθέντα τῶν ὑπάτων τοιάδε ἦν.

3 * ἀπάρχον^{τα} B ἀρχοντα c. Kiessling ἐπάρχοντα Dindorf
 Steph. Thesaur. s. v. ἐπάρχω et Grasberger Philologus 28
 (1869) p. 551 ἔπαρχον ego 5 ἐπιλαβοῦσα A

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΔΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ

ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

Οἱ δὲ μετὰ τούτους ἀποδειχθέντες ὕπατοι κατὰ
 τὴν ἑβδομηκοστὴν καὶ τρίτην ὀλυμπιάδα, [καθ'] ἦν
 ἐνὶ καὶ στάδιον Ἀστύλος Κροτωνιάτης ἄρχοντας Ἀθή-
 νησιν Ἀρχίδου, Γάιος Ἰούλιος Ἰούλος καὶ Πόπλιος
 Πινάριος Ρούφος, ἄνδρες ἥμισυτα πολεμικοὶ καὶ διὰ 5
 τοῦτο μάλιστα τῆς ἀρχῆς ταύτης παρὰ τοῦ δήμου τυ-
 χόντες, εἰς πολλοὺς καὶ μεγάλους ἠναγκάσθησαν κινδύ-
 νους καταστῆναι πολέμου καταρραγέντος ἐκ τῆς ἐκείνων
 ἀρχῆς, δι' ὧν ἡ πόλις ὀλίγον ἐδέησεν ἐκ βάρδων
 ἀναιρεθῆναι. ὁ γὰρ Μάρκιος ἐκεῖνος ὁ Κοριοράνος, ὁ 2
 τὴν ἐπὶ τῇ τυραννίδι αἰτίαν σχὼν καὶ φυγῇ αἰδῶν
 ἔλασθεῖς, ἀγανακτῶν τ' ἐπὶ τῇ συμφορᾷ καὶ τιμωρίαν

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ. Η΄.

— AB

2 * καθ' Ο delevi 4 Ἰούλιος om. A | Ἰουλλος Ο 8
 ἐκ Ο ἐπὶ c. Kiessling 9 ὀλίγον δεῖν ἐδέησεν Ο praeter B
 11 ἔχων Ο σχὼν Cobet Obs. p. 152 12 ἔλασθεῖς Ba ἔλαθεῖς
 R | τ' add. A

παρὰ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενος λαβεῖν, δι' οὗ δ' ἂν
 αὕτη γένοιτο τρόπου καὶ δι' οἷας δυνάμεως ἀνασκοπῶν
 μίαν εὗρισκε Ῥωμαίοις τότε ἀντίπαλον ἰσχὺν τὴν Οὐο-
 λούσκων, εἰ κοινῇ χρησάμενοι γνώμῃ καὶ τυχόντες
 5 ἡγεμόνος ἔμφρονος ἐνστήθονται πρὸς αὐτοὺς τὸν πόλε-
 3 μον. ἐλογίζετο <μὲν> οὖν, ὥς εἰ πείσειε τοὺς Οὐολού-
 σκους δέξασθαι τ' αὐτὸν καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἐπιτρέψαι
 τοῦ πολέμου, ῥαδίως αὐτῷ διαπεπράξεται τὸ ἔργον·
 ἐτάραττε δ' αὐτὸν ἡ συνείδησις, ὅτι πλειστάκις κατὰ
 10 τὰς μάχας δεινὰ δεδρακώς ἦν αὐτοὺς καὶ πόλεις συμ-
 μαχίδας ἀφρηγμένους. οὐ μὲν ἀπέστη γε τῆς πείρας
 διὰ τὸ τοῦ κινδύνου μέγεθος, ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ δεινὰ
 χωρεῖν ἐβουλεύσατο καὶ πάσχειν ὑπ' αὐτῶν ὅτιοῦν. 15
 4 φυλάξας δὲ νύκτα καὶ ταύτην σκοταίαν ἤκεν εἰς Ἄν-
 15 τιον, τὴν ἐπιφανεστάτην τῶν ἐν Οὐολούσκοις πόλεων,
 ἡνίκα περὶ δεῖπνον ἦσαν οἱ κατὰ τὴν πόλιν, καὶ παρ-
 ελθὼν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς δυνατοῦ, δι' εὐγένειάν τε καὶ
 πλοῦτον καὶ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις πράξεις μέγα ἐφ'
 ἑαυτῷ φρουροῦντος καὶ τὸ ἔθνος ὅλον ἄγοντος ὥς τὰ
 20 πολλά, ᾧ Τύλλος Ἄττιος ὄνομα ἦν, ἰκέτης τοῦ ἀνδρὸς
 5 γίνεται καθεξόμενος ἐπὶ τῆς ἐστίας. διηγρησάμενος δ'
 αὐτῷ τὰς κατασχούσας αὐτὸν ἀνάγκας, δι' ἃς ὑπέμεινε
 ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς καταφυγεῖν, μέτρια ἡξίου φρονῆσαι
 καὶ ἀνθρώπινα περὶ ἀνδρὸς ἰκέτου καὶ μηκέτι πολέ- 15
 25 μιον ἡγεῖσθαι τὸν ὑποχείριον μηδ' εἰς τοὺς ἀτυχοῦντας
 καὶ τεταπεινωμένους ἀποδείκνυσθαι τὴν ἰσχὺν ἐν-

6 ἐλογίζετο γοῦν Ο ἐλογίζετο οὖν c. Sintenis Em. Dion. III 12
 ἐ. μὲν οὖν Garrar Obs. p. 38 9 πλειστάκις κατὰ] πλείστ' αὐ-
 τοὺς κατὰ c. Cobet Obs. p. 152 πλείστα κατὰ Prou 10 αὐτοὺς
 del. Cobet l. l. 14 Ἄντιον AB 15 ἐν om. A 22 ὑπέμεινε
 A ὑπομένει Amg 26 ἐπιαποδείκνυσθαι A

θυμούμενον, ὥς οὐ μένουσιν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν αἱ τῶν ἀνθρώπων τύχαι. Δύναιο δ' ἄν, ἔφη, τοῦτ' 6
 ἐξ αὐτοῦ μάλιστα μαθεῖν ἐμοῦ, ὅς ἐν τῇ μεγίστῃ πόλει
 κρᾶτιστός ποτ' εἶναι τῶν ἄλλων δοκῶν νῦν ἐρημος
 καὶ ἄπολις καὶ ταπεινὸς ἐρριμμένος τοῦτο πείσομαι, 5
 ὃ τι ἂν ἐχθρῶ ὄντι σοι δοκῇ. ὑπισχνοῦμαι δέ σοι
 τοσαῦτ' ἀγαθὰ ποιήσῃν Οὐολούσκους φίλος τῷ ἔθναι
 γενόμενος, ὅσα κακὰ εἰργασάμην ἐχθρὸς ὢν. εἰ δέ τι
 ἄλλο γινώσκεις περὶ ἐμοῦ, χρῆσαι τῇ ὀργῇ παραχρῆμα
 καὶ θάνατον χάρισαί μοι τὸν τάχιστον αὐτοχειρίᾳ τε 10
 καὶ ἐπὶ τῆς ἐστίας τῆς σεαυτοῦ καθιερέυσας τὸν ἰκέτην.

Π. Ἔτι δ' αὐτοῦ ταῦτα λέγοντος ἐμβαλὼν τὴν 16
 δεξιὰν ὁ Τύλλος καὶ ἀπὸ τῆς ἐστίας ἀναστήσας θαρ-
 ρεῖν τ' αὐτὸν ἐκέλευσεν, ὥς μηδὲν ἀνάξιον τῆς ἰδίας
 ἀρετῆς πεισόμενον καὶ πολλὰς αὐτῷ χάριτας εἰδέναι 15
 τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἀφίξεως ἔφη, τιμὴν τινα οὐ μικρὰν
 εἶναι καὶ ταύτην ἀποφαινόμενος· Οὐολούσκους τ' αὐτῷ
 πάντας ὑπισχνεῖτο ποιήσῃν φίλους ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
 ἑαυτοῦ πατρίδος· καὶ οὐδεμίαν ἐψεύσατο τῶν ὑποσχέ-
 σεων. χρόνου δέ τινος οὐ πολλοῦ διελθόντος βου- 20
 λευομένοις τοῖς ἀνδράσι κατὰ σφᾶς, Μαρκίῳ τε καὶ
 Τύλλῳ, κινεῖν ἐδόκει τὸν πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Τύλλος
 ἀντίκα μάλα ἐβούλετο πᾶσαν τὴν Οὐολούσκων δύναμιν
 παραλαβὼν ἐπὶ τὴν Ῥώμην χωρεῖν, ἕως ἐστασίαξέ τε

5 ἐρριμμένος τοῦτο πεισόμενος Ο ἐρριμμένος τ. πείσομαι
 ed. Tauchnitiana et Kayser Ann. phil. 1868 p. 810 ἐρριμμαι
 τοῦτο πεισόμενος c. Kiessling 6 δοκεῖ Α 11 ἑαυτοῦ ΑΒ
 σεαυτοῦ C et Hertlein Hermes X p. 417 13 θαρεῖν Β 16
 αὐτόν Β 17 post καὶ aliquod vocabulum ut εὐεργεσίαν vel
 tale quid intercidisse Kiesslingius censet 20 πολλοῦ καὶ δὴ
 παρελθόντος Α

καὶ ἡγεμόνας ἀπολέμονς εἶχεν, ὁ δὲ Μάρκιος αἰτίαν
 πρῶτον ᾤετο δεῖν εὐσεβῆ καὶ δικαίαν ἐνστήσασθαι τοῦ
 πολέμου διδάσκων, ὥς ἀπάσαις μὲν πράξεσι θεοὶ συλ-
 λαμβάνουσι, μάλιστα δὲ ταῖς κατὰ πολέμους, ὅσῳ μεί-
 5 ζους τέ εἰσι τῶν ἄλλων καὶ εἰς ἀδήλους φιλοῦσι κατα-
 σκήπτειν τύχας. ἐτύγγανον δὲ τότε Ῥωμαίοις καὶ 15
 Οὐολούσκοις ἐκχειρίαι τοῦ πολέμου καὶ ἀνοχαὶ πρὸς
 ἀλλήλους οὔσαι σπονδαί τε διετεῖς ὀλίγῳ πρότερον
 3 χρόνῳ γενόμεναι. Ἐὰν μὲν οὖν ἀπερισκέπτως, ἔφη,
 10 καὶ διὰ τάχους τὸν πόλεμον ἐπιφέρῃς, τοῦ λελύσθαι
 τὰς σπονδὰς αἰτίος ἔσῃ καὶ τὸ δαιμόνιον οὐχ ἔξεις
 εὐμένεες· ἐὰν δὲ περιμείνῃς, ἕως ἐκείνοι τοῦτο ποιή-
 σωσιν, ἀμύνεσθαι δόξεις καὶ λελυμέναις σπονδαῖς βοη-
 θεῖν. ὅπως δ' ἂν τοῦτο γένοιτο, καὶ ὅπως ἂν ἐκείνοι
 15 μὲν ἄρξειαν παρασπονδεῖν, ἡμεῖς δὲ δόξαιμεν ὅσιον
 καὶ δίκαιον ἐπιφέρειν τὸν πόλεμον, ἐγὼ σὺν πολλῇ
 φροντίδι ἀνέυρηκα. δεῖ δ' ὅφ' ἡμῶν αὐτοὺς ἐξαπατη-
 4 θέντας ἄρξαι τῆς παρανομίας. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐξα-
 πάτης, ὃν ἐγὼ τέως μὲν ἀπόρρητον ἐφύλαττον ἀναμμένων
 20 τὸν οἰκείον αὐτοῦ καιρόν, νῦν δὲ σοῦ σπονδάζοντος
 ἔργου ἔχεσθαι θᾶπτον ἐκφέρειν εἰς μέσον ἀναγκάζομαι,
 τοιόσδε ἐστίν· θυσίας ἐπιτελεῖν Ῥωμαῖοι μέλλουσι καὶ
 ἀγῶνας ἄγειν ἀπὸ πολλῶν χρημάτων σφόδρα λαμ-
 προύς, ἀφίχονται τε κατὰ θεῖαν ἐπὶ τούτους πολλοὶ τῶν
 5 ξένων. τοῦτον ἀναμείνας τὸν χρόνον ἴθι καὶ σὺ καὶ
 25 Οὐολούσκων ὅσους δύνασαι πλείστους παρασκεύασον 1508

1 ἀπειροπολέμονς c. Kiessling 3 πράξεσι δικαίαις Reiske,
 ἀπάσαις μὲν ταῖς δικαίαις πράξεσι c. Cobet Obs. p. 152 12
 ἐπιμένης A περιμ(εί)νης B 13 δόξης A | ταῖς σπονδαῖς c.
 Kiessling 18 ἀπάτης c. Kiessling 21 ἐπὶ O εἰς Reiske

ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θέαν· ὅταν δ' ἐν τῇ πόλει γένη, τῶν ἀναγκαιοτάτων τινά σοι φίλων κέλευσον ἐλθεῖν ὥς τοὺς ὑπάτους καὶ δι' ἀπορρήτων εἰπεῖν, ὅτι μέλλουσιν ἐπιτίθεσθαι τῇ πόλει Οὐολοῦσκοι νύκτωρ, καὶ ἐπὶ τοῦθ' ἤκουσι τὸ ἔργον ἄθροοι. εὖ γὰρ ἴσθι, ὥς εἰ 5 τοῦτ' ἀκούσειαν οὐδὲν ἔτι ἐνδοιάσαντες ἐκβαλοῦσιν ἡμᾶς ἐκ τῆς πόλεως καὶ παρέξουσιν ἀφορμὴν δικαίας ὀργῆς.

III. Ὡς δ' ἤκουσε ταῦθ' ὁ Τύλλος, ὑπερηγάσθη τε καὶ τὸν παρόντα καιρὸν τῆς στρατείας ἀναβαλό- 10 μενος περὶ τὴν παρασκευὴν ἐγένετο τοῦ πολέμου. ἐπεὶ δὲ καθῆκεν ὁ τῆς ἀρχῆς καιρὸς, Ἰουλίου τε καὶ Πιναρίου τὴν ὑπατείαν ἤδη παρειληφότων, ἡ κρατίστη τῶν Οὐολοῦσκων νεότης ἐξ ἀπάσης πόλεως, ὥς ὁ Τύλλος ἤξιον, παρῆν ἐπὶ τὴν τῶν ἀγόνων θέαν· καὶ κατεσκή- 15 νουν οἱ πλείους ἐν ἱεροῖς τε καὶ δημοσίοις τόποις οὐκ ἔχοντες καταγωγὰς ἐν οἰκίαις τε καὶ παρὰ ξένοις, καὶ ὁπότε διὰ τῶν στενωπῶν πορεύοιντο κατὰ συστροφὰς καὶ ἐταιρίας ἄθροοι διεξήεσαν, ὥστε καὶ λόγον ἤδη γίνεσθαι περὶ αὐτῶν ἀνὰ τὴν πόλιν καὶ ὑποψίας ἀτό- 20 πους. ἐν δὲ τούτῳ προσέρχεται τοῖς ὑπάτοις ὁ κατα- 2 σκευασθεὶς ὑπὸ τοῦ Τύλλου μηνυτής, ὥς ὁ Μάρκιος ὑπέθετο, καὶ ὥς δὴ ἀπόρρητον πρᾶξιν κατὰ τῶν ἑαυτοῦ φίλων ἐχθροῖς μέλλων ἐκφέρειν ὅρκοις καταλαμβάνεται τῶς ὑπάτους ὑπὲρ ἀσφαλείας τε τῆς αὐτὸς αὐτοῦ καὶ 25 τοῦ μηδένα Οὐολοῦσκων μαθεῖν, ὅστις ἦν ὁ τὴν μή- νυσιν κατ' αὐτῶν πεποιημένος. καὶ μετὰ τοῦτ' ἐκφέρει

5 ὥς om. B 12 τῆς ἀρχῆς καιρὸς O τῆς ἐορτῆς κ. c. Syl-
burg 15 κατασκευῶν B 25 ἀσφαλείας τε τῆς αὐτοῦ A
ἀ. τς τῆς αὐτοῦ αὐτοῦ B 27 ἐπιφέρει O ἐκφέρει Reiske

τὴν περὶ τῆς ἐπιθέσεως τῆς κατεψευσμένης μῆνυσιν.
 3 ἐδόκει τοῖς ἀνδράσιν ἀληθῆς εἶναι ὁ λόγος, καὶ αὐτίκα
 ἢ βουλή κατ' ἄνδρα ὑπὸ τῶν ὑπάτων κληθεῖσα συν-
 ἦκτο, καὶ παραχθείς ὁ μνηντής τοὺς αὐτοὺς εἶπε καὶ
 5 πρὸς ἐκείνην τὰ πιστὰ λαβὼν λόγους. τοῖς δὲ καὶ
 πάλαι μὲν εἶναι τὸ πρᾶγμα ἐδόκει μεστὸν ὑποψίας το-
 σαύτην νεότητα ἐξ ἐνὸς ἔθνους διαφόρου σφίσειν ἐπὶ
 τὴν θεάν παρελθεῖν, προσελθούσης δὲ μνηνύσεως, ἥς
 τὴν ἀπάτην ἡγνούουν, ἰσχὺν βεβαίαν ἢ δόξα ἔλαβεν,¹⁵¹⁰
 10 ἐδόκει θ' ἅπασιν ἀπαλλάττειν τοὺς ἄνδρας ἐκ τῆς
 πόλεως πρὶν ἥλιον δῦναι, τοῖς δὲ μὴ πεισθῆταίην ἐπι-
 κηρύξαι θάνατον, ἐπιμεληθῆναι δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐ-
 τῶν, ἵνα χωρὶς ὕβρεως καὶ μετ' ἀσφαλείας γένοιτο,
 τοὺς ὑπάτους.

15 III. Ταῦτα τῆς βουλῆς ψηφισαμένης οἱ μὲν ἐπὶ
 ρυττον διὰ τῶν στενωπῶν διεξιόντες ἀπιέναι Οὐολού-
 σκους ἐκ τῆς πόλεως αὐτίκα μάλα κατὰ μίαν ἄπαντας
 ἐξιόντας πύλην τὴν καλουμένην Καπυῖνην, ἑτεροὶ δὲ
 παρέπεμπον τοὺς ἀπαλλαττομένους ἅμα τοῖς ὑπάτοις·
 20 ἔνθα μάλιστα ὤφθη, ὅσον αὐτῶν τὸ πλῆθος ἦν καὶ ὥς
 ἀκμαῖον ἅπαν ὕφ' ἓνα καιρὸν καὶ κατὰ μίαν ἐξιόντων
 πύλην. πρῶτος δ' αὐτῶν ὁ Τύλλος ἐξῆει διὰ ταχέων
 καὶ καταλαβὼν οὐ πρόσω τῆς πόλεως τόπον ἐπιτήδειον
 2 ἐν τούτῳ τοὺς ὑστεροῦντας ἀνελάμβανεν. ἐπειδὴ δὲ
 25 πάντες συνήχθησαν, ἐκκλησίαν ποιησάμενος πολλῇ κατα-¹⁵¹¹
 βοῇ τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἐχρήσατο, δεινὴν καὶ ἀφό-

5 εἰς ἐκείνην A 8 προσελθεῖν O συνελθεῖν vel παρ-
 ελθεῖν Sylburg ἐλθεῖν Kiessling 10 * τε ἅπασιν O τε πάντων
 Kiessling 16 ἀπιέναι O ἀπιέναι Sylburg 18 Καπυῖνην
 extremo versu addit B 21 ἅπαν] ἀπάντων c. Cobet Obs.
 p. 153 | καὶ del. Cobet l. l. 27 δεινὴν] δι' ἣν A | ἀπόρρητον A

ρητον ἀποφαίνων τὴν ὕβριν, ἣν ὕβρισμένοι πρὸς αὐτῶν
 ἦσαν Οὐολούσκοι μόνου τῶν ἄλλων ξένων ἐξελασθέντες
 ἐκ τῆς πόλεως· καὶ λέγειν ἡξίου ταῦτα πρὸς τὴν ἑαυ-
 τοῦ πόλιν ἕκαστον καὶ πράττειν, ὅπως παύσωνται τῆς
 ὕβρεως Ῥωμαῖοι δίκας παρασχόντες τῆς παρανομίας. ⁵
 ταῦτ' εἰπὼν καὶ παραθήξας ἀνθρώπους ἀγανακτοῦντας
 ἐπὶ τῷ πάθει διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν. ὥς δ' ἀπαλλα- ³
 γέντες εἰς τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρίδας ἐδήλωσαν τοῖς
 ἄλλοις τὸν προπηλακισμόν ἐπὶ μείζον ἐξαίροντες τὰ
 γενόμενα, ἡγανάνκει τε πᾶσα πόλις καὶ κατέχειν τὴν ¹⁰
 ὀργὴν οὐκ ἡδύνατο· διαπρεσβευομένη δ' ἄλλη πρὸς
 ἄλλην εἰς μίαν ἀγορὰν ἄπαντας ἡξίου Οὐολούσκους
 συνιέναι, ἵνα κοινῇ χρήσαιντο γνώμῃ περὶ τοῦ πολέμου
 ἐγίνετο δὲ ταῦτα τοῦ Τύλλου μάλιστα' ἐνάγοντος, καὶ ⁴
 συνήεσαν ἐξ ἀπάσης πόλεως οἳ τ' ἐν τοῖς τέλεσι καὶ ¹⁵
 12πολὺς ἄλλος ὄχλος εἰς τὴν Ἐχέτρανδων πόλιν· αὕτη
 γὰρ ἐδόκει ἐν καλλίστῃ κεῖσθαι συνόδῳ ταῖς ἄλλαις
 ἢ πόλει. ῥηθέντων δὲ πολλῶν λόγων, οὓς εἶπον οἱ
 δυναστεύοντες ἐν ἐκάστῃ πόλει, ψήφος ἀνεδόθη τοῖς
 παροῦσι, καὶ ἦν ἡ νικῶσα γνώμη κινεῖν τὸν πόλεμον, ²⁰
 ὥς Ῥωμαίων ἀρξάντων τῆς περὶ τὰς σπονδὰς παρα-
 νομίας.

V. Ἐπεὶ δὲ τοῦ τίνα χρὴ πολεμεῖν αὐτοῖς τρόπον

2 ἐξελ(αθ)έντες B ἐξελασθέντες ego 4 παύσωνται O
 παύσ(ω)νται B παύσονται Hertlein Hermes X p. 417 11 δια-
 πρεσβευομένηι — ἡξίου Cobet Obs. p. 153 12 πάντας O
 ἄπαντας Kiessling 13 ἵνα O συνιέναι Reiske 15 ἀπάσης
 τῆς πόλεως A 17 ἐδόκει καλλίστῃ κεῖσθαι Ba ἐ. ἐν κ. κ.
 ABb ἐν supra script. Bb ἐν καλλίστῃ κ. συνόδου c. Reiske et
 Lobeck ad Phrynichum p. 280 ἐδόκει καλλίστῃ κεῖσθαι ἐν συν-
 ὁδῷ c. Kiessling κάλλιστα κ. συνόδου c. Kayser Ann. phil. 1868
 p. 816 21 τῆς παρὰ AB

προθέντων σκοπεῖν τῶν ἐν τοῖς τέλεσι παρελθόν ὁ
 Τύλλος συνεβούλευσεν αὐτοῖς καλεῖν τὸν Μάρκιον καὶ
 παρ' ἐκείνου πυνθάνεσθαι, πῶς ἂν ἡ Ῥωμαίων κατα-
 λυθείη δύνاميς· κράτιστα γὰρ ἀπάντων ἀνθρώπων
 5 εἰδέναι, πῇ τε κάμνει τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ πῇ
 μάλιστα ἔρρωται. ἐδόκει ταῦτα, καὶ αὐτίκα πάντες
 ἔβδων καλεῖν τὸν ἄνδρα. καὶ ὁ Μάρκιος ἤς ἐβούλετο
 ἀφορμῆς λαβόμενος ἀνέστη κατηφῆς καὶ δεδακρυμένος
 καὶ μικρὸν ἐπισχὼν χρόνον τοιούτους διεθέτο λόγους·
 2 Εἰ μὲν ἡγούμην ὑμᾶς ἅπαντας ὅμοια γινώσκειν περὶ
 10 τῆς ἐμῆς συμφορᾶς, οὐκ ἂν ὑπελάμβανον ἀναγκαῖον
 εἶναι περὶ αὐτῆς ἀπολογεῖσθαι· ἐνδυμούμενος δ', ὥς151
 ἐν πολλοῖς καὶ διαφόροις ἡθεσιν εἰκός, εἶναι τινας,
 οἷς παραστήσεται δόξα οὐτ' ἀληθείης οὔτε προσήκουσα
 15 περὶ ἐμοῦ, ὥς οὐκ ἂν ἄτερ αἰτίας ἀληθοῦς καὶ δικαίας
 ἐξήλασέ με ὁ δῆμος ἐκ τῆς πατρίδος, παντὸς μάλιστα
 οἶμαι δεῖν πρῶτον ὑπὲρ τῆς ἐμῆς φωνῆς ἐν κοινῷ
 3 πρὸς ἅπαντας ὑμᾶς ἀπολογήσασθαι. ἀλλ' ἀνάσχεσθέ
 μου, πρὸς θεῶν, καὶ οἱ κράτιστα ἐγνωκότες, ἃ πέπονθα
 20 ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν καὶ ὥς οὐ προσήκόν μοι ταύτης πε-
 πείραμαι τῆς τύχης διεξιόντος, καὶ μὴ πρότερον ποθεῖτε,
 ὃ τι χρηρὴ πράττειν ἀκοῦσαι, πρὶν, ὁποῖός τις εἰμὶ ὁ
 τὴν γνώμην ἀποδειξόμενος, ἐξετάσαι. ἔσται δὲ βραχὺς
 4 ὁ περὶ αὐτῶν, κἂν πρόσωθεν ἄρξωμαι, λόγος. Ῥωμαίοις
 25 τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς πολίτευμα ἦν μικτὸν ἐκ τε βασιλείας
 καὶ ἀριστοκρατίας· ἔπειτα ὁ τελευταῖος βασιλεὺς Ταρ-
 κύνιος τυραννίδα τὴν ἀρχὴν ἡξίου ποιεῖν. συστάντες

10 πάντας B 13 ἡθεσιν] πλήθεσιν Kiessling coll. VII 35, 2
 15 περὶ ἐμοῦ add. B 20 προσήκε B προσήκον R 23 προσ-
 δεξιόμενος AB 24 αὐτῶν<ν κἂν> B 25 μικτὸν add. B

· 14 οὖν ἐπ' αὐτὸν οἱ τῆς ἀριστοκρατίας ἡγεμόνες ἐκείνουν
 μὲν ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, αὐτοὶ δὲ τὰ κοινὰ κατ-
 ἔσχον ἀρίστην καὶ σωφρονεστάτην, ὥς ἅπαντες ὁμολο-
 γοῦσι, καταστησάμενοι πολιτείαν. χρόνοις δ' οὐ πολ-
 λοῖς τῶν νῦν πρότερον, ἀλλὰ τρίτον ἢ τέταρτον τοῦτ' 5
 ἔτος οἱ πενέστατοί τε καὶ ἀργότατοι τῶν πολιτῶν πονη-
 ροῖς χρησάμενοι προστάταις ἄλλα τε πολλὰ ἐξύβρισαν,
 καὶ τελευτῶντες καταλύειν τὴν ἀριστοκρατίαν ἐπεχεί-
 ρουν. ἐφ' οἷς ἅπαντες μὲν οἱ τῆς βουλῆς προεσθη-
 κότες ἡχθοντο καί, ὅπως παύσωνται τῆς ὕβρεως οἱ 10
 κινουῦντες τὴν πολιτείαν, σκοπεῖν ἤξιον. ὑπὲρ ἅπαν- 5
 τας δὲ τοὺς ἀριστοκρατικοὺς ἐκ μὲν τῶν πρεσβυτέρων
 Ἄππιος ἀνὴρ πολλῶν ἄξιος ἔνεκεν ἐπαινεῖσθαι, ἐκ δὲ
 τῶν νεωτέρων ἐγώ· καὶ λόγους ἐποιοῦμεθα διὰ παντὸς
 ἐπὶ τῆς βουλῆς ἐλευθέρους οὐ δῆμῳ πολεμοῦντες, ἀλλὰ 15
 πονηροκρατίαν ὑφορώμενοι, οὐδὲ καταδουλώσασθαι τινα
 βουλόμενοι Ῥωμαίων, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐλεύθερον ἄπασιν
 1515 ἀξιοῦντες ὑπάρχειν, τὴν δὲ προστασίαν τῶν κοινῶν
 ἀποδεδύσθαι τοῖς κρείττοσι.

VI. Ταῦθ' ὁρῶντες οἱ πονηρότατοι τοῦ πλήθους 20
 ἐκεῖνοι προστάται πρώτους ἔγνωσαν ἡμᾶς τοὺς φανε-
 ρώτατα ἐναντιουμένους σφίσιν ἐκποδῶν ποιήσασθαι,
 οὐχ ἅμ' ἀμφοτέροις ἐπιχειρήσαντες, ἵνα μὴ ἐπίφθονόν
 τε καὶ βαρὺ τὸ πρᾶγμα γένηται, ἀλλ' ἀπ' ἑμοῦ τοῦ
 νεωτέρου τε καὶ εὐμεταχειριστοτέρου ἀρξάμενοι. τὸ 25
 μὲν οὖν πρῶτον ἄκριτόν με ἐπεχειρήσαν ἀπολέσαι,

10 παύσονται c. Hertlein Hermes X p. 417 12 πρεσβυ-
 τῶν O corr. Reiske 13 * ἔνεκα A ἐνικα B ἔνε α om. C
 add. Cmg ἔνεκεν ego 17 βουλόμενοι add. B 18* ἀξιοῦντες
 τὴν B ἀξιοῦντες ἔχειν τὴν R ἄ. ὑπάρχειν τὴν Reiske

ιειτ' ἐκδοτον παρὰ τῆς βουλῆς ἡξίουν ἐπὶ θανάτῳ
 αβεῖν· ἀποτυχόντες δ' ἀμφοτέρων προὔκαλίσσαντο ἐπὶ
 ἰκκην, ἣν αὐτοὶ δικάσειν ἐμελλον, τυραννίδος ἐπιβα-
 λόντες αἰτίαν. καὶ οὐδὲ τοῦτ' ἐμαθον, ὅτι δῆμῳ τύ-
 ραννος οὐδεὶς πολεμεῖ μετὰ τῶν ἀρίστων συστάς, ἀλλὰ
 τάναντία μετὰ τοῦ δήμου τὸ κράτιστον ἐκ τῆς πόλεως
 ἀναιρεῖ μέρος· δικαστήριον τ' οὐχ ὅπερ ἦν πάτριον
 ἀπέδωκάν μοι τὴν λοχίτιν καλέσαντες ἐκκλησίαν, ἀλλ' 15
 ὃ πάντες ὁμολογοῦσι πονηρότατον εἶναι [δικαστήριον]
 10 καὶ ἐπ' ἐμοῦ πρώτου καὶ μόνου γενόμενον, ἐν ᾧ πλεόν
 ἔχειν ἐμελλον οἱ θῆτες καὶ ἀνέστιοι καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις
 ἐπιβουλεύοντες βίοις τῶν ἀγαθῶν καὶ δικαίων καὶ τὰ
 3 κοινὰ σώζεσθαι βουλομένων. τοσοῦτο δ' ἄρα μοι πε-
 ριῆν τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν, ὥστ' ἐν ὄχλῳ κρινόμενος, οὗ
 15 τὸ πλεόν μισόχρηστον ἦν καὶ διὰ τοῦτ' ἐχθρὸν ἐμοί,
 δυσι μόνου ἐάλων ψήφοις ἀποτιθεμένων τὴν ἐξουσίαν
 τῶν δημάρχων, εἰ μὴ καταδικασθείην ἐγὼ, καὶ τὰ
 ἔσχατα πείσεσθαι πρὸς ἐμοῦ λεγόντων καὶ πάσῃ σπουδῇ
 καὶ προθυμίᾳ παρὰ τὸν ἀγῶνα κατ' ἐμοῦ χρησαμένων.
 4
 20 τοιαῦτα δὴ πεπονθὼς ἐγὼ πρὸς τῶν ἐμαντοῦ πολι-
 τῶν ἀβίωτον ἡγησάμην τὸν λοιπὸν ἔσεσθαι μοι βίον,
 εἰ μὴ λάβοιμι παρ' αὐτῶν δίκας· καὶ διὰ τοῦτ' ἐξόν
 μοι ζῆν ἀπραγμόνως, εἴτ' ἐν ταῖς Λατίνων πόλεσιν
 ἡβουλόμην κατὰ τὸ συγγενές, εἴτ' ἐν ταῖς νεοκτίστοις,
 25 ὥς οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπόκτισαν, οὐκ ἡβουλήθην, ἐφ'
 ὑμᾶς δὲ κατέφυγον, οὗς ἠπιστάμην πλεῖστά θ' ὑπὸ 1517

2 προσεκαλίσσαντο c. Reiske 4 αἰτίαν, κ. οὐδὲ τοῦτο μα-
 θόντες Prou 6 ἐκ τῆς πόλεως ὁ τύραννος ἀναιρεῖ B 9 δι-
 καστήριον del. Reudler Tir. crit. p. 54 13 τοσοῦτον B 16
 ἐάλω A 26 κατέφυγον· ἠπιστάμην γάρ A κ. οὐς ἠπιστάμην R

Ῥωμαίων ἡδίκημένους καὶ μάλιστα αὐτοῖς ἀπεχθομένους,
ἵνα κοινῇ μεθ' ὑμῶν τιμωρησαίμην αὐτούς, ὅση μοι
δύναμις, λόγοις τ', ἐνθα δεῖ λόγων, καὶ ἔργοις, ὅταν
ἔργων δέῃ. χάριν τε τὴν μεγάλην <ὑμῖν> οἶδα τῆς
θ' ὑποδοχῆς μου καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς τιμῆς, ἣ με τι- 5
μᾶτε οὐθὲν οὔτε μνησικακήσαντες οὔθ' ὑπολογισάμενοι
ὦν ὑπ' ἐμοῦ πολεμίον ποτὲ ὄντος ἐπάθετε κατὰ τοὺς
πολέμους.

VII. Φέρε δὴ, τίς ἂν εἴην ἀνὴρ, εἰ δόξης καὶ τι-
μῶν, ὦν προσῆκέ μοι παρὰ τοῖς ἑμῶν πολίταις 10
τυγχάνειν, παρὰ τῶν εὖ παθόντων ἀποστερηθεῖς, πρὸς
δὲ τούτοις πατρίδος τε καὶ οἴκου καὶ φίλων καὶ θεῶν
πατροφῶν καὶ τάφων προγονικῶν καὶ παντὸς ἄλλου
ἀπελασθεὶς ἀγαθοῦ, παρ' ὑμῖν δ' ἅπαντα ταῦθ' εὐρών,
οἷς ἐκείνων χάριν ἐπολέμουν, εἰ μὴ γενοίμην χαλεπὸς 15
μὲν οἷς ἀντὶ πολιτῶν ἐχθροῖς κέχρημαι, χρηστὸς δ'
οἷς ἀντὶ πολεμίων φίλοις; ἀλλ' ἔγωγ' οὐδ' ἐν ἀνδρὸς
1518μοίρα θελὴν ἔν, ὅστις μήτε τὸ πολεμοῦν δι' ὀργῆς ἔχει
μήτε τὸ σῶζον ἑαυτὸν δι' εὐνοίας. πατρίδα θ' ἡγοῦ-
μαι οὐ τὴν ἀπαρησαμένην με πόλιν, ἀλλ' ἥς ἀλλότριος 20
ὦν πολίτης γέγονα, γῆν τ' οὐκ ἐν ἣ ἡδίκημαι φίλην, 2
ἀλλ' ἐν ἣ τὸ ἀσφαλὲς ἔχω. καὶ ἂν θεὸς τε συλλαμβάνη
καὶ τὰ ὑμέτερα ὥς εἰκὸς πρόθυμα ἦ, μεγάλην καὶ τα-

4 * χάριν τε τὴν μεγάλην οἶδα AB χάριν τε ὑμῖν μεγάλην
οἶδα c. Reiske χάριν τε τὴν μ. <ὑμῖν> οἶδα ego 7 * ὑπ' ἐμοῦ
ποτε ὄντ(ε)ς ἐπάθετε AB ὑπ' ἐ. π. ἐχθροὶ ὄντες ἐ. vel ὑπ' ἐ.
ἔτι πολεμίον ὄντος Reiske ὑπ' ἐμοῦ πρότερόν γε ἐπάθετε dubi-
tante Kiesling scripsit, ὑπ' ἐμοῦ πολεμίον ποτὲ ὄντος ego
11 παρὰ] πρὸς c. Cobet Obs. p. 155 ὑπὸ Prou 14 ἀπελασθεὶς B a
ἀπελα<θ>εῖς B b | παρ' ὑμῶν A 15 εἰ add. B supra lin.,
om. R 18 θελὴν c. Cobet Obs. p. 156 23 ὑμέτερα A |
ὥς om. AB

χεῖαν ἐλπίζω γενήσεσθαι <τὴν> μεταβολήν. εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι πολλῶν ἤδη πολεμίων πειραθέντες Ῥωμαῖοι οὐθένεας μᾶλλον ἔδεισαν ὑμῶν, οὐδ' ἐστίν, ἐφ' ᾧ μᾶλλον σπουδάζοντες διατελοῦσιν ἢ ὅπως τὸ ὑμέτερον ³/₆ ἔθνος ἀσθενὲς ἀποδείξουσι. καὶ διὰ τοῦτο τὰς μὲν πολέμῳ λαβόντες ὑμῶν ἔχουσι πόλεις, τὰς δὲ φιλίας ἐλπίδι παρακρουσάμενοι, ἵνα μὴ καθ' ἓν ἅπαντες γενόμενοι κοινὸν ἐξενέγκητε κατ' αὐτῶν πόλεμον. ἐὰν οὖν τάναντία ὑμεῖς ἀντιφιλοτιμούμενοι διατελῆτε καὶ μίαν ¹⁰ ἅπαντες ἔχητε <περὶ> τοῦ πολέμου γνώμην, ὃ ποιεῖτε ¹⁶¹ νυνί, ῥαδίως αὐτῶν τὸ κράτος παύσετε.

VIII. Ὅν δὲ τρόπον ἀγωνιεύσθε καὶ πῶς χρήσεσθε τοῖς πράγμασιν, ἐπειδὴ γνώμην ἀξιούτ' ἐ με ἀποφήνασθαι, εἴτ' ἐμπεριάν μοι μαρτυροῦντες εἴτ' εὐνοίαν εἴτε ¹⁵ καὶ ἀμφοτέρω, φράσω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν παραινῶ σκοπεῖν, ὅπως εὐσεβῇ καὶ δικαίαν πορίσῃσθε τοῦ πολέμου πρόφασιν. εὐσεβὴς δὲ καὶ δικαία τοῦ πολέμου πρόφασις, ἥτις ἂν γένοιτο καὶ ² ἅμα συμφέρουσα ὑμῖν, ἀκούσατέ μου. Ῥωμαίοις ἡ μὲν ²⁰ ἐξ ἀρχῆς ὑπάρξασα γῆ βραχεῖά ἐστι καὶ λυπρά, ἡ δ' ἐπικτητος, ἣν τοὺς περιοίκους ἀφελόμενοι <ἔχουσι>, πολλή καὶ ἀγαθή· καὶ εἰ τῶν ἡδικημένων ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀξιοῖεν ἀπολαβεῖν, οὐδὲν οὕτως μικρὸν οὐδ' ἀσθενὲς οὐδ' ἄπορον, ὥς τὸ Ῥωμαίων ἄστυ γενήσεται.

1 * τὴν addidi 2 πολέμων O πολεμίων Sylburg 5 ἀπο-
δείξουσι Bb | καὶ — ὑμῶν om. B add Bmg 6 ἔχουσι] ἀπο-
δείξουσι ABC ostentant Lapus 7 καθ' ἓν B 9 <ὁ>μεις B
10 περὶ add. Kiessling 12 ὥς? 17 πορίσῃσθε O πορίσεσθε
c. Hertlein Hermes X p. 417 ποιήσεσθε Cobet Obs. p. 156
21 ἀφελόμενοι πολλή O post ἀφελ. Sylburgio κατέχουσι, κα-
ποῦνται vel aliud verbum simile deesse videtur ἀφείλοντο
Porto, ἀφ. ἔχουσι Sintenis Em. Dion. III 6 ἔχουσι Cmg

52 Οτούτου δ' ολομαι δεῖν ὑμᾶς ἄρξαι. πέμπετε οὖν πρέ- 3
 σβεις ὡς αὐτοὺς ἀπαιτοῦντες ἄς κατέχουσιν ὑμῶν πό-
 λεις καὶ ὅσα τεύχη ἐν τῇ ὑμετέρᾳ γῇ ἐντειχίσαντο
 ἀξιοῦντες ἐκλιπεῖν, καὶ εἴ τι ἄλλο βία σφετερισάμενοι
 τῶν ὑμετέρων ἔχουσι περὶθοντες ἀποδιδόναι. πολέμου 5
 δὲ μήπω ἔρχεστε, πρὶν ἢ λαβεῖν τὰς παρ' αὐτῶν ἀπο-
 κρίσεις. ἐὰν γὰρ ταῦτα ποιήσητε, θυεῖν ὧν βούλεσθε
 ὑπάρξει θάτερον ὑμῖν· ἢ τὰ ἑαυτῶν ἀπολήψεσθε ἄνευ
 κινδύνων καὶ δαπάνης, ἢ καλὴν καὶ δικαίαν πρόφασιν
 εἰληφότες ἔσεσθε τοῦ πολέμου. τὸ γὰρ μὴ τῶν ἄλλο- 10
 τρίων ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν ἀπαιτεῖν καὶ μὴ
 τυγχάνοντας τούτου πολεμεῖν, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσου-
 σιν εἶναι καλόν. φέρε δὴ, τί ποιήσῃ οἴεσθε Ῥωμαίους 4
 ταῦθ' ὑμῶν προελομένων; πότερον ἀποδώσειν τὰ χωρία
 ὑμῖν; καὶ τί κωλύσει πάντων αὐτοὺς ἀποστῆναι τῶν 15
 ἄλλοτρίων; ἤξουσιν γὰρ Αἰκανοὶ τε καὶ Ἀλβανοὶ καὶ
 Τυρρηνοὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι τὴν ἑαυτῶν ἕκαστοι γῆν
 21 ἀποληψόμενοι. ἢ καθέξειν τὰ χωρία καὶ μηθὲν τῶν
 δικαίων ποιήσῃ; ὅπερ ἐγὼ νομίζω. οὐκοῦν ἀδικεῖ-
 σθαι πρότεροι λέγοντες ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ ἀναγκαῖον 20
 ἐπὶ τὰ ὅπλα χωρήσετε καὶ συμμάχους ἔξετε, ὅσοι τὰ
 ἑαυτῶν ἀφαιρεθέντες ἀπεγνώκασιν ἄλλως ἂν ἔτι αὐτὰ
 ἢ πολεμοῦντες οὐκ ἀπολήψεσθαι. κράτιστος δ' ὁ καὶ- 5
 ρὸς καὶ οἶος οὐχ ἕτερος ἐπιθέσθαι Ῥωμαίοις, ὃν ἡ

6 πρὶν ἢ B 7 ποιησ(η)σ(ε)τε B 12 ἀνομολογήσουσιν A
 et Stephanus ἂν ὁμολογήσουσιν B cf. Baumann Quaest. de usu
 mod. p. 6 ἂν ὁμολογήσαιεν c. Reiske 14 προεχομένων Cobet
 Obs. p. 156 16 Ἀλβανοὶ] Λατῖνοι aut Σαβῖνοι c. Kiessling
 20 πρότερον O corr. Sylburg 22 ἀφ(αι)ρεθέντες B 23 οὐκ
 add. Bb supra lin. script. | ἀπολήψεσθε A stultē c. Cobet Obs.
 p. 157: ἀπεγνώκασιν ἄλλως ἔτι κιντὰ ἢ π. ἀπολήψεσθαι

τύχη τοῖς ἀδικουμένοις οὐδ' ἂν ἐλπισθέντα παρεσκεύ-
 ασεν, ἐν ᾧ στασιάζουσι καὶ ὑποπτεύουσιν ἀλλήλους καὶ
 ἡγεμόνας ἔχουσιν ἀπείρους πολέμου. ἃ μὲν οὖν ὑπο-
 τίθεσθαι ἔδει λόγοις καὶ παραινεῖν φίλοις, μετὰ πάσης
 5 εὐνοίας καὶ πίστεως εἰρημένα ὑπ' ἐμοῦ, ταῦτ' ἐστίν,
 ἃ δὲ παρ' αὐτὰ τὰ ἔργα ἐκάστοτε προορᾶσθαι τε καὶ
 μηχανᾶσθαι δεήσει, τοῖς ἡγεμόσι τῆς δυνάμεως ἐπι-
 6 τρέφατε διανοεῖσθαι. πρόθυμον γὰρ καὶ τοῦμόν ἐσται, 1522
 ἐν ᾧ ἂν με τάττητε τόπῳ, καὶ πειράσομαι μηδενὸς
 10 εἶναι χείρων μῆτε στρατιώτου μῆτε λοχαγοῦ μῆτε ἡγε-
 μόνος· ἀλλὰ καταχρῆσθαι μοι λαβόντες, ὅπου ἂν μέλλω
 τι ὑμᾶς ὠφελήσῃν, καὶ εὖ ἴστε ὅτι, εἰ πολεμῶν ὑμῖν
 μεγάλα βλάπτειν δυνατὸς ἦν, καὶ σὺν ὑμῖν ἀγωνιζό-
 μενος μεγάλα θυνήσομαι ὠφελεῖν.

15 VIII. Τοιαῦτα μὲν ὁ Μάρκιος εἶπεν. οἱ δὲ Οὐό-
 λοῦσκοι λέγοντός τε τοῦ ἀνδρὸς ἔτι δῆλοι ἦσαν ἀγά-
 μενοι τοὺς λόγους, καὶ ἐπειδὴ ἐπαύσατο μεγάλη βοή
 πάντες ἐπεσήμηναν ὥς τὰ κράτιστα ὑποθεμένῳ λόγον
 τ' οὐθενὶ προθέντες ἐπικυροῦσι τὴν γνώμην. γραφέν-
 20 τος δὲ τοῦ δόγματος εὐθὺς ἐξ ἐκάστης πόλεως τοὺς
 ἐπιφανεστάτους ἄνδρας ἐλόμενοι πρεσβευτὰς εἰς τὴν
 Ῥώμην ἀπέστειλαν· τῷ δὲ Μαρκίῳ ψηφίζονται βουλῆς
 τε μετουσίαν ἐν ἀπάσῃ πόλει καὶ ἀρχὰς ἐξεῖναι παντα-
 χόσε μετεῖναι καὶ τῶν ἄλλων, ὅπόσα τιμιώτατα ἦν παρ'
 25 αὐτοῖς, μετέχειν. καὶ πρὶν ἢ τὰς Ῥωμαίων ἀποκριθεῖς 1523

6 ἕκαστα A 7 inter ἐπιτρέφατε et διανοεῖσθαι deesse
 nonnulla Reiske censet 11 καταχρῆσθαι AB 18 ἐπεση-
 μήναντο c. Reiske | ὑποτιθεμένῳ Ba ὑποτιθεμένου ABb ὑπο-
 θεμένῳ Reudler Tirot. crit. p. 54 recte cf. VIII 72, 4 19 προ-
 θέντες Ba προσθέντες ABb | ἔτι κυροῦσιν c. Sintenis Em. Dion.
 III 3

ἀναμείναι, πάντες ἔργου εἶχοντο παρασκευαζόμενοι τὰ
πολέμια· ὅσοι τ' ἦσαν αὐτῶν ἄθνημοι τέως κακωθέντες
ἐν ταῖς προτέrais μάχαις, τότε πάντες ἐπερρώσθησαν
ὥς τὴν Ῥωμαίων καθαιρήσουντες ἰσχύν. οἱ δ' εἰς τὴν 3
Ῥώμην ἀποσταλέντες ὑπ' αὐτῶν πρέσβεις καταστάντες 5
ἐπὶ τὴν βουλὴν ἔλεγον· Ὅτι Οὐολούσκοις περὶ πολλοῦ
ἐστὶ καταλύσασθαι τὰ πρὸς Ῥωμαίους ἐγκλήματα καὶ
τὸν λοιπὸν χρόνον εἶναι φίλοις καὶ συμμάχοις ἄνευ
δόλου καὶ ἀπάτης. ἔσεσθαι δὲ τὸ πιστὸν αὐτοῖς τῆς
φιλίας βέβαιον ἀπέφαινον, εἰ κομίσαιντο γῆν τε τὴν 10
ἐαυτῶν καὶ πόλεις, ἃς ὑπὸ Ῥωμαίων ἀφηρέθησαν· ἄλλως
δ' οὔτ' εἰρήνην οὔτε φιλότητα βεβαίαν ὑπάρξειν αὐ-
τοῖς· τὸ γὰρ ἀδικούμενον ἀεὶ πολέμιον εἶναι τῷ πλημ-
μελοῦντι φύσει. ἤξιουν τε μὴ καταστῆσαι σφᾶς εἰς
ἀνάγκην πολέμου τῶν δικαίων ἀποτυγχάνοντας. 15

X. Ὡς δὲ ταῦτ' εἶπον οἱ πρέσβεις, ἐβουλεύοντο
κατὰ σφᾶς οἱ σύεδροι μεταστησάμενοι τοὺς ἄνδρας,
2 καὶ ἐπειδὴ ἔκριναν ἃς χρὴ ἀποκρίσεις ποιήσασθαι, καλέ-
σαντες αὐτοὺς πάλιν ἐπὶ τὸν σύλλογον ταύτην ἔδοσαν
τὴν ἀπόφασιν. Οὐ λανθάνετε ἡμᾶς, ὦ Οὐολούσκοι, 20
φιλίας μὲν οὐδὲν δεόμενοι, πρόφασιν δ' εὐπρεπῇ λαβεῖν
βουλόμενοι τοῦ πολέμου. ἃ γὰρ ἤκετε παρ' ἡμῶν ἀπαι-
τοῦντες, καλῶς ἐπίστασθε οὐδέποτε ληψόμενοι· χρήζετε
γὰρ ἀδίκων τε καὶ ἀδυνάτων. εἰ μὲν οὖν δόντες ἡμῖν 2
τὰ χωρία ἔπειτα μεταδόξαν ὑμῖν νῦν ἀπαιτεῖτε, ἀδι- 25

3 ἐπερρώσθησαν O ἐπερρώσθησαν c. Kiessling 5 Ῥώμην]
Ῥωμαίων B 8 φίλους — συμμάχους A 10 ἀπέφαινον del.
Cobet Obs. p. 157 14 φύσει R φασίν ex corr. B 24 τε
add. B 25 μεταδόξαν B δόξαν R | οὐκ ἀδικεῖσθε Sintenis
Em. Dion. III 14 duce Reiskio, Kiessling transposito νῦν vo-
cabulo censet εἰ — δόντες — ἔπειτα μεταδόξαν ὑμῖν ἀπαιτεῖτε,

κεῖσθε μὴ κομιζόμενοι, εἰ δὲ πολέμῳ ἀφαιρεθέντες οὐ-
 κέτι αὐτῶν ὄντες κύριοι, ἀδικεῖτε τῶν ἀλλοτρίων ἐφι-
 έμενοι. ἡμεῖς δὲ κρατίστας ἡγούμεθα κτήσεις, ἃς ἂν
 πολέμῳ κρατήσαντες λάβωμεν, οὔτε πρῶτοι καταστη-
 5 σάμενοι νόμον τόνδε οὔτε αὐτὸν ἀνθρώπων ἡγούμενοι
 εἶναι μᾶλλον ἢ οὐχὶ θεῶν· ἔπαντάς τε καὶ Ἑλλήνας
 καὶ βαρβάρους εἰδότες αὐτῷ χρωμένους οὐκ ἂν ἐνδοίη-
 μεν ὑμῖν μαλακὸν οὐδὲν οὐδ' ἂν ἀποσταίημεν ἐτι τῶν
 3 δορικτῆτων. πολλὴ γὰρ ἂν εἴη κακότης, εἰ τις ἂ μετ'
 10 ἀρετῆς καὶ ἀνδρείας ἐκτίσαστο, ταῦθ' ὑπὸ μαωρίας τε
 καὶ δειλίας ἀφαιρεθείη. πολεμεῖν τ' οὔτε μὴ βουλο-1528
 μένους ὑμᾶς ἀναγκάζομεν, οὔτε προθυμουμένους παραι-
 τούμεθα, ἂν δ' ἄρξῃσθε ἀμυνόμεθα. ταῦτα Οὐολού-
 σκοις ἀπαγγέλλετε καὶ λέγετε, ὅτι λήψονται μὲν πρότεροι
 15 τὰ ὅπλ' ἐκείνοι, θήσομεν δ' ἡμεῖς ὕστεροι.

XI. Ταύτας οἱ πρέσβεις τὰς ἀποκρίσεις λαβόντες
 ἀπήγγειλαν τῷ πλήθει τῶν Οὐολούσκων. συναγθείσης
 οὖν αὐθις ἐκκλησίας μετὰ τοῦτο κυροῦται δόγμα κοι-
 νὸν τοῦ ἔθνους προειπεῖν Ῥωμαίοις τὸν πόλεμον. ἔπειθ'
 20 αἰροῦνται στρατηγούς αὐτοκράτορας τοῦ πολέμου Τύλ-
 λον τε καὶ Μάρκιον δυνάμεις τε ψηφίζονται καταγρά-
 φειν καὶ χρήματ' εἰσφέρειν καὶ τᾶλλα παρασκευάσασθαι,
 2 ὅσων ὑπελάμβανον δεήσειν τῷ πολέμῳ. μελλούσης δὲ
 διαλύεσθαι τῆς ἐκκλησίας ἀναστὰς ὁ Μάρκιος ἐφησεν·

ἀδικεῖσθε μὴ κομιζόμενοι· νῦν δὲ πολέμῳ ἀφαιρεθέντες — ἀδι-
 κείτε eqs. scribendum esse

5 αὐτῶν Bb 6 ἔπαντας δὲ Reiske 7 εἰδ(ό)τες B
 8 ὅτι Ba ἐτι ABb 9 δορικτῆτων A θυρυκτῆτων R 18 οὐκ
 supra lin. Bb | ἄρξῃτε Reiske ἄρξῃτε c. Cobet Obs. p. 157
 19 τοῦ ἔθνους τοὺς θεοὺς A | ἔπειτα . . αἰροῦνται Bb 22
 παρασκευάζεσθαι c. Reudler Tir. crit. p. 54 24 * ἐφη O correxi

1526 Ἄ μὲν ἐψήφισται τὸ κοινὸν ὑμῶν, ἔχει καλῶς καὶ γι-
 νέσθω κατὰ τὸν οἶκετον ἕκαστα καιρὸν· ἐν ὅσῳ δὲ τὰ
 στρατεύματα μέλλετε καταγράφειν καὶ τᾶλλα εὐτρεπίζειν
 ἔξοντά τινας ὥσπερ εἰκὸς ἀσχολίας καὶ διατριβάς, ἐγὼ
 καὶ Τύλλος ἔργον ἐχώμεθα. ὅσοις οὖν ὑμῶν βουλο- 5
 μένοις ἐστὶ προνομεῦσαι τὴν τῶν πολεμίων καὶ πολλὴν
 ἀποτεμέσθαι λείαν, ἵτε σὺν ἡμῖν. ὑποδέχομαι δ' ὑμῖν,
 εἰάν θεὸς συλλάβῃ, πολλὰς καὶ καλὰς δώσειν ὠφελείας.
 ἔτι γὰρ ἀπαράσκευοὶ εἰσι Ῥωμαῖοι δύνανται οὐπὼ συν- 3
 εστηκυῖαν ὀρῶντες ὑμετέραν, ὥστ' ἀδεῶς ἡμῖν ὑπάρξει 10
 πᾶσαν ὅσῃν ἂν βουλώμεθα τῆς ἐκείνων χώρας κα-
 ταδραμεῖν.

XII. Ἀποδεξαμένων δὲ καὶ ταύτην τὴν γνώμην τῶν
 Οὐολούσκων ἐξήρσαν οἱ στρατηγοὶ διὰ ταχέων, πρὶν
 ἔκπυστα γενέσθαι Ῥωμαίοις τὰ βουλευόμενα, πολλὴν 15
 ἐπαγόμενοι στρατιὰν ἐκούσιον· ἧς μέρος μὲν ὁ Τύλλος
 1527 ἔχων εἰς τὴν Λατίνων χώραν ἐνέβαλεν, ἵνα περισπά-
 σαιε τῶν πολεμίων τὴν ἐκεῖθεν ἐπικουρίαν, τὸ δὲ λοι-
 πὸν ὁ Μάρκιος ἄγων ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων ἤλασεν. οἷα 2
 δ' ἀπροσδοκίτου <τοῦ> κακοῦ τοῖς κατὰ τὴν χώραν 20
 διατρίβουσιν ἐπιπεσόντος πολλὰ μὲν ἐάλω σώματα Ῥω-
 μαίων ἐλεύθερα, πολλὰ δ' ἀνδράποδα, βοῶν τε καὶ
 ὑποζυγίων καὶ τῶν ἄλλων βοσκημάτων χρῆμα οὐκ ὀλί-
 γον· σιτός δ' ὅσος ἐγκατελήφθη καὶ σίδηρος καὶ ὅσοις
 ἄλλοις χώρα γεωργεῖται, τὰ μὲν ἡρπάσθη, τὰ δὲ διε- 25
 φθάρη. τελευτῶντες γὰρ καὶ πῦρ εἰς τὰς αὐλὰς φέρον-
 τες ἐνέβαλλον Οὐολούσκοι, ὥστε πολλοῦ χρόνου μηδ'

4 τινὰς corr. e τινὰ Bb 20 τοῦ add. Grasberger Philo-
 logus 28 (1869) p. 548 25 τὰ χωρία A χωρία B χώρα c. Sin-
 tenis Em. Dion. III 15 cf. VIII 13, 2 27 οἰολούσκοι B

3 ἀναλαβεῖν αὐτὰς δύνασθαι τοὺς ἀποβαλόντας. μάλιστα
 δὲ τοῦτ' ἐπασχον αἱ τῶν δημοτῶν κτήσεις, αἱ δὲ τῶν
 πατρικίων ἔμειναν ἀσινεῖς· εἰ δέ τινες ἐβλάβησαν, εἰς
 ἀνδράποδα καὶ βοσκήματα ἔδοξαν βλαβῆναι. τοῦτο γὰρ
 5 ὑπὸ τοῦ Μάρκου παρηγγέλλετο τοῖς Οὐολούσκοις, ἵνα
 δι' ὑποψίας ἔτι μᾶλλον οἱ πατρικιοὶ γένοιτο τοῖς δη-1Ὶ
 μοτικοῖς καὶ μὴ ἐξαιρεθεῖν τὸ στασιάζον ἐκ τῆς πό-
 4 λεως, ὅπερ καὶ συνέβη. ὥς γὰρ ἡγγέλθη τοῖς Ῥωμαίοις
 ἡ καταδρομὴ τῆς χώρας, καὶ ἔγνωσαν οὐκ ἐξ ἴσου γε-
 10 γονυῖαν ἄρασι τὴν συμφορὰν, κατεβόων μὲν τῶν πλου-
 σίων οἱ πένητες ὥς ἐπαγόντων σφίσι τὸν Μάρκιον,
 ἀπελογοῦντο δ' οἱ πατρικιοὶ καὶ κακουργίαν τινὰ τοῦ
 στρατηγοῦ ταύτην ἀπέφαινον. βοηθεῖν δὲ τοῖς ἀπολ-
 λυμένοις ἢ σῶζειν τὰ περιόντα δι' ὑποψίαν τ' ἀλλήλων
 15 καὶ δέος προδοσίας οὐθελς ἡξίουν· ὥστε κατὰ πολλὴν
 ἄδειαν ὁ Μάρκιος ἀπῆγε τὴν στρατιὰν καὶ κατέστησεν
 ἅπαντας ἐπὶ τὰ οἰκεία παθόντας μὲν οὐδὲν δεινόν,
 δρᾶσαντας δ' ὅσα ἡξίουν, καὶ πολλῶν εὐπορήσαντας
 5 χρημάτων. ἦκε δὲ καὶ ὁ Τύλλος ὀλίγον ὕστερον ἐκ
 20 τῆς Λατίνων χώρας πολλὰς ἐπαγόμενος ὠφελείας· οὐδὲ
 γὰρ ἐκεῖ δύναμιν ἔσχον ὁμόσε χωρεῖν τοῖς πολεμίοις
 [μαχησόμενοι] ἀπαράσκευοί τ' ὄντες καὶ παρ' ἐλπίδα
 τοῦ δεινοῦ σφίσιν ἐπιπесόντος. ἐκ δὲ τούτου πᾶσα
 πόλις ἐπῆρτο ταῖς ἐλπίσι, καὶ θᾶττον ἢ ὥς ἂν τις152
 25 ὑπέλαβεν ἢ τε καταγραφὴ τῶν στρατιωτῶν ἐγίνετο, καὶ
 τᾶλλα ὑπηρετεῖτο, ὅσων τοῖς στρατηγοῖς ἔδει.

1 αὐτὰς] αὐτὰ Sylburg 5 παρηγγέλλετο ABC παρήγγελο
 R 6 * γένωνται et 7 ἐξαιρεθεῖν O γένοιτο ego, ἐξαιρεθῇ
 Kiessling 19 ὀλίγω A 20 πολλὰς om. Ba add. Bb supra
 lin. 21 ἐκεῖ O ἐκεῖνοι Kiessling 22 μαχησόμενοι om. Ba
 add. Bb supra lin. del. Cobet Obs. p. 157

XIII. Ἐπειδὴ δὲ συνῆκτο ἡδὴ πᾶσα ἡ δύναμις, ἐβουλεύετο μετὰ τοῦ συνάρχοντος ὁ Μάρκιος, ὅπως χρηστέον τοῖς λοιποῖς πράγμασιν. ἔφη δ' οὖν λέγων· Ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Τύλλε, κράτιστον εἶναι νείμασθαι τὰς δυνάμεις ἡμᾶς διχῇ· ἔπειτα τὸν μὲν ἕτερον ἡμῶν ἄγοντα 5 τοὺς ἀκμαιοτάτους καὶ προθυμοτάτους ὁμόσε χωρεῖν τοῖς πολεμίοις [μαχησόμενον], καὶ εἰ μὲν ὑπομενούσιν εἰς χεῖρας ἡμῖν ἵέναι μιᾷ κρῖναι τὸν ἄγωνά μάχη, εἰ δ' ἀποκνήσουσιν, ὥς ἐγὼ πείθομαι, στρατιᾷ νεοσυλλέκτῳ καὶ ἡγεμόσιν ἀπείροις πολέμονι τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων 10 κίνδυνον ἐπιτρέπειν, τήν τε χώραν αὐτῶν ἐπιόντα πορθεῖν καὶ τοὺς συμμάχους περισπᾶν καὶ τὰς ἀποι- 30κίας ἀναιρεῖν καὶ πᾶν ἄλλο κακὸν ὃ τι δύναιτο ποιεῖν. τὸν δ' ἕτερον ἐνθάδε ὑπομένοντα φυλακὴν ποιεῖσθαι 2 τῆς τε χώρας καὶ τῶν πόλεων, μὴ λάθωσιν ἀφυλάκτοις 15 ἐπιπεσόντες αὐτοῖς οἱ πολέμιοι, καὶ πρᾶγμα αἰσχιστον πάθωμεν, ἐν ᾧ τῶν ἀπόντων ἐφιέμεθα τὰ παρόντα ἀφαιρεθέντες. ἀλλὰ χρὴ τὸν ἐνθάδε ὑπομένοντα ἡδὴ τείχῃ τ' ἀνορθοῦν, ὅσα πέπτωκε, καὶ τάφρους ἀνακα- 20 θάσειν καὶ φρούρια ὀχυροῦν, ἵνα τοῖς γεωργοῦσι τὴν χώραν ὑπάρχωσι καταφυγαί, στρατιάν τ' ἄλλην προσ- καταγράφειν καὶ τροφὰς τοῖς ἔξω οὖσιν ἐπιχορηγεῖν καὶ ὅπλα χαλκεύειν καὶ εἰ τι ἄλλο ἀναγκαῖον ἔσται πρᾶγμα ὀξέως ὑπηρετεῖν. δίδωμι δέ σοι τὴν αἵρεσιν, 3 εἴτε τῆς ὑπερορίου στρατιᾶς εἴτε τῆς ἐνθάδε ὑπομενου- 25 σης ἐθέλεις στρατηγεῖν. ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ σφόδρα

1 ἡδὴ add. B 7 μαχησόμενον del. Cobet l. l. 9 στρα-
τεία O praeter B 15 ἀφυλάκτως — 16 αὐτοῖς O praeter B
ἀνταῖς c. Portus 18 ἡδὴ O νῦν ἡδὴ vel ἡ δεῖ qua par est
c. Reiske ἡμῶν c. Kiessling 19 ὀρθοῦν AB 20 <φρον>ρια
B 21 στρατεῖαν ABa

ἡγάσθη τὴν γνώμην ὁ Τύλλος, καὶ τὸ δραστήριον τοῦ ἀνδρὸς εἰδὼς καὶ ἐπιτυχὲς ἐπέτρεψεν ἐκείνῳ τῆς ἔξω στρατιᾶς ἄρχειν.

XIII. Καὶ ὁ Μάρκιος οὐθὲν ἔτι διαμελλήσας ἤκεν¹⁵
 5 ἄγων τὴν δύναμιν ἐπὶ Κιρκαίαν πόλιν, ἐν ἣ κληροῦχοι
 Ῥωμαίων ἦσαν ἕμα τοῖς ἐπιχωρίοις πολιτευόμενοι, καὶ
 παραλαμβάνει τὴν πόλιν ἐξ ἐφόδου. ὥς γὰρ ἔγνωσαν
 οἱ Κιρκαῖοι κρατουμένην σφῶν τὴν χώραν καὶ προσ-
 10 ἄγουσαν τῷ τείχει τὴν στρατιάν, ἀνοίξαντες τὰς πύλας
 ἐξήεσαν ὁμόσε τοῖς πολεμίοις ἄνοπλοι παραλαβεῖν τὴν
 πόλιν ἀξιούντες· ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον τοῦ μηδὲν παθεῖν
 2 ἀνήμεστον ἐγένετο. οὕτε γὰρ αὐτῶν ἀπέκτεινεν ὁ στρα-
 τηγὸς οὐδένα, οὗτ' ἐξήλασεν ἐκ τῆς πόλεως· ἐσθῆτα
 δὲ τοῖς στρατιώταις καὶ τροφὰς εἰς μῆνα ἱκανὰς καὶ
 15 ἀργυρίον τι μέτριον λαβὼν ἀπῆγε τὴν δύναμιν ὀλίγην
 μοῖραν ἐν τῇ πόλει καταλιπὼν τῆς τ' ἀσφαλείας τῶν
 ἐνοικούντων ἕνεκα, μή τι ὑπὸ Ῥωμαίων πάθωσι κακόν,
 3 καὶ τοῦ μηδὲν ὕστερον νεωτερίσαι. εἰς δὲ τὴν Ῥώμην
 ὥς ἡγγέλθη τὰ γενόμενα πολὺ πλείων ταραχὴ καὶ θό-
 20 ρυβος ἦν τῶν μὲν πατρικίων τὸν δῆμον ἐχόντων δι'
 αἰτίας, ὅτι πολεμιστὴν ἄνδρα καὶ δραστήριον καὶ φρο-
 νήματος εὐγενοῦς μεστὸν ψευδεῖ περιβαλόντες αἰτία
 τῆς πόλεως ἀπῆλασαν καὶ παρεσκεύασαν ἡγεμόνα Οὐό-
 4 λούσκοις γενέσθαι· τῶν δὲ προσετηκότων τοῦ δῆμου
 25 κατηγορίας τοῦ συνεδρίου ποιουμένων καὶ τὸ πρᾶγμα¹⁵³
 ὄλον ἐξ ἐπιβουλῆς ὑπ' ἐκείνων κατεσκευάσθαι λεγόντων

2 ἐπιτυχὲς ταῖς μάχαις AC ταῖς μάχαις om. B 10 ὁμόσε
 τοῖς πολεμίοις del. Kiessling 12 ἐγ(ε)νετο A 13 ἐσθῆτα
 AC 15 τι μέτριον om. A 22 ψευδ(εῖ) B 23 ἐκ τῆς
 Cobet Obs. p. 158

τόν τε πόλεμον οὐ κοινὸν ἔπασιν, ἀλλὰ σφίσι μόνους ἐπάγεσθαι σκηπτομένων· καὶ ἦν τὸ κακοηθέστατον τοῦ δήμου μέρος ἅμα τούτοις. στρατιάς δὲ καταγράφειν ἢ καλεῖν τοὺς συμμάχους ἢ παρασκευάσασθαι τὰ κατεπεύγοντα διὰ τὰ πρὸς ἀλλήλους ἔχθη καὶ τὰς ἐν ταῖς ἐκ- 5 κλησίαις κατηγορίας οὐδ' εἰς νοῦν ἐλάμβανον.

XV. Τοῦτο καταμαθόντες οἱ πρεσβύτατοι τῶν Ῥωμαίων συστραφέντες ἐπειθον ἰδίᾳ τε καὶ ἐν κοινῷ τοὺς στασιωδεστάτους τῶν δημοτικῶν παύσασθαι τῶν εἰς τοὺς πατρικίους ὑποσιῶν τε καὶ κατηγοριῶν· διδάσκοντες 10 [ὥς] εἰ δι' ἐνὸς ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς φυχὴν τοσοῦτος κίνδυνος κατέσχε τὴν πόλιν, τί χρὴ προσδοκᾶν, ἐὰν ἀναγκασθῶσιν οἱ πολλοὶ τῶν πατρικίων προπηλακισθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου ταῦτὸ φρονῆσαι· καὶ κατέσχον οὗτοι τὴν ἀκοσμίαν τοῦ πλήθους. πανσαμένον δὲ τοῦ πολ- 2
15 λοῦ θορόβου συνελθοῦσα ἡ βουλὴ τοῖς μὲν ἀπὸ τοῦ 1533κοινοῦ τῶν Λατίνων παροῦσι πρεσβευταῖς ἐπὶ συμμαχίας αἰτησιν ἀπεκρίνατο, μὴ ῥάδιον εἶναι σφίσι βοήθειαν ἀποστέλλειν κατὰ τὸ παρόν· αὐτοῖς δ' ἐκείνοις ἐπιτρέπειν τὴν ἑαυτῶν στρατιὰν καταγράφειν καὶ ἡγε- 20 μόνας τῆς δυνάμεως ἰδίους ἐκπέμπειν τε, ὅταν αὐτοὶ ἐκπέμψωσι δύναμιν. ἐν γὰρ ταῖς συνθήκαις, αἷς ἐποιήσαντο πρὸς αὐτοὺς περὶ φιλίας, ἀπόρρητον ἦν τούτων ἐκάτερον. τοῖς δ' ὑπάτοις ἐφῆκαν στρατόν τε 3

3 στρατίας ABa στρατιάς Bb 4 κατασκευάσασθαι O παρασκευάσασθαι Kiessling cf. VIII 11, 1 7 τῶν om. B 11 ὥς del. Sylburg 14 οὗτοι] οὕτω c. Hertlein Hermes X 417 21 * ἰδίους ἐκπέμπειν τε ὅσῃν (σῇν in ras. B) ἢν AB ἰδίους ἀποδείξαι ἕως (vel τέως) c. Kiessling l. ἐ. τε, ὅταν ego cf. Kayser Ann. phil. 1868 p. 816 22 ἐκπέμψωσι C δύνωνται in mge

συναγαγεῖν ἐκ καταλόγου καὶ τὴν πόλιν διὰ φυλακῆς
 ἔχειν καὶ τοὺς συμμάχους παρακαλεῖν, εἰς ὑπαιθρον
 δὲ μήπω τὰς δυνάμεις ἐξάγειν, ἕως ἂν ἅπαντα εὐτρεπῇ
 γένηται. καὶ ὁ δῆμος ταῦτ' ἐπεκύρωσεν. ἦν δὲ βρα-
 5 χὺς ὁ λειπόμενος τῆς ἀρχῆς τοῖς ὑπάτοις χρόνος, ὥστ'
 οὐδὲν ἔφθασαν τῶν ἐψηφισμένων ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν,
 ἀλλὰ παρέδωσαν ἡμιτελῆ πάντα τοῖς μεθ' ἑαυτοὺς
 ὑπάτοις.

XVI. Οἱ δὲ παρὰ τούτων τὴν ἀρχὴν παραλαβόντες,
 10 Σπόριος Ναύτιος καὶ Σέξτος Φούριος, στρατιάν θ' =
 ὁσπιν ἐδύναντο πλείστην ἐκ τοῦ πολιτικοῦ κατεστήσαντο
 καταλόγου, καὶ φρουκτωρίας καὶ σκοποὺς ἐν τοῖς ἐπι-
 καιροτάτοις φρουρίοις ἔταξαν, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσωσι
 τῶν ἐπὶ τῆς χώρας πραττομένων· χρήματά τε καὶ σίτον
 2 καὶ ὄπλα ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ ἡτοιμάσαντο. τὰ μὲν
 15 οὖν οἰκεῖα παρεσκεύαστο αὐτοῖς ὥς ἐνῆν ἄριστα, καὶ
 οὐδὲν αὐτῶν ἔτι δεῖν ἐδόκει· τὰ δὲ συμμαχικὰ οὐχ
 ἅπαντα ὑπήκουε προθύμως ἐκούσιά τ' οὐκ ἦν, οἷα
 συνάρασθαι τοῦ πολέμου, ὥστ' οὐδὲ προσαναγκάζειν
 20 αὐτὰ ἡξίουں φοβούμενοι προδοσίαν. ἤδη δέ τινα καὶ
 ἀφίστατο αὐτῶν ἐκ τοῦ φανεροῦ καὶ τοῖς Οὐολούσκοις
 3 συνελάμβανε. πρῶτοι δ' ἤρξαν Αἰκανοὶ τῆς ἀποστά-
 σεως, ἅμα τῷ συστήναι τὸν πόλεμον εὐθὺς ἐλθόντες
 ὥς τοὺς Οὐολούσκους καὶ συμμαχίαν μεθ' ὅρκων συν-
 25 θέμενοι, στρατιάν τ' ἀπέστειλαν οὗτοι τῷ Μαρκίῳ
 πλείστην τε καὶ προθυμοτάτην. ἀρξάμενων δὲ τούτων¹⁶³

1 συνάγειν c. Reudler Tiroc. crit. p. 54 3 ἅπαντα O
 corr. Kiessling 10 Φουρίος A 13 φρουρίοις O χωρίοις c.
 Kiessling 17 αὐτῶν] αὐτὸν A αὐτοῖς Sylburg | ἔτι δεῖν O
 ἔτ' ἐνδεῖν Reiske 21 καὶ om. Ba add. Bb supra lin. 26
 ἀρξάντων δὲ c. Reudler Tir. crit. p. 55

πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων κρύφα συνελάμβανον τοῖς Οὐολούσκοις οὐκ ἀπὸ ψηφισμάτων οὐδ' ἀπὸ κοινοῦ δόγματος ἀποστέλλοντες αὐτοῖς τὰς συμμαχίας, εἰ δέ τις ἦν βουλομένοις μετέχειν τῆς στρατείας τῶν σφετέρων, οὐχ ὅπως ἀποτρέποντες, ἀλλὰ καὶ παρορ-⁵ μῶντες. ἐγεγόνει τ' <έν> οὐ πολλῷ χρόνῳ τοσαύτη 4 δύναμις περὶ τοὺς Οὐολούσκους, ὅσῃν οὐ πάποτ' ἔσχον, ὅτε μάλιστ' ἤκμαζον ταῖς πόλεσιν· ἦν ἐπαγόμενος ὁ Μάρκιος ἐνέβαλεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ῥωμαίων γῆν, καὶ ἐγκαθεζόμενος ἡμέρας συχνὰς ἐδήγου τῆς γῆς, ὅσῃν ἐν 10 τῇ πρότερον εἰσβολῇ παρέλιπε. σωματίων μὲν οὖν 5 ἐλευθέρων οὐκέτι πολλῶν ἐγκρατῆς ἐγένετο κατὰ ταύτην τὴν στρατείαν· οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰ πλείστον ἄξια συσκευασάμενοι παλαίτερον ἔτι κατεπεφεύγεσαν, οἱ μὲν εἰς τὴν πόλιν, οἱ δ' εἰς τὰ πλησίον φρούρια, εἰ τινα 15 36 ἦν ἐχρῶτατα· τὰ δὲ βοσκήματα αὐτῶν, ὅσα οὐχ οἷοι τ' ἦσαν ἀπελάσαι, καὶ τοὺς νέμοντας θεράποντας λαμβάνει τὸν τε σῖτον <τὸν> ἐπὶ ταῖς ἄλλωσιν ἔτι κείμενον καὶ τοὺς ἄλλους καρπούς, τοὺς μὲν ἐν χειρὶν ὄντας, τοὺς δὲ καὶ συγκεκομισμένους ἀναιρεῖται. προνομήσας 6 δὲ καὶ διαπορθήσας ἅπαντα οὐθενὸς ὁμόσε χωρῆσαι 20 τολμήσαντος ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τὴν στρατιὰν βαρεῖαν οὖσαν ἥδη τῷ πλήθει τῶν ὠφελειῶν καὶ σχολῇ πορευομένην.

XVII. Οἱ δὲ Οὐολούσκοι τὸ μέγεθος τῆς κομιζο- 25

6 τε Ο τ' ἐν Hertlein Hermes X 417 8 ἤκμαζε ταῖς Α ταῖς πόλεσιν Kiessling in suspicionem vocat — ἐν τοῖς πολέμοις fortasse scribendum esse c. Reiske — Grasberger defendit Philologus 28 (1869) p. 347 13 στρατιὰν Α 14 καταπεφεύγεσαν Β 15 εἰ τινα Β ἄτινα R 18 τὸν add. Reiske | ἐπὶ Ο ἐν Cobet Obs. p. 158 25 τῆς κομιζομένης λείας ὁρῶντες om. Ba add. Bmg

μένης λείας ὀρῶντες καὶ περὶ τῆς Ῥωμαίων ἀτολμίας
 ἀκούοντες, οἳ δὴ τέως τὴν ἀλλοτρίαν λεηλατοῦντες
 ἀδεῶς τότε τὴν αὐτῶν γῆν ἡνείχοντο δηουμένην ὀρῶν-
 5 τες, ἀντήματός τε μεγάλου ἐνεπίμπλαντο καὶ ἐν ἐλπίδι
 ἦσαν ἡγεμονίας, ὥς δὴ ῥάδιον καὶ ἐν ἐτοίμῳ σφίσιν
 ὄν καταλῦσαι τὴν τῶν ἀντιπάλων ἰσχύν, θυσίας τε
 χαριστηρίους τοῖς θεοῖς ἐποιοῦντο καὶ σκύλων ἀναθέσει
 τοὺς νεῶς καὶ τὰς ἀγορὰς ἐκόσμου καὶ ἦσαν ἄπαντες 15
 ἐν ἐορταῖς καὶ εὐπαθείαις τὸν τε Μάρκιον ἀγάμενοι
 10 καὶ ὕμνουντες διετέλουν, ὥς εἴη τὰ τε πολέμια δεινό-
 τатος ἀνθρώπων καὶ στρατηγός, οἷος οὔτε Ῥωμαῖος οὔτε
 2 ἄλλος [στρατηγός] Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων οὐδεὶς. μά-
 λιστα δὲ τῆς τύχης αὐτὸν ἐμακάριζον ἅπαντα, ὅσοις
 ἐπιχειρήσειε, κατὰ γνώμην αὐτῷ προχωροῦντα ὀρῶντες
 15 δίχα πόνου· ὥστ' οὐδεὶς ἦν τῶν ἐχόντων τὴν στρατεύ-
 σιμον ἡλικίαν, ὃς ἀπολείπεσθαι τοῦ ἀνδρὸς ἡξίον, ἀλλὰ
 πάντες ὥρμητο μετέχειν τῶν πράξεων καὶ συνήεσαν
 3 ὥς αὐτὸν ἐξ ἀπάσης πόλεως. ὁ δὲ στρατηγός, ἐπειδὴ
 τὴν προθυμίαν τῶν Οὐολούσκων ἐπέρωσε καὶ τὸ τῶν
 20 πολεμίων ἀνδρεῖον εἰς ταπεινὴν καὶ ἄνανδρον κατ-
 ἐκλείσεν ἀμνηχανίαν, ἐπὶ τὰς συμμαχίδας αὐτῶν πόλεις,
 ὅσαι τὸ πιστὸν διεφύλαττον, ἤγε τὴν δύναμιν· καὶ αὐ-
 τήκα ἐτοιμασάμενος, ὅσα εἰς πολιορκίαν χρήσιμα ἦν,
 ἐπὶ Τολερίνους ἐλαύνει τοῦ Λατίνων ὄντας ἔθνους.
 4 οἳ δὲ Τολερῖνοι πρὸ πολλοῦ παρασκευασάμενοι τὰ εἰς
 25 <τὸν> πόλεμον καὶ τὰ ἐκ τῆς χώρας εἰς τὴν πόλιν 16
 συγκεκομικότες ἐδέχοντο αὐτὸν ἐπιόντα καὶ χρόνον μὲν

1 καὶ om. B 3 <ῆ>νεύχοντο B 4 ἐνεπίμπλαντο A 7
 ἀναθέσει A 12 στρατηγός del. Reiske 13 ἅπαν Aa ἅπαντα
 Ab 21 πόλεις add. B 26 τὸν add. Sylburg

τιν' ἀντείχον ἀπὸ τῶν τειχῶν μαχόμενοι καὶ πολλοὺς
 τῶν πολεμίων κατέτρωσαν· ἔπειθ' ὑπὸ τῶν σφενδονη-
 τῶν ἀναστελλόμενοι καὶ μέχρι δέλτης ὀψίας ταλαιπω-
 ροῦντες πολλὰ μέρη τοῦ τείχους ἐξέλιπον. τοῦτο δ'
 καταμαθὼν ὁ Μάρκιος τοῖς μὲν ἄλλοις στρατιώταις 5
 παρήγγειλε κλίμακας προσφέρειν κατὰ τὰ γυμνούμενα
 μέρη τοῦ περιβόλου, αὐτὸς δὲ τοὺς κραιτίστους τῆς
 στρατιᾶς ἀναλαβὼν ἐπὶ τὰς πύλας ἵεται βαλλόμενος
 ἀπὸ τῶν πύργων, καὶ διαρρήξας τοὺς μοχλοὺς παρ-
 έρχεται πρῶτος εἰς τὴν πόλιν. ἦν δ' ὑφ' ἐσπληκτοῦ ταῖς 10
 πύλαις πολὺ καὶ καρτερόν στίφος τῶν πολεμίων, οἳ
 δέχονται τ' αὐτὸν ἐρρωμένως καὶ μέχρι πολλοῦ διεκαρ-
 τέρουν ἀγωνιζόμενοι· πολλῶν δ' ἀναιρεθέντων τρέ-
 πονται οἱ λοιποὶ καὶ σκεδασθέντες ἐφ' εὐρυγὸν ἀνὰ τοὺς 6
 στενωποὺς. ὁ δ' ἠκολούθει κτείνων τοὺς καταλαμβα- 15
 1539νομένους, ὅσοι μὴ τὰ ὄπλα ῥίψαντες εἰς ἱκεσίας ἐτρά-
 ποντο· ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ διὰ τῶν κλιμάκων ἀναβαί-
 νοντες ἐκράτουν τοῦ τείχους. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον
 ἀλούσης τῆς πόλεως ἐξελόμενος ὁ Μάρκιος ἐκ τῶν λα-
 φύρων ὅσα θεοῖς τ' ἀναθήματα καὶ κόσμος ταῖς Οὐο- 20
 λούσκων πόλεσιν ἐμελλε γενέσθαι, τὰ λοιπὰ τοῖς στρα-
 τιώταις ἐφῆκε διαρπάσαι. ἦν δὲ πολλὰ μὲν αὐτόθι 7
 σώματα, πολλὰ δὲ χρήματα, πολὺς δὲ σίτος, ὥστε μὴ
 ῥάδιον εἶναι μιᾷ πάντα ἐκκομίσαι τοὺς κρατήσαντας
 ἡμέρᾳ, ἀλλ' ἐκ διαδοχῆς ἄγοντες καὶ φέροντες τὰ μὲν 25

3 ταλ(αι)παροῦντες B 4 ἐξέλ(ι)πον B 8 πύλας ἀνα-
 λαβὼν ἵεται O corr. Sylburg 10 ἐφ' ἐσπληκτοῦ c. Sylburg 13
 τρέποντ(αι) B 15 τοὺς πολεμίους καταλαμβανόμενους O prae-
 ter B 18 δὲ O δὲ Kiessling 21 ἐμελλεν ἔσεσθαι c. Cobet
 Obs. p. 158 ἐ. γίνεσθαι Hertlein Hermes X 417 24 πάντα
 O praeter B

αὐτοί, τὰ δ' ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων πολλὴν ἡναγκάσθησαν διατρῆναι χρόνον.

XVIII. Ὁ δὲ στρατηγός, ἐπειδὴ τὰ σώματα καὶ τὰ χρήματα πάντα ἐξεκρόμιστο, τὴν πόλιν ἐρημον κατα-
 5 λιπὼν ἀπῆγε τὴν δύναμιν ἐπὶ Βῶλαν <Λατίνων> ἐτέ-
 ραν πόλιν. ἔτυχον δὲ καὶ οἱ Βωλιανοὶ προεγνωκότες
 αὐτοῦ τὴν ἔφοδον καὶ παρεσκευασμένοι πάντα τὰ πρὸς¹⁵⁴⁰
 τὸν ἀγῶνα ἐπιτήδεια. ὁ μὲν οὖν Μάρκιος ὡς ἐξ ἐφό-
 δου τὴν πόλιν αἰρήσων κατὰ πολλὰ μέρη τοῦ τείχους
 10 ἐποιεῖτο τὰς προσβολάς· οἱ δὲ Βωλιανοὶ περιμείναντες
 καιρὸν ἐπιτήδειον ἀνοίγουσι τὰς πύλας, καὶ φερόμενοι
 κατὰ πληθὸς ἐν τάξει τε καὶ κόσμῳ συρράττουσι τοῖς
 κατὰ μέτωπον, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείναντες, ἔτι
 δὲ πλείους κατατραυματίσαντες τοὺς τε λοιποὺς αἰσχυρῶς
 2
 15 ἀναγκάσαντες φυγεῖν ἀνέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν. ὡς
 δ' ἔγνω τὴν τροπὴν τῶν Οὐολούσκων ὁ Μάρκιος· οὐ
 γὰρ ἔτυχε παρὼν ἐν ᾧ χωρίῳ τὸ πάθος ἐγένετο· πα-
 ρῆν σὺν ὀλίγοις κατὰ σπουδὴν καὶ τοὺς ἐκ τῆς τροπῆς
 σκεδασθέντας ἀναλαβὼν συνίστατο καὶ παρεθάρρυνε,
 20 καὶ ἐπειδὴ κατέστησεν εἰς τάξεις, ὑποδείξας, ἃ δεῖ πράτ-
 τειν, ἐκέλευσε προσβάλλειν τῇ πόλει κατὰ τὰς αὐτάς
 3 πύλας. χρησαμένων δὲ πάλιν τῶν Βωλιανῶν τῇ αὐτῇ
 πείρᾳ καὶ κατὰ πληθὸς ἐκδραμόντων οὐ δέχονται αὐ-
 τοὺς οἱ Οὐολοῦσκοι, ἀλλ' ἐγκλίναντες ἔφευγον κατὰ

1 πόλεις om. A 4 ἐξεκρόμιστο ABC 5 Βωλιανῶν ἐτέραν
 O corr. Sintenis Em. Dion. II 29 praeunte Reiskio 7 παρα-
 σκευασμένοι A παρ(εσ)κευασμένοι B 14 πλείους τούτων κα-
 τατραυματίσαντες O praeter B 17 χωρίῳ add. B 19 * συν-
 ἰσταται καὶ B συνίστα τὲ καὶ R συνίστατο καὶ ego cf. W. Schmid
 Atticismus tom. II p. 26 not. 47 24 οἱ add. B | ἐκκλί-
 ναντες A

1541 τοῦ πρανοῦς, ὥς ὁ στρατηγὸς αὐτοῖς ὑπέθετο· καὶ οἱ
 Βωλανοὶ τὴν ἀπάτην οὐκ εἰδότες ἐδίωκον ἄχρι πολλοῦ.
 ἐπεὶ δὲ πρόσω τῆς πόλεως ἐγένοντο, ἔχων τοὺς ἐπι-
 λέκτους τῶν νέων ὁ Μάρκιος ὁμόσε τοῖς Βωλανοῖς
 ἐχώρει· καὶ γίνεται πολὺς αὐτῶν ἐνταῦθα φόνος τῶν 5
 μὲν ἀμυνομένων, τῶν δὲ φευγόντων. ὁ δ' ἀκολου- 4
 θῶν τοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ὠθοῦμένοις φθάνει, πρὶν
 ἐπιρραχθῆναι τὰς πύλας εἰσβιασάμενος εἰς τὸ τεῖχος.
 ὥς δ' ὁ στρατηγὸς ἄπαξ ἐγκρατῆς τῶν πυλῶν ἐγένετο,
 ἠκολούθει καὶ τὸ ἄλλο τῶν Οὐολούσκων πληθός, οἱ 10
 δὲ Βωλανοὶ τὸ τεῖχος ἐκλιπόντες ἐφευγον ἐπὶ τὰς
 οἰκίας. γενόμενος δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς πόλεως
 ἐπέτρεψε τοῖς στρατιώταις τὰ τε σώματα ἐξανδραποδί-
 σασθαι καὶ τὰ χρήματα διαρπάσαι καὶ τὸν αὐτὸν τρό-
 πον ὥσπερ καὶ πρότερον ἄπασαν ἐκκομίσας τὴν λείαν 15
 σὺν χρόνῳ τε καὶ κατὰ πολλὴν ἐξουσίαν μετὰ τοῦτο
 τὴν πόλιν ἐνέπρησεν.

XVIII. Ἐντεῦθεν δὲ τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν ἤγεν
 1542 ἐπὶ τοὺς καλουμένους Λαβικανούς. ἦν δὲ καὶ αὕτη
 τότε Λατίνων ἢ πόλις Ἀλβανῶν ὥσπερ καὶ ἄλλαι ἄποι- 20
 κος. καταπλήξασθαι δὲ βουλόμενος τοὺς ἐνδον ἔκαιεν
 αὐτῶν τὴν χώραν εὐθὺς ἐπιών, ὅθεν μάλιστα ἐμελλον
 ὕψεσθαι τὴν φλόγα. οἱ δὲ Λαβικανοὶ τεῖχος εὖ κατ-
 εσκευασμένον ἔχοντες οὔτε κατεπλάγησαν αὐτοῦ τὴν
 ἐφοδον οὔτε μαλακὸν ἐνέδοσαν οὐδέν, ἀλλ' ἀντείχον 25

7 φθά. νει B 8 ἐμβιασάμενοι O ἐκπαισάμενοι Amg
 εἰσβιασάμενοι c. Cobet Variae Lect. p. 280 12 κύριος] ἐγ-
 κρατῆς A 19 αὐτῇ O αὕτη Sylburg 20 * ὥσπερ καὶ ἄλλη
 O, ὥσπερ αἱ ἄλλαι Sylburg ὥσπερ καὶ ἄλλαι ego 22 ἐπιών]
 εἰπὼν A 23 ἐγκατ(ε)σκευασμένον B ἐγκατασκευασμένον R
 εὖ κατεσκευασμένον c. Gelenius

ἀπομαχόμενοι γενναίως καὶ πολλάκις ἐπιβαίνοντας τοῦ
 2 τείχους τοὺς πολεμίους ἀπήραξαν. οὐ μὴν εἰς τέλος
 γ' ἀντέσχον ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἀγωνιζόμενοι καὶ
 χρόνον οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον ἀναπαυόμενοι. πολλὰ γάρ
 5 προσβολὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐγίνοντο ὑπὸ τῶν
 Οὐολούσκων ἐκ διαδοχῆς ὑποχωρούντων μὲν αἰεὶ τῶν
 κεκμηκότων, ἐτέρων δὲ προσιόντων νεαρῶν· πρὸς οὓς¹⁵⁴³
 ἀγωνιζόμενοι δι' ὅλης ἡμέρας, καὶ οὐδὲ τὸν τῆς νυκτὸς
 ἀναπαυσάμενοι χρόνον ἐκλιπεῖν ἠναγκάσθησαν τὸ τεῖχος
 10 ὑπὸ κόπου. παραλαβὼν δὲ καὶ ταύτην ὁ Μάρκιος τὴν
 πόλιν ἐξηνδραποδίσατο καὶ τοῖς στρατιώταις ἐφῆκε μερί-
 3 σασθαι τὰς ὠφελείας. ἀναστήσας δὲ τὴν δύναμιν ἐκεί-
 θεν ἐπὶ τὴν Πεδανῶν πόλιν· ἣν δὲ καὶ αὕτη τοῦ
 Λατίνων γένους· συντεταγμένην ἔχων τὴν στρατιάν
 15 ἀφικνεῖται καὶ αὐτὴν ἅμα τῷ πλησιάσαι τοῖς τείχεσιν
 αἰρεῖ κατὰ κράτος. καὶ ταῦτά διαθελὺς ὅσα τὰς πρό-
 τερον ἀλούσας ἔωθεν εὐθὺς ἀναστήσας τὴν δύναμιν
 4 ἤγεν ἐπὶ Κορβιδῶνα. ὄντι δ' αὐτῷ πλησίον τοῦ τεί-
 χους τὰς πύλας ἀνοίξαντες οἱ ἔνδον ἀπαντῶσιν ἀντὶ
 20 <τῶν ὅπλων> προτείνοντες ἱκετηρίας καὶ παραδιδόντες
 ἀμαχητὶ τὸ τεῖχος. οὓς ἐπαινέσας ὥς τὰ κράτιστα περὶ
 σφῶν βεβουλευμένους, ἐκέλευσεν ὧν ἔδει τῇ στρατιᾷ
 φέροντας ἦκειν ἀργυρίον τε καὶ σίτον, καὶ λαβὼν ὅσα
 προσέταξεν ἀπήγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν Κοπιολανῶν¹⁵⁴⁴

2 ἀπήραξαν Ba ἀπήραξαν ABb 4 οὐδὲ B οὐ R 5
 τὴν delendum videtur 9 ἀναπαυόμενον O praeter B 12
 ἀναστ(ήσας) B 13 αὐτῇ O αὕτη Kayser Ann. phil. 1868
 p. 816 14 συντεταγμένην τὴν στρατιάν ἔχων B 19 * ἀπαν-
 τῶσιν ἀντιπροτείνοντες A ἀπ. ἀντ(ι) . προτείνοντες B ἀπ. πάν-
 τες προτείνοντες Kiessling ἀπ. ἀντὶ τῶν ὅπλων προτείνοντες
 ego cf. XI, 17 23 τε add. B 24 Κοπιολανῶν AB Κορια-
 λανῶν R Καρυντανῶν c. Niebuhr hist. Rom. II 198

πόλιν. παραδόντων δὲ κάκεινὴν τῶν ἔνδον ἀμαχητὶ
καὶ μετὰ πολλῆς προθυμίας ἀγορὰς τε παρασχόντων τῇ
δυνάμει καὶ χρήματα καὶ ὅσα ἄλλα ἐπετέτακτο αὐτοῖς
ἀπῆγε τὴν στρατιὰν ὥς διὰ φιλίας γῆς. πάνν γάρ δὴ 5
καὶ τοῦτ' ἐσπούδαζεν, ὥς μηδὲν οἱ παραδιδόντες αὐτοῖς 5
τὰς πόλεις πάθοιεν, ὧν φιλεῖ δρᾶν ὁ πόλεμος, ἀλλὰ καὶ
γῆν ἀδῆατον ἀπολαμβάνοιεν καὶ βοσκήματα καὶ ἀνδρά-
ποδα, ὅσα κατέλιπον ἐπὶ τῶν κτήσεων, κομίζοιντο, ἀλλί-
ξεσθαι τ' οὐκ εἶα τὴν δύναμιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἵνα
μὴ τι γένηται δι' ἀρπαγῆς πρὸς αὐτῶν ἢ κλοπῆς κακόν, 10
ἀλλὰ παρὰ τοῖς τείχεσι κατεστρατοπέδευεν.

XX. Ἀπὸ δὲ ταύτης ἀναστήσας τῆς πόλεως ἤλαυνε
τὸν στρατὸν ἐπὶ Βολλλας, ἐπιφανῇ τότε οὖσαν καὶ ἐν
1545 ὀλίγαις πάνν ταῖς ἡγουμέναις τοῦ Λατίνων γένους πό-
λεσιν ἐξεταζομένην. οὐ προσδεξαμένων δ' αὐτὸν τῶν 15
ἔνδον, ἀλλὰ τῷ τ' ἐρύματι πιστευόντων ἐχυρῶ γε
σφόδρα ὄντι καὶ τῷ πλήθει τῶν ἀπ' αὐτοῦ μαχησο-
μένων παρακαλέσας τὴν δύναμιν ἀγωνίζεσθαι προθυ-
μως καὶ τοῖς πρώτοις ἐπιβᾶσι τοῦ τείχους μεγάλας
θωρεὰς ὑποσχόμενος ἔργου εἶχετο· καὶ γίνεται μάχη 20
περὶ τῇ πόλει ταύτῃ καρτερά. οὐ γὰρ μόνον ἀπὸ τοῦ 2
1546 τείχους ἡμύνοντο τοὺς προσιόντας οἱ Βοιλλανοί, ἀλλὰ
καὶ τὰς πύλας ἀνοίξαντες ἐξέθεον ἀθρόοι καὶ κατὰ τοῦ
πρηνοῦς ἐώθουν βίᾳ τοὺς ὑφισταμένους· φόνος τε

2 καὶ ὥς μετὰ O praeter B 4 γὰρ δὴ καὶ A γὰρ καὶ R
5 αὐτοῖς O αὐτοὶ Kiessling 13 βολὰς A βολὰς B corr. Gele-
nius e Steph. Byz. s. v. Βολλλας | ἐπιφανῇ τε τότε O praeter B
16 ἐχυρῶ τε ὄντι σφόδρα O praeter B 19 πρώτοις ἐπιβᾶσι
B πρώτως ἐπιβαλοῦσι R 22 Βολανοὶ B 23 ἐξέθεον ἀνοί-
ξαντες B ἐ. ἀνοίγοντες R corr. Reiske 24 ἐφισταμένους O
corr. Sylburg

πλεῖστος αὐτόθι τῶν Οὐολούσκων ἐγένετο καὶ χρόνος
 τῆς τειχομαχίας πολὺς τοῦ τε κρατήσῃν τῆς πόλεως
 ἔμπορος ἔπασιν ἢ ἐλπίς. ἀλλὰ τῶν ἀπολλυμένων ἄδη-
 λον ἐποίει τὴν ἀπουσίαν ὁ στρατηγὸς ἀντικαθιστὰς
 5 ἐτέρους, τῶν δὲ καμνόντων παρεθάρρυνε τὴν ἀθυμίαν
 ἐπὶ τὸ πονοῦν μέρος τῆς στρατιᾶς αὐτὸς ὠθοῦμενος.
 ἦν δ' οὐχ ὁ λόγος αὐτοῦ μόνον ἐπαγωγὸς εἰς τὸ
 εὐψυχον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα. πάντα γὰρ ὑφίστατο κίν-
 δυνον καὶ οὐδεμιᾶς πείρας ἀπελείφθη, τέως ἑάλω τὸ
 3 10 τεῖχος. κρατήσας δὲ καὶ ταύτης σὺν χρόνῳ τῆς πόλεως
 καὶ τῶν ἀλόντων τοὺς μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διαφθείρας,
 τοὺς δ' αἰχμαλώτους λαβὼν ἀπῆγε τὴν δύναμιν ἐπι-
 φανεστάτην νίκην ἐξενεγκάμενος καὶ λάφυρα κάλλιστα
 καὶ πλεῖστα ἔγων, χρήμασί τε καμπόλλοις, ὧν ἐγκρατὴς
 15 ἐγένετο· ἦν δ' αὐτόθι ὅσα ἐν οὐδενὶ τῶν ἀλόντων 154
 χωρίων· πλουτίσας τὴν στρατιάν.

XXI. Μετὰ τοῦτο χώρα θ', ὅσῃν διαπορεύοιτο,
 ὑποχείριος ἦν καὶ πόλις οὐδεμία ἠναντιοῦτο ἔξω Λα-
 ουινίου, ἦν πρώτην τε πόλιν οἱ σὺν Αἰνείᾳ κατάραντες
 20 εἰς Ἰταλίαν Τρῶες ἔκτισαν, καὶ ἀφ' ἧς τὸ Ῥωμαίων
 ἦν γένος, ὥς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται. οἱ δ' ἐν
 ταύτῃ κατοικοῦντες πάντα πρότερον ᾤοντο δεῖν ὑπο-
 μένειν, ἢ τὸ πρὸς τοὺς ἀπογόνους σφῶν [Ῥωμαίους]
 2 πιστὸν ἐγκαταλιπεῖν. ἐγένοντο μὲν οὖν καὶ τειχομαχία

2 πολλὸς om. B 7 τε B δὲ R | οὐ λόγος B | ἐπὶ O εἰς
 Kiessling 8 ὑφίστατ<ο> B 9 * ἔως O correxi 10 δὲ
 ταύταις B 15 τῶν ἄλλων χωρίων c. Kiessling τῶν ἄλλων
 τῶν ἀλόντων c. Hertlein Hermes X 417 17 χώραν AB |
 διαπορεύοιτο A 19 γε O τε Reiske 22 πάντα τρόπον
 AC 23 πογόνους Ba προγόνους ABb corr. Sylburg | *Ῥο-
 μαίους quod in deterioribus deest, in AB exstat, uncis in-
 clusi

τινὲς αὐτόθι καρτερὰ καὶ πρὸ τῶν ἐρυμάτων ὀξεῖαι
 μάχαι· οὐ μὴν ἐάλω γε τὸ τεῖχος ἀπὸ κρατὺς τῇ
 πρώτῃ ἐφόδῳ, ἀλλ' ἐδόκει χρόνον δεῖν [ἢ πολιορκία]
 καὶ τριβῆς. ἀποστάς οὖν τῆς πολιορκίας ὁ Μάρκιος
 περιετάφρευσ κύκλῳ τὴν πόλιν καὶ ἀπεσταύρου, τὰς 5
 ὁδοὺς φυλάττων, ἵνα μήτ' ἀγορὰ μήτ' ἐπικουρία τις
 548 αὐτοῖς ἔξωθεν προσγένοιτο. Ῥωμαῖοι δὲ τῶν τε κεκρα- 3
 τημένων ἤδη πόλεων τὸν ὄλεθρον ἀκούοντες καὶ τῶν
 προσθεμένων τῷ Μαρκίῳ τὴν ἀνάγκην, ταῖς τε πρεσ-
 βείαις ἐνοχλούμενοι ταῖς ἀφικνουμέναις ὥς αὐτοὺς ὅση- 10
 μέραι παρὰ τῶν μενουσῶν ἐν τῇ φιλίᾳ καὶ δεομένων
 βοηθείας, τοῦ τε Λαουινίου τὸν περιτειχισμὸν ὀρω-
 δοῦντες ἐν χερσὶν ὄντα, καὶ εἰ τόδε τὸ φρούριον ἀλώ-
 σεται τὸν πόλεμον ἐπὶ σφᾶς ἥξειν εὐθὺς οἰόμενοι,
 μίαν ὑπέλαβον ἔσσεσθαι πάντων τῶν κακῶν λύσιν, εἰ 15
 ψηφίσαιντο τῷ Μαρκίῳ τὴν ἀδόδοον. καὶ ὁ τε δῆμος 4
 ἅπας ἐβόα τοῦτο, καὶ οἱ δῆμαρχοι νόμον εἰσφέρειν
 ὑπὲρ ἀκυρώσεως τῆς καταδίκης ἐβούλοντο· ἀλλ' οἱ
 πατρίκιοι ἠγαντιώθησαν αὐτοῖς οὐκ ἀξιοῦντες τῶν δεδι-
 κασμένων λύειν οὐθέν. μὴ γενομένου δὲ προβουλεύ- 20
 ματος ὑπὸ τῆς βουλῆς οὐδὲ τοῖς δημάρχοις ἔτι προ-
 θεῖναι γνώμην εἰς τὸν δῆμον ἐδόκει. ὁ καὶ θαυμάζειν 5
 1549 ἄξιον, ἀφ' ἧς δήποτε αἰτίας ἢ βουλῇ σπουδάζουσα τὸν
 ἐμπροσθεν χρόνον ὑπὲρ τοῦ Μαρκίου τότε βουλομένην

2 ἀπὸ κρατὺς AB κατὰ κράτος R 3 * δεῖν ἢ πολιορκία
 O δεῖν τῇ πολιορκίᾳ c. Reiske, ἢ π. delevi 4 τῆς πολιορκίας
 O τῆς τειχομαχίας Amg Kiessling recepit 7 αὐτῶν O
 αὐτοῖς Sylburg 8 τῶν οὐκω προσθεμένων c. Garrar Obs.
 p. 58 13 τόδε om. B | φρούριον O χωρίον c. Sintenis Em.
 Dion. III 15 15 ἀπάντων O corr. Kiessling 17 τοῦτο om.
 O praeter B 21 προσθεῖναι ABa προ. θεῖναι Bb

τῷ δήμῳ κατάγειν αὐτὸν ἡναντιώθη· πότερα πείραν
αὐτοῦ ποιουμένη τῆς γνώμης καὶ τῷ μὴ συγχωρεῖν
ἐτοιμῶς ἐπὶ τὸ μᾶλλον σπουδάζειν αὐτὸν παρορμῶσα,
ἢ τὰς καθ' ἑαυτῆς ἀπολύσασθαι βουλομένη διαβολὰς
5 ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς ὧν ἔπραττεν ὁ ἀνὴρ μήτε αἰτία μήτε
συνεργὸς εἶναι. χαλεπὸν γὰρ ἦν ἀπόρρητον γενόμενον
αὐτῆς τὸ βούλευμα συμβαλεῖν.

XXII. Ἀκούσας δὲ ταῦτα παρ' αὐτομόλων τινῶν
ὁ Μάρκιος, ὡς εἶχεν ὀργῆς, εὐθὺς ἀναστῆσας τὴν δύνα-
10 μιν ἤγεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην, φυλακὴν τοῦ Λαουινίου τὴν
ἀρκοῦσαν καταλιπών· καὶ αὐτίκα τῆς πόλεως σταδίου
τετταράκοντα ἀποσχὼν κατεστρατοπέδευσε περὶ τὰς κα-
2 λουμένας Κλοιίλας τάφρους. μαθοῦσι δὲ τὴν παρου-
σίαν αὐτοῦ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν τοσοῦτος ἐνέπεσε
15 θόρυβος ὡς αὐτίκα τοῖς τείχεσι τοῦ πολέμου προσ-156
ἄξοντος, ὥσθ' οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τεῖχη τὰ ὅπλα λαβόντες
ἔθρον ἔνευ παραγγέλματος, οἱ δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατὰ
πλήθος ἐφέροντο χωρὶς ἡγεμόνος, οἱ δὲ τοὺς δούλους
καθοπλίσαντες ἐπὶ τοῖς τέγεσι τῶν οἰκίῶν ἴστασαν, οἱ
20 δὲ τὴν τ' ἄκραν καὶ τὸ Καπιτώλιον καὶ τοὺς ἄλλους
ἐρυμνοὺς τόπους τῆς πόλεως κατελαμβάνοντο, γυναικὲς
τε λελυμέναι τὰς κόμας ἐπὶ τὰ τεμένη καὶ τοὺς νεῶς
ἔθρον ὀλοφυρόμεναί τε καὶ δεόμεναι τῶν θεῶν ἀπο-
3 στρέφαι τῆς πόλεως τὸν ἐπιόντα φόβον. ὥς δ' ἦ τε

2 ἢ τῷ O καὶ τῷ Kiessling | συγχωρεῖν ἐκάστῳ O praeter
B ἐκάστῳ def. Reiske 3 παρορμῶσα . . ἢ B 4 τὰς ἴσας
καθ' B τὰς καθ' ἑαυτῆς R τὰς ἰδίας καθ' Sintenis Em. Dion.
I 19 7 βούλημα Ba 10 Ῥωμ<ην>|| (ex Ῥωμαίων?) B
11 καταλ<ι>πών B 18 Κλοιίλας A κλυ . . ιας B 15 προσ-
ἔξοντος B προσᾶξοντος R cf. VIII 14, 1, τὸν πόλεμον c. Portus
19 τείχεσι O. corr. Sylburg 20 τοὺς ἄλλους τοὺς ἐρυμνοὺς
AB 23 ἀποστρέφαι O ἀποτρέφαι c. Cobet Obs. p. 158

νὸς παρήλθε καὶ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας τὸ πλεῖστον,
καὶ οὐδὲν ὧν ἐδεδοίκεσαν ἐγίνετο, ἀλλ' ἔμεινεν ὁ Μάρ-
κιος ἐφ' ἡσυχίας, συνέδραμον ἅπαντες εἰς τὴν ἀγορὰν
οἱ δημοτικοὶ καὶ τοὺς πατρικίους ἐκάλουν εἰς τὸ βου-
1 λευτήριον, καὶ εἰ μὴ προβουλεύσουσι τῷ ἀνδρὶ τὴν 5
κάθοδον, αὐτοὶ βουλευέσθαι περὶ σφῶν αὐτῶν ἔφασαν
ὥς προδιδόμενοι. τότε δὴ συνελθόντες εἰς τὴν βουλὴν 4
οἱ πατρίκιοι ψηφίζονται πρεσβευτὰς πρὸς τὸν Μάρκιον
ἀποστέλλαι πέντε ἄνδρας ἐκ τῶν πρεσβυτάτων, οὓς μά-
λιστ' ἐκείνος ἡσπάζετο, περὶ διαλύσεώς τε καὶ φιλίας 10
διαλεξομένους. ἦσαν δ' οἱ προχειρισθέντες ἀπ' αὐτῶν
ἄνδρες οἷδε, Μάρκος Μηνύκιος καὶ Πόστουμος Κομί-
νιος καὶ Σπόριος Λάρκιος καὶ Πόπλιος Πινάριος καὶ
Κόιντος Σολπίκιος, ἅπαντες ὑπατικοί. ὥς δ' ἀφίκοντο 5
ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ ἔγνω τὴν παρουσίαν αὐτῶν 15
ὁ Μάρκιος, καθεζόμενος ἅμα τοῖς ἐπιφανεστάτοις Οὐό-
λουσκων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ἔνθα πλεῖστοι
ἔμελλον ἀκούσεσθαι τῶν λεγομένων, ἐκέλευσε καλεῖν
τοὺς ἄνδρας. εἰσελθόντων δ' αὐτῶν ἤρξατο τοῦ λόγου
Μηνύκιος, ὁ πλεῖστα κατὰ τὸν τῆς ὑπατείας χρόνον 20
σπουδάσας ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τοῖς δημοτικοῖς
ἐναντιωθείς, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

2 XXIII. Ὅτι μὲν οὐ δίκαια πέπονθας ὑπὸ τοῦ
δήμου, ὦ Μάρκιε, μετ' αἰτίας αἰσχυρᾶς ἐξελασθεὶς ἐκ
τῆς πατρίδος, ἅπαντες ἴσμεν· καὶ οὐδὲν οἰόμεθά σε 25
ποιεῖν θαναμαστόν, εἰ χαλεπαίνεις καὶ ἀγανακτεῖς ἐπὶ
ταῖς τύχαις. κοινὸς γὰρ δὴ τῆς ἀπάντων φύσεως οὗτος

7 προδεδομένοι c. Reiske 9 πέντε add. B 12 Πο-
στούμιος ABb 13 ὀλπίκιος A 19 ἤρξε c. Reudler Tirot.
crit. p. 55 24 ἐξελασθεὶς Ba ἐξελασθεὶς R

ὁ νόμος, ἐχθρὸν εἶναι τῷ δράσαντι τὸ πεπονθὸς κακῶς.
 2 ὅτι δ' οὐ μετὰ λογισμοῦ σώφρονος ἐξετάξεις, οὐς ἀμύ-
 νεσθαι τε καὶ τιμωρεῖσθαι σοι προσήκειν, οὐδὲ μετριά-
 ξεις περὶ τὴν ἀνάπραξιν τῆς δίκης, ἀλλ' ἐν ταύτῳ
 5 τίθεσαι τὰ τ' ἀναίτια τοῖς αἰτίοις καὶ τὰ φίλια τοῖς
 πολεμίοις, νόμους τε κινεῖς φύσεως ἀκινήτους καὶ τὰ
 πρὸς τοὺς θεοὺς συνταράττεις ὅσια, καὶ οὐδὲ σεαυτὸν
 ἐξ ὧν τε καὶ ὅστις ἔφυς ἐτι μέμνησαι, τοῦτο τεθανυμά-
 3 καμεν. ἤκομέν τ' ἀποσταλέντες ὑπὸ τοῦ κοινοῦ πρέσβεις
 10 οἱ προὔχοντες ἡλικία τῶν πατρικίων καὶ περὶ σὲ προ-
 θυμότεροι μεμιγμένην φέροντες δικαιολογίαν παραι-
 τήσει, καὶ ἐφ' οἷς ἀξιουμέν σε διαλύσεσθαι τὴν ἐχθραν, 155ε
 πρὸς τὸν δῆμον ἀπαγγελοῦντες· πρὸς δὲ τούτοις, ἃ
 νομίζομεν εἶναι κάλλιστα καὶ συμφορώτατά σοι, ταῦτα
 15 παραινέσονται.

XXIII. Ἀρχέτω δ' ὁ περὶ τῶν δικαίων λόγος. συν-
 ἔστω τὸ δημοτικὸν ἐπὶ σοὶ παροξυνθὲν ὑπὸ τῶν δη-
 μάρχων, καὶ ἤκον ὥς ἀποκτενοῦντές σε ἄκριτον, οἷς
 φοβερὸς ἦσθα. τοῦτο τὸ ἔργον ἐκωλύσαμεν ἡμεῖς οἱ
 20 ἐκ τοῦ συνεδρίου καὶ παρέσχομέν σοι μῆθῃ, ὃ μὴ δι-
 καιον ἦν τότε παθεῖν. μετὰ τοῦτο προὔκαλοῦντό σε
 οἱ κωλυθέντες ἀνελεῖν ἐπὶ δίκην, αἰτιασάμενοι πονη-
 2 ροὺς κατ' αὐτῶν εἰπεῖν ἐν τῇ βουλῇ λόγους. ἐνέστημεν
 καὶ πρὸς τοῦτο, ὥς οἴσθαι, καὶ οὐκ ἐπετρέψαμεν οὔτε
 25 γνώμης οὔτε λόγων ὑποσχεῖν σε δίκας. ἀποτυχόντες

2 σωφρόνως Ba 3 * προσήκει O correxi 4 ταύτῳ A
 τῷ αὐτῷ R 12 διαλύσεσθαι Ba διαλύσασθαι R 13 ἀπαγγελοῦντες Ba ἀπεγγελοῦντες Bb ἀπαγγέλλοντες R 14
 νομίζομεν Ba 18 ἤκον] ἀπῆγον c. Kiessling 22 ἐπὶ δίκῃ
 O corr. Stephanus

καὶ τούτου τελευτῶντες ἤκον ἐφ' ἡμᾶς αἰτιώμενοί σε
 τυραννίδι ἐπιχειρεῖν. ταύτην αὐτὸς ὑπέμεινας ἀπολο-
 γήσασθαι τὴν αἰτίαν, ἐπειδὴ πάμπολυ ἀπείχες αὐτῆς,
 καὶ παρέσχες τοῖς δημοτικοῖς περὶ σεαυτοῦ τὴν ψῆφον
 ἰδιόαναλαβεῖν. ἡ βουλή δὲ καὶ τότε παρῆν καὶ πολλὰς ⁵
 ἐποίητο δεήσεις περὶ σοῦ. τίνας οὖν ἡμεῖς οἱ πατρί-
 κιοι τῶν συμβεβηκότων σοι κακῶν γεγονάμεν αἰτιοί,
 καὶ διὰ τί πολεμεῖς ἡμῖν τοσαύτην εὐνοίαν ἀποδειξα-
 μένοις περὶ σέ κατὰ τὸν τότε ἄγων; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
 τὸ δημοτικὸν ἔπαιον ἐξελασθῆναι σε βουλόμενον εὐρέθη· ¹⁰
 οὐδὲ γοῦν ψήφοις ἐάλως μόναις, ὥστ' οὐδὲ τούτοις
 ἂν εἴης σὺν δίκῃ πολέμιος, οἷ σε ὥς οὐδὲν ἀδικοῦντα
 ἀπέλυσαν. τίθημι δ', εἰ βούλει, πᾶσι μὲν τοῖς δη- ⁴
 μόταις δόξαν, ὅλη δὲ τῇ βουλῇ φανέν ταύτῃ χρῆσα-
 σθαί σε τῇ συμφορᾷ, καὶ δίκαιον εἶναι σου τὸ πρὸς ¹⁵
 ἔπαιον ἡμᾶς μῖσος· ἀλλ' αἰ γυναικῆς σε, ὦ Μάρκιε,
 τί δεινὸν εἰργάσαντο, ἀνθ' ὅτου πολεμεῖς αὐταῖς;
 ποῖαν ἐπενέγκασαι περὶ φονῆς ψῆφον ἢ τίνας εἰποῦσαι
 κατὰ σοῦ πονηροὺς λόγους; τί δ' οἱ παῖδες ἡμῶν δρᾶ- ⁵
 σαντες ἢ διανοηθέντες ἀδικεῖν περὶ σοῦ κινδυνεύουσιν ²⁰
 ὑπὲρ αἰχμαλωσίας καὶ τῶν ἄλλων, ἃ παθεῖν αὐτοὺς
 εἰκός, ἐὰν ἡ πόλις ἁλῶ; οὐ τὰ δίκαια διαιτᾷς, ὦ
 Μάρκιε, καὶ εἰ τοῦτον οἶε δεινὸν τὸν τρόπον τὰ ὑπαίτια
 καὶ ἐχθρὰ μισεῖν, ὥστε μὴδὲ τῶν ἀναιτίων φεῖδεσθαι
 καὶ φιλιῶν, οὐκ ἔρα τὰ προσήκοντα ἀνδρὶ ἀγαθῷ ²⁵

2 τυραννίδι ἐπὶ O τ. ἐπιτίθεσθαι πρὸς Reiske, τ. ἐπιχει-
 ρεῖν ταύτην c. Sintenis Em. Dion. III 7 6 περὶ] ὑπὲρ c.
 Cobet Obs. p. 158 10 ἐξελασθῆναι Ba ἐξελαθῆναι R 11
 γ' οὖν A γοῦν BC γὰρ R 20 ἀδικεῖν AB ἄδικον R. Schwartz
 Mnemosyne XIV 198 23 καὶ εἰ Reiske εἰ δὲ A καὶ B 25
 τὰ om. A

6 φρονεῖς. ἵνα δὲ πάντα ταῦτα ἀφῶ, τί ἂν ἔχοις εἰπεῖν,
 ὥ πρὸς Διός, εἰ ~~τς~~ ἐροῖτό σε, τοὺς δὲ δὴ τάφους τῶν
 προγόνων τί παθῶν [ὕπ' αὐτῶν] ἀνασκάπτεις καὶ
 τιμάς, ἃς κομίζονται παρ' ἀνθρώπων, ἀφαιρῇ; θεῶν
 5 δὲ βωμοὺς καὶ τεμένη καὶ νεῶς τίνος ἀδικήματος ὄργῃ
 συλᾶς καὶ κατακαίεις καὶ ἀνατρέπεις καὶ σεβασμῶν
 οὐκ ἔῃς τυγχάνειν τῶν νομίμων; τί πρὸς ταῦτα φαίης
 7 ἄν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν ὀρώ. ταῦτά σοι περὶ τε ἡμῶν
 αὐτῶν, ὥ Μάρκιε, τῶν ἐκ τοῦ συνεδρίου καὶ περὶ
 10 τῶν ἑλλων πολιτῶν, οὓς ἀπολέσαι προθυμῇ κακὸν
 οὐδὲν ὑπ' αὐτῶν πεπονθώς, τάφων τε καὶ ἱερῶν καὶ
 πόλεως τῆς γειναμένης τε καὶ θρεψαμένης τὰ δίκαια
 εἰρήσθω.

XXV. Φέρε, εἰ δὲ δὴ πάντας μὲν ἀνθρώπους καὶ
 15 τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντάς σε γυναιξὶν ὁμοῦ καὶ τέκνοις¹⁵⁵⁶
 δίκας σοι δοῦναι προσῆκε, πάντας δὲ θεοὺς τε καὶ
 ἥρωας καὶ δαίμονας πόλιν τε καὶ χώραν ἀπολαῦσαι
 τῆς τῶν δημάρχων ἀνοίας, καὶ μηδὲν ἐξαίρετον μηδ'
 ἀτιμώρητον ἀφεῖσθαι μέρος ὑπὸ σοῦ, οὐχ ἱκανὰς ἦδη
 20 παρὰ πάντων εἰσπέπραξαι δίκας τοσοῦτον μὲν φόνον
 ἐργασάμενος ἀνθρώπων, τοσαύτην δὲ χώραν πυρὶ καὶ
 σιδηρῷ λαβησάμενος, τοσαύτας δὲ πόλεις ἐκ βάθρων
 ἀναστῆσας, ἑορτὰς δὲ καὶ θυσίας καὶ σεβασμὸν θεῶν
 καὶ δαιμόνων ἐν πολλοῖς τόποις ἀνεόρτους ἀναγκάσας

1 ἅπαντα O πάντα Kiessling 3 ὑπ' αὐτῶν del. Cobet
 Obs. p. 159 9 αὐτῶν add. B 14 ἀφαιρέσει δὲ δὴ O ἀναι-
 ρέσει 'eversione' legit Lapus ἀμέλει c. Sylburg ἀλλὰ φέρε εἰ
 δὲ δὴ c. Sintenis Em. Dion. I 26 ἐπεὶ φέρε c. Baumann Quaest.
 grammat. p. 74 φέρε, εἰ δὲ δὴ ego, quamquam emendatio in-
 certa videtur esse | μὲν om. B 21 ἀνθρώπων add. B 24
 δαιμόνων ὥς ἐν πολλοῖς O praeter B

γενέσθαι καὶ ἀθύτους καὶ τιμῶν νομίμων ἀμοίρους;
 ἐγὼ μὲν οὐκ ἤξιουν ἄνδρα, ὅτῳ φροντὶς ὀποσηοῦν 2
 ἰάρετῆς ἐστίν, οὔτε συναναιρεῖν τοῖς ἐχθροῖς τὰ φίλια
 οὔτε χαλεπὸν ὀργὴν εἶναι καὶ ἀπαραιτήτου εἰς τοὺς
 ἑξαμαρτάνοντάς τι περὶ αὐτόν, ἄλλως τε καὶ δίκας παρ' 5
 αὐτῶν εἰληφότα πολλὰς καὶ μεγάλας. ἃ μὲν οὖν ἀπο- 3
 λογεῖσθαι τε περὶ ἡμῶν αὐτῶν εἰχομεν καὶ παραιτεῖ-
 σθαι σε περὶ τῶν δημοτικῶν, ταῦτ' ἐστίν, ἃ δ' ὑποτί-
 θεσθαι σοι δι' εὐνοίαν οἱ τιμιώτατοι φίλων ἥκοντες
 καὶ ὑπισχνεῖσθαι διαλλαττομένῳ πρὸς τὴν πατρίδα, 10
 ταυτί· ἐν ᾧ τὸ δύνασθαι σοι μάλιστα ὑπάρχει καὶ τὸ
 θεῖον ἔτι συλλαμβάνει μετριάσαι καὶ ταμιεύεσθαι τὴν
 τύχην ἐνθυμηθέντα, ὅτι μεταβολὰς ἔχει πάντα τὰ πράγ-
 ματα καὶ οὐδὲν ἐπὶ τῶν αὐτῶν φιλεῖ διαμένειν, νε-
 μεσᾶται τε πάντα ὑπὸ θεῶν τὰ ὑπερέχοντα, ὅταν εἰς 15
 ἄκρον ἐπιφανείας ἀφίκηται, καὶ τρέπεται πάλιν εἰς τὸ
 μηδέν. μάλιστα δὲ τοῦτο πάσχει τὰ σκληρὰ καὶ μεγά-
 λαυχα φρονήματα καὶ τοὺς ὄρους ἐκβαίνοντα τῆς ἀν-
 θρωπίνης φύσεως. ὑπάρχει δέ σοι νῦν ἀπάντων κρᾶ- 4
 8τιστα καταλύσασθαι τὸν πόλεμον· ἥ τε γὰρ βουλή πᾶσα 20
 ᾤρηται τὴν κάθοδον ψηφίσασθαι σοι, καὶ ὁ δῆμος
 ἔτοιμός ἐστι νόμῳ κυρωθέντι λῦσαι τὴν αἰφυργίαν. τί
 οὖν ἔτι κωλύει σε τὰς ἡδίστας καὶ τιμιωτάτας ὄψεις
 τῶν ἀναγκαιοτάτων σωμάτων ἀπολαβεῖν καὶ κεκομίσθαι
 τὴν περιμέχητον πατρίδα ἄρχειν τε ὥσπερ σοι προσήκεν 25

2 οὖν οὐκ O praeter B 3 συναιρεῖν A 5 ἑξαμαρτάνοντας
 c. Gatter Obs. p. 59 9 φιλονεικοῦντες AC φίλων ἥκοντες c.
 Reiske, φίλων εἰκόντι c. Kiessling, postea Progr. Bas. 1868
 p. 20 idem οἱ τιμιώτατοι [ἐκ τοῦ συνεδρίου] φιλονεικοῦντι
 coniecit 12 ἔτι] ὅτι A 13 ἀπαντα O corr. Kiessling 19
 πάντων O ἀπάντων Kiessling 24 κεκομίσθαι] κοκοσμήσθαι A

ἀρχόντων καὶ ἡγεῖσθαι ἡγεμόνων παισὶ τε καὶ ἐγγόνοις
μέγιστον αὐχμημα καταλιπεῖν; τούτων μέντοι τῶν ὑπο-
σχέσεων ἡμεῖς ἐγγυηταὶ πασῶν ἐσμεν ὥς αὐτίκα μάλα
5 γενησομένων. νῦν μὲν γὰρ οὐχὶ καλῶς εἶχε ψηφίσασθαι
σοι τὴν βουλήν ἢ τὸν δῆμον οὐθὲν ἐπιεικὲς ἢ μέτριον,
ἕως ἀντιπαρεστρατοπέδευκας ἡμῖν καὶ τὰ πολεμίων ἔργα
δραῖς· εἰ δ' ἀποσταίης τῶν ὅπλων, ἥξει σοι τὸ περὶ
τῆς καθόδου ψήφισμα φερόμενον ὑφ' ἡμῶν οὐκ εἰς
μακράν.

- 10 XXVI. Ἀγαθὰ μὲν δὴ ταῦτα ὑπάρξει σοι διαλλατ-
τομένῳ, μένουντι δ' ἐπὶ τῆς ὀργῆς καὶ μὴ διαλυομένῳ
τὸ μῖσος πρὸς ἡμᾶς πολλὰ καὶ χαλεπά, ἐξ ὧν ἐγὼ δύο
τὰ μέγιστα νυνὶ καὶ φανερώτατα ἔρῳ. πρῶτον μὲν 15
ὅτι δυσκόλου γενέσθαι, μᾶλλον δ' ἀδυνάτου πράγματος
15 πονηρὸν ἔρωτα ἔχεις, πόλεως τῆς Ῥωμαίων καθελείν
τὴν ἰσχύν καὶ ταῦτα τοῖς Οὐολούσκων ὅπλοις· ἐπειθ'
ὅτι σοι κατορθώσαντί τε καὶ δὴ τυχόντι πάντων ἀν-
θρώπων ὑπάρξει δυστυχεστάτῳ νομίζεσθαι. ἐξ ὧν δὲ
ταῦτα παρίσταται μοι περὶ σοῦ φρονεῖν, ἄκουσον, ὦ
20 Μάρκιε, μηθὲν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν μου τῶν λόγων
2 τραχυνόμενος. σκόπει δὲ πρῶτον ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου.
Ῥωμαίοις, ὥς οἶσθα καὶ σύ, πολλὴ μὲν ἐστὶ νεότης
ἐπιχώριος, ἥς εἰ τὸ στασιάζον ἐξαιρεθείη· γενήσεται δὲ
τοῦτο κατὰ πολλὴν ἀνάγκην νυνὶ διὰ τόνδε τὸν πόλε-
25 μον, πάντα γὰρ ὑπὸ δέους κοινοῦ συνίστασθαι φιλεῖ
τὰ διάφορα· οὐχ ὅτι Οὐολοῦσκοι κρατήσουσιν, ἀλλ'
οὐδὲ ἄλλο τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐθνῶν οὐθέν· πολλή 15

7 ἔδρας c. Reiske 17 * μὴ τυχόντι ABC quae verba
in textum Kiessling et Prou receperunt ἐπιτυχόντι D δὴ τυχόντι
ego 25 καθίστασθαι c. Stephanus

δ' ἡ Λατίνων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων <τε καὶ>
ἀποίκων τῆς πόλεως ἰσχύς, ἣν ὀλίγου πᾶσαν ἐπίκουρον
ἤξειν προσδέχου· στρατηγοὶ τε οἶος σὺ καὶ πρεσβύτεροι
καὶ νέοι τοσοῦτοι τὸ πλῆθος, ὅσοι παρὰ πάσαις οὐκ
εἰσὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσι. μεγίστη δὲ πασῶν βοήθεια ³₅
καὶ τὰς ἐν τοῖς δεινοῖς ἐλπίδας οὐδέποθ' ἡμῶν ψευ-
σαμένη συμπαύσης τ' ἀμείνων ἀνθρωπίνης ἰσχύος, ἡ
παρὰ τῶν θεῶν εὐνοια, δι' οὗς οὐ μόνον ἐλευθέραν
εἰς τόδε χρόνου τὴν πόλιν τήνδε οἰκοῦμεν ὀργόην ἤδη
τὴν νῦν γενεάν, ἀλλὰ καὶ εὐδαίμονα καὶ πολλῶν ἔθνων ¹⁰
ἄρχουσιν. μὴ δὲ Πεδανοῖς ἡμᾶς εἰκάσης μηδὲ Τολε- 4
ρίνοις μηδὲ τοῖς ἄλλοις μικροπολίταις, ὧν κατέσχευε τὰ
πολίχνια· καὶ γὰρ ἦττων ἔν τις σου στρατηγὸς καὶ ἀπ'
ἐλάττονος ἢ τοσαύτης στρατιᾶς ὀλιγανθρωπίαν καὶ φαν-
1561 λότητα ἐρυμάτων ἐβιάσατο· ἀλλ' ἐνθυμοῦ τὸ μέγεθος ¹⁵
τῆς πόλεως καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ἐν τοῖς πολέμοις
πράξεων καὶ τὴν ἐκ τοῦ θεοῦ παροῦσαν αὐτῇ τύχην,
δι' ἣν ἐκ μικρᾶς τοσαύτη γέγονε. καὶ τὴν σεαυτοῦ ⁵
δύναμιν, ἣν ἄγων ἔργῳ τοσῶδε ἐπιχειρεῖς, μὴ νόμιζε
ἡλλάχθαι, ἀλλὰ μέμνησο ἀκριβῶς, ὅτι Οὐολούσκων τε ²⁰
καὶ Αἰκανῶν στρατιὰν ἐπάγη, οὗς ἡμεῖς οἶδε [οἱ νῦν
ὄντες] ἐν πολλαῖς ἐνικῶμεν μάχαις, ὅσας ἡμῖν ἐτόλ-
μησαν εἰς πόλεμον καταστήναι· ὥστε σὺν τοῖς χείροσιν
ἀγωνίζεσθαι μέλλων ἰσθι πρὸς τοὺς κρείττους καὶ
σὺν τοῖς ἡττωμένοις διὰ παντὸς πρὸς τοὺς νικῶντας ²⁵
ἀεί. εἰ δὲ δὴ τάναντία τούτων ᾗν, ἐκείνῳ γέ τοι θαν- 6

1 τε καὶ add. Gelenius 4 ὅσοι παρὰ πάσαις O ὅσοι περ
ἀπάσαις c. Sintenis Em. Dion. III 22 11 μὴ δὲ O μὴ δὴ Reiske
14 φανλότητα τοιούτων ἐρυμάτων c. Reiske 19 * ἐπάγων O
ἐπαγόμενος c. Kiessling ἄγων ego 21 οἱ νῦν ὄντες O οἱ νῦν
παρόντες c. Kiessling del. Cobet Obs. p. 159 Variae Lect. 298

μάξειν ἄξιον, πῶς λέληθέ σε πολεμικῶν ὄντα πραγμά-
των ἔμπειρον, ὅτι τὸ παρὰ τὰ δεινὰ εὐτολμον οὐκ ἔξ
ἴσου παραγίνεσθαι φιλεῖ τοῖς θ' ὑπὲρ οἰκείων ἀγαθῶν
ἀγωνιζομένοις καὶ τοῖς ἐπὶ τάλλότρια πορευομένοις· οἱ
5 μὲν γ' οὐδέν, ἐὰν μὴ κατορθώσωσι, βλάπτονται, τοῖς
δ' οὐδέν, ἐὰν πταίσωσι, καταλείπεται· καὶ τοῦ σφάλ-
λεσθαι τὰς μεγάλας δυνάμεις ὑπὸ τῶν ἐλαττόνων καὶ 1561
τὰς κρείττους ὑπὸ τῶν φαυλοτέρων τοῦτ' ἐν τοῖς μά-
λιστ' αἰτίον ἦν. δεινὴ γὰρ ἡ ἀνάγκη, καὶ ὁ περὶ τῶν
10 ἐσχάτων κίνδυνος ἱκανὸς θάρος ἐνθεῖναι τινι καὶ μὴ
προϋπάρχον φύσει. εἶχον ἔτι πλείω λέγειν ὑπὲρ τοῦ
ἀδυνάτου, ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἱκανά.

XXVII. Εἰς ἔτι μοι καταλείπεται λόγος, ὃν εἰ μὴ
μετ' ὀργῆς, ἀλλ' ἐκ λογισμοῦ κρινεῖς, ὀρθῶς τ' εἰρή-
15 σθαι δόξει καὶ παραστήσεται σοι μεταμέλεια τῶν πρατ-
τομένων. τίς δ' ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος; οὐδενὶ θνητῷ
φύντι θεοὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι βεβαίαν ἐπιστήμην
ἔδωκαν ἔχειν, οὐδ' ἂν εὖροις ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος,
ὅτε πάντα κατὰ νοῦν ἐχώρησε τὰ πράγματα μηδὲν
2 ἐναντιωθείσης τῆς τύχης. καὶ διὰ τοῦτο οἱ φρονήσει
20 προὔχοντες ἑτέρων, ἦν ὁ μακρὸς βίος καὶ τὰ πολλὰ
μαθήματα φέρει, πρὶν ἐγχειρεῖν ὅτε δήποτε ἔργῳ, τὸ 1562
τέλος αὐτοῦ πρῶτον οἴονται δεῖν σκοπεῖν, οὐ θάτερον
μόνον, ὃ βούλονται γενέσθαι σφίσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ παρὰ

4 τάλλότρια A τάλλότρια B | οἱ μὲν γὰρ A 5 ἐὰν οὐδὲν
κατορθώσωσι O praeter B 6 πταίσωσι] πέσωσι B 10
ἱκανὸς del. Cobet Obs. p. 159 11 εἶχον ἂν c. Hertlein
Hermes X p. 411 | ἔτι] ὅτι A 14 κρίνεις AB 17 φύντι
B φῶτι A(?) φύντι C καὶ φῶτι in mge 21 πολλὰ μαθήματα
φέρει A πολλὰ πάθη μεταφέρει B π. παθήματα φέρει Kiess-
ling 22 ἐ(γ)χειρεῖν B 23 οἴοντ(αι) B

γνώμην ἐκβησόμενον· μάλιστα δ' οἱ τῶν πολέμων ἡγε-
 μόνες, ὅσῳ μειζόνων τε γίνονται πραγμάτων κύριοι,
 καὶ τὰς αἰτίας τῶν κατορθωμάτων ἢ σφαλμάτων ἅπαντες
 ἐπὶ τούτους ἀναφέρουσιν. ἔπειτ' ἂν μὲν εὖρωσι μηδε-
 μίαν ἐνοῦσαν ἢ μικρὰς καὶ ὀλίγας ἐν τῷ μὴ κατορθῶσαι 5
 βλάβας, ἅπτονται τῶν ἔργων, ἐὰν δὲ πολλὰς καὶ με-
 γάλας, ἀφίστανται. τοῦτο δὴ καὶ σὺ ποιήσον καὶ σκόπει 3
 πρὸ τῶν ἔργων, ἐὰν σφαλῆς κατὰ τὸν πόλεμον καὶ
 μὴ πάντα ὑπάρξῃ, τί συμβήσεται σοι παθεῖν. δι' αἰ-
 τίας μὲν ἔσῃ παρὰ τοῖς ὑποδεξαμένοις, μέμψῃ δὲ καὶ 10
 αὐτὸς σεαυτὸν, ὥς μείζουσιν ἐπιχειρήσας πράγμασιν ἢ
 θύνατοῖς· στρατιάς δ' ἡμετέρας πάλιν ἐκέλευε ἀφικομέ-
 νης καὶ φθειρούσης τὴν ἐκείνων γῆν· οὐ γὰρ ἀνέξό-
 μεθα μὴ ἀντιτιμωρούμενοι τοὺς ἄρξαντας ἡμᾶς κακῶς
 ποιεῖν· οὐδὲν οὐκ ἂν ἀμάρτοις θατέρου, ἢ πρὸς αὐτῶν 15
 1564 ἐκείνων, οἷς αἴτιος ἔσῃ συμφορῶν μεγάλων, αἰσχρῶς
 ἀναιρεθῆναι, ἢ πρὸς ἡμῶν, οὓς ἀποκτενῶν τε καὶ
 δουλασόμενος ἤλθες. τάχα δ' ἂν ἐκείνοι, πρὶν ἐν τῷ 4
 παθεῖν τι κακὸν γενέσθαι, διαλύσεις ποιείσθαι πρὸς
 ἡμᾶς ἐπιχειροῦντες ἐκδοτον ἀξιώσειαν ἐπὶ τιμωρίᾳ σε 20
 παραδιδόναι· ὃ πολλοὶ βάρβαροί τε καὶ Ἕλληνες εἰς
 τοιαύτας καταστάντες τύχας ἡναγκάσθησαν ὑπομεῖναι.
 ἄρα γε μικρὰ καὶ οὐκ ἄξια λόγου ταῦτ' εἶναι σοι δοκεῖ
 καὶ θεὸν αὐτῶν ὑπεριδεῖν ἢ κακῶν συμπάντων <τὰ>
 ἔσχατα παθεῖν;

25

4 ἐπὶ τούτοις B 7 σκόπ(ει) B 9 ὑπάρξῃ κατὰ γνώ-
 μην c. Kiessling 10 ὑποδεξαμένοις . μέμψῃ δὲ καὶ αὐτὸς
 σεαυτὸν A ὑποδεξαμένοις σεαυτὸν B 11 ἢ θύνατοῖς A cf.
 VIII 34, 8 ἢ ἀδυνάτοις B καὶ ἀδυνάτοις c. Kiessling cf. Meutzner
 Ann. phil. 1882 p. 254 17 ἀποκτείνων ABC ἀποκτενῶν vulgo
 24 θεὸν O δεῖν c. Cobet Obs. p. 160 δεῖ Prou | τὰ ἔσχατα
 Reiske τὰ om. O 25 παθεῖν del. Cobet l. 1.

XXVIII. Φέρε, ἐὰν δὲ δὴ κατορθώσῃς, τί τὸ θαυμαστὸν ἔσται σοι καὶ περιμάχητον ἀγαθόν, ἢ τίνας ἐξοίσῃ δόξας; καὶ γὰρ τοῦτ' ἐξέτασον. πρῶτον μὲν τῶν φιλιτάτων τε καὶ ἀναγκαιοτάτων ὑπάρξει σοι στερε-
 5 σθαι σωμάτων, μητρὸς ἀθλίας, ἣ γενέσεως καὶ τροφῆς καὶ τῶν ἄλλων ὧν ἔσχευ ἐπὶ σοὶ πόνων οὐ καλὰς ἀμοιβὰς ἀποδίδως· ἔπειτα γαμετῆς σώφρονος, ἣ διὰ τὸν σὸν πόθον ἐν ἐρημίᾳ καὶ χηρείᾳ κάθηται πᾶσαν ἡμέραν καὶ νύκτα τὰς σὰς φρυγὰς ὀδυρομένη· πρὸς δὲ
 10 τούτοις τέκνων δυεῖν, οὓς ἐχρῆν ἀγαθῶν προγόνων ὄντας ἀπογόνους καρποῦσθαι τὰς ἐκείνων τιμὰς εὐδο-
 2 ξοῦντας ἐν εὐτυχούσῃ τῇ πατρίδι. ὧν ἀπάντων οἰκτρὰς καὶ ἀτυχεῖς ἀναγκασθῆσιν θεωρεῖν καταστροφάς, εἰ τολμήσεις προσάγειν τοῖς τέλχεσι τὸν πόλεμον· οὐ γὰρ δὴ
 15 φείδονται τῶν σῶν οὐθενὸς οἱ περὶ τῶν σφετέρων κινδυνεύοντες καὶ εἰς τὰ ὅμοια κακῶς ὑπὸ σοῦ πάσχοντες, ἀλλ' εἰς αἰκισμοὺς αὐτῶν δεινοὺς καὶ ὕβρεις ἀνηλεεῖς καὶ πᾶσαν ἄλλην ἰδέαν προπηλακισμοῦ χωρήσουσιν ὑπὸ τῶν συμφορῶν βιαζόμενοι· καὶ τούτων οὐχ
 20 οἱ δρῶντες, ἀλλ' ὁ τὴν ἀνάγκην αὐτοῖς ἐπιτιθεῖς αἴτιος ἔσῃ· ἡδονὰς μὲν δὴ τοιαύτας καρπώσῃ κατὰ γνώμην χωρήσαντός σοι τοῦδε τοῦ ἔργου, ἔπαινον δὲ καὶ ζῆλον καὶ τιμὰς, ὧν ὀρέγεσθαι χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας,¹⁵¹
 σκόπει ποίας τινὰς· μητροκτόνος κεκλήσῃ καὶ παιδο-
 25 φόνος καὶ γυναικὸς ἀλιτῆριος καὶ πατρίδος ἀλάστωρ, καὶ οὔτε θυσιῶν οὔτε σπονδῶν οὔθ' ἔστις, ὅποι ποτ'

2 ἔστι AB ἔσται Sylburg 4 τε add. B 13 ἀναγκασθῆσ<η> B 16 εἰς om. C | ὅμοια O οἰκεία c. Kiessling 17 δεινοὺς add. B 21 ἔσῃ σύ c. Reiske ἐπιτιθεῖς c. Cobet Obs. p. 160 | δῆ add. B 22 ἔπαινον δὲ καὶ ζῆλον A ἔπαινον δὲ δὴ καὶ ζ. B 24 * ποίας τίνας B ποίας καὶ τίνας R correxi

ἂν ἀφίκη, κοινωνεῖν ἐθελήσει σοι τῶν εὐσεβῶν καὶ
 δικαίων οὐθείς, αὐτοῖς τ' οὐκ ἔσῃ τίμιος, οἷς εὖνοιαν
 ἐνδεικνύμενος ταῦτα δρᾷς, ἀλλὰ καρπωσάμενοί τινα
 ἕκαστος τούτων ἐκ τῶν σῶν ἀσεβημάτων ὠφέλειαν
 μισήσουσι τὴν αὐθάδειαν τοῦ τρόπου. ἐγὼ γὰρ λέγειν, ⁴/₅
 ὅτι χωρὶς τοῦ μίσους, ὃ παρὰ τῶν ἐπιεικεστάτων ἔξεις,
 καὶ φθόνος ἀπαντήσεται πολὺς ἐκ τῶν ἴσων καὶ φόβος
 ἐκ τῶν ἡσσόνων καὶ δι' ἅμφω ταῦτ' ἐπιβουλαὶ καὶ
 ἄλλα πολλὰ καὶ χαλεπά, ὅσα εἰκὸς συμπεσεῖν ἀνδρὶ
 ἐρήμῳ φίλων καὶ ἐν ξένῃ ὄντι γῇ. τὰς γὰρ δὴ παρὰ 10
 θεῶν τε καὶ δαιμόνων ἐπιπεμπομένους τοῖς ἀνόσια καὶ
 δεινὰ διαπραξαμένοις ἐρινύας ἐγὼ, ὅφ' ὧν αἰκίζόμενοι
 ψυχὰς τε καὶ σώματα κακοὺς μὲν διαντλοῦσι βίους,
 1567 οἰκτρὰς δ' ὑπομένουσι τελευτάς. ταῦτ' ἐνθυμηθεῖς, ὧ 5
 Μάρκιε, μετάνγωθι καὶ παῦσαι μνησικακῶν τῇ σεαυτοῦ 15
 πατρίδι· τύχην τε πάντων αἰτίαν ἡγησάμενος ὧν πέ-
 πονθας πρὸς ἡμῶν ἢ δέδρακας ἡμᾶς κακῶν, ἅπιθι
 χαίρων ἐπὶ τὰ οἰκεία, καὶ κόμισαι μητρός τε περιβολὰς
 προσηνεστάτας καὶ γυναικὸς [τε] φιλοφροσύνας ἡδίστας
 καὶ τέκνων ἀσπασμοὺς γλυκυτάτους, καὶ σεαυτὸν ἀπό- 20
 δος ὀφείλημα κάλλιστον τῇ γειναμένη σε καὶ τηλικούτον
 ἄνδρα παιδευσάμενῃ πατρίδι.

XXVIII. Τοιαῦτα διεξελθόντος τοῦ Μηνυκίου μι-
 κρὸν ἐπισχὼν ὁ Μάρκιος εἶπε· Σοὶ μὲν, ὦ Μηνυκίε,
 καὶ ὁμῖν τοῖς ἅμα τούτῳ πεμφθεῖσιν ὑπὸ τῆς βουλῆς 25
 φίλος εἰμὶ καὶ πρόθυμος, εἴ τι δύνamai, ποιεῖν

3 καρπωσάμενος c. Cobet Obs. p. 160 14 τελε(ν)τάς B
 18 καὶ κόμισαι add. B 19 γυναικὸς τε O τε del. Reiske 21
 γεννησομένη A γεννησαμένη R γειναμένη c. Cobet Obs. p. 160
 22 πεδενσαμένη B 25 ὁμῖν τοῖς ἄλλοις O praeter B

ἀγαθόν, ὅτι μοι καὶ πρότερον, ὅτε πόλεως ὑμέτερος
 ἦν καὶ τὰ κοινὰ ἐπραττον, ἐν πολλοῖς καὶ ἀναγκαίοις
 ἐγένεσθε καιροῖς χρήσιμοι, καὶ μετὰ τὴν φυγὴν οὐκ
 ἀπεστράφητέ με καταφρονήσει τῆς τότε τύχης, ὥς
 οὔτε φίλους εὖ ποιεῖν δυνάμενον ἔτι οὐτ' ἐχθροὺς
 κακῶς, ἀλλὰ χρηστοὶ καὶ βέβαιοι διεμείνατε φίλοι
 μητρός τε τῆς ἐμῆς κηδόμενοι καὶ γυναικὸς καὶ τέκ-
 νων, καὶ τὰς συμφορὰς αὐτοῖς κουφοτέρας ποιοῦντες
 2 ταῖς ἰδίαις ἐπιμελείαις. τοῖς δ' ἄλλοις Ῥωμαίοις
 10 ἀπέχθομαί τ' ὥς δύναμαι μάλιστα [καὶ πολέμῳ] καὶ
 οὐδέποτε μισῶν αὐτοὺς παύσομαι· οἷ μὲ ἀντὶ πολλῶν
 καὶ καλῶν ἔργων, ἐφ' οἷς τιμᾶσθαι προσῆκεν, ὥς τὰ μέ-
 γιστα ἐξημαρτηκότα περὶ τὸ κοινὸν αἰσχροῶς ἐξήλασαν
 ἐκ τῆς πατρίδος, οὔτε μητέρα αἰδεσθέντες τὴν ἐμὴν
 15 οὔτε παιδίᾳ ἐλέησαντες οὐτ' ἄλλο πάθος ἡμερον οὐδὲν
 3 ἐπὶ ταῖς ἐμαῖς λαβόντες τύχαις. μαθόντες δὲ τοῦτο,
 εἰ μὲν αὐτοὶ δεῖσθαι τοῦ παρ' ἡμῶν, λέγετε μηθὲν
 ὀκνοῦντες, ὥς οὐθενὸς ἀτυχήσουντες τῶν δυνατῶν, περὶ
 δὲ φιλίας καὶ διαλλαγῶν, ὧς ἀξιοῦτέ με ποιήσασθαι
 20 πρὸς τὸν δῆμον ἐπὶ ταῖς ἐλπίσι τῆς καθόδου, παύσασθε
 διαλεγόμενοι. πάννυ γὰρ ἀγαπητῶς δεξαίμην ἂν εἰς
 15 τοιαύτην κατελθεῖν πόλιν, ἐν ᾗ τὰ μὲν τῆς ἀρετῆς
 ἄθλα ἢ κακία φέρεται, τὰς δὲ τῶν κακούργων τιμωρίας
 4 οἱ μηδὲν ἡμαρτηκότες ὑπομένουσιν. ἐπεὶ, φέρε, πρὸς
 25 θεῶν εἰπατέ μοι, τίνοος ἀδικήματος αἰτία ταύτης ἐγὼ
 πεπειράμαι τῆς τύχης, ἢ ποῖον ἐπιτηδεύσας ἔργον ἀν-
 ἄξιον τῶν ἐμαντοῦ προγόνων; πρῶτην ἐστρατευσάμην

2 πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς ἐγένεσθε A 10 καὶ πολέμῳ del.
 Reudler Tiroc. crit. p. 55 καὶ πολέμῳ Prou 11 οὐ μ<ε> B
 14 <αἰ>δεσθέντες B | τὴν add. B 16 δὲ O δὴ Kiessling

ἔξοδον κομιδῇ νέος ὦν, ὅτε πρὸς τοὺς βασιλεῖς βία
κατιόντας ἡγωνιζόμεθα. ἐκ ταύτης τῆς μάχης ἀριστείοις
ἀνεδούμην ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ στεφάνοις πολίτην ὑπερ-
ασπίδας καὶ πολέμιον ἀποκτείνας. ἔπειθ' ὅσας ἔλλας
ἱππικὰς καὶ πεζικὰς ἡγωνισάμην μάχας, ἐπιφανῆς ἐν ⁵
ἀπάσαις ἐγενόμην καὶ τὰριστέα ἐξ ἀπασῶν ἔλαβον· καὶ
1570 οὕτε πόλις ἐκ τειχομαχίας ἐάλω τις, ἥς οὐκ ἐγὼ πρῶ-
τος ἐπέβην ἢ μόνος ἢ σὺν ὀλίγοις, οὔτε φυγὴ πολε-
μίων ἐκ παρατάξεως ἐγένετο, ἥς οὐκ ἐμὲ αἰτιώτατον
γενέσθαι πάντες οἱ παρόντες ὡμολόγουν, οὔτ' ἄλλο ¹⁰
τῶν λαμπρῶν ἢ γενναίων ἐν πολέμοις ἔργων οὐθέν
ἄνευ τῆς ἐμῆς εἰτ' εὐτολμίας εἰτ' εὐτυχίας ἐπράχθη.

XXX. Καὶ ταυτὶ μὲν ἴσως ἂν ἔχοι τις καὶ ἕτερος
ὑπὲρ αὐτοῦ γενναῖος ἀνὴρ, εἰ μὴ καὶ τοσαῦτα, λέγειν·
ἀλλὰ πόλιν ὅλην τίς δύναιτ' ἂν καυχῆσασθαι στρα- ¹⁵
τηγὸς ἢ λοχαγὸς ἐλῶν, ὥσπερ ἐγὼ τὴν Κοριολανθῶν,
καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ αὐτὸς ἀνὴρ στρατιᾶν πολε-
μίων τρεψάμενος, ὥσπερ ἐγὼ τὴν Ἀντιατῶν ἐπίκουρον
τοῖς πολιορκουμένοις ἀφικομένην; ἔω γὰρ λέγειν, ὅτι 2
τοιαύτας ἀρετὰς ἀποδειξάμενος, ἔξόν μοι λαβεῖν ἐκ ²⁰
τῶν λαφύρων πολλὴν μὲν χρυσόν, πολλὴν δ' ἄργυρον
ἀνδράποδά τε καὶ ὑποζύγια καὶ βοσκήματα καὶ γῆν
571 πολλήν καὶ ἀγαθὴν οὐκ ἠξίωσα, ἀλλ' ἀνεπίφθονον ὥς
μάλιστα βουλήθεις ἐμαντὸν παρασχεῖν, πολεμιστὴν
ἵππον ἕνα μόνον ἐκ τῶν λαφύρων ἔλαβον καὶ τὸν ²⁵
ἐμαντοῦ ξένον ἐκ τῶν αἰχμαλώτων, τὸν δ' ἄλλον πλοῦ-

5 ἡγωνισάμεθα c. Kiessling 8 * ἐπέβην ἢ σὺν ὀλίγοις AB
ἐ. ἢ μόνους ἢ σ. δ. C μόνος addendum esse aut ἢ σὺν ὀλίγοις de-
lendum esse censet Reudler Tirol. crit. p. 56 10 οὕτε ἔλλας
λαμπρὸν ἢ γενναῖον ἐν πολέμοις ἔργον A 14 εἰ καὶ μὴ c.
Kiessling | αὐτοῦ A αὐτοῦ B

3 τον εἰς τὸ κοινὸν ἔθῃκα φέρων. πότερον οὖν τιμω-
 ρίας ἄξιος ἦν ἐπὶ τούτοις ὑπέχειν, ἢ τιμὰς λαμβάνειν,
 καὶ πότερον ὑπὸ τοῖς κακίστοις γενέσθαι τῶν πολιτῶν,
 ἢ τὰ δίκαια τάττειν αὐτὸς τοῖς ἡττοσιν; ἀλλ' οὐ διὰ
 5 ταῦτά με ἀπήλασεν ὁ δῆμος, ἀλλ' ὅτι περὶ τὸν ἕλλον
 βίον ἀκόλαστος καὶ πολυτελής καὶ παρὰ νόμος ἦν; καὶ
 τίς ἂν ἔχοι δεῖξαι τινα διὰ τὰς ἐμὰς παρὰ νόμους ἡδο-
 νὰς ἢ τὴν πατρίδα φεύγοντα ἢ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολω-
 λεκός, ἢ χρημάτων στερούμενον ἢ ἄλλῃ τινὶ συμφορᾷ
 10 χρησάμενον; ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν με οὐδεὶς πώποτε
 ἡττάσατο οὐδὲ διέβαλεν ἐπ' οὐδενὶ τούτων, ἀλλ' ὑπὸ
 πάντων ἐμαρτυρεῖτό μοι καὶ ὁ καθ' ἡμέραν ἀνεπι-
 4 ληπτος εἶναι βίος. ἀλλ' ἡ προαίρεσις, νῆ Δία, φαίη
 τις ἔν, ἢ τῶν πολιτευμάτων σου μισηθεῖσα ταύτην
 15 ἐξεργάσατό σοι τὴν συμφορὰν. ἐξὸν γὰρ ἐλέσθαι τὴν
 κρεῖττω μερίδα τὴν χείρονα εἵλου καὶ διετέλεις ἅπαντα
 καὶ λέγων καὶ πράττων, ἐξ ὧν καταλυθήσεται μὲν ἡ 1572
 πατριος ἀριστοκρατία, κύριος δ' ἔσται τῶν κοινῶν
 ὄχλος ἀμαθὴς καὶ ποιηρός. ἀλλ' ἔγωγε τάναντία ἔπρατ-
 20 τον, ὦ Μηνύκιε, καὶ ὅπως ἡ βουλὴ τῶν κοινῶν διὰ
 παντὸς ἐπιμελήσεται καὶ ὁ πάτριος διαμενεῖ κόσμος
 5 τῆς πολιτείας προϋνοοῦμην. ἀντὶ τούτων μέντοι τῶν
 καλῶν ἐπιτηδευμάτων, ἃ τοῖς προγόνοις ἡμῶν ζηλωτὰ
 εἶναι ἐδόκει, τὰς εὐτυχεῖς ταύτας καὶ μακαρίας κεκό-
 25 μισμαι παρὰ τῆς πατρίδος ἀμοιβάς, οὐχ ὑπὸ τοῦ δήμου
 μόνον ἐξελασθεις, ὦ Μηνύκιε, ἀλλὰ πολὺ πρότερον

3 ὑπὸ O ἐπὶ c. Cobet Obs. p. 160 4 <οὐ> B 12 καθ-
 ἡμέραν B 13 ἀλλ' om. BC 16 διετέλεις B 21 δια-
 μένει A διαμένη B 24 κεκο<μισ>μ<αι> B 26 * ἐξελα-
 σθεις O

ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἥ κατ' ἀρχὰς ἐπαίρουσά με κεναῖς ἐλπίσιν, ἥνίκα τοῖς δημάρχοις τυραννίδα περιβαλλομένοις ἠνταντιούμην, ὥς αὐτὴ παρῆξονσα τὸ ἀσφαλές, ἐπειδὴ κίνδυνόν τιν' ἐκ τῶν δημοτικῶν ὑπείδετο, ἀπέστη καὶ παρῆδωκέ με τοῖς ἐχθροῖς. σὺ μέντοι τότε⁶ αὐτὸς ὑπατος ἦσθα, ὦ Μηνύκιε, ὅτι τὸ προβούλευμα τὸ περὶ τῆς δίκης ἐγένετο, καὶ ἥνίκα Οὐαλέριος ὁ παραδιδόναι με τῷ δήμῳ παραινῶν σφόδρα ἐπὶ τοῖς¹⁵⁷³ λόγοις εὐδοκίμει, κἀγὼ δεδιώς, μὴ ψήφον δοθείσης ὑπὸ τῶν συνέδρων ἁλῶ, συνένων καὶ παρῆξιν ἐμαυ-¹⁰ τὸν ὑπεσχόμην ἐκόντα ἐπὶ τὴν δίκην.

XXXI. Ἴθι δὴ μοι, Μηνύκιε, ἀπόκριναι, πότερα καὶ τῇ βουλῇ τῆς τιμωρίας ἄξιός ἐφάνην εἶναι, ὅτι τὰ κρᾶτιστα ἐπολιτευόμην τε καὶ ἐπραττον, ἢ τῷ δήμῳ μόνῳ; εἰ μὲν γὰρ ἅπασι ταῦτ' ἐδόκει τότε καὶ πάντες¹⁵ με ἀπηλάσατε, φανερόν ὅτι πάντες οἱ ταῦτα βουλευθέντες ἀρετὴν μισεῖτε, καὶ τόπος οὐδεὶς ἐστὶν ἐν τῇ πόλει δεχόμενος καλοκαγαθίαν· εἰ δὲ βιασθεῖσα ἡ βουλή συνεχώρησε τῷ δήμῳ καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς ἀνάγκης ἦν, οὐ γνώμης, ὁμολογεῖτε δήπου πονηροκρατεῖσθαι καὶ²⁰ μηδεὶς εἶναι τὴν βουλήν ὣν ἂν προέλῃται κυρία. ἔπειτ' εἰς τοιαύτην ἀξιοῦτέ με κατελθεῖν πόλιν, ἐν ᾗ² τὸ κρεῖττον μέρος ὑπὸ τοῦ χείρονος ἄρχεται; πολλὴν ἄρα κατεγνώκατέ μου μανίαν. φέρε, καὶ δὴ πέπει-¹⁵⁷⁴σμαι καὶ διαλυσάμενος τὸν πόλεμον, ὥσπερ ἀξιοῦτε,²⁵ κατελήλυθα, τίς ἢ μετὰ ταῦτ' ἔσται μου διάνοια καὶ τίνα βίον ζήσομαι; πότερα τὰσφαλές καὶ ἀκίνδυνον

9 ἀποδοθείσης c. Kiessling 11 ἤξοντα O ἐκόντα c. Reiske
16 ταῦτα O ταῦτ' a. Grasberger Tess. Herbip. p. 32 19 ἀπ'
ἀνάγκης c. Reiske 24 μόν om. B | φέρε δὴ καὶ C

αἰρούμενος ἀρχάς τε καὶ τιμὰς καὶ τὰλλα ἀγαθὰ, ὧν
 ἄξιον ἐμαυτὸν ἡγοῦμαι, μετιὼν θεραπεύειν ὑπομενῶ
 τὸν ἔχοντα τὴν τούτων ἐξουσίαν ὅγλον; ποιηρὸς ἄρα
 ἐξ ἀγαθοῦ γενήσομαι, καὶ οὐδὲν ἔσται μοι τῆς προ-
 3₅ τέρας ἀρετῆς ὄφελος. ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῖς ἤθεσι μέ-
 νων καὶ τὴν αὐτὴν προαίρεσιν τῆς πολιτείας φυλάττων
 ἐναντιώσομαι τοῖς μὴ ταῦτ' ἀποποιουμένοις; εἴτα οὐ
 πρόδηλον, ὅτι πολεμήσει μοι πάλιν ὁ δῆμος καὶ δίκας
 ἐτέρας πάλιν ἀξιώσει λαμβάνειν, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον
 10 ἔγκλημα ποιούμενος, ὅτι τῆς καθόδου δι' ἐκείνου τυχῶν
 οὐ τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐτῷ πολιτεύομαι; οὐκ ἔνεστ' ἔλ-
 4 λως εἰπεῖν. ἔπειτ' ἀναφανήσεται τις ἕτερος Ἰκίλιφ
 παραπλήσιος ἢ Δεκίφ θρασὺς δημαγωγός, ὃς αἰτιάσεται¹⁵⁷
 με διιστάναι τοὺς πολίτας ἀπ' ἀλλήλων ἢ κατὰ τοῦ
 15 δῆμου πράττειν ἐπιβουλὴν ἢ προδιδόναι τοῖς πολε-
 μίοις τὴν πόλιν ἢ τυραννίδι, ὥσπερ καὶ Δέκιος ἡτιά-
 σατο, ἐπιχειρεῖν ἢ ἄλλο ἀδικεῖν, ὅτιδή ποτ' ἀν αὐτῷ
 5 φανῇ· οὐ γὰρ ἀπορήσει τὸ μισοῦν αἰτίας. ἤξει τε πρὸς
 τοῖς ἄλλοις ἐγκλήμασι καὶ ταυτὶ φερόμενα οὐκ εἰς
 20 μακράν, ὅσα ἐν τῷ πολέμῳ πέπρακται μοι τούτῳ, ὅτι
 χώραν ὕμῶν τέτμηκα καὶ λείαν ἀπελήλακα καὶ πόλεις
 ἀφῆρημαι καὶ τοὺς ὑπὲρ τούτων ἀμυνομένους τοὺς μὲν
 πεφόνευσκα, τοὺς δὲ τοῖς πολεμίοις παραδédωκα. ταῦτ'
 ἐὰν οἱ κατήγοροι λέγωσι, τί φήσω πρὸς αὐτοὺς ἀπολο-
 25 γούμενος ἢ τίني βοηθεῖα χρήσομαι;

XXXII. Ἄρ' οὐ φανερόν, ὅτι καλλιλογεῖτε καὶ
 εἰρωνεύεσθε, ὦ Μηνύκιε, ὄνομα καλὸν ἔργῳ περιθέντες
 ἀνοσίφ; οὐ γὰρ δὴ καθοδὸν μοι δίδοτε, ἀλλὰ σφάγιόν

7 ταῦτα AB 10 δι' ἐκείνον A 13 Δ(εκ)ίφ B hoc et aliis
 locis 16 τὴν πόλιν add. B 23 παρέδωκα B 28 <ανο>σίφ B

με τῷ δήμῳ κατάγετε, τάχα μὲν καὶ βεβουλευμένοι
 τοῦτο πράττειν· οὐδὲν γὰρ ἔτι μοι χρηστὸν ὑπὲρ ὑμῶν
 ἐπέρχεται φρονεῖν· εἰ δὲ βούλεσθε — τίθημι γάρ — 2
 οὐδὲν ὧν πείσομαι προορώμενοι, τί οὖν ἔσται μοι τῆς
 ὑμετέρας ἀγνοίας ἢ μωρίας ὄφελος, καλύειν μὲν οὐδὲν 5
 οὐδ' ἂν οἶοι ἦτε δυνησομένων, χαρίζεσθαι δὲ καὶ
 τοῦτο τῷ δήμῳ σὺν τοῖς ἄλλοις ἀναγκαζομένων; ἀλλὰ
 γὰρ ὅτι μὲν οὐ συνοίσει μοι πρὸς ἀσφάλειαν ἡδε, ἣν
 ὑμεῖς μὲν κάθοδον καλεῖτε, ἐγὼ δὲ ταχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ
 τὸν ὕλεθρον, οὐ πολλῶν οἶομαι δεῖν ἔτι λόγων· ὅτι 10
 δ' οὐδὲ πρὸς εὐδοξίαν ἢ τιμὴν ἢ πρὸς εὐσέβειαν,
 ἐπειδὴ καὶ σὺ τούτων, ὦ Μηνύκιε, πρόνοιαν ἔχειν με
 ἡξίους, εὖ ποιῶν, ἀλλ' αἰσχιστά μοι καὶ ἀνοσιώτατα
 παραγθήσεται πεισθέντι ὑμῖν, ἄκουσον ἐν τῷ μέρει. ἐγὼ 3
 πολέμιος ἐγενόμην τούτοις [Οὐολούσκοις] καὶ πολλὰ 15
 ἡδίκησα αὐτοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, τῇ πατριδί πράττων
 ἡγεμονίαν καὶ ἰσχὺν καὶ κλέος. οὐκοῦν προσῆκέ μοι
 577 τιμᾶσθαι μὲν ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων, μισεῖσθαι δ'
 ὑπὸ τῶν ἡδικημένων; εἰ γοῦν τι τῶν εἰκότων ἐγένετο.
 ἀνέτρεψε δ' ἀμφοτέρω ταῦθ' ἡ τύχη, καὶ εἰς τάναντία 20
 μετέθηκε τὰς ἀξιώσεις. ὑμεῖς μὲν γάρ, ὑπὲρ ὧν τού-
 τοις ἐχθρὸς ἦν, ἀφείλεσθέ με πάντα τὰμὰ καὶ τὸ μηδὲν
 ποιήσαντες ἐρρίψατε· οὗτοι δ' οἱ τὰ δεινὰ ὑπ' ἐμοῦ

5 οὐδὲν om. B 6 οὐδ' ἂν βούλησθε οὐ δυνάμενοι A οὐδ'
 <ἂν> οἶοι τε δυνησομένων B οἶοι ἦτε Sintenis Em. Dion. III 25
 7 ἀναγκαζόμενοι A 8 μὲν add. B 11 ἢ τιμὴν delendum
 esse Kiesslingius censet 14 π(ει)σθέντι B 15 τοῖς Οὐο-
 λούσκοις A τούτοις Οὐ. B Οὐολούσκοις del. Kiessling τοντοισι
 Cobet Obs. p. 160 17 οὐκ οὖν A 19 ἐγ(ι)νετο B 20
 ἐγένετο καὶ ἂν ἐστρεψεν ἀμφοτέρω A ἐ. ἀνέτρεψεν ἄ. Bb ἀλλ'
 ἀνέστρεψεν c. Reiske ἀντέστρεψε δ' ἀμφοτέρω c. Cobet Obs.
 p. 160 21 τούτοις add. B 23 δεινότατα c. Reiske

παθόντες, τὸν ἄπορον καὶ ἀνέστιον καὶ ταπεινὸν καὶ
 4 ἔπολιν ὑπεδέξαντό με ταῖς ἑαυτῶν πόλεσι. καὶ οὐκ ἔ-
 ἀπέχρη αὐτοῖς τοῦτο ποιήσασσι μόνον οὐτῶ λαμπρὸν
 καὶ μεγαλόψυχον ἔργον, ἀλλὰ καὶ πολιτείαν ἐδοσάν -
 5 μοι ἐν ἀπάσαις ταῖς ἑαυτῶν πόλεσι καὶ ἀρχὰς καὶ τιμὰς,
 αὐτὸν μέγισται παρ' αὐτοῖς εἰσιν. ἐγὼ τᾶλλα· ἀλλὰ νυνὶ
 στρατηγὸν ἀποδεδείχασι με αὐτοκράτορα τῆς ὑπερορίου
 στρατιᾶς καὶ πάντα τὰ κοινὰ ἐπ' ἐμοὶ πεποιήκασιν μόνῳ.
 5 φέρε δὴ, τίνα λαβὼν καρδίαν προδοίην ἂν ἔτι τοῦ-15
 10 τους, ὅφ' ὦν τηλικαύταις κενόσμημαι τιμαῖς, οὐδὲν
 οὔτε μεῖζον οὐτ' ἔλαττον ἀδικηθεῖς; εἰ μὴ ἄρα αἱ
 χάριτες αὐτῶν ἀδικοῦσί με, ὥσπερ ὑμᾶς αἱ ἐμαί· κα-
 λὴν γε δόξαν οἶσιν μοι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γνω-
 σθεῖσα ἡ παλιμπροδοσία. τίς δ' [οὐκ] ἂν ἐπαινέσειέ
 15 με ἀκούσας, ὅτι τοὺς μὲν φίλους, ὅφ' ὦν εὖ πάσχειν
 μοι προσῆκε, πολεμίους εὐρῶν, τοὺς δ' ἐχθροὺς, ὅφ'
 ὦν ἐχρῆν με ἀπολωλέναι, φίλους, ἀντὶ τοῦ μισεῖν μὲν
 τὰ μισοῦντα, φιλεῖν δὲ τὰ φιλοῦντα, τὴν ἐναντίαν
 γνώμην ἔσχον;

20 XXXIII. Ἴθι δὴ σκόπει καὶ τὰ παρὰ θεῶν, Μη-
 νύκιε, οἶά μοι νῦν τ' ἀπήντηται καί, ἐὰν ἄρα πει-
 σθεῖς ὑμῖν προδοῖ τὴν τούτων πίστιν, οἶα τὸν λοιπὸν
 ὑπάρξει μοι βίον. νῦν μὲν γε πάσης πράξεως, ἥς ἂν
 ἔψωμαι καθ' ὑμῶν, συλλαμβάνουσί μοι, καὶ οὐδεμιᾶς
 25 2 πείρας ἀποτυγχάνω. καὶ τοῦτο πηλίκον οἶσθε εἶναι157
 τεκμήριον εὐσεβείας τῆς ἐμῆς; εἰ γὰρ δὴ κατὰ τῆς πα-

12 χάριτες. s B 14 πάλιν προδοσία O corr. Sylburg | οὐκ
 del. Sylburg | ἐμπιπύσειέ μοι c. Reiske ἐπιτιμῆσειέ μοι c. Cobet
 Obs. p. 161 15 φίλους et 16 ἐχθροὺς del. Cobet l. l. 21
 <νῦν> B 26 αὐ O δὴ Cobet Obs. p. 161 εἰ γὰρ δὴ ἂν Pron

τρίδος οὐχ ὅσιον ἐγὼ πόλεμον ἐνεστησάμην, ἅπαντα
 χρῆν ἐναντία μοι γίνεσθαι τὰ παρὰ θεῶν· ὁπότε δ'
 οὐρίφ πνεούσῃ κέχημαι τῇ περὶ τοὺς πολέμους τύχη,
 καὶ ὁπόσοις ἂν ἐπιβάλωμαι πράγμασι κατ' ὀρθὸν
 ἅπαντά μοι χωρεῖ, δῆλον ὅτι εὐσεβής εἰμι ἀνὴρ καὶ 5
 πράξεις προήρημαι καλὰς. τί οὖν, ἐὰν μεταβάλωμαι 3
 καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα αὖξιν, τὰ δὲ τούτων ταπεινὰ
 ποιεῖν ζητῶ, γενήσεται μοι; ἄρ' οὐχὶ τάναντία, καὶ
 ποιηρὰν νέμεσιν ἔξω παρὰ τοῦ δαιμονίου τοῖς ἡδίκη-
 μένοις τιμωρόν, καὶ ὥσπερ ἐκ ταπεινοῦ μέγας διὰ τοὺς 10
 θεοὺς ἐγενόμην, οὕτως αὖθις ἐκ μεγάλου ταπεινὸς
 γενήσομαι, καὶ τὰμὰ παθήματα παιδεύματα γενήσεται
 τοῖς ἄλλοις; ἐμοὶ μὲν ταῦτα παρίσταται περὶ τοῦ δαι- 4
 μονίου φρονεῖν, καὶ πείθομαι γε τὰς ἐρινύας ἐκείνας
 τὰς φοβεράς καὶ ἀπαραιτήτους τοῖς ἀνόσιόν τι δια- 15
 πραξαμένοις, ὧν καὶ σὺ ἐμνήσθης, ὦ Μηνύκιε, τότε
 ὦμοι παρακολουθήσειν ψυχὴν τε καὶ σῶμα αἰκίζομένας,
 ὅταν ἐγκαταλίπω καὶ προδῶ τοὺς σῶσαντάς με ἀπολω-
 λότα ὑφ' ὑμῶν καὶ μετὰ τοῦ σῶσαι πολλὰς καὶ καλὰς
 προσθέντας εὐεργεσίας, οἷς ἐγγυητὰς ἔδωκα θεοὺς, ὥς 20
 ἐπ' οὐδενὶ κακῷ τὴν ἄφιξιν ποιησάμενος καὶ φυλάξων
 τὴν εἰς τόδε χρόνον καθαρὰν καὶ ἀμίαντον συνοῦσάν
 μοι. πίστιν.

XXXIII. Ὅταν δὲ φίλους ἔτι καλῆς, ὦ Μηνύκιε,
 τοὺς ἐξελάσαντάς με καὶ πατρίδα τὴν ἀπαρηνησαμένην, 25
 φρύσεώς τε νόμους ἀνακαλῆ καὶ περὶ τῶν ὁσίων δια-

1 * ἅπαντα ἐχρῆν Ὁ ἅπαντ' ἂν ἐχρῆν c. Christian convers.
 Germ.; aut ἅπαντ' ἐχρῆν aut ἅπαντα χρῆν scribendum esse
 censeo 2 τὰ add. B 10 τιμωρῶν A 21 ποιησόμενος A |
 φυλάξων add. A Cmg

λέγη, φαίνῃ μοι τὰ κοινότατα καὶ ὑπὸ μηδενὸς ἀγνο-
 ούμενα μόνος ἀγνοεῖν· ὅτι τὸ φίλιον ἢ πολέμιον οὐτ'
 ὄψεως ὁρίξει χαρακτῆρ οὐτ' ὀνόματος θέσις, ἀλλὰ ταῖς
 χρείαις καὶ τοῖς ἔργοις δηλοῦται τούτων ἐκάτερον,
 5 φιλοῦμέν τε πάντες τὰ ὠφελοῦντα καὶ μισοῦμεν τὰ
 βλάπτοντα, οὐκ ἀνθρώπων τινῶν ἡμῖν τόνδε θεμένων¹⁵⁸
 τὸν νόμον, οὐδὲ ἀνελούντων ποτὲ αὐτόν, ἐὰν τάναντία
 αὐτοῖς δοκῇ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς κοινῆς φύσεως ἐξ ἅπαντος
 τοῦ χρόνου πᾶσι τοῖς αἰσθήσεως μετεληφόσι κεείμενον
 2 καὶ εἰς αἶε διαμενούντα παραλαβόντες· καὶ διὰ τοῦτο
¹⁰ φίλους τ' ἀπαρνούμεθα, ὅταν ἀδικήσωσι, καὶ ἐχθροὺς
 φίλους ποιοῦμεθα, ὅταν τις ἡμῖν παρ' αὐτῶν ὑπάρξῃ
 χάρις, πόλιν τε τὴν γειναμένην ἡμᾶς, ὅταν μὲν ὠφελῇ,
 στέργομεν, ὅταν δὲ βλάβῃ, καταλείπομεν, οὐ διὰ τὸν
 3 τόπον ἀγαπῶντες αὐτήν, ἀλλὰ διὰ τὸ συμφέρον. καὶ
¹⁵ οὐχὶ τοῖς μὲν ἰδιώταις οὕτως ἐπέρχεται καθ' ἓνα φρο-
 νεῖν, οὐχὶ δὲ καὶ πόλεσιν ὅλαις καὶ ἔθνεσιν, ὥστε ὁ151
 ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρώμενος οὐδὲν ἔξω τῶν θείων ἀξιοῖ
 νομίμων, οὐδὲ παρὰ τὴν κοινὴν ἀπάντων ἀνθρώπων
 20 ποιεῖ δικαίωσιν. ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα πράττοντα ἑμαυ-
 τὸν τὰ τε δίκαια ἡγοῦμαι πράττειν καὶ τὰ συμφέροντα
 καὶ τὰ καλὰ καὶ ἅμα ταῦτα καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς
 ὀσιώτατα· καὶ οὐ δέομαι δικαστὰς ὑπὲρ αὐτῶν λαβεῖν
 τοὺς εἰκασμῶ καὶ δόξῃ τεκμαιρομένους τὴν ἀλήθειαν
 25 ἀνθρώπους, ἐπειδὴ θεοῖς ἀρέσκοντα πράττω. οὐ γὰρ

3 ὄψεως O φύσεως c. Kiessling 5 τε ἅπαντες O corr.
 Kiessling 7 ἀνελούντων B ἀνελόντων R | αὐτῶν Ba αὐτόν
 R 9 τοῦ add. B 12 φίλους ποιοῦμεθα ACmg φιλοποιοῦμεθα
 BC 16 ἰδιώταις ἐπέρχεται AC οὕτως vel ταῦτ' post ἰδιώ-
 ταις inserendum esse c. Sylburg; si Heylbutium sequimur B
 οὕτως praebebet | καθ' ἓνα πᾶσι Prou 20 ταῦτα add. B 22
 τὰ om. B 25 οὐδὲ B γὰρ supra lin. a m. altera

ἀδυνάτοις ἐπιχειρεῖν ὑπολαμβάνω πράγμασι θεοὺς ἔχων
αὐτῶν ἡγεμόνας, εἶγε δεῖ τεκμαίρεσθαι τοῖς γεγρονόσιν
ἤδη τὰ μέλλοντα.

XXXV. Περὶ δὲ τῆς μετριότητος, ἐφ' ἣν παρα-
καλεῖτέ με, καὶ τοῦ μὴ πρόρριζον ἀνελεῖν τὸ Ῥωμαίων
γένος μὴδ' ἐκ βάθρων ὅλην ἀναστήσαι τὴν πόλιν,
εἶχον μὲν, ὦ Μηνύκιε, λέγειν, ὅτι οὐκ ἐγὼ τούτου
κύριος οὐδὲ πρὸς ἐμὲ ὁ περὶ τούτων ἐστὶ λόγος, ἀλλ'
ἐγὼ στρατηγός εἰμι τῆς δυνάμεως, πολέμου δὲ καὶ
βειρήνης οὗτοι κύριοι· ὥστε παρὰ τούτων αἰτεῖσθαι γ'
ἀνοχὰς ἐπὶ διαλλαγῇ, ἀλλὰ μὴ παρ' ἐμοῦ. οὐ μὴν 2
[ταύτην γε δίδωμι τὴν ἀπόκρισιν] ἀλλὰ καὶ θεοὺς
σέβων τοὺς πατρῷους καὶ τέφρους αἰδούμενος προγόνων
καὶ γῆν, ἐξ ἧς ἔφυν, γυναῖκάς τε καὶ παῖδας ὑμῶν
ἐλεῶν, οἷς οὐκ ἐπιτηδείοις οὖσι τὰ πατέρων καὶ ἀν- 15
δρῶν ἤξει σφάλματα, καὶ οὐχ ἥμισυ τῶν ἄλλων καὶ
δι' ὑμᾶς, ὦ Μηνύκιε, τοὺς προχειρισθέντας ὑπὸ τῆς
ἐπόλεως, τάδε ἀποκρίνομαι· ἐὰν ἀποδῶσι Ῥωμαῖοι Οὐό-
λούσκοις χώραν τε ὅσῃν αὐτοὺς ἀφήρηνται καὶ πόλεις
ὅσας κατέχουσιν ἀνακαλεσάμενοι τοὺς ἐποίκους, φιλίαν 20
τε ποιήσονται πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸν αἰὲ χρόνον καὶ
ἰσοπολιτείας μεταδῶσιν ὥσπερ Λατίνοις ὄρκους καὶ
ἀρκὰς κατὰ τῶν παραβαινόντων τὰ συγκείμενα ποιησά-

5 ἀν(ελ)εῖν B 7 μὲν οὖν AC μὲν ἂν c. Sylburg 8
ὁ om. B 9 ἐγὼ μὲν Reiske | δεῖ add. B 10 αἰτεῖσθε γε
ἀνοχὰς ἐπὶ διαλλαγῇ B αἰτεῖσθε εἴτε ἄ. εἴτε διαλλαγὰς R 12
ταύτην γε δίδωμι τὴν ἀπόκρισιν Reiske uncis inclusit 15
οὖσι τοῦ τὰ A 16 ἔξειν A ἤξει BC ἤξειν Cmg 18 πό-
λεως O βουλῆς c. Kiessling Progr. Bas. 1868 p. 20 | * ἀποδι-
δῶσι O ἀποδώσουσι (!) Reiske ἀποδῶσι ego 19 αὐτοῖς A
20 ἐποίκους ABa ἀποίκους Bb 21 ποιήσονται Aa ποιή-
σονται AbB 22 μεταδιδῶσιν O praeter A

- παθόντες, τὸν ἄπορον καὶ ἀνέστιον καὶ ταπεινὸν καὶ
 4 ἄπολιν ὑπεδέξαντό με ταῖς ἐαυτῶν πόλεσι. καὶ οὐκ
 ἀπέχρη αὐτοῖς τοῦτο ποιήσασσι μόνον οὕτω λαμπρὸν
 καὶ μεγαλόψυχον ἔργον, ἀλλὰ καὶ πολιτεῖαν ἐδοσάν
 5 μοι ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐαυτῶν πόλεσι καὶ ἀρχαῖς καὶ τιμαῖς,
 αἱ μέγισται παρ' αὐτοῖς εἰσιν. ἐγὼ τὰλλα· ἀλλὰ νυνὶ
 στρατηγὸν ἀποδεδείχασι με αὐτοκράτορα τῆς ὑπερορίου
 στρατιᾶς καὶ πάντα τὰ κοινὰ ἐπ' ἐμοὶ πεποιθήκασιν μόνῳ.
 5 φέρε δὴ, τίνα λαβὼν καρδίαν προδοίην ἂν ἔτι τοῦ-157
 10 τος, ὅψ' ὢν τηλικαύταις κενόσμημαι τιμαῖς, οὐθὲν
 οὔτε μείζον οὔτ' ἔλαττον ἀδικηθεῖς; εἰ μὴ ἄρα αἱ
 χάριτες αὐτῶν ἀδικοῦσί με, ὥσπερ ὑμᾶς αἱ ἐμαί· κα-
 λὴν γε δόξαν οἶσιν μοι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γνω-
 σθεῖσα ἡ παλιμπροδοσία. τίς δ' [οὐκ] ἂν ἐπαινέσειέ
 15 με ἀκούσας, ὅτι τοὺς μὲν φίλους, ὅψ' ὢν εὖ πάσχειν
 μοι προσῆκε, πολεμίους εὐρών, τοὺς δ' ἐχθρούς, ὅψ'
 ὢν ἐχρῆν με ἀπολωλέναι, φίλους, ἀντὶ τοῦ μισεῖν μὲν
 τὰ μισοῦντα, φιλεῖν δὲ τὰ φιλοῦντα, τὴν ἐναντίαν
 γνώμην ἔσχον;
 20 XXXIII. Ἴθι δὴ σκόπει καὶ τὰ παρὰ θεῶν, Μη-
 νύκιε, οἶά μοι νῦν τ' ἀπῆντηται καί, ἐὰν ἄρα πει-
 σθῇς ὑμῖν προδοῖ τὴν τούτων πίστιν, οἶα τὸν λοιπὸν
 ὑπάρξει μοι βίον. νῦν μὲν γε πάσης πρᾶξεως, ἥς ἂν
 ἄψωμαι καθ' ὑμῶν, συλλαμβάνουσί μοι, καὶ οὐδεμιᾶς
 25 2 πείρας ἀποτυγχάνω. καὶ τοῦτο πηλίκον οἴεσθε εἶναι 1571
 τεκμήριον εὐσεβείας τῆς ἐμῆς; εἰ γὰρ δὴ κατὰ τῆς πα-

12 χάριτες c B 14 πάλιν προδοσία O corr. Sylburg | οὐκ
 del. Sylburg | ἐμπύσειέ μοι c. Reiske ἐπιτιμήσειέ μοι c. Cobet
 Obs. p. 161 15 φίλους et 16 ἐχθρούς del. Cobet l. 1. 21
 <νῦν> B 26 αὐ O δὴ Cobet Obs. p. 161 εἰ γὰρ δὴ ἂν Pron

τριδὸς οὐχ ὅσιον ἐγὼ πόλεμον ἐνεστησάμην, ἅπαντα
 χροὴν ἐναντία μοι γίνεσθαι τὰ παρὰ θεῶν· ὁπότε δ'
 οὐρίφῳ πνεούσῃ κέχρημαι τῇ περὶ τοὺς πολέμους τύχῃ,
 καὶ ὁπόσοις ἂν ἐπιβάλωμαι πράγμασι κατ' ὀρθὸν
 ἅπαντά μοι χωρεῖ, δῆλον ὅτι εὐσεβής εἰμι ἀνὴρ καὶ 5
 πράξεις προήρημαι καλὰς. τί οὖν, ἐὰν μεταβάλωμαι 3
 καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα αὕξιν, τὰ δὲ τούτων ταπεινὰ
 ποιεῖν ζητῶ, γενήσεται μοι; ἄρ' οὐχὶ τὰναντία, καὶ
 πονηρὰν νέμεσιν ἕξω παρὰ τοῦ δαιμονίου τοῖς ἡδίκη-
 μένοις τιμωρόν, καὶ ὥσπερ ἐκ ταπεινοῦ μέγας διὰ τοὺς 10
 θεοὺς ἐγενόμην, οὕτως αὐτίς ἐκ μεγάλου ταπεινὸς
 γενήσομαι, καὶ τὰμὰ παθήματα παιδεύματα γενήσεται
 τοῖς ἄλλοις; ἐμοὶ μὲν ταῦτα παρίσταται περὶ τοῦ δαι- 4
 μονίου φρονεῖν, καὶ πείθομαι γε τὰς ἐρινύας ἐκείνας
 τὰς φοβεράς καὶ ἀπαραιτήτους τοῖς ἀνόσιόν τι δια- 15
 πραξαμένοις, ὧν καὶ σὺ ἐμνήσθης, ὦ Μηνύκιε, τότε
 580μοι παρακολουθήσειν ψυχὴν τε καὶ σῶμα αἰκίζομένας,
 ὅταν ἐγκαταλίπω καὶ προδῶ τοὺς σῶσαντάς με ἀπολω-
 λότα ὑφ' ὑμῶν καὶ μετὰ τοῦ σῶσαι πολλὰς καὶ καλὰς
 προσθέντας εὐεργεσίας, οἷς ἐγγυητὰς ἔδωκα θεοῦς, ὥς 20
 ἐπ' οὐδενὶ κακῷ τὴν ἄφιξιν ποιησάμενος καὶ φυλάξων
 τὴν εἰς τόδε χρόνον καθαρὰν καὶ ἀμίαντον συνοῦσάν
 μοι. πίστιν.

XXXIII. Ὅταν δὲ φίλους ἔτι καλῆς, ὦ Μηνύκιε,
 τοὺς ἐξελάσαντάς με καὶ πατρίδα τὴν ἀπαρνησαμένην, 25
 φύσεώς τε νόμους ἀνακαλῆ καὶ περὶ τῶν ὁσίων δια-

1 * ἅπαντα ἐχρῆν Ὁ ἅπαντ' ἂν ἐχρῆν c. Christian convers.
 Germ.; aut ἅπαντ' ἐχρῆν aut ἅπαντα χρῆν scribendum esse
 censeo 2 τὰ add. B 10 τιμωρῶν A 21 ποιησόμενος A |
 φυλάξων add. ACmg

τὰς ἐξῆς ἐχώρει. Ἀλβιήτας μὲν οὖν καὶ Μογιλ-
 λανούς ἐκ τειχομαχίας αἶρετ, † χωριελανούς δὲ καθ' ὁμο-
 3 λογίας παραλαμβάνει. γενόμενος δ' ἐν ἡμέραις τρι-
 άκοντα πόλεων ἐπὶ τὰ κύριος ἦκεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἄγων
 5 πολὺν πλείω στρατιὰν τῆς προτέρας καὶ σταδίους ἀπο-
 σχῶν τῆς πόλεως ὀλίγῳ πλείους τῶν τριάκοντα παρὰ
 τὴν ἐπὶ Τυσκλανούς φέρουσαν ὁδὸν κατεστρατοπέδευσεν.
 ἐν ᾧ δὲ τὰς Λατίνων ἐξήρει τε καὶ προσήγετο πόλεις,
 Ῥωμαίους πρὸς τὰς ἐπιταγὰς αὐτοῦ πολλὰ βουλευσα-
 10 μένοις ἔδοξε μὴδὲν ἀνάξιον ποιεῖν τῆς πόλεως, ἀλλ'
 εἰάν μὲν ἀπέλθωσιν αὐτῶν ἐκ τῆς χώρας Οὐολοῦσκοι
 καὶ τῆς τῶν συμμάχων τε καὶ ὑπηκόων [γῆς], <καὶ>
 καταλυσάμενοι τὸν πόλεμον πρέσβεις ἀποστείλωσι τοὺς
 διαλεξομένους περὶ φιλίας, προβουλεύσαι τὸ συνέδριον,
 15 ἐφ' οἷς ἔσονται δικαίοις φίλοι, καὶ τὰ βουλευθέντα
 εἰς τὸν δῆμον ἐξενεγκεῖν· ἕως δ' ἂν ἐν τῇ χώρᾳ μέ-
 νοντες αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἔργα πράττωσι πολε-
 4 μίαν, μὴδὲν αὐτοῖς ψηφίζεσθαι φιλάνθρωπον. πολλὸς
 γὰρ δὴ Ῥωμαίους αἰεὶ λόγος τοῦ μὴδὲν δρᾶσαι ποτ' ἐξ
 20 ἐπιτάγματος μὴδὲ φόβῳ πολεμίων εἰζαντας, σπεισα-
 μένοις δὲ τοῖς διαφόροις καὶ παρασχοῦσιν ἑαυτοὺς ὑπη-
 κούς χαρίζεσθαι τε καὶ ἐπιτρέπειν ὅτου δέοιντο τῶν
 μετρίων. καὶ τοῦτο τὸ φρόνημα ἐν πολλοῖς καὶ μεγά-
 λοις κινδύνοις φυλάττουσα ἡ πόλις κατὰ τε τοὺς ὀθ-
 25 νείους καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους μέχρι τοῦ καθ'
 ἡμᾶς χρόνου διατετέλεκε.

1 ἀλβιήτας AB Λαβινιάτας c. Sylburg | μοσεγιλάνους A
 μογιλανούς BC 2 χωριελανούς O Κοριολανούς c. Stephanus
 7 τουσκλάνους A 12 γῆς del. Reudler Tirot. crit. p. 56 |
 καὶ ante καταλυσάμενοι add. Portus 20 σπεισαμένων A 23
 ἐν τοῖς πολλοῖς O praeter B 26 διατετέλεκε(ν) ut saepissime B

30 XXXVII. Ταῦτα ψηφισαμένης τῆς βουλῆς καὶ
 πρεσβεντὰς ἐτέρους ἐλομένης δέκα ἄνδρας ἐκ τῶν ὑπα-
 τικῶν τοὺς ἀξιώσοντας τὸν ἄνδρα μὴθὲν ἐκφέρειν
 ἐπίταγμα βαρὺ μὴδ' ἀνάξιον τῆς πόλεως, ἀλλὰ καταλύ-
 σαντα τὴν ἐχθρὰν καὶ ἀναστήσαντα τὴν δύναμιν ἐκ ⁵
 τῆς χώρας πειθοῖ καὶ διὰ λόγων συμβατηρίων ταῦτα
 πειρᾶσθαι πράττειν, εἰ βούλεται βεβαίους τε καὶ εἰς
 αἰὲ διαμενουσας ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας τῶν πόλεων,
 ὥς τῶν γε ὑπ' ἀνάγκης τινὸς ἢ καιροῦ συγχωρου-
 μένων καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσιν ἅμα τῷ μεταπεσεῖν ¹⁰
 τοὺς καιροὺς ἢ τὰς ἀνάγκας εὐθὺς διαλυομένων· οἱ
 μὲν ἀποδειχθέντες ὑπ' αὐτῆς πρέσβεις ἅμα τῷ πυνθέ-
 σθαι τὴν παρουσίαν τοῦ Μαρκίου πορευθέντες ὥς ἀν-
31 τὸν πολλὰ ἐπαγωγὰ διελέγοντο φυλάττοντες καὶ ἐν
 τοῖς λόγοις τὸ ἀξίωμα τῆς πόλεως. ὁ δὲ Μάρκιος ²₁₅
 ἄλλο μὲν οὐδὲν αὐτοῖς ἀπεκρίνατο, συνεβούλευε δὲ
 κρεῖττον τι βουλευσαμένους ἦκειν τριῶν ἐντὸς ἡμερῶν·
 ταύτας γὰρ αὐτοῖς ἔσεσθαι μόνας ἀνοχὰς τοῦ πολέμου.
 βουλομένων δέ τι πρὸς ταῦτα λέγειν τῶν ἀνδρῶν οὐκ
 ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἀπιέναι τὴν ταχίστην ἐκέλευσεν ἐκ τοῦ ²⁰
 χάρακος, ἀπειλήσας ὥς, εἰ μὴ ποιήσουσιν, ὥς κατα-
 σκόποις χρήσεται· κἀκεῖνοι σιωπῇ ἀπιόντες εὐθὺς
 ᾤχοντο. μαθόντες δ' οἱ βουλευταὶ παρὰ τῶν πρέ- ³
 σβων τὰς αὐθάδεις ἀποκρίσεις | τε καὶ ἀπειλὰς τοῦ
 Μαρκίου στρατιὰν μὲν ὑπερόριον ἐξάγειν οὐδὲ τότε ²⁵

3 ἀξιώσ(ο)ντας B 8 ποιήσασθαι O ποιῆσαι in edit.
 Kiessling. exstat, sed nihil notatur 16 αὐτοῖς add. B |

^ε
 συνβούλευε B 21 ἀπειλήσας, οὕτως εἰ μὴ ποιήσουσιν, ὥς
 κατασκόποις χρήσεσθαι c. Hertlein Hermes X 417 25 ὑπερό-
 ριον O ὑπαίθριον c. Kiessling

τὰς ἐξῆς ἐχώρει. Ἀλβιήτας μὲν οὖν καὶ Μογίλλα-
 νούς ἐκ τειχομαχίας αἶρει, † χωριελανούς δὲ καθ' ὁμο-
 3 λογίας παραλαμβάνει. γενόμενος δ' ἐν ἡμέραις τρι-
 ἄκοντα πόλεων ἐπὶ κύριος ἦκεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἄγων
 5 πολὺν πλείω στρατιὰν τῆς προτέρας καὶ σταδίου ἀπο-
 σχὼν τῆς πόλεως ὀλίγω πλείους τῶν τριάκοντα παρὰ
 τὴν ἐπὶ Τυσκληανούς φέρουσαν ὁδὸν κατεστρατοπέδευσεν.
 ἐν ᾧ δὲ τὰς Λατίνων ἐξήρει τε καὶ προσήγετο πόλεις,
 Ῥωμαίοις πρὸς τὰς ἐπιταγὰς αὐτοῦ πολλὰ βουλευσα-1589
 10 μένοις ἔδοξε μηδὲν ἀνάξιον ποιεῖν τῆς πόλεως, ἀλλ'
 ἂν μὲν ἀπέλθωσιν αὐτῶν ἐκ τῆς χώρας Οὐολοῦσκοι
 καὶ τῆς τῶν συμμάχων τε καὶ ὑπηκόων [γῆς], <καὶ>
 καταλυσάμενοι τὸν πόλεμον πρέσβεις ἀποστείλωσι τοὺς
 διαλεξομένους περὶ φιλίας, προβουλεύσαι τὸ συνέδριον,
 15 ἐφ' οἷς ἔσονται δικαίοις φίλοι, καὶ τὰ βουλευθέντα
 εἰς τὸν δῆμον ἐξενεγκεῖν· ἕως δ' ἂν ἐν τῇ χώρᾳ μέ-
 νοντες αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἔργα πράττωσι πολε-
 4 μίων, μηδὲν αὐτοῖς ψηφίζεσθαι φιλάνθρωπον. πολλὸς
 γὰρ δὴ Ῥωμαίοις αἰεὶ λόγος τοῦ μηδὲν δοῦναι ποτ' ἐξ
 20 ἐπιτάγματος μηδὲ φόβῳ πολεμίων εἰξαντας, σπεισα-
 μένοις δὲ τοῖς διαφόροις καὶ παρασχοῦσιν ἑαυτοὺς ὑπη-
 κούς χαρίζεσθαι τε καὶ ἐπιτρέπειν ὅτον δέοιντο τῶν
 μετρίων. καὶ τοῦτο τὸ φρόνημα ἐν πολλοῖς καὶ μεγά-
 λοις κινδύνοις φυλάττουσα ἢ πόλις κατὰ τε τοὺς ὀθ-
 25 νείους καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους μέχρι τοῦ καθ'
 ἡμᾶς χρόνου διατετέλεκε.

1 ἀλβιήτας AB Λαβινιάτας c. Sylburg | μοσεγιλανούς A
 μογιλαινοὺς BC 2 χωριελανούς O Κοριολανούς c. Stephanus
 7 τουσκληανούς A 12 γῆς del. Reudler Tiroc. crit. p. 56 |
 καὶ ante καταλυσάμενοι add. Portus 20 σπεισαμένους A 23
 ἐν τοῖς πολλοῖς O praeter B 26 διατετέλεκε(ν) ut saepissime B

1590 XXXVII. Ταῦτα ψηφισαμένης τῆς βουλῆς καὶ
 πρεσβευτὰς ἑτέροους ἐλομένης δέκα ἀνδρας ἐκ τῶν ὑπα-
 τικῶν τοὺς ἀξιόσοντας τὸν ἄνδρα μὴθὲν ἐκφέρειν
 ἐπίταγμα βαρὺ μὴδ' ἀνάξιον τῆς πόλεως, ἀλλὰ καταλύ-
 σαντα τὴν ἔχθραν καὶ ἀναστήσαντα τὴν δύναμιν ἐκ 5
 τῆς χώρας πειθοῖ καὶ διὰ λόγων συμβατηρίων ταῦτα
 πειρᾶσθαι πρᾶττειν, εἰ βούλεται βεβαίους τε καὶ εἰς
 αἰὲ διαμενουσας ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας τῶν πόλεων,
 ὥς τῶν γε ὑπ' ἀνάγκης τινὸς ἢ καιροῦ συγχωρου-
 μένων καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσιν ἅμα τῷ μεταπεσεῖν 10
 τοὺς καιροὺς ἢ τὰς ἀνάγκας εὐθὺς διαλυομένων· οἱ
 μὲν ἀποδειχθέντες ὑπ' αὐτῆς πρέσβεις ἅμα τῷ πνθί-
 σθαι τὴν παρουσίαν τοῦ Μαρκίου πορευθέντες ὥς αὐ-
 1591 τὸν πολλὰ ἐπαγωγὰ διελέγοντο φυλάττοντες καὶ ἐν
 τοῖς λόγοις τὸ ἀξίωμα τῆς πόλεως. ὁ δὲ Μάρκιος 2
 ἄλλο μὲν οὐδὲν αὐτοῖς ἀπεκρίνατο, συνεβούλευε δὲ 15
 κρεῖττον τι βουλευσαμένους ἤκειν τριῶν ἐντὸς ἡμερῶν·
 ταύτας γὰρ αὐτοῖς ἔσεσθαι μόνας ἀνοχὰς τοῦ πολέμου.
 βουλομένων δέ τι πρὸς ταῦτα λέγειν τῶν ἀνδρῶν οὐκ
 ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἀπιέναι τὴν ταχίστην ἐκέλευσεν ἐκ τοῦ 20
 χάρακος, ἀπειλήσας ὥς, εἰ μὴ ποιήσουσιν, ὥς κατα-
 σκόποις χρήσεται· κἀκεῖνοι σιωπῇ ἀπιόντες εὐθὺς
 ὄχοντο. μαθόντες δ' οἱ βουλευταὶ παρὰ τῶν πρέ- 3
 σβων τὰς αὐθάδεις ἀποκρίσεις | τε καὶ ἀπειλὰς τοῦ
 Μαρκίου στρατιὰν μὲν ὑπερόριον ἐξάγειν οὐδὲ τότε 25

3 ἀξιόσ(ο)ντας B 8 ποιήσασθαι O ποιῆσαι in edit.
 Kiessling. exstat, sed nihil notatur 16 αὐτοῖς add. B |

συνβούλευε B 21 ἀπειλήσας, οὕτως εἰ μὴ ποιήσουσιν, ὥς
 κατασκόποις χρήσεσθαι c. Hertlein Hermes X 417 25 ὑπερό-
 ριον O ὑπαίθριον c. Kiessling

ἐψηφίσαντο, εἴτε τὸ ἀπειροπόλεμον τῶν σφετέρων στρα-
τιωτῶν· νεοσύλλεκτοι γὰρ οἱ πλείους ἦσαν αὐτῶν· εὐ-
λαβηθέντες, εἴτε τὴν ἀτολμίαν τῶν ὑπάτων· ἥμιστα
γὰρ ἐν αὐτοῖς τὸ δραστήριον ἦν· σφαλερὰν ἡγησάμενοι
⁵ τηλικούτον ἀναιρεῖσθαι ἀγῶνα, εἴτ' ἄρα καὶ τοῦ δαι-
μονίου σφίσιν ἐναντιουμένου πρὸς τὴν ἔξοδον <δι'>
οἰωνῶν ἢ χρησμῶν Σιβυλλείων ἢ τινος ὀνείας πα-1592
τρίου, ὧν οὐκ ἤξιουν οἱ τότε ἄνθρωποι καθάπερ οἱ
νῦν ὑπερορᾶν· φυλάττειν δὲ τὴν πόλιν ἐπιμελεστέρα
¹⁰ φυλακῇ καὶ ἀπὸ τῶν ἐρυμάτων τοὺς ἐπιόντας ἀμύνε-
σθαι διέγνωσαν.

XXXVIII. Ταῦτα δὲ πράττοντες καὶ παρασκευα-
ζόμενοι τῆς τ' ἐλπίδος οὕτω ἀφιστάμενοι ὥς δυνατὸν
ὑπάρχον ἔτι μεταπεισθῆναι τὸν Μάρκιον, εἰ μείζονι
¹⁵ καὶ τιμιωτέρῳ πρεσβείᾳ δεηθεῖεν αὐτοῦ, ψηφίζονται
τούς θ' ἱεροφάντας καὶ τοὺς οἰωνοσκόπους καὶ τοὺς
ἄλλους ἅπαντας, ὅσοι τιμὴν τινα ἱερὰν ἢ λειτουργίαν
περὶ τὰ θεῖα δημότελῃ λαβόντες εἶχον· εἰσὶ δὲ παρ'
αὐτοῖς ἱερεῖς καὶ θεραπευταὶ θεῶν· πάνν πολλοὶ καὶ
²⁰ αὐτοὶ οὗτοι διαφανέστατοι τῶν ἄλλων κατὰ τ' οἴκους
πατέρων καὶ ἀρετῆς οἰκείας ἀξίωσιν· ἔχοντας ἅμ' αὐ-1593
τοῖς τῶν ὀργιζομένων τε καὶ θεραπευομένων θεῶν τὰ
σύμβολα καὶ τὰς ἱερὰς ἀμπεχομένους ἐσθῆτας ἀθρόους
ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν πολεμίων πορεύεσθαι τοὺς αὐτοὺς
²
²⁵ φέροντας τοῖς προτέροις λόγους. ὥς δ' ἀφίκοντο οἱ
ἄνδρες καὶ ἔλεξαν, ὅσα ἢ βουλὴ αὐτοῖς ἐπέστελλεν,

5 ἀναιρ<εῖσθαι> in ras. B
οἰωνῶν B ἐξ. δι' οἱ. c. Reiske

6 ἔξοδον οἶον A ἔξοδον
7 ἢ ἄλλης τινὸς ὀνείας c.

Kiessling
Kiessling

12 δὲ add. B

21 ἅμ^α B

26 ἐπέστελλεν c.

οὐδὲ τούτοις ἔδωκεν ὁ Μάρκιος ἀπόκρισιν ὑπὲρ ὧν
 ἡξιόν, ἀλλ' ἢ τὰ κελεύόμενα ποιεῖν συνεβούλευεν
 ἀπιόντας, εἰ θέλουσιν εἰρήνην ἔχειν, ἢ προσδέχεσθαι
 τὸν πόλεμον ἡξίοντα πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὸ λοιπὸν
 ἀπέειπε μὴ διαλέγεσθαι πρὸς αὐτόν. ὥς δὲ καὶ τανύ-³
 της ἀπέτυχον τῆς πείρας οἱ Ῥωμαῖοι, πᾶσαν ἐλπίδα
 διαλλαγῆς ἀπογινόντες ὥς πολιορκησόμενοι παρεσκευά-
 ζοντο τοὺς μὲν ἀκμαιοτάτους ὑπὸ τῇ τάφρῳ καὶ παρὰ
 ταῖς πύλαις ἰάξαντες, τοὺς δ' ἀφειμένους ἤδη στρα-
 1594 τεύας, οἷς ἔτι τὰ σώματα ἱκανὰ ἦν κακοπαθεῖν, ἐπὶ τοῖς 10
 τεύχεσιν.

XXXVIII. Αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν, ὥς ἔγγυς ὄντος
 ἤδη τοῦ δεινοῦ, καταλιποῦσαι τῆς οἴκοι μονῆς τὸ εὐ-
 πρεπὲς ἔθειον ἐπὶ τὰ τεμένη τῶν θεῶν ὀλοφυρόμεναι
 τε καὶ προκυλιόμεναι τῶν ξοάνων· καὶ ἦν ἅπας μὲν 15
 ἰερὸς τόπος οἰμωγῆς τε καὶ ἱκετείας γυναικῶν ἀνά-
 πλεως, μάλιστα δὲ τὸ τοῦ Καπετωλίου Διὸς ἱερόν.
 ἔνθα δὴ τις αὐτῶν γένει τε καὶ ἀξιώματι προὔχουσα 2
 καὶ ἡλικίας ἐν τῷ κρατίστῳ τότε' οὔσα καὶ φρονήσαι
 τὰ δέοντα ἱκανωτάτη, Οὐαλερία μὲν ὄνομα, Ποπλικόλα 20
 δὲ τοῦ συνελευθερώσαντος ἀπὸ τῶν βασιλέων τὴν πόλιν
 ἀδελφή, θείῳ τιμὴν παραστήματι κινήθεισα ἐπὶ τῆς
 ἀνωτάτω κρηπίδος ἔστη τοῦ νεῶ καὶ προσκαλεσαμένη
 τὰς ἄλλας γυναῖκας πρῶτον μὲν παρεμυθήσατο καὶ
 παρεθάρρυνεν ἀξιοῦσα μὴ καταπεπληγῆθαι τὸ δεινόν· 25
 ἔπειτα ὑπέσχετο μίαν εἶναι σωτηρίας ἐλπίδα τῇ πόλει,
 1595 ταύτην δ' ἐν αὐταῖς εἶναι μόναις καταλειπομένην, ἐὰν

3 ἐθελήσωσι πράττειν, ἃ δεῖ. καὶ τις εἶπεν ἐξ αὐτῶν·
 Καὶ τί πράττουσαι ἂν ἡμεῖς αἱ γυναῖκες διασῶσαι δυνη-
 θείημεν τὴν πατρίδα τῶν ἀνδρῶν ἀπειρηκότων; τίς ἡ
 τοσαύτη περὶ ἡμᾶς τὰς ἀσθενεῖς καὶ ταλαιπώρους ἐστὶν
 5 ἰσχὺς; Οὐχὶ δπλων, ἔφησεν ἡ Οὐαλερία, καὶ χειρῶν
 δεομένη· τούτων μὲν γὰρ ἀπολέλυκεν ἡμᾶς ἡ φύσις·
 ἀλλ' ἐννοίας καὶ λόγου. βοῆς δὲ μετὰ τοῦτο γενο-
 μένης καὶ δεομένων ἀπασῶν φανερόν ποιεῖν, ἥτις ἐστὶν
 4 ἡ ἐπικουρία, λέγει πρὸς αὐτάς· Ταύτην ἔχουσαι τὴν
 10 πιναράν τε καὶ ἄκοσμον ἐσθῆτα καὶ τὰς ἄλλας παρα-
 λαβοῦσαι γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἐπαγόμεναι βαδίζωμεν
 ἐπὶ τὴν Οὐετουρίας τῆς Μαρκίου μητρὸς οἴκIAN· καὶ
 πρὸ τῶν γονάτων αὐτῆς τὰ τέκνα θεῖσαι, δεώμεθα
 μετὰ δακρύων ἡμᾶς τ' οἰκτεῖρασαν τὰς μηθενὸς κακοῦ
 15 αἰτίας καὶ τὴν ἐν ἐσχάτοις κινδύνοις οὔσαν πατρίδα
 προσελθεῖν ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν πολεμίων, ἔρουσαν τοὺς
 θ' ὑψιωνοὺς καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν καὶ ἡμᾶς ἀπάσας·
 ἀκολουθῶμεν γὰρ αὐτῇ τὰ παιδία ἐπαγόμεναι· ἔπειτα
 ἰκέτιν γενομένην τοῦ τέκνου, ἀξιοῦν καὶ δεῖσθαι μηδὲν
 5 ἀνήκεστον κατὰ τῆς πατρίδος ἐξεργάσασθαι. ὀλοφνρο-
 20 μένης γὰρ αὐτῆς καὶ ἀντιβολούσης οἰκτός τις εἰσελεύ-
 σεται τὸν ἄνδρα καὶ λογισμὸς ἡμερος. οὐχ οὕτω
 στερορὰν καὶ ἄτρωτον ἔχει καρδίαν, ὥστ' ἀνασχέσθαι
 μητέρα πρὸς τοῖς ἑαυτοῦ γόνασι κυλιομένην.

25 XXXX. Ὡς δ' ἐπήνεσαν αἱ παροῦσαι τὸν λόγον,

1 θελήσωσι B 4 ταλ<αι>πώρους B 5 οὐχὶ A οὐχ R
 6 δεόμεναι O δεομένη c. Sintenis Em. Dion. III 15 δεόμεθα c.
 Grasberger Tess. Herb. p. 33 eqs. | ἀπελήλακεν c. dubitanter
 Kiessling 7 ἐννοίας O ἐννοίας Reiske sed cf. VIII 41, 1 8
 πασῶν B | φανεράν O φανερόν c. Grasberger l. l. 11 βαδί-
 ζομεν B 15 τὴν ἐσχάτην οὔσαν κινδύνοις A

εὐξαμένη τοῖς θεοῖς πειθὼ καὶ χάριν αὐτῶν περιθεῖναι
 τῇ δεήσει προήλθεν ἐκ τοῦ τεμένους, αἱ δ' ἠκολού-
 θουν. καὶ μετὰ τοῦτο παραλαβοῦσαι τὰς ἄλλας γυ-
 ναῖκας ἐπορεύοντο ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς Μαρκίου μητρὸς
 ἀδρόαι. ἰδοῦσα δ' αὐτὰς προσιούσας ἡ τοῦ Μαρκίου 5
 γυνὴ Οὐολουμνία πλησίον καθήμενῃ τῆς ἐκυρᾶς ἐθαύ-
 μασέ τε καὶ εἶπε· Τίνος δεόμεναι, γυναῖκες, ἐληλύ-
 θατε κατὰ πλῆθος εἰς οἰκίαν δύστηνον καὶ ταπεινὴν;
 καὶ ἡ Οὐαλερία ἔλεξεν· Ἐν ἐσχάτοις οὔσαι κινδύνοις 2
 καὶ αὐταὶ καὶ τὰ νήπια ταῦτα καταπεφεύγαμεν ἱκέτιδες 10
 1597 ἐπὶ σέ, ᾧ Οὐετονρία, τὴν μόνην καὶ μίαν βοήθειαν,
 ἀξιοῦσαί σε πρῶτον μὲν οἰκτεῖραι τὴν κοινὴν πατρίδα,
 ἣν οὐθενὶ πάποτε γενομένην ὑποχείριον μὴ περὶ δὴς
 ἀφαιρεθεῖσαν ὑπ' Οὐολούσκων τὴν ἐλευθερίαν, εἰ δὴ
 καὶ φείδονται αὐτῆς κρατήσαντες, ἀλλ' οὐ πρόρριζον 15
 ἐπιχειρήσουσιν ἀνελεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀντι-
 βολοῦσαι καὶ τῶν δυστήνων παιδίων τούτων, ἵνα μὴ
 πέσωμεν εἰς ἐχθρῶν ὕβριν οὐθενὸς οὔσαι τῶν συμ-
 βεβηκότων ὑμῖν κακῶν αἰτιαί. εἴ τις ἐστὶν ἐν σοὶ 3
 ψυχῆς ἡμέρου καὶ φιλανθρώπου καταλειπομένη μερίς, 20
 ἐλέησον, ᾧ Οὐετονρία, γυνὴ γυναῖκας κοινωνησάσας
 ἱερῶν ποτε καὶ δόσιων, καὶ παραλαβοῦσα μετὰ σεαυτῆς
 Οὐολουμνίαν τε τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας
 αὐτῆς καὶ τὰς ἱκέτιδας ἡμᾶς φερούσας τὰ νήπια ταυτὶ
 καὶ αὐτὰς γενναίας ἴθι πρὸς τὸν νόον καὶ πείθε καὶ 25

2 προήλθον B 6 οὐολουμνία B 9 post οὔσαι lacuna
 quinque litterarum A 10 αὐταὶ B | ταῦτα] ταυτὶ c. Cobet
 Obs. p. 163 11 post σε lacuna septem litt. B 17 τουτωνὶ
 Cobet l. l. 21 γυν<ῆ γυναῖ>κας B 24 * νήπια καὶ ταυτὶ
 τὰς γενναίας ἴθι Ὁ νήπια ταυτὶ ἴθι ᾧ γενναία ἴθι c. Sintenis
 Em. Dion. III 29 νήπια ταυτὶ καὶ αὐτὰς γενναίας ego

λιπάφει καὶ μὴ ἀνῆς δεομένη, μίαν ἀντὶ πολλῶν χάριν
 αἰτοῦσα παρ' αὐτοῦ σπείσασθαι πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ πο-
 λίτας καὶ κατελθεῖν εἰς τὴν δεομένην ἀπολαβεῖν αὐτὸν
 πατρίδα· πείσεις γάρ, εὖ ἴσθι, καὶ οὐ περιόψεται σε
 5 ἐφριμμένην παρὰ τοῖς ἑαυτοῦ ποσὶν ἀνὴρ εὐσεβής.
 4 καταγαγοῦσα δὲ τὸν υἱὸν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴ τ' ἀθά-1598
 νατον ἔξεις κλέος ὥσπερ εἰκὸς ἐκ τηλικούτου κινδύνου
 καὶ φόβου ῥυσαμένη τὴν πατρίδα, καὶ ἡμῖν τιμῆς
 τινος αἰτία παρὰ τοῖς ἀνδράσιν ἔση, ὅτι τὸν οὐ δυνη-
 10 θέντα ὑπ' ἐκείνων διασκεδασθῆναι πόλεμον αὐταὶ διε-
 λύσαμεν· ἐκείνων τ' ἀληθῶς ἔγγονοι τῶν γυναικῶν
 φανησόμεθα, αἱ τὸν συστάντα Ῥωμόλῳ πρὸς Σαβί-
 νους πόλεμον αὐταὶ πρεσβευσάμεναι διελύσαντο καὶ
 συναγαγοῦσαι τοὺς θ' ἡγεμόνας καὶ τὰ ἔθνη μεγάλην
 5 ἐκ μικρᾶς ἐποίησαν τὴν πόλιν. καλὸς δὲ κίνδυνος, ὃ
 15 Οὐετουρία, τὸν υἱὸν κομίσασθαι, ἐλευθερῶσαι τὴν πα-
 τρίδα, σῶσαι τὰς ἑαυτῆς πολίτιδας, κλέος ἀρετῆς ἀθά-
 νατον τοῖς ἑσομένοις καταλιπεῖν. δὲς ἡμῖν ἐκούσα καὶ
 μετὰ προθυμίας τὴν χάριν καὶ σπεύσον, ὃ Οὐετου-
 20 ρία· βουλὴν γάρ ἢ χρόνον ὁ κίνδυνος ὀξὺς ὢν οὐκ
 ἐπιδέχεται.

XXXXI. Ἡ μὲν δὴ ταῦτ' εἰποῦσα καὶ πολλὰ προ-1599
 εμένη δάκρυα ἐσίγησεν· ὀδυρομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 γυναικῶν καὶ πολλὰς δεήσεις ποιουμένων μικρὸν ἐπι-
 25 σχοῦσα ἡ Οὐετουρία καὶ δακρύσασα εἶπεν· Εἰς ἀσθενῆ

2 σπείσασθαι B 4 ἴσθ(ι) B 11 ἀληθῶς add. B |
 ἔγγονοι ABC ἔγγονοι Ba 12 Ῥωμόλου AC 13 ἀδται AB |
 διέλυσαν c. Kiessling 15 τὴν add. B 17 ἑαντῶν AC | ἀθά-
 νατον ἑγγόνοις τοῖς O praeter B 20 ἢ χρόνον] χρόνιον c.
 Cobet Obs. p. 163 23 ἐσίγα· συνοδυρομένων c. dubitanter
 Kiessling 25 ἢ om. B

καὶ λεπτήν ἐλπίδα καταπεφεύγατε, ὦ Οὐαλερία, τὴν ἐξ
 ἡμῶν τῶν ἀθλίων γυναικῶν βοήθειαν, αἷς ἡ μὲν εὐ-
 νοία ἢ πρὸς τὴν πατρίδα πάρεστι καὶ τὸ θέλειν σῶ-
 ξεσθαι τοὺς πολίτας, οἷοί ποτέ εἰσιν, ἡ δ' ἰσχυρὸς καὶ
 τὸ δύνασθαι ποιεῖν ἃ θέλομεν ἄπεστιν. ἀπέστραπται ²₅
 γὰρ ἡμᾶς, ὦ Οὐαλερία, Μάρκιος, ἐξ οὗ τὴν πικρὰν
 ἐκείνην ὁ δῆμος αὐτοῦ κατέγνω δίκην, καὶ μεμίσηκε
 τὴν οἰκίαν ὅλην ἅμα τῇ πατρίδι· τοῦτο δ' ὕμῃν οὐ
 παρ' ἄλλου τινός, ἀλλὰ παρ' αὐτοῦ Μαρκίου μαθοῦσαι
 λέγειν ἔχομεν. ὅτε γὰρ ἄλλοις τὴν δίκην ἤλθεν εἰς ¹⁰
 τὴν οἰκίαν προπεμπόμενος ὑπὸ τῶν ἐταίρων, καταλαβὼν
 ἡμᾶς καθημένους ἐν πενθίμοις τρύχεσι, ταπεινάς, κρα-
 1600τούσας ἐν τοῖς γόνασι τὰ τέκνα αὐτοῦ στενούσας τε
 οἷα εἰκὸς καὶ ἀνακλαιομένας τὴν καθέξουσαν ἡμᾶς
 τύχην στερομένας ἐκείνου, στὰς μικρὸν ἔπωθεν ἡμῶν ¹⁵
 ἄδακρυς ὥσπερ λίθος καὶ ἀτενής· Οἴχεται, φησὶν, ὕμῃν ³
 Μάρκιος, ὦ μῆτερ ἅμα καὶ σύ, ὦ Οὐολουμνία, κρα-
 τίστη γυναικῶν, ἐξελασθεῖς ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ὅτι γεν-
 ναῖος ἦν καὶ φιλόπολις καὶ πολλοὺς ὑπέμεινεν ὑπὲρ
 τῆς πατρίδος ἀγῶνας. ἀλλ' ὥς πρέπει γυναιξὶν ἀγα- ²⁰
 θαῖς, οὕτω φέρετε τὰς συμφορὰς μηδὲν ἄσχημον ποι-
 οῦσαι μηδὲ ἀγεννές, καὶ τὰ παιδιά ταῦτα παραμύθια
 τῆς ἐμῆς ἐρημίας ἔχουσai τρέφετε ἀξίως ὑμῶν τε καὶ
 τοῦ γένους· οἷς θεοὶ δοῖεν εἰς ἄνδρας ἐλθοῦσι τύχην
 1601 μὲν κρείττονα τοῦ πατρὸς, ἀρετὴν δὲ μὴ χείρονα· καὶ ²⁵
 χαίρετε. ἀπέρχομαι γὰρ ἤδη καταλιπὼν τὴν οὐκέτι

8 τὴν δύστηνον οἰκίαν A 9 μαθοῦσαι λέγειν add. B
 10 τῇ δίκῃ ABb τὴν// δίκῃ/// Ba 11 ἐτ(αι)ρων B 12
 καθημένους add. B 14 ἀνακαλουμένας O corr. Portus 15
 ἔποθεν Bb 18 * ἐξελασθεῖς O 23 ἡμῶν O corr. Gelenius

χωροῦσαν ἄνδρας ἀγαθοὺς πόλιν. καὶ ὑμεῖς, ὧ θεοὶ
 κτήσιοι καὶ ἐστία πατρῷα καὶ daίμονες οἱ κατέχοντες
 4 τοῦτον τὸν τόπον, χαίρετε. ὥς δὲ ταῦτ' εἶπεν, ἡμεῖς
 μὲν αἱ δυστυχεῖς ὡς τὸ πάθος ἀπῆται φωνὰς ἀναβοῶσαι
 5 καὶ παίλουσαι τὰ στήθη περιεχύθημεν αὐτῷ τοὺς ἐσχά-
 τους ἀσπασμοὺς κομιούμεναι· τῶν δὲ παιδίων τούτων
 ἐγὼ μὲν τὸ πρεσβύτερον ἦγον, ἡ δὲ μήτηρ τὸ νεώτε-
 ρον εἶχεν ἐπὶ τῆς ἀγκάλης· ὁ δ' ἀποστραφείς καὶ
 παρῳσάμενος ἡμᾶς εἶπεν· Οὔτε σὺς νίδος ἔτι, μήτερ,
 10 ἔσται τὸν ἀπὸ τοῦδε χρόνον Μάρκιος, ἀλλ' ἀφῆρηται
 σε τὸν γηροβοσκὸν ἡ πατρίς, οὔτε σὺς ἀνὴρ ἀπὸ ταύ-
 της, ὧ Οὐολουμνία, τῆς ἡμέρας, ἀλλ' εὐτυχοίης ἔτερον¹⁶
 ἄνδρα λαβοῦσα εὐδαιμονέστερον ἐμοῦ, οὔθ' ὑμῶν, ὧ
 τέκνα φίλτατα, πατήρ, ἀλλ' ὀρφανοὶ καὶ ἐρημοὶ παρὰ
 15 ταῦταις, ἕως εἰς ἄνδρας ἔλθῃτε, τραφήσεσθε. ταῦτ'
 εἰπὼν ἄλλ' οὐθέν οὔτε διοικησάμενος οὔτ' ἐπιστείλας
 οὔθ' ὅποι πορεύεται φράσας ἀπῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας
 μόνος, ὧ γυναῖκες, ἄδουλος, ἄπορος, οὐδὲ τὴν ἐφή-
 μερον ὁ δύστηνος ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων τροφήν
 20 ἐπαγόμενος. καὶ τέταρτον ἐνιαυτὸν ἤδη τοῦτον, ἔξ
 οὗ φεύγει τὴν πατρίδα, πάντας ἡμᾶς ἀλλοτρίους ἑαυ-
 τοῦ νενόμικεν, οὐ γράφων οὐθέν, οὐκ ἐπιστέλλων, οὐ
 6 τὰ περὶ ἡμᾶς εἰδέναι βουλόμενος. πρὸς δὴ τοιαύτην
 ψυχὴν οὕτω σκληρὰν καὶ ἄτρωτον, ὧ Οὐαλερία, τίνα
 25 ἰσχὺν ἔξουσιν αἱ παρ' ἡμῶν δεήσεις, αἷς οὗτ' ἀσπα-
 σμῶν μετέδωκεν οὔτε φιλημάτων οὔτ' ἄλλης φιλοφρο-

1 ὁμῖν Ba 4 ἀπῆται] ἀπῆγγε c. Grasberger Tess. Herb.
 p. 84 7 τὸν O praeter B | τὸν O praeter B 11 σ(δε) B
 16 * ἀλ(λο δ') B ἄλλο δ' R correxi

σύνης οὐδεμιᾶς τὴν τελευταίαν πορευόμενος ἐκ τῆς οἰκίας ὁδόν;

XXXVII. Ἄλλ' εἰ καὶ τούτου δεῖσθε ὑμεῖς, ὦ γυναῖκες, καὶ πάντως θέλετε ἀσχημονούσας ἡμᾶς ἰδεῖν, ὑπολάβετε παρεῖναι πρὸς αὐτὸν καμὲ καὶ Οὐόλουμνίαν 5
 3 Οὐάγούσας τὰ παιδία· τίνας ἐρῶ πρῶτον ἢ μήτηρ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν λόγους, καὶ τίνα δέησιν ποιήσομαι τοῦ υἱοῦ; λέγετε καὶ διδάσκετέ με. φείσασθαι παρακαλῶ τῶν ἑαυτοῦ πολιτῶν, ὅφ' ὧν ἐκ τῆς πατρίδος ἐξελη-
 λатаι καὶ μηθὲν ἀδικῶν; οἰκτίρμονα δὲ καὶ συμπαθῆ 10
 πρὸς τοὺς δημοτικούς γενέσθαι, παρ' ὧν οὐτ' ἐλέου μετέσχεν οὔτε συμπαθείας; ἐγκαταλιπεῖν δ' ἄρα καὶ προδοῦναι τοὺς ὑποδεξαμένους αὐτοῦ τὴν φυγὴν, οἷ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑπ' αὐτοῦ πρότερον, οὐ πολεμίων μῖσος, ἀλλὰ φίλων καὶ συγγενῶν εὐνοίαν 15
 εἰς αὐτὸν ἀπεδείξαντο; τίνα ψυχὴν λαβοῦσα ἀξιώσω 2
 τὸν υἱὸν τὰ μὲν ἀπολέσαντα φιλεῖν, τὰ δὲ σώσαντα ἀδικεῖν; οὐκ εἰσὶν οὗτοι μητρὸς ὑγιαίνουσῃς λόγοι πρὸς υἱὸν οὐδὲ γυναικὸς ἀ δεῖ λογιζομένης πρὸς ἄν- 20
 δρα· μηδ' ὑμεῖς βιάζεσθε, γυναῖκες, ἀ μήτε πρὸς ἄν-
 θρώπους δίκαιά ἐστι μήτε πρὸς θεοὺς ὅσια, ταῦθ' 160
 ἡμᾶς αἰτέσθαι παρ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἄφετε τὰς ἐλεεινὰς, ὥς πεπτῶκαμεν ὑπὸ τῆς τύχης, κεῖσθαι ταπεινὰς μηθὲν 1
 ἐτι πλέον ἀσχημονούσας.

XXXXIII. Πανσαμένης δ' αὐτῆς τοσοῦτος ὁδυρμὸς 25
 ἐκ τῶν παρουσῶν γυναικῶν ἐγένετο, καὶ τηλικαύτη

10 καὶ ταῦτα μηδὲνα μηδὲν ἀδικῶν c. Reiske, καὶ ταῦτα μηδὲν ἄ. c. Kiessling καὶ del. Cobet Obs. p. 164 post καὶ pauca excidisse Sintenis Em. Dion. III 10 censet 16 εἰς αὐτὸν add. B 26 παρουσῶν add. B

χωροῦσαν ἄνδρας ἀγαθοὺς πόλιν. καὶ ὑμεῖς, ὦ θεοὶ
 κτήσιοι καὶ ἐστία πατρῷα καὶ δαίμονες οἱ κατέχοντες
 4 τοῦτον τὸν τόπον, χαίρετε. ὥς δὲ ταῦτ' εἶπεν, ἡμεῖς
 μὲν αἱ δυστυχεῖς ὥς τὸ πάθος ἀπῆται φωνὰς ἀναβοᾶσαι
 5 καὶ παίονσαι τὰ στήθη περιεχύθημεν αὐτῷ τοὺς ἐσχά-
 τους ἀσπασμοὺς κομιούμεναι· τῶν δὲ παιδίων τούτων
 ἐγὼ μὲν τὸ πρεσβύτερον ἤγον, ἡ δὲ μήτηρ τὸ νεώτε-
 ρον εἶχεν ἐπὶ τῆς ἀγκάλης· ὁ δ' ἀποστραφεὶς καὶ
 παρῳσάμενος ἡμᾶς εἶπεν· Οὔτε σὸς υἱὸς ἐτι, μήτερ,
 10 ἔσται τὸν ἀπὸ τοῦδε χρόνον Μάρκιος, ἀλλ' ἀπήρηται
 σε τὸν γηροβοσκὸν ἢ πατρίς, οὔτε σὸς ἀνὴρ ἀπὸ ταύ-
 της, ὦ Οὐόλουμνία, τῆς ἡμέρας, ἀλλ' εὐτυχοίης ἔτερον¹⁶⁰²
 ἄνδρα λαβοῦσα εὐδαιμονέστερον ἐμοῦ, οὔθ' ὑμῶν, ὦ
 τέκνα φίλτατα, πατήρ, ἀλλ' ὀρφανοὶ καὶ ἔρημοι παρὰ
 5 ταύταις, ἕως εἰς ἄνδρας ἔλθητε, τραφήσεσθε. ταῦτ'
 15 εἰπὼν ἄλλ' οὐθέν οὔτε διοικησάμενος οὔτ' ἐπιστείλας
 οὔθ' ὅποι πορεύεται φράσας ἀπῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας
 μόνος, ὦ γυναικες, ἄδουλος, ἄπορος, οὐδὲ τὴν ἐφή-
 μερον ὁ δῦστηνος ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων τροφήν
 20 ἐπαγόμενος. καὶ τέταρτον ἐνιαυτὸν ἤδη τοῦτον, ἐξ
 οὗ φεύγει τὴν πατρίδα, πάντας ἡμᾶς ἄλλοτρίους ἑαν-
 τοῦ νενόμικεν, οὐ γράφων οὐθέν, οὐκ ἐπιστέλλων, οὐ
 6 τὰ περὶ ἡμᾶς εἰδέναι βουλόμενος. πρὸς δὴ τοιαύτην
 ψυχὴν οὕτω σκληρὰν καὶ ἄτρωτον, ὦ Οὐαλερία, τίνα
 25 ἰσχὺν ἔξουσιν αἱ παρ' ἡμῶν δεήσεις, αἷς οὔτ' ἀσπα-
 σμῶν μετέδωκεν οὔτε φιλημάτων οὔτ' ἄλλης φιλοφρο-

1 ὑμῖν Ba 4 ἀπῆται] ἀπῆγχε c. Grasberger Tess. Herb.
 p. 34 7 τὸν O praeter B | τὸν O praeter B 11 σ<ὸς> B
 16 * ἀλ<λο δ'> B ἄλλο δ' R correxi

σύνης οὐδεμιᾶς τὴν τελευταίαν πορευόμενος ἐκ τῆς οἰκίας ὁδόν;

XXXXII. Ἄλλ' εἰ καὶ τούτου δεῖσθε ὑμεῖς, ὦ γυναῖκες, καὶ πάντως θέλετε ἀσχημονούσας ἡμᾶς ἰδεῖν, ὑπολάβετε παρεῖναι πρὸς αὐτὸν καὶ καὶ Οὐολουμνίαν 5
 1603 ἀγούσας τὰ παιδία· τίνας ἐρῶ πρῶτον ἢ μήτηρ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν λόγους, καὶ τίνα δέησιν ποιήσομαι τοῦ υἱοῦ; λέγετε καὶ διδάσκετέ με. φείσασθαι παρακαλῶ τῶν ἑαυτοῦ πολιτῶν, ὅφ' ὧν ἐκ τῆς πατρίδος ἐξελη-
 λαται καὶ μηθὲν ἀδικῶν; οἰκτίρμονα δὲ καὶ συμπαθῆ 10
 πρὸς τοὺς δημοτικὸν γενέσθαι, παρ' ὧν οὐτ' ἐλέου μετέσχευ οὔτε συμπαθείας; ἐγκαταλιπεῖν δ' ἄρα καὶ προδοῦναι τοὺς ὑποδεξαμένους αὐτοῦ τὴν φυγὴν, οἱ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑπ' αὐτοῦ πρότερον, οὐ πολεμίων μῖσος, ἀλλὰ φίλων καὶ συγγενῶν εὖνοιαν 15
 εἰς αὐτὸν ἀπεδείξαντο; τίνα ψυχὴν λαβοῦσα ἀξιώσω 2
 τὸν υἱὸν τὰ μὲν ἀπολέσαντα φιλεῖν, τὰ δὲ σώσαντα ἀδικεῖν; οὐκ εἶδιν οὗτοι μητρὸς ὑγαινουύσης λόγοι πρὸς υἱὸν οὐδὲ γυναικὸς ἃ δεῖ λογιζομένης πρὸς ἄν-
 δρα· μηδ' ὑμεῖς βιάξεσθε, γυναῖκες, ἃ μῆτε πρὸς ἄν- 20
 θρώπους δίκαιά ἐστι μῆτε πρὸς θεοὺς ὅσια, ταῦθ' 1604
 ἡμᾶς αἰτεῖσθαι παρ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἄφετε τὰς ἐλπεινάς, ὡς πεπτῶκαμεν ὑπὸ τῆς τύχης, κείσθαι ταπεινάς μηθὲν
 ἔτι πλέον ἀσχημονούσας.

XXXXIII. Πανσαμένης δ' αὐτῆς τοσοῦτος ὁδυρμὸς 25
 ἐκ τῶν παρουσῶν γυναικῶν ἐγένετο, καὶ τηλικαύτη

10 καὶ ταῦτα μηδὲνα μηδὲν ἀδικῶν c. Reiske, καὶ ταῦτα
 μηδὲν ἄ. c. Kiessling καὶ del. Cobet Obs. p. 164 post καὶ pauca
 excidisse Sintenis Em. Dion. III 10 censet 16 εἰς αὐτὸν
 add. B 26 παρουσῶν add. B

κατέσχε τον οἶκον οἰμωγή, ὥστ' ἐπὶ πολὺ [μέρος] ἔξ-
 κουςθῆναι τῆς πόλεως τὴν βοήν καὶ μεστοὺς γενέσθαι.
 2 τοὺς ἐγγυὺς τῆς οἰκίας στενωποὺς ὄχλου. ἔπειθ' ἦ τε
 Οὐαλερία πάλιν ἑτέρας ἐξέτεινε μακρὰς καὶ συμπαθεῖς
 3 δεήσεις, αἷ τ' ἄλλαι γυναῖκες αἱ κατὰ φιλίαν ἢ συγ-
 γένειαν ἑκατέρω τῶν γυναικῶν προσήκουσαι, καὶ παρ-
 ἔμενον λιπαροῦσαι τε καὶ γονάτων ἀπτόμεναι, ὥστ'
 οὐκ ἔχουσα, ὃ τι πάθῃ πρὸς τοὺς ὀδυρμοὺς αὐτῶν
 καὶ τὰς πολλὰς δεήσεις, εἶξεν ἡ Οὐτετορία καὶ τελεί-
 10 σειν τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπέσχετο τὴν
 τε γυναῖκα τοῦ Μαρκίου παραλαβοῦσα καὶ τὰ τέκνα
 3 καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὰς βουλομένας. αἱ μὲν δὲ
 περιχαρεῖς γενόμεναι καὶ τοὺς θεοὺς ἐπικαλεσάμεναι
 συλλαβέσθαι σφίσι τῆς ἐλπίδος ἀπήεσαν ἐκ τῆς οἰκίας
 15 καὶ προσήγγειλαν τὰ γενόμενα τοῖς ὑπάτοις· οἱ δὲ τὴν
 προθυμίαν αὐτῶν ἐπαινέσαντες συνεκάλουν τὴν βου-
 λήν καὶ περὶ τῆς ἐξόδου τῶν γυναικῶν, εἰ συγχωρη-
 τέον αὐταῖς, γνωμηδὸν ἐπνυθάνοντο. πολλοὶ μὲν οὖν
 ἐλέγχθησαν καὶ παρὰ πολλῶν λόγοι, καὶ μέχρι τῆς
 4
 20 ἑσπέρας διετέλεσαν ὃ τι χρὴ ποιεῖν βουλευόμενοι. οἱ
 μὲν γὰρ οὐ μικρὸν ἀπέφαινον εἶναι τῇ πόλει κινδύ-
 νημα γυναῖκας ἅμα τέκνοις εἰς πολεμίων στρατόπεδον
 πορευομένας ἑᾶσαι· εἰ γὰρ αὐτοῖς ὑπεριδοῦσι τῶν
 νενομισμένων ὁσίων περὶ τε πρεσβείας καὶ ἱεσίας δό-

1 * μέρος delevi 9 Οὐτετορία καὶ τέλος ἀπῆι τὴν π. δ. τ.
 π. ποιησομένη ἦν ὑπέσχετο O praeter B 14 post ἐλπίδος
 septem litterarum litura B, in lacuna fuisse τέλος c. Kiessling
 18 γνωμηδὸν ἐπνυθάνοντο] γνώμας διεπνυθάνοντο c. Cobet
 Obs. p. 164, sed exstat γνωμηδὸν apud Eustathium ad Iliad.
 N 204 19 καὶ ante παρὰ del. Cobet Obs. p. 164 20
 διετέλεσαν ὃ τι χρὴ ποιεῖν βουλευόμενοι οἱ μὲν ACb δ. ἀπο-
 ρούντες ὅτι χ. π. οἱ μὲν B 22 στρατόπεδα B

ξειε μηκέτι προίεσθαι τὰς γυναῖκας, ἀμαχητὶ σφῶν
 ἀλώσεσθαι τὴν πόλιν· ἡξίουν τ' αὐτὰς μόνον ἔασαι τὰς
 1606προσηκουσας τῷ Μαρκίῳ γυναῖκας ἅμα τοῖς τέκνοις
 αὐτοῦ πορευομένας. ἑτεροι δ' οὐδὲ ταύταις φοντο δεῖν
 ἐπιτρέπειν τὴν ἔξοδον, ἐπιμελῶς δὲ καὶ ταύτας παρῆ- 5
 νουν φυλάττειν, ὅμηρα νομίσαντας ἔχειν παρὰ τῶν
 πολεμίων ἐγγύρα τοῦ μηδὲν τὴν πόλιν ἀνήκεστον ὑπ'
 αὐτῶν παθεῖν. οἱ δὲ πάσαις συνεβούλευον συγχωρῆσαι 5
 ταῖς βουλομέναις γυναιξὶ τὴν ἔξοδον, ἵνα σὺν μέλζονι
 ἀξιώματι αἱ τῷ Μαρκίῳ προσήκουσαι ποιήσωνται τὴν 10
 ὑπὲρ τῆς πατρίδος δέησιν. τοῦ δὲ μηδὲν αὐταῖς συμ-
 βῆσεσθαι δεινὸν ἐγγυητὰς ἀπέφαινον ἐσομένους θεοὺς
 μὲν πρῶτον, οἷς καθοσιωθεῖσαι τὰς ἱκεσίας ποιήσονται·
 ἔπειτα τὸν ἄνδρα αὐτόν, πρὸς ὃν ἐμελλον πορεύεσθαι,
 πάσης ἀδίκου τε καὶ ἀνοσίου πράξεως καθαρὸν καὶ 6
 ἀμίαντον ἐσχηκότα τὸν βίον. ἐνίκα δ' ὅμως ἡ συγχω-
 16ροῦσα γνώμη ταῖς γυναιξὶ τὴν ἔξοδον μέγιστον ἀμ-
 φοῖν ἐγκώμιον ἔχουσα, τῆς μὲν βουλῆς τοῦ φρονίμου,
 ὅτι τὰ κράτιστα καὶ γενησόμενα προείδeto οὐδὲν ὑπὸ
 1607τοῦ κινδύνου τηλικούδε ὄντος ἐπιταραχθεῖσα· τοῦ δὲ 20
 Μαρκίου τῆς εὐσεβείας, ὅτι πολέμιος ὢν ἐπιστεύeto
 μηδὲν ἀσεβήσειν εἰς τὸ ἀσθενέστατον τῆς πόλεως μέρος
 κύριος αὐτοῦ καταστάς. ὥς δὲ τὸ προβούλευμα ἐγρά- 7
 φη, προελθόντες οἱ ὑπατοὶ εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ συν-
 αραγόντες ἐκκλησίαν σκότους ὄντος ἥδη τὰ δόξαντα 25
 τῷ συνεδρίῳ διεσάφησαν καὶ προείπον ἥκειν ἅπαντας

9 <ἵνα σὺν μέλζονι ἀξιω>ματι B 16 ἐσχηκότα] ἐξηκότα
 τ. Cobet Obs. p. 164, sed cf. I 54, 1 (I 87, 2), XI 59 19 ὅτι
 τὰ κράτιστα καὶ γενησόμενα A ὅτι κρ. καὶ γ. B καὶ del. censet
 Gelenius, ὅτι κρ. τὰ γεν. c. Sintenis Em. Dion. III 16

ἔωθεν ἐπὶ τὰς πύλας προπέμψοντας ἐξιούσας τὰς γυναῖκας· αὐτοὶ δὲ τῶν κατεπειγόντων ἔλεγον ἐπιμελήσεσθαι.

XXXXIII. Ὅτε δ' ἤδη περὶ τὸν ὄρθρον ἦν, αἱ
 5 μὲν γυναῖκες ἄγουσαι τὰ παιδία μετὰ λαμπάδων ἦγον
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν καὶ παραλαβοῦσαι τὴν Οὔτεουρίαν προ-
 ἦγον ἐπὶ τὰς πύλας· οἱ δ' ὑπατοὶ ζεύγη τε ὀρικὰ καὶ
 ἀμάξας καὶ τᾶλλα φορεῖα ὥς πλεῖστα παρασκευασάμενοι
 10 καθεζομένους αὐτὰς προὔπεμπον ἄχρι πολλοῦ. παρηκο-
 λούθουν δ' αὐταῖς οἱ τ' ἐκ τοῦ συνεδρίου καὶ τῶν
 ἄλλων πολιτῶν συχνοὶ σὺν εὐχαῖς καὶ ἐπαίνοις καὶ 1608
 δεήσεσι τὴν ἔξοδον ἐπιφανεστέραν αὐταῖς ποιοῦντες.
 2 ὥς δ' εὐσύνοπτοι πόρρωθεν ἔτι προσιοῦσαι τοῖς ἐκ
 τοῦ χάρακος αἱ γυναῖκες ἐγένοντο, πέμπει τῶν ἱππέων
 15 τινὰς ὁ Μάρκιος κελεύσας μαθεῖν, τίς ἐστὶν ὁ προσ-
 ῶν ὄχλος ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐπὶ τί παραγένοιτο.
 μαθὼν δὲ παρ' αὐτῶν, ὅτι Ῥωμαίων αἱ γυναῖκες ἤκου-
 σιν ἐπαγόμεναι παιδία, προηγείται δ' αὐτῶν ἡ τε
 μήτηρ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, πρῶτον μὲν
 20 ἐθαύμασε τῆς τόλμης τὰς γυναῖκας, εἰ γνώμην ἔσχον
 εἰς χάρακα πολεμίων ἄτερ ἀνδρῶν φυλακῆς ἔλθειν
 ἄγουσαι τὰ τέκνα, οὗτ' αἰδοῦς ἔτι τῆς ἀρμοττοῦσης
 γυναιξὶν ἐλευθέραις καὶ σώφροσι προνοοῦμεναι τὸ μὴ
 ἐν ἀνδράσιν ἀσυνήθεσιν ὀρᾶσθαι, οὔτε κινδύνων λα-
 25 βοῦσαι δέος, οὐς ἀναρριπτεῖν ἔμελλον, εἰ τὰ συμφέ-
 ροντα πρὸ τῶν δικαίων ἐλομένοις σφίσι, δόξειε κέρδος 1609

λα
 6 παραβοῦσαι B 8 φορεῖα] πορεῖα c. Cobet Obs. p. 164
 12 δεήσει O δεήσεσι Reiske 13 <εὐ>σύνοπτοι B | ποιοῦσαι
 et v. 15 προῶν ABb 23 τοῦ μὴ Sylburg 24 ἀνδρα<σιν
 ε>συνήθεσιν B

αὐτὰς ποιήσασθαι καὶ ὠφέλειαν. ἐπεὶ δ' ἀγχοῦ ἦσαν, 3
 ὑπαντῶν τῇ μητρὶ προελθὼν ἐκ τοῦ χάρακος ἔγνω σὺν
 ὀλίγοις, τοὺς τε πελέκεις, οὓς προηγεῖσθαι τῶν στρα-
 τηγῶν ἔθος ἦν, ἀποθέσθαι κελεύσας τοῖς ὑπηρέταις,
 καὶ τὰς δάβδους, ὅταν ἐγγὺς τῆς μητρὸς γένηται, κα- 5
 ταστείλαι. ταῦτα δὲ Ῥωμαίοις ἐστὶ ποιεῖν ἔθος, ὅταν 4
 ὑπαντῶσι ταῖς μελίσσοις ἀρχαῖς οἱ τὰς ἐλάττους ἀρχὰς
 ἔχοντες, ὥς <καὶ> μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνον γίνεται·
 ἦν δὴ τότε συνήθειαν φυλάττων ὁ Μάρκιος, ὥς ἐξου-
 σία μελίσσοι μέλλων εἰς ταῦτόν ἤξειν, πάντ' ἀπέθετο 10
 τὰ τῆς ἰδίας παράσημα ἀρχῆς. τοσαύτη περὶ αὐτὸν ἦν
 αἰδὼς καὶ πρόνοια τῆς πρὸς τὸ γένος εὐσεβείας.

XXXV. Ἐπεὶ δὲ σύνεγγυς ἀλλήλων ἐγένοντο,
 πρώτη μὲν αὐτῷ δεξιωσομένη προσῆλθεν ἡ μήτηρ πέν-
 θιμά τ' ἡμφιεσμένη τρύχη καὶ τὰς ὁράσεις ἐκτετηκυῖα 15
 ὑπὸ τῶν δακρύων, ἔλειπεν σφόδρα. ἦν ὁ Μάρκιος
 ἰδὼν ἄτεγκτος τέως καὶ στερερός, οἷος ἅπασι τοῖς ἀνι-
 1610 ποῖς ἀντέχειν, οὐθὲν ἔτι τῶν λελογισμένων φυλάττειν
 ἱκανὸς ἦν, ἀλλ' ὥχετο φερόμενος ὑπὸ τῶν παθῶν ἐπὶ
 τὸ ἀνθρώπινον, καὶ περιβαλὼν αὐτὴν ἡσπάζετο καὶ 20
 ταῖς ἡδίσταις φωναῖς ἀνεκάλει καὶ μέχρι πολλοῦ κλαίων
 τε καὶ περιέπων κατεῖχεν ἐκλελυμένην καὶ ρέουσάν ἐπὶ
 τὴν γῆν. ὥς δὲ τῶν ἀσπασμῶν τῆς μητρὸς ἄλλος εἶχε,
 τὴν γυναικα προσελθοῦσαν δεξιωσάμενος ἅμα τοῖς
 τέκνοις εἶπεν· Ἀγαθῆς γυναικὸς ἔργον ἐποίησας, ὧ 25
 Οὐλοῦμνία, μείναςα παρὰ τῇ μητρὶ μου καὶ οὐκ ἐγ-
 καταλιποῦσα τὴν ἐρημίαν αὐτῆς ἔμοιγε πασῶν ἡδίστην

8 καὶ add. Reiske 9 ὥς add. B supra lin. 10 * αὐτόν
 O 14 αὐτῷ] αὐτόν A 16 ἀπὸ A 20 περιλαβὼν A 21
 κλ(αι)ων B 24 προσελθοῦσαν add. B 27 ἐμοί τε c. Kiessling

κεχάρισαι δωρεάν. μετὰ ταῦτα τῶν παιδίων ἐκάτερον
 προσαγόμενος καὶ τοὺς προσήκοντας ἀσπασμοὺς ἀπο-
 δούς, ἐπέστρεψεν αὐτὸς πρὸς τὴν μητέρα καὶ λέγειν
 ἐκέλευσε, τίνος δεομένη πάρεστιν. ἡ δὲ πάντων ἀκου-
 5 ὄντων ἔφησεν ἔρεϊν, οὐθενὸς γὰρ ἀνοσίλου δεήσεσθαι,
 παρεκάλει τ' αὐτόν, ἐν ᾧ καθεζόμενος εἰώθει χωρίῳ
 3 δικάζειν τοῖς ὄχλοις, ἐν τούτῳ καθίσαι. καὶ ὁ Μάρ-1611
 κιος ἀσμένως τὸ ῥηθὲν ἐδέξατο ὥς δὴ περιουσία τε
 πολλῇ τῶν δικαίων πρὸς τὴν ἔντευξιν αὐτῆς χρησό-
 10 μενος καὶ ἐν καλῷ ποιούμενος τοῖς ὄχλοις τὴν ἀπό-
 κρισιν. ἐλθὼν δ' ἐπὶ τὸ στρατηγικὸν βῆμα πρῶτον
 μὲν ἐκέλευσε τοῖς ὑπηρέταις καθελεῖν ἀπ' αὐτοῦ τὸν
 δίσκρον καὶ θείναι χαμαί, μητρὸς ὑψηλότερον οὐκ οί-
 ὰμενος δεῖν τόπον ἔχειν, οὐδ' ἐξουσία χρῆσθαι κατ'
 15 ἐκείνης οὐδεμιᾶ. ἔπειτα παρακαθιστάμενος τοὺς ἐπι-
 φανεστάτους τῶν θ' ἡγεμόνων καὶ λοχαγῶν, καὶ τῶν
 ἄλλων ἐάσας παρεῖναι τὸν βουλόμενον, ἐκέλευσε τὴν
 μητέρα λέγειν.

XXXXVI. Καὶ ἡ Οὐτετουρία παραστησαμένη τὴν
 20 τέ γυναῖκα τοῦ Μαρκίου καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς ἐπιφα-
 νεστάτας τῶν ἐν Ῥώμῃ γυναικῶν πρῶτον μὲν ἔκλαιεν1612
 εἰς τὴν γῆν ὀρθῶσα μέχρι πολλοῦ, καὶ πολὺν ἐκίνησεν
 ἐκ τῶν παρόντων ἔλεον. ἔπειτ' ἀναλαβοῦσα αὐτὴν
 2 ἔλεξεν· Αἱ γυναῖκες, ὧ Μάρκιε τέκνον, τὰς ὕβρεις ἐν-
 25 θυμούμεναι καὶ τὰς ἄλλας συμφορὰς τὰς συμβησομένας

1 κεχ(άρ)ισαι B 8 ἀσμένως O ἄσμενος c. Kiessling, sed
 cf. I 82, 1 (I 137, 6) 9 πολλῇ add. B 10 ποιησόμενος c.
 Casaubonus, alii infinitivum δοῦναι excidisse censent 24 ὧ
 τέκνον Μάρκιε O aut ὧ M. τέκνον scribendum aut Μάρκιε
 delendum esse c. Kiessling

αὐταῖς, ἐὰν ἡ πόλις ἡμῶν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γένηται,
 πᾶσαν ἄλλην ἀπογνοῦσαι βοήθειαν, ἐπειδὴ τοῖς ἀν-
 δράσιν αὐτῶν ἀξιούσι διαλύσασθαι τὸν πόλεμον αὐθά-
 δεις καὶ σκληρὰς ἔδωκας ἀποκρίσεις, ἄγουσαι τὰ τέκνα
 καὶ τοῖς πενθίμοις τούτοις ἡμφιεσμένοιαι τρύχεσι κατ- 5
 ἐφυγον ἐπ' ἐμέ, τὴν σὴν μητέρα, καὶ Οὐολουμνίαν,
 τὴν σὴν γυναῖκα, δεόμεναι, μὴ περιδεῖν αὐτάς τὰ
 μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις κακῶν ὑπὸ σοῦ παθούσας·
 οὐδὲν μὲν οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον εἰς ἡμᾶς ἔξαμαρ-
 τοῦσαι, πολλὴν δὲ καί, ὅτ' εὐτυχοῦμεν, εὖνοιαν ἔτι 10
 παρασχόμεναι, καί, ὅτ' ἐπταίσαμεν, συμπάθειαν. ἔχομεν 3
 γὰρ αὐταῖς μαρτυρεῖν, ἐξ οὗ σὺ ἀπῆρας ἐκ τῆς πα-
 τρίδος, ἡμεῖς δ' ἐρημοὶ καὶ τὸ μηθὲν ἔτι οὔσαι κατ-
 1618 ελεῖπόμεθα, συνεχῶς τε παραγινομέναις πρὸς ἡμᾶς καὶ
 παραμυθουμέναις τὰς συμφορὰς ἡμῶν καὶ συναλγοῦ- 15
 σαις. τούτων δὲ λαμβάνουσαι μνήμην ἐγὼ τε καὶ ἡ
 σὴ γυνὴ [ἡ] συνοικουρούσα μετ' ἐμοῦ τὰς ἱεσίας αὐ-
 τῶν οὐκ ἀπεστράφημεν, ἀλλ' ὑπεμείναμεν, ὥς ἡξίουν
 ἡμᾶς ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ποιήσα-
 σθαι δεήσεις. 20

XXXXVII. Ἔτι δ' αὐτῆς λεγούσης ὑπολαβὼν ὁ
 Μάρκιος εἶπεν· Ἀδυνάτων δεομένη, μήτερ, ἐλήλυθας
 ἀξιούσα προδοῦναί με τοῖς ἐκβαλοῦσι τοὺς ὑποδεξα-
 μένους, καὶ τοῖς ἅπαντά με ἀφελομένοις τὰ ἑμυτοῦ
 τοὺς χαρισαμένους τὰ μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγα- 25
 θῶν· οἷς ἐγὼ τὴν ἀρχὴν τήνδε παραλαμβάνων θεοῦς

1 ὑπὸ Ο ἐπὶ c. Cobet Obs. p. 164 Hertlein Hermes X 417
 5 <ἡ>μφιεσμένοιαι B 10 εὖνοιαν ἔτι π. Ο ἔτι εὖ. π. Reiske
 14 παραγινομέναις πρὸς ἡμᾶς καὶ παραμυθουμέναις τὰς συμφο-
 ρὰς A παραγινομέναις ταῖς συμφοραῖς B | καὶ τὰς συμφορὰς
 ἡ. συναλγοῦσαις C cf. Cobet Obs. p. 165 17 ἡ add. Reiske

τε καὶ δαίμονας ἐγγνητὰς ἔδωκα, μήτε προδώσειν τὸ
 κοινὸν αὐτῶν μήτε προκαταλύσεσθαι τὸν πόλεμον, ἐὰν
 2 μὴ Οὐολούσκοις ἅπασιν δοκῇ. θεοὺς τε δὴ σεβόμενος,
 οὓς ὤμοσα, καὶ ἀνθρώπους αἰδούμενος, οἷς τὰς πίστεις¹⁶¹⁴
 5 ἔδωκα, πολεμήσω Ῥωμαίοις ἄχρι τέλους. ἐὰν δ' ἀπο-
 διδῶσι τὴν χώραν Οὐολούσκοις, ἣν κατέχουσιν αὐτῶν
 βίᾳ, καὶ φίλους αὐτοὺς ποιήσωνται πάντων αὐτοῖς
 μεταδιδόντες τῶν ἴσων ὥσπερ Λατίνους, διαλύσομαι
 3 τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον· ἄλλως δ' οὐ. ὑμεῖς μὲν
 10 οὖν, ὧ γυναικες, ἄπιτε καὶ λέγετε τοῖς ἀνδράσι ταῦτα
 καὶ πείθετε αὐτοὺς μὴ φιλοχωρεῖν τοῖς ἀλλοτρίοις
 ἀδίκως, ἀλλ' ἀγαπᾶν, ἐὰν τὰ ἑαυτῶν ἔχειν τις αὐτοὺς
 ἔᾳ, μὴδ' ὅτι πολέμῳ λαβόντες ἔχουσι τὰ Οὐολούσκων,
 περιμένειν, ἕως πολέμῳ πάλιν αὐτὰ ὑπὸ τούτων ἀφαι-
 15 ρεθῶσιν. οὐ γὰρ ἀποχρήσει τοῖς κρατοῦσι τὰ ἑαυτῶν
 μόνον ἀπολαβεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν κρατηθέντων ἴδια
 ἀξιόσουσιν ἔχειν. ἐὰν δὲ περιεχόμενοι τῶν μὴθὲν
 αὐτοῖς προσηκόντων πᾶν ὅτιοῦν πάσχειν ὑπομένωσι
 φυλάττοντες τὸ αὐθαδές, ἐκείνους αἰτιάσεσθε τῶν κα-¹⁶¹⁵
 20 ταλησομένων κακῶν, οὐ Μάρκιον οὐδὲ Οὐολούσκους
 4 οὐδὲ <τῶν> ἄλλων ἀνθρώπων οὐδένα. σοῦ δέ, ὧ
 μῆτερ, ἐν μέρει πάλιν νίδος ὦν ἐγὼ δέομαι μὴ <με>
 παρακαλεῖν εἰς ἀνοσίους πράξεις καὶ ἀδίκους, μὴδὲ
 μετὰ τῶν ἐχθίστων ἐμοί τε καὶ σεαυτῇ τεταγμένην
 25 πολεμίους ἡγεῖσθαι τοὺς ἀναγκαιοτάτους· ἀλλὰ παρ'
 ἐμοί γενομένην ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον πατριδα τε νέμειν,

2 προκαταλύσασθαι O praeter B 7 et v. 12 αὐτοὺς
 add. B 19 αἰτιάσεσθε O αἰτιάσεσθε Cobet Obs. p. 165 21
 τῶν add. Cobet l. 1. | ἄλλον Ba ἄλλων ABb 22 ἐν τῷ μέρει
 c. Kiessling | με add. Kiessling

ἦν ἐγὼ νέμω, καὶ οἶκον, ὃν ἐγὼ κέκτημαι, τιμὰς τε
καρποῦσθαι τὰς ἐμάς, καὶ δόξης ἀπολαύειν τῆς ἐμῆς,
τοὺς αὐτοὺς ἡγουμένην φίλους τε καὶ πολεμίους οὖς-
περ ἐγὼ· ἀποθέσθαι τ' ἤδη τὸ πένθος, ὃ διὰ τὰς
ἐμάς ὑπέμεινας, ὃ ταλαίπωρε, φυχάς, καὶ παύσασθαι 5
τιμωρουμένην με τῷ σχήματι τούτῳ. ἐμοὶ γὰρ τὰ μὲν 5
ἄλλα, ὃ μήτερ, ἀγαθὰ κρείττονα ἐλπίδων καὶ μείζονα
1616 ἐνχῆς παρὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ἀπήντηται, ἡ δὲ
περὶ σοῦ φροντίς, ἥ τὰς γηροβοσκούς οὐκ ἀπέδωκα
χάριτας, ἐντετηκνῖα τοῖς σπλάγχνοις πικρὸν ἐποίει καὶ 10
ἀνόνητον ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν τὸν βίον. εἰ σὲ σὺν
ἐμοὶ τάξεις σεαυτὴν καὶ τῶν ἐμῶν κοινωνεῖν ἐθέλη-
σεις ἀπάντων, οὐθενὸς ἔτι μοι δεήσει τῶν ἀνθρωπίνων
ἀγαθῶν.

XXXXVIII. Πανσαμένον δ' αὐτοῦ μικρὸν ἡ Οὐε- 15
τουρία ἐπισχοῦσα χρόνον, ἕως ὃ τῶν περιεσθηκόντων
ἐπαινος ἐπαύσατο πολὺς τε καὶ μέχρι πολλοῦ γενό-
μενος, λέγει πρὸς αὐτόν· Ἄλλ' ἐρωγέ σε, ὃ Μάρκιε
τέκνον, οὔτε προδότην Οὐολούσκων γενέσθαι ἀξιῶ, οἷ
σε φεύγοντα ὑποδεξάμενοι τοῖς τ' ἄλλοις ἐτίμησαν καὶ 20
τὴν ἑαυτῶν ἡγεμονίαν ἐπίστευσαν, οὔτε παρὰ τὰς ὁμο-
λογίας καὶ τοὺς ὅρκους, οὐδ' ἔδωκας αὐτοῖς, ὅτε τὰς
δυνάμεις παρελάμβανες, ἄνευ κοινῆς γνώμης ἰδίᾳ κα-
ταλύσασθαι τὴν ἐχθρὰν βούλομαι· μηδ' ὑπολάβῃς τὴν
σεαυτοῦ μητέρα τοσαύτης ἀναπεπληῆσθαι θεοβλαβείας, 25
1617 ὥστε τὸν ἀγαπητὸν καὶ μόνον υἱὸν εἰς αἰσχρὰς καὶ
ἀνοσίλους πράξεις παρακαλεῖν. ἀλλὰ μετὰ κοινῆς γνώ- 2

1 post οἶκον excidisse κεκτῆσθαι c. Reiske 3 φίλους τε
καὶ συγγενεῖς καὶ O praeter B 6 τῷ add. B 10 ποιεῖ c.
Gelenius 23 καταλύσεσθαι B 24 μὴ δὴ ὑπολάβῃς A

μης ἀποστῆναί σε ἀξιῶ τοῦ πολέμου, πείσαντα τοὺς
 Οὐολούσκους μετριάσαι περὶ τὰς διαλλαγὰς καὶ ποι-
 ήσασθαι τὴν εἰρήνην ἀμφοτέροις τοῖς ἔθνεσι καλήν
 καὶ πρέπουσαν. τοῦτο δὲ γένοιτ' ἂν, εἰ νῦν μὲν ἀνα-
 5 στήσας τὴν στρατιὰν ἀπαγάγοις ἐνιαυσίους ποιησά-
 μενος ἀνοχάς, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χρόνῳ πρέσβεις ἀπο-
 στέλλων τε καὶ δεχόμενος ἀληθῆ φιλίαν πράττοις καὶ
 3 διαλλαγὰς βεβαίως. καὶ εὖ ἴσθι· Ῥωμαῖοι μὲν, ὅσα
 μήτε τὸ ἀδύνατον μήτ' ἄλλη τις ἀδοξία προσπεσοῦσα
 10 κωλύσει, πάντα ὑπομενοῦσι πράττειν λόγῳ καὶ παρα-
 κλήσει πειθόμενοι, ἀναγκαζόμενοι δ', ὥσπερ σὺ νῦν
 ἀξιόις, οὐθὲν ἂν πώποτε χαρίζαιντο ὑμῖν οὔτε μείζον
 οὔτ' ἔλαττον, ὥς ἐξ ἄλλων τε πολλῶν πάρεστί σοι
 καταμαθεῖν καὶ τὰ τελευταῖα ἐξ ὧν Λατίνους συνεχώ-
 15 ρησαν ἀποστῆσιν ἀπὸ τῶν ὕπλων· Οὐολούσκοι δὲ πολὺ
 τὸ αὐθαδὲς ἔχουσιν, ὃ συμβάλει τοῖς μεγάλα εὐτυχή-16
 4 σασιν. ἐὰν <δὲ> διδάσκης αὐτούς, ὅτι πᾶσα μὲν εἰ-
 ρήνη παντός ἐστι πολέμου κρείττων, σύμβασις δὲ φίλων
 κατὰ τὸν ἐκούσιον γινομένην τρόπον τῶν ὑπ' ἀνάγκης
 20 συγχωρηθέντων βεβαιότερα, καὶ ὅτι σωφρόνων ἐστὶν
 ἀνδρώπων, ὅταν μὲν εὖ πράττειν δοκῶσι, ταμεινέσθαι
 τὰς τύχας, ὅταν δ' εἰς ταπεινὰς καὶ φάυλας ἔλθωσι,
 μηθὲν ὑπομένειν ἀγεννές· καὶ τᾶλλα, ὅσα εἰς ἡμε-
 ρότητα καὶ ἐπιείκειαν ἐπαγωγὰ παιδενύματα εὖρηται

1 post πείσαντα rasura trium vel quattuor litt. B | post
 τοὺς una littera erasa 6 ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ χρόνῳ A 9
 προσπεσοῦσα AC προσοῦσα B 15 Οὐολούσκοις A Οὐολοῦσκοι
 δὲ νῦν μὲν πολὺ c. Reiske 17 δὲ add. Sylburg; Οὐολοῦσκοι
 δὲ πολὺ τὸ αὐθαδὲς ἔχοντες, ἐὰν διδάσκης αὐτούς — ὑποβή-
 σονται c. Kiessling 19 γενομένη c. Kiessling 22 εἰς τα-
 πεινὰ καὶ φάυλα c. Kiessling φάυλους A

λόγων, οὓς ὑμεῖς οἱ τὰ πολιτικά πράττοντες μάλιστ' ¹
 (ἐπίστασθε), ἴστε ὅτι τοῦ τε ἀρχήματος, ἐφ' οὗ νῦν
 εἰσιν, ἐκόντες ὑποβήσονται καὶ ποιήσουσιν ἐξουσίαν
 σοι τοῦ πράττειν, ὃ τι ἂν αὐτοῖς ὑπολαμβάνῃς συν-
 οίσειν. ἐὰν δ' ἀντιπράττωσί σοι καὶ τοὺς λόγους μὴ ⁵
 προσδέχωνται ταῖς διὰ σέ καὶ διὰ τὴν ἡγεμονίαν τὴν
 σὴν γενομέναις περὶ αὐτοὺς τύχαις ὥς ἀεὶ διαμενου-
 σαις ἐπαιρούμενοι, τῆς στρατηγίας αὐτοῖς ἀφίστασο φα-
 1619νερωῶς, καὶ μήτε προδότης γίνων τῶν πεπιστευκότων
 μήτε πολέμιος τῶν ἀναγκαιοτάτων· ἀσεβὲς γὰρ ἐκά-
 10 τερον. ταῦτα ἤκω δεομένη σου γενέσθαι μοι παρὰ σοῦ,
 Μάρκιε τέκνον, οὐτ' ἀδύναθ', ὥς σὺ φῆς, πάσης τ'
 ἀδίκου καὶ ἀνοσίου συνειδήσεως καθαρά.

XXXXVIII. Φέρε, ἀλλὰ δόξαν αἰσχρὰν οἶσεσθαι
 δέδοικας, ἐὰν ἂ παρακαλῶ σε πράττης, ὥς ἀχάριστος ¹⁵
 εἰς τοὺς εὐεργέτας ἐξελεγχθῆσόμενος, οἷ σε πολέμιον
 ὄντα ὑποδεξάμενοι πάντων μετέδωκαν ὧν τοῖς φύσει
 πολίταις μέτεστιν ἀγαθῶν· ταῦτα γὰρ ἐστίν, ἃ μεγάλα
 ποιεῖς τοῖς λόγοις ἀεὶ. οὐκ ἀποδέδωκας οὖν αὐτοῖς ²
 20 πολλὰς καὶ καλὰς ἀμοιβὰς καὶ νενίκηκας ἀπείρω δὴ
 τινι μεγέθει καὶ πλήθει χαρίτων τὰς ἐξ ἐκείνων εὐ-
 εργεσίας; οὓς ἀγαπητὸν ἡγουμένους καὶ πάντων μέγι-
 στον ἀγαθῶν, ἐὰν ἐλευθέρως οἰκῶσι τὰς πατρίδας, οὐ
 μόνον ἑαυτῶν κυρίους εἶναι βεβαίως παρεσκεύακας,

1 * μάλιστα ἴστε ὅτι τοῦ τε ἀρχήματος Ο μ. προχείρους ἔχετε,
 εὖ ἴσθι ὅτι τοῦτ' ἀρχήματος c. Reiske μ. σπουδάζετε (vel
 ἀσκειτε), ἴσθι, ὅτι τοῦ τ' ἀρχήματος c. Sintenis Em. Dion. I 22
 μάλιστ' ἐπίστασθε, ἴστε ego 3 ὑποβήσονται] ἀποστήσουσαι
 c. Hertlein Hermes X 417 14 ἀποίσσεσθαι c. Kiessling 15
 ἂ supra lin. Ba 21 καὶ πλήθει add. B 23 ἀγαθὸν O
 praeter B

ἀλλὰ <καί> πεποίηκας ἤδη σκοπεῖν, πότῃρα καταλύσαι
 τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν αὐτοῖς ἔμεινον, ἢ μετέχειν αὐτῆς¹⁶²⁰
 3 ἐξ Ἰσού κοινὴν καταστησαμένους πολιτείαν. ἐγὼ γὰρ
 λέγειν, ὅσοις κεκόσμηκας ἐκ τοῦ πολέμου λαφύροις τὰς
 5 πόλεις αὐτῶν, καὶ πηλίκους κεχάρισαι τοῖς συστρατευ-
 σαμένοις πλούτους. τοὺς δὲ τοσοῦτους διὰ σὲ γενο-
 μένους καὶ ἐπὶ τηλικαύτης βεβηκότας εὐτυχίας οὐ
 δοκεῖς ἀγαπήσειν οἷς ἔχουσιν ἀγαθοῖς, ἀλλ' ὀργιεῖσθαι
 σοὶ καὶ ἀγανακτήσειν, ἐὰν μὴ καὶ τὸ τῆς πατρίδος
 10 αἷμα ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἐπισπείσῃς; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶ-
 4 ομαι. <εἰς> ἔτι μοι καταλείπεται λόγος ἰσχυρὸς μὲν,
 ἐὰν λογισμῷ κρίνῃς αὐτόν, ἀσθενὴς δ', ἐὰν μετ' ὀργῆς,
 ὁ περὶ τῆς οὐ δικαίως μισουμένης ὑπὸ σοῦ πατρίδος.
 οὔτε γὰρ ὑγιαίνουσα καὶ τῷ πατρίῳ κόσμῳ πολιτευ-
 15 ομένη τὴν οὐ δικαίαν κατὰ σοῦ κρίσιν ἐξήνεγκεν, ἀλλὰ
 νοσοῦσα καὶ ἐν πολλῷ κλύδωνι σαλευομένη, οὔτε πᾶσα
 τὴν αὐτὴν γνώμην τότε ἔσχεν, ἀλλὰ τὸ κάκιον ἐν
 5 αὐτῇ μέρος πονηροῖς προστάταις χρησάμενον. εἰ δὲ¹⁶²¹
 δὴ μὴ τοῖς κακίστοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις
 20 ἄπασιν ἐδόκει ταῦτα, καὶ ὥς οὐ τὰ κράτιστα πολιτευό-
 μενος ἀπηλλάχθης ὑπ' αὐτῶν, οὐδ' οὕτω σοὶ προσῆκε
 μνησικακεῖν πρὸς τὴν σεαυτοῦ πατρίδα. πολλοῖς γὰρ
 δὴ καὶ ἄλλοις τῶν ἀπὸ τοῦ βελτίστου πολιτευομένων
 τὰ παραπλήσια συνέβη παθεῖν· καὶ σπάνιοι δὲ τινὲς
 25 εἰσιν, οἷς οὐκ ἀντέπνευσε πρὸς τὴν δοκοῦσαν ἀρετὴν

1 καὶ add. Reiske 2 αὐτοῖς ἀρχὴν B αὐτοῖς om. R corr.
 Reiske 3 καταστησάμενος B 10 ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι
 AC 11 εἰς add. Kiessling cf. VIII 27, 1 16 * οὔτε ἄπασα
 O 17 ταύτην τὴν c. Kiessling 21 οὐδ' ἂν οὕτω c. Reiske
 22 γὰρ om. A 23 ἄλλοις ἀπὸ τ. β. πολιτευομένοις A

φθόνος ἐκ τῶν συμπολιτευομένων ἄδικος. ἀλλ' ἄν- 6
 θρωπίνως, ὡς Μάρκιε, φέρουσι καὶ μετρίως ἅπαντες
 οἱ γενηαῖοι τὰς συμφορὰς, καὶ πόλεις μεταλαμβάνουσιν,
 ἐν αἷς οἰκήσαντες οὐθὲν λυπήσουσι τὰς πατρίδας·
 ὥσπερ καὶ Ταρκύνιος ἐποίησεν ὁ Κολλατίνος ἐπικα- 5
 λούμενος· [ἱκανὸν ἐν παράδειγμα καὶ οἰκεῖον·] ὃς συν-
 ελευθερώσας ἀπὸ τῶν τυράννων τοὺς πολίτας, ἔπειτα
 διαβληθεὶς πρὸς αὐτοὺς ὡς συμπράττων πάλιν τοῖς
 1622 τυράννοις τὴν ἀσπίδα, καὶ διὰ τοῦτο ἐξελασθεὶς αὐ-
 τοὺς ἐκ τῆς πατρίδος, οὐκ ἐμνησικακεῖ πρὸς τοὺς ἐκβα- 10
 λόντας αὐτόν, οὐδ' ἐπεστράτεψε τῇ πόλει τοὺς τυράν-
 νους ἐπαγόμενος, οὐδ' ἐποίει τεκμήρια τῶν διαβολῶν
 τὰ ἔργα, ἀλλ' εἰς τὴν μητρόπολιν ἡμῶν Λαουρύνιον
 ἀπελθὼν ἐκεῖ πάντα τὸν λοιπὸν ἐβίω χρόνον εὖνους
 ὢν τῇ πατρίδι καὶ φίλος. 15

L. Ἔστω δ' οὖν ὁμῶς, καὶ δεδόσθω τοῖς τὰ δεινὰ
 παθοῦσι μὴ διακρίνειν εἴτε φίλιον εἴη τὸ κακῶς δε-
 δρακὸς εἴτ' ἀλλότριον, ἀλλ' ἴσῃν πρὸς ἅπαντας ὀργὴν
 ἔχειν· ἔπειτ' οὐχ ἱκανὰς εἰσπέπραξαι παρὰ τῶν ὑβρι-
 σάντων σε δίκας γῆν τ' αὐτῶν τὴν ἀρίστην πεποιθὼς 20
 μηλόβοτον καὶ πόλεις διαπεπορθηκῶς συμμαχίδας, ὡς
 πολλοῖς πόνοις κτησαμένη κατέσχε, καὶ τρίτον ἤδη
 ταῦτ' ἔτος εἰς πολλὴν τῶν ἀναγκαίων κατακεκληικῶς
 <αὐτοὺς> ἀπορίαν; ἀλλὰ καὶ πόρρω ἀνδραποδισμού τῆς
 1623 πόλεως αὐτῶν καὶ κατασκαφῆς τὴν ἀργιαινούσαν καὶ 25

1 ἄδικος B ἀδίκως R 4 λυποῦσι c. Kiessling 6 verba
 ἱκανὸν ἐν παράδειγμα καὶ (καὶ om. B) οἰκεῖον O del. Cobet
 Var. Lect. p. 371 | ὃς Ba ὁ ABb 9 ἐξελασθεὶς Ba ἐξελασθεὶς
 R 14 ἐβί<ω> B 22 κτησαμένη κατέσχεον c. Sylburg 24
 αὐτοὺς. add. Schenkl Bursiani Litterarum ann. brev. p. 39 |
 * πόρρω] περὶ O μέχρι Reiske correxi

2 μαινομένην ὄργην προάγεις· καὶ οὐδὲ τοὺς πεμφθέντας
 ὑπὸ τῆς βουλῆς πρέσβεις φέροντάς σοι τῶν τε ἐγκλη-
 μάτων ἄφεσιν καὶ κάθοδον ἐπὶ τὰ οἴκετα φίλους καὶ
 ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐλθόντας ἐνετράπης, οὐδὲ τοὺς ἱερεῖς,
 5 οὓς τὸ τελευταῖον ἐπεμψεν ἡ πόλις, ἱερὰ στέμματα
 θεῶν ἔχοντας <καὶ> προτείνοντας [γηραιούς ἄνδρας]
 ἀλλὰ καὶ τούτους ἀπήλασας, αὐθάδεις καὶ δεσποτικὰς
 3 ὥς κεκρατημένοις ἀποκρίσεις δούς. ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω,
 πῶς ἐπαινέσω ταῦτα τὰ σκληρὰ καὶ ὑπέρανχα καὶ τὴν
 10 θνητὴν φύσιν ἐκβεβηκότα δικαιώματα ὀρῶσα καταφυ-
 γὰς εὐρημέναις ἄπασιν ἀνθρώποις καὶ παραιτήσεις, ὧν
 ἂν ἐξαμαρτάνωσι περὶ ἀλλήλους, ἱκετηρίας καὶ λιτὰς¹⁶²⁴
 [καὶ τὸ καταφυγεῖν ἐπὶ τοὺς ἡδικημένους τὸ ἀδικοῦν
 ταπεινόν, θεῶν ἡμῖν ταῦτα τὰ ἔθνη καταστησασμένων·]
 15 ὅφ' ὧν μαραινεται πᾶσα ὄργη καὶ ἀντὶ τοῦ μισεῖν τὸν
 ἐχθρὸν ἔλεει· τοὺς δ' αὐθαδεῖα χρησασμένους καὶ λιτὰς
 ἱκετῶν ὑβρίζαντας, ἅπαντας νεμεσσωμένους ὑπὸ θεῶν
 4 καὶ εἰς συμφορὰς καταστρέφοντας οὐκ εὐτυχεῖς. αὐτοὶ
 γὰρ δὴ πρῶτον οἱ ταῦτα καταστησάμενοι καὶ παρα-
 20 δόντες ἡμῖν θεοὶ συγγνώμονες τοῖς ἀνθρωπίνους εἰσὶν
 ἁμαρτήμασι καὶ εὐδιάλλακτοι, καὶ πολλοὶ ἤδη μεγάλα

1 προάγεις Ba προσάγεις ABb 6 * ἔχοντας γηραιούς ἄν-
 δρας προτείνοντας ἀλλὰ AB γηραιούς ἄνδρας ἱερὰ στ. ἔχοντας
 καὶ προτείνοντας c. Portus γηραιούς ἄνδρας deleti, fortasse
 προτείνοντας delendum est | post ἄνδρας codices deteriores
 τοὺς θεῶν σεβασμὸς ἐδέξω praebeant 9 αἰνέσω AB | τὰ om.
 AB 12 verba turbata et vix lenius quam sic restitui posse:
 ἱκετηρίας καὶ λιτὰς, ὅφ' ὧν μαραινεται πᾶσα ὄργη καὶ ἀντὶ τοῦ
 μισεῖν τὸν ἐχθρὸν ἔλεει τὸ ἀδικοῦν καταφυγὸν ἐπὶ τοὺς ἡδίκη-
 μένους (vel τὸ ἡδίκημενον) [τὸ ταπεινόν] θεῶν ἡμῖν ταῦτα τὰ
 ἔθνη καταστησασμένων c. Kiessling, ego verba καὶ τὸ — κατα-
 στησασμένων uncis inclusi, cum e margine irrepsisse in verba
 appareat 19 καταστησάμενοι B παραστησάμενοι R

εἰς αὐτοὺς ἐξαμαρτύνοντες εὐχαῖς καὶ θυσίαις τὸν χόλον
ἐξιλάσαντο· εἰ μὴ σύ, ὦ Μάρκιε, ἀξιοῖς τὰς μὲν τῶν
θεῶν ὀργὰς θνητὰς εἶναι, τὰς δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀθα-
νάτους. δίκαια μὲν οὖν ποιήσεις καὶ σεαυτῷ πρέποντα
1625 καὶ τῇ πατρίδι αὐτῇ, ἀφείς τὰ ἐγκλήματα μετανοοῦσῃ 5
γε καὶ διαλλαττομένη καὶ ὅσα πρότερον ἀφείλετο σοὶ
νῦν ἀποδιδούσῃ.

LI. Εἰ δ' ἄρα πρὸς ἐκείνην ἀδιαλλάκτως ἔχεις,
ἐμοὶ ταύτην δός, ὦ τέκνον, τὴν τιμὴν καὶ χάριν, παρ'
ἧς οὐ τὰ ἐλαχίστου ἄξια ἔχεις οὐδ' ὧν ἀντιποιήσαιτ' 10
ἂν τις καὶ ἕτερος, ἀλλὰ τὰ μέγιστα καὶ τιμιώτατα καὶ
οἷς ἅπαντα τὰ λοιπὰ κέκτησαι, τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυ-
χήν. δανείσματα γὰρ ἔχεις ταῦτ' ἐμέ, καὶ οὐκ ἀφαι-
ρήσεται με ταῦτ' οὐθεὶς οὔτε τόπος οὔτε καιρὸς, οὐδέ
γ' αἰ Οὐλοούσκων οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων εὐ- 15
εργεσίαι συμπάντων καὶ χάριτες τοσοῦτον ἰσχύουσιν
οὐδ' ἂν οὐρανομήκεις γένωνται, ὥστε τὰ τῆς φύσεως
ἐξαλείφαι καὶ παρελθεῖν δίκαια· ἀλλ' ἐμὸς ἅπαντα τὸν
χρόνον ἔσῃ καὶ πρώτη πάντων τὰς τοῦ βίου χάριτας
ὀφειλήσεις ἐμοί, καὶ ὧν ἂν δέωμαι δίχα προφάσεως 20
1626 ὑπουργήσεις. τοῦτο γὰρ ὁ τῆς φύσεως νόμος ὥρισεν 2
ἅπασι τοῖς αἰσθήσεως καὶ λόγου μετεληφόσι τὸ δίκ-
αιον, ᾧ πιστεύουσα, Μάρκιε τέκνον, κἀγὼ δέομαι σου
μὴ ἐπάγειν πόλεμον τῇ πατρίδι, καὶ ἐμποδῶν ἵσταμαι
σοι βιαζομένῳ. ἢ προτέραν οὖν ἐμὲ τὴν ἐναντιου- 25
μένην σοι μητέρα ταῖς ἐρινύσι προθυσάμενος αὐτο-

1 ἐξαμαρτάνοντες O corr. Portus 5 ἀφείς αὐτῇ c.
Kiessling | μετανοοῦσῃ τε καὶ c. Kiessling 12 <κ<ἐ>κτεσαι B
14 οὐδέ — οὐδέ O 15 αἰ om. hoc loco O praeter B, sed prae-
bent v. 15 αἰ ἐεργεσίαι | οὐδέ γὰρ αἰ c. Reudler Tirot. p. 2
19 τὰς om. A 20 μοι O ἐμοὶ Kiessling

χειρίᾳ τότε τοῦ κατὰ τῆς πατρίδος ἄπτου πολέμου, ἢ
 τὸ μητροκτόνον ἄγος αἰδούμενος εἶξον τῇ σεαυτοῦ
 3 μητρὶ καὶ δός, ὧ τέκνον, τὴν χάριν ἐκών. νόμον μὲν
 <οὖν> τόνδε, ὃν οὐθεὶς πώποτε ἀνελεῖ χρόνος, τιμωρὸν
 5 καὶ σύμμαχον ἔχουσα οὐκ ἀξιῶ, Μάρκιε, μόνῃ τιμῶν,
 ἃς οὐτός μοι δίδωσιν, ἅμοιρος ἐκ σοῦ γενέσθαι· ἔργων
 δὲ χρηστῶν ὑπομνήσεις, ἴν' ἀφῶ τὸν νόμον, σκόπει
 πάλιν ὥς πολλὰς καὶ μεγάλας· ἥτις ὀρφανὸν ὑπὸ τοῦ
 πατρὸς καταλειφθέντα σε παραλαβοῦσα νήπιον διέμεινα
 10 ἐπὶ σοὶ χήρα καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς παιδοτροφίας ἀνήν-1627
 τλησα πόνοους, οὐ μήτηρ μόνον, ἀλλὰ καὶ πατήρ καὶ
 τροφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ πάντα τὰ φίλτατά σοι γενο-
 4 μένη. ἐπειδὴ δ' εἰς ἄνδρας ἤλθες, ἐξόν μοι τότε
 ἀπηλλάχθαι τῶν φροντίδων ἐτέρῳ γημαμένην καὶ ἑτερα
 15 τέκνα ἐπιθρέψαι καὶ πολλὰς γηροβοσκὸς ἐλπιδας
 ἔμαντῇ καταλιπεῖν, οὐκ ἠβουλήθην, ἀλλ' ἐμείνα ἐπὶ
 τῆς αὐτῆς ἐστίας καὶ τὸν αὐτὸν ἔστρεξα βίον, ἐν σοὶ
 μόνῳ πάσας τιθείσα τὰς ἔμαντῆς ἡδονάς τε καὶ ὠφε-
 λείας· ὧν ἔψευσάς με τὰ μὲν ἄκων, τὰ δ' ἐκών, καὶ
 20 πασῶν ἀτυχεστάτην ἐποίησας μητέρων. ποῖον γὰρ
 χρόνον, ἀφ' οὗ σε εἰς ἄνδρας ἤγαγον, ἔνευ λύπης ἢ
 φόβου διετέλεσα, ἢ πότε ἱλαρὰν ἔσχον ἐπὶ σοὶ τὴν
 ψυχὴν πολέμους ἐπὶ πολέμοις στέλλοντα ὀρώσά σε καὶ
 μάχας ἐπὶ μάχαις ἀναιρούμενον καὶ τραύματ' ἐπὶ τραύ-
 25 μασι λαμβάνοντα;

LII. Ἀλλ' ἐξ οὗ ἐπολιτεύου καὶ τὰ κοινὰ ἐπραττες,

4 οὖν add. Reiske | ἀνεῖλε O corr. Cobet Var. Lect. p. 35
 9 σε add. B 11 ἀλλὰ καὶ πατήρ καὶ ἀδελφὸς καὶ τροφὸς
 καὶ ἀδελφὴ O praeter B 16 <ἢ>βουλήθην B 19 <με>
 B | ἄκωντα τὰδε A 22 τὴν add. B 26 ἐξ οὗ Gelenius
 ἐξ ὧν O

1628 ἡδονὴν τινα ἐκαρπώσαμην ἢ μήτηρ ἐγὼ διὰ σέ; τότε
 μὲν οὖν τὰ μάλιστα ἡτύχουν στάσεως πολιτικῆς μέσον
 ὁρῶσά σε κείμενον. ἐν οἷς γὰρ ἀνθεῖν ἐδόκεις πολι-
 τεύμασι καὶ πολλὸς ἔπνεις ἐναντιούμενος ὑπὲρ τῆς ἀρι-
 στοκρατίας τοῖς δημοτικοῖς, ταῦτ' ἐμοὶ φόβου μεστὰ 5
 ἦν ἐνθυμονυμένη τὸν ἀνθρώπινον βίον, ὥς ἐπὶ μικρᾷς
 αἰωρεῖται φοπῆς, καὶ ἐκ πολλῶν ἀκουσμάτων τε καὶ
 παθημάτων μαθούσῃ, ὅτι τοῖς ἐπισήμοις ἀνδράσι θεία
 τις ἐναντιοῦται νέμεσις ἢ φθόνος τις ἀνθρώπινος πο-
 λεμεῖ· καὶ ἦν ἄρα μάντις ἀληθῆς ὥς μήποτε ὥφελον 10
 τῶν ἐκβησομένων. κατηγονίσαστό γ' οὖν σε πολλὸς
 ἐπιρράξας ὁ πολιτικὸς φθόνος καὶ ἀνῆρπασεν ἐκ τῆς
 πατρίδος· ὁ δὲ μετὰ ταῦτά μου βίος, εἰ δὴ καὶ βίον
 αὐτὸν δεῖ καλεῖν, ἀφ' οὗ με καταλιπὼν ἐξημον ἐπὶ
 τοῖς παιδίοις τούτοις ἀπῆλθες, ἐν τούτῳ δεδαπάνηται 15
 τῷ ῥύτῳ καὶ ἐν τοῖς πενθίμοις τρύχεσι τούτοις. ἀνθ' 2
 1629 ὧν ἀπάντων ταύτην ἀπαιτῶ σε χάριν, μηδέποτε σοι
 βαρεῖα γενομένη μηδ' εἰς τὸν λοιπὸν ἐσομένη χρόνον,
 ἕως ἂν ζῶ, διαλλαγῆναι πρὸς τοὺς σεαυτοῦ πολίτας
 ἥδη ποτὲ καὶ παύσασθαι τὸν ἀμείλικτον χόλον φυλάσ- 20
 σουντα κατὰ τῆς πατρίδος· κοινὸν ἀγαθὸν ἀμφοτέροις
 ἡμῖν ἀξιοῦσα λαβεῖν καὶ οὐκ ἐμαντῆς ἴδιον μόνης. σοί 3
 τε γάρ, ἐὰν πεισθῇς καὶ μηθὲν ἀνήκεστον ἐξεργάσῃ,
 καθαράν καὶ ἀμίαντον ἔχειν συμβήσεται τὴν ψυχὴν
 ἀπὸ παντὸς χόλου καὶ ταράγματος δαιμονίου· ἐμοί 25
 τε ἢ παρὰ τῶν πολιτῶν τε καὶ πολιτῶν τιμὴ ζωσῇ
 τε παρακολουθοῦσα <τὸν> βίον εὐδαίμονα ποιήσει, καὶ

7 τε καὶ παθημάτων om. A 10 * ὥφελον O et sic Kiess-
 ling et Prou 11 γὰρ οὖν Rendlar Tiroc. crit. p. 2 13 εἰ
 δεῖ sine δὴ O praeter B 27 τὸν add. Kiessling

μετὰ τὴν τελευταίην ἀποδιδόμενην καθάπερ εἰκὸς εὐ-
 4 κλειαν ἀθάνατον οἶσει. καὶ εἰ τις ἄρα τὰς ἀνθρωπι-
 νους ψυχὰς ἀπολυθείσας τοῦ σώματος ὑποδέξεται τό-
 πος, οὐχ ὁ καταχθόνιος καὶ ἀφεγγής ὑποδέξεται τὴν
 5 ἐμὴν, ἐν ᾧ φασι τοὺς κακοδαίμονας οἰκεῖν, οὐδὲ τὸ
 λεγόμενον τῆς Ἀθήνης πεδίον, ἀλλ' ὁ μετέωρος καὶ κα-
 θαρὸς αἰθήρ, ἐν ᾧ τοὺς ἐκ θεῶν φύντας οἰκεῖν λόγος
 εὐδαίμονα καὶ μακάριον ἔχοντας βίον· οἷς διαγγέ-
 λουσα τὸ σὺν εὐσεβέσιν καὶ τὰς σὰς χάριτας, αἷς αὐτὴν
 10 ἐκόσμησας, αἰεὶ τινὰς αἰτήσεται σοὶ παρὰ θεῶν ἅμοι-
 βὰς καλὰς.

LIII. Ἐὰν δὲ προπηλακίσῃς τὴν σεαυτοῦ μητέρα
 καὶ ἄτιμον ἀπολύσῃς, ὃ τι μὲν αὐτῷ σοὶ συμβήσεται
 διὰ ταῦτα παθεῖν, οὐκ ἔχω λέγειν, μαντεύομαι δ'
 15 οὐδὲν εὐτυχές. ὅτι δ' ἐὰν καὶ τᾶλλα πάντα εὐδαι-
 μονῇς, ἔστω γάρ, ἢ δι' ἐμὲ καὶ τὰς ἐμὰς συμφορὰς
 παρακολουθήσουσά σοι καὶ οὐδέποτε ἀνήσουσα τὴν ψυ-
 χὴν ὁδύνῃ πάντων ἀγαθῶν σοὶ ἀνόνητον ποιήσῃ τὸν
 2 βίον, εὖ οἶδα. οὐ γὰρ ἀνέξεται Οὐτετουρία τὴν δεινὴν
 20 καὶ ἀνήκεστον ὕβριν ἐν τοσούτοις μάρτυσιν ὕβρισθεισα
 τὸν ἐλάχιστον βιῶναι χρόνον, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀπάντων
 ὕμῶν φίλων τε καὶ ἐχθρῶν ὕμῃσιν ἐμαντὴν διαχρή-
 σμαι, βαρεῖαν ἄρὰν καὶ δεινὰς ἐρινύας ἀντ' ἐμαντῆς
 3 καταλιποῦσά σοι τιμωροῦς. ὦν μὴ δεήσειεν, ὧ θεοὶ
 25 τῆς Ῥωμαίων φύλακες ἡγεμονίας, ἀλλ' εὐσεβεῖς καὶ
 καλοὺς δοίητε Μαρκίῳ λογισμούς· καὶ ὥσπερ ἄρτι
 1631 προσιούσῃ μοι τοὺς τε πελέκεις ἀπέθετο καὶ τὰς ῥά-

2 τὰς ἀνθρωπίνας O praeter B 19 ἀνέξομαι c. Cobet
 Obs. p. 165 20 ἐπιβιῶναι c. Grasberger Philologus 28 (1869)
 p. 550 24 μὴ O μὴδὲν Hertlein Hermes X p. 417

βδους ἐκλινε καὶ τὸν δίφρον ἀπὸ τοῦ βήματος ἐθηκε χαμαὶ [καὶ πάντα τὰλλα, οἷς κοσμεῖσθαι τὰς αὐτοκρατορας ἀρχὰς νόμος, τὰ μὲν ἐμείωσε, τὰ δ' ἐκποδῶν εἰς τέλος ἐποίησε] δῆλον ἅπασι βουλόμενος ποιῆσαι, ὅτι τῶν μὲν ἄλλων ἔρχεσθαι αὐτῷ προσῆκεν, ὑπὸ δὲ τῆς 5 μητρὸς ἔρχεσθαι· οὕτω καὶ νῦν τιμίαν καὶ περιβλεπτόν με ποιήσετε, καὶ χαρισάμενος τὴν κοινὴν πατρίδα ἀντὶ κακοδαιμονεστάτης εὐδαιμονεστάτην ἀποδείξειέ με πασῶν γυναικῶν. εἰ δὲ ὅσιόν ἐστι καὶ θεμιτόν υἱοῦ 4 γόνασι μητέρα προσκυλλέσθαι, καὶ τοῦτο καὶ πᾶν ἄλλο 10 ταπεινὸν σχῆμα καὶ λειτούργημα ὑπομενῶ σωτηρίας ἔνεκα τῆς πατρίδος.

LIII. Ταῦτ' εἰποῦσα ἔρριψεν ἑαυτὴν χαμαὶ καὶ περιπλέξασα ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις τοὺς πόδας τοῦ Μαρκίου κατεφίλησε. πεσοῦσης δ' αὐτῆς αἱ μὲν γυν- 15 ναῖκες ἀνεβόησαν ἅμα πᾶσαι κωκυτὸν ὄξυν καὶ μακρόν, 163201 δ' ἐν τῷ συνεδρίῳ παρόντες Οὐολούσκων οὐκ ἠνέσχοντο τὴν ἀλήθειαν τῆς ὕψεως, ἀλλ' ἀπεστράφησαν. αὐτὸς δ' ὁ Μάρκιος ἀναλόμενος ἐκ τοῦ δίφρου καὶ περιπεσὼν τῇ μητρὶ ἀνίστησιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς γῆς 20 ὀλίγον ἐμπνέουσιν, καὶ περιβαλὼν καὶ πολλὰ ἐκχέας δάκρυα εἶπε· Νικᾶς, ὦ μῆτερ, οὐκ εὐτυχὴ νίκη οὔτε σεαυτῇ οὐτ' ἐμοί· τὴν μὲν γὰρ πατρίδα σέσωκας, ἐμὲ δὲ τὸν εὐσεβῆ καὶ φιλόστοργον υἱὸν ἀπολώλεκας.

2 verba καὶ πάντα usque ad δῆλον Garrer Obs. p. 33 delevit 5 προσῆκεν O προσήκει c. Reiske cf. Philologus 37 p. 331 6 <καὶ> B | νῦν supra lin. Ba 9 εἰ δὲ αἰσίον O εἰ δὲ ὅσιον Sylburg 10 προσκυλλέσθαι A 17 <ῆ>νέσχοντο B ἀνέσχοντο R 18 ἀλήθειαν O praeter B 19 ἀναλάμενος c. Cobet Obs. p. 165 21 περιβαλὼν O praeter B 22 μὲν add. B

2 ταῦτ' εἰπὼν ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀπῆει κελεύσας ἀκολου-
 θεῖν τὴν τε μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά,
 ἔνθα τὸν λοιπὸν τῆς ἡμέρας χρόνον σκοπούμενος σὺν
 αὐταῖς, ὅ τι χρὴ πράττειν, διετέλεσεν. ἦν δὲ τὰ δό-
 5 ξαντα αὐτοῖς τοιάδε· περὶ μὲν τῆς καθόδου μήτε τὴν
 βουλὴν τέλος μηθὲν ἐκφέρειν εἰς τὸν δῆμον μήτ' ἐκεῖ-
 νον ἐπιψηφίζειν, πρὶν ἂν τοῖς Οὐολούσκοις εὐτρεπῇ
 γένηται τὰ περὶ φιλίας καὶ καταλύσεως τοῦ πολέμου·
 αὐτὸν δὲ τὴν στρατιὰν ἀναστήσαντα ὥς διὰ φιλίας¹⁶³³
 10 γῆς ἀπάγειν· ὑποσχόντα δὲ τῆς ἀρχῆς λόγον καὶ τὰς
 εὐεργεσίας ἀποδειξάμενον ἀξιοῦν τοὺς ἐπιτρέψαντας
 αὐτῷ τὴν στρατιάν, μάλιστα μὲν φιλίᾳ δέχεσθαι τοὺς
 πολέμους καὶ συνθήκας ποιήσασθαι δικαίας, αὐτῷ τὴν
 ἰσότητα καὶ τὸ μὴ σφαλῆναι περὶ τὰς ὁμολογίας ἐπι-
 15 τρέψαντας. εἰ δ' ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις σφίσιν αὐ-
 θαδείας ἀναπιμπλάμενοι μὴ δέχονται τὰς διαλλαγάς,
 ἀφίστασθαι τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς. ἥ γάρ οὐχ ὑπομενεῖν
 αὐτοὺς ἄλλον τινα αἰρεῖσθαι στρατηγὸν δι' ἀπορίαν
 ἀγαθοῦ ἡγεμόνος, ἢ παρακινδυνεύσαντας ὀφθῆναι
 20 παραδοῦναι τὰς δυνάμεις σὺν μεγάλῃ διδαχθήσεσθαι
 βλάβῃ τὴν τοῦ συμφέροντος αἴρεσιν. τὰ μὲν δὴ βου-
 λευθέντα αὐτοῖς καὶ δόξαντα δίκαιά τε καὶ ὅσια εἶναι,
 φήμης τ' ἀγαθῆς ἐφ' ἣ μάλιστα ὁ ἀνὴρ ἐσπουδάξε
 4 παρὰ πᾶσι τευζόμενα, τοιάδε ἦν. ἐτάραττε δέ τις αὐ-
 25 τοὺς ὑποψία δέος ἔχουσα, μὴ ποτε ἀλόγιστος ὄχλος ἐν
 ἐλπίδι τοῦ καταπεπολεμηκέναι τὸ ἀντίπαλον ἤδη ὦν
 δι' ὀργῆς ἀκράτου λάβῃ τὴν ἀποτυχίαν κᾶπειτα ὥς¹⁶³⁴
 προδότην αὐτὸν οὐδὲ λόγου μεταδὸς αὐτοχειρίᾳ φθάσῃ

5 μήτε τὴν βουλὴν μήτε ἄλλο μηθὲν A 8 τὰ om. AB
 16 ἀναπιμπλάμενοι A 17 ὑπομένειν AB

διολέσας. ἐδόκει οὖν αὐτοῖς καὶ τοῦτο καὶ εἴ τι ἄλλο
δεινότερον εἴη κινδύνευμα σὺν ἀρετῇ σώξουσιν τὴν
πίστιν ὑπομένειν. ἐπεὶ δὲ περὶ δύσιν ἡλίου ἦν ἥδη, 5
ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐξήσαν ἐκ τῆς σκηνῆς· ἔπειθ'
αἱ μὲν γυναῖκες εἰς τὴν πόλιν ἀπήσαν, ὁ δὲ Μάρκιος
ἐν ἐκκλησίᾳ τὰς αἰτίας ἀποδοὺς τοῖς παροῦσι, δι' ἃς
ἔμελλε λύειν τὸν πόλεμον, καὶ πολλὰ τῶν στρατιω-
τῶν δεηθεὶς συγγνωμαί τ' αὐτῷ καί, ἔπειδ' ἂν οἴκαδε
ἀφίκωνται, μεμνημένους ὧν ἔπαθον εὔ τοῦ μῆθεν
ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνήμεστον παθεῖν συναγωνιστὰς γε- 10
νέσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἐπαγωγὰ διαλεχθεὶς παρα-
σκευάζεσθαι ἐκέλευσεν ὥς τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἀναστρα-
τοπεδεύοντας.

LV. Ῥωμαῖοι δ' ὥς ἔμαθον, ὅτι λέλυνται σφῶν ὁ
κίνδυνος· ἔφθασε γὰρ τῶν γυναικῶν τὴν παρουσίαν 15
1635 προλαβοῦσα ἡ φήμη· σὺν πολλῇ χαρᾷ καταλιπόντες
τὴν πόλιν ἔθρον ἔξω καὶ ὑπήντων ταῖς γυναιξὶν ἀσπα-
σμοὺς καὶ παιᾶνας καὶ πάνθ' ὅσα ἐκ μεγάλων κινδύ-
νων εἰς ἀδόκητον εὐτυχίαν ἄνθρωποι καταστάντες
πράττουσί τε καὶ λέγουσιν ὑπὸ χαρᾶς, τὰ μὲν ἄνθρωποι, 20
τὰ δὲ καθ' ἕνα ἕκαστον ἀποδεικνύμενοι. ἐκείνην μὲν 2
οὖν τὴν νύκτα ἐν θαλείαις τε καὶ εὐπαθείαις διετέλε-
σαν, τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ συναχθεῖσα ὑπὸ τῶν ὑπάτων
ἡ βουλὴ περὶ μὲν τοῦ Μαρκίου γνώμην ἀπεδείξαντο
εἰς ἐτέρους ἀναβάλλεσθαι καιροὺς ἐπιτηδαιοτέρους τὰς 25
δοθησομένας αὐτῷ τιμὰς· ταῖς δὲ γυναιξὶν ἐπαινόν τ'
ἀποδεδοσθαι τῆς προθυμίας παλαιᾷ δημοσίᾳ γραφῇ

1 ἔτι δεινότερον c. Reiske 3 ἦν om. AB 9 εὔ add.
B 25 ἀναβάλλεσθαι AB 27 ἀποδεδοσθαι O ἀποδίδοσθαι
Garrer Obs. p. 44 cf. VIII 56, 4 | * πάλαι O πάλιν c. Sintenis

μνήμην οἶσοντα ἐκ τῶν ἐπιγινομένων αἰώνιον, καὶ γέ-
 ρας, ὃ τι ἂν αὐταῖς λαβούσαις ἡδιστόν τε καὶ τιμιώ-
 τaton ἔσεσθαι μέλλῃ· καὶ ὁ δῆμος ἐπεκύρωσε ταῦτα. 1636
 3 ταῖς δὲ γυναιξὶ βουλευσαμέναις εἰσῆλθεν ἐπιφθόρον
 5 μὲν δωρεᾶς μηδεμιᾶς δεῖσθαι, ἀξιοῦν δ' ἐπιτρέψαι
 σφίσι τὴν βουλὴν ἐπὶ τύχης γυναικῶν ἰδρύσασθαι
 ἱερόν, ἐν ᾧ τὰς περὶ τῆς πόλεως ἐποιήσαντο λιτὰς χω-
 ρίῳ, θυσίας τε καθ' ἕκαστον ἔτος αὐτῇ συνιούσας ἐπι-
 τελεῖν ἐν ᾗ τὸν πόλεμον ἔλυσαν ἡμέρα. ἡ μέντοι βουλή
 10 καὶ ὁ δῆμος ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐψηφίσαντο χρημάτων
 τέμενός τ' ὦνηθὲν καθιερωθῆναι τῇ θεῷ, καὶ ἐν αὐτῷ 1637
 νεῶν καὶ βωμόν, ὥς ἂν οἱ ἱερομνήμονες ἐξηγῶνται,
 συντελεσθῆναι, θυσίας τε προσάγεσθαι δημοτελεῖς κατ- 1638
 ἀρχομένης τῶν ἱερῶν γυναικός, ἣν ἂν ἀποδείξωσιν
 4 αὐταὶ λειτουργὸν τῶν ἱερῶν. ταῦτα τῆς βουλῆς ψηφι-
 15 σαμένης ἰέρεια μὲν ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀπεδείχθη τότε
 πρῶτον ἡ τὴν γνώμην αὐταῖς εἰσηγησαμένη περὶ τῆς
 πρεσβείας Οὐαλερία καὶ τὴν μητέρα τοῦ Μαρκίου πεί-
 σασα συλλαβέσθαι σφίσι τῆς ἐξόδου. θυσίαν δὲ πρῶ-
 20 τὴν αἱ γυναῖκες ἔθυσαν ὑπὲρ τοῦ δήμου καταρχομένης
 τῶν ἱερῶν τῆς Οὐαλερίας ἐπὶ τοῦ κατασκευασθέντος
 ἐν τῷ τεμένει βωμοῦ, πρὶν ἢ τὸν νεῶν καὶ τὸ ξόανον
 ἀνασταθῆναι, μηνὶ Δεκεμβρίῳ τοῦ κατόπιν ἐνιαυτοῦ,
 τῇ νέᾳ σελήνῃ, ἣν Ἕλληνες μὲν νομυηνίαν, Ῥωμαῖοι

Em. Dion. III 16 στηλῆς δημοσίας ἐπιγραφῇ c. Kiessling, pro
 πάλαι δημοσίᾳ c. Garrer Obs. p. 45 πανδημει, παλαιᾷ ego

3 μέλλοι A | verba καὶ ὁ δῆμος ἐπεκύρωσε ταῦτα om. B
 4 εἰσῆλθε B εἰσελθεῖν C ἐδόκει A Cmg 6 ἐπὶ del. Reiske
 Τύχης ἱερόν (Fortunae templum) Reiske, Kiessling, Prou 7
 ὑπὲρ Cobet Obs. p. 166 10 ἐψηφίσαντο A B a 14 ἂν add.
 Bb 15 αὐταὶ O corr. Sylburg 17 πρώτη c. Reudler Tiroc.
 crit. p. 56 22 νεῶ B 23 ἀνατεθῆναι Kiessling

δὲ καλάνδας καλοῦσιν· αὕτη γὰρ ἦν ἡ λύσασα τὸν
 1639 πόλεμον ἡμέρα. ἐνιαυτῷ δ' ὕστερον ἐτέρῳ μετὰ τὴν 5
 πρώτην θυσίαν ὁ κατασκευασθεὶς ἐκ τῶν δημοσίων
 χρημάτων νεὸς συνετελέσθη τε καὶ καθιερώθη Κοιν-
 τιλίου μηνὸς ἑβδόμη μάλιστα κατὰ σελήνην· αὕτη δὲ 5
 κατὰ Ῥωμαίους ἐστὶν ὁ προηγουμένη τῶν Κοιντιλίων
 νωνῶν ἡμέρα. ὁ δὲ καθιερώσας αὐτὸν ἦν Πρόκλος
 Οὐεργίνιος ἄτερος τῶν ὑπάτων.

LVI. Εἴη δ' ἂν ἀρμόττον ἱστορίας σχήματι καὶ
 ἐπανορθώσεως ἕνεκα τῶν οἰομένων μὴτ' ἐπὶ ταῖς τι- 10
 μαῖς ταῖς παρ' ἀνθρώπων χαίρειν τοὺς θεοὺς μὴτ' ἐπὶ
 ταῖς ἀνοσίοις καὶ ἀδίκαις πράξεσιν ἀγανακτεῖν, τὸ δη-
 λῶσαι τὴν γενομένην ἐπιφάνειαν τῆς θεοῦ κατ' ἐκεῖ-
 νον τὸν χρόνον οὐχ ἄπαξ, ἀλλὰ καὶ δῖς, ὥς αἱ τῶν
 ἱεροφαντῶν περιέχουσι γραφαί, ἵνα τοῖς μὲν εὐλαβε- 15
 1640 στέροις περὶ τὸ συνέχειν, ὡς παρὰ τῶν προγόνων δόξας
 ὑπὲρ τοῦ δαιμονίου παρέλαβον, ἀμεταμέλητος ἡ τοιαύτη
 προαίρεσις καὶ βεβαία διαμένῃ, τοῖς δ' ὑπερορῶσι τῶν
 πατρίων ἐθισμῶν καὶ μηθενὸς ποιούσι τὸ δαιμόνιον
 τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν κύριον μάλιστα μὲν ἀνα- 20
 θέσθαι ταύτην τὴν δόξαν, εἰ δ' ἀνιάτως ἔχουσιν ἔτι
 μᾶλλον αὐτοῖς ἀπεχθάνεσθαι καὶ κακοδαιμονεστέροις
 εἶναι. ἱστορεῖται τοίνυν, ὅτι τῆς βουλῆς ψηφισαμένης 2
 ἐκ τοῦ δημοσίου πάσας ἐπιχορηγηθῆναι τὰς εἰς τὸν
 νεῶν τε καὶ τὸ ξόανον δαπάνας, ἕτερον δ' ἔργαμα 25
 κατασκευασαμένων τῶν γυναικῶν ἀφ' ὧν αὐταὶ συν-

2 δευτέρῳ c. Kiessling 3 δημοτικῶν A 4 K(v)ντιλλίῳ
 ABb 6 K(v)ντιλλίων ABb 7 νόνων ABb 14 ἀλλὰ
 add. B | καὶ om. B 20 ἀναθέσθαι ἢ Reiske ἀ. περιῇ Kiess-
 ling 22 ἀπεχθάνεσθαι c. Kiessling 25 νεῶ B 26 αὐταὶ
 O corr. Sylburg

ήνεγκαν χρημάτων, ἀνατεθέντων τ' αὐτῶν ἀμφοτέρων
 ἅμα ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ἀνιερώσεως ἡμέρᾳ, θάτερον τῶν
 ἀφιδρυμάτων, ὃ κατεσκευάσανθ' αἱ γυναῖκες, ἐφθέρ-
 5 ξατο πολλῶν παρουσῶν γλώττῃ Λατίνῃ φωνήν εὐ-
 σύνετόν τε καὶ γεγωνόν· ἥς ἐστὶ φωνῆς ἑξερμηνευό-
 3 μενος ὁ νοῦς εἰς τὴν Ἑλλάδα διάλεκτον τοιόσδε· Ὅσιφ
 πόλεως νόμῳ γυναῖκες γαμεταὶ δεδώκατέ με. οἷα δέ164
 φιλεῖ γίνεσθαι περὶ τὰς παραδόξους φωνάς τε καὶ
 ὕφεις, πολλὴ ταῖς παρούσαις ἐνέπιπτεν ἀπιστία, μή
 10 ποτ' οὐ τὸ ξόανον εἴη τὸ φθεργάμενον, ἀνθρωπίνῃ δέ
 τις φωνή· μάλιστα δ' ὅσαι πρὸς ἕλλησιν τινὶ τὸν νοῦν
 ἔχουσαι τηνικαῦτα ἔτυχον, οὐκ ἰδοῦσαι τὸ φθεγγό-
 μενον, ὃ τι ποτ' ἦν, ταύτην εἶχον τὴν πρὸς τὰς ἰδού-
 σας ἀπιστίαν. ἔπειτ' αὐθις πληθύνοντος τοῦ νεῶ καὶ
 15 σιωπῆς πλείστης κατὰ δαίμονα γενομένης ἐν μείζονι
 φωνῇ ταῦτὸ ξόανον ἐφθέρξατο τὴν αὐτὴν λέξιν, ὥστε
 4 μηδὲν ἔτι εἶναι τὸ ἀμφίλογον. ἡ μὲν οὖν βουλή ὥς
 ταῦτ' ἔμαθεν ἐψηφίσατο θυσίας ἄλλας καὶ σεβασμούς,
 οὓς ἂν οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγηταὶ παραδῶσι καθ' ἕκαστον
 20 ἔτος ἐπιτελεῖν. αἱ δὲ γυναῖκες ἐν ἔθει κατεστήσαντο164
 τῇ τῆς ἱερείας χρησάμεναι γνώμῃ, τῷ ξοάνῳ τούτῳ
 μήτε στεφάνους ἐπιτιθέναι μήτε χεῖρας προσφέρειν γυ-
 ναῖκας, ὅσαι δευτέρων ἐπειράθησαν γάμων, τὴν δὲ τι-
 μὴν καὶ θεραπείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀποδεδῶσθαι ταῖς
 25 νεογάμοις. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων οὔτε παρελθεῖν τὴν
 ἐπιχώριον ἱστορίαν καλῶς εἶχεν, οὔτε πλείονα περὶ αὐ-

3 * κατεσκευάσαν Ο κατεσκευάσαντο Kiessling κατεσκευάσανθ'
 ego 5 γεγωνό<ς> B 7 δεδώκατε] ἱερῶκατε c. Cobet Obs.
 p. 166 12 <Ι>δοῦσαι B 21 τῇ add. B 22 ἐπιτεθήναι
 Ο ἐπιτιθέναι Hudson

τῆς ποιεῖσθαι λόγον. ἐπάνειμι δ', ὅθεν εἰς τοῦτον ἐξέβην τὸν λόγον.

LVII. Μετὰ τὴν ἐκ τοῦ χάρακος ἀπαλλαγὴν τῶν γυναικῶν ὁ Μάρκιος περὶ τὸν ὄρθρον ἀναστήσας τὴν στρατιὰν ἀπῆγεν ὡς διὰ φιλίας, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ Οὐ- 5 λούσκων ἐγένετο, πάντα, ὅσα ἐκ τῶν λαφύρων ἔλαβε, δωρησάμενος τοῖς στρατιώταις, ἑαυτῷ δ' οὐδ' ὅτιον 1643 ὀπολιπόμενος ἀπέλυσεν ἐπὶ τὰ οἰκεία. ἡ μὲν οὖν κοινωνήσασα τῶν ἀγώνων αὐτῷ στρατιὰ πλούτῳ βαρεῖ' ἀφικομένη τὴν τ' ἀνάπαυλαν οὐκ ἀηδῶς ἐδέξατο 10 τοῦ πολέμου καὶ δι' εὐνοίας εἶχε τὸν ἄνδρα, συγγνώμης τ' ἄξιον ἡγεῖτο, εἰ μὴ τέλος ἐπέθηκε τῷ πολέμῳ μητρὸς οἴκτους καὶ λιτὰς ἐντραπεῖς. ἡ δ' ἐν ταῖς πό- 2 λεσιν ὑπομείνας νεότης φθονοῦσα μὲν τοῖς ἐπὶ στρατοπέδῳ γενομένοις τῶν πολλῶν ὠφελειῶν, διημαρτη- 15 κυῖα δ' ὧν ἥλπισεν, εἰ καθαιρεθείη τὸ Ῥωμαίων φρόνημα τῆς πόλεως ἀλούσης, ἐτραχύνετο πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ πικρὰ σφόδρα ἦν· καὶ τελευτῶσα, ἐπειδὴ τοῦ μίσους ἡγεμόνας ἔλαβε τοὺς πλείστον ἐν τῷ ἔθνει δυναμένους, ἐξηγριώθη τε καὶ ἔργον ἔδρασεν ἀνόσιον. 20 ἦν δὲ Τύλλος Ἄττιος ὁ τὰς ὀργὰς αὐτῶν παραθήξας 3 ἔχων περὶ αὐτὸν ἐταιρίαν ἐξ ἀπάσης πόλεως οὐκ ὀλίγην. τοῦτ' δ' ἄρα ἐδέδοκτο παλαιότερον ἔτι τὸν φθόνον οὐ 1644 δυναμένῳ κατέχειν, εἰ μὲν εὖ πράξας ὁ Μάρκιος καὶ τὴν Ῥωμαίων πόλιν διαφθείρας εἰς Οὐολούσκους ἔλ- 25

3 μετὰ τοίνυν τὴν c. Reiske 8 ὀπολιπόμενος O ὀπολι-
πόμενος c. Sylburg 9 * βαρεῖ. B βαρεῖ R. ego βαρεῖ 17
ἐτετραχύνετο c. Cobet Nov. Lect. p. 582 ἐτραχύνετο B 19 μύ-
σους c. Reiske 21 Ἄττιδος B | αὐτῶν | αὐτῷ A αὐτοῖς Suidas
s. v. παραθήγων 25 <εἰς> B | διαφθείρας εἰς Οὐολούσκους
ὑποτάξας O praeter B

θοι, κρύφα καὶ σὺν δόλῳ αὐτὸν ἀνελεῖν, εἰ δὲ δια-
μαρτῶν τῆς πείρας ἀτελῆς τοῦ ἔργου ἀναστρέψειεν, ὥς
προδότην παραδόντα τῇ περὶ αὐτὸν ἑταιρίᾳ ἀποκτεῖ-
4 ναι· ὅπερ ἐποίει τότε, καὶ συναγαγὼν χεῖρα οὐκ ὀλίγην
5 κατηγορεῖ τοῦ ἀνδρὸς ψευδῇ τεκμαιρόμενος ἀληθέσι
καὶ οὐ γενησόμενα εἰκάζων γεγενημένοις· ἐκέλευε τ'
ἀποθιέμενον αὐτὸν τὴν ἀρχὴν λόγον ὑπέχειν τῆς στρα-
τηγίας. ἦν δὲ τῆς ὑπομενούσης στρατιᾶς ἐν ταῖς πό-
λεσιν ἡγεμῶν, ὥς καὶ πρότερον εἴρηται μοι, κύριος¹⁶⁴
10 τοῦ τε συναγαγεῖν ἐκκλησίαν καὶ τοῦ καλεῖν, ὃν βού-
λοιτο, ἐπὶ δίκην.

LVIII. Ὁ δὲ Μάρκιος ἀντιλέγει μὲν πρὸς οὐ-
δέτερον τούτων ἐδικαίου, περὶ δὲ τῆς τάξεως αὐτῶν
διεφέρετο λόγον ἀξιῶν ἀποδοῦναι πρότερον τῶν πε-
15πραγμένων αὐτῶ κατὰ τὸν πόλεμον, ἔπειτ', ἐὰν ἄπασι
δόξῃ Οὐολούσκοις, ἀποθήσεσθαι τὴν ἀρχήν. τούτων
δ' οὐ μίαν ᾤετο πόλιν δεῖν, ἐν ᾗ τὸ πλεῖον ὑπὸ τοῦ
Τύλλου διεφθαρτο μέρος, γενέσθαι κυρίαν, ἀλλὰ τὸ
ἔθνος ἅπαν εἰς τὴν ἐννομον ἀγορὰν συναχθέν, εἰς ἣν
20 ἔθος ἦν αὐτοῖς, ὅτι περὶ τῶν μεγίστων βουλευέσθαι
μέλλοιεν, ἕξ ἀπάσης πόλεως προβούλους ἀποστέλλειν.
2 ὁ δὲ Τύλλος ἀντέλεγε πρὸς ταῦτα καλῶς εἰδώς, ὅτι
δεινὸς εἶπεῖν ἀνὴρ πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων λόγον
ἀποδιδόνς ἐν ἡγεμονικῷ ἀξιώματι μένων πείσει τὸ
25 πλῆθος, καὶ τοσούτου δεήσει τιμωρίαν προδοτῶν ὑπο-
σχεῖν, ὥστε καὶ λαμπρότερος ἔτι καὶ τιμιώτερος ὑπ'

5 ψευδῇ add. in mge AC 6 γενησομένοις O γεγενημένοις
vel γενομένοις Stephanus 9 ἡγεμῶν add. B 21 βούλονται
B 23 ἀνὴρ O ὁ ἀνὴρ Christian convers. Germ. ἀνὴρ Kiess-
ling | λόγον om. Ba supra lin. add. B b, R 24 μένειν c.
Reiske 25 προδότου c. Sylburg

ἑαυτῶν ἔσται, τόν τε πόλεμον, ὅπως ἂν βούληται, κατα-
 λύσασθαι συγχωρησάντων ἀπάντων γενήσεται κύριος.
 καὶ ἦν μέχρι πολλοῦ λόγων τε καὶ ἀντιμαχήσεων τῶν 3
 ἐπ' ἀλλήλοις γινομένων καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν ταῖς
 ἐκκλησίαις καὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν πολλὸς ἀγών· ἔργω 5
 γὰρ οὐχ οἶόν τ' ἦν οὐδετέρῳ βιάσασθαι τὸν ἕτερον.
 τῆς ἰσοτιμίου ἀρχῆς ἀξιῶσει κρατυνόμενον. ὥς δ' οὐδὲν 4
 τῆς φιλονεικίας ἐγίνετο πέρας, ἡμέραν προειπὼν ὁ
 Τύλλος, ἐν ᾗ τὸν Μάρκιον ἐκέλευσεν ἦκειν τὴν ἀρχὴν
 ἀποθησόμενον καὶ δίκην ὑφέξοντα τῆς προδοσίας, θρα- 10
 συτάτους τ' ἄνδρας εὐεργεσιῶν ἐλπίσιν ἐπάρας ἀρχη-
 γοὺς ἀνοσίου ἔργου γενέσθαι, παρῆν εἰς τὴν ἀποδει-
 χθεῖσαν ἀγορὰν καὶ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα πολλῇ
 κατηγορίᾳ ἐχρήσατο τοῦ Μαρκίου, καὶ εἰ μὴ βούλοιο
 ἀποθῆσθαι τὴν ἀρχὴν ἐκὼν, τῷ δήμῳ παρεκελεύετο 15
 παύειν αὐτὸν ἀπάσῃ δυνάμει.

647 LVIII. Ἀναβάντος δὲ τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τὴν ἀπο-
 λογίαν βοή τε πολλὴ κωλύουσα τοὺς λόγους ἐκ τῆς
 ἐταιρίας τῆς περὶ τὸν Τύλλον ἐγίνετο· καὶ μετὰ ταῦτα
 Παῖε καὶ Βάλλε φωνοῦντες περιστάνται αὐτὸν οἱ θρα- 20
 σύτατοι καὶ συναράττοντες τοῖς λίθοις ἀποκιννύουσιν.
 ἐφριμμένον δ' αὐτοῦ χαμαὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἱ τε
 παραγενόμενοι τῷ πάθει καὶ οἱ μετὰ ταῦτ' ἤδη νεκροῦ
 ὄντος ἀφικόμενοι τόν τ' ἄνδρα τῆς τύχης ὠδύροντο ὥς
 οὐ καλὰς εἰληφότα παρὰ σφῶν ἀμοιβάς, ἐπιλεγόμενοι 25
 πάντα ὅσα τὸ κοινὸν ὠφέλησε, καὶ τοὺς δρᾶσαντας τὸν

3 ἀντιμα(αχ)ήσεων B ἀντιμαχήσεων R ἀψιμαχιῶν Kiessling
 an ἀντιλογιῶν? 5 κατὰ τὴν βουλὴν c. Reiske 13 προελ-
 θὼν O παρελθὼν c. Sylburg 16 παύσειν O παύειν. Sylburg |
 πάσῃ AB ἀπάσῃ R 22 χαμαὶ add. B

φρόνον ἐπόθουν λαβεῖν ὡς ἀνόμου ἔργου καὶ ἀσυμφόρου
 ταῖς πόλεσιν ἄρξαντας, ἄνευ δίκης ἐν χειρῶν νόμφ
 2 τινὰ ἀποκτεῖναι καὶ ταῦθ' ἡγεμόνα. μάλιστα δ' ἡγανά-
 κτουν οἱ ταῖς στρατείαις αὐτοῦ παραγενόμενοι, καὶ
 5 ἐπειδὴ ζῶντι αὐτῷ οὐχ ἱκανοὶ ἐγένοντο κωλυταὶ τῆς
 συμφορᾶς, τὰς μετὰ τὸν θάνατον ὀφειλομένας ἔγνωσαν
 ἀποδιδόναι χάριτας, συμφέροντες εἰς τὴν ἀγοράν, ὅσων¹⁶⁴⁸
 ἔδει τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν εἰς τὴν ἀναγκαίαν τιμὴν.
 3 ἐπειδὴ δὲ πάντ' εὐτρέπιστο, θέντες ἐπὶ στρώμνῃς ἐκ-
 10 πρεπεστάτῳ ἡσκημένης κόσμῳ τὴν αὐτοκρατορικὴν
 ἔχοντα ἐσθῆτα, καὶ πρὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ φέρεσθαι
 κελεύσαντες λάφυρά τε καὶ σκύλα καὶ στεφάνους καὶ
 μνήμας ὧν εἶλε πόλεων, ἤραντο τὴν κλίνην οἱ λαμ-
 πρότατοι τῶν νέων ἐν τοῖς κατὰ πολέμους ἔργοις· καὶ
 15 κομίσαντες εἰς τὸ προάστειον, ὃ μάλιστα ἦν ἐπιφανές,
 ἔθεσαν ἐπὶ τὴν παρεσκευασμένην πυράν, συμπροπεμ-
 πούσης τὸ σῶμα τῆς πόλεως ὅλης μετ' οἰμωγῆς τε καὶ
 4 δακρύων. ἔπειτα κατασφάξαντές τ' αὐτῷ πολλὰ βο-
 σκήματα καὶ τῶν ἄλλων ἀπαρξάμενοι πάντων, ὅσων
 20 ἄνθρωποι βασιλεῦσιν ἢ στρατιᾷς ἡγεμόσιν ἐπὶ πυρᾶς
 ἀπάρχονται, παρέμειναν οἱ μάλιστα τὸν ἄνδρα ἀσπαζό-
 μενοι μέχρι τοῦ μαρανθῆναι τὴν φλόγα, καίπειτα συν-
 αργόντες τὰ λείψανα ἔθαψαν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ
 χώματι ὑψηλῷ διὰ πολυχειρίας ἐργασθέντι μνήμα ἐπί-
 25 σημον ἐργασάμενοι.

LX. Μάρκιος μὲν δὴ τοιαύτης καταστροφῆς ἔτυχεν,¹⁶⁴⁹
 ἀνὴρ καὶ τὰ πολέμια ἄριστος τῶν καθ' ἡλικίαν καὶ

1 ἀνοσίῳ c. Kiessling 9 ἐκπρεπεστάτης ABC 18
 πολλὰ add. B 24 διὰ πολυχειρίας O praeter A 27 καὶ
 add. B

πρὸς ἀπάσας τὰς ἡδονάς, ὅσαι ἄρχουσι νέων, ἐγκρα-
 τῆς, τὰ τε δίκαια οὐκ ἀπὸ νόμου μᾶλλον ἀνάγκης διὰ
 τιμωριῶν δέος ἀκούσιος ἀποδιδούς, ἀλλ' ἐκὼν τε καὶ
 πεφυκώς πρὸς αὐτὰ εὖ, καὶ οὐδ' ἐν ἀρετῆς μοίρᾳ τὸ
 μηθὲν ἀδικεῖν τιθέμενος, οὐ μόνον τ' αὐτὸς ἀγνέειν 5
 ἀπὸ πάσης κακίας προθυμούμενος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλ-
 λους προσαναγκάζειν δικαίων· μεγάλῳφρων τε καὶ δω- 2
 ρηματικὸς καὶ εἰς ἐπανόρθωσιν ὧν ἐκάστῳ δέοι τῶν
 φίλων, ὅποτε γνοίῃ, προχειρότατος, τὰ τε πολιτικὰ
 πράττειν οὐδενὸς χείρων τῶν ἀριστοκρατικῶν· καὶ εἰ 10
 μὴ τὸ στασιάξον τῆς πόλεως ἐμποδὼν αὐτοῦ τοῖς πολι-
 τεύμασιν ἐγένετο, μεγίστην ἂν ἡ Ῥωμαίων πόλις ἐπί-
 δοσιν εἰς ἡγεμονίαν ἐκ τῶν ἐκείνου πολιτευμάτων
 ἔλαβεν. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐν δυνατῷ ἦν ἅμα πάσας τὰς
 ἀρετάς ἐν ἀνθρώπου γενέσθαι φύσει, οὐδὲ φύσεται 15
 τις ἀπὸ θνητῶν καὶ ἐπικλήρων σπερμάτων περὶ πάντ'
 ἀγαθός.

150 LXI. Ἐκείνῳ γ' οὖν ταύτας ὁ δαίμων τὰς ἀρετάς
 χαρισάμενος ἑτέρας οὐκ εὐτυχεῖς κῆρας τε καὶ ἄτας
 προσῆψε. τὸ γὰρ πρᾶν καὶ φαιδρὸν οὐκ ἐπῆν αὐτοῦ 20
 τοῖς τρόποις, οὐδὲ τὸ θεραπευτικὸν τῶν πέλας ἐν τ'
 ἀσπασμοῖς καὶ προσαγορεύσεσιν, οὐδὲ δὴ τὸ εὐδιάλ-
 λακτον καὶ μετριοπαθές, ὅποτε δι' ὀργῆς τῷ γένοιτο,
 οὐδὲ ἢ πάντα τὰ ἀνθρώπινα ἐπικοσμοῦσα χάρις· ἀλλ'
 αἰεὶ πικρὸς καὶ χαλεπὸς ἦν. ταῦτά τε δὴ αὐτὸν ἐν 25
 πολλοῖς ἐβλαψε, καὶ πάντων μάλιστα ἢ περὶ τὰ δίκαια

14 ἀλλὰ γὰρ ἐν ἀθηνάτῳ Suidas s. v. Μάρκιος | ἄρα πάσας
 O et Suidas ἅμα πάσας Kiessling 15 φύσεται O φύεται
 Suidas 20 πρᾶν c. Cobet Obs. p. 166 | ἐπῆν O et Suidas
 ἐνῆν Kiessling 22 προσαγορεύσεσιν A et Suidas προσαγο-
 ρεύσει R 26 πολλοῖς πολέμοις AC

καὶ τὴν φυλακὴν τῶν νόμων ἄκρατός τε καὶ ἀπαρά-
 πειστος καὶ οὐθὲν τῷ ἐπιεικεῖ διδοῦσα ἀποτομία· εἰσὶ
 τ' ἀληθὲς εἶναι τὸ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων λεγόμενον φιλο-
 σόφων, ὅτι μεσότητές εἰσιν, ἀλλ' οὐκ ἀκρότητες αἱ
 5 τῶν ἡθῶν ἀρεταί, μάλιστα δ' ἡ δικαιοσύνη. οὐ γὰρ
 μόνον ἐλλείπονσα τοῦ μετρίου πέφυκεν, ἀλλὰ καὶ ὑπερ-
 βάλλουσα αὐτοῖς τ' οὐ λυσιτελής, ἀλλ' ἔστιν ὅτ' αἰτία¹⁶⁵¹
 μεγάλων συμφορῶν, καὶ εἰς θανάτους οἰκτροὺς καὶ
 3 λύμας ἀνηκέστους καταστρέφουσα. Μάρκιον γ' οὐδὲν
 10 ἦν ἑτερον ἄρα, ὃ τῆς πατρίδος ἐξήλασε καὶ τῶν ἄλλων
 ἀγαθῶν ἀνόνητον ἐποίησεν, ἢ τὸ ἀκριβὲς καὶ ἄκρον
 δίκαιον. τοῖς τε γὰρ δημόταις εἰκειν τὰ μέτρια δέον
 καὶ ἐφίεσθαι τι ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ τὰ πρῶτα φέρεσθαι
 παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἡβουλήθη, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα τὰ μὴ
 15 δίκαια ἀντιλέγων μῖσος ἤγειρε καὶ ἐξηλάσθη πρὸς αὐ-
 τῶν· τῆς τε Οὐολούσκων στρατηγίας εὐθὺς ἅμα τῷ
 διαλύσαι τὸν πόλεμον ἀπαλλαγῆναι παρὸν καὶ μετε-
 νέγκασθαι τὴν οἴκησιν ἐτέρωσέ ποι, τέως ἂν ἡ κάθο-
 δος αὐτῷ δοθῇ ὑπὸ τῆς πατρίδος, καὶ μὴ παρασχεῖν
 20 αὐτὸν ἐχθρῶν ἐπιβουλαῖς καὶ ὕχλων ἀμαθίαις σκοπόν,
 οὐκ ἡξίωσεν, ἀλλ' ὑπεύθυνον οἰόμενος δεῖν τὸ σῶμα
 παρασχεῖν τοῖς πεπιστευκόσι τὴν ἀρχὴν καὶ λόγον ἀπο-
 δοῦς ὧν ἔπραξε κατὰ τὴν ἡγεμονίαν, εἰ τι φαίνοιτο¹⁶⁵²
 ἀδικῶν τὴν κατὰ νόμους ὑποσχεῖν δίκην, τῆς ἄκρας
 25 δικαιοσύνης οὐ καλοῦς ἀπέλαβε μισθούς.

1 ἀκριτος Suidas 5 λείπονσα Suidas | πέφυκε λιπεῖν A
 9 Μάρκιον δὲ O praeter B 12 τε add. B 13 καὶ οὕτω
 τὰ πρῶτα c. Cobet Obs. p. 166 14 <ῆ>βουλήθη B 15

ἐξῆλ<α>θη B 18 ποι. ἕως B τέως cod. Peirescianus cf.
 Mendelssohn Mus. Rhen. 38, 126 eqs. ἕως R 19 δοθεῖν O
 δοθῇ cod. Peirescianus et Kiessling

LXII. Εἰ μὲν οὖν ἅμα τοῖς σώμασι διαλυομένοις
καὶ τὸ τῆς ψυχῆς, ὁτιδήποτ' ἐστὶν ἐκεῖνο, συνδια-
λύεται, καὶ οὐδαμῇ οὐθέν ἐτι ἐστίν, οὐκ οἶδ' ὅπως
μακαρίους ὑπολάβω τοὺς μηθέν μὲν ἀπολαύσαντας τῆς
ἀρετῆς ἀγαθόν, δι' αὐτὴν δὲ ταύτην ἀπολομένους. εἰ 5
δ' ἄφθαρτοι μέχρι τοῦ παντὸς αἱ ψυχαὶ τυγχάνουσιν
ἡμῶν οὔσαι καθάπερ οἴονται τινες, ἢ χρόνον τινὰ μετὰ
τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν σωμάτων ἐτι διαμένουσι, μήκιστον
μὲν αἱ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ἐλάχιστον δ' αἱ τῶν κα-
κῶν, ἀποχρῶσα τιμῇ φαίνοιτ' ἄν, οἷς ἀρετὴν ἀσκοῦσιν 10
ἡγνυτιώθη τὰ ἐκ τῆς τύχης, ἢ παρὰ τῶν ζώντων εὐ-
1653 λογία καὶ μνήμη μέχρι πλείστου παραμείνασα χρόνου·
ὃ καὶ τῷ ἀνδρὶ ἐκείνῳ συνέβη. οὐ γὰρ μόνον Οὐό- 2
λοῦσκοι τὸν θάνατον ἐπένθησαν αὐτοῦ καὶ ὥς τῶν
ἀρίστων γενόμενον ἐν τιμῇ ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαῖοι, 15
ἐπειδὴ τὸ πάθος ἐγνώσθη, μεγάλην συμφορὰν ὑπολα-
βόντες εἶναι τῆς πόλεως, πένθος ἐποιήσαντο ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ· καὶ <αἱ> γυναικες αὐτῶν, ἃ νόμος ἐστὶν αὐ-
ταῖς ἐπὶ τοῖς ἰδίοις τε καὶ ἀναγκαίοις ποιεῖν κήδεσιν,
ἀποθέμεναι χρυσὸν τε καὶ πορφύραν καὶ τὸν ἄλλον 20
ἔπαντα κόσμον μέλασιν ἀμφιασμοῖς χρώμεναι τὸν ἐνιαύ-
σιον ἐπένθησαν χρόνον. ἔτῶν δὲ μετὰ τὸ πάθος ὁμοῦ 3
τι πεντακοσίων ἥδη διαγεγονότων εἰς τόνδε τὸν χρό-
νον οὐ γέγονεν ἐξίτηλος ἢ τοῦ ἀνδρὸς μνήμη, ἀλλ'
ᾗδεται καὶ ὑμνεῖται πρὸς πάντων ὥς εὐσεβῆς καὶ δι- 25

7 χρόνον μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τινὰ τῶν O corr. Reiske
duce Sylburgio 8 ἐνδιαμένονσι O et Suidas ἐπιδιαμένονσιν
c. Cobet Obs. p. 166 ἐτι διαμένονσιν vel διαμένονσιν c. Sin-
tenis Em. Dion. III 16 15 ἀρίστων ἔνα c. Grasberger Philo-
logus 28 (1869) p. 550 18 αἱ add. Reiske 21 ἀμφιεσμοῖς
B | αὐτὸν ἐνιαύσιον c. Kiessling

καιος ἀνὴρ. ὁ μὲν δὴ κατασχὼν Ῥωμαίους κίνδυνος
ἐκ τῆς Οὐολούσκων τε καὶ Αἰκανῶν ἐπιστρατείας Μάρ-
κιον λαβούσης ἡγεμόνα, μέγιστος τῶν πρὸ αὐτοῦ γενό-
μενος καὶ μικρὸν ἀποσχὼν τοῦ πᾶσαν τὴν πόλιν ἀν-1654
5 ελεῖν ἐκ βάθρων, τοιούτου τέλους ἔτυχεν.

LXIII. Ῥωμαῖς δ' ὀλίγαις ὕστερον ἐξεληθόντες εἰς
τὴν ὑπαιθρον Ῥωμαῖοι πολλῇ στρατιᾷ τῶν ὑπάτων
ἀγόντων ἀμφοτέρων, καὶ προελθόντες ἄχρι τῶν ὄρων
τῆς σφετέρως κατεστρατοπέδευσαν ἐπὶ λόφοις δυσίν,
10 ἰδίου ἐκατέρου τῶν ὑπάτων στρατόπεδον ἐπὶ τοῖς
ἐρυμνοτάτοις <καταστησαμένου>. οὐ μὴν ἔδρασαν γε
οὐδὲν <οὔτε> μείζον <οὔτ' ἔλαττον>, ἀλλ' ἀνέστρεψαν
ἄπρακτοι, καίτοι καλὰς ἀφορμὰς δόντων αὐτοῖς τῶν
2 πολεμίων δρᾶσαι τι γενναῖον. πρότεροι γὰρ ἔτι τού-
15 των Οὐολούσκοι τε καὶ Αἰκανοὶ στρατὸν ἐπὶ τὴν Ῥω-
μαίων γῆν ἡγαγον γνώμην ποιησάμενοι μὴ ἀνεῖναι
τὸν καιρὸν, ἀλλ', ὥς ἔτι καταπεπληγχαὶ τὸ ἀντίπαλον
ἐδόκουν, χωρεῖν ἐπ' αὐτό, ὡς καὶ ἐκούσιον διὰ δέος
παραστησόμενον. στασιάσαντες δὲ περὶ τῆς ἡγεμονίας1655
20 κατ' ἀλλήλων τὰ ὅπλα ἤρπασαν καὶ συμπεσόντες ἐμά-
χοντο, οὔτε κατὰ τάξιν οὔτ' ἐκ παραγγέλματος, ἀλλὰ
φύρδην καὶ ἀναμῖξ, ὥστε πολὺν ἕξ ἀμφοῖν γενέσθαι
φόνον· καὶ εἰ μὴ δὺς ὁ ἥλιος ἔφθασεν, ἅπασαι ἂν
αὐτῶν αἱ δυνάμεις διεφθάρησαν. τῇ δὲ νυκτὶ λουούσῃ
25 τὸ νεῖκος ἀκούσιοι εἰξαντες διεκρίθησάν τ' ἀπ' ἀλλή-
λων καὶ ἐπὶ τοῖς ἰδίοις χάρακας ἀπηλλάγησαν· ἔωθεν

2 ἐκ τῶν Οὐολούσκων AB 9 δυσὶν ἔχοντος ἰδίου c.
Reiske 11 καταστησαμένου add. Kiessling | γε] τε AB 12
οὐδὲν μείζον ἀλλ' AC μείζον οὐ<δὲν> B οὐδὲν οὔτε μείζον οὔτε
ἔλαττον Sylburg 24 λούουσι AB

δ' ἀναστήσαντες τὰς δυνάμεις ἀπῆσαν ἑκάτεροι ἐπὶ
τὰ σφετέρη. οἱ δ' ὕπατοι παρὰ τ' αὐτομόλων καὶ 3
αἰχμαλώτων, οἳ παρ' αὐτὸ τὸ ἔργον ἀπέδρασαν, ἀκού-
σαντες, οἷα κατέσχε λύσσα καὶ θεοβλάβεια τὰ πολέμια,
οὔτε συνεπέθεντο τῷ κατ' εὐχὴν δοθέντι καιρῷ τριά- 5
κοντα σταδίων οὐ πλείον ἀπέχοντες, οὔτ' ἀπιδόντας
ἐδίωξαν, ἐν ᾧ κεκμηκότας καὶ τραυματίας καὶ ὀλίγους
1656 ἐκ πολλῶν <καὶ> ἀτάκτους χωροῦντας ἀκραιφνεῖς αὐτοὶ
καὶ σὺν κόσμῳ ἐπόμενοι ῥαδίως ἂν διέφθειραν πασ-
συδί. λύσαντες δὲ καὶ αὐτοὶ τοὺς χάρακας ἀπῆσαν ⁴/₁₀
εἰς τὴν πόλιν· εἴτ' ἀρκούμενοι τῷ παρὰ τῆς τύχης
δοθέντι ἀγαθῷ, εἴτ' οὐ πιστεύοντες ἀνασκήτῳ στρατιᾷ
τῇ σφετέρᾳ, εἴτε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὸ μηδ'
ὀλίγους τῶν σφετέρων ἀποβαλεῖν. ἀφικόμενοι δ' εἰς
τὴν πόλιν ἐν αἰσχύνῃ πολλῇ ἦσαν δειλίας δόξαν ἐπὶ 15
τῷ ἔργῳ φερόμενοι· καὶ οὐδεμίαν ἔξοδον ἔτι ποιησά-
μενοι παρέδοσαν τοῖς μεθ' ἑαυτοὺς ὑπάτοις τὴν ἀρχήν.

LXIII. Τῷ δ' ἐξῆς ἐνιαυτῷ Γάιος μὲν Ἀκύλλιος
καὶ Τίτος Σίγκιος, ἄνδρες ἐμπειροὶ πολέμων, τὴν ὑπα-
τείαν παρειλήφεσαν. ἡ δὲ βουλή προθέντων λόγον 20
περὶ τοῦ πολέμου τῶν ὑπάτων πρῶτον ἐψηφίσατο πρε-
σβείαν πέμψαι πρὸς Ἑρνίκας αἰτήσουσαν ὥς παρὰ φί-
λων τε καὶ ἐνσπόνδων δίκας νομίμους· ἡ δὲ δικητο γὰρ
1657 ἡ πόλις ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν Οὐολούσκαν τε καὶ Αἰ-
κανῶν ἐπιστρατείαν ληστέiais τε καὶ καταδρομαῖς τῆς 25
ὁμορουσῆς αὐτοῖς γῆς· ἕως δ' ἂν τὰς παρ' ἐκείνων
λάβωσιν ἀποκρίσεις, στρατιὰν ὅσην δύνανται πλείστην
καταγράφειν τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς συμμάχους πρε-

σβειῶν ἀποστολαῖς παρακαλεῖν σῖτόν τε καὶ ὄπλα καὶ
 χρήματα καὶ τᾶλλα ὅσων ἔδει τῷ πολέμῳ διὰ πολυ-
 2 χειρίας παρασκευάσασθαι καὶ ἐν τάχει. ὥς δ' ἀπήγ-
 γειλαν αὐτοῖς ἀναστρέψαντες οἱ πρέσβεις ὡς παρὰ τῶν
 5 Ἑρνίκων ἔλαβον ἀποκρίσεις, ὅτι συνθήκας μὲν οὐ
 φασιν αὐτοῖς εἶναι πρὸς Ῥωμαίους κοινῇ γενομένας
 οὐδέποτε, τὰς δὲ πρὸς βασιλέα Ταρκύνιον ὁμολογίας
 αἰτιῶνται λελύσθαι τὴν τ' ἀρχὴν ἀφαιρεθέντος ἐκείνου
 καὶ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς ξένης· εἰ δέ τινες ἀρπαγαὶ καὶ
 10 καταδρομαὶ τῆς χώρας ἐγένοντο διὰ λησθηρίων, οὐκ
 ἀπὸ κοινῆς γνώμης γεγενῆσθαι λέγουσιν, ἀλλ' ἰδιωτῶν
 ἀδικήματα μετιόντων τὰ ἴδια, καὶ οὐδὲ τοὺς ταῦτα¹⁶⁵⁸
 δρᾶσαντας παρέχειν οἰοί τ' εἶσιν ἐπὶ δίκην, ἔτερα καὶ
 αὐτοὶ τοιαῦτα πεπονθέναι λέγοντες καὶ ἀντεγκαλοῦντες,
 3 ἅσμενοί τ' εἰσὶ δέχεσθαι τὸν πόλεμον. Ταῦτα ἡ βουλὴ
 15 μαθοῦσα ἐψηφίσατο νείμασθαι τὴν καταγραφεῖσαν ἐκ
 τῶν νεωτέρων στρατιὰν τριχῇ· τούτων δὲ τὴν μὲν μίαν
 ἄγοντα Γάιον Ἀκύλλιον τὸν ὑπατον ὁμόσε τῇ Ἑρνί-
 κων στρατιᾷ χωρεῖν· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἤδη ἦσαν ἐν τοῖς
 20 ὅπλοις· τὴν δ' ἑτέραν Τίτον Σέκιον ἐπὶ Οὐολούσκους
 ἄγειν, τὸν ἕτερον τῶν ὑπάτων, τὴν δὲ λοιπὴν τρίτην
 μερίδα παραλαβόντα Σπόριον Λάρκιον, ὃς ἦν ἀποδε-
 δειγμένος ὑπὸ τῶν ὑπάτων ἐπαρχος τὴν ἐγγιστα τῆς
 πόλεως χώραν φυλάττειν· τοὺς δ' ὑπὲρ τὸν στρατιω-
 25 τικὸν κατάλογον, ὅσοι δύνανται εἶχον ἔτι βαστάξειν
 ὄπλα, ταχθέντας ὑπὸ σημαίαις τὰς τ' ἄκρας φρουρεῖν

8 αἰτιῶνται O del. Cobet Obs. p. 167 οἶονται c. Gelenius
 13 οἰοί εἰσιν c. Kiessling Bas. Progr. p. 20 14 λέγοντες καὶ
 del. Garrer Obs. p. 30 15 ἅσμενοί τε λέγοντες c. Garrer l. 1.
 21 τριτημερίδα c. Kiessling coll. VIII 77, 3 26 σημείαις O
 corr. Sylburg cf. Cobet Obs. p. 167

τῆς πόλεως καὶ τὰ τείχη, μή τις αἰφνίδιος πολεμίων
γένηται ἐφοδος ἐξεστρατευμένης τῆς νεότητος ἀθρόας·
1659 ἡγεῖσθαι δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης Αὐλον Σεμπρόνιον
Ἀτρατῖνον, ἄνδρα τῶν ὑπατικῶν. ἐγίνετο δὲ ταῦτ'
οὐ διὰ μακροῦ.

5

LXV. Ἀκύλλιος μὲν οὖν ἄτερος τῶν ὑπάτων ἐν
τῇ Πραίνεστινῶν χώρᾳ τὸν Ἑρνίκων στρατὸν ὑπομέ-
νοντα καταλαβὼν ἀντικατεστρατοπέδευσεν ὥς ἐδύνατο
μάλιστα ἀγχοτάτω σταδίοις ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀποσχῶν
ὀλίγῳ πλείους διακοσίων· τρίτῃ δ' ἀφ' ἧς κατεστρα- 10
τοπέδευσεν ἡμέρᾳ, προελθόντων ἐκ τοῦ χάρακος τῶν
Ἑρνίκων εἰς τὸ πεδῖον ἐν τάξει καὶ τὰ σημεῖ' ἀράν-
των τῆς μάχης, ἀντεξῆγε καὶ αὐτὸς τὴν δύναμιν ἐν
κόσμῳ τε καὶ κατὰ τέλη. ἐπεὶ δ' ἀγχοῦ ἐγένοντο ἀλ- 2
λήλων ἔθρον ἀλαλάξαντες ὁμόσε, πρῶτον μὲν οἱ ψιλοὶ 15
σαννίων τε βολαῖς καὶ τοξεύμασι καὶ λίθοις ἀπὸ σφεν-
δόνης μαχόμενοι, καὶ πολλὰ τραύματα ἔδοσαν ἀλλή-
λοις· ἔπειτα ἱππεῖς ἱππεῦσι συρράττουσι κατ' ἱλας
ἐλαύνοντες καὶ τὸ πεζὸν τῷ πεζῷ κατὰ σπείρας μαχό-
1660 μενον. ἔνθα δὴ καλὸς ἀγὼν ἦν ἐκθύμως ἀμφοτέρων 20
ἀγωνιζομένων, καὶ μέχρι πολλοῦ διέμενον οὐδέτεροι
τοῖς ἐτέροις τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ ἐτάχθησαν, εἰκόντες.
ἔπειτα ἡ Ῥωμαίων ἡρξάτο κάμνειν φάλαγξ, οἷα διὰ
πολλοῦ τοῦ μεταξὺ χρόνου τότε πρῶτον ἡναγκασμένη 3
ὁμιλεῖν πολέμῳ. τοῦτο συνιδὼν Ἀκύλλιος ἐκέλευσε 25
τοὺς ἀκμήτας ἔτι καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο φυλαττομένους

4 Ἀτρατίον AB 7 τὸν] τῶν A 12 <ἀ>ράντων B ση-
μεῖα ἀράντων O 14 pro ἀγχοῦ scribendum esse πλησίον c.
Krebs Praepositionesadv. I (1884) p. 13 17 καὶ ante πρῶτον
v. 15 collocandum esse c. Sylburg 20 ἦν supra lin. B

ὑπὸ τὰ κάμνοντα τῆς φάλαγγος ὑπελθεῖν μέρη, τοὺς
 δὲ τραυματίας καὶ τοὺς ἀπειρηκότας ὀπίσω τῆς φά-
 λαγγος ἀπιέναι. οἱ δ' Ἑρνικες ὥς ἔμαθον κινουμένους
 αὐτῶν τοὺς λόχους φυγῆς τ' ἄρχειν τοὺς Ῥωμαίους
 5 ὑπέλαβον, καὶ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις ἐμβάλλουσι
 πυκνοῖς τοῖς λόχοις εἰς τὰ κινούμενα τῶν πολεμίων
 μέρη, καὶ οἱ ἀκραιφνεῖς τῶν Ῥωμαίων ἐπιόντας αὐ-
 τοὺς δέχονται· καὶ ἦν αὐτοῖς ἐξ ὑπαρχῆς ἀμφοτέρων
 ἐκθύμως ἀγωνιζομένων μάχη καρτερά· καὶ γὰρ <καὶ>
 10 οἱ τῶν Ἑρνίκων ἐξεπληροῦντο λόχοι τοῖς ἀκμῆσιν
 ὑποπεμπομένοις εἰς τὰ κάμνοντα ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων.
 4 ἐπειδὴ δὲ περὶ δέλιν ὀψίαν ἦν ἡδὴ, παρακαλέσας τοὺς¹⁶⁶¹
 ἱππεῖς ὁ ὕπατος νυνὶ <δὴ> ἄνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι,
 ἐμβάλλει τοῖς πολεμίοις κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας αὐτοὺς
 15 ἡγούμενος τῆς ἰλῆς. οἱ δ' ὀλίγον τινα δεξιόμενοι χρό-
 νον αὐτοὺς ἐγκλίνουσι, καὶ γίνεται φόνος ἐνταῦθα
 πολὺς. τὸ μὲν οὖν δεξιὸν τῶν Ἑρνίκων κέρας ἐπόνει
 τ' ἡδὴ καὶ ἐξέλειπε τὴν τάξιν, τὸ δ' εὐώνυμον ἔτι
 ἀντεῖχε καὶ περιῆν τοῦ Ῥωμαίων δεξιοῦ· μετ' ὀλίγον
 5 μέντοι καὶ τοῦτ' ἐνέδωκεν. ὁ γὰρ Ἀκύλλιος τοὺς ἀρι-
 20 στοὺς τῶν νέων ἐπαγόμενος παρεβोधῆται κάκει παρα-
 θαρρύνων τε καὶ ἐξ ὀνόματος ἀνακαλῶν τοὺς εἰωθό-
 τας ἐν ταῖς πρὶν ἀριστεύειν μάχαις, τὰ τε σημεῖα τῶν
 λόχων, ὅσοι μὴ ἐρωμένως ἐδόκουν ἀμύνεσθαι, παρὰ
 25 τῶν σημειοφόρων ἀρπάζων εἰς μέσους ἐρρίπτει τοὺς
 πολεμίους, ἵνα τὸ δέος αὐτοὺς τῆς ἐννόμου τιμωρίας,
 εἰ μὴ ἀνασώσαιντο τὰς σημαίας, ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι

3 ἀπειῖναι AB
 νυνὶ δὴ Sylburg
 καλῶν A

9 καὶ add. Reiske
 19 Ῥωμαίων O corr. Sylburg

13 νυνί γε vel
 22 ἀπο-

ἀναγκάσῃ· τῷ τε κάμνοντι αὐτὸς παρεβοήθει μέρει ἀεί,
 162 τέως ἐξέωσε τῆς στάσεως καὶ θάτερον κέρασ. ψιλω-
 θέντων δὲ τῶν ἄκρων οὐδὲ τὰ μέσα παρέμεινε. φνυγῇ 6
 δὴ τῶν Ἑρνίκων τὸ μετὰ τοῦτ' ἐγίνετο ἐπὶ τὸν χάρακα
 τεταραγμένη τε καὶ ἄκοσμος, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοῖς 5
 κτείνοντες ἠκολούθουν. τοσαύτη δ' ἄρα προθυμία
 παρὰ τὸν τότ' ἀγῶνα τῇ Ῥωμαίων στρατιᾷ ἐνέπεσεν,
 ὥστε καὶ τοῦ χάρακος τῶν πολεμίων πειρᾶσθαι τινὰς
 ἐπιβαίνειν ὡς ἐξ ἐφόδου χειρωσομένους· ὧν οὐκ ἀσφαλῆ
 τὴν προθυμίαν οὐδ' ἐν τῷ συμφέροντι γιγνομένην 10
 ὄρων ὁ ὕπατος, σημαίνειν κελεύσας τὸ ἀνακλητικὸν
 κατεβίβασε τοὺς ὁμόσε χωροῦντας ἄκοντας ἀπὸ τῶν
 ἐρυμάτων, δείσας, μὴ ἐξ ὑπερδεξιῶν βαλλόμενοι σὺν
 αἰσχύνῃ τε καὶ μετὰ μεγάλης βλάβης ἀναγκασθῶσιν
 ὑποχωρεῖν, ἔπειτα καὶ τὴν ἐκ τῆς προτέρας νίκης εὖ- 15
 κλειαν ἀφανίσωσι. τότε μὲν οὖν ἤδη [καὶ] γὰρ ἦν περὶ
 δύοσιν ἡλίον· χαίροντές τε καὶ παιανίζοντες οἱ Ῥωμαῖοι
 κατεστρατοπέδευσαν.

163 LXVI. Τῇ δ' ἐπιούσῃ νυκτὶ ψόφος τ' ἠκούετο
 πολὺς ἐκ τοῦ χάρακος τῶν Ἑρνίκων καὶ βοή, καὶ πολλὰ 20
 ἐφαίνετο σέλα λαμπάδων. ἀπογνόντες γὰρ ἔτι ἀν-
 θέξειν ἐτέρᾳ μάχῃ καταλιπεῖν τὸν χάρακα ἔγνωσαν
 αὐτοκέλευστοι· καὶ τὸ ποιῆσαν αὐτῶν τὴν ἀταξίαν καὶ
 βοὴν τοῦτ' ἦν. ὡς γὰρ ἕκαστοι δυνάμεως εἶχον καὶ
 τάχους, ἐφευγον ἐπιβοῶντές τ' ἀλλήλους καὶ ἐπιβοῶ- 25
 μενοι, τῶν δ' ὑπολειπομένων διὰ τραύματα ἢ νόσους

1 ἀεί τέως Ba ἀεί ξως R 2 μέρος O κέρασ Sylburg 11
 ἀν(ακλη)τικὸν B 13 σὺν om. B 16 τότε μὲν οὖν· ἤδη
 γὰρ c. Reiske τότε μὲν οὖν ἤδη καὶ γὰρ O 17 π(αι)ανίζοντες
 B 24 τοῦτο ἦν om. Ba | εἶχον om. Ba 25 τ' om. B

2 οἰμωγὰς καὶ λιτανείας ἐν οὐδενὶ λόγῳ τιθέμενοι. τοῦτ'
 ἀγνοοῦντες οἱ Ῥωμαῖοι, πεπυσμένοι δὲ παρὰ τῶν
 αἰχμαλώτων πρότερον, ὅτι δύνάμεις Ἑρνίκων ἐτέρα
 5 καὶ ταραχὴν ἐπὶ τῇ ἐκείνων ἀφίξει γεγονέναι νομίζον-
 τες, τὰ τ' ὄπλα ἀνέλαβον καὶ τὸν χάρακα περιστεφά-
 νωσαντες, μὴ τις ἔφοδος αὐτοῖς γένοιτο νύκτωρ, τοτὲ
 μὲν ὅπλων κτύπον ἐποιοῦν ἀθρόοι, τοτὲ δ' ὥσπερ εἰς¹⁶⁶⁴
 μάχην ὁρμώμενοι θαμινὰ ἐπηλάλαζον. τοῖς δ' Ἑρνί-
 10 καὶ ταῦτα δέος μέγα παρεῖχε, καὶ ὥς διωκόμενοι πρὸς
 τῶν πολεμίων σποράδες ἄλλοι κατ' ἑλλας ὁδοὺς ἔθεον.
 3 ἡμέρας δὲ γενομένης, ἐπειδὴ ἀπήγγειλαν αὐτοῖς οἱ
 πεμφθέντες ἐπὶ τὴν κατασκοπὴν ἱππεῖς, ὥς οὔτε δύ-
 ναμεις ἐτέρα παρῆι σύμμαχος τοῖς πολεμίοις, οἳ τε τῇ
 15 προτέρᾳ παραταξάμενοι μάχῃ πεφεύγασιν, ἔξαργὰν
 τὴν δύνάμιν ὁ Ἀκύλλιος τὸν τε χάρακα τῶν πολεμίων
 αἶφρῃ μεστὸν ὄντα ὑποξυγίαν τε καὶ ἀγορᾶς καὶ ὀπλων,
 καὶ τοὺς τραυματίας αὐτῶν οὐκ ἐλάττους ὄντας τῶν
 πεφευγόντων λαμβάνει, τὴν τε ἵππον ἐκπέμψας ἐπὶ τοὺς
 20 ἐσκεδασμένους ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τε καὶ τὰς ὕλας πολλῶν
 γίνεται σωμάτων ἐγκρατής· καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη τὴν Ἑρνί-
 κων γῆν ἐπῆει λεηλατῶν ἀδεῶς, οὐδενὸς ἔτι ὑπομένον-
 τος εἰς χεῖρας ἰέναι. ταῦτα μὲν Ἀκύλλιος ἔδρασεν.

LXVII. Ὁ δ' ἕτερος τῶν ὑπάτων Τίτος Σίγκιος,¹⁶⁶

25 ὁ πεμφθεὶς ἐπὶ Οὐολούσκους, ὅσον ἦν κράτιστον τῆς
 δυνάμεως μέρος ἀναλαβὼν εἰς τὴν Οὐελιτρανῶν χώραν

9 ἐπηλά<λα>ζον B 11 ἔθεον O 14 παρῆν A παρ-
 <ῆει> B παρεῖν c. Reiske 23 καὶ ταῦτα c. Reiske 26
 ἀναλαβῶν, quod Sylburgius deesse intellegebat, B praebe-
 λαβῶν

Heylbutius testis est μέρος εἰς C

εἰσέβαλεν. ἐνταῦθα γὰρ ἦν Τύλλος Ἄττιος ὁ τῶν
 Οὐολοῦσκων ἡγεμῶν τὴν ἀκμαιοτάτην συσκευασάμενος
 στρατιάν, γνώμην ἔχων τὰ συμμαχικὰ Ῥωμαίων κα-
 κῶσαι πρῶτον, ὥσπερ ὁ Μάρκιος ἔδρασεν, ὅτ' ἤρχετο
 τοῦ πολέμου, δόξας ἐν τῷ αὐτῷ φόβῳ Ῥωμαίους ἔτι 5
 διαμένειν καὶ μηδεμίαν τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν κινδυνεύουσι
 πέμψειν ἐπικουρίαν. ὥς δ' ὤφθησάν τε καὶ εἶδον
 ἀλλήλας αἱ δυνάμεις, οὐδὲν ἔτι ἀναβαλλόμεναι συνήεσαν
 εἰς ταυτόν. ἦν δ' ὁ χῶρος ὁ μεταξὺ τῶν στρατοπέ- 2
 δων, ἐν ᾧ τὴν μάχην ἔδει γενέσθαι, λόφος πετρώδης 10
 πολλαχῇ περικατεαγῶς, ἐνθα οὐδετέροις ἢ ἵππος ἐμελ-
 λεν ἔσεσθαι χρησίμη. μαθόντες δὲ τοῦθ' οἱ τῶν Ῥω-
 μαίων ἱππεῖς καὶ ἐν αἰσχύνῃ θέμενοι, εἰ παρόντες τῷ
 1666άγωνι μηδὲν προσωφελήσουσιν, ἐδέοντο τοῦ ὑπάτου
 προσελθόντες ἄνθρωποι, ἑᾶσαι σφᾶς καταβάντας ἀπὸ τῶν 15
 ἵππων μάχεσθαι πεζοῦς, εἰ τοῦτ' αὐτῷ δοκεῖ κράτιστον
 εἶναι. κάκεινος πολλὰ ἔπαινέσας αὐτοὺς καταβιβάζει 3
 τ' ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ σὺν ἑαυτῷ τεταγμένους εἶχεν
 ἐπισκόπους τε καὶ ἐπανορθωτὰς τοῦ κάμνοντος ἑσομέ-
 νους· καὶ ἐγένοντο τῆς τότε νίκης λαμπρᾶς σφόδρα 20
 γενομένης οὗτοι Ῥωμαίοις αἵτιοι. τὸ μὲν γὰρ πεζὸν
 ἀμφοτέρων πλήθει τ' ἀνθρώπων ὥς μάλιστα ἦν καὶ
 ὀπλισμοῖς ὁμοιότροπον, τάξεώς τε κόσμῳ καὶ μάχης
 ἐμπειρίᾳ κατὰ τ' ἐπαγωγὰς καὶ ὑποχωρήσεις πληγὰς
 τ' αὖ καὶ φυλακὰς παραπλήσιον. μετέμαθον γὰρ οἱ 4
 25 Οὐολοῦσκοι πάντα τὰ πολέμια, ἐξ οὗ Μάρκιον ἔσχον

1 εἰσέβαλλεν B | Ἄττιδος B Ἀττίδιος AC saepe 9 * τὸ
 αὐτό O 16 <εἰ τοῦτο> B | δοκῇ Ba | κράτιστ(ον) B 19
 τοῦ κάμνοντος μέρους c. Kiessling 21 γενομένης] ἑσομένης
 AB γενομένης AmgC 22 ἀνθρώπων ἰσάριθμον c. Reiske
 25 οἱ add. B

ἡγεμόνα, καὶ εἰς τὰ Ῥωμαίων προσεχώρησαν ἔθῃ. διέ-
 μενον οὖν ἐπὶ πλείστον χρόνον τῆς ἡμέρας ἀγχωμάλως
 αἱ φάλαγγες ἀγωνιζόμεναι, καὶ ἡ τοῦ χωρίου φύσις
 ἀνώμαλος οὔσα ἑκατέροις πολλὰ εἰς τὸ πλεονεκτεῖν
 5 κατ' ἀλλήλων παρείχετο. οἱ δ' ἱππεῖς τῶν Ῥωμαίων¹⁶⁶⁷
 διγῇ νείμαντες ἑαυτούς, οἱ μὲν κατὰ τὰ πλάγια τῶν
 πολεμίων ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως ἐμβάλλουσιν, οἱ δὲ
 περιελθόντες διὰ τοῦ λόφου τοῖς κατόπιν ἐπιρράττουσιν.
 5 ἔπειθ' οἱ μὲν εἰσακοντίζοντες τὰς λόγχας, οἱ δὲ τοὺς
 10 ὁμόσε χωροῦντας τοῖς ἱππικοῖς ξίφεσι μακροτέροις οὔσι
 κατὰ βραχιόνων παίοντες καὶ παρὰ τὰς ἀγκύλας κατα-
 φέροντες, πολλῶν μὲν τὰς [ἀμυνομένας, ἡ σκεπούσας
 τὰ σώματα] χεῖρας αὐτοῖς σκεπάσμασί τε καὶ ἀμυντη-
 ρίοις ἀπέκοπτον, πολλοὺς δὲ γονάτων τε καὶ ἀστραγά-
 15 λων πληγαῖς βαθεύαις ἀπὸ κρατίστης βάσεως ἐρρίπτουν
 6 ἡμιθανεῖς. περιειστήκει τε πάντοθεν τοῖς Οὐολού-
 σκοις τὸ δεινόν· ἐκ μὲν γὰρ τῶν κατὰ πρόσωπον οἱ
 περὶ αὐτοῖς ἐνέκειντο, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων τε καὶ τῶν
 κατόπιν οἱ ἱππεῖς, ὥστε ὑπὲρ δύναμιν ἀγαθοὶ γενό-
 20 μενοι καὶ πολλὰ ἔργα τόλμης τε καὶ ἐμπειρίας ἀποδεδί-¹⁶⁶⁸
 ξάμενοι, μικροῦ δεῖν πάντες οἱ τὸ δεξιὸν κέρως ἔχοντες
 κατεκόπησαν. οἱ δ' ἐν μέσῃ τε τῇ φάλαγγι τεταγμένοι
 καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου κέρως ἐπειδὴ τὸ δεξιὸν τε παρερ-
 ρηγμένον εἶδον καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιόντας σφίσι
 25 τοὺς τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς, ἐξελίξαντες τοὺς λόχους
 βάδην ἀπεχώρουν ἐπὶ τὸν χάρακα, καὶ οἱ τῶν Ῥω-

2 τῆς postea additum B 6 τὰ add. B 8 διὰ B ἀπὸ
 R 12 ἀμυνομένας ἡ σκεπούσας τὰ σώματα del. Reiske 15
 βάσεως] στάσεως c. Kiessling 17 γὰρ AB 21 ἐπέχοντες
 c. Reiske 25 ἐξελίξαντες usque ad ἱππεῖς B in mge

μαίων ἱππεῖς <έν> τάξει ἡκολούθουν. ἐπεὶ δὲ πρὸς 7
 τῷ ἐρύματι ἦσαν, ἑτέρα γίνεται μάχη τῶν ἱππέων ἐπι-
 βαίνοντων τοῖς περισταυρώμασι κατὰ πολλὰ μέρη τοῦ
 χάρακος ὀξεῖα καὶ παλίντροπος. πονουμένων δὲ τῶν
 Ῥωμαίων ὁ ὑπατος κελεύσας τοῖς πεζοῖς ὕλην προσ- 5
 ἐνέγκαντας ἀποχῶσαι τὰς τάφρους, πρῶτος ἐχώρει κατὰ
 τὸ ἐπίβατον ἔχων τοὺς ἀρίστους τῶν ἱππέων ἐπὶ τὰς
 ἐχυρωτάτας τοῦ χάρακος πύλας· ἀναστείλας δὲ τοὺς
 πρὸ αὐτῶν μαχομένους καὶ τοὺς καταρράκτας τῶν πυ-
 λῶν διακόψας ἐντὸς ἐργόνει τῶν ἐρνυμάτων, καὶ τοὺς 10
 ἐπιόντας τῶν σφετέρων πεζῶν ἐδέχετο. Τύλλος δ' 8
 Ἄττιος ἔχων τοὺς ἐρρωμενεστάτους καὶ εὐτολμοτάτους
 Οὐολούσκων ὁμόσε αὐτῷ χωρεῖ καὶ πολλὰ ἔργα γεν-
 1669ναῖα ἀποδείξάμενος· ἣν γὰρ ἀγωνιστῆς μὲν πολέμων
 σφόδρ' ἄλκιμος, στρατηγῆσαι δ' οὐχ ἱκανός· ὑπὸ κόπου 15
 τε καὶ πλήθους τραυμάτων καταπονηθεὶς ἀποθνήσκει.
 τῶν δ' ἄλλων Οὐολούσκων, ἐπειδὴ ὁ χάραξ ἡλίσκετο,
 οἱ μὲν ἀγωνιζόμενοι κατεκόπησαν, οἱ δὲ τὰ ὄπλα φέ-
 ψαντες πρὸς ἱκεσίας τῶν κεκρατηκότων ἐτράποντο,
 ὀλίγοι δὲ τινες ἐπὶ τὰ οἰκεῖα φεύγοντες ἀπεσώθησαν. 20
 ἀφικομένων δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἀγγέλων, οὓς ἀπέστει- 9
 λαν οἱ ὑπατοί, μεγίστη χαρὰ τὸν δῆμον κατέσχε, καὶ
 αὐτίκα τοῖς μὲν θεοῖς χαριστηρίους ἐψηφίσαντο θυσίας,
 τοῖς δ' ὑπάτοις τὴν τῶν θριάμβων τιμὴν προσέθεσαν.
 οὐ μέντοι τὴν αὐτὴν γ' ἀμφοτέροις· ἀλλὰ Σικκίῳ μὲν, 25
 ἐπειδὴ φόβου μείζονος ἡλευθερωκέναι ἐδόκει τὴν πόλιν

1 ἐν add. Stephanus
 p. 168 8 ἀναστ(εί)λας B
 quattuor litterae erasae B
 ABb

4 καταπονουμένων c. Cobet Obs.
 20 post ἐσώθησαν tres vel
 24 προσέθεσαν Ba προσέθεσαν

τὸν Οὐολούσκων ὑβριστὴν καθελὼν στρατὸν καὶ τὸν
 ἡγεμόνα αὐτῶν ἀποκτείνας τὴν μείζονα πομπὴν ἐψη-
 φίσαντο· καὶ εἰσῆλασεν ὁ ἀνὴρ ἔργων τὰ λάφυρα καὶ
 τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὴν συναγωνισαμένην δύναιμι
 5 ἄρματι παρεμβεβηκὼς χρυσοχαλίνων ἵππων τὴν βασι-
 λικὴν ἡμφιεσμένος ἐσθῆτα, ὥς περὶ τοὺς μείζοντας
 10 θριάμβους νόμος. Ἀκυλλῶ δὲ τὸν ἐλάττονα θριάμβον¹⁶⁷⁰
 ἀπέδωκεν, ὃν αὐτοὶ καλοῦσιν οὐαστὴν· δεδήλωται δέ
 μοι διὰ τῶν προτέρων, ἣν ἔχει διαφορὰν οὗτος πρὸς
 10 τὸν μείζονα· καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἀνὴρ πεζὸς τὰ λοιπὰ τῆς
 πομπῆς ἐπαγόμενος. καὶ τὸ ἔτος τοῦτο ἐτελεύτα.

LXVIII. Οἱ δὲ παρὰ τούτων τὴν ὑπατείαν παρα-
 λαβόντες Πόπλιος Οὐεργίνιος καὶ Σπόριος Κάσσιος
 τρίτον τότε ἀποδειχθεὶς ὑπατος, τὰς τε πολιτικὰς καὶ
 15 τὰς συμμαχικὰς ἀναλαβόντες δυνάμεις ἐξῆγον εἰς τὴν
 ὑπαιθρον, Οὐεργίνιος μὲν ἐπὶ τὰς Αἰκανῶν πόλεις,
 Κάσσιος δ' ἐπὶ τὰς Ἑρνίκων τε καὶ Οὐολούσκων,
 κλήρω διαλαχόντες τὰς ἐξόδους. Αἰκανοὶ μὲν οὖν ὄχυν-¹⁶⁷¹
 ῶσαντες τὰς πόλεις καὶ τὰ πλείστον ἔξια ἐκ τῶν
 20 ἀργῶν ἀνασκευασάμενοι τὴν τε γῆν περιεώρων δηου-
 μένην καὶ τὰς αὐλὰς ἐμπιμπράμενας, ὥστε κατὰ πολ-
 λὴν εὐπέτειαν ὁ Οὐεργίνιος ὅσῃν ἐδύνατο πλείστην
 αὐτῶν γῆν κείρας τε καὶ λαβησάμενος, ἐπειδὴ οὐδεὶς
 ὑπὲρ αὐτῆς ἐξῆει μαχόμενος ἀπῆγε τὴν στρατιάν.
 2 Οὐολοῦσκοι δὲ καὶ Ἑρνικες, ἐφ' οὓς ὁ Κάσσιος ἐστρά-
 25 τευσε, γνώμην μὲν ἐποιήσαντο δηουμένης τῆς χώρας

1 τ(ὸν) B 6 ὥσπερ τοὺς O ὥς περὶ τοὺς Reiske 8
 εὐάστην A ὡάν R οὐαστὴν Casaubonus cf. V 47, 2 | δὲ om. B
 9 πρότερον B 13 Πόπλιος] Πρόκλος c. Sigonius 14 τὸ
 τρίτον c. Reiske 24 μαχόμενος O praeter B

περιορᾶν καὶ συνέφυγον εἰς τὰς πόλεις· οὐ μὴν ξμει-
 νάν γ' ἐν τοῖς ἐγνωσμένοις χώρας τ' ἀγαθῆς κειρο-
 μένης, ἣν οὐ ῥαδίως ἀνακτῆσεσθαι ἐτι ἥλπισαν, οἰκτῶ
 ὑπαχθέντες, καὶ τοῖς ἐρύμασιν οὐ σφόδρα ἐχυροῖς 5
 οὔσιν, εἰς ἃ κατεπεφύγεσαν, ἀπιστοῦντες, ἀλλὰ πρέ-
 σβεις ἀπέστειλαν πρὸς τὸν ὑπατον ὑπὲρ καταλύσεως
 1672 τοῦ πολέμου δεησομένους· Οὐολοῦσκοι μὲν πρότεροι,
 καὶ θᾶπτον οὗτοι τῆς εἰρήνης ἔτυχον ἀργύριον τε δόν-
 τες, ὅσον αὐτοῖς ὁ ὑπατος ἔταξε, καὶ τᾶλλα, ὅσων ἔδει
 τῇ στρατιᾷ, πάντα ὑπηρετήσαντες· καὶ οὗτοι μὲν ὑπή- 10
 κοοι Ῥωμαίοις ἔσεσθαι ὠμολόγησαν οὐθενὸς ἐτι μετα-
 ποιούμενοι τῶν ἴσων. Ἑρνικες δ' ὕστεροι, ἐπειδὴ με- 3
 μονωμένους ἑαυτοὺς εἶδον, ὑπὲρ εἰρήνης τε καὶ φιλίας
 διελέγοντο πρὸς τὸν ὑπατον. ὁ δὲ Κάσσιος πολλὴν
 κατηγορίαν πρὸς τοὺς πρέσβεις κατ' αὐτῶν διαθέμενος 15
 πρῶτον ἔφη δεῖν αὐτοὺς τὰ τῶν κεκρατημένων τε καὶ
 ὑπηκόων ποιήσαντας, τότε διαλέγεσθαι περὶ φιλίας·
 τῶν δὲ πρεσβευτῶν <εἰπόντων> ποιῆσειν τὰ δυνατὰ
 καὶ μέτρια ἐκέλευσεν αὐτοῖς ἀργύριον τε, ὃ κατ' ἄνδρα 20
 τοῖς στρατιώταις εἰς ὀψωνιασμόν ἕθος ἦν <ἔξ> μηνῶν 20
 δίδοσθαι καὶ διὰ μηνὸς τροφὰς ἀποφέρειν. ἕως δ' 4

1 περιορᾶν O ὑπερορᾶν c. Kiessling cf. Cobet Obs. p. 13 |
 τὴν πόλιν O τὰς πόλεις c. Portus 3 ἀνακτῆσασθαι O corr.
 Sylburg ἀναλήψεσθαι dubitanter c. Kiessling 5 καταπεφεύ-
 γασιν O κατ(α)πεφεύγασιν(ν) B corr. Sylburg | πρεσβείας O
 πρέσβεις Cobet Obs. p. 168 7 δεησόμενοι O δεησόμενοι . B
 δεησομένας supra script. C δεησομένους Cobet l. l. 16 πρῶ-
 τον] πρότερον c. Kiessling 18 πρεσβευτῶν χάριν ποιήσιν A
 πρ. ποιήσιν R εἰπόντων add. Cobet Obs. p. 168 19 μέ-
 τρια ἐκέλευσεν ABC μ. λεγόντων ἐκέλευσεν R 20 ἔξ add.
 Sylburg 21 διὰ μηνὸς O διμήνου c. Kiessling coll. IX 36, 2;
 59, 4 | τέως BAC

ἂν ταυτ' εὐπορήσωσι, τάξας τινὰ χρόνον ἡμερῶν ἀνο-16
 χὰς αὐτοῖς ἐδίδου τοῦ πολέμου. ὑπηρετησάντων δ'
 αὐτοῖς ἅπαντα τῶν Ἑρνίκων διὰ τάχους καὶ μετὰ προ-
 θυμίας, καὶ τοὺς περὶ τῆς φιλίας διαλεξιμένους ἀπο-
 5 στείλάντων αὐτοῖς, ἐπαινέσας αὐτοὺς ὁ Κάσσιος ἀν-
 ἐπεμψεν ἐπὶ τὴν βουλὴν. τοῖς δ' ἐκ τοῦ συνεδρίου
 πολλὰ βουλευσαμένοις ἔδοξε δέχεσθαι μὲν τοὺς ἄν-
 δρας εἰς φιλίαν, ἐφ' οἷς δὲ γενήσονται δικαίοις αἱ
 πρὸς αὐτοὺς συνθῆκαι, Κάσσιον τὸν ὑπατον γινῶναι
 10 τε καὶ στήσαι, ὃ τι δ' ἂν ἐκείνῳ δόξῃ, τοῦτ' εἶναι
 σφίσι κύριον.

LXVIII. Ταῦτα τῆς βουλῆς ψηφισαμένης ἀνα-
 στρέψας εἰς τὴν πόλιν ὁ Κάσσιος θρίαμβον κατάργειν
 ἡξίου δευτέρον ὥς τὰ μέγιστα τῶν ἐθνῶν κεχειρω-
 15 μένος, χάριτι μᾶλλον ἀρπάξων τὸ τίμιον ἢ τῷ δικαίῳ 16
 λαμβάνων, ὃς οὔτε πόλεις κατὰ κράτος ἐλὼν ἐκ τει-
 χομαχίας, οὔτ' ἐν ὑπαίθρῳ μάχῃ στρατιᾶν πολεμίων
 τρεψάμενος αἰχμάλωτα καὶ σκύλα, οἷς κοσμεῖται θρι-
 αμβος, ἔμελλε κατάργειν. τοιγάρτοι δόξαν αὐθαδείας
 20 καὶ τοῦ μηδὲν ἔτι τῶν ὁμοίων τοῖς ἄλλοις φρονεῖν
 2 τοῦτο τὸ ἔργον αὐτῷ πρῶτον [φθόνον] ἤνεγκε. δια-
 πραξάμενος δὲ τὸν θρίαμβον αὐτῷ δοθῆναι τὰς πρὸς
 Ἑρνίκας ἐξήνεγκεν ὁμολογίας· αὗται δ' ἦσαν ἀντί-
 γραφοὶ τῶν πρὸς Λατίνους γενομένων, ἐφ' αἷς πάννυ
 25 ἤχθοντο οἱ πρεσβύτατοί τε καὶ τιμιώτατοι καὶ δι'
 ὑποψίας αὐτὸν ἐλάβανον οὐκ ἀξιοῦντες τῆς ἰσῆς τι-

1 εὐπορήσωσι O in B ante ε rasura 2—3 litterarum συμ-
 πορίσωσι c. Kiessling πορίσωσι Prou 2 τοῦ supra lin. B 4
 τῆς add. B 10 στήσαι] καταστήσασθαι c. Reiske 21 τὸ
 add. B | πρῶτον φθόνον O πρῶτον φθόνον B φθόνον del.
 Kiessling

μῆς τοῖς συγγενέσι Λατίνοις τοὺς ἄλλοεθνεῖς Ἑρυνικας
 τυγχάνειν, οὐδὲ τοῖς πολλὰ εὐνοίας ἔργα ἐπιδειξαμένοις
 τοὺς μὴδ' ὀτιοῦν ἀγαθὸν δεδρακότας τῶν αὐτῶν φι-
 λανθρωπῶπων μετέχειν, τῇ τε ὑπεροψίᾳ τοῦ ἀνδρὸς ἀχθό-
 μενοι, ὃς ὑπὸ τῆς βουλῆς τιμηθεὶς οὐκ ἀντετίμησεν 5
 7 αὐτήν τοῖς ἴσοις, οὐδὲ μετὰ κοινῆς γνώμης τῶν συν-
 ἔδρων, ἀλλ' ὥς αὐτῷ ἐδόκει γράψας ἐξήνεγκε τὰς ὁμο-
 λογίας. ἦν τ' ἄρα τὸ ἐν πολλοῖς εὐτυχεῖν σφαλερὸν 3
 ἀνθρώπῳ χρῆμα καὶ ἀσύμφορον· ἀνχήματός τε γὰρ
 ἀνοήτου πολλοῖς αἴτιον γενόμενον λανθάνει καὶ ἐπι- 10
 θυμιῶν ἀρχηγὸν ἐκβαίνουσιν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν·
 ὃ καὶ τῷ ἀνδρὶ ἐκείνῳ συνέβη. τρισὶ γὰρ ὑπατεῖαις
 καὶ δυσὶ θριάμβοις μόνος τῶν τότε ἀνθρώπων ὑπὸ
 τῆς πόλεως τετιμημένος σεμνότερον ἑαυτὸν ἤγε καὶ
 μοναρχικῆς ἐξουσίας ἐλάμβανε πόθον· ἐνθυμούμενος 15
 δ' ὅτι τοῖς βασιλείαις ἢ τυραννίδος ἐφιεμένοις ῥάστη
 τε καὶ ἀσφαλεστάτῃ πασῶν ἐστὶν ὁδὸς ἡ τὸ πλῆθος
 εὐεργεσίαις τισὶν ὑπαγομένη καὶ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ
 διδόντος τὰ κοινὰ σιτεῖσθαι ἐθίζουσα, ταύτην ἐτράπετο·
 876 καὶ αὐτίκα οὐθενὲν προειπών· ἦν γὰρ τις χώρα δη- 20
 μοσία πολλὴ παρημελημένη τε καὶ ὑπὸ τῶν εὐπορω-
 τάτων κατεχομένη, ταύτην ἔγνω τῷ δῆμῳ διανέμειν.
 καὶ εἰ μὲν ἄχρι τοῦδ' ἐλθὼν ἠρκέσθη, τάχ' ἂν αὐτῷ 4
 κατὰ νοῦν τὸ ἔργον ἐχώρησε· νῦν δὲ πλειόνων ὀρεγό-
 μενος στάσιν οὐ μικρὰν ἤγειρεν, ἐξ ἧς οὐκ εὐτυχὲς τὸ 25
 τέλος αὐτῷ συνέβη. Λατίνους τε γὰρ ἡξίου τῇ κατα-
 γραφῇ τῆς χώρας συμπεριλαμβάνειν καὶ τοὺς νεωστὶ

4 τῆς τε ὑπεροψίας O τῇ τε ὑπεροψίᾳ Cb et Reiske 5
 δς] ὡς B 11 ἀρχῇ ὅν c. Cobet Obs. p. 169

προσληφθέντας εἰς τὴν πολιτείαν Ἑρνίκας οἰκεία ἑαυτῷ
 παρασκευάσας τὰ ἔθνη.

LXX. Ταῦτα διανοηθεὶς τῇ μετὰ τὸν θρίαμβον
 ἡμέρᾳ συνεκάλεσε τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν· καὶ παρ-
 5 ἐλθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, ὥς ἔθος ἐστὶ ποιεῖν τοῖς τεθρι-
 αμβευκόσι, πρῶτον μὲν ἀπέδωκε τὸν ὑπὲρ τῶν πρα-
 2 χθέντων αὐτῷ λόγον, οὗ κεφάλαια ἦν ταῦτα· ὅτι τῆς
 μὲν πρώτης ὑπατείας τυχὼν τὸ Σαβίνων ἔθνος ἀντι-16
 ποιούμενον τῆς ἡγεμονίας μάχῃ νικήσας ὑπήκοον ἡνάγ-
 10 κασε Ῥωμαίοις γενέσθαι· ἀποδειχθεὶς δὲ τὸ δεύτερον
 ὑπατος τὴν ἐμφύλιον ἔπαυσε τῆς πόλεως στάσιν καὶ
 κατήγαγε τὸν δῆμον εἰς τὴν πατρίδα, Λατίνους δὲ
 συγγενεῖς μὲν ὄντας τῆς Ῥωμαίων πόλεως, αἰὶ δὲ τῆς
 ἡγεμονίας καὶ τῆς δόξης αὐτῇ φθονοῦντας, εἰς φιλό-
 15 τητα συνήγαγε τῆς ἰσοπολιτείας μεταδούς, ὥστε μηκέτι
 3 ἀντίπαλον, ἀλλὰ πατρίδα τὴν Ῥώμην νομίζειν. τρίτον
 δὲ καταστάς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν Οὐολούσκους τ'
 ἡνάγκασε φίλους ἀντὶ πολεμίων γενέσθαι καὶ τὸ Ἑρνί-
 κων ἔθνος μέγα τε καὶ ἄλκιμον καὶ πλησίον σφῶν
 20 κείμενον βλάπτειν τε καὶ ὠφελεῖν τὰ μέγιστα ἰκανώ-
 4 τατον ἐκούσιον ὑπηγάγετο. ταῦτά τε δὴ καὶ τὰ ὅμοια
 τούτοις διεξελθὼν ἤξιον τὸν δῆμον ἑαυτῷ προσέχειν
 τὸν νοῦν, ὥς παρὰ πάντας τοὺς ἄλλους πρόνοιαν
 ἔχοντι τοῦ κοινοῦ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν ἔξοντι χρόνον.

2 * post ἔθνη a Sylburgio βουλόμενος desideratur, quod
 Cmg addit; ab οἰκεία voce Reiskius novum caput exorsus est;
 συμπεριλαμβάνων c. Sintenis Em. Dion. III 13; Ἑρνίκας καὶ
 οὕτως οἰκεία c. Cobet Obs. p. 169; ego et caput antiquum re-
 stitui et v. 2 pro παρασκευάσαι, quod O praebent, παρασκευάσας
 in verba recepi 3 ταῦτα δὴ διανοηθεὶς Cobet l. l. 6
 ἀποδέδωκε O ἀπέδωκε Sintenis Em. Dion. III 11 13 μὲν add.
 B 16 τὸ τρίτον c. Cobet Obs. p. 169

τελευτῶν δὲ τοῦ λόγου τοσαῦτ' ἔφη καὶ τηλικαῦτ'
 ἀγαθὰ ποιήσῃν τὸν δῆμον, ὥστε πάντας ὑπερβαλέσθαι
 1878 τοὺς ἐπαινουμένους ἐπὶ τῷ φιλεῖν καὶ σώζειν τὸ
 δημοτικόν· καὶ ταῦτ' ἔφη ποιήσῃν οὐκ εἰς μακράν.
 διαλύσας δὲ τὴν ἐκκλησίαν καὶ χρόνον οὐδὲ ἀκαριαῖον 5
 διαλιπὼν τῇ κατόπιν ἡμέρᾳ συνεκάλει τὴν βουλὴν εἰς
 τὸ συνέδριον ὁρθὴν καὶ περίφορον οὐσαν ἐπὶ τοῖς
 ῥηθείσιν ὑπ' αὐτοῦ λόγοις· καὶ πρὶν ἑτέρου τινὸς
 ἄρξασθαι λόγου τὴν ἀπόρρητον ἐν τῷ δήμῳ φυλα-
 χθεῖσαν γνώμην εἰς μέσον ἔφερεν, ἄξιῶν τοὺς βουλευ- 10
 τὰς, ἐπειδὴ πολλὰ ὁ δῆμος τῇ πόλει χρήσιμος γέγονε
 τὰ μὲν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τὰ δ' εἰς τὸ ἐτέρων ἔρχειν
 συλλαβόμενος, πρόνοιαν αὐτοῦ ποιήσασθαι, τὴν τε χώ-
 ραν αὐτῷ νεύμαντας, ὅση πολέμῳ κρατηθεῖσα λόγῳ
 μὲν ἦν δημοσία, ἐργῳ δὲ τῶν ἀναιδεστάτων τε καὶ 15
 σὺν οὐδενὶ δικαίῳ κατεσχηκότων πατρικίων, καὶ τῆς
 ὑπὸ Γέλωνος τοῦ Σικελίας τυράννου πεμφθείσης σφίσι
 δωρεᾶς σιτικῆς, ἣν προῖκα δέον ἅπαντας διανείμασθαι
 τοὺς πολίτας ὠνητὴν ἐλάμβανον οἱ πένητες, ἀποδο-
 θῆναι τὰς τιμὰς τοῖς ὠνησαμένοις ἐξ ὧν εἶχε τὸ κοι- 20
 νὸν χρημάτων.

LXXI. Εὐθὺς μὲν οὖν ἔτι λέγοντος αὐτοῦ θό-
 1879 ρυβος ἦν πολὺς, ἀχθομένων ἀπάντων καὶ οὐχ ὑπομε-
 νόντων τὸν λόγον. ἐπειδὴ δ' ἐπαύσατο ὁ τε συνύπατος
 αὐτοῦ Οὐεργίνιος πολλὴν ἐποίησατο κατηγορίαν ὡς 25
 στάσιν εἰσάγοντος, καὶ τῶν ἄλλων βουλευτῶν οἱ προ-
 σβύτατοί τε καὶ τιμώτατοι, μάλιστα δ' Ἀππίος Κλαύ-
 διος· καὶ μέγχι πολλῆς ὥρας ἡγριωμένοι τε καὶ τὰ

2 ὥστε ἅπαντας O correxi 14 πολεμίῳ A 18 πάντας
 O ἅπαντας Kiessling

αἰσχιστα κατ' ἀλλήλων ὀνειδῆ λέγοντες οὗτοι διετέλε-
 2 σαν. ταῖς δὲ κατόπιν ἡμέραις ὁ μὲν Κάσσιος ἐκκλη-
 σίας συνεχῆς ποιούμενος ἐξεδημαγῶγει τὸ πλῆθος, καὶ
 τοὺς ὑπὲρ τῆς κληρουχίας λόγους εἰσέφερε, καὶ πολλὸς
 5 ἦν ἐν ταῖς κατηγορίαις τῶν ἀντιπραττόντων. ὁ δ'
 Οὐεργίνιος τὴν βουλὴν ὁσημέραι συνάγων μετὰ κοινῆς
 γνώμης τῶν πατρικίων ἀντιπαρεσκευάζετο φυλακᾶς τε
 3 καὶ κωλύσεις νομίμους. καὶ ἦν στίφος ἐκατέρω τῶν
 παρακολουθούντων τε καὶ φυλακῇ τῷ σώματι παρ-
 10 εχόντων πολὺ· τὸ μὲν ἄπορον καὶ ὑπαρὸν καὶ πάντα
 τολμᾶν πρόχειρον ὑπὸ τῷ Κασσίῳ τεταγμένον, τὸ δ' 1680
 εὐγενέστατόν τε καὶ καθαρώτατον ὑπὸ τῷ Οὐεργινίῳ.
 4 τέως μὲν οὖν τὸ χεῖρον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπεκράτει
 μακροῦ θατέρου προὔχον, ἔπειτα ἰσόρροπον ἐγένετο
 15 προσνειμάντων ἑαυτοὺς τῶν δημάρχων τῇ κρείττονι
 μοίρᾳ· τάχα μὲν καὶ διὰ τὸ μὴ δοκεῖν ἄμεινον εἶναι
 τῇ πόλει δεκασμοῖς τ' ἀργυρίου καὶ διανομαῖς τῶν
 δημοσίων διαφθειρόμενον τὸ πλῆθος ἀργὸν καὶ πο-
 νηρὸν εἶναι, τάχα δὲ καὶ διὰ τὸν φόβον, ὅτι τῆς
 20 φιλανθρωπίας ταύτης οὐκ αὐτοὶ ἤρξαν οἱ τοῦ δήμου
 προεστηκότες, ἀλλ' ἕτερος· οὐδὲν δὲ κωλύει <καὶ> διὰ
 τοῦτο τὸ δέος, ὃ πρὸς τὴν αὕξησιν τοῦ ἀνδρός ἐλάμ-
 5 βανον μείζονα γενομένην ἢ τῇ πόλει συνέφερεν. ἀν-
 τέλεγον οὖν ἤδη κατὰ κράτος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις οὗτοι

1 ἔσχατα O αἰσχιστα c. Sylburg, def. Grasberger Philo-
 logus 28 (1869) p. 553 6 συναγωγῶν ACa συνάγων BCb 8
 ἐκατέρων B 12 Οὐεργινίῳ τιθεμένον O praeter B 14
 προέχον O 15 <τῶν δημάρχων τῇ κρείττονι> Bb 16 καὶ
 del. Cobet Obs. p. 169 | μηδὲ ἐκείνο· ἄμεινον AC μηδ' ἐκείνοις
 δοκεῖν ἄμεινον c. Reiske 21 καὶ add. Reiske 22 τοῦτο
 del. idem | λαμβάνον BCa 23 γενέσθαι A γινόμενην B γενο-
 μένην Kiessling | ἀντέλεγον μὲν οὖν c. Garner Obs. p. 39

πρὸς τοὺς εἰσφερομένους ὑπὸ τοῦ Κασσίου νόμους
 διδάσκοντες τὸν δῆμον, ὥς οὐκ εἴη δίκαιον, ἂ διὰ πολ-
 381 λῶν ἐκτῆσατο πολέμων, ταῦτα μὴ Ῥωμαίους νείμασθαι
 μόνους, ἀλλὰ καὶ Λατίνους αὐτοῖς ἰσομοιεῖν τοὺς μὴ
 παραγενομένους τοῖς πολέμοις, καὶ τοὺς νεωστὶ προσ- 5
 ελθόντας πρὸς τὴν φιλίαν Ἑρνικας, οἷς ἀγαπητὸν ἦν
 πολέμῳ προσαχθεῖσι τὸ μὴ τὴν ἑαυτῶν ἀφαιρεθῆναι
 χώραν. ὁ δὲ δῆμος ἀκούων τοτὲ μὲν τοῖς τῶν δημ- 6
 ἀρχων προσετίθετο λόγοις ἐνθυμούμενος, ὅτι μικρόν
 τι καὶ οὐκ ἄξιον ἔσται λόγου τὸ ἐκ τῆς δημοσίας γῆς 10
 ἐσόμενον ἐκάστω λάχος, εἰ μεθ' Ἑρνίκων τε καὶ Λατί-
 νων αὐτὴν νεμήσονται, τοτὲ δ' ὑπὸ τοῦ Κασσίου με-
 τεπείθετο δημαγωγοῦντος, ὥς προδιδόντων αὐτοὺς τοῖς
 πατρικίοις τῶν δημάρχων καὶ πρόφασιν ποιουμένων
 τῆς κωλύσεως εὐπρεπῆ τὴν Ἑρνίκων τε καὶ Λατίνων 15
 682 ἰσομοιρίαν, ἣν αὐτὸς ἔφη νόμῳ περιλαβεῖν ἰσχύος τῶν
 πενήτων ἔνεκα καὶ εἴ τις ἀφαιρεῖσθαι ποτε αὐτοὺς
 ἀξιώσας τὰ δοθέντα κωλύσαι, κρεῖττον ἡγούμενος εἶναι
 καὶ ἀσφαλέστερον τοῖς πολλοῖς μικρὰ λαβοῦσιν ὁμοίως
 ἔχειν ἢ πολλὰ ἐλπίσασιν ἀπάντων ἀποτυχεῖν. 20

LXXII. Τούτοις δὴ τοῖς λόγοις τοῦ Κασσίου θα-
 μινὰ μεταπείδοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὸν ὄχλον παρ-
 ελθὼν εἰς τῶν δημάρχων, Γάτος Ῥαβολήμιος, ἀνὴρ οὐκ
 ἄφρων, τὴν τε διχοστασίαν τῶν ὑπάτων ὑπέσχετο παύ-
 σειν οὐκ εἰς μακρόν, καὶ τῷ δήμῳ ποιήσειν φανερόν, 25
 ὃ τι χρὴ ποιεῖν. ἐπισημασίας δὲ γενομένης αὐτῷ με-
 γάλῃς καὶ μετὰ τοῦτο σιωπῆς· Οὐχὶ ταῦτ', εἶπεν, ὧ

3 πολέμων] πόνων c. Cobet Obs. p. 169 4 αὐτοῖς] αὐ-
 τῶν c. Portus 16 συμπεριλαβεῖν c. Kiessling 18 κωλύσεως
 Ba κωλύσαι ABb 19 ὁμοίως] ὅμως vel βεβαίως c. Reiske

Κάσσιε, καὶ σὺ Οὐεργίνιε, τὰ κεφάλαιά ἐστι τοῦ νόμου; 168
 ἔν μέν, εἰ χρη τὴν δημοσίαν γῆν κατ' ἄνδρα διανεμη-
 θῆναι, ἕτερον δ', εἰ χρη καὶ Λατίνους καὶ Ἑρνίκας
 2 μέρος αὐτῆς λαβόντας <ἔχειν>; ὁμολογησάντων δ' αὐ-
 5 τῶν· Εἶεν δὴ· σὺ μὲν, εἶπεν, ὦ Κάσσιε, ἀμφοτέρω
 ταῦτ' ἐπιψηφίζειν ἀξιοῖς τὸν δῆμον, σὺ δὲ δὴ πρὸς
 θεῶν, ὦ Οὐεργίνιε, λῆξον ἡμῖν, πότρω θάτερον ἀκυ-
 ροῖς τῆς Κασσίου γνώμης μέρος τὸ κατὰ τοὺς συμ-
 μάχους οὐκ οἰόμενος δεῖν ἰσομοίρους ἡμῖν Ἑρνίκας τε
 10 καὶ Λατίνους ποιεῖν, ἢ καὶ θάτερον <μόνον> ἀκυροῖς
 ἀξίων οὐδὲ ἡμῖν αὐτοῖς διανέμειν τὰ κοινά; ταυτὶ γὰρ
 3 ἀποκρίναί μοι μηθὲν ἀποκρυψάμενος. εἰπόντος δὲ τοῦ
 Οὐεργίνιου τῇ Λατίνων τε καὶ Ἑρνίκων ἀντιλέγειν
 ἰσομοιρίᾳ, τὸ δὲ κατὰ τοὺς πολίτας, εἰ πᾶσι δόξειε,
 15 διανέμεσθαι συγχωρεῖν, ἐπιστρέψας ὁ δῆμαρχος εἰς τὸν
 ὄχλον εἶπεν· Ἐπεὶ τοίνυν τὸ μὲν ἕτερον τῆς γνώμης
 μέρος ἀμφοτέροις τοῖς ὑπάτοις συνδοκεῖ, τὸ δ' ἕτερον
 ἀντιλέγεται πρὸς θάτερον, ἰσότιμοι δ' ἀμφοτέροι, καὶ
 οὐχ οἷόν τε βιάσασθαι θάτερον τὸν ἕτερον, ὃ μὲν δί-
 20 δοται παρ' ἀμφοτέρων, ἤδη λάβωμεν, ὑπὲρ οὗ δ' ἀμ-
 4 φισβητοῦσιν, ἀναβαλόμεθα. ἐπισημῆναντος δὲ τοῦ
 πλήθους ὥς τὰ κράτιστα ὑποθεμένῳ καὶ καταλύειν ἐκ
 τοῦ νόμου τὸ ποιοῦν διχοστασίαν μέρος ἀξιοῦντος,
 ἀπορῶν, ὃ τι χρη πράττειν, ὁ Κάσσιος καὶ οὗτ' ἀνα- 168
 25 θέσθαι τὴν γνώμην προαιρούμενος οὔτε μένειν ἐπ'
 αὐτῆς ἀντιπραττόντων τῶν δημάρχων δυνάμενος, τότε

4 λαβόντας O λαβεῖν vel λαβόντας ἔχειν c. Sylburg 10
 μόνον add. Reiske | ἀκυροῖς del. Garrer Obs. p. 76 11 δια-
 νέμεσθαι c. Reiske 14 δόξει νέμεσθαι B 21 ἀναβαλλώ-
 μεθα ABa | ἐπισημηναμένον c. Cobet Obs. p. 170, sed cf.
 VIII 9, 1

μὲν διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν, ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις ἀρ-
ρωστίαν σκηπτόμενος οὐκέτι κατέβαινεν εἰς τὴν ἀγο-
ράν, ἀλλ' ὑπομένων ἔνδον ἐπραγματεύετο βία καὶ χει-
ροκρασία κυρῶσαι τὸν νόμον· καὶ μετεπέμπετο Λατίνων
τε καὶ Ἑρνίκων ὅσους ἐδύνατο πλείστον ἐπὶ τὴν ψη- 5
φοφορίαν. οἱ δὲ συνήεσαν ἄθροοι, καὶ δι' ὀλίγου 5
μεστὴ ξένων ἦν ἡ πόλις. ταῦτα μαθὼν ὁ Οὐεργίνιος
κηρύττειν ἐκέλευσε κατὰ τοὺς στενωποὺς ἀπιέναι τοὺς
μὴ κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει, χρόνον ὀρίσας οὐ πολύν.
ὁ δὲ Κάσσιος τάναντία ἐκέλευσε κηρύττειν παραμένειν 10
τοὺς μετέχοντας τῆς ἰσοπολιτείας, ἕως ἂν ἐπικυρωθῇ
ὁ νόμος.

LXXIII. Ὡς δ' οὐδὲν ἐγίνετο πέρας, δείσαντες οἱ
πατρίκιοι, μὴ ψήφων θ' ἀρπαγαὶ καὶ χειρῶν ἐπιβολαὶ
γένηνται καὶ ἄλλα, ὅσα φιλεῖ βίαια συμβαίνειν ἐν ταῖς 15
1685στασιαζούσαις ἐκκλησίαις εἰσφερομένου τοῦ νόμου, συν-
ῆλθον εἰς τὸ συνέδριον ὥς ὑπὲρ ἀπάντων ἄπαξ βου-
λευσόμενοι. Ἄππιος μὲν οὖν πρῶτος ἐρωτηθεὶς γνώμην
οὐκ εἶα συγχωρεῖν τῷ δήμῳ τὴν διανομὴν διδάσκων, 2
ὥς χαλεπὸς ἔσται καὶ ἀλυσιτελὴς σύνοικος ὄχλος ἀργὸς 20
ἐθισθεὶς τὰ δημόσια λιχνεύειν, καὶ οὐθὲν ἑάσει ποτὲ
τῶν κοινῶν οὔτε κτημάτων οὔτε χρημάτων ἔτι κοινὸν
μένειν· αἰσχύνῃς τ' ἄξιον πρᾶγμα εἶναι λέγων, εἰ
Κασσίου κατηγοροῦντες ὥς πονηρὰ καὶ ἀσύμφορα πολι-
τευόμενον καὶ τὸν δῆμον διαφθείροντος, ἔπειτ' αὐτοὶ 25
κοινῇ γνώμῃ ταῦτ' ἐπικυρώσουσιν ὥς δίκαια καὶ συμ-
φέροντα· ἐνθυμείσθαι τ' αὐτοὺς ἀξίων, ὥς οὐδ' ἡ
χάρις ἡ παρὰ τῶν πενήτων, εἰ τὰ κοινὰ διανεμῶντο

7 ἦν supra lin. script. Bb | ὁ om. B 8 ἀπειναι Ba 11
τέως Ba

τοῖς συγχωρήσασι καὶ ἐπιψηφισαμένοις, ὑπάρξει, ἀλλ'
ἐνὶ τῷ προθέντι τὴν γνώμην Κασσίῳ καὶ δόξαντι
3 ἡναγκαλέναι τὴν βουλὴν ἄκουσαν ἐπικυρώσαι. προει-
πὼν δὴ ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ἕτερα τελευτῶν
5 τάδε συνεβούλευσεν· ἄνδρας ἐκ τῶν ἐντιμοτάτων βου-
λευτῶν ἐλέσθαι <δέκα>, οὔτινες ἐπελθόντες τὴν δημο-168
σίαν γῆν ἀφοριούσι, καὶ εἴ τινα ἐξ αὐτῆς κλέπτοντες
ἢ βιαζόμενοι τινες ἰδιῶται κατανέμουνσιν ἢ ἐπεργά-
ζονται διαγνόντες ἀποδώσουσι τῷ δημοσίῳ. τὴν δ'
10 ὀρισθεῖσαν ὑπ' ἐκείνων γῆν διαιρεθεῖσαν εἰς κλήρους
ὅσους δὴ τινας καὶ στήλαις εὐκόσμοις διαγραφείσαν
τὴν μὲν ἀπεμποληθῆναι παρήνει καὶ μάλιστα περὶ ἧς
ἀμφιλόγον τι πρὸς ἰδιώτας ἦν, ὥστε τοῖς ὠνησαμένοις
<μὴ> εἶναι πρὸς τοὺς ἀντιποιησομένους ὑπὲρ αὐτῶν
15 κρίσεις, τὴν δὲ πενταετὴ μισθοῦν χρόνον· τὸ δὲ προσ-
ιδὸν ἐκ τῶν μισθώσεων ἀργύριον εἰς τοὺς ὀψωνια-
σμοὺς τῶν στρατευομένων ἀναλοῦσθαι καὶ εἰς τὰς
4 μισθώσεις ὧν οἱ πόλεμοι χορηγῶν δέονται· Νῦν μὲν
γάρ, ἔφησεν, ὁ φθόνος τῶν πενήτων ὁ πρὸς τοὺς πλου-
20 σίους, ὅσοι σφετερισάμενοι τὰ κοινὰ διακατέχουσι, δι-
καιός ἐστι· καὶ οὐθὲν θαυμαστόν, εἰ τὰ κοινὰ πάντας168
διανείμασθαι μᾶλλον ἀξιοῦσιν, ἢ τοὺς ἀναιδεστάτους
τε καὶ ὀλίγους κατέχειν· ἐὰν δ' ἀφισταμένους αὐτῆς

1 ὑπάρξει O corr. Sylburg 2 ἐπὶ O ἐνὶ Reiske 6
δέκα add. Cobet Nov. Lect. p. 795 et Obs. p. 170 12 ἀπ-
εμπολῆσαι c. Cobet Obs. p. 170 | παρήνει del. idem l. l. πα-
ρ<η>ν<ει> B 14 οὐκ εἶναι Reiske μὴ εἶναι Kayser Ann.
phil. 1868 p. 810 | ὑπὲρ αὐτῆς Reiske 15 κρίσ<εις> B τὴν
ὑπὲρ αὐτῶν κρίσιν A κρίσεις τὴν δὲ Gelenius | προσιδὸν Ba
προιδὸν ABb 19 * ἔφη O correxi 20 βίᾳ κατέχουσι c. Sin-
tenis Dion. Em. III 23 23 αὐτῆς] αὐτῶν c. Reudler Tiroc.
crit. p. 57, quod probat Schenkl Bursiani Litt. ann. brev. p. 49,
ipse autem post κατέχειν excidisse τὴν δημοσίαν γῆν conicit

δρῶσι τοὺς νῦν καρπουμένους καὶ τὰ κοινὰ ὄντως κοινὰ γινόμενα, παύσονται φθονοῦντες ἡμῖν, τὴν τ' ἐπιθυμίαν τῆς κατ' ἄνδρα διανομῆς τῶν ἀγρῶν ἐπανήσουσι μαθόντες, ὅτι λυσιτελεστέρα τῆς μικρᾶς ἐκάστω μερίδος ἢ κοινή μετὰ πάντων ἔσται κτήσις. διδά-⁵σκωμεν γὰρ αὐτούς, ἔλεγεν, ὅσον τὸ διάφορον, καὶ ὥς εἰς μὲν ἕκαστος τῶν πενήτων γῆδιον οὐ μέγα λαβὼν καὶ εἰ τύχοι γείτονας ὀχληροὺς ἔχων οὗτ' αὐτὸς ἱκανὸς ἔσται τοῦτο γεωργεῖν δι' ἀπορίαν, οὔτε τὸν μισθωσόμενον ὅτι μὴ <τὸν> γείτονα εὐρήσει· εἰ δὲ μεγάλοι 10 κληροὶ ποικίλας τε καὶ ἀξιολόγους ἔχοντες γεωργοῖς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ κοινοῦ μισθοῦντο, πολλὰς οἴσουσι προσόδους· καὶ ὅτι κρεῖττον αὐτοῖς ἔστιν, ὅταν ἐξίωσιν ἐπὶ τοὺς πολέμους ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου τὸν ἐπι- 15 σσιτισμὸν τε καὶ ὀψωνιασμὸν λαμβάνειν, ἢ ἐκ τῶν ἰδίων οἴκων εἰς τὸ ταμεῖον ἕκαστον <εἰσφέρειν> τεθλιμμένων ἔστιν ὅτε τῶν βίων καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τῷ συμπορίζειν τὸ ἀργύριον ἐπιβαρησομένων.

LXXIII. Ταύτην εἰσηγησαμένον τὴν γνώμην Ἀππίου καὶ σφόδρα δόξαντος εὐδοκιμεῖν δευτέρως ἐρωτη- 20 θείς Ἀύλος Σεμπρόνιος Ἀτρατίνος ἔλεξεν· Ἀππίον μὲν οὐ νῦν ἔχω πρῶτον ἐπαινεῖν, ὥς φρονήσαι τε ἱκανώτατον πρὸ πολλοῦ τὰ μέλλοντα καὶ γνώμας τὰς καλλίστας τε καὶ ὠφελιμωτάτας ἀποδεικνύμενον βέ-

5 διδάσκωμεν ABC διδάσκωμεν R 7 γῆδιον O corr. Cobet Obs. p. 170 8 ἔχον c. Sintenis Em. Dion. III 24 | ὅτε γὰρ O praeter B 10 τὸν add. Reiske 15 ὀψωνι- <ασμὸν> B 16 ἕκαστου O ἕκαστον c. Reiske εἰσφέρειν add. Sylburg 20 εὐδοκιμεῖν] εὐ λέγειν c. Cobet Obs. p. 170 22 οὖν Ba | οὐ νῦν ἐγὼ ἄρχομαι c. Reiske | φρονήσ(αι τε ἱκανώτατον πρὸ πολλοῦ) B

βαιὸν τε καὶ ἀμετακίνητον ἐν τοῖς κριθεῖσι καὶ οὔτε
 φόβῳ εἰκοντα οὔτε χάρισιν ὑποκατακλινόμενον. ἀεὶ
 γὰρ ἐπαινῶν αὐτὸν καὶ θαυμάζων διατελῶ τοῦ τε
 φρονίμου καὶ τῆς γενναιότητος, ἣν παρὰ τὰ δεινὰ ἔχει.
 5 γνῶμην τ' οὐχ ἑτέραν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ταύτην ἀπο-
 δείκνυμαι, μικρὰ ἔτι προσθεῖς αὐτῇ, ἃ μοι παραλιπεῖν
 2 Ἄππιος ἐδόκει. Ἑρνικας μὲν γὰρ καὶ Λατίνους, οἷς¹⁶⁸
 νεωστὶ δεδώκαμεν τὴν ἰσοπολιτείαν, οὐδ' αὐτὸς οἶμαι
 δεῖν κληρουχεῖν τὰ ἡμέτερα. οὐ γάρ, ἔξ οὗ προσῆλθον
 10 εἰς τὴν φιλίαν ἡμῖν, ταύτην τὴν γῆν κτησάμενοι ἔχο-
 μεν, ἀλλὰ παλαιότερον ἔτι τοῖς ἑαυτῶν κινδύνους
 οὐθενὸς ἄλλον προσωφελήσαντος ἀφελόμενοι τοὺς ἐχ-
 θρούς. ἀποκρινώμεθ' αὐτοῖς, ὅτι τὰς μὲν πρότερον
 ὑπαρχούσας ἡμῖν κτήσεις, ὅσας ἕκαστοι εἶχομεν, ὅτε
 15 τὴν φιλίαν συνετιθέμεθα, ἰδίας τε καὶ ἀναφαιρέτους
 ἐκάστοις δεῖ μένειν, ὅσων δ' ἂν, ἀφ' οὗ τὰς συνθήκας
 ἐποιησάμεθα, κοινῇ στρατεύσαντες ἐκ πολέμου κύριοι
 γενώμεθα, τούτων ὑπάρξει τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστοις
 3 λάχος. ταῦτα γὰρ οὔτε τοῖς συμμάχοις ὥς ἀδικου-
 20 μένοις ὀργῆς παρέξει δικαίας προφάσεις, οὔτε τῷ δήμῳ
 δέος, μὴ δόξῃ τὰ κερδαλεώτερα πρὸ τῶν εὐπρεπεστε-
 ρων αἰρεῖσθαι. τῇ τε αἰρέσει τῶν ἀνδρῶν, οὓς Ἄπ-
 πιος ἡξίου ὀριστὰς γενέσθαι τῆς δημοσίας γῆς, πάνν
 εὐδοκῶ. πολλὴν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' οἶσει παρρησίαν πρὸς
 25 τοὺς δημοτικούς, ἐπεὶ νῦν γ' ἄχθονται κατ' ἀμφοτέρω,¹⁶⁹
 καὶ ὅτι αὐτοὶ τῶν δημοσίων οὐθὲν ἀπολαύουσι κτη-

3 ἐπαινῶν καὶ θαυμάζων αὐτὸν B 5 ταύτην] τὴν αὐτὴν
 c. Reiske 7 ἐδόκει O donec c. Sylburg 13 ἀποκρινώμεθα
 Ba ἀποκρινόμεθα R ἀποκρινώμεθα δὴ c. Kayser Ann. phil. 1868
 p. 816 20 προφάσεις] πρόφασιν c. Cobet Obs. p. 170 21
 εὐπρεπεστάτων O corr. Sylburg

μάτων, καὶ ὅτι ἐξ ἡμῶν τινες οὐ δικαίως αὐτὰ καρ-
ποῦνται. ἐὰν δὲ δημοσιωθέντα ἴδωσι καὶ τὰς ἀπ'
αὐτῶν προσόδους εἰς τὰ κοινὰ καὶ ἀναγκαῖα δαπανα-
μένας, οὐδὲν ὑπολήψονται σφίσι διαφέρειν τῆς γῆς ἢ
τῶν ἐξ αὐτῆς καρπῶν μετέχειν. ἐγὼ γὰρ λέγειν, ὅτι $\frac{4}{5}$
τῶν ἀπόρων ἐνίους μᾶλλον εὐφραίνουσιν αἱ ἀλλότριαι
βλάβαι τῶν ἰδίων ὠφελειῶν. οὐ μὴν ἀποχρῆν γ' οἶο-
μαι τούτων ἑκάτερον ἐν τῷ ψηφίσματι γράφειν, ἀλλὰ
καὶ δι' ἄλλης τινὸς οἶομαι δεῖν θεραπείας μετρίας τὸν
δῆμον οἰκειώσασθαι τε καὶ ἀναλαβεῖν· ἦν μετὰ μικρὸν ¹⁰
ἐρῶ, τὴν αἰτίαν πρῶτον ὑμῖν ἀποδειξάμενος, μᾶλλον
δὲ τὴν ἀνάγκην, δι' ἣν καὶ τοῦτο πρακτέον ἡμῖν.

LXXV. Ἴστε δῆπου τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ῥηθέντας
ὑπὸ τοῦ δημάρχου λόγους, ὅτ' ἤρετο τῶν ὑπάτων τὸν
ἕτερον τοῦτον Οὐεργίνιον, ἦντινα γνώμην ἔχει περὶ ¹⁵
691τῆς κληρουχίας, πότερα τοῖς μὲν πολίταις συγχωρεῖ
διανέμειν τὰ δημόσια, τοῖς δὲ συμμάχοις οὐκ ἔξ, ἢ
τῶν κοινῶν τῶν ἡμετέρων οὐδ' ἡμῖν συγχωρεῖ μέρος
λαγχάνειν. καὶ οὗτος ὡμολόγησε τὸ καθ' ἡμᾶς μέρος
οὐ καλύειν τῆς κληρουχίας, ἐὰν ἅπασι ταῦτα κράτιστα ²⁰
εἶναι δοκῇ· καὶ ἡ συγχώρησις ἥδε τοὺς τε δημάρχους
ἐποίησεν ἡμῖν συναγωνιστὰς καὶ τὸν δῆμον ἐπιεικέ-
στερον. τί οὖν μαθόντες, ἃ τότε συνεχωρήσαμεν, νῦν ²
ἀναδησόμεθα; ἢ τί πλεον ἡμῖν ἔσται τὰ γενναῖα καὶ
τὰ καλὰ πολιτεύματα καὶ ἄξια τῆς ἡγεμονίας πολι- ²⁵
τευομένοις, ἐὰν μὴ πείθωμεν τοὺς χορησομένους; οὐ

2 δὲ om. A 8 γραφὴν O γράφειν Cobet Obs. p. 170 15
τουτονι c. Reudler Tirot. crit. p. 58 | ἔχοι A 20 τὴν κληρου-
χίαν c. Sylburg | * πᾶσι O 23 παθόντες C et c. Garrar Obs.
p. 19 25 πολιτεύματα delendum videtur

πείσομεν δέ, καὶ τοῦτ' οὐδεὶς ὑμῶν ἀγνοεῖ. χαλεπώ-
 τερα γὰρ ἂν τῶν μὴ τυγχανόντων ἀποτίσειαν οἱ ψευ-1699
 σθένετες τῆς ἐλπίδος καὶ τὰ ὁμολογηθέντα μὴ κομιζό-
 μενοι. οἴχῃσεται δὴ πάλιν φέρων αὐτοὺς ὁ τὰ πρὸς
 5 ἡδονὴν πολιτευόμενος, καὶ οὐδὲ τῶν δημάρχων τις ἔτι
 3 μεθ' ἡμῶν στήσεται. τί οὖν ὑμῖν πράττειν παραινῶ
 καὶ τί προστίθῃμι τῇ Ἀππίου γνώμῃ, μάθετε, ἀλλὰ μὴ
 προεξαναστήτε μηδὲ θορυβήσητε, πρὶν ἅπαντα ἀκού-
 σητε, ἃ λέγω. τοῖς αἰρεθισομένοις ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν
 10 τῆς χώρας καὶ περιορισμὸν εἶτε δέκα ἀνδράσιν εἰδ'
 ὅσοισδ' ἴπποτ' ἐπιτρέψατε διαγινῶναι, τίνα τ' αὐτῆς δεῖ
 καὶ ὁπόσῃν κοινὴν εἶναι πάντων καὶ κατὰ πενταετίαν
 μισθομνήνῃν αὖξεν τὰς τοῦ ταμείου προσόδους· ὁπό-
 σῃν τ' αὖ καὶ ἦντινα τοῖς δημόταις ἡμῶν διαιρεθῇναι·
 15 ἦν δ' ἂν ἐκεῖνοι κληροῦχον ἀποδείξωσι γῆν, ὑμᾶς δια-
 γνόντας εἰδ' ἅπασιν εἰδ' οἷς δὴ οὐκέτ' ἔστι κληρὸς εἶτε
 τοῖς ἐλάχιστον ἔχουσι τίμημα εἰδ' ὅπως ἂν βούλησθαι1693
 κατανεῖμαι· τοὺς δ' ὀριστὰς αὐτῆς ἀνδρας καὶ τὸ ὑμέ-
 τερον ψήφισμα, ὃ περὶ τῆς κληρουχίας ἐξοίσετε, καὶ
 20 τᾶλλα, ὅσα δεῖ γενέσθαι, ἐπειδὴ βραχὺς ὁ λειπούμενός
 ἔστι τῆς ἀρχῆς τοῖς ὑπάτοις χρόνος, τοὺς εἰσιόντας
 ὑπάτους, ὥς ἂν αὐτοῖς κράτιστα δοκῇ ἔξεν, ἐπιτελέσαι.
 4 οὔτε γὰρ ὀλίγων τηλικαῦτα πράγματα δεῖται χρόνων,
 οὔτε ἡ νῦν στασιάζουσα ἀρχὴ φρονιμώτερον ἂν κατα-
 25 μάθῃ τὰ συμφέροντα τῆς μετ' αὐτὴν ἀποδειχθισομέ-

1 χαλεπώτερα Bb χαλεπώτεροι R 2 ὅτ . . . σεῖαν Ba
 ἀποτίσειαν R ἀπαντήσεῖαν Stephanus 8 πάντα O corr. Kiess-
 ling 11 αὐτοῖς Bb αὐτῆς R 18 τοὺς δὲ ὀριστὰς αὐτῆς
 δέκα ἀνδρας ἀποδείξαι c. Reiske 23 ὀλίγον — χρόνον c.
 Cobet Obs. p. 171 25 μεθ' αὐτὴν A μετὰ ταύτην B corr.
 Kiessling

νης, ἐὰν ἐκείνη γ', ὥσπερ ἐλπίζομεν, ὁμοιοῇ. χρήσιμον δὲ πρᾶγμα ἐν πολλοῖς καὶ ἥμιστα σφαλερὸν ἀναβολή, καὶ πολλὰ ὁ χρόνος ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μετατίθῃσι· καὶ τὸ μὴ στασιάζον ἐν τοῖς προεστηκόσι τῶν κοινῶν ἀπάντων ἀγαθῶν ἐν ταῖς πόλεσιν αἴτιον. ἐγὼ μὲν δὴ ταύτην 5 ἀποφαίνομαι γνώμην· εἰ δέ τις ἄλλο κρεῖττον εἰσηγεῖται, λεγέτω.

1694 LXXVI. Πανσαμένον δ' αὐτοῦ πολὺς ἔπαινος ἐκ τῶν παρόντων ἐγένετο, καὶ οὐθὲς τῶν μετ' ἐκείνων ἐρωτηθέντων ἐτέραν γνώμην ἀποφαίνεται· γράφεται δὴ 10 μετὰ ταῦτα τὸ τῆς βουλῆς δόγμα τοιούδε· ἄνδρας ἐκ τῶν ὑπατικῶν αἵρεθῆναι δέκα τοὺς πρεσβυτάτους, οἵτινες ὀρίσαντες τὴν δημοσίαν χώραν ἀποδείξουσιν, ὅσῃν τε δεῖ μισθοῦσθαι καὶ ὅσῃν τῷ δήμῳ διαιρεθῆναι· τοῖς δ' ἰσοπολίταις τε καὶ συμμάχοις, ἐάν τινα 2¹⁵ ὕστερον ἐπικτήσωνται κοινῇ στρατευσάμενοι, τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστοις κατὰ τὰς ὁμολογίας ὑπάρχειν μέρος· τὴν δ' αἵρεσιν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν διανομὴν τῶν κλήρων καὶ ἄλλα ὅσα δεῖ γενέσθαι τοὺς εἰσιόντας ἐπιτελέσαι ὑπάτους. τοῦτο τὸ δόγμα εἰς τὸν δῆμον εἰς- 20 ενεχθὲν τὸν τε Κάσσιον ἔπαυσε τῆς δημαγωγίας, καὶ τὴν ἀναρριπιζομένην ἐκ τῶν πενήτων στάσιν οὐκ εἶασε περαιτέρω προελθεῖν.

LXXVII. Τῷ δ' ἐξῆς ἐνιαυτῷ τῆς ἐβδομηκοστῆς καὶ τετάρτης ὀλυμπιάδος ἐνεστάσης, ἣν ἐνῖκα στάδιον 25 Ἄστυλος Συρακούσιος, Ἀθήνησι δ' ἄρχων ἦν Λεώ- 395στρατος, Κοῖντον Φαβίου καὶ Σερούλου Κορνηλίου τὴν

4 ἐν del. Kiessling 6 τὴν γνώμην c. Reiske 12
* pro ἀποδειχθῆναι, quod om. AB, αἵρεθῆναι ego in verba recepi cf. p. 242, 9 et vocem αἵρεσιν v. 18

ὑπατείαν παρειληφότων, ἄνδρες ἐκ τῶν πατρικίων νέοι
 μὲν ἔτι τὴν ἡλικίαν, ἐπιφανέστατοι δὲ τῶν ἄλλων κατὰ
 γ' ἀξιώσεις προγόνων, καὶ διὰ τὰς ἐταιρίας τε καὶ
 5 πλούτους μέγα δυνάμενοι, καὶ ὥς νέοι τὰ πολιτικά
 πρᾶττειν οὐδενὸς τῶν ἐν ἀκμῇ χείρους, Καίσων Φά-
 βιος, ἀδελφὸς τοῦ τότε ὑπατεύοντος, καὶ Λεύκιος Οὐά-
 λέριος Ποπλικόλας, ἀδελφὸς τοῦ καταλύσαντος τοὺς
 βασιλεῖς, τὴν ταμιευτικὴν ἔχοντες ἐξουσίαν κατὰ τὸν
 αὐτὸν χρόνον, καὶ διὰ τοῦτ' ἐκκλησίαν συνάγειν ὄντες
 10 κύριοι, τὸν ὑπατεύσαντα τῷ πρόσθεν ἐνιαυτῷ Σπόριον
 Κάσιον καὶ τολμήσαντα τοὺς περὶ τῆς διανομῆς εἰση-
 γήσασθαι νόμους εἰσήγγειλαν εἰς τὸν δῆμον ἐπὶ τυ-
 ραννίδος αἰτία· καὶ προειπόντες ἡμέραν ρητὴν ἐκάλουν
 αὐτὸν ὥς ἐπὶ τοῦ δῆμον τὴν δίκην ἀπολογησόμενον.¹⁶⁵
 2 ὅχλου δὲ πλείστου συναχθέντος εἰς τὴν ἀποδειχθεῖσαν
 15 ἡμέραν συγκαλέσαντες εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος τὰ τ'
 ἐμφανῇ τοῦ ἀνδρὸς ἔργα ὥς ἐπ' οὐδενὶ χρηστῷ γενό-
 μενα διεξήεσαν· ὅτι Λατίνοις μὲν πρῶτον, οἷς ἀπέχρη
 πολιτείας κοινῆς ἀξιωθῆναι μέγα εὐτύχημα ἡγουμένοις,
 20 εἰ καὶ ταύτης τύχοιεν, οὐ μόνον ἦν ἥτουν πολιτείαν
 ὑπατος ὢν ἐχαρίσατο, ἀλλ' ἔτι καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέ-
 μου λαφύρων, ἐὰν κοινῇ γένηται στρατεία, τὴν τρίτην
 ἐψηφίσατο δίδοσθαι· ἔπειθ' Ἑρνικας, οὗς πολέμῳ χει-
 ρωθέντας ἀγαπᾶν ἐχρῆν, εἰ μὴ καὶ τῆς αὐτῶν χώρας
 25 ἀφαιρέσει τινὲς ζημιωθεῖεν, φίλους μὲν ἀνθ' ὑπηκόων
 ἐποίησε, πόλitas δ' ἀνθ' ὑποτελῶν, γῆς τε καὶ λεῖας,

2 κατὰ τε O κατὰ γε c. Stephanus 6 ἀδελφιδος vel
 ἀδελφόναις c. Glareanus 10 πρόσθ' ἐνιαυτῷ B 17 ὥς
 add. B 18 ἀπόχρη O praeter B 20 ὑπατεῖαν AC πολι-
 τεῖαν BCmg ἰσοπολιτεῖαν c. Sylburg 24 ἐχρῆν Ba 25
 et v. 26 * ἀντὶ O

ἦν ἂν ἐκ παντὸς κτήσωνται, τὴν ἑτέραν ἔταξε λαμβά-
νειν τρίτην μερίδα. ὥστε μεριζομένων εἰς τρεῖς κλή- 3
ρους τῶν λαφύρων τοὺς μὲν ὑπηκόους τε καὶ ἐπήλυδας
697 διμοιρίας λαμβάνειν, τοὺς δ' αὐθιγενεῖς καὶ ἡγεμόνας
τρίτην μερίδα. ἐκ δὲ τούτου δυεῖν τῶν ἀτοπωτάτων 5
θᾶτερον ἐπεδείκνυσαν αὐτοῖς συμβησόμενον, ἐάν τις
ἑτέρους διὰ πολλὰς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας προέλωνται
ταῖς αὐταῖς τιμῆσαι δωρεαῖς, αἷς Λατίνους τ' ἐτίμησαν
καὶ τοὺς μὴδ' ὅτιοῦν ἀγαθὸν ἀποδειξαμένους Ἑρνιακας.
μιας γὰρ καταλειπομένης αὐτοῖς τρίτης μερίδος, ἥ οὐχ 10
ἔξειν, ὅ τι δώσουσιν ἐκείνοις μέρος ἢ τὰ ὅμοια ψηφι-
σαμένους μὴδὲν ἑαυτοῖς καταλείψειν.

LXXVIII. Πρὸς δὲ τούτοις διεξήεσαν, ὅτι δη-
μεῦσαι τὰ κοινὰ τῆς πόλεως ἐπιβαλόμενος οὔτε τῆς
βουλῆς ψηφισαμένης οὔτε τῷ συννπάτῳ δοκοῦν, βίᾳ 15
κυροῦν ἐμέλλησε τὸν νόμον, ὃς οὐ κατ' ἐν τούτῳ μό-
νον ἦν ἀσύμφορός τε καὶ ἄδικος, ὅτι προβουλεῦσαι
δέον τὸ συνέδριον καὶ εἰ δόξειεν ἐκείνῳ κοινὴν ἀπάν-
των εἶναι τῶν ἐν τέλει τὴν φιλανθρωπίαν ἐνὸς ἀνδρὸς
ἐποίει τὴν χάριν· ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖνο τὸ πάντων 2
σχετλιώτατον, ὅτι λόγῳ μὲν δόσις ἦν τοῖς πολίταις 20
τῆς δημοσίας χώρας, ἔργῳ δ' ἀφαίρεσις, Ῥωμαίων μὲν
598 τῶν κτησαμένων αὐτὴν μίαν μοῖραν ληφόμενων, Ἑρνί-
κων δὲ καὶ Λατίνων, ἧς οὐθὲν αὐτοῖς μετῆν, τὰς δύο·
καὶ ὥς οὐδὲ τοῖς δημάρχοις ἐναντιωθεῖσι καὶ παρα- 25

1 ἦν ἂν] ἦν ἐὰν AB ἦν ἂν C et Portus 3 ἐπὶλυδας
Ba 5 τρίτη μερίδα Ba 10 τρίτη μερίδος Ba τριτημορίδος
A | ἥ οὐχ ἔξειν ὅτι δώσουσιν ἐκείνοις μέρος om. O praeter
ABC 13 πρὸς δὴ O corr. Sylburg 14 ἐπιβαλλόμενος O
corr. Sylburg 21 σχετ(λι)ώτατον B | <πολί>ταις B 24
οἷς οὐθὲν αὐτῆς c. Kiessling

λύειν ἐκ τοῦ νόμου θάτερον ἀξιοῦσι μέρος τὸ κατὰ
 τὴν ἰσομοιρίαν τῶν ἐπηλύδων, ἐπείσθη, ἀλλὰ καὶ δη-
 μάρχοις καὶ συννυκτῶ καὶ βουλῇ καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὲρ
 τοῦ κοινοῦ τὰ κράτιστα βουλευομένοις τάναντία πρᾶτ-
³₅ των διετέλεσε. διεξελθόντες δὲ ταῦτα καὶ μάρτυρας
 αὐτῶν ἅπαντας τοὺς πολίτας ποιησάμενοι, μετὰ τοῦτ'
 ἤδη καὶ τὰς ἀπορρήτους τῆς τυραννίδος παρείχοντο
 πίστει, ὥς χρήματά τε συνενέγκαιεν αὐτῷ Λατῖνοι
 καὶ Ἑρνικες καὶ ὄπλα παρασκευάσαιεντο καὶ συμπο-
¹⁰ ρεύοιντο ὥς αὐτὸν οἱ θρασύτατοι τῶν ἐν ταῖς πόλεσι
 νέων ἀπόρρητά τε ποιούμενοι βουλευτήρια καὶ πολλὰ
 πρὸς τούτοις ἕτερα ὑπηρετοῦντες, καὶ παρείχοντο τοὺς
 τούτων μάρτυρας πολλοὺς μὲν ἀστούς, πολλοὺς δ' ἐκ
 τῶν ἄλλων συμμαχίδων πόλεων, οὔτε φαύλους οὔτ'
⁴₁₅ ἀφανεῖς. οἷς ἐπίστευσεν ὁ δῆμος, καὶ οὔτε λόγοις ἔπι-
 ὑπαχθεῖς, οὕς ὁ ἀνὴρ ἐκ πολλῆς παρασκευῆς συγκει-
 μένους διέθετο, οὔτ' οἴκτῳ ἐνδοὺς τριῶν μὲν αὐτῷ
 παίδων μεγάλην παρεχόντων εἰς ἔλεον ἐπικουρίαν,
 πολλῶν δ' ἄλλων συγγενῶν τε καὶ ἐταίρων συνολο-
²⁰ φρυγομένων, οὔτε τῶν κατὰ πολέμους ἔργων, δι' οὓς
 ἐπὶ μήκιστον ἦλθε τιμῆς φειδῶ λαβῶν τινα, καταψη-
⁵ φίζεται τὴν δίκην. οὕτως τ' ἄρα ἦν πικρὸς πρὸς τὸ
 τῆς τυραννίδος ὄνομα, ὥστ' οὐδ' ἐν τῷ τιμήματι τῆς
 δίκης μετρίᾳ ὀργῇ ἐχρήσατο πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ θανάτου
²⁵ ἐτίμησεν. εἰσῆει γὰρ αὐτόν δέος, μὴ φυγὰς ἐλασθεῖς

2 <καὶ> B 8 τε οὖν ἐνέγκαιεν B 12 καὶ om. Ba
 13 τούτων] αὐτῶν B 19 πολλὴν ABC πολλῶν Cmg | ἐτ(αί)-
 ρων B 20 δι' οὓς O δι' ἄ c. Kiessling 21 λαβῶν om. BC
 24 μετρίᾳ τῇ ὀργῇ c. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 548
 25 ἐλασθεῖς Ba ἐλαθεῖς B ἐξελαθεῖς c. Reudler Tirol. crit.
 p. 58

ἐκ τῆς πατρίδος ἀνὴρ στρατηγῆσαι πολέμους τῶν τότε δεινότατος ὅμοια δράσῃ Μαρκίῳ τὰ τε φίλια διαβάλλων καὶ τὰ ἐχθρὰ συνιστὰς καὶ πόλεμον ἄσπειστον ἐπαγάγῃ τῇ πατρίδι. τοῦτο τὸ τέλος τῆς δίκης λαβούσης ἀγαθόντες οἱ ταμίαι τὸν ἄνδρα ἐπὶ τὸν ὑπερ- 5 κείμενον τῆς ἀγορᾶς κρημνόν, ἀπάντων ὁρώντων ἐφρι- 1700 ψαν κατὰ τῆς πέτρας. αὕτη γὰρ ἦν τοῖς τότε Ῥωμαίοις ἐπιχώριος τῶν ἐπὶ θανάτῳ ἀλόντων ἡ κόλασις.

LXXVIII. Ὁ μὲν οὖν πιθανώτερος τῶν παρα- δεδομένων ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς λόγων τοιόσδε ἐστίν· δεῖ 10 δὲ καὶ τὸν ἡσσαν πιθανόν, ἐπειδὴ ἀκκεῖνος πεπίστευται ὑπὸ πολλῶν καὶ ἐν γραφαῖς ἀξιοχρέοις φέρεται, μὴ παρελθεῖν. λέγεται δὴ τισιν, ὥς ἀδήλου πᾶσιν οὔσης ἔτι τῆς ὑπ' αὐτοῦ συσκευαζομένης τυραννίδος, πρῶτος ὑποπιτεύσας ὁ πατήρ τοῦ Κασσίου καὶ διὰ τῆς ἀκρι- 15 βεστάτης βασάνου τὸ πρᾶγμα ἐξετάσας ἤκεν ἐπὶ τὴν βουλὴν· ἔπειτα κελεύσας ἐλθεῖν τὸν υἱὸν μηνυτῆς τε καὶ κατήγορος αὐτοῦ ἐγένετο· καταγνούσης δὲ καὶ τῆς βουλῆς ἀγαθῶν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἀπέκτεινε. τὸ 2 μὲν οὖν μικρὸν καὶ ἀπαραίτητον τῆς τῶν πατέρων οὐ δόγῃς εἰς υἱοὺς ἀδικοῦντας καὶ μάλιστα' ἐν τοῖς τότε Ῥωμαίοις οὐδὲ ταύτην ἀπωθεῖται τὴν πρόφασιν· ἐπεὶ καὶ πρότερον Βροῦτος ὁ τοὺς βασιλεῖς ἐκβαλὼν ἀμ- 1701 φοτέρους τοὺς υἱοὺς ἐδικαίωσε κατὰ τὸν τῶν κακούρ- γων νόμον ἀποθανεῖν, καὶ πελέκεσι τοὺς αὐχένας ἀπ- 25

2 δρᾶσαι c. Kiessling | διαβαλὼν O corr. Sylburg 3
ἀπιστον A 4 ἐπαγάγῃ A ἐπάγοι B 9 παραδιδόμενων B 17
ἐλθεῖν O ἐξελθεῖν c. dubitanter Kiessling 21 εἰς τοὺς ἀδι-
κοῦντας O εἰς ἀδικοῦντας τὴν πόλιν υἱοὺς c. Sylburg εἰς υἱοὺς
ἀδικοῦντας c. Sintenis Em. Dion. III 17 22 ἀπόφασιν c. Sin-
tenis l. l.

εκόπησαν, ὅτι συμπράττειν τοῖς βασιλεῦσιν ἐδόκουν
 τὴν κάθοδον. καὶ μετὰ ταῦτα Μάλλιος τὸν Γαλατικὸν
 πόλεμον στρατηγῶν τὸν υἱὸν ἀριστεύοντα κατὰ πόλε-
 μον τῆς μὲν ἀνδρείας ἔνεκα τοῖς ἀριστείοις στεφάνοις
 5 ἐκόσμησεν, ἀπελθεῖαν δ' ἐπικαλῶν, ὅτι οὐκ ἐν ᾧ ἐτάχθη
 φρουρίῳ ἔμεινεν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ ἡγε-
 μόνος ἐξῆλθεν ἀγωνιούμενος, ὥς λιποτάκτην ἀπέκτεινε.
 3 καὶ ἄλλοι πολλοὶ πατέρες, οἱ μὲν ἐπὶ μελίσσοις αἰτίαις,
 οἱ δ' ἐπ' ἐλάττοσιν, οὔτε φειδῶ τῶν παίδων οὔτ' ἔλεον
 10 ἔσχον. κατὰ μὲν δὴ τοῦτ' οὐκ ἀξιῶ, ὥσπερ ἔφην,
 προβεβλήσθαι τὸν λόγον ὥς ἀπιθανόν· ἐκεῖνα δέ με
 ἀνθέλκει τεκμηρίων ὄντα οὔτ' ἐλάχιστα οὔτ' ἀπίθανα^{170ε}
 καὶ πρὸς τὴν ἑτέραν ἔργει συγκατάθεσιν, ὅτι μετὰ τὸν
 θάνατον τοῦ Κασσίου ἢ τ' οἰκία κατεσκάφη, καὶ μέχρι
 15 τοῦδε ἀνέιται ὁ τόπος αὐτῆς αἰθριος ἔξω τοῦ νεῶ τῆς
 Γῆς, ὃν ὑστέροις ἡ πόλις κατεσκέυασε χρόνοις ἐν μέρει
 τινὶ αὐτῆς κατὰ τὴν ἐπὶ Καρίνας φέρουσαν ὁδόν,
 καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ τὸ κοινὸν ἀνέλαβεν· ἐξ ὧν ἀπ-
 αργὰς ἐν ἄλλοις τε ἱεροῖς ἀνέθηκε, καὶ δὴ καὶ τῇ
 20 Διήμητρι τοὺς χαλκίους ἀνδριάντας ἐπιγραφαιῖς δη-
 4 λούντας, ἀφ' ὧν εἰσι χρημάτων ἀπαρχαί. εἰ δέ γ' ὁ
 πατήρ μνηντῆς τε καὶ κατήγορος καὶ κολαστῆς αὐτοῦ^{170ε}
 ἐγένετο, οὔτ' ἂν ἡ οἰκία αὐτοῦ κατεσκάφη οὔτε ἡ
 οὐσία ἐδημεύθη. Ῥωμαίοις γὰρ οὐθὲν ἰδίον ἐστὶ κτῆμα

2 * Μάλλιος ἐν τῷ Γαλατικῷ πολέμῳ O M. ὁ ἐν τῷ Γ. π.
 Kiessling Μάλλιος τὸν Γαλατικὸν πόλεμον scripsi 5 ἐγκαλῶν
 c. Sylburg 7 verba inde ab ἐξῆλθεν usque ad πατέρες om.
 Ba add. Bbmj | λειποτάκτην O corr. Hertlein Hermes X p. 411
 9 οἱ δ' ἐπ' ἐλάττοσιν add. Bbmj 12 οὔτ' ἀπίθανα add. A
 20 χαλκίους A χαλκοῦς? 21 τε] γε B 23 ἡ ante οἰκία
 om. B

ζώντων ἔτι τῶν πατέρων, ἀλλὰ καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ σώματα τῶν παιδων, ὃ τι βούλονται διατιθέναι, τοῖς πατράσιν ἀποδέδονται. ὥστ' οὐκ ἂν δῆπου τὴν τοῦ πατρὸς οὐσίαν τοῦ μηνύσαντος τὴν τυραννίδα ἐπὶ τοῖς τοῦ παιδὸς ἀδικήμασιν ἀφαιρεῖσθαι καὶ δημεύειν ἢ πόλις ἤξειον. διὰ μὲν δὴ ταῦτα τῷ προτέρῳ συγκατατίθεμαι τῶν λόγων μᾶλλον· ἔθηκα δ' ἀμφοτέρους, ἵνα ἔξῃ τοῖς ἀναγνωσκομένοις, ὁποτέρῳ βούλονται τῶν λόγων, προσέχειν.

LXXX. Ἐπιβαλλομένων δέ τινων καὶ τοὺς παῖδας ἀποκτεῖναι τοῦ Κασσίου δεινὸν τὸ ἔθος ἔδοξεν εἶναι τῇ βουλῇ καὶ ἀσύμφορον· καὶ συνελθοῦσα ἐψηφίσατο ἀφείσθαι τὰ μειράκια τῆς τιμωρίας καὶ ἐπὶ πάσῃ ἀδείᾳ ζῆν, μήτε φυγῇ μήτ' ἀτιμίᾳ μήτ' ἄλλῃ συμφορᾷ ζημιωθέντα. καὶ ἐξ ἐκείνου τὸ ἔθος τοῦτο Ῥωμαίοις 15 170⁴ ἐπιχώριον γέγονεν ἕως τῆς καθ' ἡμᾶς διατηρούμενον ἡλικίας, ἀφείσθαι τιμωρίας ἀπάσης τοὺς παῖδας, ὧν ἂν οἱ πατέρες ἀδικήσωσιν, ἐάν τε τυράννων ὄντες υἱοὶ τύχωσιν, ἐάν τε πατροκτόνων, ἐάν τε προδοτῶν, ὃ μέγιστόν ἐστι παρ' ἐκείνοις ἀδίκημα. οἷ τε καταλῦσαι 2²⁰ τὸ ἔθος τοῦτ' ἐπιβαλόμενοι κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ Μαρσικοῦ τε καὶ ἐμφυλίου πολέμου, καὶ τοὺς παῖδας τῶν ἐπικηρυχθέντων ἐπὶ Σύλλα πατέρων ἀφελόμενοι τὸ μετεῖναι τὰς πατρίους ἀρχὰς καὶ βουλῆς μετέχειν καθ' ὃν ἐδυνάστευον 25 αὐτοὶ χρόνον, ἐπίφθονόν τ' ἀνθρώποις καὶ νεμεσητὸν θεοῖς ἔργον ἔδοξαν ἀποδείξασθαι. τοιγάρτοι δίκη μὲν

1 verba inde ab ἀλλὰ usque ad παῖδων om. Ba add. Bbm^g 19 ἐάν τε προδοτῶν om. Ba add. Bm^g 24 Σύλλ(α) Ba Σύλλ<α> Bb | μετεῖναι ABC

ἐκείνοις σὺν χρόνῳ τιμωρὸς οὐ μεμπτή παρηκολούθησε,
 δι' ἣν ἐκ μεγίστου τέως ἀνχίματος εἰς ταπεινότατον
 πτώμα κατήχθησαν, καὶ οὐδὲ γένος τὸ ἐξ αὐτῶν οὐ
 3 μὴ κατὰ γυναικας ἔτι λείπεται. τὸ δ' ἔθος εἰς τὸν
 5 ἐξ ἀρχῆς κόσμον ὁ τούτους καθελὼν ἀνὴρ ἀποκα-
 ἔστησε. παρ' Ἑλλησι δ' οὐχ οὕτως ἐνίοις ὁ νόμος¹⁷⁰⁵
 ἔχει, ἀλλὰ τοὺς ἐκ τυράννων γενομένους οἱ μὲν συν-
 αποκτείνυνσθαι τοῖς πατράσι δικαιούσιν, οἱ δ' ἀειφυ-
 γία κολάζουσιν, ὥσπερ οὐκ ἐνδεχομένης τῆς φύσεως
 10 χρηστοὺς παῖδας ἐκ πονηρῶν πατέρων ἢ κακοὺς ἐξ
 ἀγαθῶν γενέσθαι. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων εἴτε ὁ παρ'
 Ἑλλησιν ἀμείνων νόμος εἴτε τὸ Ῥωμαίων ἔθος κρεῖτ-
 τον, ἀφίημι τῷ βουλευμένῳ σκοπεῖν· ἐπάνειμι δ' ἐπὶ
 τὰ ἐξῆς.

15 LXXXI. Μετὰ γὰρ τὸν τοῦ Κασσίου θάνατον οἱ
 μὲν ἀυξάνοντες τὴν ἀριστοκρατίαν θρασύτεροί τε καὶ
 ὑπεροπτικώτεροι τῶν δημοτικῶν ἐγεγόνεσαν· οἱ δ' ἐν
 ἀφανεί τῆς δόξης φερόμενοι καὶ βίου εἰς ταπεινὰ συν-
 εστάλησαν, καὶ ὡς ἄριστον ἀπολωλεκότες φύλακα τῆς
 20 δημοτικῆς μερίδος πολλὴν ἄνοιαν ἑαυτῶν ἐπὶ τῇ κατα-
 δίκῃ κατηγοροῦν. τούτου δ' αἴτιον ἦν, ὅτι τὰ δόξαντα
 τῇ βουλῇ περὶ τῆς κληρουχίας οὐκ ἔπραττον οἱ ὕπατοι,¹⁷⁰⁶
 δέον αὐτοὺς ἄνδρας τ' ἀποδείξαι δέκα τοὺς ὀριοῦντας
 τὴν γῆν καὶ γνώμην εἰσηγήσασθαι πόσῃν τ' αὐτῆς καὶ
 25 τίσει δεήσει νεμηθῆναι. συνήεσαν τε πολλοὶ κατὰ ὁ-
 στροφὰς περὶ τῆς ἀπάτης ἐκάστοτε διαλεγόμενοι, καὶ

2 τε Ο τέως Reiske 3 ἤχθησαν Ο κατήχθησαν c. Reiske
 κατηνέχθησαν c. Cobet Obs. p. 171 17 ἐν ἀφανεί τε δόξῃ
 φερόμενοι καὶ βίου AB ἐν δ. τῇ δόξῃ φ. καὶ βίου C βίῳ R
 corr. Kiessling βίων c. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 547
 eqs. cf. Sintenis Em. Dion. III 25 21 κατεγίγνωσκον Frou

ἐν αἰτία τοὺς προτέρους εἶχον δημάρχους ὥς προδε-
 δωκότας τὸ κοινόν· ἐκκλησίαι τε συνεχεῖς ὑπὸ τῶν
 τότε δημάρχων ἐγίνοντο καὶ ἀπαιτήσεις τῆς ὑποσχέ-
 σεως. ταῦτα συνιδόντες οἱ ὕπατοι γνώμην ἐποιήσαντο
 πολέμων προφάσει τὸ παρακινεῖν ἐν τῇ πόλει μέρος 5
 καὶ ταραττόμενον καταστεῖλαι· ἔτυχε γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ
 χρόνῳ λησθηρίοις τε ὑπὸ τῶν πλησιοχώρων πόλεων
 καὶ καταδρομαῖς τισιν ἢ γῇ βλαπτομένη. τιμωρίας μὲν 3
 δὴ τῶν ἀδικούντων ἕνεκα προὔθεσαν τὰ τοῦ πολέμου
 σημεῖα, καὶ τὰς δυνάμεις τῆς πόλεως κατέγραφον· οὐ 10
 προσιόντων δὲ τῇ καταγραφῇ τῶν ἀπόρων ἀδύνατοι
 ὄντες τὴν ἐκ τῶν νόμων ἀνάγκην τοῖς ἀπειθοῦσι προσ-
 φέρειν· προειστήκεσαν γὰρ τοῦ πλήθους οἱ δῆμαρχοι
 1707 καὶ καλύσειν ἔμελλον, εἰ τις ἐπιχειρήσειεν ἢ τὰ σώ-
 ματα τῶν ἐκλειπόντων τὴν στρατείαν ἔργειν ἢ τὰ χρή- 15
 ματα φέρειν· ἀπειλαῖς χρησάμενοι πολλαῖς ὥς οὐκ
 ἐπιτρέψοντες τοῖς ἀνασείουσι τὸ πλήθος, λεληθυῖαν
 ὑποψίαν κατέλιπον ὥς δικτάτορα ἀποδείξοντες, ὃς ἔμελλε
 καταλύσας τὰς ἄλλας ἀρχὰς τὴν τυραννικὴν καὶ ἀν-
 υπεύθυνον μόνος ἔξειν ἐξουσίαν. ὥς δὲ ταύτην ἔλαβον 4
 τὴν ὑπόνοιαν οἱ δημοτικοί, δεισάντες, μὴ τὸν Ἀππιον
 ἀποδείξωσι πικρὸν ὄντα καὶ χαλεπόν, πάντα πρὸ τού-
 του πάσχειν ὑπέμενον.

LXXXII. Ἐπεὶ δὲ κατεγράφη τὰ στρατεύματα,
 παραλαβόντες οἱ ὕπατοι τὰς δυνάμεις ἐξήγαγον ἐπὶ 25
 τοὺς πολεμίους. Κορνήλιος μὲν οὖν εἰς τὴν Οὐιεντα-
 νῶν χώραν ἐμβαλὼν τὴν ἐγκαταληφθεῖσαν λεῖαν ἐν

3 ἀπ(αι)τήσεις B 4 συνειδότες AC 6 καταστεῖλαι
 add. ACmg 8 μὲν add. A 15 ἐκλειπόντων A ἐκ(ι)πόν-
 των Bb 18 κατέλ(ι)πον B 27 ἐγκαταλειφθεῖσαν A

αὐτῇ ἀπήλασε, καὶ μετὰ ταῦτα πρεσβευσαμένων τῶν
 Οὐλιεντανῶν τοὺς τ' αἰχμαλώτους αὐτοῖς ἀπέλυσε χρη-
 μάτων, καὶ ἀνοχὰς τοῦ πολέμου συνέθετο ἐνιαυσίους.
 Φάβιος δὲ τὴν ἑτέραν δύναμιν ἔχων εἰς τὴν Αἰλιανῶν¹⁷⁰⁸
⁵ γῆν ἐνέβαλεν· ἔπειτ' ἐκεῖθεν εἰς τὴν Οὐολούσκων.
 2 χρόνον μὲν οὖν τινα οὐ πολὺν ἠνέσχοντο οἱ Οὐολοῦ-
 σκοι διαρπαζομένων αὐτοῖς καὶ κειρομένων τῶν ἀγρῶν·
 ἔπειτα καταφρονήσαντες τῶν Ῥωμαίων ὥς οὐ πολλῇ
 δυνάμει παρόντων ἐξεβοήθουν ἐκ τῆς Ἀντιατῶν χώρας
¹⁰ τὰ ὄπλα ἀρπάσαντες ἄθροοι, ταχύτερα μᾶλλον ἢ ἀσφα-
 λέστερα βουλευσάμενοι. εἰ μὲν οὖν ἐφθασαν ἐσκε-
 δασμένοις τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιφανέντες ἐκ τοῦ ἀπροσδο-
 κήτου, μεγάλην ἂν αὐτῶν εἰργάσαντο τροπὴν· νῦν δὲ
 προαισθόμενος τὴν ἔφοδον αὐτῶν ὁ ὕπατος διὰ τῶν
¹⁵ ἀποσταλέντων ἐπὶ τὰς κατασκοπὰς, ἀνακλήσει ταχεῖα
 τοὺς ἐν ταῖς προνομαῖς ἐσκεδασμένους ἀναλαβών, τάξιν
 3 αὐτοῖς ἀπέδωκε τὴν εἰς πόλεμον ἀρμόττονσαν. τοῖς
 δὲ Οὐολούσκοις σὺν καταφρονήσει καὶ θάρσει χωροῦ-
 σιν, ὥς παρὰ δόξαν ἐφάνη συνεστῶσα ἐν κόσμῳ πᾶσα
²⁰ ἡ τῶν πολεμίων δύναμις, δέος ἐμπίπτει πρὸς τὴν ἀδό-
 κητον ὕψιν, καὶ τοῦ μὲν κοινοῦ τῆς ἀσφαλείας οὐδε-
 μία φροντίς, τῆς δ' ἰδίας ἐκάστῳ σωτηρίας πρόνοια.¹⁷⁰⁹
 ὑποστρέψαντες δὴ ὥς εἶχον ἕκαστοι τάχους ἔφευγον
 ἄλλοι κατ' ἄλλας ὁδούς· καὶ οἱ μὲν πλείους ἀπεσώ-
²⁵ θησαν εἰς τὴν πόλιν, ὀλίγον δέ τι στείρος, δὲ μάλιστα
 ἦν συντεταγμένον, εἰς ὄρους τινὰ κορυφὴν ἀναδραμὴν
 καὶ θέμενον ἐνταῦθα τὰ ὄπλα τὴν ἐπιούσαν νύκτα

6 <ῆ>νέσχοντο Bb | οἱ add. B 15 σκοπὰς ABa 19
 παρὰ δόξαν B 21 οὐδέμια οὐδενί ἔτ' ἦν φροντίς c. Reiske
 25 τι add. B

διέμενε· ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις φρουρὰν περιστήσαντος
 τοῦ ὑπάτου τῷ λόφῳ καὶ πάσας διακλείσαντος ὅπλοις
 τὰς ἐξόδους, λιμῶ βιασθὲν ὑποχείριον γίνεται καὶ
 παραδίδωσι τὰ ὅπλα. ὁ δ' ὑπάτος τὴν τε λείαν, ὅση 4
 ἐπέτυχε, καὶ τὰ λάφυρα καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπο- 5
 δόσθαι κελεύσας τοῖς ταμίαις, εἰς τὴν πόλιν ἀπήνεγκε
 τὸ ἀργύριον. καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀναστήσας
 τὴν δύναμιν ἐκ τῆς πολεμίας ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τελευ-
 τῶντος ἡδὴ τοῦ ἔτους. ἐπιστάντων δὲ τῶν ἀρχαιρε-
 σίων ἔδοξε τοῖς πατρικίοις ἡρεθισμένον ὀρῶσι τὸν 10
 δῆμον καὶ μεταμελόμενον ἐπὶ τῇ Κασσίῳ καταδίκη,
 1710διὰ φυλακῆς αὐτὸν ἔχειν, μή τι παρακινήσειε πάλιν
 εἰς δεκασμῶν ἐλπίδα καὶ κλήρων διανομῆς ὑπαχθὲς
 ὑπ' ἀνδρὸς δημαγωγῆσαι δυνατοῦ τὸ τῆς ὑπατείας λα-
 βόντος ἀξίωμα. ἐφαίνετο δ' αὐτοῖς ῥᾶστα κωλυθῆ- 15
 σεσθαι τούτων τινὸς ὀρεγόμενος, εἰ γένοιτο ὑπάτος
 ἀνὴρ ἥμιστα δημοτικός. βουλευσάμενοι δὴ τοῦτο κε- 5
 λεύουσι μετιέναι τὴν ὑπατείαν τὸν ἕτερον τῶν κατ-
 ηγορησάντων τοῦ Κασσίου, Καίσωνα Φάβιον ἀδελφὸν
 ὄντα τοῦ τότε ὑπατεύοντος Κοῖντου, καὶ ἐκ τῶν ἄλ- 20
 λων πατρικίων Λεύκιον Αἰμίλιον ἄνδρα ἀριστοκρατικόν.
 τούτων δὲ μετιόντων τὴν ἀρχὴν κωλύειν μὲν οὐχ οἷοί
 τ' ἦσαν οἱ δημοτικοί, καταλιπόντες δὲ τὰς ἀρχαιρεσίας
 ᾤχοντο ἐκ τοῦ πεδίου. τὸ γὰρ τῆς λοχίτιδος ἐκκλη- 6
 σίας κύρος ἐν ταῖς ψηφοφορίαις περὶ τοὺς ἐπιφανεστά- 25
 τοὺς ἦν καὶ τὰ πρῶτα τιμήματα ἔχοντας, καὶ σπάνιον
 τι ἦν, ὃ ἐπεκύρουν οἱ διὰ μέσον· ὁ δὲ τελευταῖος λό-

13 διανομὴν O corr. Reiske
 μετεῖναι AB 23 ἀρχ(αι)ρεσίας B
 στάτοις c. Reiske 26 τὰ add. B

15 ῥᾶστ' ἂν Prou 18
 25 παρὰ τοῖς ἐπιφανε-

χος, ἐν ᾧ τὸ πλεῖστόν τε καὶ ἀπορώτατον τοῦ δημο-171:
 τικοῦ μέρος ἐψηφοφόρει, μιᾶς, ὥς καὶ πρότερον εἰρηγαί
 μοι, τῆς ἐσχάτης ψήφου κύριος ἦν.

LXXXIII. Παραλαμβάνουσι δὴ τὴν ὑπατείαν κατὰ
 5 τὸ ἐβδομηκοστὸν τε καὶ διακοσιοστὸν ἔτος ἀπὸ τοῦ
 συνοικισμοῦ τῆς Ῥώμης Λεύκιος Αἰμίλιος Μαιμέρκου
 υἱὸς καὶ Καίτων Φάβιος Καίτωνος υἱός, ἄρχοντας
 Ἀθήνησι Νικοδήμου. οἷς κατ' εὐχὴν συνέβη μηδὲν
 10 ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἐπιταραχθῆναι διχοστασίας πολέμων
 τὴν πόλιν περιστάντων ἄλλοθενῶν. ἐν ἅπασιν μὲν οὖν
 ἔθνεσιν καὶ τόποις Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων φιλοῦσιν
 αἱ τῶν ἔξωθεν κακῶν ἀνάπαντα ἐμφυλίου τε καὶ
 ἐνδήμιους ἐγείρειν πολέμους, μάλιστα δὲ τοῦτο πά-
 σχουσιν, ὅσοι πολεμιστὴν καὶ κακόπαθον αἰροῦνται
 15 βίον ἐλευθερίας τε καὶ ἡγεμονίας πόθῳ. χαλεπαὶ γὰρ
 αἱ μαθοῦσαι τοῦ πλείονος ἐφίεσθαι φύσεις ἐξαιρογό-
 μεναι τῶν συνήθων ἔργων καρτερεῖν· καὶ διὰ τοῦτο
 οἱ φρονιμώτατοι τῶν ἡγεμόνων αἰετίνες ἐκ τῶν ἄλ-
 λοθενῶν ἀναξωπυροῦσιν ἐχθρας, κρείττονας ἡγούμενοι
 20 τῶν ἐντοπίων πολέμων τοὺς ἄλλοδαπούς. τότε δ' οὖν, 1712
 ὥσπερ ἔφην, κατὰ δαίμονα τοῖς ὑπάτοις συνέπεσον αἱ
 τῶν ὑπηκόων ἐπαναστάσεις. Οὐλοῦσθαι γάρ, εἴτε τῇ
 πολιτικῇ Ῥωμαίων κινήσει πιστεύσαντες ὥς ἐκπεπολε-
 μωμένου τοῦ δημοτικοῦ πρὸς τοὺς ἐν τέλει, εἴτε τῆς
 25 προτέρας ἡττῆς ἀμαχητὶ γενομένης αἰσχύνῃ παροξυν-
 θέντες, <εἴτ' ἐπὶ> ταῖς ἑαυτῶν δυνάμεσιν πολλὰς οὐ-
 4 σαις μέγα φρονήσαντες, εἴτε διὰ ταῦτα πάντα πολεμεῖν

3 κύριον AB 11 τε add. A 14 κακοπαθῇ c. Cobet
 Obs. p. 171 16 παθοῦσαι AC 23 ἐκπολεμωμένον ABC
 26 εἴτ' ἐπὶ add. Sylburg

Ῥωμαίοις διέγνωσαν, καὶ συναγαγόντες ἐξ ἀπάσης πό-
λεως τὴν νεότητα, μέρει μὲν τινι τῆς δυνάμεως ἐπὶ
τὰς Ἑρνίκων τε καὶ Λατίνων πόλεις ἐστράτευσαν, τῇ
δὲ λοιπῇ, ἣ πλείστη τ' ἦν καὶ κρατίστη, τοὺς ἐπὶ τὰς
πόλεις σφῶν ἤξοντας δέχεσθαι ἤμελλον. ταῦτα μα- 5
θοῦσι Ῥωμαίοις ἔδοξε διχῇ νέμειν τὰς δυνάμεις καὶ
τῇ μὲν ἑτέρᾳ τὴν Ἑρνίκων τε καὶ Λατίνων διὰ φυλα-
κῆς ἔχειν, τῇ δ' ἑτέρᾳ τὴν Οὐολούσκων λεηλατεῖν.

13 LXXXIII. Διακληρωσαμένων δὲ τῶν ὑπάτων τὰς
δυνάμεις, ὥς ἔστιν αὐτοῖς ἔθος, τὸ μὲν ἐπικουρεῖν 10
μέλλον τοῖς συμμάχοις στράτευμα Καίσων Φάβιος πα-
ρῆλαβε, θάτερον δὲ Λεύκιος ἔχων ἐπὶ τὴν Ἀντιατῶν
ἦγε πόλιν. γενόμενος δὲ πλησίον τῶν ὁρίων καὶ κατι-
δὼν τὰς τῶν πολεμίων δυνάμεις, τότε μὲν ἀντικα-
εστρατοπέδευσεν ἐπὶ λόφον, ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις 15
ἐξιόντων εἰς τὸ πεδίον τῶν πολεμίων θαμινὰ καὶ προ-
καλουμένων εἰς μάχην, ἥνικα τὸν οἰκίον ἔχειν καιρὸν
ὑπελάμβανεν, ἐξῆγε τὰς δυνάμεις· καὶ πρὶν εἰς χεῖρας
ἔλθειν παρακλήσει τε πολλῇ καὶ ἐπικελεύσει χρησά-
μενος, ἐκέλευσε σημαίνειν τὸ πολεμικόν· καὶ οἱ στρα- 20
τιῶται τὸ σύνηθες ἀλαλάξαντες ἀθρόοι κατὰ σπείρας
τε καὶ κατὰ λόγους συνέβαλλον. ὥς δὲ τὰς λόγχας 2
καὶ τὰ σαννία καὶ ὅσα εἶχον ἐκηβόλα ἐξανάλωσαν, σπα-
σάμενοι τὰ ξίφη συρράττουσιν ἀλλήλοις ἴση τόλμη τε
καὶ ἐπιθυμία τοῦ ἀγῶνος ἐκάτεροι χρώμενοι· ἦν τε, 25
ὥς καὶ πρότερον ἔφην, παραπλήσιος αὐτοῖς ὁ τοῦ
14 ἀγῶνος τρόπος, καὶ οὔτε ἡ σοφία καὶ ἡ ἐμπειρία Ῥω-
μαίων περὶ τὰς μάχας, ἢ χρώμενοι τὰ πολλὰ ἐπεκρά-

τουν, οὔτε τὸ καρτερικὸν καὶ ταλαίπωρον ἐν τοῖς πό-
 νοις διὰ πολλῶν ἡσκημένον ἀγώνων ἐπεκράτει· τὰ γὰρ
 αὐτὰ καὶ περὶ τοὺς πολεμίους ἦν, ἐξ οὗ Μάρκιον
 ἡγεμόνα Ῥωμαίων οὐ τὸν ἀφανέστατον στρατηλάτην
 5 ἔσχον· ἀλλ' ἀντειχον ἐκότεροι τῆς χώρας, ἐν ἧ τὸ πρῶ-
 3 τον ἔστησαν οὐχ ὑφιέμενοι. ἔπειτα κατὰ μικρὸν οἱ
 Οὐλοῦσκοι ὑπεχώρουν ἐν κόσμῳ τε καὶ τάξει δεχό-
 μενοι τοὺς Ῥωμαίους. στρατήγημα δὲ τοῦτ' ἦν, ἵνα
 διασπάρσῃ τ' αὐτῶν τὰς τάξεις καὶ ἐξ ὑπερδεξιῶ γέ-
 10 νωνται χωρίον.

LXXXV. Οἱ δ' ὑπολαβόντες αὐτοὺς ἄρχειν φυγῆς
 ἡκολούθουν βάδην μὲν ἀπιοῦσι καὶ αὐτοὶ σὺν κόσμῳ¹⁷¹
 ἐπόμενοι, ἐπειδὴ δὲ δρόμῳ χωροῦντας ἐπὶ τὸν χάρακα
 ἐθεάσαντο, ταχέϊα καὶ αὐτοὶ διώξει καὶ ἀσυντάκτῳ
 15 χρώμενοι. οἱ δὲ δὴ τελευταῖοί τε καὶ ὀπισθοφυλα-
 κοῦντες λόχοι νεκροὺς τ' ἐσκύλευον, ὥς κεκρατηκότες
 ἤδη τῶν πολεμίων, καὶ ἐφ' ἀρπαγὴν τῆς χώρας ἐτρά-
 2 ποντο. μαθόντες δ' οἱ Οὐλοῦσκοι ταῦτ' οἷ τε δόξαν
 παρασχόντες φυγῆς, ἐπειδὴ τοῖς ἐρύμασι τοῦ χάρακος
 20 ἐπλησίασαν, ὑποστραφέντες ἔστησαν, καὶ οἱ καταλει-
 φθέντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὰς πύλας ἀναπετάσαντες
 ἐξέδραμον ἀθρόοι κατὰ πολλὰ μέρη· γίνεται τ' αὐτῶν
 παλίντροπος ἡ μάχη· οἱ μὲν γὰρ διώκοντες ἔφρευγον,
 οἱ δὲ φεύγοντες ἐδίωκον. ἐνθα πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ
 25 Ῥωμαίων θνήσκουσιν οἷα εἰκὸς ὄθιούμενοι κατὰ πρᾶ-
 νοὺς χωρίον καὶ ὑπὸ πολλῶν ὀλίγοι κυκλωθέντες.
 3 ἀδελφὰ δὲ τούτοις ἔπασχον, ὅσοι πρὸς σκυλά τε καὶ

6 of add. B 9 γέγονται] ἐπιγίνονται aut ἀγωνίζονται
 c. Sylburg 18 of ολοῦσκοι B 25 ἀποθνήσκουσιν c. Reudler
 Tiroc. crit. p. 15 27 περὶ σκυλά O ἐπὶ vel πρὸς σκυλά Sylburg

ἀρπαγὰς τραπόμενοι τὸ ἐν κόσμῳ τε καὶ τάξει ὑποχω-
 1716 ρεῖν ἀφηρεθήσαν· καὶ γὰρ <καὶ> οὗτοι καταληφθέντες
 ὑπὸ τῶν πολεμίων οἱ μὲν ἐσφάγησαν, οἱ δ' αἰχμά-
 λωτοι ἐλήφθησαν. ὅσοι δὲ τούτων τε καὶ τῶν ἀπὸ
 τοῦ ὕρου ἀπαρχθέντων διεσώθησαν, ὅψε τῆς ὥρας 5
 τῶν ἱππέων αὐτοῖς ἐπιβοηθησάντων, ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν
 χάρακα. ἐδόκει τ' αὐτοῖς συλλαβέσθαι τοῦ μὴ πασ-
 συδὶ διαφθαρεῖναι χειμῶν πολλὸς ἐξ οὐρανοῦ καταρρα-
 γεῖς καὶ σκότος, οἷον ἐν ταῖς βαθείαις ὁμίχλαις γίνε-
 ται, ὃ τοῖς πολεμίοις ὄκνον τῆς ἐπὶ πλέον διώξεως 10
 παρέσχε· οὐ δύναμένοις τὰ πόρρω καθορᾶν. τῇ δ' 4
 ἐπιούσῃ νυκτὶ ἀναστήσας τὴν στρατιὰν ὁ ὕπατος ἀπῆγε
 σιγῇ καὶ ἐν κόσμῳ, λαθεῖν τοὺς πολεμίους προνοού-
 μενος· καὶ κατεστρατοπέδευσε παρὰ πόλει λεγομένην
 Λογγόλα περὶ δαίλην ὀψίαν, γήλοφον ἱκανὸν ἐρύκειν 15
 τοὺς ἐπιόντας ἐκλεξάμενος. ἐνθα ὑπομένων τοὺς τε
 ὑπὸ τραυμάτων κάμνοντας ἀνεκτᾶτο θεραπείαις, καὶ
 τοὺς ἀδημονοῦντας ἐπὶ τῇ παραδόξῳ τοῦ πάθους αἰ-
 σχύνη παραμυθούμενος ἀνελάμβανε.

1717 LXXXVI. Ῥωμαῖοι μὲν οὖν ἐν τούτοις ἦσαν· Οὐό- 20
 λοῦσκοι δ', ἐπειδὴ ἡμέρα τ' ἐγένετο καὶ ἔγνωσαν τοὺς
 πολεμίους ἐκλελοιπότες τὸν χάρακα, προσελθόντες κατ-
 εστρατοπέδευσαν. σκυλεύσαντες δὲ τοὺς τῶν πολεμίων
 νεκροὺς καὶ τοὺς ἡμιθνήτας, οἷς σωθήσεσθαι ἐλπίς ἦν,
 ἀνελόμενοι ταφὰς τε ποιησάμενοι τῶν σφετέρων νε- 25

1 ὑποχωρεῖν AC ἀποχωρεῖν B 2 καὶ γὰρ καὶ οὗτοι vel
 καὶ οὗτοι γὰρ c. Sylburg καὶ γὰρ οὗτοι O 4 ὅσοι δὲ supra
 lin. Bb | ὑπὸ τοῦ ὕρου B sed cf. Thuc. VII, 63 8 δι(α)-
 φθαρεῖναι B 13 <σι>γῇ B 14 παρὰ πόλιν λεγομένην
 λογγόλαν A 21 τ' add. B 22 προσελθόντες Bα προ-
 ελθόντες R

κρῶν, εἰς τὴν ἐγγυτάτῳ πόλιν Ἀντιον ἀνέβησαν· ἐνθα
 παιανίζοντες ἐπὶ τῇ νίκῃ καὶ θύοντες ἐν ἅπασιν ἱεροῖς
 εἰς εὐπαθείας καὶ ἡδονὰς ταῖς ἐξῆς ἡμέραις ἐτράποντο.
 2 εἰ μὲν οὖν ἐπὶ τῆς τότε νίκης διέμειναν καὶ μηδὲν
 5 ἐπέξειργάσαντο, καλὸν ἂν αὐτοῖς εἰλήφει τέλος ὁ
 ἄγων. Ῥωμαῖοι γὰρ οὐκ ἂν ὑπέμειναν ἔτι προελθεῖν
 ἐκ τοῦ χάρακος ἐπὶ πολέμῳ, ἀγαπητὸν δ' ἂν <ῆν>, εἰ
 ἀπῆλθον ἐκ τῆς πολεμίας, κρείττονα τοῦ προδῆλου
 θανάτου τὴν ἄδοξον ἡγησάμενοι φυγῇ. νῦν δὲ τοῦ
 10 πλείονος ὀρεγόμενοι καὶ τὴν ἐκ τῆς προτέρας νίκης
 3 δόξαν ἀπέβαλον. ἀκούοντες γὰρ παρὰ τε κατασκόπων¹⁷¹⁸
 καὶ τῶν ἐκ τοῦ χάρακος ἀποδεδρακότων, ὅτι κομιδῇ
 τ' εἰσὶν οἱ σωθέντες Ῥωμαίων ὀλίγοι καὶ τούτων οἱ
 πλείους τραυματαῖι, πολλὴν αὐτῶν ἐποιήσαντο κατα-
 15 φρόνησιν, καὶ αὐτίκα τὰ ὅπλα ἀρπάσαντες ἔθεον ἐπ'
 αὐτούς. πολὺ δὲ καὶ τὸ ἄνοπλον αὐτοῖς ἐκ τῆς πό-
 λεως εἶπετο κατὰ θέαν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἅμα ἐφ' ἀρπα-
 4 γὴν τε καὶ ὠφέλειαν. ἐπεὶ δὲ προσβαλόντες τῷ λόφῳ
 τὸν τε χάρακα περιέστησαν καὶ τὰ περισταυρώματα
 20 διασπᾶν ἐπεχείρουν, πρῶτοι μὲν οἱ τῶν Ῥωμαίων ἐπ-
 πεῖς πεζοὶ μαχόμενοι διὰ τὴν τοῦ χωρίου φύσιν ἐξ-
 ἔδραμον ἐπ' αὐτούς, ἔπειτα τούτων κατόπιν οἱ καλού-¹⁷¹⁹
 μενοι τριάριοι πυκνώσαντες τοὺς λόχους· οὗτοι δ'
 εἰσὶν οἱ πρεσβύτατοι τῶν στρατευομένων, οἷς τὰ στρα-

2 π<αι>ανίζοντες B 5 ἐπεξ<ει>ργάσαντο B 7 ἐκ τοῦ
 χάρακος ἐπὶ πολέμῳ ἀγαπητὸν om. Ba add. Bbm^g ἐπὶ πόλε-
 μον? | εἰ om. Ba ἀγαπητῶς δ' ἂν ἀπῆλθον c. Kiessling ἀγα-
 πητὸν δ' ἂν ῆν vel ἀγαπητὸν δ' ῆν c. Sylburg 12 τῶν ἐκ
 om. Ba | ἀποδεδρακόντων C ἀποδιδρασκόντων R ἀποδεδρα-
 κόντων Cobet Obs. p 172 19 τὰ περίεξ σταυρώματα c. Syl-
 burg περιέστασαν c. Cobet l. l.

τόπεδα ἐπιτρέπουσι φυλάττειν, ὅταν ἐξίωσιν εἰς τὴν μάχην, καὶ ἐφ' οὗς τελευταίους, ὅταν ἀθρόα γένηται τῶν ἐν ἀκμῇ φθορά, σπανίζοντες ἐτέρας ἐπικουρίας καταφεύγουσι διὰ τὴν ἀνάγκην. οἱ δ' Οὐολοῦσκοι 5 κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδέξαντο τὴν ἐφοδὸν αὐτῶν καὶ μέχρι 6 πολλοῦ διέμενον ἐκθύμως ἀγωνιζόμενοι, ἔπειτα διὰ τὴν τοῦ χωρίου φύσιν μειονεκτοῦντες ὑπεχώρουν, καὶ τέλος ὀλίγα μὲν τοὺς πολεμίους καὶ οὐκ ἄξια λόγου ἐργασάμενοι, πλείω δ' αὐτοὶ παθόντες κακὰ ὑπεχώρησαν εἰς τὸ πεδῖον. ἔνθα καταστρατοπεδευσάμενοι 10 ταῖς ἐξῆς ἡμέραις ἐξέταττον τὴν δύναμιν καὶ προῦκαλοῦντο τοὺς Ῥωμαίους εἰς μάχην, οἱ δ' οὐκ ἀντεξήεσαν. ὥς δὲ τοῦτ' εἶδον καταφρονήσαντες αὐτῶν οἱ 6 Οὐολοῦσκοι συνεκάλουν ἐκ τῶν πόλεων δυνάμεις καὶ παρεσκευάζοντο ὥς ἐξελοῦντες πολυχειρίᾳ τὸ φρούριον· 15 ῥαδίως τ' ἂν ἐξειργάσαντο μέγα ἔργον ὑπάτου τε καὶ 726 Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως ἢ βία κρατήσαντες ἢ καὶ ὁμολογίαις· οὐδὲ γὰρ τῶν ἐπιτηδείων ἔτι εὐπόρει τὸ χωρίον· ἐφθῇ δὲ πρότερον ἐπικουρία Ῥωμαίοις ἐλθοῦσα, ὅφ' ἥς ἐκωλύθησαν οἱ Οὐολοῦσκοι τὸ κάλλιστον ἐπι- 20 θεῖναι τῷ πολέμῳ τέλος. ὁ γὰρ ἕτερος τῶν ὑπάτων 7 Καίσιων Φάβιος μαθὼν, ἐν αἷς ἦν τύχαις ἢ παραταξαμένη Οὐολοῦσκοις δύναμις, ἐβούλετο μὲν ὥς εἶχε τάχους ἄπασαν ἄγων τὴν δύναμιν εὐθύς ἐπιέναι τοῖς 25 πολιορκουσί τὸ φρούριον. ὥς δ' οὐκ ἐγένετο αὐτῷ 25 θυομένῳ τε καὶ οἰωνοῖς χρωμένῳ τὰ ἱερὰ καλὰ, ἀλλ'

1 ἐξίωσ<ιν εἰς τὴν> Bb 9 πλείω O πλείω c. Kiessling | ἀπεχώρησαν c. Kiessling 13 οἱ add. B 14 τὰς ἐκ τ. π. δυνάμεις c. Kiessling 16 τοῦ ὑπάτου τε καὶ τῆς 'P. δ. c. Reiske 17 καὶ ὁμολογίαις ABC καθ' ὁμολογίας R 18 εὐπόρ<ει> B

ἡναντιοῦτο πρὸς τὰς ἐξόδους αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, αὐ-
 τὸς μὲν ὑπέμεινε, τὰς δὲ κρατίστας ἐπιλεξάμενος
 8 σπείρας ἀπέστειλε τῷ συνάρχοντι. αἱ δὲ διὰ τ' ὄρων
 ἀφανῶς καὶ νύκτωρ τὰ πολλὰ ποιησάμεναι τὰς ὁδούς
 5 εἰσῆλθον εἰς τὸν χάρακα τοὺς πολεμίους λαθοῦσαι. ὁ
 μὲν οὖν Αἰμίλιος θρασύτερος ἐγεγόνει τῇ παρουσίᾳ
 τῶν συμμάχων, οἱ δὲ πολέμιοι τῷ τε πλήθει τῷ σφε-1721
 τέρω εἰκῇ πίσυντοι καὶ διὰ τὸ μὴ ἐπεξιέναι τοὺς Ῥω-
 μαίους εἰς μάχην ἐπαρθέντες ἀνέβαινον ἐπὶ τὸ ὄρος
 10 πυνκνώσαντες τοὺς λόχους· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι παρέντες
 αὐτοὺς ἀναβῆναι καθ' ἡσυχίαν καὶ πολλὰ πονεῖν περὶ
 τῷ σταυρώματι ἐάσαντες, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη τῆς
 μάχης διασπάσαντες κατὰ πολλὰ μέρη τὸν χάρακα ἐμ-
 πίπτουσιν αὐτοῖς· καὶ οἱ μὲν εἰς χειρας καταστάντες
 15 τοῖς ξίφεσιν ἐμάχοντο, οἱ δ' ἀπὸ τῶν ἐρυμάτων λί-
 θοις τε καὶ σαννίοις καὶ λόγχαις τοὺς ἐπιόντας ἔβαλ-
 λον, βέλος δ' οὐδὲν ἔσκοπον ἦν πεπιλημένων γ' ἐν
 9 βραχεὶ χωρίῳ πολλῶν. ἀπαράττονται δὴ τοῦ λόφου
 πολλοὺς σφῶν ἀποβαλόντες οἱ Οὐολοῦσκοι καὶ εἰς φυ-
 20 γὴν ὀρμήσαντες μόγις εἰς τὸν ἴδιον ἀποσώζονται χά-
 ρακα. Ῥωμαῖοι δ' ὥς ἐν ἀσφαλείᾳ τέως ὄντες ἥδη
 κατέβαινον ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν· ἐξ ὧν ἐπισιτισμοὺς
 καὶ τᾶλλα, ὅσων σπάνις ἦν ἐν τῷ χάρακι, ἐλάμβανον.

LXXXVII. Ἐπειδὴ δὲ καθῆκεν ὁ τῶν ἀρχαίρεσιων1722

3 ὄρων ἀφανῶν O ὄρων ἀφανῶς c. Sintenis Em. Dion.
 III 18 ὄρων ἀφανεῖς c. Reudler Tirot. crit. p. 6 8 ἐκεῖ O
 εἰκῇ c. Reiske 11 αὐτοῖς O αὐτοὺς c. Sylburg 17 βέλος
 τε O corr. Reiske | πεπιλημένων τε O corr. Reiske 18 ἀπ-
 αρράττονται Bb 19 οἱ add. B 21 ἀσφαλεῖαι O ἀσφαλεῖ
 editio Kiesslingiana | τέως vel ἥδη delendum esse Reiske censet
 τέλος ὄντες c. Kiessling Bas. Progr. p. 20

καιρός, ὁ μὲν Αἰμίλιος ἔμεινεν ἐπὶ στρατοπέδου δι' αἰσχύνης ἔχων ἐπὶ συμφοραῖς οὐκ εὐσχήμοσιν εἰς τὴν πόλιν εἰσελθεῖν τὸ κράτιστον ἀπολωλεκώς τῆς στρατιᾶς. ὁ δὲ συνύπατος αὐτοῦ τοὺς ὑφ' αὐτὸν ἄρχοντας ἐπὶ στρατοπέδου καταλιπὼν εἰς τὴν Ῥώμην ᾤχετο· καὶ 5 συγκαλέσας τὸν ὄχλον ἐπὶ τὰς ἀρχαιρεσίας, οἷς μὲν ὁ δῆμος ἐβούλετο δοθῆναι τὴν ὑπατείαν ἀνδράσιν ἐκ τῶν ὑπατευκότων, οὐ προὔθηκε τὴν ψηφοφορίαν, ἐπειδὴ οὐδ' αὐτοὶ μετήεσαν τὴν ἀρχὴν ἐκόντες, ὑπὲρ δὲ τῶν μετιόντων τοὺς τε λόχους ἐκάλεσε καὶ τὰς ψήφους 10 ἀνέδωκεν. οὗτοι δ' ἦσαν, οὓς ἡ βουλὴ προείλετο καὶ 2 οἷς παραγγέλλειν τὴν ἀρχὴν ἐκέλευσεν, οὐ σφόδρα τῷ δῆμῳ κεχαρισμένοι. καὶ ἀπεδείχθησαν εἰς τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτὸν ὑπατοὶ ὃ τε νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ προθέντος τὰς ἀρχαιρεσίας ὑπάτου, Μάρκος Φάβιος Καΐσωνος 15 1723 υἱός, καὶ Λεύκιος Οὐαλέριος Μάρκου υἱός, ὁ τὸν τρις ὑπατεύσαντα Κάσσιον κρίνας ἐπὶ τῇ τυραννίδι καὶ ἀποκτείνας. οὗτοι τὴν ἀρχὴν παραλαβόντες ὑπὲρ τῶν 3 ἀποθανόντων ἐν τῷ πρὸς Ἀντιάτας πολέμῳ στρατιωτῶν ἡξίουν ἐτέρους καταγράφειν, ἵνα τὸ ἐλλειπὲς ἀνα- 20 πληρωθῇ τῶν λόχων. καὶ δόγμα ποιησάμενοι βουλῆς προὔγραψαν ἡμέραν, ἐν ᾗ παρεῖναι τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν στρατεύσιμον ἔδει. μετὰ τοῦτο θόρυβος ἦν πολλὸς κατὰ τὴν πόλιν, καὶ λόγοι τῶν πενεστάτων στασιώδεις οὐκ ἀξιούντων οὔτε βουλῆς δόγμασιν ὑπηρετεῖν οὔτε 25 ὑπάτων ἐξουσίᾳ πειθαρχεῖν, ὅτι τὰς περὶ τῆς κληρου-

9 οὐκ αὐτοὶ O corr. Sylburg | ἦκοντες c. Sintenis Em.
Dion. III 18 13 κεχαρισμένοις c. Reiske 21 δόγμα ποιη-
σαμένων τῆς βουλῆς c. Kiessling 22 * προέγραψαν O | ἐν ᾗ
τοὺς ἔ. ἡ στ. ἦκειν ἔδει O praeter B 24 πόλιν βλην B

χίας ὑποσχέσεις ἐψεύσαντο πρὸς αὐτούς· συνιόντες τε
 κατὰ πλῆθος ἐπὶ τοὺς δημάρχους ἀνείδιζον αὐτοῖς προ-
 δοσίαν καὶ κατεβδών ἐπικαλούμενοι τὴν ἐξ ἐκείνων
 4 συμμαχίαν. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις οὐκ ἐδόκει καιρὸς
 5 ἀρμόττων εἶναι πολέμου συνεστῶτος ὑπερορίου τὰς πο-1724
 λιτικὰς ἐχθρας ἀναζωπυρεῖν, εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν
 Γάτος Μαλνίος οὐκ ἔφη προδῶσειν τοὺς δημοτικούς,
 οὐδ' ἐπιτρέψειν τοῖς ὑπάτοις στρατιὰν καταγράφειν,
 ἂν μὴ πρότερον ἀποδείξωσι τοὺς ὀριστὰς τῆς δημοσίας
 10 γῆς καὶ τὸ περὶ τῆς κληρουχίας ψήφισμα γράψαντες
 εἰς τὸν δῆμον ἐξενέγκωσιν. ἀντιλεγόντων δὲ πρὸς
 ταῦτα τῶν ὑπάτων καὶ πρόφασιν ποιουμένων τοῦ μη-
 θὲν αὐτῷ συγχωρεῖν, ὧν ἡξίου, τὸν ἐν χειρὶν ὄντα
 πόλεμον, οὐκ ἔφη προσέξειν αὐτοῖς τὸν νοῦν, ἀλλὰ
 5 15 κωλύσειν ἀπάσῃ δυνάμει τὴν καταγραφὴν. καὶ ἐποίει
 ταῦτα· οὐ μὴν ἰσχυρὴ γε μέγροι τέλους. οἱ γὰρ ὑπατοι
 προσελθόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐν τῷ παρακειμένῳ πεδίῳ
 τοὺς στρατηγικούς διφρὺς ἐθήκαν· ἐνταῦθα καὶ τὸν
 στρατιωτικὸν ἐποιοῦντο κατάλογον, καὶ τοὺς οὐχ ὑπα-
 20 κούνοντας τοῖς νόμοις, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἄγειν οὐχ οἶοί τ'
 ἦσαν, εἰς χρήματα ἐξημίου· ὅσοις μὲν χωρία ὑπῆρχεν,
 ἐκκόπτοντες ταῦτα καὶ τὰς αὐλὰς καθαιροῦντες· ὅσων1725
 δὲ γεωργικὸς ὁ βίος ἦν ἐν ἀλλοτριόις κτήμασι, τού-
 των ἄγοντές τε καὶ φέροντες τὰ παρσκευασμένα πρὸς
 25 τὴν ἐργασίαν ξεύγη τε βοῖκὰ καὶ βοσκήματα καὶ ὑπο-
 ζύγια ἀχθοφόρα καὶ σκεύη παντοῖα, οἷς γῇ τ' ἐξεργά-
 6 βεται καὶ καρποὶ συγκομίζονται. ὁ δὲ κωλύων τὴν
 καταγραφὴν δήμαρχος οὐθὲν ἔτι ποιεῖν ἦν δυνατός.

οὐδενὸς γὰρ εἰσι τῶν ἔξω τῆς πόλεως οἱ τὴν δημαρ-
 χικὴν ἔχοντες ἐξουσίαν κύριοι· περιγέγραπται γὰρ αὐ-
 τῶν τὸ κράτος τοῖς τείχεσι, καὶ οὐδὲ ἀπαυλισθῆναι
 τῆς πόλεως αὐτοῖς θέμις, ὅτι μὴ πρὸς ἓνα καιρόν, ἐν
 ᾧ πᾶσαι θύουσιν αἱ τῆς πόλεως ἀρχαὶ κοινὴν ὑπὲρ 5
 τοῦ Λατίνων ἔθνους τῷ Αἰλ θυσίαν ἐπὶ τὸ Ἀλβανῶν
 ὄρος ἀναβαίνουσιν. τοῦτο διαμένει μέχρι τῶν καθ' 7
 ἡμᾶς χρόνων τὸ ἔθος, τὸ μηθενὸς εἶναι τῶν ἔξω τῆς
 πόλεως τοὺς δημάρχους κυρίους· καὶ δὴ καὶ τὸν ἐμ-
 φύλιον Ῥωμαίων πόλεμον <τὸν> ἐπὶ τῆς ἐμῆς ἡλι- 10
 126κίας, ὃς μέγιστος τῶν πρὸ αὐτοῦ πολέμων ἐγένετο, ἡ
 κινήσασα πρόφασις ἐπὶ πολλαῖς ἄλλαις δόξασα μείζων
 εἶναι καὶ <μόνη> ἀποχρῶσα διαστῆσαι τὴν πόλιν ἥδε
 ἦν, ὅτι τῶν δημάρχων τινὲς ἐξεληλάσθαι τῆς πόλεως
 αἰτιώμενοι βία πρὸς τοῦ τότε κατέχοντος τὰ κατὰ τὴν 15
 Ἰταλίαν ἡγεμόνος, ἵνα μηθενὸς εἶεν ἔτι κύριοι, ἐπὶ
 τὸν ἐν τῇ Γαλατίᾳ τὰ στρατόπεδα κατέχοντα ὥς οὐκ
 ἔχοντες, ὅποι τράπωνται, κατέφυγον. ὁ δὲ τῇ προ- 8
 φάσει ταύτῃ χρησάμενος, ὥς ἀρχῇ δήμου παναγεί τὸ
 κράτος ἀφαιρεθείσῃ παρὰ τοὺς ὄρκους τῶν προγόνων 20
 αὐτὸς ὁσίως καὶ σὺν δίκῃ βοηθῶν αὐτὸς τε σὺν τοῖς
 ὁπλοῖς ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἄνδρας ἐπὶ τὴν
 ἀρχὴν κατήγαγε.

LXXXVIII. Τότε δ' οὖν οἱ δημόται τῆς δημαρχι-
 κῆς ἐξουσίας οὐδὲν ἀπολαύοντες ὑφείντο τοῦ θρασέους 25
 121καὶ προσιδόντες τοῖς ἐπὶ τῆς στρατολογίας τεταγμένοις

5 θύο<υσιν> Bb 6 Ἀλβανὸν c. Kiessling τὸ Ἀλβανῆς ὄρος
 c. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 547 10 τὸν add.
 Stephanus 11 ὃς add. Bb supra lin. 12 μείζων add. ACmg
 13 μόνη add. Reiske 15 τὰ add. B 17 τῇ add. B 19
 ἡ πᾶν ἄγει ABbC πᾶν ἄγει Ba corr. Sylburg

τὸν ἱερὸν ὄρκον ᾤμνυσαν, καὶ ὑπὸ τὰς σημαίας κατεγράφοντο. ἐπεὶ δὲ τὸ ἐλλίπες τῶν λόγων ἐξεπληρώθη, διεκκληρώσαντο τὰς ἡγεμονίας τῶν στρατοπέδων οἱ ὑπατοί· καὶ ὁ μὲν Φάβιος τὴν ἐπὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν
 5 συμμάχων ἀποσταλεῖσαν δύναμιν παρελάμβανεν, ὁ δὲ Οὐαλέριος τὴν ἐν Οὐολούσκοις στρατοπεδεύουσαν ἄγων
 2 τοὺς νεωστὶ καταγραφέντας. μαθοῦσι δὲ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ τοῖς πολεμίοις ἐδόκει στρατιάν θ' ἐτέραν μεταπέμπεσθαι καὶ ἐν ἰσχυροτέρῳ τὸ στρατόπεδον ποιή-
 10 σασθαι χωρὶς καὶ μηδὲν ἐκ τοῦ καταφρονεῖν αὐτῶν ἔτι προπετὲς κινδύνευμα ὥς πρότερον ὑπομένειν. ἐργόνει ταῦτα διὰ ταχέων, ἀμφοτέροις τε παρέστη τοῖς ἡγεμόσι τῶν δυνάμεων ὁμοία περὶ τοῦ πολέμου γνώμη, τὰ ἑαυτῶν φυλάττειν ἐρύματα, ἐάν τις ἐπὶ, τοῖς δὲ
 15 τῶν πολεμίων ὥς βίᾳ κρατηθησομένοις μὴ ἐπιχειρεῖν.
 3 καὶ ὁ διὰ μέσου χρόνος οὐκ ὀλίγος ἐγένετο φόβος τῶν ἐπιχειρήσεων τριβόμενος· οὐ μέντοι καὶ εἰς τέλος γε διαμένειν ἐν τοῖς ἐγνωσμένοις ἐδυνήθησαν. ὁπότε γὰρ
 1728 ἐπισιτισμοῦ χάριν ἢ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων τινός, ὧν
 20 ἀμφοτέροις ἔδει, μοῖρά τις ἀποσταλεῖν τῆς στρατιᾶς, συμβολαί τ' αὐτῶν ἐγίνοντο καὶ πληγαί, καὶ τὸ νικᾶν οὐκ αἰεὶ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἔμενε· πολλάκις δὲ συμπλεκόμενων ἀλλήλοις ἀπέθνησκόν τ' οὐκ ὀλίγοι καὶ τραυ-
 4 ματίαι πλείους ἐγίνοντο. τοῖς μὲν οὖν Ῥωμαίοις τὸ
 25 ἀπαναλούμενον τῆς στρατιᾶς οὐδεμία ποθὲν ἐπικουρία

1 σημείας AB cf. Cobet Obs. p. 167 16 ἐν φόβῳ c. Stephanus 19 ἢ om. Ba add. Bb supra lin. 20 ἐδόκει O ἔδει Reiske 21 συμβολαί] συμπλοκαὶ c. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 552 25 ἀπαναλούμενον c. Cobet Obs. p. 172 | οὐδὲ μία ποθὲν ἐπιοῦσα O pro ποθὲν c. οἰκοθεν Kiessling, post ἐπιοῦσα add. ἐπικουρία Sintenis Em. Dion. I 22,

ἐξεπλήρου, τὸ δὲ τῶν Οὐολούσκων στρατόπεδον ἄλλαν ἐπ' ἄλλοις ἡκόντων πολλὴν αὔξησιν ἐλάμβανε· καὶ τούτῳ ἐπαρθέντες οἱ ἡγεμόνες ἐξῆγον ἐκ τοῦ χάρακος τὴν δύναμιν ὥς εἰς μάχην.

LXXXVIII. Ἐξελθόντων δὲ καὶ τῶν Ῥωμαίων 5 καὶ παραταξαμένων ἰσχυρὰ μάχη γίνεται καὶ ἱππέων καὶ πεζῶν καὶ ψιλῶν ἴσῃ πάντων χρωμένων προθυμίᾳ τε καὶ ἐμπειρίᾳ, καὶ τὸ νικᾶν ἐκάστου παρ' ἑαυτὸν μόνον τιθεμένου· ὥς δὲ νεκροὶ τ' αὐτῶν πολλοὶ ἐκα- 2 τέρωθεν, ἐν ᾧ ἐτάχθησαν χωρίῳ, πεσόντες ἔκειντο, 1729 καὶ ἡμιθνήτες ἔτι πλείους [τῶν νεκρῶν], οἱ δὲ παρὰ τὸν ἀγῶνα καὶ τὰ δεινὰ ἔτι διαμένοντες ὀλίγοι ἦσαν, καὶ οὐδὲ οὗτοι δρᾶν τὰ πολέμου ἔργα δυνάμενοι βαρυνόντων μὲν αὐτοῖς τῶν σκεπαστηρίων τὰς εὐωνύμους χεῖρας διὰ πλῆθος τῶν ἐμπεπηγόντων βελῶν, καὶ οὐκ 15 ἐώντων ὑπομένειν τὰς προσβολάς, τετραμμένων δὲ τῶν ἐργχειριδίων τὰς ἀκμάς, ἔστι δ' ὧν καὶ κατεαγόντων ὄλων, οἷς οὐθὲν ἔτι ἦν χρῆσθαι, τοῦ τε κόπον, ὃς δι' ὅλης ἡμέρας ἀγωνιζομένοις αὐτοῖς πολὺς ἐγγύονει, παραλύοντος τὰ νεῦρα καὶ τὰς πληγὰς ἀσθε- 20 νεῖς ποιοῦντος, ἰδρωτός δὲ καὶ δίψης καὶ ἄσθματος, οἷα ἐν πνιγρᾷ ὥρα ἔτους τοῖς πολὺν χρόνον ἀγωνιζομένοις συμπίπτειν φιλεῖ, παρ' ἀμφοτέροις γινομένων, τέλος οὐδὲν ἔλαβεν ἀξιόλογον ἢ μάχῃ, ἀλλ' ἀραπητῶς

quod pro ἐπισῶσα scribendum esse c. Kiessling idemque in margine edit. Tauchn., quam possideo, Ambrosch coniecit

11 τῶν νεκρῶν del. Reudler Tiroc. crit. p. 58 12 ἀντὰ τὰ δεινὰ c. Grasberger Philologus 28 (1869) p. 533 16 μένειν BC ὑπομένειν R | προσβολάς c. Reiske | τετραμμένων O τετριμμένων c. Stephanus 17 <κ>ατεαγ<ό>των Bb 18 χρῆσθαι κόπον τεος Ba χ. τοῦ κ. τε δς Bb χ. τοῦ κ. δς A 22 ἐμπνίγει ὥρα A ἐν πν<ιγρᾷ> ὥρα e corr. Bb

ἀμφοτέροισι τῶν στρατηγῶν ἀνακαλουμένων ἀπὸ τῆς
ἐπὶ τοὺς ἑαυτῶν χάρακας· καὶ οὐκέτι μετὰ τοῦτ' ἐξή-¹⁷³¹
εσαν εἰς μάχην· οὐδέτεροι, ἀλλ' ἀντικαθήμενοι παρεφύ-
λαττον ἀλλήλων τὰς ἑνεκα τῶν ἐπιτηδεῶν γινομένας
³₆ ἐξόδους. ἔδοξε μέντοι καὶ λόγος ἦν ἐν τῇ 'Ρώμῃ πο-
λύς, ὥς δυναμένη τότε νικᾶν ἢ 'Ρωμαίων δύνάμει
ἐκουσία μὴδὲν <ἦν> ἐργάσασθαι λαμπρὸν διὰ μίσος
τε τοῦ ὑπάτου καὶ ὀργήν, ἣν εἶχε πρὸς τοὺς πατρι-
κίους ἐπὶ τῷ φενακισμῷ τῆς κληρουχίας. αὐτοὶ δ' οἱ
¹⁰ στρατιῶται τὸν ὑπάτον ὥς οὐχ ἱκανὸν στρατηγεῖν
ἡτιῶντο, γράμματα πέμποντες ὥς τοὺς ἐπιτηδεῖους ἑαν-
τῶν ἕκαστοι. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ στρατοπέδῳ γινόμενα
τοιαῦτ' ἦν· ἐν αὐτῇ δὲ τῇ 'Ρώμῃ πολλὰ δαιμόνια ση-
μεῖα ἐφαίνετο δηλωτικὰ θεοῦ χόλου κατὰ τε φωνὰς
⁴₁₅ καὶ ὕψεις ἀήθεις. πάντα δ' εἰς τοῦτο συνένεικον, ὥς
οἱ τε μάντιες καὶ οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγηταὶ συνενέγκαντες
τὰς ἐμπειρίας ἀπεφαίνοντο, <ὅτι> θεῶν [χολοῦσθαι]
τινες οὐ κομίζονται τὰς νομίμους τιμὰς οὐ καθαρῶς¹⁷³¹
οὐδὲ δσίως ἐπιτελουμένων αὐτοῖς τῶν ἱερῶν. ζήτησις
²⁰ δὴ μετὰ τοῦτο πολλὴ ἐκ πάντων ἐγένετο, καὶ σὺν
χρόνῳ μήνυσις ἀποδίδεται τοῖς ἱεροφάνταις, ὅτι τῶν
παρθένων μία τῶν φυλαττουσῶν τὸ ἱερὸν πῦρ, Ὀπι-
μία ὄνομα αὐτῇ, τὴν παρθενίαν ἀφαιρεθεῖσα μιαινέι
⁵ τὰ ἱερά. οἱ δ' ἐκ τε βασιάνων καὶ τῶν ἄλλων ἀπο-

3 ἀλλ' ἀντικαθήμενοι A ἀλλὰ καθήμενοι B 7 * μὴδὲν
ἐργάσασθαι O μ. ἡθέλησεν ἐ. c. Sylburg μ. ἐργάσατο c. Kiess-
ling ἦν ego addidi 14 ἐφ(αί)νετο Ba | δημοτικά Ba 15

ἀληθεῖς Ba 17 ἀπεφαίνοντο θεῶν χολοῦσθαι τινὰ^{οἱ} A ἀ. θ.
τινες B χολοῦσθαι Cmg τινὰ e corr. C ἀ. ὅτι θεῶν τινες οὐ
κομίζονται Sintenis Em. Dion. III 26 21 ὅτι παρθένης μία A
22 τὸ ἱερὸν προπιμία ὄνομα O praeter B

δείξων μαθόντες, ὅτι τὸ μηνυόμενον ἦν ἀδίκημα ἀλη-
 θές, αὐτήν μὲν τῆς κορυφῆς ἀφελόμενοι τὰ στέμματα
 καὶ πομπεύσαντες δι' ἀγορᾶς ἐντὸς τείχους ῥώσαν κα-
 τάρυξαν· δύο δὲ τοὺς ἐξελεγχθέντας διαπράξασθαι
 τὴν φθορὰν μαστιγώσαντες ἐν φανερῷ παραχρῆμα ἀπ- 5
 ἔκτειναν καὶ μετὰ τοῦτο καλὰ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ μαν-
 τεύματα ὡς ἀφεικότων αὐτοῖς τῶν θεῶν τὸν χόλον,
 ἐρίνετο.

LXXXX. Ὡς δὲ καθήκεν ὁ τῶν ἀρχαιρεσιῶν χρό-
 132νος, ἐλθόντων τῶν ὑπάτων πολλή σπονδὴ καὶ παρὰ- 10
 ταξίς ἐγένετο τοῦ δήμου πρὸς τοὺς πατρικίους περὶ
 τῶν παραληψομένων τὴν ἡγεμονίαν ἀνδρῶν. ἐκεῖνοι
 μὲν γὰρ ἐκ τῶν νεωτέρων ἐβούλοντο τοὺς δραστηρίους
 τε καὶ ἥμιστα δημοτικούς ἐπὶ τὴν ὑπατείαν προαγα-
 γεῖν· καὶ μετῆι τὴν ἀρχὴν κελευσθεὶς ὑπ' αὐτῶν ὁ 15
 υἱὸς Ἀππίου Κλαυδίου τοῦ πολεμωτάτου τῷ δήμῳ
 δοκοῦντος εἶναι, μεστὸς αὐθαδείας ἀνὴρ καὶ θράσους,
 εταίροις τε καὶ πελάταις ἀπάντων πλεῖστον τῶν καθ'
 ἡλικίαν δυνάμενος· ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῶν πρεσβυτέρων
 τε καὶ τῶν πείραν ἤδη δεδωκότων τῆς ἐπεικειας τοὺς 20
 προνοησομένους τοῦ κοινῇ συμφέροντος ὀνομάζων ἡξίου
 ποιεῖν ὑπάτους. αἱ τ' ἀρχαὶ διειστήκεσαν καὶ τὰς
 ἀλλήλων ἀνέλουν ἐξουσίας. ὁπότε μὲν γὰρ οἱ ὑπατοὶ 2
 καλοῦεν τὸ πλῆθος ὡς ἀποδείξοντες τοὺς μετιόντας
 τὴν ἀρχὴν ὑπάτους, οἱ δῆμαρχοι τοῦ κωλύειν ὄντες 25
 κύριοι διέλουν τὰ ἀρχαιρέσια, ὁπότε δ' αὖ πάλιν ἐκεῖνοι

1 ἀδίκημα del. Kiessling, ἀσέβημα vel ἀμάρτημα scrib. esse
 c. Kayser Ann. phil. 1868 p. 816 5 φανερῷ παραχρῆμα ἀπ-
 ἔκτειναν καὶ O φ. ἀπέκτειναν καὶ π. verba transposuit Reiske
 7 αὐτοῖς] αὐθις c. Kiessling 24 ἀποδείξαντες B

καλοῖεν ὥς ἀρχαιρεσιάσονται τὸν δῆμον, οὐκ ἐπέτρε-
 πον οἱ ὑπατοὶ τὴν ἐξουσίαν ἔχοντες τοῦ συγκαλεῖν¹⁷³
 τοὺς λόχους καὶ τὰς ψήφους ἀναδιδόναι. κατηγορίαι
 τ' ἀλλήλων ἐγίνοντο καὶ συνεχεῖς ἀψιμαχίαι καθ' ἔται-
⁵ ρίας συνισταμένων, ὥστε καὶ πληγὰς ἀλλήλοις διδόναι
 τινὰς ὑπ' ὀργῆς, καὶ οὐ μακρὰν ἀποσχεῖν τὴν στάσιν
³ τῶν ὄπλων. ταῦτα μαθοῦσα ἡ βουλὴ πολλὴν ἐσκόπει
 χρόνον, ὃ τι χρήσεται τοῖς πράγμασιν, οὔτε βιάσασθαι
 δυναμένη τὸν δῆμον οὔτ' εἶξαι βουλομένη. ἦν δ' ἡ
¹⁰ μὲν αὐθαδεστέρα γνώμη δικτάτορα ἐλέσθαι τῶν ἀρχαι-
 ρεσιῶν ἔνεκα, ὃν ἂν ἡγῶνται κράτιστον εἶναι· τὸν δὲ
 λαβόντα τὴν ἐξουσίαν τοὺς τε νοσοποιοὺς ἐκ τῆς πό-
 λεως ἐξελεῖν, καὶ εἰ τι ἡμάρτηται ταῖς πρότερον ἀρχαῖς
 ἐπανορθώσασθαι, τὸν τε κόσμον τοῦ πολιτεύματος,
¹⁵ ὃν βούλεται, καταστησάμενον ἀνδράσι τοῖς κράτιστοις
⁴ ἀποδοῦναι τὰς ἀρχάς. ἡ δ' ἐπιεικεστέρα μεσοβασιλεῖς
 ἐλέσθαι τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ τιμιωτάτους ἄνδρας,
 οἷς ἐπιμελὲς ἔσται τὰ περὶ τὰς ἀρχάς, ὅπως κράτισται
 γενήσονται, προνοηθῆναι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν περ
²⁰ ἐπὶ τῶν βασιλέων τῶν ἐκλιπόντων ἐγίνοντο. ταύτη
 προσθεμένων τῇ γνώμῃ τῶν πλειόνων ἀποδείκνυνται¹⁷⁴
 πρὸς αὐτῶν μεσοβασιλεὺς Αὐλὸς Σεμπρώνιος Ἀτρα-
⁵ ῖτινος· αἱ δ' ἄλλαι κατελύθησαν ἀρχαί. οὗτος ἐπιτρο-
 πεύσας τὴν πόλιν ἀστασίαστον ὅσας ἐξῆν ἡμέρας ἔτε-
²⁵ ρον ἀποδείκνυσιν, ὥσπερ αὐτοῖς ἔθος ἦν, Σπόριον
 Λάρκιον. ἀκαεῖνος συγκαλέσας τὴν λοχίτιν ἐκκλησίαν

1 ἀρχαιρεσιάζοντα AB 4 ἐγίνοντο συνεχεῖς καὶ ἀψιμα-
 χίαι c. Kiessling 17 τε καὶ τιμιωτάτους om. B 20 ἐκλι-
 πόντων ABA ἐκλειπόντων Bb 21 ἀποδείκνυνται ABC corr.
 Cmg 22 μεσοβασιλεῖς ABC corr. Cmg ἀποδείκνυνται —
 μεσοβασιλεῖς, πρῶτος μὲν Αὐλὸς c. Kiessling

καὶ τὰς ψήφους κατὰ τὰ τιμήματα ἀναδούς, ἐκ τῆς
ἀμφοτέρων εὐδοκίσεως ἀποδείκνυσιν ὑπάτους, Γάλιον
Ἰούλιον, τὸν ἐπικαλούμενον Ἰουλον, ἐκ τῶν φιλοδή-
μων, καὶ Κόιντον Φάβιον Καίσιωνος υἱὸν τὸ δεύτερον
ἐκ τῶν ἀριστοκρατικῶν. καὶ ὁ <μὲν> δῆμος οὐδὲν ἐκ 6
τῆς προτέρας ὑπατείας αὐτοῦ πεπονθῶς εἶασε τυχεῖν
ταύτης τῆς ἐξουσίας τὸ δεύτερον, μισῶν τὸν Ἀππιον
1735 καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἀτιμασθῆναι ἐδόκει σφόδρα ἡδόμενος·
τοῖς δ' ἐν τέλει διαπεπραγμένοις δραστηρίον ἄνδρα
καὶ οὐδὲν ἐνδῶσοντα τῷ δήμῳ μαλακὸν ἐπὶ τὴν ὑπα- 10
τείαν παρελθεῖν, κατὰ γνώμην ἐδόκει κεχωρηκέναι τὰ
τῆς διχοστασίας.

LXXXXI. Ἐπὶ τῆς τούτων ἀρχῆς Αἰκανοὶ μὲν εἰς
τὴν Λατίνων χώραν ἐμβαλόντες ἀπήλασαν ἀνδράποδα
καὶ βοσκήματα πολλὰ ληστρικῇ ἐφόδῳ χρησάμενοι· 15
Τυρρηγῶν δ' οἱ καλούμενοι Οὐιεντανοὶ τῆς Ῥωμαίων
γῆς πολλὴν ἡδίκησαν προνομαῖς. τῆς δὲ βουλῆς τὸν
μὲν πρὸς Αἰκανοὺς πόλεμον εἰς ἕτερον ἀναβαλομένης
χρόνον, παρὰ δὲ Οὐιεντανῶν δίκας αἰτεῖν ψηφισαμέ-
νης, Αἰκανοὶ μὲν ἐπειδὴ τὰ πρῶτα αὐτοῖς κατὰ νοῦν 20
ἐχώρησε, καὶ οὐθεὶς ὁ κωλύσων τὰ λοιπὰ ἐφαίνετο,
θράσει ἐπαρθέντες ἀλογίστῳ ληστρικὴν μὲν οὐκέτι
στρατείαν ἔγνωσαν ποιεῖσθαι, δυνάμει δὲ βαρεῖα ἐλά-
1736 σαντες ἐπὶ πόλιν Ὀρτῶνα κατὰ κράτος αἰροῦσι· καὶ
διαρπάσαντες τὰ τ' ἐκ τῆς χώρας καὶ τὰ τῆς πόλεως 25
ἀπῆρσαν εὐπορίαν πολλὴν ἀγόμενοι. Οὐιεντανοὶ δὲ 2

1 κατὰ] καὶ O corr. Sylburg 2 ἀποδείκνυσιν AB 3
Ἰούλιον O | * φιλοδημοτικῶν O δημοτικῶν Cobet Obs. p. 172
5 μὲν add. Reiske | οὐδὲν ἔνεκα B (ἐν ἐν in ras.) 7 τῆς om.
B 19 Οὐιεντανῶν αἰτεῖν ψηφισαμένης ἀπολογίαν O praeter
B 24 Ὀρῶνα O corr. Sylburg 26 ἐπαγόμενοι c. Reiske

πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἤκοντας ἀποκρινάμενοι, ὅτι
 οὐκ ἐξ αὐτῶν εἶησαν οἱ προνομεύοντες τὴν χώραν,
 ἀλλ' ἐκ τῶν ἄλλων Τυρρηνῶν, ἀπέλυσαν τοὺς ἄνδρας
 οὐθὲν τῶν δικαίων ποιήσαντες· καὶ οἱ πρέσβεις ἐπι-
 5 τυγχάνουσι τοῖς Οὐιεντανοῖς λείαν ἐκ τῆς αὐτῶν χώ-
 ρας ἄγουσι. ταῦτα παρ' αὐτῶν ἡ βουλὴ μαθοῦσα πο-
 λεμεῖν τ' ἐψηφίσατο Οὐιεντανοῖς καὶ τοὺς ὑπάτους
 3 ἀμφοτέρους ἐξάγειν τὴν στρατιάν. ἐγένετο μὲν οὖν
 περὶ τοῦ δόγματος ἀμφιλογία, καὶ πολλοὶ ἦσαν οἱ τὸν
 10 πόλεμον οὐκ ἑῶντες ἐκφέρειν τῆς τε κληρουχίας ὑπο-
 μιμνήσκοντες τοὺς δημοτικούς, ἧς γε πέμπτον ἔτος
 ἐψηφισμένης ὑπὸ τοῦ συνεδρίου κενῇ πιστεύσαντες ἐλ-
 πίδι ἐξηπάτηντο, καὶ κοινὸν ἀποφαίνοντες πόλεμον, εἰ
 κοινῇ χρήσεται γνώμη πᾶσα Τυρρηνία τοῖς ὁμοεθνεσί173
 4 βοηθοῦσα. οὐ μὴν ἰσχυρὰν γ' οἱ τῶν στασιαστῶν
 15 λόγοι, ἀλλ' ἐκύρωσε καὶ ὁ δῆμος τὸ τῆς βουλῆς δόγμα
 τῇ Σπορίῳ Λαρκίῳ γνώμη τε καὶ παρακλήσει χρη-
 σάμενος. καὶ μετὰ ταῦτ' ἐξῆγον τὰς δυνάμεις οἱ ὑπα-
 20 τοι· στρατοπεδευσάμενοι δὲ χωρὶς ἀλλήλων οὐ μακρὰν
 ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ μέιναντες ἡμέρας συχνάς, ἐπειδὴ
 οὐκ ἀντεξῆγον οἱ πολέμιοι τὰς δυνάμεις, προνομεύ-
 σαντες αὐτῶν τῆς γῆς ὅσῃν ἐδύναντο πλείστην ἀπῆγον
 ἐπ' οἶκον τὴν στρατιάν. ἄλλο δ' ἐπὶ τῆς τούτων ὑπα-
 τείας λόγον ἄξιον οὐδὲν ἐπράχθη.

7 τε om. B 8 ἄγειν A 13 καινὸν c. Reiske | τὸν
 πόλεμον c. Kiessling 14 κοινῇ A κενῇ B 15 στρατιωτῶν
 O στασιωτῶν Portus et Sylburg 20 ἀπὸ add. B cf. Fr. Krebs
 Praepositionadv. I p. 40

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ
ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ ΕΝΑΤΟΣ.

Τῷ δὲ μετὰ τούτους ἔτει διαφορᾷς γενομένης τῷ
 δήμῳ πρὸς τὴν βουλὴν περὶ τῶν ἀποδειχθησομένων
 ὑπάτων· οἱ μὲν γὰρ ἤξιουν ἀμφοτέροισ ἐκ τῶν ἀρι-
 στοκρατικῶν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν προαγαγεῖν, ὁ δὲ δῆμος
 ἐκ τῶν ἐαυτῷ κεχαρισμένων· γνωσιμαχήσαντες [πρὸς 5
 ἀλλήλους ἢ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος] τέλος συνέπεισαν
 ἀλλήλους ἀφ' ἐκάστης μερίδος ὑπάτον αἰρεθῆναι· καὶ
 739 ἀποδείκνυνται Καίσων μὲν Φάβιος τὸ δεύτερον ὑπὸ τῆς
 βουλῆς, ὁ τὸν Κάσσιον ἐπὶ τῇ τυραννίδι κρίνας, Σπό-
 ριος δὲ Φούριος ὑπὸ τῶν δημοτικῶν, ἐπὶ τῆς ἑβδομη- 10
 κοστῆς καὶ πέμπτῃς ὀλυμπιάδος ἔρχοντος Ἀθῆνῃσι

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
 ΛΟΓ. Θ Α ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟ-
 ΓΙΑΣ Θ corr. ex H B

5 verba πρὸς ἀλλήλους ἢ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος del. Cobet
 Obs. p. 172 6 τέλος] τέως ACmg ἔως BC τέλος Portus
 7 ἀφ' ἐκατέρως τῆς μ. c. Cobet l. l. 10 φρούριος AB

Καλλιάρχου, καθ' ὃν χρόνον ἐστράτευσε Ξέρξης ἐπὶ
 2 τὴν Ἑλλάδα. ἄρτι δὲ παρειληφότες αὐτῶν τὴν ἀρχὴν
 Λατίνων τε πρέσβεις ἦκον ἐπὶ τὴν βουλὴν δεόμενοι
 πέμψαι σφίσι τὸν ἕτερον τῶν ὑπάρχων μετὰ δυνάμεως,
 5 ὃς οὐκ ἔασει προσωτέρω χωρεῖν τὴν Αἰκανῶν κατα-
 φρόνησιν, καὶ Τυρρηνία πᾶσα ἡγγέλλετο κεκινημένη
 καὶ οὐ διὰ μακροῦ χωρήσουσα εἰς πόλεμον. συνήχθη
 γὰρ εἰς κοινὴν ἐκκλησίαν τὸ ἔθνος, καὶ πολλὰ Οὐιεν-
 τανῶν δεηθέντων συνάρασθαι σφίσι τοῦ κατὰ Ῥω-
 10 μαίων πολέμου, τέλος ἐξήνεγκεν ἐξεῖναι τοῖς βουλο-
 μένοις Τυρρηνῶν μετέχειν τῆς στρατείας· καὶ ἐγένετο
 χεῖρ ἀξιόμαχος ἢ τοῖς Οὐιεντανοῖς ἐκουσίως τοῦ πο-
 λέμου συναραμένη. ταῦτα μαθοῦσι τοῖς ἐν τέλει
 Ῥωμαίων ἔδοξε στρατιάς τε καταγράφειν καὶ τοὺς ὑπάρχον-
 15 τας ἀμφοτέρους ἐξεῖναι, τὸν μὲν Αἰκανοὺς τε πολε-
 μήσοντα καὶ Λατίνους τιμωρὸν ἐσόμενον, τὸν δ' ἐπὶ
 3 Τυρρηνίας ἄξοντα τὰς δυνάμεις. ἀντέπραττε δὲ πρὸς
 ταῦτα Σπόριος Ἰκίλιος τῶν δημάρχων εἰς· καὶ συν-
 ἄγων εἰς ἐκκλησίαν τὸν δῆμον ὁσημέραι τὰς περὶ τῆς
 20 κληρουχίας ὑποσχέσεις ἀπῆτει παρὰ τῆς βουλῆς καὶ
 οὐδὲν ἔφη συγχωρήσειν οὔτε τῶν ἐπὶ πόλεμον οὔτε
 τῶν κατὰ πόλιν ὑπ' αὐτῆς ψηφισομένων ἐπιτελεσθῆναι,
 εἰ μὴ τοὺς δέκα ἄνδρας ἀποδείξωσι πρότερον ὀρι-
 στάς τῆς δημοσίας χώρας, καὶ διέλωσι τὴν γῆν, ὥς

1 verba καθ' ὃν usque ad ἄρτι om. Ba add. Bbm | ἐστρα-
 τεύειν O corr. Portus 2 δὲ om. B | αὐτῶν om. AC 9
 συναίρασθαι Ba 10 ἐξήνεγκεν O praeter B 11 στρατιάς
 A στρατείας Ba 12 ἐκουσίως om. A 13 αἰρομένη A 18
 Σικίλιος O corr. Sylburg hoc loco aliisque 21 συγχωρήσειν
 ἐπὶ τῶν πολεμίων O correxerunt Sylburg et Sintenis Em.
 Dion. III 10 23 πρότερον O πρότερον Kiessling

ὑπέσχοντο τῷ δήμῳ. ἀπορουμένη δὲ τῇ βουλῇ καὶ 4
 ἀμνηχανούσῃ, τί χρὴ ποιεῖν, Ἄππιος Κλαύδιος ὑποτί-
 θεται σκοπεῖν, ὅπως διαστήσεται τὰ τῶν ἄλλων δη-
 741 μάρχων πρὸς αὐτόν, διδάσκων, ὅτι τὸν κωλύοντα καὶ
 ἐμποδῶν γινόμενον τοῖς δόγμασι τῆς βουλῆς ἰερὸν 5
 ὄντα καὶ νόμῳ τὴν ἐξουσίαν ἔχοντα ταύτην ἄλλως οὐκ
 ἔστι παῦσαι τῆς δυναστείας, ἐὰν μὴ τις ἕτερος τῶν
 ἀπὸ τῆς ἰσῆς τιμῆς καὶ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἔχόντων
 τὰναντία πράττῃ καί, οἷς ἂν ἐκεῖνος ἐμποδῶν γένη-
 5 ται, ταῦτα κωλύῃ. συνεβούλευέ τε τοῖς αὐτοῖς παρα- 10
 ληψομένοις τὴν ἀρχὴν ὑπάτοις τοῦτο πράττειν καὶ
 σκοπεῖν, ὅπως ἔξουσιν τινὰς ἀεὶ τῶν δημάρχων οἰ-
 κείους σφίσι καὶ φίλους· μίαν εἶναι λέγων τῆς ἐξου-
 σίας τοῦ ἀρχαίου κατάλυσιν, ἐὰν στασιάζωσι πρὸς ἀλλή-
 15 λους οἱ ἄνδρες.

II. Ταύτην εἰσηγησαμένου τὴν γνώμην Ἀππίου
 δόξαντες αὐτὸν ὁρθῶς παραινέειν οἷ τε ὑπάτοι καὶ τῶν
 142 ἄλλων οἱ δυνατώτατοι, πολλῇ θεραπείᾳ διεπράξαντο
 τοὺς τέτταρας ἐκ τῶν δημάρχων οἰκείους τῇ βουλῇ
 γενέσθαι. οἱ δὲ τέως μὲν λόγῳ μεταπεῖθιν τὸν Ἰκί- 2
 20 λιον ἐπεχείρουν ἀποστήναι τῶν περὶ τῆς κληρουχίας
 πολιτευμάτων, ἕως οἱ πόλεμοι λάβωσι τέλος· ὥς δ'
 ἡνταντιοῦτο καὶ διώμυντο λόγον τε τὸν αὐθαδέστερον
 εἰπεῖν ἐτόλμησε τοῦ δήμου παρόντος, ὅτι μᾶλλον ἂν
 25 βούλοιντο Τυρρηγνούς καὶ τοὺς ἄλλους πολεμίους κρα-

3 διαστή(ε)ται B 6 verba inde ab ἔχοντα usque ad
 ἐξουσίαν v. 8 add. B 9 πράττειν et v. 10 κωλύειν O praeter
 B | γίνονται AB 10 ταῦτα μὴ κωλύῃ c. Reiske 17 εἰ Ba
 οἱ Bb 18 ἄλλων οἱ δν. Bb ex corr. | Θεραπεία B δυναστεία
 R 23 διώμυν Ba το add. Bb supra lin. | αὐθαδέστατον c.
 Sylburg 25 βούλοιντο O praeter B

τήσαντας τῆς πόλεως ἐπιδεῖν, ἢ τοὺς κατέχοντας τὴν
 χώραν τὴν δημοσίαν ἀφείναι, δόξαντες ἀφορμὴν εἰλη-
 φέναι καλὴν πρὸς αὐθάδειαν τοσαύτην τοῦ τάναντία
 λέγειν τε καὶ πράττειν, οὐδὲ τοῦ δήμου τὸν λόγον
 5 ἡδέως δεξαμένου, κωλύειν αὐτὸν ἐφησαν, καὶ φανερώς
 ἐπραττον, ὅσα τῇ βουλῇ τε καὶ τοῖς ὑπάτοις δοκοίη·
 3 μονωθεὶς δ' Ἰκίλιος οὐδενὸς ἔτι κύριος ἦν. μετὰ 174
 τοῦθ' ἡ στρατιὰ κατεγράφετο καί, ὅσων ἔδει τῷ πο-
 λέμῳ πάντα ὑπηρετεῖτο, τὰ μὲν ἐκ τῶν δημοσίων, τὰ
 10 δ' ἐκ τῶν ιδίων ἀπάσῃ προθυμία· καὶ διὰ τάχους οἱ
 ὑπατοὶ διακληρωσάμενοι τὰ στρατεύματα ἐξήεσαν, Σπό-
 ριος μὲν Φούριος ἐπὶ τὰς Αἰκανῶν πόλεις, Καίσων
 4 δὲ Φάβιος ἐπὶ Τυρρηνοῦς. Σπορίῳ μὲν οὖν ἅπαντα
 κατὰ νοῦν ἐχώρησεν οὐχ ὑπομεινάντων εἰς χεῖρας
 15 ἐλθεῖν τῶν πολεμίων, καὶ πολλὰ ἐκ τῆς στρατείας
 ἐξεγένετο χρήματά τε καὶ σώματα λαβεῖν. ἐπὶ ἤλθε
 γὰρ ὀλίγου δεῖν πᾶσαν ὅσῃν οἱ πολέμιοι χώραν κατ-
 εἶχον, ἄγων καὶ φέρων, καὶ τὰ λάφυρα τοῖς στρατιώ-
 5 ταις ἅπαντα ἐχαρίσατο. δοκῶν δὲ καὶ τὸν πρὸ τοῦ
 20 χρόνον εἶναι φιλόδημος, ἔτι μᾶλλον ἐκ ταύτης τῆς
 στρατηγίας ἐθεράπευσε τὸ πλῆθος. καί, ἐπειδὴ παρ-
 ῆλθεν ὁ χρόνος τῆς στρατείας, ἄγων τὴν δύναμιν ὀλό-
 κληρόν τε καὶ ἀπαθῆ χρήμασιν εὐπορον κατέστησε τὴν
 πατρίδα.

25 III. Καίσων δὲ Φάβιος ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων, οὐ-174

1 τῆς χώρας Ba 3 τοῦ ABC 5 κωλύειν O κωλύσειν
 c. Reiske 6 τε καὶ B ἢ R 8 ἡ ex corr. B 12 φρο-
 ριος AB 15 στρατιᾶς O corr. Sylburg 19 δοκῶν τε AB
 20 χρόνον B 21 ἐπειδήπερ ἦλθεν Ba 22 στρατιᾶς A |
 στρατηγίας v. 21 et στρατείας fortasse sedem mutasse c. Kiess-
 ling | ἀπάγων c. Kiessling 23 κατέστησεν εἰς τὴν Prou

δενὸς χεῖρον στρατηγήσας, ἀφηρέθη τὸν ἐκ τῶν ἔργων
 ἐπαινον παρ' οὐδὲν ἀμάρτημα ἰδιον, ἀλλ' ὅτι τὸ δη-
 μοτικὸν οὐκ εἶχε κεχαρισμένον αὐτῷ, ἐξ οὗ τὸν ὑπα-
 τον Κάσσιον ἐπὶ τῇ τυραννίδι προσαγγείλας ἀπέκτεινεν. 2
 οὔτε γὰρ ὅσα δέοι σὺν τάχει στρατηγῷ κελεύσαντι τοὺς 5
 ὑπηκόους πειθαρχεῖν, οὔθ' ὅσα τῷ προθύμῳ καὶ πρέ-
 πουτι χρησαμένους βία κατασχεῖν, οὔθ' ὅσα λάθρα τῶν
 ἀντιπολεμίων χωρία εἰς πλεονεξίαν εὐθὲτα σφετερίσα-
 σθαι, οὔτ' ἄλλο πράττειν οὐδὲν ἔτοιμοι ἦσαν, ἐξ οὗ
 τιμὴν τινα ὁ στρατηγὸς καὶ δόξαν ἀγαθὴν ἐξοίσεσθαι 10
 ἔμελλε. καὶ τὰλλα μὲν αὐτῶν, ὅσα ὑβρίζοντες τὸν ἡγε-
 μόνα διετέλουν, ἐκείνῳ θ' ἤττον λυπηρὰ ἦν καὶ τῇ
 745 πόλει βλάβης οὐ μεγάλης ἔξια, ὃ δὲ τελευτῶντες ἐξείρ-
 γάσαντο κίνδυνον οὐ μικρὸν ἤνεγκε καὶ πολλὴν αἰσχύ-
 νην ἀφοῦν. γενομένης γὰρ παρατάξεως ἐν τῷ μεταξὺ 15
 τῶν λόφων, ἐφ' οἷς ἦσαν ἐστρατοπεδευκότες ἀμφοτέρω,
 πάσῃ τῇ παρ' ἐκατέρων δυνάμει, πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα
 ἀποδειξάμενοι καὶ τοὺς πολεμίους ἀναγκάσαντες ἄρξαι
 φυγῆς, οὔτ' ἠκολούθησαν ἀπιοῦσι τοῦ στρατηγοῦ πολλὰ
 ἐπικελεύοντος οὔτε παραμείναντες ἐκπολιορκῆσαι τὸν 20
 χάρακα ἠθέλησαν, ἀλλ' ἐάσαντες ἀτελεῖς ἔργον καλὸν
 ἀπῆσαν εἰς τὴν αὐτῶν στρατοπεδείαν. ἐπιχειρησάντων 4
 δ' αὐτοκράτορα τὸν ὑπατον ἀναγορεῦσαί τινων μέγα

1 ἐκ τῶν om. B 3 οὐκ εἶχε κεχαρισμένον αὐτῷ C οὐκ
 εἶχε μένον R οὐκ εἶχεν εἶνον c. Sintenis Em. Dion. III 26
 4 προσαγγείλας A εἰσαγγείλας C κρίνας B 6 τῷ προθύμῳ
 ἐπιτρέποντας καὶ c. Kiessling | ἐν πρέποντι c. Reiske ἐν πρέ-
 πουτι καιρῷ c. Kayser Ann. phil. 1868 p. 816 8 ἀντιπολέμων
 O corr. Reiske 11 μὲν om. ABC | αὐτὸν A | τῷ ἡγεμόνι B
 12 δὲ ἤττον O corr. Reiske 13 ἔξια O αἷτια Kiessling duce
 Sylburgio 14 κίνδυνον . . οὐ B κ. τε οὐ c. Kiessling 22
 αὐτῶν B | ἐπιχειρήσαντες AC 23 τὸν ὑπατον om. AC

ἐμβοήσαντες ἄνθρωποι κακίζούσῃ τῇ φωνῇ τὸν ἡγεμόνα
 ἐλοιδόρουν, ὥς πολλοὺς σφῶν καὶ ἀγαθοὺς ἀπολώλε-¹⁷⁴
 κότα δι' ἀπειρίαν τοῦ στρατηγεῖν· καὶ ἄλλη πολλῇ
 βλασφημίᾳ καὶ ἀγανακτήσει χρησάμενοι λύνειν τὸν χά-
⁵ ρακα καὶ ἀπάγειν σφᾶς εἰς τὴν πόλιν ἡξίουν, ὥς οὐχ
 ἱκανοὺς ἐσομένους, ἐὰν ἐπίωσιν οἱ πολέμοι, δευτέραν
⁵ ὑπομεῖναι μάχην. καὶ οὔτε μεταδιδάσκοντος ἐπελθόντο
 τοῦ ἡγεμόνος, οὔτ' ὀλοφυρομένου καὶ ἰκετεύοντος ἔπα-
 σχόν τι πρὸς τὰς δεήσεις, οὔτ' ἀπειλὰς καὶ ἀνατάσεις,
¹⁰ ὅποτε καὶ ταῦταις χρήσαιο, δι' εὐλαβείας ἐλάμβανον,
 ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα τραχυνόμενοι ταῦτα διεμένον. το-
 σαύτῃ δ' ἀναρχία καὶ καταφρόνησις τοῦ ἡγεμόνος πᾶσιν
 ἐξ αὐτῶν παρέστη, ὥστε περὶ μέσας νύκτας ἐξαναστάν-
 τες τὰς τε σκηνὰς ἔλυνον καὶ τὰ ὅπλα ἀνελάμβανον καὶ
¹⁵ τοὺς τραυματίας ἐβάσταζον οὐδενὸς κελεύσαντος.

III. Ταῦθ' ὁ στρατηγὸς μαθὼν ἠναγκάσθη πᾶσι
 δοῦναι τὸ παράγγελμα τῆς ἐξόδου δείσας τὴν ἀναρχίαν
 αὐτῶν καὶ τὸ θράσος. οἱ δ' ὥσπερ ἐκ φυγῆς ἀνασω-
 ζόμενοι τάχει πολλῶ συνάπτουσι τῇ πόλει περὶ τὸν
²⁰ ὄρθρον. καὶ οἱ ἐπὶ τῶν τειχῶν ἀγνοήσαντες, ὅτι φέ-¹⁷⁴
 λιον ἦν στρατεύμα, ὅπλα τ' ἐνεδύοντο καὶ ἀλλήλους
 ἀνεκάλουν, ἢ τ' ἄλλη πόλις, ὥς ἐπὶ συμφορᾷ μεγάλῃ,
 ταραχῆς ἐγγόνει μεστῇ καὶ θυρόβου· καὶ οὐ πρότερον
 ἀνέφωξαν αὐτοῖς τὰς πύλας οἱ φύλακες, ἢ λαμπράν τε
²⁵ ἤμεραν γενέσθαι καὶ γνωσθῆναι τὸ οἰκεῖον στρατεύμα.

1 ἐμβοησάντων AB corr. Sylburg | κακίζουσι τῇ τε φωνῇ
 — καὶ ἐλοιδόρουν A 2 ἀγαθοὺς ἀνδρας c. Reiske 9 οὔτε
 τὰς ἀπειλὰς c. Reiske | ἀναστάσεις Ba 10 χρήσ(αι)το Bb
 13 ἐξ αὐτῆς c. Hertlein Hermes X 418 16 ἀφόδον c. Cobet
 Obs. p. 173 24 φύλακες ἢ λαμπράν B φ. ἕως λαμπράν AC |
 τε add. B 25 ὅτι οἰκεῖον στρ. vel οἰκεῖον ὃν τὸ στρ. c. Hert-
 lein Hermes l. 1.

ὥστε πρὸς τῇ αἰσχύνῃ, ἣν ἐκ τοῦ καταλιπεῖν τὸν χά- 2
 ρακα ἠνέγκαντο, καὶ κίνδυνον οὐ τὸν ἐλάχιστον αὐ-
 τοὺς ἀναρρῖψαι, σκοτόους ἀπιόντας διὰ τῆς πολεμίας
 ἀτάκτως. εἰ γ' οὖν τοῦτο καταμαθόντες οἱ πολέμιοι
 ἐκ παντὸς ἀπιούσιν αὐτοῖς ἠκολούθησαν, οὐδὲν ἂν ⁵
 ἐκώλυσεν ἄπασαν ἀπολωλέναι τὴν στρατιάν. τῆς δ'
 ἀλόγον ταύτης ἀπάρσεως ἡ φυγῆς τὸ πρὸς τὸν ἡγεμόνα
 ἐκ τοῦ δήμου μῖσος, ὥσπερ ἔφην, αἷτιον ἦν, καὶ ὁ
 φθόνος τῆς ἐκείνου τιμῆς, ἵνα μὴ θριάμβον καταγωγῇ
 κοσμηθεὶς ἐπιφανέστατος γένηται. τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ ³₁₀
 μαθόντες οἱ Τυρρῶνες τὴν ἄπαρσιν τῶν Ῥωμαίων νε-
 κρούς τ' αὐτῶν ἐσκόλευσαν καὶ τραυματίας ἀράμενοι
 1748 ἀπήνεγκαν τὰς τε καταλειφθείσας ἐν τῷ χάρακι παρα-
 σκευὰς — πολλὰ δ' ἦσαν ὥς εἰς χρόνιον παρεσκευα-
 σμέναι πόλεμον — διεφόρησαν, καὶ ὥς δὴ κρατοῦντες ¹⁵
 τῆς χώρας τῶν πολεμίων τὴν ἐγγυτάτῳ λεηλατήσαντες
 ἀπήγον τὴν στρατιάν.

V. Οἱ δὲ μετὰ τούτους ἀποδειχθέντες ὕπατοι, Γνάιος
 Μάλλιος καὶ Μάρκος Φάβιος τὸ δεύτερον ἄρχειν αἰρε-
 θεῖς, ψήφισμα τῆς βουλῆς ποιησαμένης στρατὸν ἐξάγειν ²⁰
 ἐπὶ τὴν Οὐδιεντανῶν πόλιν, ὅσον ἂν πλεῖστον δυνηθῶσι,
 προὔθηκάν ἡμέραν, ἐν ᾗ τὸν κατάλογον ἐμελλον ποιήσε-
 σθαι τῆς στρατιᾶς. γινομένου δ' αὐτοῖς ἐμποδῶν ἐπὶ
 καλύσει τῆς καταγραφῆς ἐνδὸς τῶν δημάρχων, Τεβερίου
 Ποντοφικίου καὶ τὸ περὶ τῆς κληρουχίας ψήφισμα ἀνα- ²⁵
 καλουμένου, θεραπεύσαντες τῶν συναρχόντων αὐτοῦ

4 εἰ γὰρ οὖν c. Reudler Tiroc. crit. p. 2 5 ἐκ παντὸς O
 et Suidas ἐκ ποδὸς c. Sylburg 14 ἦσαν ἐσκευασμένοι ὥς εἰς
 χ. παρεσκευασμένοι ABC | χρόνον Ba 15 ὥς δημοκρατοῦντες
 ABCa ὥς δὴ κρατοῦντες Cb ὥς ἤδη κρ. c. Sylburg ὥς δηλοῖ
 κρ. c. Kiessling

τινας, ὥσπερ ἐποίησαν οἱ πρὸ αὐτῶν ὑπατοί, διέστησαν¹⁷⁴⁹
 τὸ ἀρχεῖον· καὶ μετὰ τοῦτ' ἐπραττον ἐπὶ πολλῆς ἐξου-
 2 σίας τὰ δόξαντα τῇ βουλῇ. γενομένης δὲ τῆς κατα-
 γραφῆς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἐξῆσαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους,
 5 δύο μὲν ἐκάτερος ἄγων Ῥωμαίων τάγματα τῶν ἐξ αὐ-
 τῆς καταγραφέντων τῆς πόλεως, οὐκ ἐλάττω δὲ ταύτης
 χεῖρα τὴν ὑπὸ τῶν ἀποίκων τε καὶ ὑπηκόων ἀποστα-
 λείσαν. ἀφίκετο δ' αὐτοῖς παρὰ τοῦ Λατίνων τε καὶ
 Ἑρνίκων ἔθνους διπλάσιον τοῦ κληθέντος ἐπικουρικόν.
 10 οὐ μὴν ἐχρήσαντό γε παντί· πολλὴν δὲ χάριν αὐτοῖς
 εἰδέναι φήσαντες τῆς προθυμίας ἀπέλυσαν τῆς ἀποστα-
 3 λείσης δυνάμεως τὴν ἡμίσειαν. ἔταξαν δὲ καὶ πρὸ τῆς
 πόλεως τρίτον ἐκ δυεῖν ταγμάτων τῶν ἐν ἀκμῇ στρα-
 τόν, φύλακα τῆς χώρας ἐσόμενον, εἰ τις ἐτέρα δύναμις
 15 πολεμίων ἐκ τοῦ ἀδοκίτου φανεῖη· τοὺς δ' ὑπὲρ τὸν
 στρατιωτικὸν κατάλογον, οἷς ἔτι δύναμις ἦν ὅπλων
 χρήσεως, ἐν τῇ πόλει κατέλιπον ἄκρας τε καὶ τείχῃ
 4 φυλάξοντας. ἀγαγόντες δὲ πλησίον τῆς Οὐιεντανῶν
 πόλεως τὰς δυνάμεις κατεστρατοπέδευσαν ἐπὶ λόφοις
 20 δυεῖν οὐ μακρὰν ἀφεστηκόσιν ἀπ' ἀλλήλων. ἦν δὲ καὶ¹⁷⁵⁰
 ἡ τῶν πολεμίων δύναμις ἐξεστρατευμένη πρὸ τῆς πό-
 λεως πολλή τε καὶ ἀγαθή. συνελήλυθεσαν γὰρ ἐξ
 ἀπάσης Τυρρηνίας οἱ δυνατώτατοι τοὺς ἑαυτῶν πενέ-
 στας ἐπαρόμενοι, καὶ ἐγένετο τοῦ Ῥωμαικοῦ στρατοῦ
 5²⁵ μείζον τὸ Τυρρηνικὸν οὐκ ὀλίγον. τοῖς δ' ὑπᾶτοις τό-
 τε πλήθος ὀρθῶσι τῶν πολεμίων καὶ τὴν λαμπρότητα
 τῶν ὅπλων πολὺ δέος ἐνέπεσε, μή ποτ' οὐχ ἱκανοί

9 ἐπικουρικοῦ Ο ἐπικουρικὸν Reiske
 B τῷ παντὶ c. Hertlein Hermes X 418
 Reiske

10 πάντῃ AC παντί
 13 τὸν ἐν ἀκμῇ corr.

γένονται στασιαζούσῃ δυνάμει τῇ σφετέρᾳ πρὸς ὁμο-
οῦσαν τὴν τῶν πολεμίων ἀντιταξάμενοι ὑπερβαλέσθαι·
ἐδόκει τ' αὐτοῖς ὀχυρωσαμένοις τὰ στρατόπεδα τριβειν
τὸν πόλεμον ἐκδεχομένοις, εἴ τινα δώσει πλεονεξίας
ἀφορμὴν αὐτοῖς τὸ τῶν πολεμίων θράσος ἀλογίστῳ 5
καταφρονήσει ἐπαρθέν. ἀκροβολισμοὶ δὴ μετὰ τοῦτο
συνεχεῖς ἐγίνοντο καὶ ψιλῶν συμπλοκαὶ βραχεῖαι, μέγα
δ' ἢ λαμπρὸν ἔργον οὐδέν.

VI. Οἱ δὲ Τυρρηνοὶ ἀχθόμενοι τῇ τριβῇ τοῦ πο-
1751λέμου δειλίαν τ' ὠνείδιζον τοῖς Ῥωμαίοις, ἐπειδὴ οὐκ 10
ἐξήεσαν εἰς μάχην, καὶ ὥς παρακεχωρηκότων αὐτῶν
σφίσι τῆς ὑπαίθρου μέγα ἐφρόνουν. καὶ ἔτι μᾶλλον
ἐπήρθησαν εἰς ὑπεροψίαν τοῦ ἀντιπάλου στρατοῦ καὶ
καταφρόνησιν τῶν ὑπάτων δόξαντες καὶ τὸ θεῖον αὐ-
τοῖς συμμαχεῖν. τοῦ γὰρ ἑτέρου τῶν ὑπάτων Γναίου 2
Μαλλίου κεραννὸς εἰς τὸ στρατήγιον ἐμπεσὼν τὴν τε 15
σκηνὴν διέσπασε καὶ τὴν ἐστίαν ἀνέτρεψε καὶ τῶν πο-
λεμιστηρίων ὅπλων τὰ μὲν ἐσπίλωσε, τὰ δὲ περιέκानυσε,
τὰ δ' εἰς τέλος ἠφάνισεν· ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν λαμ-
πρότατον αὐτοῦ τῶν ἵππων, ᾧ παρὰ τοὺς ἀγῶνας 20
ἐχρῆτο, καὶ τῶν θεραπόντων τινάς. λεγόντων δὲ τῶν 3
μάντεων τοῦ τε χάρακος ἄλωσιν προσημαίνειν τοὺς
θεοὺς καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν ἀπώλειαν, ἀνα-
στήσας τὴν δύναμιν ὁ Μάλλιος ἀπῆγε περὶ μέσας
νύκτας ἐπὶ τὸν ἕτερον χάρακα καὶ μετὰ τοῦ συνάγ- 25
χοντος κατεστρατοπέδευσε. μαθόντες οὖν οἱ Τυρρηνοὶ 4
τὴν ἀπανάστασιν τοῦ στρατηγοῦ καί, δι' ἃς αἰτίας ἐγέ-

3 ὀχυρωσαμένοις B 14 αὐτοῖς AB 17 ἀνέστρεψε
AB corr. Sylburg 22 et p. 280 v. 13 προσημ(αι)νειν Bb
27 ἀπόστασιν O praeter B | καὶ del. esse c. Kiessling

νετο, παρὰ τινων αἰχμαλώτων ἀκούσαντες ἐπήρθησαν¹⁷⁵
 τε ταῖς γνώμαις ἔτι μᾶλλον, ὥς πολεμοῦντος τοῖς Ῥω-
 μαίοις τοῦ δαιμονίου, καὶ πολλὴν εἶχον ἐλπίδα κρατή-
 σειν αὐτῶν· οἳ τε μάντεις ἀκριβέστερον τῶν ἄλλοθί
⁵ πον δοκοῦντες ἐξητακέναι τὰ μετάρσια, πόθεν τε αἱ
 τῶν κεραννῶν γίνονται βολαὶ καὶ τίνες αὐτοὺς ὑπο-
 δέχονται μετὰ τὰς πληγὰς ἀπιόντας τόποι, θεῶν τε οἷς
 ἕκαστοι ἀποδίδονται καὶ τίνων ἀγαθῶν ἢ κακῶν μη-
 ννταί, χωρεῖν ὁμόσε τοῖς πολεμίοις παρήνουν διαιρου-
¹⁰ μενοι τὸ γενόμενον τοῖς Ῥωμαίοις σημείον κατὰ τάδε.
⁵ Ἐπειδὴ τὸ βέλος εἰς ὑπάτον σκηνὴν κατέσκηψεν, ἐν ᾗ
 τὸ στρατήγιον ἐνῆν, καὶ πᾶσαν αὐτὴν ἄχρι τῆς ἐστίας
 ἠφάνισεν, ὅλη προσημαίνειν τὸ δαιμόνιον τῇ στρατιᾷ
 τοῦ χάρακος ἔκλειψιν βίᾳ κρατηθέντος καὶ τῶν ἐπι-
⁶ φανεστᾶτων ὄλεθρον. εἰ μὲν οὖν, ἔφασαν, ἔμειναν ἐν
¹⁵ ᾧ κατέσκηψε χωρὶς τὸ βέλος οἱ κατέχοντες αὐτό, καὶ¹⁷⁵⁸
 μὴ μετηνέγκαντο τὰ σημεῖα ὥς τοὺς ἑτέρους, μιᾶς τε
 παρεμβολῆς ἀλώσει καὶ ἐνὸς ὀλέθρου στρατοῦ τὸ νεμε-
 σῶν αὐτοῖς δαιμόνιον ἀπεπλήρωσεν ἂν τὸν χόλον·
²⁰ Ἐπειδὴ δὲ σοφώτεροι τῶν θεῶν εἶναι ζητοῦντες εἰς τὸν
 ἕτερον χάρακα μετεστρατοπεδεύσαντο, καταλιπόντες ἔρη-
 μον τὸν τόπον, ὥς οὐ τοῖς ἀνθρώποις τοῦ θεοῦ προ-
 δηλοῦντος τὰς συμφοράς, ἀλλὰ τοῖς τόποις, κοινὸς
 ἔπασιν αὐτοῖς ὁ παρὰ τοῦ δαίμονος ἥξει χόλος, τοῖς
⁷ τ' ἀπαναστᾶσι καὶ τοῖς ὑποδεξαμένοις. καὶ ἔπειδὴ
²⁵ ἄλδωναι σφῶν τὸν ἕτερον χάρακα βίᾳ θείας ἐπιθεσπι-
 ζούσης ἀνάγκης οὐ περιέμειναν τὸ χρεῶν, ἀλλ' αὐτοὶ

2 τοῖς om. B 13 ὅλη] δ δὴ A 18 ὀλέθρου Ba 20
 ἐπεὶ δὲ c. Reudler Tirol. crit. p. 47 21 μετεστρατοπεδέυσαν
 O praeter B

παρέδωσαν τοῖς ἐχθροῖς, ἐκεῖνος ὁ χάραξ ὁ τὸν ἐκλει-
φθέντα ὑποδεξάμενος ἀντὶ τοῦ καταλειφθέντος ἀλώσεται
βίᾳ κρατηθεῖς.

VII. Ταῦτα παρὰ τῶν μάντεων οἱ Τυρρηνοὶ ἀκού-
σαντες μέρει τινὶ τῆς ἑαυτῶν στρατιᾶς τὴν ἐρημωθεῖ- 5
σαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καταλαμβάνονται στρατοπεδεῖαν
754 ὥς ἐπιτείχισμα ποιησόμενοι τῆς ἐτέρας· ἦν δὲ πᾶν
ἐχυρὸν τὸ χωρίον καὶ τοῖς ἀπὸ Ῥώμης ἐπὶ τὸ στρατό-
πεδον ἰοῦσι κωλύσεως ἐν καλῷ κείμενον. πραγματευ-
σάμενοι δὲ καὶ τᾶλλα, ἐξ ὧν πλεονεκτήσειν τοὺς πολε- 10
μῖους ἔμελλον, ἐξήγον εἰς τὸ πεδίον τὰς δυνάμεις.
μενόντων δὲ τῶν Ῥωμαίων ἐφ' ἡσυχίας προσοιπιεύοντες 2
ἐξ αὐτῶν οἱ τολμηρότατοι καὶ πλησίον τοῦ χάρακος
ἰστάμενοι, γυναικᾶς τ' ἀπεκάλουν ἅπαντας καὶ τοὺς
ἡγεμόνας αὐτῶν τοῖς δειλοτάτοις τῶν ζώων εἰκέναι 15
λέγοντες ἐκάκιζον, καὶ δεῖν θάτερον ἡξίου· εἰ μὲν
ἀντιποιοῦνται τῆς περὶ τὰ πολέμια ἀρετῆς, καταβάντας
εἰς τὸ πεδίον μιᾷ τὸν ἄγωνα κρῖναι μάχῃ, εἰ δ' ὁμο-
λογοῦσιν εἶναι κακοί, παραδόντας τὰ ὄπλα τοῖς κρεί-
τοσι καὶ δίκας ὑποσχόντας, ὧν ἔδρασαν, μηδενὸς ἔτι 20
τῶν μεγάλων ἑαυτοὺς ἀξιοῦν. τοῦτ' ἐποιοῦν ὁσημέραι 3
καὶ ἐπεὶ οὐδὲν ἐπέραινον, ἀποτειχίζειν αὐτοὺς ἔγνωσαν
755 ὥς λιμῷ προσαναγκάσοντες παραστήναι. οἱ δ' ὕπατοι
περιεώρων τὰ γινόμενα μέχρι πολλοῦ, δι' ἀνανδρίαν
μὲν ἢ μαλακίαν οὐδεμίαν — ἀμφοτέρω γὰρ εὐψυχοί τε 25
καὶ φιλοπόλεμοι ἦσαν — τὸ δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐθελό-

7 πονησόμενοι κατὰ τῆς c. Kiessling 11 πεδίον B 12
τῶν om. B 13 ἐξ αὐτῶν B πρὸς αὐτῶν R 15 ζώων εἰ-
καζον pro ζ. εἰκέναι λέγοντες ἐκάκιζον c. Cobet Obs. p. 174
21 ὁσὴ (ex corr.) μεραι B 24 περ(ιε)ώρων Bb

κακόν τε καὶ ἀπρόθυμον, διαμένον ἐν τοῖς δημοτικοῖς, ἐξ οὗ περὶ τῆς κληρουχίας διεστασίασαν, ὑφορώμενοι· ἔτι γὰρ αὐτοῖς ἔναυλα καὶ πρὸ ὁμμάτων ἦν, ἀ τῷ παρελθόντι ἐνιαυτῷ κατὰ τὸ ἔγκοτον τῆς πρὸς τὸν ὕπατον τιμῆς αἰσχροῦ καὶ ἀνάξια τῆς πόλεως εἰργάσαντο, παραχωρήσαντες τῆς νίκης τοῖς ἡττηθεῖσι καὶ φυγῆς ὄνειδος οὐκ ἀληθὲς ὑπομείναντες, ἵνα μὴ καταγάγῃ τὸν ἐπινίκιον θρίαμβον ὁ ἀνὴρ.

VIII. Βουλόμενοι δὴ τὸ στασιάζον ἐκ τῆς στρατιᾶς
 10 ἐξελεῖν εἰς τέλος καὶ καταστήσαι πάλιν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς ὁμόνοιαν ἔπαν τὸ πλῆθος, καὶ εἰς ἓν τοῦτο πᾶσαν εἰσφερόμενοι βουλὴν τε καὶ πρόνοιαν, ἐπειδὴ οὔτε κολάσει μέρους τινὸς σωφρονέστερον ἀποδοῦναι τὸ λοιπὸν ἦν, πολὺ καὶ αὐθαδὲς ὑπάρχον καὶ τὰ ὅπλα ἐν ταῖς¹⁷⁵
 15 χερσὶν ἔχον, οὔτε πειθοῖ προσαγαγέσθαι λόγων τοὺς οὐδὲ πεισθῆναι βουλομένους, δύο ταύτας ὑπέλαβον ἔσεσθαι τῶν στασιαζόντων αἰτίας τῆς διαλλαγῆς, τοῖς μὲν ἐπιεικεστέρας μετεिल्φόσι φύσεως — ἐνὴν γάρ τι καὶ τοιοῦτον ἐν τῷ πολλῷ — τὴν ἐπὶ τοῖς ὀνειδισμοῖς τῶν
 20 πολεμίων αἰσχύνῃν, τοῖς δὲ δυσαγώγοις ἐπὶ τὸ καλόν, 2 ἦν ἅπανα δέδοικεν ἀνθρώπου φύσις ἀνάγκη. ἵνα δὴ ταῦτα γένοιτο ἀμφοτέρω, ἐφῆκάν τοις πολεμίοις λόγῳ τ' αἰσχύνειν κακίζοντας σφῶν ὡς ἄνανδρον τὴν ἡσυχίαν, καὶ ἔργοις ὑπεροψίας τε καὶ καταφρονήσεως πολ-
 25 λῆς γινομένοις ἀναγκάζειν ἀγαθοὺς γενέσθαι τοὺς ἐκου-

4 πρὸς τὸν ὕπατον c. Reiske 5 post τιμῆς partic. ἀμ-
 λοῦντες vel ἀφαιροῦντες add. Kayser Ann. phil. 1868 p. 816
 15 λό(γ)ων B 16 οὔτε O οὐδὲ Reiske | πισθεῖναι Ba 17
 ἔσεσθαι adl. B 19 πολλῷ πλήθει c. Reiske 24 γενομένης
 AC γινομένης B γενομένοις Sintenis Em. Dion. III 4 γινομένους
 Kiessling γενομένης del. Kayser Ann. phil. 1868 p. 816 | ἀνδρας
 ἀγαθοὺς c. Cobet Obs. p. 174 | ἐκουσίους Ba

σίως εἶναι μὴ βουλομένους. γινομένων γὰρ τούτων
πολλὰς ἐλπίδας εἶχον ἤξειν ἐπὶ τὸ στρατήγιον ἅπαντας
ἀγανακτοῦντας καὶ καταβοῶντας καὶ κελεύοντας ἡγεῖ-
σθαι σφῶν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· ὅπερ καὶ συνέβη. ὥς 3
γὰρ ἤρξαντο τὰς ἐξόδους τοῦ χάρακος ἀποταφρεύειν τε 5
καὶ ἀποσταυροῦν οἱ πολέμιοι, δυσανασχετήσαντες οἱ
1757 Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῷ ἔργῳ, τέως μὲν κατ' ὀλίγους, ἔπειτ'
ἄθροοι συντρέχοντες ἐπὶ τὰς σκηναὺς τῶν ὑπάτων ἐκε-
κράγεσάν τε καὶ προδοσίαν αὐτοῖς ἐνεκάλουν, καὶ εἰ
μὴ τις ἡγήσεται σφίσι τῆς ἐξόδου, δίχα ἐκείνων αὐτοὶ 10
τὰ ὅπλα ἔχοντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἔλεγον ἐξελεύσε-
σθαι. ὥς δ' ἐξ ἀπάντων ἐρίνετο τοῦτο, παρῆναι τὸν 4
χρόνον, ὃν περιέμενον, οἱ στρατηγοὶ νομίσαντες ἐκέ-
λευον τοῖς ὑπηρέταις συγκαλεῖν τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλη-
σίαν· καὶ προελθὼν Φάβιος τοιάδε εἶπε· 15

VIII. Βραδεῖα μὲν ἡ ἀγανάκτησις ὑμῶν γίνεται
περὶ ὧν ὑβρίζεσθε ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἄνδρες στρα-
τιῶταί τε καὶ ἡγεμόνες· καὶ τὸ βουλούμενον ἐκάστον
χωρεῖν ὁμῶς τοῖς ἐναντίοις πολὺ τοῦ δέοντος ὕστερον
φαινόμενον ἄωρόν ἐστι. παλαιότερον γὰρ ἔτι τοῦθ' 20
ὑμᾶς ἔδει πράττειν, ὅτε πρῶτον αὐτοὺς εἶδετε κατα-
βαίνοντας ἐκ τῶν ἐρυμάτων καὶ μάχης ἄρχειν βουλο-
μένους. τότε γὰρ δῆπου καλὸς ὁ περὶ τῆς ἡγεμονίας
1758 ἦν ἀγὼν καὶ τοῦ Ῥωμαίων φρονήματος ἄξιος. νῦν δ'
ἀναγκαῖος ἤδη γίνεται, καὶ οὐδ', ἂν τὸ κράτιστον λάβῃ 25
τέλος, ὁμοίως καλός. εὖ δὲ καὶ νῦν ποιεῖτε ὅμως 2
ἐπανορθώσασθαι τὴν βραδυτῆτα βουλόμενοι καὶ τὰ

7 ἔπειτα. B 15 παρελθὼν C et Hertlein Hermes X 414
18 τε add. B 20 παλαιότερον γὰρ om. Ba

παραλειφθέντα ἀναλαβεῖν, καὶ πολλὴ χάρις ὑμῖν τῆς
 ἐπὶ τὰ κράτιστα ὁρμῆς, εἰ γ' ὑπ' ἀρετῆς γίνεται· κρεῖτ-
 τον γὰρ ἐστὶν ὅψε' ἔρξασθαι τὰ δέοντα πρᾶττειν ἢ
 μηδέποτε· εἴτ' οὖν ἅπαντες ὁμοίους ἔχετε περὶ τῶν
 5 συμφερόντων λογισμούς, καὶ ἡ προθυμία τῆς ἐπὶ τὸν
 3 ἀγῶνα ὁρμῆς ἅπαντας ἡ αὐτὴ κατείληφε. νῦν δὲ φο-
 βούμεθα, μὴ τὰ περὶ τῆς κληρουχίας προσκρούσματα
 τῶν δημοτικῶν πρὸς τοὺς ἐν τέλει μεγάλῃς αἰτία τῷ
 κοινῷ γένηται βλάβης· ὑποψία τε ἡμᾶς κατείληφεν, ὥς
 10 ἡ περὶ τῆς ἐξόδου καταβολῇ καὶ ἀγανάκτησις οὐκ ἀπὸ
 τῆς αὐτῆς προαιρέσεως παρὰ πάντων γίνεται, ἀλλ' οἱ
 μὲν ὥς τιμωρησόμενοι τοὺς πολεμίους προθυμεῖσθε¹⁷⁵
 4 τοῦ χάρακος ἐξελθεῖν, οἱ δ' ὥς ἀποδρασόμενοι. ἐξ ὧν
 δὲ παρεστῆκεν ἡμῖν ταῦθ' ὑποπτεύειν, οὐ μαντεῖαι
 15 εἰσιν οὐδὲ στοχασμοί, ἀλλ' ἔργα ἐμφανῆ καὶ οὐδὲ
 ταῦτα παλαιά, ἀλλ' ἐν τῷ παρελθόντι ἐνιαυτῷ γε-
 νόμενα, ὥς ἅπαντες ἴστε, ὅτ' ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς πολε-
 μίους τούτους πολλῆς καὶ ἀγαθῆς ἐξελθοῦσης στρατιᾶς,
 καὶ τῆς πρώτης μάχης τὸ κράτιστον ἡμῖν λαβούσης
 20 τέλος, δυνηθέντος ἂν τοῦ τότε ἄγοντος ὑμᾶς ὑπάτου
 Καίσιωνος, ἀδελφοῦ δ' ἐμοῦ τουδὶ καὶ τὸν χάρακα
 τῶν πολεμίων ἐξελεῖν καὶ νίκην τῇ πατρίδι καταγαγεῖν
 λαμπροτάτην, φθονήσαντες αὐτῷ δόξης τινές, ὅτι δη-
 μοτικὸς οὐκ ἦν, οὐδὲ τὰ κεχαρισμένα τοῖς πύνησι διε-
 25 τέλει πολιτευόμενος, τῇ πρώτῃ νυκτὶ μετὰ τὴν μάχην
 ἀνασπᾶσαντες τὰς σκηνὰς ἄνευ παραγγέλματος ἀπέδρα-

2 εἴ γε O εἴτε Reiske | ὑπ'] ὑπὲρ A ἐπ' C 3 ἐστὶν om.
 B 4 εἰ(γ)οῦν Bb 6 νῦν δὴ ABC corr. Sylburg κατε-
 ληφεν ὑμᾶς . φοβούμεθα δὲ μὴ c. Kiessling 14 μαντεῖαι O
 Sylburg 21 καὶ τουδὶ καὶ B

σαν ἐκ τοῦ χάρακος, οὔτε τὸν κίνδυνον ἐνθυμηθέντες
τὸν καταληφόμενον αὐτοὺς ἀτάκτως καὶ χωρὶς ἡγε-
160 μόνος ἀπιόντας ἐκ πολεμίας γῆς καὶ ταῦτ' ἐν νυκτί,
οὔτε τὴν αἰσχύνην, ὅση καθέξειν αὐτοὺς ἐμελλεν,
ὑπολογισάμενοι, ὅτι παρεχώρουν τοῖς πολεμίοις τῆς 5
ἡγεμονίας, τὸ γοῦν ἐφ' ἑαυτοῖς μέρος, καὶ ταῦθ' οἱ
νικήσαντες τοῖς κεκρατημένοις. τούτους δὴ τοὺς ἄν- 5
δρας ὁρῶδοῦντες, ὧ ταξίαρχοί τε καὶ λοχαγοὶ καὶ
στρατιῶται, τοὺς οὗτ' ἄρχειν δυναμένους οὗτ' ἄρ-
χεσθαι βυολομένους πολλοὺς καὶ αὐθάδεις ὄντας καὶ 10
τὰ ὅπλα ἔχοντας ἐν χερσίν, οὔτε πρότερον ἐβουλόμεθα
μάχην συνάπτειν οὔτε νῦν ἔτι θαρσοῦμεν ἐπὶ τοιοῦτοις
συμμάχοις τὸν ὑπὲρ τῶν μεγίστων ἀγῶνα ἔρασθαι,
μὴ κωλύματα καὶ βλάβαι γένωνται τοῖς ἅπαντα τὰ καθ'
ἑαυτοὺς πρόθυμα παρεχομένοις. εἰ μέντοι κἀκείνων ὁ 6
θεὸς ἐπὶ τὰ κρείττω τὸν νοῦν ἄγει νυνὶ <καὶ> κατα-
βαλόντες τὸ στασιάζον, ὅφ' οὗ [νῦν] πολλὰ καὶ μεγάλα
βλάπτεται τὸ κοινόν, ἥ γε δὴ εἰς τοὺς τῆς εἰρήνης
ἀναβαλόμενοι καιροὺς, ἐπανορθώσασθαι βούλονται τὰ
παρελθόντα ὀνειδῇ τῇ νῦν ἀρετῇ, μηδὲν ἔτι τὸ κωλύ- 20
σον ἔστω χωρεῖν ὑμᾶς ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τὰς ἀγαθὰς
761 προβαλλομένους ἐλπίδας. ἔχομεν δὲ πολλὰς μὲν καὶ 7
ἄλλας ἀφορμὰς εἰς τὸ νικᾶν, μεγίστας δὲ καὶ κυριω-
τάτας, ἃς τὸ τῶν πολεμίων ἀνόητον ἡμῖν παρέχει, οἷ
γε πλήθει στρατιᾶς μακροῦ προὔχοντες ἡμῶν καὶ τούτῳ 25

6 ἐφ' ἑαυτοὺς A 12 νῦν om. B 13 αἰρασθαι Ba
15 μὲν τι A 16 ἄγει τὸν νοῦν νυνὶ καταβαλόντες A | καὶ add.
Sintenis Em. Dion. Π 35 17 νῦν del. Reiske 18 εἰ γε B
εἰ γε δὴ om. O praeter B corr. Sintenis l. l. 19 καιροὺς εἰ
δὴ ἐπαν. A καιροὺς ἐπαν. B κ. ἥδη ἐπ. R | βούλομαι A 21
ἡμᾶς B 24 ἃς e corr. Bb | ἡμῖν om. B | ἀ(νόη)τον B

μόνη δυνηθέντες ἂν πρὸς τὰς ἡμετέρας τόλμας τε καὶ
ἐμπειρίας ἀντέχειν ἀπεστερήκασι τῆς μόνης ὠφελείας
ἐαυτοὺς ἀπαναλώσαντες τὸ πλεῖον τῆς δυνάμεως μέρος
8 εἰς τὰς τῶν φρουρίων φυλακάς. ἔπειτα δέον αὐτοὺς
5 σὺν εὐλαβείᾳ καὶ λογισμῷ σώφρονι πράττειν ἕκαστα,
ἐνθυμονιμένους, πρὸς οἷους ἄνδρας [καὶ πολὺ ἀλκιμω-
τέρους αὐτῶν] ὁ κίνδυνος ἔσται, θρασέως καὶ ἀπερι-
σκεπτως ἐπὶ τὸν ἄγῶνα χωροῦσιν, ὥς ἄμαχοί τινες καὶ
ὥς ἡμῶν καταπεπληγότων αὐτούς. αἱ γοῦν ἀποταφρεύ-
10 σεις καὶ αἱ μέχρι τοῦ χάρακος ἡμῶν καθιππεύσεις καὶ
τὰ πολλὰ ἐν λόγοις τε καὶ ἔργοις ὑβρίσματα τοῦτο δὲ-
9 νονται. ταῦτά τε δὴ ἐνθυμούμενοι καὶ τῶν προτέρων 1762
ἀγώνων μεμνημένοι πολλῶν ὄντων καὶ καλῶν, ἐν οἷς
αὐτοὺς ἐνικάτε, χωρεῖτε μετὰ προθυμίας καὶ ἐπὶ τόνδε
15 τὸν ἄγῶνα· καὶ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν ἕκαστος χωρὶς ταχθῇ,
τοῦθ' ὑπολαβέτω καὶ οἶκον εἶναι καὶ κλῆρον καὶ πα-
τρίδα· καὶ ὃ τε σώζων τὸν παραστάτην ἐαντιῷ πράτ-
τειν τὴν σωτηρίαν ὑπολαβέτω, καὶ ὁ ἐγκαταλιπὼν τὸν
πέλας ἐαυτὸν ἡγείσθω τοῖς πολεμίοις προδιδόναι. μά-
20 λιστα δ' ἐκεῖνο μεμνησθαι προσήκειν, ὅτι μενόντων μὲν
ἀνδρῶν καὶ μαχομένων ὀλίγον τὸ ἀπολλύμενόν ἐστιν,
ἐγκλινάντων δὲ καὶ φευγόντων κομιδῇ βραχὺ σωζό-
μενον.

X. Ἐτι δ' αὐτοῦ λέγοντος τὰ εἰς τὸ γενναῖον ἐπα- 1763

6 πολὺ om. O praeter B καὶ πολὺ om. C verba καὶ πολὺ
ἀλκιμωτέρους αὐτῶν del. Garrar Obs. p. 33 8 ἄμαχοι δὴ
τινες O praeter B 9 ἀπο<ταφρεύς>εις B 11 ἔργοις om.
A | τε om. B 13 ὄντων om. A | verba καὶ τῶν πρ. ἀ. μεμνη-
μένοι om. Ba 17 ὅτι σώζων Ba ὃ γε σ. AC 18 ὁ om. Ba
20 προσήκειν A προσήκει R 21 ἀνδρῶν] ἀνδρείως vel ἀν-
δρωδῶς c. Reiske

γωγὰ καὶ πολλὰ μεταξὺ τῶν λόγων ἐκχέοντος δάκρυα,
 λοχαγῶν τε καὶ ταξιάρχων καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν
 ἕκαστον, ᾧ συνήδει τι λαμπρὸν ἔργον ἐν μάχαις ἀπο-
 δεξαμένῳ, κατ' ὄνομα ἀνακαλοῦντος, καὶ πολλὰ καὶ
 μεγάλα τοῖς ἀριστεύουσι κατὰ τὴν μάχην φιλάνθρωπα 5
 δώσειν ὑπισχνουμένου πρὸς τὸ τῶν πράξεις μεγέθος,
 τιμὰς τε καὶ πλούτους καὶ τὰς ἄλλας βοηθείας, ἀνα-
 βοήσεις ἐξ ἀπάντων ἐγίνοντο θαρρεῖν τε παρακελευο-
 μένων καὶ ἄγειν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα ἀξιούντων. ἐπειδὴ δ' 2
 ἐπαύσατο, προέρχεται τις ἐκ τοῦ πλήθους, Μάρκος 10
 Φλαβολήιος ὄνομα, ἀνὴρ δημοτικὸς μὲν καὶ αὐτουργός,
 οὐ μὴν τῶν ἀπερριμμένων τις, ἀλλὰ τῶν ἐπαινουμένων
 δι' ἀρετὴν καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος, καὶ δι' ἔμφω ταῦτα
 ἐνὸς τῶν ταγμάτων τῇ λαμπροτάτῃ ἀρχῇ κεκοσμημένος,
 164^ξ τὰς ἐξήκοντα ἑκατονταρχίας ἐπεσθαί τε καὶ τὸ κε- 15
 λεύμενον ὑπηγετεῖν κελεύει <δ> νόμος. τούτους Ῥω-
 μαῖοι τοὺς ἡγεμόνας τῇ πατρίῳ γλώττῃ πριμοπίλους
 καλοῦσιν. οὗτος δ' ἀνὴρ — ἦν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις μέγας 3
 τε καὶ καλὸς ἰδεῖν — στάς, ὅθεν ἄπασιν ἐμελλεν ἔσε-
 σθαι φανερός, Ἐπεὶ τοῦτ', ἔφησεν, ᾧ ὑπατοὶ, δεδοί- 20
 κατε, μὴ τὰ ἔργα ἡμῶν οὐχ ὅμοια γένηται τοῖς λόγοις,
 ἐγὼ πρῶτος ὑμῖν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ τὸ βέβαιον τῆς ὑπο-
 σχέσεως ἐκ τῆς μεγίστης πίστεως παρέξομαι· καὶ ὑμεῖς
 δ', ᾧ πολῖται τε καὶ τῆς αὐτῆς κοινωνοὶ τύχης, ὅσοι

3 ἐν om. B | ἀποδεξαμένων A 5 καὶ ante μεγάλα om.
 Ba add. Bb 6 μέγεθος . . τιμὰς B 7 ἀναβοήσεις τε B
 9 <δ> Bb 10 προέρχεται AB 11 Φλαβολήιος ὄλος ὁ
 ἀνὴρ δημ. A Φλ. ὄνομα δημοτικὸς B 18 δι' et 14 τῶν om.
 Ba 16 ὁ ante νόμος add. Kiessling | τούτους Ῥωμαῖοι add.
 Bbm^g 17 πριμοπίλους c. Cobet Obs. p. 174 20 ἐπὶ τούτῳ
 A ἐπὶ τούτῳ B corr. Sintenis Em. Dion. III 27 duce Reiskio
 24 ὅσοι δὲ ἐγνώκατε c. Reiske

διεγνώκατε εἰς ἴσον καταστῆσαι τὰ ἔργα τοῖς λόγοις,
 4 οὐκ ἂν ἀμαρτάνοιτε ταὐτὸ ποιοῦντες ἑμοί. Ταῦτ' εἰ-
 πὼν καὶ τὸ ξίφος ἀνατείνας ὤμοσε τὸν ἐπιχώριόν τε
 Ῥωμαίοις καὶ κρᾶτιστον ὄρκον, τὴν ἀγαθὴν ἑαυτοῦ
 5 πίστιν, νικήσας τοὺς πολεμίους ἤξειν εἰς τὴν πόλιν,
 ἄλλως δ' οὐ. τοῦτον ὁμόσαντος τοῦ Φλαβοληίου τὸν
 ὄρκον πολὺς ἐξ ἀπάντων ἔπαινος ἐγένετο· καὶ αὐτίκα
 οἱ τε ὑπατοὶ ἀμφοτέρωι ταὐτὸν ἔδρων καὶ οἱ τὰς ἐλάτ-
 τους ἔχοντες στρατηγίας χιλίαρχοί τε καὶ λοχαγοί, τε-1765
 5 10 λευτῶσα δ' ἡ πληθὺς. ἐπεὶ δὲ τοῦτ' ἐγένετο, πολλή
 μὲν εὐθυμία πᾶσιν ἐνέπεσε, πολλή δὲ φιλότης ἀλλή-
 λων, θάρσος τ' αὖ καὶ μένος· καὶ ἀπελθόντες ἐκ τῆς
 ἐκκλησίας, οἱ μὲν ἵπποις χαλινοὺς ἐνέβαλλον, οἱ δὲ
 ξίφη καὶ λόγχας ἔθηγον, οἱ δὲ τὰ σκεπαστήρια τῶν
 15 ὀπλῶν ἐξέματτον· καὶ ὀλίγον πᾶσα ἦν ἔτοιμος εἰς τὸν
 6 ἀγῶνα ἢ στρατιά. οἱ δ' ὑπατοὶ τοὺς θεοὺς εὐχαῖς τε
 καὶ θυσίαις καὶ λιταῖς ἐπικαλεσάμενοι τῆς ἐξόδου σφίσι
 γενέσθαι ἡγεμόνας, ἔξηγον ἐκ τοῦ χάρακος ἐν τάξει
 καὶ κόσμῳ τὸν στρατόν. καὶ οἱ Τυρρηνοὶ κατιόντας
 20 αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐρυμάτων ἰδόντες ἐθαύμασάν τε καὶ
 ἀντεπεξῆσαν ἀπάσῃ τῇ δυνάμει.

XI. Ὡς δ' εἰς τὸ πεδίον ἀμφοτέρωι κατέστησαν, καὶ
 τὸ πολεμικὸν ἐσήμηναν αἱ σάλπιγγες, ἔθειον ἀλαλάξαντες
 ὁμόσε· καὶ συμπεσόντες ἀλλήλοισι ἱππεῖς ἱππεῦσι καὶ

2 ἀμάρτοιτε c. Cobet Obs. p. 174 *2 et 8 τὸ αὐτὸ O
 correxi 4 κρᾶτιστον c. Reiske 12 θράσος B 13 ἱππεῖς
 AC | ἐνέβαλλον Bb ἐνέβαλον R 15 δι' ὀλίγον A 17 θυ-
 σίαις καὶ λι om. Ba καὶ λιταῖς om. A καὶ θυσίαις fortasse del.
 c. Kiessling, sed cf. IX 15, 3 20 ἐκ τῶν usque δυνάμει om.
 A add. Amg supra lin. 21 ἀντεξήσαν Ba επ supra lin. Bb
 24 ἱππεῖς τε ἱππεῦσι B

πεζοὶ πεζοῖς ἐμάχοντο, καὶ πολλὸς ἐξ ἀμφοτέρων ἐγίνετο
φόνος. οἱ μὲν οὖν τὸ δεξιὸν ἔχοντες τῶν Ῥωμαίων.
166 κέρως, οὗ τὴν ἡγεμονίαν εἶχεν ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων
Μάλλιος, ἐξέωσαν τὸ καθ' ἑαυτοὺς μέρος, καὶ κατα-
βάντες ἀπὸ τῶν ἵππων ἐμάχοντο πεζοί. οἱ δ' ἐν τῷ 5
εὐωνύμῳ κέρατι ταχθέντες ὑπὸ τοῦ δεξιοῦ τῶν πολε-
μίων ἐκυκλοῦντο. ἦν γὰρ ἡ Τυρρηνῶν φάλαγξ κατὰ 2
τοῦτο τὸ χωρίον ὑπερπετής τε καὶ οὐκ ὀλίγῳ μείζων
τῆς ἐτέρας. παρερρήγνυτο δὴ ταύτῃ τὸ Ῥωμαϊκὸν στρά-
τευμα καὶ πολλὰς πληγὰς ἐλάμβανεν. ἡγεῖτο δὲ τοῦ- 10
του κέρως Κόιντος Φάβιος, πρεσβευτῆς καὶ ἀντιστρά-
τηγος ὢν, ὁ οἷς ὑπατεύσας· καὶ μέχρι πολλοῦ ἀντεῖχε
τραύματα λαμβάνων παντοδαπά, ἔπειτα λόγῃ βληθεὶς
εἰς τὰ στέρνα μέχρι τῶν σπλάγχχνων ἐλθούσης τῆς
αἰχμῆς ἔξαίμιος γενόμενος πίπτει. ὥς δὲ τοῦτ' ἤκουσεν 3
ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων, Μάρκος Φάβιος — ἦν δὲ κατὰ 15
μέσσην τὴν φάλαγγα τεταγμένος — τοὺς κρατίστους τῶν
λόχων ἀναλαβὼν καὶ τὸν ἕτερον τῶν ἀδελφῶν Καίσιωνα
67 Φάβιον ἀνακαλεσάμενος, παρήλανεν [ἐπὶ] τὴν ἑαυτοῦ
φάλαγγα καὶ μέχρι πολλοῦ προελθὼν, ἐπειδὴ παρήλ- 20
λαξεν τὸ δεξιὸν τῶν πολεμίων κέρως, ἤλανεν ἐπὶ τοὺς
κυκλουμένους. ἐμπεσὼν δ' αὐτοῖς φόνον τε τοῖς ἐν
χερσὶ ποιεῖ πολλὸν καὶ φυγὴν τῶν πρόσω, τὸν τ' ἀδελφὸν
ἔτι ἐμπνέοντα καταλαβὼν αἶρεται. ἐκεῖνος μὲν οὖν οὐ 4
πολὺν ἔτι χρόνον ἐπιβιούς ἀποθνήσκει· τοῖς δὲ τιμω- 26
ροῦσιν αὐτῷ θυμὸς ἔτι πλείων παρέστη καὶ μείζων

4 καθ' ἑαυτῶν AC καθ' ἑαυτοὺς BCmg. 11 πρεσβ(εύ)-
της B πρεσβύτης A 17 τοὺς add. B 19 ἐπὶ del. Gelenius
20 παρήλλαξαν O corr. Portus 26 πλείων παρέστη καὶ μεί-
ζων A μείζων παρέστη πρὸς B

πρὸς τὸ ἀντίπαλον· καὶ οὐδὲν ἔτι τῆς ἰδίας ψυχῆς
 προνοοῦμενοι σὺν ὀλίγοις εἰς μέσους ἐμπεσόντες τοὺς
 μάλιστα συνεστηκότας τῶν πολεμίων, σωροὺς ἐξεπλή-
 5 ρουν νεκρῶν. κατὰ μὲν δὴ τοῦτο τὸ μέρος ἔκαμεν ἡ
 5 Τυρρηνῶν φάλαγξ, καὶ οἱ πρότερον ὠσάμενοι τοὺς
 πολεμίους ὑπὸ τῶν κεκρατημένων ἀνεκόπησαν. οἱ δὲ
 τὸ εὐάνυμον ἔχοντες κέρας κάμνοντες ἤδη καὶ φυγῆς
 ἄρχοντες, [ἐνθα ὁ Μάλλιος ἦν] ἐτρέψαντο τοὺς καθ' 1768
 ἑαυτοὺς. παλτῷ γάρ τις βαλὼν τὸν Μάλλιον διὰ
 10 τοῦ γόνατος ἄχρι τῆς ἰγνύας διήρσειε τὴν λόγχην·
 καὶ τὸν μὲν οἱ πέριξ ἄραντες ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν
 ἀπεκόμιζον, οἱ δὲ πολέμιοι τὸν ἡγεμόνα τῶν Ῥω-
 μαίων τεθνηκέναι δόξαντες ἐπερρώσθησαν, καὶ παρα-
 βοηθησάντων αὐτοῖς τῶν ἐτέρων ἐνέκειντο τοῖς Ῥω-
 6 15 μαίοις οὐκ ἔχουσιν ἡγεμόνα. ἠναγκάσθησαν δὲ πάλιν
 οἱ Φάβιοι καταλιπόντες τὸ εὐάνυμον κέρας τῷ δεξιῷ
 βοηθεῖν· καὶ οἱ Τυρρηνοὶ προσιόντας αὐτοὺς σίττει
 καρτερῶ μαθόντες τῆς μὲν ἐπὶ πλέον διώξεως ἀποτρέ-
 πονται, πυκνώσαντες δὲ τοὺς λόχους ἐμάχοντο ἐν τάξει,
 20 καὶ πολλοὺς μὲν τῶν σφετέρων ἀπέβαλον, πολλοὺς δὲ
 καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀπέκτειναν.

XII. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτ' ἐγίνετο, οἱ τὸν χάρακα τὸν
 ἐκλειφθέντα ὑπὸ τοῦ Μαλλίου καταλαβόμενοι Τυρρηνοὶ
 συνδήματος ἀρθέντος ἀπὸ τοῦ στρατηγίου σὺν τάξει
 25 πολλῷ καὶ προθυμίᾳ μεγάλῃ χωροῦντες ἐπὶ τὸν ἕτερον
 ἠπεύγοντο τῶν Ῥωμαίων χάρακα, ὥς οὐκ ἀξιοχρῆσθαι 1769

4 ἔκαμεν B 5 πρότεροι B 8 * verba ἐνθα ὁ Μάλλιος ἦν transponenda esse post κέρας c. Kiessling, ego uncis inclusi
 9 πολλῷ Ba παλτῷ R 11 αἴσαντες Ba 15 δὴ c. Gelenius 16 κέρας A μέρος B 20 μὲν add. B 24 ἀπὸ B ὑπὸ R
 στρατηγίου O στρατηγίου Reiske 26 ἐπεύγοντο A

νάμει φυλαττόμενον. καὶ ἦν ἡ δόξα αὐτῶν ἀληθής.
 ἔξω γὰρ τῶν τριαρίων καὶ ὀλίγων ἄλλων τῶν ἐν ἀκμῇ
 τὸ λοιπὸν πληθὸς ἐμπόρων τε καὶ θεραπόντων καὶ
 χειροτεχνῶν ἦν ἐν αὐτῷ· γίνεται τε πολλῶν εἰς ὀλίγον
 συνελασθέντων χωρίον· περὶ γὰρ ταῖς πύλαις ὁ ἀγῶν 5
 ἦν· ὀξεῖα καὶ χαλεπὴ μάχη, καὶ νεκροὶ παρ' ἀμφοτέρων
 πολλοί. ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ ὃ τε [Μάλλιος] ὕπατος 2
 ἐκβοηθῶν ἅμα τοῖς ἱππεύσιν, ἐπειδὴ ὁ ἵππος ἐπεσε
 συγκατενεχθεὶς καὶ ἀδύνατος ὢν ἀναστῆναι ὑπὸ πλῆ-
 θους τραυμάτων, ἀποθνήσκει καὶ πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ 10
 περὶ αὐτὸν ἄλλοι νέοι. μετὰ δὲ τὸ πάθος τοῦτ' εὐθὺς
 ὁ χάραξ ἠλίσκετο, καὶ τέλος εἶχε τοῖς Τυρρηνοῖς τὰ
 μαντεύματα. εἰ μὲν οὖν ἐταμιεύσαντο τὴν παρούσαν 3
 εὐτυχίαν καὶ διὰ φυλακῆς ἔσχον τὸν χάρακα, τάς τ'
 170 ἀποσκευὰς τῶν Ῥωμαίων κατέσχον καὶ αὐτοὺς αἰσχυρῶς 15
 ἀπελθεῖν ἠνάγκασαν· νῦν δὲ πρὸς ἀρπαγὴν τῶν ἀπο-
 λειφθέντων τραπόμενοι καὶ ἀναψύχοντες τὸ λοιπὸν οἱ
 πλείους καλὴν ἄγραν ἐκ τῶν χειρῶν ἀφηρεθήσαν. ὥς
 γὰρ ἀπηγγέλθη θατέρῳ τῶν ὑπάτων ἡ τοῦ χάρακος
 ἄλλωσις, ἠπείγετο σὺν τοῖς ἀρίστοις ἱππέων τε καὶ πε- 20
 ζῶν. καὶ οἱ Τυρρηνοὶ μαθόντες αὐτὸν ἐπιόντα περι- 4
 εσπεφάνωσαν τὸν χάρακα, μάχῃ τ' αὐτῶν γίνεται καρ-
 τερά τῶν μὲν ἀνασώσασθαι βουλομένων τὰ σφέτερα,
 τῶν δέ, μὴ πασσοῦν διὰ φθορᾶς ἀλόντος τοῦ χάρακος,
 δεδουκῶτων. χρόνου δὲ γινομένου πλείονος καὶ τῶν 25
 Τυρρηνῶν πολλὰ πλεονεκτούντων — ἦν γὰρ αὐτοῖς ἔξ

7 ὃ τε ὕπατος Μάλλιος B ὃ τε M. δ. R Μάλλιος del. Kiess-
 ling 14 εἶχον O ἔσχον Stephanus 15 κατέσχον ἂν c. Co-
 bet Obs. p. 174 16 ἠνάγκαζον O ἠνάγκασαν Sylburg 17
 τὸ λοιπὸν add. B τὸν κόπον c. Kiessling

ὑπερδεξίων τε χωρίων καὶ πρὸς ἀνθρώπους δι' ἡμέρας
 5 ὅλης κεκημηκότας ἢ μάχη — Τίτος Σίλκιος ὁ πρεσβευ-
 τῆς καὶ ἀντιστράτηγος, κοινωσάμενος τῷ ὑπάτῳ τὴν
 αὐτοῦ διάνοιαν τὸ ἀνακλητικὸν ἐκέλευε σημαίνειν, καὶ
 5 καθ' ἕν ἅπαντας γενομένους μιᾷ προσβάλλειν πλευρᾷ¹⁷⁷¹
 τοῦ χάρακος, καθ' ὃ μάλιστα τὸ χωρίον ἦν ἐπιμαχώ-
 τατον· τὰ δὲ κατὰ τὰς πύλας εἶασε μέρη κατὰ τινα
 εἰκότα λογισμὸν, ὃς οὐκ ἐψεύσατο αὐτόν, ὅτι σωθήσε-
 σθαι μὲν ἐλπίσαντες οἱ Τυρρηνοὶ μεθήσονται τοῦ χά-
 10 ρακος, ἐν ἀπογνώσει δὲ τούτου γενομένοι κυκλώσεώς
 τε πάντοθεν ὑπὸ τῶν πολεμίων γενομένης καὶ οὐδε-
 μιᾶς ὑπαρχούσης ἐξόδου ἀναγκαῖον ἔξουσι τὸ εὐτολμον.
 6 γενομένης δὲ καθ' ἕν χωρίον τῆς προσβολῆς οὐκέτι
 πρὸς ἄλλήν οἱ Τυρρηνοὶ ἐτράποντο, ἀλλ' ἀνοίξαντες
 15 τὰς πύλας ἐπὶ τὸν ἑαυτῶν ἀνεσώζοντο χάρακα.

XIII. Ὁ δ' ὑπάτος ἐπειδὴ τὸ δεινὸν ἀπεώσατο,
 παρεβोधῆθαι πάλιν τοῖς ἐν τῷ πεδίῳ. αὕτη μεγίστη
 λέγεται τῶν πρὸ αὐτῆς γενέσθαι Ῥωμαίοις μάχη, πλήθει
 τ' ἀνθρώπων καὶ μήκει χρόνου καὶ τῷ ἀγχιστροφῷ τῆς
 20 τύχης. αὐτῶν μὲν γὰρ τῶν ἐκ τῆς πόλεως Ῥωμαίων¹⁷⁷¹
 ἢ κρατίστη τε καὶ ἐπίλεκτος ἀκμὴ δισχυρίων μάλιστα
 πεζῶν ἐγένετο, καὶ τῶν συντεταγμένων τοῖς τέτταρσι
 τάγμασιν ἱππέων ὁμοῦ τι χιλίων καὶ διακοσίων, ἀποί-
 2 κων δὲ καὶ συμμάχων ἑτέρα τοσαύτη. χρόνος δ' ἔμψ-
 25 κύνθη τοῦ ἀγῶνος ὀλίγῳ πρότερον τῆς μεσημβρίας

1 τὸ χωρίον O corr. Reiske 2 τῇ μάχῃ O corr. Sylburg
 Σιλκιος B 4 αὐτοῦ AB 5 ἅπαντ(ας) B 6 τὸ add. Bb
 9 οἱ Τυρρηνοὶ add. B 15 ἀπεσώζοντο c. Kiessling διεσώζοντο
 c. Cobet Obs. p. 175 18 Ῥωμαίων O praeter B 20 μὲν
 add. B 23 ἀποίκων τε O praeter B 24 τοσαύτη δύναμις
 c. Reiske

ἀρξάμενος μέχρι δύσεως ἡλίου. τὰ δὲ τῆς τύχης μέχρι
πολλοῦ τῇδε καὶ τῇδε νύκταις τε καὶ ἡτταις ταλαντευό-
μενα διέμεινεν· ὑπάτου δὲ θάνατος ἐγένετο καὶ πρε-
σβευτοῦ δις ὑπατεύσαντος καὶ ἄλλων πολλῶν ἡγεμόνων
καὶ ταξιάρχων καὶ λοχαγῶν, ὅσων οὐδέπω πρότερον. 5
τὸ μέντοι κράτος τοῦ ἀγῶνος ἐδόκει περὶ τοὺς Ῥω-
μαίους γεγυμέναι κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δὲ τῇ ἐπιούσῃ
νυκτὶ καταλιπόντες τὸν χάρακα οἱ Τυρρηνοὶ ἀνέβησαν.
τῇ δ' ἑξῆς ἡμέρᾳ πρὸς ἀρπαγὰς τῆς ἐκλειφθείσης ὑπὸ 3
τῶν Τυρρηνῶν παρεμβολῆς οἱ Ῥωμαῖοι τραπόμενοι καὶ 10
173 ταπὰς ποιησάμενοι τῶν σφετέρων νεκρῶν ἀπῆλθον εἰς
τὸν ἐαυτῶν χάρακα. ἐκεῖ δ' ἐκκλησίαν ποιησάμενοι
τοῖς ἀγωνισαμένοις λαμπρῶς τὰς ἀριστείους ἀπέδωκαν
τιμὰς, πρῶτῳ μὲν Καίσωνι Φαβίῳ τῷ τοῦ ὑπάτου
ἀδελφῷ μεγάλα καὶ θανμαστὰ ἔργα ἀποδειξαμένῳ, δευ- 15
τέρῳ δὲ τῷ Σικκίῳ, τῷ διαπραξαμένῳ τὸν χάρακα
ἀνασώσασθαι, τρίτῳ δὲ Μάρκῳ Φλαβολήῳ τῷ ἡγεμόνι
τοῦ τάγματος, τοῦ θ' ὄρκου χάριν καὶ τῆς παρὰ τὰ
δεῖνὰ ῥώμης. διαπραζάμενοι δὲ ταῦτα καὶ μέιναντες 4
ἡμέρας ὀλίγας ἐπὶ τοῦ χάρακος, ὥς οὐδείς αὐτεπεξήει 20
τῶν πολεμίων μαχησόμενος, ἀπῆσαν ἐπ' οἶκον. πάν-
των δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν, ὥς ἐπὶ μεγίστῳ ἀγῶνι
κάλλιστον τέλος εἰληφότε, τὴν ἐπινίκιον τιμὴν τοῦ
θριάμβου τῷ περιόντι ὑπάρῳ προσθεῖναι βουλομένων,
ἡγορήσατο τὴν χάριν αὐτῶν ὁ ὑπάτος, οὔτε ὅσιον εἶναι 25

2 νύκταις τε καὶ ἡτταις ABaC 5 οὐπω c. Kiessling 9
ἐκλειφθείσης Ba 13 ἀρίστους Ba 16 Σικκίῳ Bb | δια-
πραξαμένῳ ACmg διαπραξαμένῳ B διαταξαμένῳ C 17 ἀνα-
σώσασθαι O ἀνασώσασθαι c. Reiske | τῷ Φλαβολήῳ B 19
ῥώμης O ὀλίμης c. Kiessling ὀρμῆς c. Grasberger Philologus 28
(1869) p. 552

λέγων οὔτε θεμιτὸν ἐπ' ἀδελφοῦ θανάτῳ καὶ συνά-
χοντος ἀποβολῇ πομπεύειν καὶ στεφανηφορεῖν· ἀποθεῖς
δὲ τὰς σημαίας καὶ τοὺς στρατιώτας ἀπολύσας ἐπὶ τὰ
οἶκετα τὴν ὑπατείαν ἀπωμόσατο, θυεῖν ἔτι μηνῶν εἰς¹⁷⁷⁴
⁵ τὸν ἐνιαύσιον χρόνον λειπομένων, ἀδύνατος ὦν τὰ τῆς
ἀρχῆς ἔτι πράττειν. ἑταλαιπώρει γὰρ ὑπὸ τραύματος
ἐξαισίου καὶ ἦν κλινοπετής.

XIII. Ἐλομένης δὲ τῆς βουλῆς μεσοβασιλεῖς τῶν
ἀρχαιρεσίων ἔνεκα, καὶ τοῦ δευτέρου μεσοβασιλέως
¹⁰ συγκαλέσαντος εἰς τὸ πεδῖον τοὺς λόχους, ἀποδείκνυ-
ται Καῖσων Φάβιος ὁ τὰ ἀριστεῖα λαβὼν ἐκ τῆς μάχης,
ἀδελφὸς δὲ τοῦ τὴν ἀρχὴν ἀποθεμένου, τὸ τρίτον ὑπα-
τος καὶ σὺν αὐτῷ Τίτος Οὐεργίνιος. οὗτοι διαλαχόν-
τες τὰς δυνάμεις ἐξήεσαν εἰς τὴν ὑπαιθρον· Φάβιος
²
¹⁵ μὲν Αἰκανοῖς πολεμήσων προνομεύουσι τοὺς Λατίνων
ἀγρούς, Οὐεργίνιος δὲ Οὐιεντανοῖς. Αἰκανοὶ μὲν οὖν
ἐπειδὴ στρατὸν ἐλευσόμενον ἐπ' αὐτοὺς ἔγνωσαν, ἀνα-
στάντες ἐκ τῆς πολεμίας διὰ τάχους ἀπῆλθον εἰς τὰς
ἑαυτῶν πόλεις· καὶ μετὰ ταῦτα λεηλατουμένης τῆς σφε-
²⁰ τέρας γῆς ἠνείχοντο, ὥστε πολλῶν κρατῆσαι χρημάτων¹⁷⁷⁵
τὸν ὑπατον καὶ σωμάτων καὶ τῆς <ἄλλης> λείας ἐξ
ἐφόδου. Οὐιεντανοὶ δὲ κατ' ἀρχὰς ἐντὸς τείχους μέ-
νοντες, ἐπειδὴ καιρὸν ἔχειν ἔδοξαν ἐπιτήδειον, ἐπέθεντο
τοῖς πολεμίοις ἐσκεδασμένοις ἀνὰ τὰ πεδία καὶ πρὸς
³
²⁵ ἀρπαγὴν τετραμμένοις τῆς λείας. ἔχοντες δὲ πολλὴν
καὶ συντεταγμένην δύναμιν ἐμβάλλουσιν εἰς αὐτούς,

3 σημείας O corr. Sylburg 10 ὄχλους O corr. Schwegler
hist. rom. II p. 466 20 <ῆ>νεύχοντο Bb 21 καὶ τῆς λείας
O καὶ πολλῆς λείας Cmg et Christiani versio, καὶ ἄλλης λείας
Sintenis Em. Dion. I 23 duce Reiskio, qui ipse καὶ τῆς ἄλλης
λείας coniecit

καὶ τὴν τε λείαν ἀφαιροῦνται, καὶ τοὺς δμώσε χωροῦν-
 τας, οὓς μὲν ἀποκτείνουσιν, οὓς δ' εἰς φυγὴν τρέπουσι·
 καὶ εἰ μὴ Τίτος Σίγκιος πρεσβευτῆς τότε ὦν στίφει
 συντεταγμένῳ πεζῶν τε καὶ ἱππέων παραβοηθήσας ἐπ-
 ἔσχεν αὐτούς, οὐδὲν ἂν τὸ καλῦσον ἦν ἅπασαν ἀπο- 5
 λέσθαι τὴν στρατιάν· ἐκείνου δ' ἐμποδῶν γενομένου
 συνελθεῖν ἔφθασαν οἱ λοιποὶ οἱ καθ' ἓνα διεσκεδα-
 σμένοι· πάντες δ' ἐν ταύτῃ γενόμενοι λόφον·τινὰ κατα-
 λαμβάνονται περὶ δειλὴν ὄψιν, καὶ τὴν ἐπιούσαν νύκτα 4
 ἐν τούτῳ ἔμειναν. ἐπαρθέντες δὲ Οὐιεντανοὶ τῷ κα- 10
 τορθώματι πλησίον τοῦ λόφου τίθενται τὰ ὅπλα, καὶ
 1776 τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἐκάλουν ὥς κατακεκλεικότες τοὺς
 Ῥωμαίους εἰς χωρίον, ἐνθα οὐδὲν τῶν ἐπιτηδείων
 ἔμελλον ἔχειν, καὶ προσαναγκάσσοντες οὐκ εἰς μακρὰν
 παραδοῦναι σφίσι τὰ ὅπλα. γίνεται τ' αὐτῶν συχνοῦ 15
 ἑλθόντος ὄχλου δύο στρατεύματα περὶ τὰς ἐπιμάχους
 λαρόνας τοῦ λόφου, πολλὰ τ' ἄλλα φρούρια βραχύτερα
 κατὰ τοὺς ἥττον ἐπικαίρους τόπους· καὶ πάντα ἦν με-
 στα ὅπλων. ὁ δ' ἕτερος τῶν ὑπάτων Φάβιος γραμμά- 5
 των παρὰ τοῦ συνάρχοντος ἀφικομένων ἐπιγνούς, ὅτι
 ἐν ἐσχάτοις εἰσὶν οἱ κατακλεισθέντες ἐν τῷ λόφῳ, καὶ
 κινδυνεύουσιν, εἰ μὴ τις αὐτοῖς βοηθήσει, λιμῶ ἄλθ-
 ναι, ἀναστήσας τὸν στρατὸν ἤγεν ἐπὶ τοὺς Οὐιεντανούς·
 σὺν τάχει· καὶ εἰ μὴ βραδύτερον ἡμέρᾳ διήνησε τὴν
 ὁδόν, οὐδὲν ἂν ὤνησεν, ἀλλὰ διεφθαρμένην τὴν ἐκεῖ 25

2 ἀποκτεννύουσιν A 3 Σίγκιος B 7 λοιποὶ <οἱ> Bb
 10 δὲ Οὐιεντανοὶ A δὲ Οὐιεντανοὶ B 15 γίνεται δὲ c. Kayser
 Ann. phil. 1868 p. 817 17 πολλὰ δ' ἄλλα O 18 πολλὰ τ' ἄλλα
 Reiske 20 ἐπιγνούς ὥς ὅτι O praeter B 22 κινδυνεύουσιν
 c. Sylburg

στρατιὰν κατέλαβε. πιεζόμενοι γὰρ τῇ σπάνει τῶν
 ἀναγκαίων οἱ κατέχοντες τὸν λόφον ἐξῆλθον ὥς τὸν
 εὐπρεπέστατον αἰρησόμενοι τῶν θανάτων, καὶ συμβα-
 λόντες τοῖς πολεμίοις ἐμάχοντο κεκμηκότες οἱ πλείους
 5 τὰ σώματα λιμῶ τε καὶ δίψῃ καὶ ἀγρυπνίᾳ καὶ τῇ
 6 ἄλλῃ κακώσει. μετ' οὐ πολὺ δ' ὥς τὸ τοῦ Φαβίου¹⁷⁷⁷
 στρατεύμα προσιὸν ὤφθη πολὺ τε καὶ συντεταγμένον,
 θάρσος μὲν ἔφερε τοῖς σφετέροις, δέος δὲ τοῖς πολε-
 μίοις· καὶ οἱ Τυρρηνοὶ οὐκέτι ἀξιόμαχοι εἶναι νομί-
 10 σαντες πρὸς ἀγαθὴν τε καὶ ἀκμῆτα δύνανται εἰς ἀγῶνα
 χωρεῖν, ὥχοντο ἐκλιπόντες τοὺς χάρακας. ὥς δ' εἰς
 ταῦτ' ἐσυνῆλθον αἱ τῶν Ῥωμαίων δυνάμεις ἀμφοτέραι,
 στρατόπεδόν τε ποιοῦνται μέγα πλησίον τῆς πόλεως
 ἐν ἐχυρῶ, καὶ πολλὰς ἡμέρας αὐτόθι διατρίψαντες καὶ
 15 τὴν ἀρίστην τῶν Οὐιεντανῶν χώραν λεηλατήσαντες
 7 ἀπῆγον ἐπ' οἴκου τὴν στρατιάν. ὥς δ' ἔγνωσαν οἱ
 Οὐιεντανοὶ τὰς δυνάμεις τῶν Ῥωμαίων ἀφειμένους ἀπὸ
 τῶν σημαιῶν, τὴν εὐζωνον ἀναλαβόντες νεότητα, ἦν
 τ' αὐτοὶ συντεταγμένην εἶχον καὶ τὴν παρὰ τῶν πλη-
 20 σιοχώρων παροῦσαν, ἐμβάλλουσι εἰς τὰ προσκείμενα
 τῇ σφετέρᾳ χώρᾳ πεδία, καὶ διαρπάξουσι καρπῶν τε
 καὶ βοσκημάτων καὶ ἀνθρώπων ὄντα μεστὰ. κατέβησαν
 γὰρ ἐκ τῶν ἐρυμάτων οἱ γεωργοὶ χιλοῦ τε τῶν βοσκη-
 μάτων ἔνεκα καὶ ἐργασίας τῶν ἀγρῶν πιστεύοντες τῇ¹⁷⁷⁸
 25 σφετέρᾳ στρατιᾷ προκαθημένη καὶ οὐ φθάσαντες ἀπελ-
 θούσης ἀνασκευάσασθαι πάλιν, οὐκ ἐλπίσαντες τοσαῦτα

2 τοὺς λόφους Ba 5 δίψῃ B δίψει R cf. IX 21, 2 8
 ἔφερον A 16 τὴν στρατιάν del. Kiessling 18 σημειῶν A
 σημείων B | λαβόντες A 19 αὐτοῖς Ba 26 ἀνασκευάσαντες
 AC ἀνασκευάσασθαι BCmg | οὐκ ἐλπίσαντες A οὐκ ἂν ἐλπί-
 σαντες B οὐδ' ἐλ. Kiessling

κεκακωμένους τοὺς Οὐιεντανοὺς ταχείαν οὕτως ἀντε-
 πιχειρήσιν κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ποιήσεσθαι. αὕτη χρό-
 νου μὲν μήκει βραχεία ἐγένετο ἡ τῶν Οὐιεντανῶν εἰς 8
 τὴν Ῥωμαίων γῆν ἐμβολή, πλήθει δὲ χώρας, ἣν ἐπ-
 ῆλθον, ἐν τοῖς πάνυ μεγάλῃ, καὶ ἀχθηδόνα σὺν αἰ- 5
 σχύνῃ Ῥωμαίοις ἀήθη παρέσχεν ἄχρι Τιβέριός τε πο-
 ταμοῦ καὶ ὄρους Ἰανίκλου στάδια τῆς Ῥώμης οὐδ'
 εἴκοσιν ἀφεστῶτος ἀφικομένη. [ἡ] κωλύσουσα γὰρ
 δύνάμεις ἐπὶ πλεῖον χωρεῖν τὰ πολέμια οὐκ ἦν ὑπὸ
 σημαίαις. ἔφθασε γοῦν τὸ τῶν Οὐιεντανῶν στράτευμα 10
 179 πρὶν <ἡ> συνελθεῖν τε καὶ λοχισθῆναι τοὺς Ῥωμαίους
 ἀπελθόν.

XV. Συναχθείσης δὲ μετὰ τοῦτο <τῆς> βουλῆς ὑπὸ
 τῶν ὑπάτων καὶ σκέψεως γενομένης, τίνα χρὴ πολεμεῖν
 τοῖς Οὐιεντανοῖς τρόπον, ἡ νικῶσα ἦν γνώμη, στρά- 15
 τευμα συνεστηκὸς ἔχειν ἐπὶ τοῖς ὁρίοις, ὃ διὰ φυλακῆς
 ἔξει τὴν χώραν θυραυλοῦν καὶ αἰεὶ μένον ἐν τοῖς
 ὅπλοις. ἐλύπει δ' αὐτοὺς ἡ τ' εἰς τοὺς φρουροὺς δαπάνη
 πολλή σφόδρα ἐσομένη, τοῦ τε κοινοῦ ταμείου διὰ
 τὰς συνεχεῖς στρατείας ἐξαναλωμένου καὶ τῶν ιδίων 20
 βίων ἀπειρηκῶτων ταῖς εἰσφοραῖς· καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ
 τῶν ἀποσταλῆσομένων φρουρῶν καταγραφὴ τίνα τρό-
 180 πον ἂν γένοιτο, ὥς οὐκ ἂν ἐκουσίῳν γέ τινων προκει-

2 ποιήσεσθαι ABC 5 ἐν ταῖς πάνυ O corr. Kiessling
 6 τιβέρεως γὰρ τε A τιβέρεός τε Ba τιβέριός τε Bb 7 Ἰα-
 νούκλου B 8 ἀφικομένη ... κωλύσουσα B ἀφ. ἡ κ. A | ἀφε-
 στηκός A | γὰρ add. Bb 9 ἐπὶ σημαίαις O ἐπὶ σημείαις C
 ὑπὸ σημαίαις Portus 11 * πρὶν συνελθεῖν O correxi 13 τῆς
 add. Sylburg 20 ἐξαναλωμένου Ba ἐξαναλουμένου R 23
 προκειμένων A προκειμένου B προκαθημένων c. Kiessling προ-
 κινδυνεύειν c. Köstlin Philologus 34 (1875) 756 | post τινων
 add. ὁλίγων vel ἐνίων Kayser Ann. phil. 1868 p. 817

μένων ἀπάντων, καὶ μὴ ἐκ διαδοχῆς, ἀλλὰ συνεχῶς
 2 ταλαιπωρεῖν ὑποστησόμενων. ἀδημονούσης δ' αὐτῆς
 ἐπ' ἀμφοτέροις τοῦτοις συγκαλέσαντες οἱ δύο Φάβιοι
 τοὺς μετέχοντας τοῦ σφετέρου γένους καὶ βουλευσά-
 5 μενοι μετ' αὐτῶν ὑπέσχοντο τῇ βουλῇ τοῦτο τὸ κινδύ-
 νευμα αὐτοὶ περὶ πάντων ἐκόντες ὑπομενεῖν, πελάτας
 τε τοὺς ἑαυτῶν ἐπαρόμενοι καὶ φίλους καὶ τέλεσι τοῖς
 ἰδίοις, ὅσον ἂν χρόνον ὁ πόλεμος διαμένη, στρατευό-
 3 μενοι. ἀγασθέντων δ' αὐτοὺς ἀπάντων τοῦ γενναίου
 10 τῆς προθυμίας καὶ τὸ νικᾶν παρ' ἐν τοῦτο τὸ ἔργον
 τιθεμένων, κλεινοὶ καὶ περιβόητοι καθ' ὅλην τὴν πόλιν
 ὄντες ἐξήεσαν ἀναλαβόντες τὰ ὄπλα σὺν εὐχαῖς καὶ
 θυσίαις. ἡγεῖτο δ' αὐτῶν Μάρκος Φάβιος ὁ τῷ παρ-
 ελθόντι ὑπατεύσας ἔτει καὶ νικήσας τοὺς Τυρρηνοὺς
 15 τῇ μάχῃ, τετρακισχιλίους μάλιστα ἐπαρόμενος, ὃν τὸ
 μὲν πλεῖον πελατῶν τε καὶ ἐταίρων ἦν, ἐκ δὲ τοῦ
 Φαβίων γένους ἕξ καὶ τριακόσιοι ἄνδρες. εἶπετο δ' 1781
 αὐτοῖς μετ' οὐ πολὺ καὶ ἡ Ῥωμαίων δύναμις, ἥς ἡγεῖτο
 4 Καῖσων Φάβιος ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων. γενόμενοι δὲ
 20 ποταμοῦ Κρεμέρας πλησίον, ὃς οὐ μακρὰν ἀπέχει τῆς
 Οὐιεντανῶν πόλεως, ὑπὲρ ὅχθου τινὸς ἀποτόμου καὶ
 περιρροῦς ἐπετείχιζον αὐτοῖς φρούριον ἱκανὸν φυλάτ-
 τεσθαι τοσαύτῃ στρατιᾷ τάφρους τ' ὀρυξάμενοι περὶ
 αὐτὸ διπλᾶς καὶ πύργους ἐγείραντες πυκνοὺς· καὶ ὄνο-
 25 μάσθη τὸ φρούριον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κρεμέρα. οἷα δὲ
 πολυχειρίας τ' ἐργαζομένης καὶ ὑπάτου συλλαμβάνοντος,
 5 θᾶττον ἢ κατὰ δόξαν ἐτελέσθη τὸ ἔργον. καὶ μετὰ

3 δύο add. B 6 ὑπομένειν AC 14 ἐνίκησε O corr.
 Sylburg 16 ἑτέρων B 18 ἥς om Ba 20 Κρεμέρα O
 correxīt Portus 23 τοσαύτην στρατιάν A

τοῦτ' ἐξαγαγὼν τὴν δύνανιν παρήλασεν ἐπὶ θάτερα
[τὰ] μέρη τῆς Οὐιεντανῶν χώρας τὰ πρὸς τὴν ἄλλην
ἐστραμμένα Τυρρηνίαν, ἐνθα ἦν τοῖς Οὐιεντανόις τὰ
βοσκήματα, οὐδέποτε στρατὸν ἤξειν Ῥωμαίων ἐκεῖ προσ-
δεχομένοις. περιβαλόμενος δὲ πολλὴν λείαν ἀπῆγεν 5
ἐπὶ τὸ νεόκτιστον φρούριον, χαίρων ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ κατ'
182 ἀμφοτέρω, τῆς τ' οὐ διὰ μακροῦ τῶν πολεμίων τιμω-
ρίας ἔνεκα, καὶ ὅτι τοῖς φρουροῖς τοῦ χωρίου πολλὴν
ἐμελλε παρῆξειν εὐπορίαν. οὐδὲν γὰρ οὔτ' εἰς τὸ δη-
μόσιον ἀνήνεγκεν, οὔτε τοῖς στρατευομένοις [ιδιώταις] 10
ἀπένειμεν, ἀλλὰ καὶ πρόβατα καὶ ὑποζύγια καὶ ξενύγη
βοεικὰ καὶ σίδηρον καὶ τᾶλλα, ὅσα εἰς γεωργίαν ἐπι-
τήδεια ἦν, τοῖς περιπόλοις τῆς χώρας ἐχαρίσατο. ταῦτα 6
διαπραξάμενος ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τὴν στρατιάν. τοῖς
δὲ Οὐιεντανόις μετὰ τὸν ἐπιτελισμὸν τοῦ χωρίου κακῶς 15
πάννυ τὰ πράγματ' εἶχεν, οὔτε τὴν γῆν ἐτι δυναμένοις
ἀσφαλῶς γεωργεῖν οὔτε τὰς ἔξωθεν εἰσαγομένας ἀγορὰς
δέχεσθαι. νείμαντες γὰρ εἰς τέτταρα μέρη τὴν στρα- 7
τιάν οἱ Φάβιοι, τῷ μὲν ἐνὶ διεφύλαττον τὸ χωρίον,
τοῖς δὲ τρισὶ τὴν χώραν τῶν πολεμίων ἄγοντές τε καὶ 10
φέροντες ἀεὶ διετέλουν· καὶ πολλάκις τῶν Οὐιεντανῶν
ἐκ τοῦ φανεροῦ τ' αὐτοῖς ἐπιθεμένων χειρὶ οὐκ ὀλίγη
καὶ εἰς χωρία ἐνέδοις κατεχόμενα ὑπαγομένων, περι-
ῆσαν ἀμφοτέρως καὶ πολλοὺς νεκροὺς ποιήσαντες ἀσφα-
183 λῶς ἀπῆσαν εἰς τὸ χωρίον. ὥστ' οὐδ' ὁμόσε χωρεῖν 25

2 τὰ del. Reiske 3 τετραμμένα c. Cobet Obs. p. 175
10 ἀπῆνεγκεν O ἀνήνεγκεν c. Tegge Quaest. de praep. usu
p. 8 | pro τοῖς στρατευομένοις ιδιώταις c. Kiessling τοῖς στρα-
τιώταις, ιδιώταις del. Kayser Ann. phil. 1868 p. 817 12
βοεικὰ ABC βοικὰ Kiessling 16 πράγματα Bb 18 δέχε-
σθαι add. Bb Cmg om. R

αὐτοῖς ἔτι οἱ πολέμιοι ἐτόλμων, ἀλλὰ τειχήρεις μένοντες τὰ πολλὰ καὶ κλέπτοντες τὰς ἐξόδους διετέλουν, καὶ ὁ μὲν χειμῶν ἐκείνος <οὕτως> ἐτελεύτα.

XVI. Τῷ δὲ κατόπιν ἔτει Λευκίου τ' Αἰμιλίου καὶ
 5 Γαίου Σερονιλίου τὴν ὑπατείαν παρειληφότες ἀπηγγέ-
 λη Ῥωμαίοις, ὅτι Οὐολοῦσκοι καὶ Αἰκανοὶ συνθήκας
 πεποιήνται στρατιᾶς κατ' αὐτῶν ἅμα ἐξάγειν, καὶ οὐ
 διὰ μακροῦ εἰς τὴν χώραν ἐμβαλοῦσι· καὶ ἦν ἀληθὴ
 τὰ λεγόμενα. θᾶττον γοῦν ἢ προσεδόκα τις ἀμφοτέροι
 10 τὰς δυνάμεις ἔχοντες ἐδήουν τὴν κατὰ σφᾶς ἑκαστοὶ
 χώραν, ὥς οὐχ ἱκανῶν ἐσομένων Ῥωμαίων τῷ τε Τυρ-
 ρηρικῷ πολέμῳ ἀντέχειν καὶ σφᾶς ἐπιόντας δέχεσθαι.
 2 καὶ ἕτεροι αὐθις ἦκοντες ἐκπεπολεμῶσθαι πρὸς αὐτοὺς
 Τυρρηγίαν ἀπήγγελλον ὅλην καὶ παρεσκευάσθαι Οὐιεν-
 15 τανοῖς κοινὴν ἀποστέλλειν συμμαχίαν. κατέφυγον γὰρ
 ὥς αὐτοὺς ἀδύνατοι ὄντες ἐξελεῖν δι' ἑαυτῶν τὸ φρού-
 ριον Οὐιεντανοί, συγγενείας τε ὑπομιμνήσκοντες καὶ
 φιλίας καὶ δσους μετ' αὐτῶν ἦσαν πολέμους διεξιόντες·
 ἀντὶ πάντων δὲ τούτων ἀξιοῦντες συνάρασθαι σφίσι
 20 τοῦ κατὰ Ῥωμαίων πολέμου, ὥς σφῶν τε προκαθημέ-
 νων Τυρρηγίας ὅλης καὶ τὸν πόλεμον ἀνακαχευόντων
 τὸν ἀπὸ Ῥώμης φέοντα κατὰ πάντων τῶν ὁμοεθνῶν.
 καὶ οἱ Τυρρηγοὶ πεισθέντες ὑπέσχοντο πέμψειν αὐτοῖς

1 τειχήρεις μὲν //// τὰ Aa post μὲν add. in ras. εἰς Ab,
 τειχήρεις μένοντες τὰ B 3 οὕτως add. Reiske 5 Σεργίου
 O corr. Sigonius hoc loco et p. 301, 10. 19 | ἀπηγγέλθη c. Cobet
 Obs. p. 175 6 Λευκανοὶ ABa Αἰκανοὶ Bb 8 ἐμβάλλουσι
 A 9 ἀμφοτέρως A 10 τὰς ἰδίας δυνάμεις c. Reiske | ἐκείνοι
 c. Reudler Tirot. crit. p. 59 13 ἐκπεπολεμῶσθαι BC ἐκ-
 πολεμῶσθαι c. Portus 18 καὶ om. Ba 19 συναίρασθαι
 Ba 21 ἀνοκαχευόντων c. Hertlein Hermes X 418

ὄσσην ἤξιουν σημμαχίαν. ταῦθ' ἡ βουλή μαθοῦσα ἔφη- 3
 φρίσατο τρισσὰς ἐκπέμψειν στρατιάς, καὶ γενομένων ἐν
 τάχει τῶν καταλόγων Λεύκιος μὲν Αἰμίλιος ἐπὶ Τυρ-
 ρηνοὺς ἐπέμφθη· συνήρατο δ' αὐτῷ τῆς ἐξόδου Καίσιων
 Φάβιος, ὁ νεωστὶ τὴν ἀρχὴν ἀποθέμενος, δεηθεὶς τῆς 5
 βουλῆς ἐπιτρέψαι αὐτῷ τοῖς ἐν Κρεμέρα συγγενέσιν,
 οὓς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ φρουρήσοντας τὸ χωρίον ἐξήγαγε,
 συνειναῑ τε καὶ τῶν αὐτῶν ἀγώνων μετέχειν· καὶ ἐξ-
 ἤλθε σὺν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἐξουσίᾳ κοσμηθεὶς ἀνθυπάτω.
 185 Γάιος δὲ Σερούλιος ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων ἐπὶ Οὐό- 4
 λούσκους ἐστράτευσε· Σερούιος δὲ Φούριος ἀνθυπάτος
 ἐπὶ τὸ Αἰκανῶν ἔθνος. ἐκάστῳ δ' αὐτῶν δύο μὲν
 τάγματα Ῥωμαίων εἶπετο, Λατίνων δὲ καὶ Ἑρνίκων
 καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων οὐκ ἐλάττω τῆς Ῥωμαικῆς
 δυνάμεως. τῷ μὲν οὖν ἀνθυπάτῳ Σερούιῳ κατὰ νοῦν 15
 ὁ πόλεμος ἐχώρησε καὶ σὺν τάχει. μᾶ γὰρ ἐτρέφετο
 τοὺς Αἰκανοὺς μάχῃ καὶ ταύτῃ δίχα πόνου, τῇ πρώτῃ
 τοὺς πολεμίους ἐκπλήξας ἐφόδῳ, καὶ τὸ λοιπὸν ἐδήλου
 τὴν γῆν αὐτῶν καταπεφενγρότων εἰς τὰ ἐρύματα. Σε- 5
 ρουιλίῳ δὲ θατέρῳ τῶν ὑπάτων ὑπὸ σπουδῆς τε καὶ
 αὐθαδείας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα χωρήσαντι πολὺ τὸ παρὰ
 γνώμην ἀπήντησε, καρτερῶς πάντῃ τῶν Οὐολούσκων
 ἀντιταξαμένων, ὥστ' ἠναγκάσθη πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς
 ἄνδρας ἀπολέσας μηκέτι χωρεῖν ὁμόσε τοῖς πολεμίους,
 ἀλλ' ἐν τῷ χάρακι ὑπομένων ἀκροβολισμοῖς καὶ ψιλῶν 25

2 ἐκπέμψαι c. Cobet Obs. p. 176 9 ἀνθυπάτου c. Kiess-
 ling, sed cf. XI 62 11 φρούριος O 14 ἐλάττων — δύνά-
 μεις c. Kiessling 21 πολὺ τὸ O τὸ αὐτὸ delendum aut in τοῦτο
 transmutandum esse c. Hertlein Hermes X 418 πολὺ τοι c.
 Schenkl Bursiani Litt. Ann. brevior. p. 62

6 συμπλοκαῖς διαφέρειν [ἔγνω] τὸν πόλεμον. Λεύκιος
 δ' Αἰμίλιος, ὁ πεμφθεὶς ἐπὶ Τυρρηνοῦς, εὐρὼν ἐξεστρα-1786
 τευμένους πρὸ τῆς πόλεως τοὺς Οὐιεντανοὺς καὶ σὺν
 αὐτοῖς πολὺ τὸ παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν ἐπικουρικόν, οὐ-
 5 δὲν ἔτι μελλήσας ἔργον εἶχετο· ἡμέραν δ', ἀφ' ἧς τὸν
 χάρακα ἔθετο, διαλιπὼν ἐξῆγε τὰς δυνάμεις εἰς μάχην,
 θρασέως πᾶν τῶν Οὐιεντανῶν ὁμόσε χωρύντων.
 ἰσορροῦν δὲ τοῦ ἀγῶνος γινομένου τοὺς ἱππεῖς ἀνα-
 λαβὼν ἐνσεῖει τοῖς πολεμίοις κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας,
 10 καί, ἐπειδὴ τοῦτο διεσάλευσεν, ἐπὶ θάτερον ἐχώρει,
 ὅπου μὲν ἱππᾶσιμον εἶη χωρίον ἀπὸ τῶν ἱππῶν μαχό-
 μενος, ὅπου δ' ἄνιππον ἀποκαταβαίνων τε καὶ πεζὸς
 ἀγωνιζόμενος. πονοῦντων δὲ τῶν κεράτων ἀμφοτέρων
 οὐδ' οἱ κατὰ μέσον ἔτι ἀντεῖχον, ἀλλ' ἐξεώσθησαν ὑπὸ
 15 τῶν πεζῶν, καὶ μετὰ τοῦτο πάντες ἔφυγον ἐπὶ τὸν
 7 χάρακα. ὁ δ' Αἰμίλιος ἠκολούθει τοῖς φεύγουσι συν-
 τεταγμένην τὴν δύναμιν ἔχων καὶ πολλοὺς διέφθειρε.
 γενόμενος δὲ πλησίον τοῦ χάρακος καὶ προσβαλὼν ἐκ
 διαδοχῆς ἐκείνην τε παρέμεινε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν
 20 ἐπιούσαν νύκτα, τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ κόπῳ τε καὶ τραύ-
 μασι τῶν πολεμίων καὶ ἀγρυπνίᾳ ἀπειρηκότων ἐγκρα-
 τὴς γίνεται τοῦ χάρακος. οἱ δὲ Τυρρηνοί, ὡς εἶδον¹⁷⁸⁷
 ἐπιβαίνοντας ἤδη τοὺς Ῥωμαίους τοῖς περισταυρώμασιν,
 ἐκλιπόντες τὸ στρατόπεδον ἔφυγον, οἱ μὲν εἰς τὴν
 8 πόλιν, οἱ δ' εἰς τὰ πλησίον ὄρη. ταύτην μὲν οὖν τὴν
 25 ἡμέραν ἐν τῷ χάρακι τῶν πολεμίων ἔμεινεν ὁ ὕπατος,

1 ἔγνω del. Cobet Obs. p. 176 2 Τυρρηνοῦς A Τυρρη-
 νίας B 5 με(λλ)ήσας B 6 ἔθετο μίαν διαλιπὼν c. Kiess-
 ling 8 γενομένου c. Reiske 16 φηγοῦσι B 24 ἐκλι(ν)-
 πόντας B

τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ στεφανώσας τοὺς ἀριστεύσαντας ἐν ταῖς μάχαις ταῖς ἐκπρεπεστάταις θωρααῖς, πάντα τὰ ἐγκαταληφθέντα ἐν τῷ χάρακι ὑποξύγιά τε καὶ ἀνδράποδα καὶ σκηναὺς πολλῶν ἀγαθῶν γεμούσας τοῖς στρατιώταις ἐχαρίσατο. καὶ ἐγένετο ἐν πολλῇ εὐπορίᾳ τὸ τῶν Ῥωμαίων στράτευμα ὥς ἐξ οὐδεμιᾶς ἐτέρας πόποτε μάχης. ἀβροδίαιτον γὰρ δὴ καὶ πολυτελὲς τὸ τῶν Τυρρηνῶν ἔθνος ἦν οἰκοὶ τε καὶ ἐπὶ στρατοπέδου, 188περιαγόμενον ἔξω τῶν ἀναγκαίων πλούτου τε καὶ τέχνης ἔργα παντοῖα πρὸς ἡδονὰς μεμηχανημένα καὶ 10 τρυφάς.

XVII. Ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις ἀπειρηκότες ἤδη τοῖς κακοῖς οἱ Οὐιεντανοὶ τοὺς πρεσβυτάτους τῶν πολιτῶν ἱκετηρίας φέροντας ἀπέστειλαν ὥς τὸν ὕπατον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης διαλεξομένους. καὶ οἱ ἄνδρες ὀλοφυρδοί 15 μενοί τε καὶ ἀντιβολοῦντες καὶ τᾶλλ', ὅσα ἐπαγωγὰ ἦν εἰς ἔλεον, μετὰ πολλῶν δακρύων διεξιόντες πείθουσι τὸν ὕπατον ἐπιτρέψαι σφίσι τοὺς πρεσβευτὰς εἰς Ῥώμην ἀποστεῖλαι τοὺς ὑπὲρ τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου πρὸς τὴν βουλὴν διαλεξομένους, ἕως δ' ἂν οἱ πρέσβεις ἀφίκωνται φέροντες τὰς ἀποκρίσεις, μηδὲν αὐτῶν κακουργεῖν τὴν χώραν. ἵνα δ' αὐτοῖς ἐγγένηται ταῦτα πράττειν, σίτον τε ὠμολόγησαν τῇ Ῥωμαίων στρατιᾷ διμήνου παρέξειν, καὶ χρήματα εἰς ὀφωνιασμόν

1 ἐν ταῖς μάχαις ἐκπρεπεστάταις O ἐν τῇ μάχῃ ταῖς ἐκπρεπεστάταις c. Reiske 3 ἐγκαταλειφθέντα O corr. Reiske 7
<γὰρ ἤδη> B 9 ὑπεραγόμενον O ὑπεραγάμενον c. Reiske
περιαγόμενον Gelenius 16 τὰ ἄλλα A 18 τοὺς πρεσβευτὰς
AB τοὺς del. Reiske 19 ἀποστεῖλαι πρὸς τὴν βουλὴν δια-
λεξομένους O ἀποστεῖλαι aut ante τοὺς v. 18 aut post διαλεξο-
μένους ponendum esse c. Sylburg 23 ὠμολογήσαντι Ba

2 ἔξ μηνῶν, ὥς ὁ κρατῶν ἔταξε. καὶ ὁ μὲν ὑπάτος λα-
 βῶν τὰ κομισθέντα καὶ διαδοὺς τῇ στρατιᾷ ποιεῖται
 τὰς πρὸς αὐτοὺς ἀνοχάς. ἡ δὲ βουλὴ τῆς πρεσβείας¹⁷⁸¹
 ἀκούσασα καὶ τὰ τοῦ ὑπάτου γράμματα' ἀναλεξαμένη
 5 πολλὴν ποιουμένου παρὰ κλησιν καὶ παραινούντος ὥς
 τάχιστα καταθέσθαι τὸν πρὸς τοὺς Τυρρηνοὺς πόλεμον,
 δόγμα ἐξήνεγκε διδόναι τὴν εἰρήνην, ὥς ἤτοῦντο οἱ
 πολέμιοι· ἐφ' οἷς δὲ δικαίοις αὕτη γενήσεται, τὸν ὑπα-
 τον καταστήσασθαι Λεύκιον Αἰμίλιον, ὥς ἂν αὐτῷ
 3 φανῇ κράτιστα ἔξειν. ταύτας λαβὼν τὰς ἀποκρίσεις ὁ
 10 ὑπάτος σπένδεται πρὸς τοὺς Οὐιεντανούς, ἐπεικεστέραν
 μᾶλλον ἢ συμφορωτέραν τοῖς κεκρατηκόσι ποιησάμενος
 εἰρήνην, οὔτε χάραν αὐτῶν ἀποτεμόμενος οὔτε χρημά-
 4 των ἄλλων ἐπιθελὺς ζημίαν, οὔτε δμῆρων δόσει τὸ πι-
 15 στὸν ἐν τοῖς συγκειμένοις βεβαιωσάμενος. τοῦτ' αὐτῷ
 μέγαν ἤνεγκε φθόνον, καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν παρὰ τῆς
 βουλῆς τὰς ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις χάριτας αἴτιον
 ἐγένετο. ἐνέστησαν γὰρ αὐτῷ τὸν θρίαμβον αἰτουμένῳ
 τὴν αὐθάδειαν αἰτιώμενοι τῶν συνθηκῶν, ὅτι οὐ μετὰ
 20 κοινῆς γνώμης αὐτὰς ἔπραξεν. ἵνα δὲ μὴ πρὸς ὕβριν
 ἢ πρὸς ὀργὴν λάβῃ τὸ πρᾶγμα, ἐπὶ Οὐολούσκους αὐ-
 τὸν ἐψηφίσαντο τὴν δύναμιν ἀπάγειν ἐπικουρίας τοῦ¹⁷⁹⁰
 συναρχοντος ἔνεκα, εἰ δύναιτο κατορθώσας τὸν ἐκεῖ πόλε-
 μον — ἦν γὰρ ἐν αὐτῷ πολὺ τὸ ἀνδρεῖον — ἀφανίσαι
 25 τὰς ἐπὶ τοῖς προτέροις ἀμαρτήμασιν ὀργάς. ὁ δ' ἀνήρ
 ἀγανακτῶν ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ πολλὴν ἐποίησατο τῆς βου-

3 <ἀ>νοχὰς B 4 δεξαμένη O ἀναλεξαμένη c. Cobet Obs.
 p. 177 6 θέσθαι Ba 8 γένηται O γενήσεται c. Baumann
 de usu mod. p. 42 14 ἄλλων] ἄλλην vel ἄλλως maluit Reiske
 15 ἐν del. Reiske 23 δύν<αι>το B | κατορθῶσαι A 24 καὶ
 ἀφανίσαι A

λῆς ἐν τῷ δήμῳ κατηγορίαν, ὥς ἀχθομένης ἐπὶ τῷ
 λελύσθαι τὸν πρὸς τοὺς Τυρρηνοὺς πόλεμον. ἔφη δὲ
 τοῦτ' αὐτοὺς ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ ὑπεροφίας τῶν πενή-
 των ποιεῖν, ἵνα μὴ τῶν ὑπεροφίων ἀπαλλαγέντες πο-
 λέμων ἀπαιτῶσι τὰς περὶ τῆς κληρουχίας ὑποσχέσεις, 5
 πολλοστὸν ἔτος ἤδη φενακίζόμενοι πρὸς αὐτῶν. ταῦτα 5
 καὶ πολλὰ τοῦτοις ὅμοια <εἰπὼν> καὶ δι' ὀργῆς ἀκράτου
 τῶν πατρικίων ὀνειδίη κατασκεδάσας, τὴν τε συστρα-
 τευσάμενην αὐτῷ δύναμιν ἀπέλυσε τῶν σημείων καὶ
 τὴν μετὰ Φουρίου τοῦ ἀνθυπάτου διατρίβουσαν ἐν 10
 Αἰκανοῖς μεταπεμφάμενος ἀφῆκεν ἐπὶ τὰ σφέτερα· ἐξ
 ὧν πολλὴν πάλιν ἐποίησεν ἐξουσίαν τοῖς δημάρχοις
 791κατηγορεῖν τῶν βουλευτῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ δι-
 στάναι τοὺς πένητας ἀπὸ τῶν εὐπόρων.

XVIII. Μετὰ δὲ τούτους παραλαμβάνουσι τὴν ὑπα- 15
 τεῖαν Γάιος Ὀράτιος καὶ Τίτος Μενήμιος ἐπὶ τῆς ἐβ-
 δομηκοστῆς καὶ ἑκτῆς ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα στάδιον
 Σκάμανδρος Μιτυληναῖος ἄρχοντας Ἀθήνησι Φαίδωνος.
 τοῦτοις κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ πολιτικὸς θόρυβος ἐμποδῶν
 ἐγένετο πράττειν τὰ κοινὰ ἡρεθισμένον τοῦ δήμου καὶ 20
 οὐδὲν ἑῶντος ἕτερον ἐπιτελεῖσθαι τῶν κοινῶν, ἕως ἂν
 μερίσῃται τὴν δημοσίαν γῆν, χρόνῳ δ' ὕστερον εἴξε
 τὰ παρακινουῦντα καὶ ταραττόμενα τῇ ἀνάγκῃ συγχα-
 ρήσαντα καὶ ἐπὶ τὰς στρατείας ἐκούσια ἦλθε. Τυρρη- 2
 νῶν γὰρ αἱ μὴ μετασχοῦσαι τῆς εἰρήνης ἔνδεκα πόλεις 25

1 ἐν om. A | ὥς add. B 3 <τοῦτ'> B 6 ποστὸν c.
 Reiske 7 * καὶ post ὅμοια del. Kiessling duce Sylburgio
 συνείρας addendum esse c. Reiske cf. Sintenis Em. Dion. III
 10, εἰπὼν inserui 10 φρουρίου AB et sic saepe | τοῦ
 om. A 12 ἐποίησατο AC 13 διστᾶν A 24 στρατιᾶς
 AB corr. Sylburg

ἀγορὰν ποιησάμεναι κοινήν κατηγόρου τοῦ Οὐιεντα-
 νῶν ἔθνους, ὅτι τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον οὐ μετὰ
 κοινῆς γνώμης κατελύσαντο, καὶ θυεῖν θάτερον αὐτοὺς
 ἤξιουν πράττειν, ἢ λύειν τὰ πρὸς Ῥωμαίους ὁμολογη-179ε
 3⁵ θέντα ἢ πολεμεῖν σφίσι μετ' ἐκείνων. οἱ δὲ Οὐιεν-
 τανολ τῆς μὲν εἰρήνης τὴν ἀνάγκην ἡτιῶντο, ὅπως δ'
 ἂν αὐτὴν καταλύσαιτο εὐπρεπῶς εἰς κοινὸν ἐτίθεσαν
 σκοπεῖν. ἔπειτα ὑποτίθεται τις αὐτοῖς ἐγκλημα ποιη-
 σαμένοις τὸν ἐπιτειχισμὸν τῆς Κρεμέρας καὶ τὸ μὴ
 10 ἀπανίστασθαι τοὺς φρουροὺς ἀπ' αὐτῆς, λόγῳ μὲν
 πρῶτον ἀξιοῦν αὐτοὺς ἐκλιπεῖν τὸ χωρίον, ἔαν δὲ μὴ
 πεῖθωσι, πολιορκεῖν τὸ φρούριον, καὶ ταύτην ἀρχὴν
 4 ποιήσασθαι τοῦ πολέμου. ταῦτα συνθήμενοι ἀπηλλάτ-
 τοντο ἐκ τοῦ συλλόγου· καὶ μετ' οὐ πολὺ Οὐιεντανολ
 15 μὲν ἀποστείλαντες πρεσβείαν ὡς τοὺς Φαβίους ἀπῆτουν
 παρ' αὐτῶν τὸ φρούριον, Τυρρηνία δὲ πᾶσα ἦν ἐν
 τοῖς ὅπλοις. ταῦτα Ῥωμαῖοι αἰσθόμενοι Φαβίων αὐ-
 τοῖς ἐπιστειλάντων ἔγνωσαν ἀμφοτέρους ἐκπορεύεσθαι
 τοὺς ὑπάτους ἐπὶ τὸν πόλεμον, τὸν τ' ἀπὸ Τυρρηνίας
 20 ἐπαγόμενον σφίσι καὶ τὸν ἔτι πρὸς Οὐολούσκους συν-
 5 εστῶτα. Ὀράτιος μὲν οὖν ἄγων δύο τάγματα καὶ ἀπὸ 179ε
 τῶν ἄλλων συμμάχων τοὺς ἱκανοὺς ἐξήγαγε τὴν δύ-
 ναμιν ἐπὶ Οὐολούσκους. Μενήμιος δὲ τοσαύτην στρα-
 τιὰν ἑτέραν ἄγων ἐπὶ Τυρρηνοὺς ἐμελλε ποιεῖσθαι τὴν
 25 ἔξοδον. παρασκευαζομένου δ' αὐτοῦ καὶ τριβοντος τὸν

1 κατηγόρου scriptum supra ἔθνους A 11 πρῶτον add.
 B 16 post φρούριον in B verba καὶ ταύτην ἀρχὴν ποιήσα-
 σθαι e versu 12 iterantur, sed deleta sunt πᾶσα //// ἦν ἐν A

ἦν om. BC ἦν Cmg 18 ἀποστειλάντων AB ἐπιστειλάντων C
 ἐπιστειλάντων Reiske 19 π(όλε)μον B

χρόνον ἐφθῆ τὸ ἐν Κρεμέρα φρούριον ἔξαιρεθὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τὸ Φαβίων γένος ἔπαιν ἀπολόμενον. περὶ δὲ τῆς κατασχούσης τοὺς ἄνδρας συμφορᾶς διττὸς φέρεται λόγος, ὁ μὲν ἦττον πιθανός, ὁ δὲ μᾶλλον τῆς ἀληθείας ἀπτόμενος. θήσω δ' αὐτοὺς ἀμφοτέρους, 5 ὥς παρέλαβον.

XVIII. Τινὲς μὲν οὖν φασιν, ὅτι θυσίας ἐπιστάσης πατρίου, ἣν ἔδει τὸ Φαβίων ἐπιτελέσαι γένος, οἱ μὲν ἄνδρες ἐξῆλθον ὀλίγους ἐπαγόμενοι πελάτας ἐπὶ τὰ ἱερά, καὶ προήεσαν οὔτε διερευνώμενοι τὰς ὁδοὺς 10 οὔθ' ὑπὸ σημαίαις τεταγμένοι κατὰ λόχους, ῥαθύμως δὲ καὶ ἀφυλάκτως ὥς ἐν εἰρήνῃ τε καὶ διὰ φιλίας γῆς 194 πορευόμενοι. οἱ δὲ Τυρρηνοὶ προεγνώκατες αὐτῶν τὴν 2 ἔξοδον ἐλόχησαν τῆς ὁδοῦ χωρίον μέρει τῆς στρατιᾶς, τὴν δὲ λοιπὴν δύναμιν συντεταγμένην ἔχοντες οὐ πολ- 15 λῷ ὕστερον ἠκολούθουν. ὥς δ' ἐπλησίασαν οἱ Φάβιοι ταῖς ἐνέδραις, ἐξαναστάντες τοῦ λόχου οἱ Τυρρηνοὶ προσπίπτουσιν αὐτοῖς, οἱ μὲν κατὰ μέτωπον, οἱ δ' ἐκ τῶν πλαγίων, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἢ τῶν ἄλλων Τυρρηνῶν δύναμεις προσέβαλεν ἐκ τῶν κατόπιν· καὶ 20 περιστάντες αὐτοῖς πανταχόθεν, οἱ μὲν σφενδόναις, οἱ δὲ τόξοις, οἱ δὲ σαννίοις τε καὶ λόγχαις στοχαζόμενοι, τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἅπαντας κατειργάσαντο. οὗτος μὲν οὖν ἦττον ἔμοιγε πιθανὸς φαίνεται εἶναι 3 λόγος. οὔτε γὰρ εἰκὸς ἀπὸ στρατοπέδου θυσίας ἔνεκα 25

7 οὖν add. B 11 σημείαις A σημεία B | ῥαθύμως τε AC
 δ. δὲ B 14 ἐλόχισαν B 17 οἱ Τυρρηνοὶ προσέβαλλον ἐκ
 τῶν κατόπιν A 20 προσέβαλεν] προσέβαλλον Ba προσέπεσον
 C προσέβαλλον Cmg, temp. praes. προσπίπτουσιν suspectum vi-
 detur esse 23 κατηργάσαντο Ba

τοὺς ὑπὸ ταῖς σημαίαις τοσούτους ἄνδρας εἰς τὴν πό-
 λιν ἀναστρέφειν ἄνευ ψηφίσματος βουλῆς, δυναμένων
 τῶν ἱερουργιῶν καὶ δι' ἑτέρων ἐπιτελεσθῆναι τῶν μετε-
 χόντων μὲν τοῦ αὐτοῦ γένους, προβεβηκότων δὲ ταῖς
 5 ἡλικίαις· οὗτ' εἰ πάντες ἀπεληλύθεσαν ἐκ τῆς πόλεως,
 καὶ μηδεμίᾳ μοῖρα τοῦ Φαβίων γένους ἐν τοῖς ἔφε-179
 στίοις ὑπελείπετο, πάντας εἰκὸς ἦν τοὺς κατέχοντας τὸ
 φρουρίον ἐκλιπεῖν αὐτοῦ τὴν φυλακὴν· ἤρουν γὰρ ἂν
 καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀφικόμενοι συντελέσαι περὶ τοῦ
 10 γένους ὅλου τὰ ἱερά. διὰ μὲν δὴ ταύτας τὰς αἰτίας
 οὐκ ἔδοξε μοι πιστὸς εἶναι ὁ λόγος.

XX. Ὁ δ' ἕτερος, ὃν ἀληθέστερον εἶναι νομίζω
 περὶ τε τῆς ἀπωλείας τῶν ἀνδρῶν καὶ τῆς ἀλώσεως
 τοῦ φρουρίου, τοιόσδε τίς ἐστίν. ἐξιόντων ἐπὶ τὰς
 15 προνομὰς τῶν ἀνδρῶν πολλάκις καὶ διὰ τὸ κατορθοῦν
 ἐν ταῖς πείραις συνεχῶς προσωτέρω προχωρούντων οἱ
 Τυρρηνοὶ παρεσκευασμένοι στρατιὰν συχρὴν ἐν τοῖς
 ἔγγιστα χωρίοις λαθόντες τοὺς πολεμίους κατεστρατο-
 πέδενσαν. ἔπειτ' ἀποστέλλοντες ἐκ τῶν χωρίων ποί-
 20 μνας τε καὶ βουκόλια καὶ φορβάδων ἀγέλας ἵππων ἐπὶ
 νομὴν τῇ λόγῳ προὔκαλοῦντο τοὺς ἄνδρας ἐπὶ ταῦτα·
 οἱ δ' ἐξιόντες τοὺς τ' ἀνθρώπους συνήρπαζον καὶ τὰ179
 2 βοσκήματα περιήλαντον. τοῦτο συνεχῶς οἱ Τυρρηνοὶ
 ποιοῦντες καὶ προαγόμενοι τοὺς πολεμίους αἰεὶ προσω-
 25 τέρω τοῦ χάρακος, ἐπειδὴ διέφθειραν αὐτῶν τὸ προ-
 νοητικὸν τοῦ ἀσφαλοῦς ταῖς συνεχέσιν ὠφελείαις δε-
 λεάσαντες, ἐγκαθίζουσι λόχους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τῶν

1 σημαίαις AB 3 ἱερουργῶν A 4 αὐτῶν τοῦ γένους A
 8 ἡ(ρουν) Bb 9 περὶ O ὅπερ Reiske 11 ὅδε ὁ λόγος
 O praeter B 16 σπείραις AC πείραις BCmg

χωρίων νύκτωρ, καὶ ἕτεροι τὰς ὑπερδεξιούς τῶν πεδίων καταλαμβάνονται σκοπιάς· τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ προπέμψαντες ὀλίγους τινὰς ἐνόπλους, ὥς δὴ φυλακῆς ἕνεκα τῶν νομέων, ἀφήκαν ἐκ τῶν χωρίων πολλὰς ἀγέλας. ὥς δ' ἀπηγγέλη τοῖς Φαβίοις, ὅτι τοὺς πλησίον ὑπερ-³ βαλόντες λόφους ἐν ὀλίγῳ δὴ τινι χρόνῳ μεστὸν εὐρήσουσι τὸ πεδίον παντοίων βοτῶν, καὶ τὴν φυλάττουσαν αὐτὰ χεῖρα οὐχ ἱκανήν, ἐξῆλθον ἐκ τοῦ φρουρίου φυλακὴν τὴν ἀρκοῦσαν ἐν αὐτῷ καταλιπόντες· καὶ διανύσαντες σπουδῇ καὶ μετὰ προθυμίας τὴν ὁδὸν ἐπιφαίνονται τοῖς φύλαξι τῶν βοσκημάτων συντεταγμένοι·¹⁰ κάκεινοι οὐ δεξάμενοι αὐτοὺς ἐφευγον. οἱ δὲ Φάβιοι, ὥς ἐν ἀσφαλεῖ δὴ ὄντες, τοὺς τε νομεῖς συνελάμβανον¹⁷⁹⁷ καὶ τὰ βοσκήματα περιήλαντον. ἐν δὲ τούτῳ οἱ Τυρ-⁴ ρηνοὶ ἐκ τῆς ἐνέδρας ἀναστάντες κατὰ πολλὰ χωρία¹⁵ προσπίπτουσιν αὐτοῖς πανταχόθεν. καὶ οἱ μὲν πλείους τῶν Ῥωμαίων ἐσκεδασμένοι καὶ ἀλλήλοις ἀμύνειν οὐχ οἰοί τ' ὄντες, ἐνταῦθ' ἀπόλλυνται. ὅσοι δ' αὐτῶν συνεστηκότες ἦσαν προθυμούμενοί τι καταλαβέσθαι χωρίον ἀσφαλές καὶ πρὸς τὰ ὄρη σπεύδοντες εἰς ἕτερον²⁰ ἐμπίπτουσι λόχον ἐν ὕλαις καὶ νάπαις ὑποκαθήμενον. καὶ γίνεται αὐτῶν μάχη καρτερὰ καὶ φόνος ἐξ ἑκατέρων πολὺς. ἀπέωσαντο δ' οὖν καὶ τούτους ὅμως, καὶ πληρώσαντες τὴν φάραγγα νεκρῶν ἀνέδραμον ἐπὶ λόφον οὐ ρᾶδιον ἀλῶναι· ἐν ᾧ τὴν ἐπιούσαν νύκτα ἄποροι²⁵ τῶν ἀναγκαίων ἠῶλίσαντο.

2 σκοπὰς O — σκοπιάς Suidas s. v. σκοπιαί — corr. Reiske |
προσπέμψαντες Ba⁴ ἐκ τῶν φρουρίων O ἐκ τῶν χωρίων
Cmg et Sintenis Em. Dion. III 15⁵ ἀπηγγέλη c. Cobet
Obs. p. 175⁸ αὐτῶν Ba αὐτὸ R¹⁶ αὐτοῖς om. B²³
ὅμως Ba ὁμῶς ABb²⁴ φάλαγγα O corr. Sylburg

XXI. Τῇ δ' ἑξῆς ἡμέρᾳ μαθόντες τὴν κατασχοῦσαν¹⁷⁹¹
 τοὺς σφετέρους τύχην οἱ κατέχοντες τὸ φρουρίον, καὶ
 ὅτι τὸ μὲν πλεῖον ἀπόλωλε τῆς στρατιᾶς μέρος ἐν ταῖς
 ἀρπαγαῖς, τὸ δὲ κράτιστον ἐν ὄρει πολιορκεῖται κατα-
⁵ κεκλεισμένον ἐρήμῳ, καὶ εἰ μὴ ταχεῖά τις αὐτοῖς ἤξει
 βοήθεια, σπάνει τῶν ἀναγκαίων φθάσουσιν ἐξαιρεθέν-
 τες, ἐξήρσαν κατὰ σπουδὴν ὀλίγους πάνυ καταλιπόντες
 ἐν τῷ φρουρίῳ φύλακας. καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρρηνοί,
 πρὶν ἢ συμμῖξαι τοῖς ἑτέροις ἐπικαταδραμόντες ἐκ τῶν
¹⁰ χωρίων κυκλοῦνται τε, καὶ πολλὰ γενναῖα ἔργα ἀπο-
² δειξαμένους διαφθείρουσιν ἅπαντας σὺν χρόνῳ. μετ'
 οὐ πολὺ δὲ καὶ οἱ τὸν λόφον καταλαβόμενοι λιμῷ τε
 καὶ δίψῃ πιεζόμενοι ὁμόσε χωρεῖν τοῖς πολεμίοις ἔγνω-
 σαν· καὶ συμπεσόντες ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἔωθεν ἀρ-
¹⁵ ξάμενοι μέχρι νυκτὸς ἐμάχοντο· καὶ τοσοῦτον ἐποίησαν
 τῶν πολεμίων φόνον, ὥστε τοὺς σωρὸς τῶν νεκρῶν
 ἐμποδῶν αὐτοῖς εἶναι τῆς μάχης πολλαχῇ κεχυμένους.
 οἱ δὲ Τυρρηνοὶ πλεον ἢ τὸ τρίτον τῆς στρατιᾶς μέρος¹⁷⁹⁹
 ἀπολωλεκότες καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ δείσαντες, μικρὸν
²⁰ ἀνασχόντες τὰ ὄπλα διὰ τῶν ἀνακλητικῶν ἐπεκηρυ-
 κεύοντο πρὸς τοὺς ἄνδρας, ἥθειαν αὐτοῖς ὑπισχνόμενοι
 καὶ δίδον, ἐὰν τὰ ὄπλα ἀποθῶνται καὶ τὸ φρούριον
³ ἐκλίπωσιν. οὐ προσδεξαμένων δὲ τῶν ἀνδρῶν τὰς
 προκλήσεις, ἀλλὰ τὸν εὐγενῆ θάνατον αἰρουμένων
²⁵ ἐπῆρσαν αὐτοῖς αὐθις ἐκ διαδοχῆς, συστάδην μὲν καὶ
 ἐκ χειρὸς οὐκέτι μαχόμενοι, πρόσωθεν δὲ βάλλοντες
 ἀθρόοι λόγχαις καὶ χειρμάσι, καὶ ἦν νιφετῷ παραπλή-

4 κατακεκλειμένον B 5 ἤξει A Cmg ἔσται B om. C 6
 ἐξ<αι>ρεθέντες B 8 χωρίῳ O φρουρίῳ Cmg et Kiessling
 9 ἑταίροις A 24 <αί>ρουμένων B 26 ἐκ χειρῶν A

σιος ἢ πληθὺς τῶν βελῶν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι συστρεφό-
 μενοι κατὰ λόχους προσέτρεχον αὐτοῖς οὐχ ὑφισταμέ-
 νοις καὶ πολλὰς πληγὰς λαμβάνοντες ὑπὸ τῶν πέριξ
 ὑπέμενον. ὥς δὲ τὰ τε ξίφη πολλοῖς ἄχρηστα ἦν τὰ 4
 μὲν ἀπεστομωμένα τὰς ἀκμὰς, τὰ δὲ κατεαγότα, καὶ 5
 τῶν ἀσπίδων τὰ πέριξ ἱνυος ἐχόμενα διετέδρυντο,
 800 ἔξαιμοί τε οἱ πλείους καὶ καταβελεῖς καὶ παράλυτοι τὰ
 μέλη διὰ πληθὺς τραυμάτων ἦσαν, καταφρονήσαντες
 αὐτῶν οἱ Τυρρηνοὶ χωροῦσιν ὁμόσε· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι
 προσπίπτοντες ὥσπερ θηρία δόρατά τ' αὐτῶν ἐπιλαμ- 10
 βανόμενοι κατέκλων, καὶ ξίφη δραττόμενοι κατὰ τὰς
 ἀκμὰς ἀπέσπων, καὶ περικυλλόντες εἰς τὴν γῆν τὰ σώ-
 ματα συνεφύροντο θυμῷ τὸ πλεῖον ἢ δυνάμει διαγω-
 νιζόμενοι. ὥστ' οὐκέτι συνήεσαν αὐτοῖς εἰς χεῖρας οἱ 5
 πολέμιοι, τό τε καρτερικὸν ἐκπληττόμενοι τῶν ἀνδρῶν, 15
 καὶ τὴν ἀπόνοιαν, ἣν προσεilhφεδαν, κατὰ τὴν ἀπό-
 γνωσιν τοῦ ζῆν δεδιότες· ἀλλ' ἀποστάντες αὐθις ἐβαλ-
 λον ἀθρόοι καὶ ξύλοις καὶ λίθοις καὶ ὄπῃ ἄλλῃ ἐντύ-
 χοιεν, καὶ τελευτῶντες ἐγκατέχωσαν αὐτοὺς πᾶσι πλήθει
 τῶν βελῶν. διαφθείραντες δὲ τοὺς ἄνδρας ἔθισον ἐπὶ 20
 τὸ φρούριον, ἔχοντες τὰς τῶν ἐπιφανεστάτων κεφα-
 λὰς, ὥς ἐξ ἐφόδου τοὺς ἐκεῖ παραληψόμενοι. οὐ μὴν 6
 1801 ἐχώρησέ γ' αὐτοῖς κατ' ἐλπίδα τὸ ἔργον· οἱ γὰρ
 καταλειφθέντες ἐν αὐτῷ ζηλώσαντες τὸ εὐγενὲς τοῦ
 θανάτου τῶν θ' ἐταίρων καὶ <τῶν> συγγενῶν ἐξῆλθον 25
 ὀλίγοι παντάπασιν ὄντες, καὶ πολλὸν ἀγανισάμενοι χρό-
 νον τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς ἐτέροις ἔπαιον διεφθάρη-

5 τὰδ' ἐαγότα B 7 ἐξ<αι>μοί B 22 παραλ<η>ψόμενοι
 Bb 23 * κατὰ τὴν ἐλπίδα O correxī 25 ἐτ<αί>ρων Bb |
 τῶν add. Sylburg 27 διεφθάρ<η>σαν Bb

σαν· τὸ δὲ χωρίον ἐρημον οἱ Τυρρηνοὶ παρέλαβον. ἐμοὶ μὲν δὴ ὁ λόγος οὗτος πιστότερος ἐφαίνεται πολὺ τοῦ προτέρου· φέρονται δ' ἐν γραφαῖς Ῥωμαίων ἄξιο-
χρέοις ἀμφοτέροι.

- 5 XXII. Τὸ δὲ συναπτόμενον τούτοις ὑπὸ τινων οὗτ' ἀληθὲς ὃν οὔτε πιθανόν, ἐκ παρακούσματος δέ τινος πεπλασμένον ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἄξιον μὴ παραλιπεῖν ἀνεξέταστον. λέγουσι γὰρ δὴ τινες, τῶν ἔξ καὶ τρια-
κοσίων Φαβίων ἀπολομένων ὅτι ἐν μόνον ἐλείφθη τοῦ
10 γένους παιδίον, πρᾶγμα οὐ μόνον ἀπίθανον, ἀλλὰ καὶ
2 ἀδύνατον εἰσάγοντες. οὔτε γὰρ ἀτέκνους τε καὶ ἀγά-
μους ἅπαντας εἶναι δυνατὸν ἦν τοὺς ἐξεληθόντας εἰς¹⁸⁰²
τὸ φρούριον Φαβίους. ὁ γὰρ ἀρχαῖος αὐτῶν νόμος
γαμεῖν τ' ἠνάγκαζε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, καὶ τὰ γεννώμενα
15 πάντα ἐπάναγκες τρέφειν· ὃν οὐκ ἂν δήπου κατέλυσαν
οἱ Φάβιοι μόνοι πεφυλαγμένον ἄχρι τῆς ἑαυτῶν ἡλι-
3 κίας ὑπὸ τῶν πατέρων. εἰ δὲ δὴ καὶ τοῦτο θείη τις,
ἀλλ' ἐκεῖνό γ' οὐκ ἂν ἔτι συγχωρήσειε, τὸ μηδ' ἀδελ-
φούς αὐτῶν εἶναι τισιν ἡλικίαν ἔτι παίδων ἔχοντας.
20 μύθοις γὰρ δὴ ταῦτά γε καὶ πλάσμασιν ἔοικε θεατρι-
κοῖς. οἱ δὲ πατέρες αὐτῶν, ὅσοι παῖδας ἔτι ποιεῖν
εἶχον ἡλικίαν, τοσαύτης κατασχούσης τὸ γένος ἐρημίας
οὐκ ἂν ἐκόντες τε καὶ ἄκοντες ἑτέρους παῖδας ἐποιή-
σαντο, ἵνα μήτε ἱερὰ ἐκλειφθῇ πατρῷα μήτε δόξα τη-
4
25 λικαυτὴ διαφθαρῇ γένους; εἰ μὴ ἄρα οὐδὲ πατέρες
αὐτῶν τισιν ἐλείποντο, ἀλλὰ πάντα εἰς ταὐτὸ συνήλθεν

5 τὸ om. Ba 7 ἀπὸ O corr. Reiske | ἀληθοῦς O praeter
B 12 τοὺς om. A 14 γε<ννώ>μενα B 15 ἐπάνανγκ(ε)ς
Bb 19 ὅτι Ba ἔτι R 23 <ἐκ>όντ(ε)ς γε Bb | ἄπον....
τες Bb

ἐπὶ τῶν ἑξ καὶ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκείνων τὰ ἀδύνατα·
 803 μὴ παῖδας αὐτοῖς καταλειφθῆναι νηπίους, μὴ γυναικας
 ἐγκύους, μὴ ἀδελφοὺς ἀνήβους, μὴ πατέρας ἐν ἀκμῇ.
 ταύτῃ μὲν δὴ τὸν λόγον ἐξετάζων οὐκ ἀληθῆ νενόμικα, 5
 ἐκείνον δ' ἀληθῆ· τῶν τριῶν ἀδελφῶν, Καίσιωνός τε 5
 καὶ Κοίντου καὶ Μάρκου τῶν ὑπατευσάντων τὰς συν-
 εχεῖς ἐπὶ τὰ ὑπατείας, ἐγκαταλειφθῆναι πεύθομαι Μάρκῳ
 παιδίον, καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ λεγόμενον ἐκ τοῦ Φαβίων
 οἴκου λοιπόν. οὐδὲν <δὲ> κωλύει τῷ μηκέτι τῶν ἄλ- 6
 λων ἐπιφανῇ τινα καὶ λαμπρὸν ἔξω τοῦ ἐνὸς τοῦδε 10
 ἀνδρωθέντος γενέσθαι ταύτην παραστῆναι τοῖς πολλοῖς
 τὴν δόξαν, ὅτι μόνος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ Φαβίων γένους
 ἐστὶ λοιπός· οὐχ ὥς μηδενὸς ἄλλου ὄντος, ἀλλ' ὥς
 μηδενὸς ἐκείνοις ὁμοίου, ἀρετῇ τεκμαιρομένοις τὸ συγ-
 γενές, οὐ φύσει· καὶ περὶ μὲν τούτων ταῦθ' ἱκανά. 15

XXIII. Οἱ γοῦν Τυρρῆνοὶ τοὺς τ' ἀνδρας δια-
 φθείραντες καὶ τὸ ἐν τῇ Κρεμέρα φρούριον παραλα-
 βόντες ἐπὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν τῶν Ῥωμαίων ἤγον
 804 τὰς δυνάμεις. ἔτυχε δ' οὐ μακρὰν κατεστρατοπεδεύ-
 κως ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων Μενήμιος οὐκ ἐν ἀσφαλεῖ
 χωρίῳ· καὶ ὅτε ἡ Φαβίων συγγένεια καὶ τὸ πελατικὸν
 αὐτῶν ἀπώλλυντο, τριάκοντά που σταδίους ἀπέχεν
 ἀφ' οὗ τὸ πάθος ἐγένετο τόπου, δόξαν τ' οὐκ ὀλίγοις
 παρέσχε, γνούς ἐν οἷσις κακοῖς ἦσαν οἱ Φάβιοι, μηδε-

2 verba μὴ παῖδας usque ad verba ἐν ἀκμῇ delenda esse
 censet Smit Obs. p. 38 7 ἐν καταλειφθῆναι Μάρκῳ παιδίον
 c. Cobet Obs. p. 177 | Μάρκῳ A 8 λεγόμενον μόνον c. Kiess-
 ling 9 δὲ inseruit Sintenis Em. Dion. III 27 | τῷ ABa τὸ Bb
 16 γοῦν om. Ba δ' οὐν c. Hertlein Hermes X 418 22 ἀπώ-
 λοντο A | αὐτῶν om. A 23 ἐφ' οὗ A | ἐγ<ἐ>νετο Bb | οὐκ
 om. Ba 24 παρέσχεν ὥς γνούς A

μίαν αὐτῶν ποιήσασθαι φροντίδα τῆς τ' ἀρετῆς καὶ
 2 δόξης τοῖς ἀνδράσι φθονῶν. τοιγαροῦν μετὰ ταῦθ'
 ὑπαχθεις ὑπὸ τῶν δημάρχων εἰς δίκην ἐκ τῆς ταύτης μά-
 λιστα τῇ αἰτίᾳ ἔαλω. σφόδρα γὰρ ἐπένθησεν ἡ Ῥω-
 5 μαίων πόλις ἀνδρῶν τοσοῦτων καὶ τοιούτων ἀρετὰς
 ἀποκειραμένη, καὶ πρὸς ἅπαν τὸ δόξαν αὐτοῖς αἰτίων
 γεγενῆσθαι τῆς τοιαύτης συμφορᾶς πικρῶς καὶ ἀπαραι-
 τήτως εἶχεν· τὴν δ' ἡμέραν ἐκείνην, ἐν ᾗ τὸ πάθος
 ἐγένετο, μέλαιναν τε καὶ ἀποφράδα τίθεται, καὶ οὐδε-
 10 νὸς ἂν ἔργου ἐν ταύτῃ χρηστοῦ ἄρξαιτο, τὴν τότε
 3 συμβᾶσαν αὐτῇ τύχην ὀττευομένη. ὥς δὲ πλησίον
 ἐγένοντο τῶν Ῥωμαίων οἱ Τυρρηνοί, συνιδόντες αὐτῶν
 τὸ στρατόπεδον — ἦν δ' ὑπὸ λαγόνι κείμενον ὄρους —
 τῆς τ' ἀπειρίας τοῦ στρατηγοῦ κατεφρόνησαν, καὶ τὸ 1805
 15 δοθὲν ὑπὸ τῆς τύχης πλεονέκτημα ἀγαπητῶς ἔλαβον.
 καὶ αὐτίκα τοὺς ἱππεῖς ἀναλαβόντες κατὰ τὴν ἑτέραν
 πλευρὰν τοῦ λόφου οὐδενὸς κωλύοντος ἀνέβησαν ἐπὶ
 τὴν κορυφὴν. καταλαβόμενοι δὲ τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς
 τῶν Ῥωμαίων κόρυμβον ἔθεντο ἐν τούτῳ τὰ ὅπλα, καὶ
 20 τὴν ἄλλην δύναμιν ἀσφαλῶς ἀναβιβάσαντες ὑψηλῶ χά-
 ρακι καὶ βαθείᾳ τάφρῳ τὴν παρεμβολὴν ὠχυρώσαντο.
 4 εἰ μὲν οὖν συνιδὼν ὁ Μενήμιος, οἷον ἔδωκε πλεο-
 νέκτημα τοῖς πολεμίοις, μετέγνω τε τὴν ἀμαρτιάδα καὶ
 εἰς ἀσφαλέστερον ἀπήγαγε χωρίον τὴν στρατιάν, σοφὸς
 25 ἂν ἦν, νῦν δὲ δι' αἰσχύνης λαμβάνων τὸ δοκεῖν ἡμαρ-

2 φθόνῳ Ba | μετὰ ταῦτα ὑπαχθεις ὑπὸ τῶν δημάρχων
 om. Ba 4 γὰρ om. B 10 τὴν τε συμβᾶσαν A 15 τῆς
 om. Ba | πλεονέκτημα om. B 18 τῆς κεφαλῆς O praeter B
 23 ἀμαρτιάδα A 24 ἀπήγαγε O ἀπήγαγε Sintenis Em. Dion.
 III 18

τηκέναι καὶ τὸ αὐθαδὲς πρὸς τοὺς μεταδιδάσκοντας
φυλάττων, [μετὰ] αἰσχύνῃς ἄξιον πτώμα ἔπεσεν. οἷα 5
γὰρ ἐξ ὑπερδεξίων αὐτοῦ τόπων οἱ πολέμοι τὰς ἐξό-
δους ἐκάστοτε ποιούμενοι πολλὰ ἐπλεονέκτουν, ἀγοράς
τ' αὐτῶν ἀγομένας ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ἀρπάζοντες, καὶ 5
τοῖς ἐπὶ χιλῶν ἢ ὕδωρ ἐκπορευομένοις ἐπιτιθέμενοι·
806 καὶ περιειστῇκει τῷ μὲν ὑπάτῳ μήτε καιροῦ εἶναι κυ-
ρίῳ, ἐν ᾧ τὸν ἀγῶνα ἔμελλε ποιεῖσθαι, μήτε τόπον,
ἃ δοκεῖ μεγάλα εἶναι κατηγορήματα ἡγεμόνων στρα-
τηγίας ἀπειρών· τοῖς δὲ Τυρρηνοῖς ἀμφοτέρω, ὥς ἐβού- 10
λοντο, εἶχε ταῦτα. καὶ οὐδὲ τότε ἀπαναστῆσαι τὴν 6
στρατιὰν ὁ Μενήμιος ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἐξαγαγὼν παρ-
έταξεν ὥς εἰς μάχην, καταφρονήσας τῶν τὰ συμφέροντα
ὑποτιθεμένων. καὶ οἱ Τυρρηνοὶ τὴν ἄνοιαν τοῦ στρα-
τηγοῦ μέγα εὐτύχημα ἡγησάμενοι κατέβαινον ἐκ τοῦ 15
χάρρακος οὐκ ἐλάττους ἢ διπλάσιοι τῶν πολεμίων ὄντες.
ὥς δὲ συνέπεσον ἀλλήλοις, φόνος ἐρίγνετο τῶν Ῥω- 7
μαίων πολλὸς οὐ δυναμένων ἐν τῇ τάξει μένειν. ἐξέω-
θουν γὰρ αὐτοὺς οἱ Τυρρηνοὶ τοῦ τε χωρίου τὴν
φύσιν ἔχοντες σύμμαχον καὶ τῶν ἐφρονηκότων κατόπιν 20
— ἐτάξαντο γὰρ ἐπὶ βάθος — ἐμπτώσει πολλῇ συνερ-
807 γοῦμενοι. πεσόντων δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων λοχαγῶν,
ἡ λοιπὴ τῶν Ῥωμαίων δύναμις ἐγκλίνας ἐφευγεν
ἐπὶ τὸν χάρρακα· οἱ δ' ἠκολούθουν, καὶ τὰς τε ση-
μαίας αὐτῶν ἀφαιροῦνται καὶ τοὺς τραυματίας συλ- 25

2 * μετὰ αἰσχύνῃς ABC εἰς αἰσχ. R μετὰ delevi 3 οἱ om.
Ba | ἐφόδους c. Reiske 11 ἀπαναστῆσαι O ἀπαναστῆσαι
Gelenius 17 ἐγένετο A 18 * ἐξέωθουν O 19 τε om. A
21 ἐν πτώσει BaC 22 πεσόντων δὲ πολλῶν τῶν ἐπιφανεστά-
των A πολλῶν add. Cmg 25 σημείας AB τά τε σημεία C

λαμβάνουσι καὶ τῶν νεκρῶν γίνονται κύριοι. καὶ
 8 κατακλείσαντες αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν καὶ δι' ὅλης
 τῆς λοιπῆς ἡμέρας προσβολὰς ποιησάμενοι πολλὰς καὶ
 οὐδὲ τὴν νύκτα ἀφέντες αἰρουῦσι τὸν χάρακα ἐκλι-
 5 πόντων αὐτὸν τῶν ἔνδον, καὶ γίνονται πολλῶν σω-
 μάτων τε καὶ χρημάτων ἐγκρατεῖς· οὐδὲ γὰρ ἀποσκευά-
 σασθαι δύναμιν ἔσχον οἱ φεύγοντες, ἀλλ' ἀραπητῶς
 αὐτὰ τὰ σώματα διέσωσαν, οὐδὲ τὰ ὅπλα πολλοὶ φυ-
 λάττοντες.

10 XXIII. Οἱ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ τὴν τ' ἀπώλειαν τῶν
 σφετέρων καὶ τὴν ἄλωσιν τοῦ χάρακος μαθόντες —
 ἦκον γὰρ οἱ πρῶτοι διασωθέντες ἐκ τῆς τροπῆς πολ-
 λῆς ἔτι νυκτὸς οὔσης — εἰς μέγαν θόρυβον ὥσπερ
 εἰκὸς κατέστησαν· καὶ ὥς αὐτίκα δὴ μάλα τῶν πολε-1808
 15 μίων ἐπὶ σφᾶς ἐλευσομένων ἀρπάσαντες τὰ ὅπλα, οἱ
 μὲν τὰ τεύχη περιεστεφάνουν, οἱ δὲ πρὸ τῶν πυλῶν
 ἐτάξαντο, οἱ δὲ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως κατελαμβάνοντο.
 2 ἦν δὲ δρόμος ἄτακτος ἀνὰ τὴν πόλιν ὄλην καὶ βοή
 συμμιγής, καὶ ἐπὶ τοῖς τέγεσι τῶν οἰκων εἰς ἀλκὴν καὶ
 20 ἀγῶνα εὐτρεπῆς ὁ κατοικίδιος ὄχλος, πυρσοὶ τε συν-
 εχεῖς, οἷα δὲ ἐν νυκτὶ καὶ σκοταίᾳ ταύτῃ, ὑπὸ λαμ-
 πάδων καὶ ἀπὸ τεγῶν τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἤρροντο,
 ὥστε συναφὲς εἶναι δοκεῖν τοῖς πρόσωθεν ὀρῶσι τὸ
 3 σέλας καὶ δόξαν ἐπιμπραμένης πόλεως παρασχεῖν. καὶ

4 αἰρουσι A 6 ἀνασκευάσασθαι c. Cobet Obs. p. 178
 12 ἐκ τῆς πολλῆς τροπῆς ἔτι O corr. Kiessling 18 ὄλην add.
 B 19 * στέγεσι O 21 * νυκτὶ καὶ σκότῳ· δῖαιτά τε ὑπὸ
 λαμπάδων A νυκτὶ σκότῳ (σκότος Bb) δῖαιτά τε (δῖαιτᾷ Bb)
 ὑπὸ λ. Ba νυκτὶ σκοταίᾳ vel σκοταιοτάτῃ c. Kiessling νυκτὶ καὶ
 σκοταίᾳ ταύτῃ ego 22 στεγῶν dubitanter c. Kiessling | το-
 σοῦτον ABb | ἤρροντο] ἐπειρῶντο δρᾶν AC

εἰ τότε οἱ Τυρρηνοὶ τῶν ἐκ τοῦ χάρακος ὠφελειῶν
 ὑπεριδόντες ἐκ ποδὸς τοῖς φεύγουσιν ἠκολούθησαν,
 ἅπασ' ἂν διεφθαρτο ἡ στρατεύσασα ἐπ' αὐτοὺς δύν-
 αμις, νῦν δὲ πρὸς ἀρπαγὰς τε τῶν ἐγκαταλειφθέντων
 109 ἐν τῷ χάρακι τραπόμενοι καὶ ἀναπαύσει τὰ σώματα 5
 δόντες μεγάλου ἀντήματος ἑαυτοὺς ἐστέρησαν. τῇ δ'
 ἐξῆς ἡμέρᾳ τὰς δυνάμεις ἄγοντες ἐπὶ τὴν Ῥώμην καὶ
 σταδίους ἀμφὶ τοὺς ἐκαίδεκα ἀποσχόντες ὄρος, ἐξ οὗ
 σύνοπτός ἐστιν ἡ Ῥώμη, τὸ καλούμενον Ἰάνικλον,
 καταλαμβάνονται, ὅθεν ὁρμώμενοι τὴν Ῥωμαίων χώραν 10
 ἡγόν τε καὶ ἔφερον ἀκώλυτοι κατὰ πολλὴν τῶν ἐνδον
 ὑπεροψίαν, μέχρι τοῦ παραγενέσθαι τὸν ἕτερον τῶν
 ὑπάτων Ὀράτιον ἄγοντα τὴν ἐν Οὐολούσχοις δύναμιν.
 τότε δὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ Ῥωμαῖοι νομίσαντες εἶναι καὶ 4
 τὴν ἐν τῇ πόλει νεότητα καθοπλίσαντες ἐξῆλθον εἰς 15
 τὴν ὑπαιθρον. ὥς δὲ τὴν τε πρώτην μάχην ἀπὸ στα-
 δίων ὀκτὼ τῆς πόλεως ποιησάμενοι παρὰ τὸ τῆς Ἑλ-
 πίδος ἱερὸν ἐνίκησάν τε καὶ ἀπέωσαντο τοὺς ἀντιταξα-
 μένους, καὶ μετὰ ταύτην αὐτοῖς ἑτέρα πλείονι δυνάμει
 τῶν Τυρρηνῶν ἐπελθόντων παρὰ ταῖς Κολλίναις κα- 20
 λουμέναις πύλαις [ποιησάμενοι] λαμπρῶς ἡγωνίσαντο,
 [καὶ] ἀνέπνευσαν ἐκ τοῦ δέους, καὶ τὸ ἔτος τοῦτ' ἐτε-
 λεύτα.

810 XXV. Τῷ δ' ἐξῆς ἔτει περὶ τὰς θερινὰς μάλιστα

4 ἐγκαταληφθέντα c. Hertlein Hermes X 418; cf. VI 92, 6
 ubi male secutus sum Sylburgium 6 μετὰ τὸν γήματος Ba
 μεγάλου ἀντήματος ABb μεγάλου ἐπὶ τῆς γήματος Kiessling 7
 verba καὶ σταδίους — Ῥώμη om. Ba 10 χώραν καὶ ἡγόν
 AC 14 τότε δὲ δὴ c. Reiske 17 περὶ c. dubitanter Kiess-
 ling 19 ἑτέρα AC ἑτέρ(α) B ἑτέραν R 21 ποιησάμενοι
 del. Sintenis Em. Dion. III 28 22 καὶ del. Sylburg

τροπὰς Σεξιτιλίου μηνὸς παραλαμβάνουσι τὴν ὑπατείαν
 ἄνδρες ἔμπειροι πολέμων Σερούιός τε Σερουίλιος καὶ
 Αὐλὸς Οὐεργίνιος, οἷς ὁ πρὸς τοὺς Τυρρηνοὺς πόλε-
 μος καίτοι μέγας καὶ χαλεπὸς ὦν χρυσὸς ἐφαίνετο
 5 παρὰ τὸν ἐντὸς τείχους ἐξεταζόμενος. ἀσπόρου γὰρ
 τῆς χώρας ἐν τῷ παρελθόντι χειμῶνι διὰ τὸν ἐπιτει-
 χισμόν τοῦ πλησίον ὕδρους καὶ τὰς συνεχεῖς καταδρο-
 μὰς γενομένης, καὶ οὐδὲ τῶν ἐμπόρων ἔτι τὰς ἔξωθεν
 ἐπείσασάντων ἀγορὰς σπάνις ἰσχυρὰ σίτου τὴν Ῥώμην
 10 κατέσχε μεστὴν οὔσαν ὄχλου τοῦ τε κατοικιδίου καὶ
 2 τοῦ συνηρπηκότος ἐκ τῶν ἀγρῶν. τῶν μὲν γὰρ ἐν
 ἡβῃ πολιτῶν ὑπὲρ τὰς ἑνδεκα μυριάδας ἦσαν, ὥς ἐκ¹⁸¹¹
 τῆς ἔγγιστα τιμήσεως εὐρέθη, γυναικῶν δὲ καὶ παίδων
 καὶ τῆς οἰκετικῆς θεραπείας ἐμπόρων τε καὶ ἐργαζο-
 15 μένων τὰς βαναύσους τέχνας μετόικων — οὐδενὶ γὰρ
 ἐξῆν Ῥωμαίων οὔτε κάπηλον οὔτε χειροτέχνην βίον
 ἔχειν — οὐκ ἔλαττον ἢ τριπλάσιον τοῦ πολιτικοῦ πλη-
 θους· οὗς οὐκ ἦν παραμυθίσασθαι ῥάδιον ἀγανακτοῦν-
 τας ἐπὶ τῷ πάθει καὶ συντρέχοντας εἰς τὴν ἀγορὰν
 20 καὶ καταβοῶντας τῶν ἐν τοῖς τέλεσιν, ἐπὶ τε τὰς οἰ-
 κίας τῶν πλουσίων κατὰ πληθὺς ὠθουμένους, καὶ διαρ-
 πάζειν ἐπιχειροῦντας ἄτερ ὧνῆς τὰς ἀποκειμένας αὐτοῖς
 3 τροφάς. οἱ δὲ δῆμαρχοι συνάγοντες αὐτοὺς εἰς ἐκκλη-
 σίαν καὶ κατηγοροῦντες τῶν πατρικίων ὥς αἰεὶ τι κα-

2 σεκτιλίου A ἐκτιλίου Ba σεκσι<λι>ον Bb 3 τοὺς
 om. B 4 χρυσὸς Ba χρυστός R cf. Cobet Variae Lect. p. 236
 Obs. p. 31 5 πρὸς c. Reiske παρὰ τῶν A 8 ἔτι A ὅτι B
 14 καὶ τῶν ἐργαζομένων O praeter B 15 οὐδε<νι> B 17
 πληθὺς c. Hertlein Hermes X 418 18 ῥάδιως AB 20 τῶν
 ἐν τέλει c. Reudler Tiroc. crit. p. 60 23 αὐτοῖς A ἐν αὐ-
 τοῖς B

κὸν ἐπὶ τοῖς πένησι μηχανωμένων, καὶ πάνθ', ὅσα
 πῶποτε δεινὰ συνέβη κατὰ τὴν ἀτέκμαρτόν τε καὶ
 ἀφύλακτον ἀνθρώποις τύχην, ἐκείνων ἔργα λέγοντες,
 112 ὑβριστὰς εἶναι πικροὺς ἐξειργάσαντο. τοιοῦτοῖς συν- 4
 εχόμενοι κακοῖς οἱ ὕπατοι πέμπουσι τοὺς συνωνησο- 5
 μένους σίτον ἐκ τῶν σύνεγγυς τόπων μετὰ πολλῶν
 χρημάτων, καὶ τὸν ἐν ταῖς οἰκίαις ἔταξαν εἰς τὸ δη-
 μόσιον ἀναφέρειν τοὺς εἰς τὸν ἑαυτῶν βίον πλείονα
 τοῦ μετρίου παραθεμένους, τιμὴν δρίσαντες ἀποχωρῶσαν.
 ταῦτα δὴ καὶ ἄλλα πολλὰ μηχανώμενοι τοιαῦτα ἐπέσχον 10
 τῶν πενήτων τὰς παρανομίας καὶ ἀναστροφὴν ἔλαβον
 τῆς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῆς.

XXVI. Ἐπεὶ δ' αἱ μὲν ἔξωθεν ἐβράδυνον ἀγοραί,
 313 τὰ δ' ἐντὸς τείχους τροφῆς ἐχόμενα πάντα κατανάλωτο,
 ἀποστροφὴ δὲ τῶν κακῶν οὐδεμία ἦν ἑτέρα, ἀλλὰ δυνεῖν 15
 θάτερον ἐχρῆν, ἢ τοὺς πολεμίους ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώ-
 ρας ἀπάσῃ δυνάμει παρακινδυνεύσαντας, ἢ τειχήρεις
 μένοντας ὑπὸ λιμοῦ τε καὶ στάσεως διαφθαρεῖναι, τὸ
 κουφότερον αἰρούμενοι τῶν κακῶν ἔγνωσαν ὁμόσε χω- 2
 ρεῖν τοῖς ἐκ τῶν πολεμίων δεινοῖς. προαγαγόντες δὲ 20
 τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς πόλεως περὶ μέσας νύκτας διέβη-
 σαν τὸν ποταμὸν ἐπὶ σχεδίαῖς καί, πρὶν ἡμέραν λαμ-
 πράν γενέσθαι, πλησίον τῶν πολεμίων κατεστρατοπέ-
 δευσαν. τῇ δ' ἑξῆς ἡμέρᾳ προελθόντες ἔταξαν ὥς εἰς
 μάχην τὸν στρατόν. εἶχε δὲ τὸ μὲν δεξιὸν τῶν κερά- 25
 των Οὐεργίνιος, τὸ δ' εὐώνυμον Σερούλιος. ἰδόντες 3

συνέβη

2 συνέβη addidi e C, qui cod. habet δεινὰ κατὰ τὴν 5
 πέμπουσι ACmg ὥστε BC 7 τὸν A τῶν B 9 ἀποθεμένους
 c. Smit Obs. p. 39 11 ἐπιστροφὴν c. Stephanus 14 ἐντὸς
 τοῦ τείχους A | κατανάλω(το) B 20 δὴ Prou 24 ὥς add. B

τὴν καταδίκην ἀπαριθμεῖν — οὐκ ἤξιωσεν, ἀλλὰ θανάτου τὴν συμφορὰν τιμησάμενος οἴκοι μένων καὶ οὐδένα προσιέμενος ὑπὸ τ' ἀθυμίας καὶ σίτων ἀποχῆς μαρανθεῖς ἀπέστη τοῦ βίου. καὶ τὰ μὲν ἐν τούτῳ
 5 παραχθέντα τῷ ἐνιαυτῷ τοιάδε ἦν.

XXVIII. Ποπλίου δὲ Οὐαλερίου Ποπλικόλα καὶ Γαίου Ναυτίου παραλαβόντων τὴν ἀρχὴν ἕτερος ἀνὴρ πάλιν τῶν πατρικίων Σερούιος Σερουίλιος, ὁ τῷ παρελθόντι ὑπατεύσας ἔτει, μετ' οὐ πολὺν ἢ τὴν ἀρχὴν
 10 ἀποθέσθαι χρόνον εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγῶνα ἤχθη. οἱ δὲ προθέντες αὐτῷ τὴν ἐν τῷ δήμῳ δίκην δύο τῶν δημάρχων ἦσαν, Λεύκιος Καιδίκιος καὶ Τίτος Στάτιος, οὐκ ἀδικήματος, ἀλλὰ τύχης ἀπαιτοῦντες λόγον, ὅτι κατὰ τὴν πρὸς Τυρρηνοὺς μάχην ὠσάμενος ἐπὶ τὸν
 15 χάρακα τῶν πολεμίων ὁ ἀνὴρ θρασύτερον μᾶλλον ἢ¹⁸²¹ φρουριμώτερον, ἐδιώχθη τε ὑπὸ τῶν ἐνδον ἀθρόων ἐπεξελθόντων καὶ τὴν κρατίστην νεότητα ἀπέβαλεν. 2 οὗτος ὁ ἀγὼν ἀπάντων ἐφάνη τοῖς πατρικίοις [ἀγώνων] βαρύντατος, ἡγανέκτου τε συνιόντες πρὸς ἀλλήλους
 20 καὶ δεινὸν ἐποιοῦντο, εἰ τὰς εὐτολμίας τῶν στρατηγῶν καὶ τὸ μηδένα κίνδυνον ὀκνεῖν, ἐὰν ἐναντιωθῇ ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτῶν τὸ δαιμόνιον, εἰς κατηγορίαν ἕξουσιν οἱ μὴ στάντες παρὰ τὰ δεινὰ· δειλίας τε καὶ ὄκνου καὶ τοῦ μηδὲν ἔτι καινουργεῖν τοὺς ἡγεμόνας, ὑφ' ὧν

3 ἐποχῆς O ἀποχῆς Sylburg 4 μαρανθεῖς cf. Cobet Obs. p. 178 8 ἐρουίλιος hic et p. 325, 26 pro Σερουίλιος B καὶ δίκιος A . δίκιος B καὶ δέκιος C idem exstat 325, 8 | στρατίος AC 16 ἄθροον ABC ἀθρόων Ba 18 * ἀγώνων O uncis inclusi 20 εἰ ἐκ τῆς εὐτολμίας A 22 ἐπιβουλαῖς A 24 σφῶν O ὅφ' ὧν Reiske | σφῶν ἐλευθερίαν τε ἀπόλλυσθαι καὶ ἡγεμονίαν καταλύεσθαι A

παρουσία τῶν σφετέρων ὑποστρέφουσί τε καὶ κατα-
στάντες ἐμάχοντο. κυκλωθέντες δ' ὑπ' ἀμφοῖν οἱ
Τυρρηνοὶ καὶ οὔτε πρόσω διεκπορευθῆναι δυνάμενοι
διὰ τοὺς ὁμόσε χωροῦντας, οὔτ' ὀπίσω φεύγειν ἐπὶ
τὸν χάρακα διὰ τοὺς κατόπιν ἐπιόντας, οὐκ ἀνάνδρως, 5
ἀτυχῶς δ' οἱ πλείους κατεκόπησαν. γενομένης δ' οἰκ- 6
τρᾶς νύκτες περὶ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ οὐ παντάπασιν
εὐτυχὲς τέλος εἰληφότος τοῦ ἄγωνος οἱ μὲν ὕπατοι
πρὸ τῶν νεκρῶν καταστρατοπεδευσάμενοι τὴν ἐπιούσαν
νύκτα ἠϋλίσαντο, οἱ δὲ κατέχοντες τὸ Ἰάνικλον Τυρ- 10
ρηνοί, ἐπειδὴ οὐδεμία παρὰ τῶν οἰκοθεν ἤρχετο ἐπι-
κουρία, καταλιπεῖν ἔκριναν τὸ φρούριον, καὶ ἀναστρα-
τοπεδεύσαντες νυκτὸς ἀπῆραν εἰς τὴν Οὐιεντανῶν
1816 πόλιν ἐγγυτάτω σφίσι τῶν Τυρρηνίδων πόλεων κειμέ-
νην. τοῦ δὲ χάρακος αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοι κρατήσαντες 7
τά τε χρήματα διαρπάξουσιν, ὅσα ὑπελείποντο ἀδύνατα
ῥυτὰ ἐν φυγῇ φέρεσθαι, καὶ τραυματίας λαμβάνουσι
πολλούς, τοὺς μὲν ἐν ταῖς σκηναῖς ἀπολειφθέντας, τοὺς
δ' ἀνὰ τὴν ὁδὸν ἄπασαν ἐστρωμένους. ἀντείχοντο γάρ 8
τινες γλιχόμενοι τῆς οἰκαδὲ ὁδοῦ καὶ διεκαρτέρουν 20
παρὰ δύναμιν ἀκολουθοῦντες, εἴτα βαρυνομένων αὐ-
τοῖς τῶν μελῶν ἡμιθνήτες κατέρρεον ἐπὶ τὴν γῆν· οὗς
οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς ἐπὶ πολὺ τῆς ὁδοῦ προελθόν-
τες ἀνείλυντο· καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν ἐτι πολέμιον ἦν κα-
θελόντες τὸ φρούριον καὶ τὰ λάφυρα ἄγοντες ἤκον εἰς 25
τὴν πόλιν, τὰ σώματα τῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευτησάντων
κομίσαντες οἰκτρὰν ὄψιν ἄπασι τοῖς πολίταις διὰ πλῆ-

3 διαπο(ρευθῆν)αι Bb 6 οἰκ(τρ)ᾶς Bb 12 κατα-
λείπειν Ba 18 ἐν ταῖς σκηναῖς om. Ba 19 ἀνείχοντο vel
ἀντεῖχον c. Kiessling

9 θός τε καὶ ἀρετὴν τῶν ἀπολομένων. ὥσθ' ὁ μὲν δῆ-
 μος οὐθ' ἐορτάζειν ὡς καλὸν ἀγῶνα κατορθώσας ἡξίου,
 οὔτε πενθεῖν ὡς ἐπὶ μεγάλη καὶ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ·
 ἡ δὲ βουλή τοῖς μὲν θεοῖς τὰς ἀναγκαίους ἐψηφίσατο
 5 θυσίας, τὴν δ' ἐπινίκιον τοῦ θριάμβου πομπὴν οὐκ¹⁸¹⁷
 ἐπέτρεψε ποιήσασθαι τοῖς ὑπάτοις. μετ' οὐ πολλὰς δ'
 ἡμέρας ἀγορᾶς ἐπλήσθη παντοδαπῆς ἡ πόλις τῶν τε
 δημοσίᾳ πεμφθέντων καὶ τῶν εἰωθόντων ἐμπορεύεσθαι
 πολλὴν εἰσαγαγόντων σίτον, ὥστ' ἐν τῇ προτέρᾳ πάν-
 10 τας εὐετηρίᾳ γενέσθαι.

XXVII. Καταλυθέντων δὲ τῶν ὑπαιθρίων πολέμων
 ἡ πολιτικὴ στάσις αὖθις ἀνεκαίετο τῶν δημάρχων πάλιν
 ταραττόντων τὸ πλῆθος, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πολιτεύ-
 ματα διεσκέδασαν αὐτῶν ἀντιταττόμενοι πρὸς ἕκαστον
 15 οἱ πατριῖοι, τὴν δὲ κατὰ Μενηγίου δίκην τοῦ νεωστὶ
 ὑπατεύσαντος καίτοι πολλὰ πραγματευθέντες ἀδύνατοι
 2 ἐγένοντο διαλύσαι· ἀλλ' ὑπαχθεῖς ὁ ἀνὴρ εἰς δίκην
 ὑπὸ δυνεῖν δημάρχων Κοίντου Κωνσιδίου καὶ Τίτου
 Γενυκίου, καὶ λόγον ἀπαιτούμενος τῆς στρατηγίας τοῦ
 20 πολέμου τέλος οὐτ' εὐτυχὲς οὐτ' εὐπρεπὲς λαβούσης,
 μάλιστα δὲ διαβαλλόμενος ἐπὶ τῷ Φαβίῳ ὀλέθρῳ καὶ
 τῇ Κρεμέρᾳ ἀλώσει, δικάζοντος τοῦ δημοτικοῦ ὄχλου
 κατὰ φυλάς, οὐ παρ' ὀλίγας ψήφους ὤφλεν, υἱὸς ὦν¹⁸¹⁸
 Ἀγρίππα Μενηγίου τοῦ καταγαγόντος ἐκ τῆς φυγῆς
 25 τὸν δῆμον καὶ διαλλάξαντος πρὸς τοὺς πατρικίους, ὃν
 ἀποθανόντα ἡ βουλή ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων λαμ-

1 τὴν ἀρετὴν AC 6 τοῖς ὑπάτοις A ἀπὸ τοῖς B 9 πάντα
 c. Sylburg 15 Μενηνί(ον) B 18 ὑπὸ τῶν δυνεῖν O prae-
 ter B | Κοίντου καὶ Κοιντίου AC Κοίντου Κοιντίου B corr.
 Sigonius 19 vel τῆς πολέμου vel v. 20 λαβόντος legendum
 esse c. Reiske 23 ὤφειλεν AC

προτάταις ἐκόσμησε ταφαῖς, αἱ δὲ γυναῖκες αἱ Ῥωμαίων
ἐνιαύσιον ἐπένησαν χρόνον πορφύραν καὶ χρυσὸν
ἀποθέμεναι. οὐ μέντοι θανάτου γ' αὐτὸν οἱ καταδικα- 3
σάμενοι ἐτίμησαν, ἀλλ' ἐκτίσματος, ὃ πρὸς μὲν τοὺς
νῦν ἐξεταζόμενον βίους γέλωτος ἂν ἄξιον φανείη, τοῖς 5
δὲ τότε ἀνθρώποις αὐτουργοῖς οὔσι καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ
ἀναγκαῖα ζῶσι, μάλιστα δ' ἐκείνῳ τῷ ἀνδρὶ πενίαν
κληρονομήσαντι παρὰ τοῦ πατρὸς ἀφειδὲς ἦν καὶ βαρὺ,
δισχιλίων ἀριθμὸς ἀσσαρίων. ἦν δ' ἀσσάριον τότε
χάλεον νόμισμα βάρος λιτριάων, ὥστε τὸ σύμπαν 10
ῥφλημα ταλάντων ἑκαίδεκα εἰς ὀλκὴν χαλκοῦ γενέσθαι.
319 καὶ τοῦτ' ἐπίφθονον ἐφάνη τοῖς τότε ἀνθρώποις, καὶ 4
ἐπανορθώσασθαι βουλόμενοι αὐτὸ τὰς μὲν χρηματικὰς
ἐπανύσαν ζημίας, μετήνεγκαν δ' εἰς προβάτων ἐκτίσματα
καὶ βοῶν, τάξαντες καὶ τούτων ἀριθμὸν ταῖς ὕστερον 15
ἐσομέναις ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῖς ἰδιώταις ἐπιβολαῖς.
ἐκ δὲ τῆς Μενηνίου καταδίκης ἀφορμὴν αὐτῷ εἰλή-
φεσαν οἱ πατρίκιοι τῆς πρὸς τὸ δημοτικὸν ὀργῆς καὶ
οὔτε τὴν κληρουχίαν ἐπέτρεπον ἔτι αὐτῷ ποιεῖσθαι,
οὔτ' ἄλλο ἐβούλοντο ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδέν. μετ' 5
20 οὐ πολὺ δὲ καὶ τῷ δῆμῳ μετέμελε τῶν δεδικασμένων,
ἐπειδὴ τὴν τελευτὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐπύθετο· οὐδὲ γὰρ
εἰς ἀνθρώπων ἔτι συνῆλθεν ὁμιλίας, οὐδ' ἐν δημοσίῳ
τινὶ πρὸς οὐδενὸς ᾤφθη τόπῳ, ἐξόν τ' αὐτῷ τὴν ξη-
820μίαν ἐκτίσαντι μηδενὸς ἀπελάνεσθαι τῶν κοινῶν — 25
ἔτοιμοι γὰρ ἦσαν οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐπιτηδεῶν αὐτοῦ

3 αὐτὸν B αὐτῷ R 4 ἐκτί(σ)ματος A 8 * ἀφ' ἧς O
ἀφνὲς vel ὑπερφνὲς c. Casaubonus ἀφειδὲς ego 10 χαλκοῦν?
12 καὶ ὅμως τοῦτο c. Reiske 14 ἐκτί(σ)ματα A 16 ἐπι-
βολαῖς AaBC ἐπιβολαῖς Ab 18 ὀργῆς] γῆς AC 20 ἄλλω A

τὴν καταδίκην ἀπαριθμεῖν — οὐκ ἤξιώσεν, ἀλλὰ θανάτου τὴν συμφορὰν τιμησάμενος οἴκοι μένων καὶ οὐδένα προσιέμενος ὑπὸ τ' ἀθυμίας καὶ σίτων ἀποχῆς μαρυνθεὶς ἀπέστη τοῦ βίου. καὶ τὰ μὲν ἐν τούτῳ
 5 πραχθέντα τῷ ἐνιαυτῷ τοιάδε ἦν.

XXVIII. Ποπλίου δὲ Οὐαλερίου Ποπλικόλα καὶ Γαίου Ναυτίου παραλαβόντων τὴν ἀρχὴν ἕτερος ἀνὴρ πάλιν τῶν πατρικίων Σερούιος Σερουίλιος, ὁ τῷ παρελθόντι ὑπατεύσας ἔτει, μετ' οὐ πολὺν ἢ τὴν ἀρχὴν
 10 ἀποδέσθαι χρόνον εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγῶνα ἤχθη. οἱ δὲ προθέντες αὐτῷ τὴν ἐν τῷ δήμῳ δίκην δύο τῶν δημάρχων ἦσαν, Λεύκιος Καϊδίκιος καὶ Τίτος Στάτιος, οὐκ ἀδικήματος, ἀλλὰ τύχης ἀπαιτοῦντες λόγον, ὅτι κατὰ τὴν πρὸς Τυρρηνοὺς μάχην ὠσάμενος ἐπὶ τὸν
 15 χάρακα τῶν πολεμίων ὁ ἀνὴρ θρασύτερον μᾶλλον ἢ¹⁸²¹ φρουριώτερον, ἐδιώχθη τε ὑπὸ τῶν ἐνδον ἀθρόων ἐπεξελθόντων καὶ τὴν κρατίστην νεότητα ἀπέβαλεν. 2 οὗτος ὁ ἀγὼν ἀπάντων ἐφάνη τοῖς πατρικίοις [ἀγώνων] βαρύντατος, ἡγανέκτου τε συνιόντες πρὸς ἀλλήλους
 20 καὶ δεινὸν ἐποιοῦντο, εἰ τὰς εὐτολμίας τῶν στρατηγῶν καὶ τὸ μηδένα κίνδυνον ὀκνεῖν, ἐὰν ἐναντιωθῇ ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτῶν τὸ δαιμόνιον, εἰς κατηγορίαν ἄξουσιν οἱ μὴ στάντες παρὰ τὰ δεινὰ· δειλίας τε καὶ ὄκνου καὶ τοῦ μηδὲν ἔτι καινουργεῖν τοὺς ἡγεμόνας, ὅφ' ὧν

3 ἐποχῆς O ἀποχῆς Sylburg 4 μαρυνθεὶς cf. Cobet Obs. p. 178 8 ἐρουλίος hic et p. 325, 26 pro Σερουίλιος B 12 καὶ δίκιος A δίκιος B καὶ δέκιος C idem exstat 325, 8 | στρατίος AC 16 ἄθροον ABC ἀθρόων Ba 18 * ἀγώνων O uncis inclusi 20 εἰ ἐκ τῆς εὐτολμίας A 22 ἐπιβουλαῖς A 24 σφῶν O ὅφ' ὧν Reiske | σφῶν ἐλευθερίαν τε ἀπόλλυσθαι καὶ ἡγεμονίαν καταλύεσθαι A

φοβεροῖς τοὺς μὲν πολεμίους ἅμα τῷ συνάροντι ἐνί-
 κησα διτταῖς μάχαις καὶ ἡνάγκασα καταλιπόντας τὸ
 φρουρίον ἀπελθεῖν· τὸν δὲ λιμὸν οὐκ εἰς μακρὰν
 825 ἔπαυσα τροφῆς ἀφθόρου πληρώσας τὰς ἀγοράς, καὶ
 τοῖς μετ' ἐμὲ ὑπάτοις τὴν τε χώραν παρέδωκα ὅπλων 5
 πολεμίων ἐλευθέρων, καὶ τὴν πόλιν ὑγιῇ πάσης νόσου
 πολιτικῆς, εἰς ἧς κατέβαλον αὐτὴν οἱ δημαγωγοῦντες.
 τίνος οὖν ἀδικήματος ὑπεύθυνός εἰμι ὑμῖν; εἰ μὴ τὸ 5
 νικᾶν τοὺς πολεμίους ἐστὶν ὑμᾶς ἀδικεῖν. εἰ δ' ἀπο-
 θανεῖν τισι τῶν στρατιωτῶν κατὰ τὴν μάχην εὐτυχῶς 10
 ἀγωνιζομένοις συνέπεσε, τί Σερουίλιος τὸν δῆμον
 ἀδικεῖ; οὐ γὰρ δὴ θεῶν τις ἐγγυητὴς τοῖς στρατηγοῖς
 τῆς ἀπάντων ψυχῆς τῶν ἀγωνιουμένων γίνεται, οὐδ'
 ἐπὶ διακειμένοις καὶ ῥητοῖς τὰς ἡγεμονίας παραλαμ-
 βάνομεν, ὥσθ' ἀπάντων κρατῆσαι τῶν πολεμίων καὶ 15
 326 μηδένα τῶν ἰδίων ἀποβαλεῖν. τίς γὰρ ἂν ὑπομείνειεν
 ἄνθρωπος ὧν ἅπαντα καὶ τὰ τῆς γνώμης καὶ τὰ τῆς
 τύχης εἰς ἑαυτὸν ἀναλαβεῖν; ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἔργα
 μεγάλων ἀεὶ κινδύνων ὠνούμεθα.

XXX. Καὶ οὐκ ἐμολ ταῦτα πρῶτῳ πολεμίους ὁμόσε 20
 χωρήσαντι συνέβη παθεῖν, ἅπασι δ' ὥς εἰπεῖν, ὅσοι
 μάχας παρακεκινδυνευμένους σὺν ἐλάττοσι ταῖς σφετέ-
 ραις δυνάμεσι πρὸς μείζονας τὰς τῶν ἐχθρῶν ἐποιή-
 σαντο. ἐδίωξαν γὰρ ἤδη τινὲς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ
 ἐφυγον καὶ ἀπέκτεινάν τε τῶν ἐναντίων πολλοὺς καὶ 25

5 μετ' αὐτὸν O μετ' ἐμὲ Cmg et Smit Obs. p. 39 μετ'
 ἐμαντὸν c. Hertlein Hermes X 418 7 εἰς & c. Sylburg 10
 κατὰ τὴν μάχην add. B | εὐτυχῶς O εὐψύχως c. Cobet Var.
 Lect. p. 6 11 σερουίλιος B 14 παραλαμβάνομεν B 15
 ὥσ(θ') B | κρατῆσ(αι) Bb 17 ἅπαντα κατὰ τῆς Bb

καὶ λόγον ἀπαιτεῖτε τῆς στρατηγίας, ἑτοιμός εἰμι ἀπο-
 λογήσασθαι· εἰ δ' ἐπὶ τιμωρίαν κατεγνωσμένην, καὶ
 οὐδὲν ἔσται μοι πλέον ἀποδείξαντι, ὥς οὐδὲν ὑμᾶς
 ἀδικῶ, λαβόντες τὸ σῶμα ὃ τι πάλαι βούλεσθε χρῆσθε.
²₅ ἐμοὶ τε γὰρ κρεῖττον ἀκρίτῳ ἀποθανεῖν μᾶλλον, ἢ λό-
 γον τυχόντι καὶ μὴ πείσαντι ὑμᾶς· δόξαιμι γὰρ <ἂν>
 σὺν δίκῃ πάσχειν, ὃ τι ἂν μου καταγνώτε, ὑμεῖς τ'
 ἐν ἐλάττωι αἰτία ἔσεσθε ἀφελόμενοί μου τὸν λόγον
 καί, ἐν ᾧ [καὶ] εἰ τι ἀδικῶ ὑμᾶς ἀδηλόν ἐστιν, ἔτι
¹⁰ ταῖς ὁργαῖς χαρισάμενοι. ἔσται δέ μοι ἡ διάνοια ὑμῶν
 ἐκ τῆς ἀκροάσεως καταφανής, θορόβῳ τε καὶ ἡσυχίᾳ
 εἰκάζοντι, πότερον ἐπὶ τιμωρίαν ἢ ἐπὶ δίκην κεκλήκατέ¹⁸²⁴
³ με. Ταῦτ' εἰπὼν ἐπέσχε· σιγῆς δὲ γενομένης καὶ τῶν
 πλείστων ἐμβροχάντων θαρρεῖν τε καὶ ὅσα βούλεται
¹⁵ λέγειν, παραλαβὼν τὸν λόγον πάλιν ἔλεξεν· Ἄλλ' εἰ
 τοι δικασταῖς ὑμῖν, ᾧ πολῖται, καὶ μὴ ἐχθροῖς χρήσο-
 μαι, ῥαδίως πείσειν ὑμᾶς οἴομαι, ὅτι οὐδὲν ἀδικῶ.
 ποιήσομαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν λόγων, ἐξ ὧν ἅπαντες
 ἴστε. ἐγὼ κατέστην ἐπὶ τὴν ἀρχὴν σὺν τῷ κρατίστῳ
²⁰ Οὐεργινίῳ, καθ' ὃν χρόνον ἐπιτεχίσαντες ὑμῖν οἱ Τυρ-
 ρηνοὶ τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως λόφον πάσης ἐκράτουν
 τῆς ὑπαίθρου [ἀρχῆς], καὶ ἐν ἐλπίδι ἦσαν τοῦ κατα-
 λύσειν ἡμῶν τὴν ἀρχὴν ἐν τάχει. λιμὸς δὲ πολλὸς ἐν
 τῇ πόλει καὶ στάσις καὶ τοῦ τί χρὴ πράττειν ἀμυχανία.
⁴₂₅ τοιοῦτοῖς δὴ καιροῖς ἐπιστάς οὕτω ταραχώδεσι καὶ

ὃ ἀκρίτῳ add. B 6 δόξαιμι γὰρ ἂν οὐ σὺν δίκῃ c. Reiske |
 verba inde ab δόξαιμι usque ad ὑμᾶς v. 9 om. Ba add. Bbm^g
 8 λόγον ἐν ᾧ A l. καὶ ἐν ᾧ B 9 καὶ ante εἰ τι del. Cobet
 Obs. p. 178 16 τοι add. B 20 ὑμῶν A | οἱ om. B 22
 ἀρχῆς del. Reiske | verba inde ab ἀρχῆς usque ad τὴν om. Ba
 add. Bbm^g | καταλύειν O praeter C

φοβεροῖς τοὺς μὲν πολεμίους ἅμα τῷ συνάρχοντι ἐνί-
 κησα διτταῖς μάχαις καὶ ἠνάγκασα καταλιπόντας τὸ
 φρούριον ἀπελθεῖν· τὸν δὲ λιμὸν οὐκ εἰς μακρὰν
 1825 ἔπαυσα τροφῆς ἀφθόνου πληρώσας τὰς ἀγοράς, καὶ
 τοῖς μετ' ἐμὲ ὑπάτοις τὴν τε χώραν παρέδωκα ὅπλων 5
 πολεμίων ἐλευθέρων, καὶ τὴν πόλιν ὑγιῇ πάσης νόσου
 πολιτικῆς, εἰς ἃς κατέβαλον αὐτὴν οἱ δημαγωγοῦντες.
 τίνος οὖν ἀδικήματος ὑπεύθυνός εἰμι ὑμῖν; εἰ μὴ τὸ 5
 νικᾶν τοὺς πολεμίους ἐστὶν ὑμᾶς ἀδικεῖν. εἰ δ' ἀπο-
 θανεῖν τισι τῶν στρατιωτῶν κατὰ τὴν μάχην εὐτυχῶς 10
 ἀγωνιζομένοις συνέπεσε, τί Σερούλιος τὸν δῆμον
 ἀδικεῖ; οὐ γὰρ δὴ θεῶν τις ἐγγυητὴς τοῖς στρατηγοῖς
 τῆς ἀπάντων ψυχῆς τῶν ἀγωνιουμένων γίνεται, οὐδ'
 ἐπὶ διακειμένοις καὶ ῥητοῖς τὰς ἡγεμονίας παραλαμ-
 βάνομεν, ὥσθ' ἀπάντων κρατῆσαι τῶν πολεμίων καὶ 15
 1826 μηδένα τῶν ἰδίων ἀποβαλεῖν. τίς γὰρ ἂν ὑπομείνειεν
 ἄνθρωπος ὢν ἅπαντα καὶ τὰ τῆς γνώμης καὶ τὰ τῆς
 τύχης εἰς ἑαυτὸν ἀναλαβεῖν; ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἔργα
 μεγάλων ἀεὶ κινδύνων ἀνούμεθα.

XXX. Καὶ οὐκ ἔμοι ταῦτα πρώτῳ πολεμίους ὁμόσε 20
 χωρήσαντι συνέβη παθεῖν, ἅπασι δ' ὥς εἶπεῖν, ὅσοι
 μάχας παρακεκινδυνευμένους σὺν ἐλάττοσι ταῖς σφετέ-
 ραις δυνάμεσι πρὸς μείζονας τὰς τῶν ἐχθρῶν ἐποιή-
 σαντο. ἐδίωξαν γὰρ ἤδη τινὲς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ
 ἐφυγον καὶ ἀπέκτεινάν τε τῶν ἐναντίων πολλοὺς καὶ 25

5 μετ' αὐτὸν O μετ' ἐμὲ Cmg et Smit Obs. p. 39 μετ'
 ἐμαυτὸν c. Hertlein Hermes X 418 7 εἰς 2 c. Sylburg 10
 κατὰ τὴν μάχην add. B | εὐτυχῶς O εὐφύχως c. Cobet Var.
 Lect. p. 6 11 σερούλιος B 14 παραλαμβάνομεν B 15
 ὡς<θ'> B | κρατῆσ<αι> Bb 17 ἅπαντα κατὰ τῆς Bb

2 ἀπώλεσαν ἔτι πλείους τῶν σφετέρων. ἔω γὰρ λέγειν,
 ὅτι πολλοὶ καὶ τὸ παράπαν ἡττηθέντες σὺν αἰσχύνῃ
 τε καὶ βλάβῃ μεγάλη ἀνέστρεψαν, ὧν οὐδεὶς τῆς τύχης
 δέδωκε δίκας· ἱκανὴ γὰρ ἡ συμφορὰ, καὶ τὸ μηδενὸς
 5 ἐπαίνου τυχεῖν, [ὥς δ'] εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, μεγάλη
 τοῖς ἡγεμόσι καὶ χαλεπὴ ζημία. οὐ μὲν ἄλλ' ἔγωγε
 τοσοῦτον δέω λέγειν, ὃ πάντες οἱ μέτριοι δίκαιον εἶναι
 φήσουσιν, ὥς οὐ δεῖ με τύχης εὐθύνας ὑπέχειν, ὥστ'
 εἰ καὶ μηδεὶς ἄλλος τοιόνδε ἀγῶνα ὑπέμεινεν εἰσελθεῖν, 1827
 10 ἐγὼ μόνος οὐ παραιτοῦμαι, ἀλλὰ συγχωρῶ τὴν τύχην
 ἐξετάζεσθαι τὴν ἐμὴν οὐχ ἥττον τῆς γνώμης, ἐκεῖνο
 3 προειπών· ἐγὼ τὰς ἀνθρωπίνας πράξεις τὰς τε δυστυ-
 χεῖς καὶ τὰς εὐτυχεῖς οὐκ ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἔργων
 πολλῶν ὄντων καὶ ποικίλων ὁρῶ κρινόμενας, ἀλλ' ἐκ
 15 τοῦ τέλους· καὶ ὅταν μὲν τοῦτο χωρήσῃ κατὰ νοῦν,
 κἂν τὰ μεταξὺ πολλὰ ὄντα μὴ καθ' ἡδονὰς γένηται,
 οὐδὲν ἥττον ἐπαινουμένης ὑπὸ πάντων ἀκούω καὶ ζη-
 λουμένης καὶ τῆς ἀγαθῆς νομιζομένης τύχης· ὅταν δὲ
 πονηρὰς λάβωσι τελευτάς, καὶ ἐὰν ἅπαντα τὰ πρὸ τοῦ
 20 τέλους ἐκ τοῦ ῥάστου γένηται, οὐ τῇ σπουδαίᾳ τύχῃ
 4 τῶν πραξάντων ἀποδιδομένης, ἀλλὰ τῇ κακῇ. τοῦτον
 δὴ τὸν σκοπὸν προιδόντες αὐτοὶ ἐξετάζετε καὶ τὴν
 ἐμὴν τύχην, ἥ παρὰ τοὺς πολέμους κέχρημαι. καὶ ἐὰν
 μὲν εὕρητε ἡττημένον με ὑπὸ τῶν πολεμίων, πονηρὰν

1 λέγειν add. A 3 τύχης] ψυχῆς Ba 5 ὥς δεῖ κἂν A
 ὥς δ' εἰ καὶ B [ὥς δ'] εἰ scripsit Kiessling ὧν δεῖ, εἰ c. Kayser
 Ann. phil. 1868 p. 817 7 οἱ μέτριοι om. A 11 τῆς ἐμῆς
 γνώμης A 17 <οὐδὲν> B 20 ῥάστου O ἀρίστων c. Kiess-
 ling ἀπὸ τοῦ κρατίστου c. Kayser l. l. 22 * προελόντες O
 προθέντες c. Cobet Obs. p. 178 πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες Reiske
 προιδόντες ego | αὐτοὶ A ἐαυτοῖς B 24 μ<ε ὑπὸ> Bb | τῶν
 om. B

κληρουχίαν ἔχετε, καὶ ἐμὲ λυπεῖ, καὶ οὐδὲ ὁ κατήγορος
 αὐτὸ ἀπεκρύψατο, ἀλλὰ μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐποίησατο
 τῆς ἐμῆς κατηγορίας, βούλομαι βραχεία εἰπεῖν πρὸς
 ὑμᾶς. ἔσται δὲ μετὰ παρηγορίας ὁ λόγος· ἄλλως γὰρ 2
 οὔτ' ἂν ἐγὼ δυναίμην λέγειν οὔθ' ὑμῖν ἀκούειν συμ- 5
 φέρει. οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδ' ὅσια, ὧς δημόται, τῶν
 μὲν εὐεργεσιῶν, ἃς εὖρεσθε παρὰ τῆς βουλῆς, πολλῶν
 οὐσῶν καὶ μεγάλων οὐκ εἰδότες αὐτῇ χάριν· εἰ δέ τι
 δεομένοις ὑμῖν, ἐξ οὗ συγχωρηθέντος μεγάλα βλάπτειτ'
 ἂν τὸ κοινόν, οὐ φθονοῦσα ὑμῖν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον 10
 τῆς πόλεως ὀρθῶσα, ἡγαντιώθη, τοῦτο δι' ὀργῆς λαμ-
 βάνοντες. ἔδει δ' ὑμᾶς μάλιστα μὲν ὥς ἀπὸ τοῦ κρα- 3
 τίστου τὰ βουλευόμενα αὐτῆς γενόμενα καὶ ἐπὶ τῷ πάν-
 των ἀγαθῷ δεχομένους ἀποστῆναι τῆς σπουδῆς· εἰ δ'
 332 ἀδύνατοι ἦτε κατασχεῖν ἀσύμφορον ἐπιθυμίαν λογισμῷ 15
 σώφρονι, μετὰ τοῦ πείθειν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦν τυγχά-
 νειν, ἀλλὰ μὴ μετὰ τοῦ βιάζεσθαι. αἱ γὰρ ἐκούσιοι 4
 δωρεαὶ τοῖς τε προεμένοις ἡδίους τῶν ἡναγκασμένων
 εἰσί, καὶ τοῖς λαμβάνουσι βεβαιότεραι τῶν μὴ τοιού-
 των. ὃ μὰ τοὺς θεοὺς οὐ λογίζεσθε ὑμεῖς, ἀλλ' ὑπὸ 20
 τῶν δημαγωγῶν, ὥσπερ θάλαττα ὑπ' ἀνέμων ἄλλων
 ἐπ' ἄλλοις ἐπανισταμένων, ἀνακινούμενοι τε καὶ ἀγριαί-
 νομενοι οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον χρόνον ἐν ἡσυχίᾳ καὶ γα-
 λήνῃ διακεῖσθαι τὴν πόλιν ἔατε. τοιγάρτοι παρέστη
 ἡμῖν κρείττονα ἡγεῖσθαι τῆς εἰρήνης τὸν πόλεμον· ὅταν 25

5 συμφέρει ABC συμφέροι R 8 εἰ δὲ ὅτι A 9 συ-
 χωρηθέντες A 16 αὐτῶν A ἀστῶν B 18 προεμένοις c.
 Cobet Obs. p. 179 19 τῶν μὴ τοιούτων del. Reudler Tiroc.
 crit. p. 60 24 διακεῖσθαι O διώγειν Cobet Obs. p. 179 |
 πάρεστιν O παρέστη Sintenis Em. Dion. III 12 πεφύεστιν c.
 Kiessling 25 ὅμιν ABb | ὅταν μὲν γὰρ c. Reudler Tiroc.
 crit. p. 2

μέν γε πολεμῶμεν, τοὺς ἐχθροὺς κακῶς ποιοῦμεν, ὅταν
 5 δ' εἰρήνην ἄγωμεν, τοὺς φίλους. καίτοι, ᾧ δημόται,
 εἰ μὲν ἅπαντα τὰ βουλευματα τοῦ συνεδρίου καλὰ καὶ
 συμφέροντα ἡγείσθ' εἶναι, ὥσπερ ἐστὶ, τί οὐχὶ καὶ
 5 τοῦθ' ἐν ἑξ αὐτῶν ὑπολαμβάνετ' εἶναι; εἰ δὲ μηδὲν
 ἀπλῶς τὴν βουλὴν τῶν δεόντων οἴεσθε φρονεῖν, ἀλλ'¹⁸³³
 αἰσχροῶς καὶ κακῶς τὴν πόλιν ἐπιτροπεύειν, τί δὴ ποτ'
 οὐχὶ μεταστυγόμενοι αὐτὴν ἀθροάν, αὐτοὶ ἄρχετε καὶ
 βουλευέτε καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας πολέμους ἐκ-
 10 φέρετε, ἀλλὰ περικνίξετε αὐτὴν καὶ κατὰ μικρὰ δια-
 λύετε τοὺς ἐπιφανεστάτους ἀναρπάζοντες ἐν ταῖς δίκαις;
 ἔμεινον γὰρ ἢν ἅπασιν ἡμῖν κοινῇ πολεμείσθαι, ἢ
 6 καθ' ἕνα ἕκαστον ἰδίᾳ συκοφαντεῖσθαι. ἀλλὰ γὰρ οὐχ
 ὑμεῖς αἴτιοι τούτων, ὥσπερ ἔφη, ἀλλ' οἱ συνταράτ-
 15 τοντες ὑμᾶς δημαγωγοὶ οὗτ' ἄρχεσθαι ὑπομένοντες
 οὗτ' ἄρχειν εἰδότες. καὶ ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ τούτων
 ἀφροσύνῃ τε καὶ ἀπειρίᾳ πολλάκις ἂν ὑμῖν τόδε τὸ
 σκάφος ἀνετράπη, νῦν δ' ἢ τὰ τούτων σφάλματα ἐπ-
 ανορθοῦσα καὶ ἐν ὁρθῇ παρέχουσα ὑμῖν τῇ πόλει
 20 <πλεῖν>, ἢ πλεῖστα δεινὰ ὑπ' αὐτῶν ἀκούουσά ἐστι
 7 βουλή. ταῦτ' εἶθ' ἡδέα ἐστὶν ὑμῖν ἀκούειν εἰτ' ἀνιარά,
 μετὰ πάσης ἀληθείας εἰρηταί μοι καὶ τετόλμηται· καὶ
 μᾶλλον αἰροίμην ἂν παρρησίᾳ συμφερούση τῷ κοινῷ¹⁸³⁴
 χρώμενος ἀποθάνειν, ἢ τὰ πρὸς ἡδονὴν ὑμῖν λέγων
 25 σεσῶσθαι.“

3 καλὰ καὶ om. B 5 ἐξ ἑκατέρων Ba ἐξ αὐτῶν R | εἶναι
 del. Cobet Obs. p. 179 12 ἢν om. B 15 δημαγωγοὶ καὶ οὔτε B
 18 δὴ Ba δὲ ABb δ' ἢ Reiske | verba ματα ἐπανορθοῦσα καὶ
 ἐν ὁρθῇ παρέχουσα om. Ba 20 πλεῖν ante παρέχουσα add.
 Reiske, ego post πόλει inserui | ἢ om. Ba

κληρουχίαν ἔχετε, καὶ ἐμὲ λυπεῖ, καὶ οὐδὲ ὁ κατηγοροῦς
 αὐτὸ ἀπεκρύνψατο, ἀλλὰ μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐποίησατο
 τῆς ἐμῆς κατηγορίας, βούλομαι βραχεῖα εἰπεῖν πρὸς
 ὑμᾶς. ἔσται δὲ μετὰ παρρησίας ὁ λόγος· ἄλλως γὰρ 2
 οὔτ' ἂν ἐγὼ δυναίμην λέγειν οὔθ' ὑμῖν ἀκούειν συμ- 5
 φέρει. οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδ' ὅσια, ὧς δημόται, τῶν
 μὲν εὐεργεσιῶν, ἃς εὖρεσθε παρὰ τῆς βουλῆς, πολλῶν
 οὐσῶν καὶ μεγάλων οὐκ εἰδότες αὐτῇ χάριν· εἰ δέ τι
 δεομένοις ὑμῖν, ἔξ οὗ συγχωρηθέντος μεγάλα βλάπτειτ'
 ἂν τὸ κοινόν, οὐ φθοροῦσα ὑμῖν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον 10
 τῆς πόλεως ὀρώσα, ἡναντιώθη, τοῦτο δι' ὀργῆς λαμ-
 βάνοντες. ἔδει δ' ὑμᾶς μάλιστα μὲν ὥς ἀπὸ τοῦ κρα- 3
 τίστου τὰ βουλευόμενα αὐτῆς γεγόμενα καὶ ἐπὶ πάν-
 των ἀγαθῶν δεχομένους ἀποστῆναι τῆς σπουδῆς· εἰ δ'
 332 ἀδύνατοι ἦτε κατασχεῖν ἀσύμφορον ἐπιθυμίαν λογισμῶ 15
 σάφροσι, μετὰ τοῦ πείθειν τῶν αὐτῶν ἀξιούσιν τυγχά-
 νειν, ἀλλὰ μὴ μετὰ τοῦ βιάζεσθαι. αἱ γὰρ ἐκούσιοι 4
 ὄψεσθαι τοῖς τε προεμένοις ἡδίους τῶν ἡναγκασμένων
 εἰσὶ, καὶ τοῖς λαμβάνουσι βεβαιότεραι τῶν μὴ τοιού-
 των. ὃ μὰ τοὺς θεοὺς οὐ λογίζεσθε ὑμεῖς, ἀλλ' ὑπὸ 20
 τῶν δημαγωγῶν, ὥσπερ θάλαττα ὑπ' ἀνέμων ἄλλων
 ἐπ' ἄλλοις ἐπανισταμένων, ἀνακινούμενοί τε καὶ ἀγρια-
 νόμενοι οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον χρόνον ἐν ἡσυχίᾳ καὶ γα-
 λῆνῃ διακεῖσθαι τὴν πόλιν ἔατε. τοιγάρτοι παρέστη
 ἡμῖν κρείττονα ἡγεῖσθαι τῆς εἰρήνης τὸν πόλεμον· ὅταν 25

5 συμφέρει ABC συμφέροι R 8 εἰ δὲ ὅτι A 9 συ-
 γχωρηθέντες A 16 αὐτῶν A ἀσῶν B 18 προεμένοις c.
 Cobet Obs. p. 179 19 τῶν μὴ τοιούτων del. Reudler Tiroc.
 crit. p. 60 24 διακεῖσθαι O διάγειν Cobet Obs. p. 179 |
 παρέσθιν O παρέστη Sintenis Em. Dion. III 12 παρέσθιν c.
 Kiessling 25 ὅμῖν ABb | ὅταν μὲν γὰρ c. Reudler Tiroc.
 crit. p. 2

μέν γε πολεμῶμεν, τοὺς ἐχθροὺς κακῶς ποιοῦμεν, ὅταν
 5 δ' εἰρήνην ἄγωμεν, τοὺς φίλους. καίτοι, ὧς δημόται,
 εἰ μὲν ἅπαντα τὰ βουλευόμενα τοῦ συνεδρίου καλὰ καὶ
 συμφέροντα ἡγείσθ' εἶναι, ὥσπερ ἐστί, τί οὐχὶ καὶ
 10 τοῦθ' ἐν ἑξ' αὐτῶν ὑπολαμβάνετε εἶναι; εἰ δὲ μηδὲν
 ἀπλῶς τὴν βουλὴν τῶν δεόντων οἴεσθε φρονεῖν, ἀλλ' 183
 αἰσχυρῶς καὶ κακῶς τὴν πόλιν ἐπιτροπεύειν, τί δὴ ποτ'
 οὐχὶ μεταστησάμενοι αὐτὴν ἀθρόαν, αὐτοὶ ἄρχετε καὶ
 βουλευέτε καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας πολέμους ἐκ-
 15 φέρετε, ἀλλὰ περικυλίζετε αὐτὴν καὶ κατὰ μικρὰ δια-
 λύετε τοὺς ἐπιφανεστάτους ἀναρχάζοντες ἐν ταῖς δίκαις;
 ἄμεινον γὰρ ἦν ἅπασιν ἡμῖν κοινῇ πολεμείσθαι, ἢ
 6 καθ' ἓνα ἕκαστον ἰδίᾳ συκοφαντεῖσθαι. ἀλλὰ γὰρ οὐχ
 ὑμεῖς αἴτιοι τούτων, ὥσπερ ἔφην, ἀλλ' οἱ συνταράτ-
 15 τοντες ὑμᾶς δημαγωγοὶ οὗτ' ἄρχεσθαι ὑπομένοντες
 οὗτ' ἄρχειν εἰδότες. καὶ ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ τούτων
 ἀφροσύνῃ τε καὶ ἀπειρίᾳ πολλάκις ἂν ὑμῖν τόδε τὸ
 σκάφος ἀνετράπη, νῦν δ' ἡ τὰ τούτων σφάλματα ἐπ-
 ανορθοῦσα καὶ ἐν ὀρθῇ παρέχουσα ὑμῖν τῇ πόλει
 20 <πλεῖν>, ἡ πλεῖστα δεινὰ ὑπ' αὐτῶν ἀκούουσά ἐστι
 7 βουλὴ. ταῦτ' εἰθ' ἡδέα ἐστὶν ὑμῖν ἀκούειν εἴτ' ἀνιαρά,
 μετὰ πάσης ἀληθείας εἰρηταί μοι καὶ τετόλμηται· καὶ
 μᾶλλον αἰροίμην ἂν παρρησίᾳ συμπεφροσύνῃ τῷ κοινῷ 1834
 χρώμενος ἀποθανεῖν, ἢ τὰ πρὸς ἡδονὴν ὑμῖν λέγων
 25 σεσῶσθαι.

3 καλὰ καὶ om. B 5 ἑξ' ἑκατέρων Ba ἑξ' αὐτῶν R | εἶναι
 del. Cobet Obs. p. 179 12 ἦν om. B 15 δημαγωγοὶ καὶ οὗτε B
 18 δὴ Ba δὲ ABb δ' ἢ Reiske | verba ματα ἐπανορθοῦσα καὶ
 ἐν ὀρθῇ παρέχουσα om. Ba 20 πλεῖν ante παρέχουσα add.
 Reiske, ego post πόλει inserui | ἢ om. Ba

XXXIII. Τοιούτους εἰπὼν λόγους καὶ οὕτε πρὸς
 ὀλοφυρμονὸς καὶ ἀνακλαύσεις τῆς συμφορᾶς τραπόμενος,
 οὗτ' ἐν δεήσεσι καὶ προκυλισμοῖς ἀσχήμοσι ταπεινὸς
 φανείς, οὗτ' ἑλλην ἀγεννῇ διάθεσιν ἀποδειξάμενος
 οὐδεμίαν παρέδωκε τὸν λόγον τοῖς συναγορευέειν ἢ
 μαρτυρεῖν βουλομένοις. πολλοὶ μὲν οὖν καὶ ἄλλοι
 παριόντες ἀπέλυνον αὐτὸν τῆς αἰτίας, μάλιστα δὲ
 Οὐσεργίνιος ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν ὑπατεύσας χρόνον καὶ
 τῆς νίκης αἴτιος εἶναι δοκῶν· ὃς οὐ μόνον ἀναίτιον
 αὐτὸν ἀπέφαινε, ἀλλὰ καὶ ὡς κρᾶτιστον ἀνδρῶν τὰ 10
 πολέμια καὶ στρατηγῶν φρονιμώτατον ἐπαινέσθαι
 τε καὶ τιμᾶσθαι ὑπὸ πάντων ἡξίου. ἔφη δὲ δεῖν, 2
 εἰ μὲν ἀγαθὸν οἴονται τέλος εἰληφέναι τὸν πόλεμον
 ἀμφοτέροις σφίσι τὴν χάριν εἶδέναι· εἰ δὲ πονηρὸν
 ἀμφοτέρους ζημιοῦν· κοινὰ γὰρ αὐτοῖς καὶ τὰ βουλευ- 15
 835ματα καὶ τὰ ἔργα καὶ τὰς ἐκ τοῦ δαιμονίου τύχας γε-
 γονέναι. ἦν δ' οὐ μόνον ὁ λόγος τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ
 καὶ ὁ βίος περὶ τῶν, ἐν ᾗ πασιν ἐξητασμένος ἔργοις ἀγα-
 θοῖς. προσῆν δὲ τούτοις, ὃ πλεῖστον ἐκίνησεν οἶκτον, 3
 ὅπως σχῆμα συμπαθές, οἶον περὶ αὐτοὺς τοὺς πεπον- 20
 θότας ἢ μέλλοντας πάσχειν τὰ δεινὰ γίνεσθαι φιλεῖ.
 ὥστε καὶ τοὺς προσήκοντας τοῖς ἀπολωλόσι καὶ δο-
 κοῦντας ἀδιαλλάκτως ἔχειν πρὸς τὸν αἰτιον σφίσι τῆς
 συμφορᾶς, μαλακωτέρους γενέσθαι καὶ ἀποθέσθαι τὴν
 ὀργήν, ὡς ἐδήλωσαν. ἀναδοθεῖσθαι γὰρ τῶν ψήφων 25
 οὐδεμία φυλὴ τοῦ ἀνδρὸς κατεψηφίσατο. ὁ μὲν οὖν

7 αὐτὸν om. A 9 ὡς Ba δς R 11 στρατηγεῖν c. Sin-
 tenis Em. Dion. III 3 ἀνδρα — στρατηγὸν c. Cobet Obs. p. 180
 18 ὁ περὶ τῶν Ba | ἀγαθὸς c. dubitanter Kiessling 22 ἀπω-
 λοσι Ba 24 μαλακωτέρους γίνεσθαι τὴν ὀργήν A

τὸν Σερουίλιον καταλαβὼν κίνδυνος τοιούτου τέλους
ἔτυχεν.

XXXIII. Οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ στρατιὰ
Ῥωμαίων ἐξῆλθεν ἐπὶ Τυρρηνοὺς ἄγοντος θατέρου τῶν
5 ὑπάτων Ποπλίου Οὐαλερίου. συνέστη γὰρ αὐτοῖς ἡ
Οὐιεντανῶν δυνάμεις προσθεμένων αὐτοῖς Σαβίνων, οἱ
τέως ὀκνοῦντες αὐτοῖς συνάρασθαι τοῦ πολέμου ὡς
ἀδυνάτων ἐφιεμένοις, τότε, ἐπειδὴ τὴν τε Μενηνίου¹⁸³
φυγὴν ἔγνωσαν καὶ τὸν ἐπιτειχισμόν τοῦ πλησίον τῆς
10 Ῥώμης ὕρους, τεταπεινώσθαι νομίσαντες τὰς τε δυνά-
μεις τὰς Ῥωμαίων καὶ τὸ φρόνημα τῆς πόλεως ἡττή-
σθαι, συνελάμβανον τοῖς Τυρρηνοῖς πολλὴν ἀποστεί-
2 λαντες δυνάμιν. οἱ δὲ Οὐιεντανοὶ τῇ τε σφετέρᾳ
δυνάμει πεποιδότες καὶ τῇ Σαβίνων νεωστὶ ἡκούσῃ
15 καὶ τὰς παρὰ τῶν ἄλλων Τυρρηνῶν ἐπικουρίας περι-
μένοντες προθυμίαν μὲν εἶχον ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐλαύ-
νειν τῇ πλείονι τῆς σφετέρας στρατιᾶς, ὡς οὐδενὸς
αὐτοῖς ὁμόσε χωρήσοντος, ἀλλὰ θυεῖν θάτερον, ἢ ἐκ
τειχομαχίας αἰρήσοντες τὴν πόλιν ἢ λιμῷ κατεργασό-
3 μενοι. ἔφθασε δὲ τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῶν ὁ Οὐαλέριος,
20 ἐν ᾧ ἔτι ἔμελλον ἐκεῖνοι καὶ τοὺς ὑστερίζοντας συμ-
μάχους ἀνέμενον, αὐτὸς ἀγαγὼν Ῥωμαίων τὴν κρατί-
στην ἀκμὴν καὶ τὸ παρὰ τῶν συμμάχων ἐπικουρικόν,
οὐκ ἐκ τοῦ φανεροῦ ποιησάμενος τὴν ἔξοδον, ἀλλ' ὡς
25 μάλιστα λήσεσθαι αὐτοὺς ἔμελλε. προσελθὼν γὰρ ἐκ

7 συναίρασθαι Ba 10 τε del. esse censet Reiske 11
τὰς ante Ῥωμαίων add. B 15 καὶ add. Cmg | οὐ περιμέ-
νοντες c. Reiske 17 τῆς σφετέρας B 19 κατεργασάμενοι AB
κατεργασόμενοι C 21 ἔτι | ἔτει B 22 Ῥωμαίων om. A
23 ἐπικουρικ(ὸν) B 25 λήσειν c. Cobet Obs. p. 180 | προσ-
ελθὼν Ba

τῆς Ῥώμης περὶ δέειν ὀψίαν καὶ διαβάς τὸν Τέβεριν
 3370ῦ μακρὰν ἀποσχὼν τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσεν·
 ἔπειτ' ἀναστήσας τὴν στρατιὰν περὶ μέσας νύκτας ἤγεν
 ἐν τάχει, καὶ πρὶν ἡμέραν γενέσθαι θατέρω χάρακι
 τῶν πολεμίων ἐπέβαλε. δύο γὰρ ἦν στρατόπεδα χωρὶς $\frac{4}{5}$
 μὲν τὸ Τυρρηγῶν, ἐτέρωθι δὲ τὸ Σαβίνων, οὐ διὰ
 μακροῦ ἀλλήλων ἀπέχοντα. πρώτη δὲ προσεγαγὼν τὴν
 δύναμιν τῇ Σαβίνων στρατοπεδείᾳ, καθυπνωμένων ἐτι
 τῶν πλείστων καὶ οὐδεμιᾶς οὔσης ἀξιολόγου φυλακῆς,
 οἷα ἐν φιλίᾳ τε γῇ καὶ κατὰ πολλὴν ὑπεροψίαν τῶν 10
 πολεμίων οὐδαμῇ ἀγγελλομένων, ἐξ ἐφόδου γίνεται
 ταύτης ἐγκρατῆς. τῶν δ' ἀνθρώπων οἱ μὲν ἐν ταῖς
 κοιταῖς ἐτι ὄντες κατεσφάγησαν, οἱ δ' ἀνιστάμενοι
 ἀρτίως καὶ τὰ ὅπλα ἐνδυνάμενοι, οἱ δ' ὀπλισμένοι μὲν,
 σποράδες δὲ καὶ οὐκ ἐν τάξει ἀμυνόμενοι, οἱ δὲ πλεῖ- 15
 στοι φεύγοντες ἐπὶ τὸν ἕτερον χάρακα ὑπὸ τῶν ἱππέων
 καταλαμβανόμενοι διεφθάρησαν.

XXXV. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἀλόντος τοῦ τῶν
 338 Σαβίνων χάρακος ἤγε τὴν δύναμιν ὁ Οὐαλέριος ἐπὶ
 τὸν ἕτερον, ἔνθα ἦσαν οἱ Οὐιεντανοὶ χωρίον οὐ πᾶν 20
 ἐχυρὸν κατελιηφότες. λαθεῖν μὲν οὖν οὐκέτι ἐνεδέχετο
 τοὺς προσιόντας τῷ χάρακι· ἡμέρα τε γὰρ ἦν ἤδη
 λαμπρά, καὶ τῶν Σαβίνων οἱ φυγόντες ἀπήγγειλαν
 τοῖς Τυρρηγοῖς τὴν δ' αὐτῶν συμφορὰν καὶ τὴν ἐπ'
 ἐκείνους ἔλασιν· ἀναγκαῖον δ' ἦν ἐκ τοῦ καρτεροῦ τοῖς 25

4 ἐν τάξει O ἐν τάχει Kiessling 5 χωρὶς μὲν τοῦ Ba
 χ. μ. τῶν C 6 ἐτέρωθεν A 11 γίνετ(αι) αὐτῆς B 12
 ἀνθρώπων] ἀνῶν ut saepe A 13 ὄντ(ες) B 15 δὲ om. B
 16 ἱππων AB 23 φεύγοντες O φυγόντες Sintenis Em. Dion.
 III 13 25 κατὰ τὸ καρτερόν c. Cobet Obs. p. 180

2 πολεμίοις συμφέρεσθαι. γίνεται δὴ μετὰ τοῦτο πάσῃ
 προθυμίᾳ τῶν Τυρρηνῶν ἀγωνιζομένων πρὸ τῆς παρ-
 εμβολῆς ὁξεῖα μάχη καὶ θόνος ἀμφοτέρων πολὺς, ἰσόρ-
 ροπὸς τε καὶ μέχρι πολλοῦ ταλαντευομένη τῇδε καὶ τῇδε
 5 ἡ κρίσις τοῦ πολέμου. ἔπειτ' ἐνέδοσαν οἱ Τυρρηνοὶ ὑπὸ
 τῆς Ῥωμαικῆς ἐξωσθέντες ἵππου καὶ ἀπεχώρησαν εἰς τὸν
 χάρακα, ὃ δ' ὑπατος ἠκολούθει, καὶ ἐπειδὴ πλησίον
 ἐγένετο τῶν ἐρυμάτων — ἦν δὲ φάυλως κατεσκευασμένα
 καὶ τὸ χωρίον, ὥσπερ ἔφην, οὐ πάνυ ἀσφαλές — προσ-
 10 ἔβαλε κατὰ πολλὰ μέρη τὸ τε λοιπὸν ἐκείνης τῆς ἡμέρας¹⁸³
 μέρος ἐπιταλαιπωρῶν καὶ οὐδὲ τὴν ἐπιούσαν νύκτα
 3 ἀναπανσάμενος. οἱ δὲ Τυρρηνοὶ ταῖς συνεχέσι κακο-
 παθείαις ἀπειρηκότες ἐκλείπουσι τὸν χάρακα περὶ τὸν
 ὄρθρον καὶ οἱ μὲν εἰς τὴν πόλιν ἔφυγον, οἱ δ' εἰς
 15 τὰς πλησίον ὕλας ἐσκεδάσθησαν. γενόμενος δὲ καὶ
 τούτου τοῦ χάρακος ἐγκρατὴς ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν
 ἀνέπαινε τὴν στρατιάν, τῇ δ' ἑξῆς τὰ τε λάφυρα, ὅσα
 ἐξ ἀμφοτέρων εἰλήφει τῶν στρατοπέδων, διένειμε τοῖς
 ἀγωνισαμένοις πολλὰ ὄντα, καὶ τοὺς ἀριστεύσαντας ἐν
 4²⁰ ταῖς μάχαις τοῖς εἰωθόσιν ἐκόσμει στεφάνοις. ἦν δ'
 ὁ κρᾶτιστα πάντων ἀγωνίσασθαι δόξας καὶ τρεψάμενος
 τὴν Οὐδιεντανῶν δύναμιν Σερουίλιος ὁ τῷ προτέρῳ
 ὑπατεύσας ἔτει καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ δήμου δίκην ἀποφυ-
 γῶν, πρεσβευτῆς τότε τῷ Οὐαλερίῳ συμπεμφθεὶς, καὶ
 25 ἐπὶ τῇ ἀριστείᾳ τῇδε τὰς νομιζομένας εἶναι μεγίστας
 παρὰ Ῥωμαίοις δωρεὰς οὗτος ἦν ὁ πρῶτος ἐξενεγκά-
 μενος. μετὰ ταῦτα τοὺς τε τῶν πολέμιων σκυλεύσας

3 ἰσόροπος Ba
 O ἔφυγον Sylburg
 20 ἦν δ' ὁ A ὁ δὲ B

11 ἐπιταλ(αι)πωρῶν Ba
 17 τε om. A

14 ἔφυγον
 18 εἰλήφει τῶν om. A

νεκροὺς ὁ ὑπατος καὶ τῶν ἰδίων ταφὰς ποιησάμενος
 1840 ἀπῆγε τὴν στρατιὰν καὶ πλησίον τῆς Οὐιεντανῶν πό-
 λεως καταστήσας προῦκαλεῖτο τοὺς ἔνδον. ὥς δ' οὐ- 5
 δεις ἐξῆει μαχησόμενος ἄπορον ὄρων χρῆμα ἐκ τειχο-
 μαχίας αὐτοὺς ἐλεῖν ἐχυρὰν σφόδρα ἔχοντας πόλιν, τῆς 5
 γῆς αὐτῶν πολλὴν καταδραμῶν εἰς τὴν Σαβίνων ἐνέ-
 βαλε. λεηλατήσας δὲ κἀκείνην ἔτι ἀκέραιον οὖσαν ἐπὶ
 πολλὰς ἡμέρας καὶ βαρεῖαν ἤδη τὴν ἀποσκευὴν ἔχων
 ταῖς ὠφελείαις ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τὴν δύναμιν· καὶ
 αὐτῷ ὁ μὲν δῆμος πρὸ πολλοῦ τῆς πόλεως ὄντι ἔστε- 10
 φανωμένος ὑπήντα λιβανωτοῖς τε θυμῶν τὴν πάροδον
 καὶ κρατῆρσι μελικράτου κεκραμένοις ὑποδεχόμενος τὴν
 στρατιάν· ἡ δὲ βουλὴ τὴν τοῦ Θριάμβου πομπὴν ἐψη-
 φίσατο. ὁ δ' ἕτερος τῶν ὑπάτων Γάιος Ναύτιος, ᾧ 6
 προσέειτο κατὰ κλῆρον ἡ τῶν συμμάχων Λατίνων τε 15
 καὶ Ἑρνίκων φυλακὴ, βραδυτέραν ἐποίησατο τὴν ἔξοδον·
 οὐτ' ἀπορίᾳ οὐτ' ὕκνῳ τοῦ κινδύνου κρατηθεὶς, τὴν
 18410' ἀδηλότητα τοῦ πρὸς Οὐιεντανοὺς πολέμου καραδο-
 κῶν, ἴν' ἐάν τι συμβῇ πταῖσμα περὶ τὴν ἐκεῖ στρατιὰν
 ἐν ἐτοίμῳ τις ὑπάρχῃ τῇ πόλει συνεστῶσα δύναμις, ἡ 20
 κωλύσει τοὺς πολεμίους εἰς τὴν χώραν ἐμβαλεῖν, ἐάν
 ὥσπερ οἱ πρότερον ἐλάσαντες ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐπιτει-
 χίξειν τινὰ κατὰ τῆς πόλεως χωρίᾳ ἐπιβάλλωνται. ἐν 7
 δὲ τῷ μεταξὺ τούτου χρόνῳ καὶ ὁ κατὰ τῶν Λατίνων
 πόλεμος, ὃν ἐπῆγον αὐτοῖς Αἰκανοὶ τε καὶ Οὐολούσκοι 25
 τέλος εὐτυχὲς ἔσχε· καὶ παρῆσάν τινες ἀγγέλλοντες

2 ἐξεῖγε Ba ἐξῆγε R ἀπῆγε c. Sintenis Em. Dion. III 23 |
 χώρας O πόλεως Sylburg 4 τειμαχίας Ba 7 ἀκέραιαν A
 15 ἡ om. A 17 ἀπειρία c. Sylburg 20· δυνάμει Ba
 22 δπερ ABC

μάχη νικηθέντας ἀπεληλυθέναι τοὺς πολεμίους ἐκ τῆς
 χώρας αὐτῶν, καὶ μηδεμιᾶς τοῖς συμμάχοις ἔτι δεῖν
 βοηθείας κατὰ τὸ παρόν· ὁ μὲντοι Ναύτιος οὐδὲν ἤτ-
 8₅ τον, ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Τυρρηνίᾳ πράγματα καλῶς σφίσιν
 ἐχώρησεν, ἐξῆγε τὴν στρατιάν. ἐμβαλὼν δ' εἰς τὴν
 Οὐολούσκων χώραν καὶ πολλὴν αὐτῆς διεξεληθὼν ἐρη-
 μον ἀφειμένην, ἀνδραπόδων μὲν καὶ βοσκημάτων ὀλί-
 γων πᾶν ἐκράτησεν, ἀρούρας δ' αὐτῶν ἐν ἀκμῇ τοῦ
 σίτου ὄντος ἐμπρήσας καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα τῶν ἐν τοῖς
 10 ἀγροῖς λαβησάμενος οὐδενὸς ὁμόσε χωροῦντος ἀπήγει¹⁸⁴²
 τὴν στρατιάν· ταῦτα μὲν ἐπὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν
 ἐπράχθη.

XXXVI. Οἱ δὲ διαδεξάμενοι τούτους ὕπατοι Αὐλός
 Μάλλιος καὶ Λεύκιος Φούριος, ψηφισαμένης τῆς βου-
 15 λῆς τὸν ἕτερον αὐτῶν στρατιὰν ἐπὶ Οὐιεντανοὺς ἄγειν,
 ἐκληρώσαντο περὶ τῆς ἐξόδου, καθάπερ αὐτοῖς ἔθος ἦν.
 καὶ λαχὼν Μάλλιος ἐξῆγε τὰς δυνάμεις διὰ ταχέων,
 καὶ πλησίον τῶν πολεμίων κατεστρατοπέδευσεν. οἱ δὲ
 Οὐιεντανοὶ τειχίφεις γενόμενοι τέως μὲν ἀντεῖχον καὶ
 20 διεπρεσβεύοντο πρὸς τε τὰς ἄλλας τὰς ἐν Τυρρηνοῖς
 πόλεις καὶ πρὸς τοὺς νεωστὶ συμμαχήσαντας αὐτοῖς
 Σαβίνους, βοηθίαν ἀξιοῦντες ἀποστεῖλαι σφίσι διὰ
 2 ταχέων. ὥς δ' ἀπάντων ἀπετύγχανον καὶ τὰς τροφὰς
 ἀπαναλώεσαν, ὑπὸ τῆς ἀνάγκης [τοῦ λιμοῦ] βιασθέντες
 25 ἐξῆλθον ὥς τὸν ὕπατον, ἰκετηρίας φέροντες οἱ πρεσβύ-
 τατοὶ τ' αὐτῶν καὶ τιμιώτατοι, περὶ καταλύσεως δεό-

4 ἐπεὶ B | τῇ add. B 8 πᾶν add. B 14 φρούριος
 AB et saepe 16 ἦν ἔθος B 20 διεπρεσβέον<το πρὸς τε>
 Bb ex corr. 22 ἀποστεῖλαι om. A 24 τοῦ λιμοῦ del.
 Kiessling

343 *μενοι τοῦ πολέμου. τοῦ δὲ Μαλλίου κελεύσαντος αὐ-*
τοῖς ἀργυρίον τ' εἰς ὀψωνιασμόν ἐνιαυτοῦ τῇ στρατιᾷ
καὶ διμήνου τροφᾶς ἀποφέρειν, ὅταν δὲ ταῦτα ποιή-
σωσιν εἰς Ῥώμην ἀποστέλλειν τοὺς διαλεξομένους τῇ
βουλῇ περὶ τῶν διαλύσεων, ἐπαινέσαντες ταῦτα καὶ 5
διὰ ταχέων τό τ' ὀψώνιον τῇ στρατιᾷ καὶ τὸ ἀντὶ τοῦ
σίτου συγχωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Μαλλίου κατενέγκαντες
ἀργυρίον ἤκον εἰς τὴν Ῥώμην· καὶ καταστάντες ἐπὶ
τὴν βουλὴν συγγνώμης ἐπὶ τοῖς γερονόσι τυχεῖν ἡξίουں,
καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου. 10
πολλῶν δὲ λεχθέντων εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη λόγων 3
ἐνίκησεν ἡ σπένδεσθαι παραινοῦσα τὸν πρὸς αὐτοὺς
πόλεμον γνώμη, γίνονται τ' ἀνοχαὶ τοῦ πολέμου πρὸς
αὐτοὺς τεσσαρακονταετῆς. καὶ οἱ μὲν ἀπῆσαν πολλὰς
τῇ πόλει τῆς εἰρήνης χάριτας εἰδότες, ὁ δὲ Μάλλιος 15
ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν, ἐπὶ τῇ καταλύσει τοῦ πολέ-
μου τὸν πεζὸν θορίαμβον αἰτησάμενος, ἔλαβεν. ἐγένετο
844 *δὲ καὶ τίμησις ἐπὶ τῆς τούτων ἀρχῆς, καὶ ἦσαν οἱ τι-*
μησάμενοι πολῖται σφᾶς τ' αὐτοὺς καὶ χρήματα καὶ
τοὺς ἐν ἡβῃ παῖδας ὀλίγῳ πλείους τρισχιλίων τε καὶ 20
δέκα μυριάδων.

XXXVII. *Οἱ δὲ μετὰ τούτους παραλαβόντες τὴν*
ὑπατον ἀρχὴν, Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος τὸ τρίτον,
καὶ Οὐοπίσκος Ἰούλιος, ἐπὶ τῆς ἐβδόμης καὶ ἐβδομη-
κοστῆς ὀλυμπιάδος, ἦν ἐνίκα στάδιον Δάνδης Ἀργεῖος, 25

1 *Μαλίον* Bb 7 * *κατενεγκόντες* O *correxī* 8 *ἀργύ-*
ριον om. Ba 11 *verba inde a πολλῶν usque ad πολέμου*
v. 13 propter homoeotelenia om. Ba *quorum priora usque ad*
μέρη λόγων add. Bbmg 20 *τρισχίλων καὶ τρισκαίδεκα* B
24 *τούλιος* A 25 *δάτις* A *δάντιος* Ba *δάντις* Bb *δάνδης*
Diodor. XI 53, 1 et Rutgers ad Iulii Afric. *ὀλυμπ. ἀναγραφὴν*
p. 39

Ἀθήνησι δ' ἄρχοντας Χάρητος, ἐπίπονον σφόδρα καὶ
 ταραχώδη τὴν ἀρχὴν διετέλεσαν, εἰρήνην μὲν ἄγοντες
 ἀπὸ τῶν ἔξωθεν πολέμων — ἐν ἡσυχίᾳ γὰρ ἦν πάντα
 τὰ διάφορα — ὑπὸ δὲ τῶν ἐν τῇ πόλει στάσεων αὐ-
 5 τοί τ' εἰς κινδύνους ἀχθέντες καὶ τὴν πόλιν ὀλίγου
 δεήσαντες ἀπολέσαι. ὥς γὰρ ἀνεπαύσατο τῶν στρατειῶν
 τὸ πλῆθος, ἐπὶ τὴν διανομὴν εὐθὺς ὥρμησε τῶν δη-
 2 μοσίων ἀγρῶν. ἦν γὰρ τις ἐν τοῖς δημάρχοις θρασὺς
 καὶ λέγειν οὐκ ἀδύνατος ἀνὴρ, Γναῖος Γενύκιος, ὁ¹⁸⁴⁵
 10 παραθήρων τὰς ὁργὰς τῶν πενήτων. οὗτος ἐκκλησίας
 συνάγων ἐκάστοτε καὶ ἐκδημαγωγῶν τοὺς ἀπόρους
 προσηνάγκαζε τοὺς ὑπάτους τὰ ὑπὸ τῆς βουλῆς ψηφι-
 σθέντα περὶ τῆς κληρουχίας συντελεῖν. οἱ δ' οὐχ
 ὑπήκουον οὐ τῇ ἐαυτῶν ἀρχῇ λέγοντες ἐπιτετάχθαι τὸ
 15 ἔργον ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἀλλὰ τοῖς μετὰ Κάσσιον καὶ
 Οὐεργίνιον ὑπάτοις, πρὸς οὓς καὶ τὸ προβούλευμα
 ἐγράφη· καὶ ἅμα οὐδ' εἶναι νόμους εἰς αἰὲν κυρίους ἃ
 ψηφίζεται τὸ συνέδριον, ἀλλὰ πολιτεύματα καιρῶν ἐνι-
 3 αὐσίον ἔχοντα ἰσχύν. ταύτας προβαλλομένων τῶν ὑπά-
 20 των τὰς αἰτίας ἀδύνατος ὢν ὁ Γενύκιος αὐτοὺς ἀναγ-
 κάσαι μείζονα ἔξουσίαν ἔχοντας ἱταμὴν ὁδὸν ἐτράπετο.
 τοῖς γὰρ ὑπατεύσασιν τὸ ἔμπροσθεν ἔτος Μαλλίῳ τε
 καὶ Λευκίῳ δίκην ἐπήνεγκε δημοσίαν, καὶ προεῖπεν
 ἥκειν ἐπὶ τὸν δῆμον ἀπολογησομένους, ὁρίσας ἄντικρυς¹⁸⁴⁶
 25 τὴν αἰτίαν τῆς δίκης, ὅτι τὸν δῆμον ἀδικοῦσιν οὐκ
 ἀποδείξαντες τοὺς δέκα ἄνδρας, οὓς ἐψηφίσατο ἡ βουλή,

6 στρατιῶν AB 9 ὁ add. B 10 ἐκκλησίαν A 13
 οὐχ om. B 14 τετάχθαι A 15 περὶ Κάσσιον c. Portus
 16 καὶ om. Ba 17 αἰεὶ Ba 18 καιρὸν ἐνιαυσίον O prae-
 ter B 21 <ἴτ>αμὴν Bb 22 Μαλλίῳ Bb

τοὺς ποιησομένους τὴν τῶν κλήρων διανομήν. τοῦ 4
 δὲ μὴ τῶν ἄλλων τινὰς ὑπάτων ἔγειν ἐπὶ τὴν δίκην,
 δώδεκα γενομένων τῶν μεταξὺ ἀρχείων, ἀφ' οὗ τὸ
 προβούλευμα ἐγράφη, τούτους δὲ προβαλέσθαι τοὺς
 ἄνδρας μόνους τῆς ψευσθείσης ὑποσχέσεως, ἐπιεικείς 5
 ἔφερεν αἰτίας· καὶ τελευτῶν ἔφη μόνως ἂν οὕτως
 ἀναγκασθῆναι τοὺς ἐν ἀρχῇ τότε ὄντας ὑπάτους κληρου-
 χῆσαι τὴν γῆν, ἐὰν ἑτέρους τινὰς ἴδωσι δίκην τῷ δῆμῳ
 διδόντας, ἐνθυμηθέντας, ὅτι καὶ σφίσιιν αὐτοῖς συμβή-
 σεται ταὐτὸ παθεῖν. 10

XXXVIII. Ταῦτ' εἰπὼν καὶ παρακαλέσας ἅπαντας
 ἦκειν ἐπὶ τὴν δίκην, καθ' ἱερῶν τ' ὁμόσας ἢ μὴν ἐμ-
 μένειν τοῖς ἐγνωσμένοις καὶ πάσῃ προθυμίᾳ τῶν ἀν-
 847δρῶν κατηγορεῖν, ἡμέραν προεῖπεν, ἐν ᾗ τὴν δίκην
 ἐμελλεν ἐπιτελέσειν. τοὺς δὲ πατρικίους, ὥς ἔμαθον 15
 ταῦτα, πολὺ δέος εἰσέρχεται καὶ φροντίς, ὅτῳ χρό-
 νῳ τούτους τ' ἄνδρας ἐκλύσασθαι τῆς αἰτίας καὶ τοῦ
 δημαγωγοῦ τὸ θράσος ἐπισχεῖν. καὶ δὴ ἐδέδοκτο αὐ-
 τοῖς, εἴ τι ψηφίσαιτο κατὰ τῆς ἀρχῆς τῶν ὑπάτων ὁ
 δῆμος, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ κατὰ τὸ καρτερόν ἐνιστα- 20
 μένους καὶ εἰ δέοι καὶ εἰς ὅπλα χωροῦντας. οὐ μὴν 2
 ἐδέξασέ γε τῶν βιαίων οὐδενὸς αὐτοῖς ταχεῖαν λαβόντος
 τοῦ κινδύνου καὶ παραδόξου τὴν λύσιν· μᾶς γὰρ ἡμέ-
 ρας οὗσης ἔτι λοιπῆς τῇ δίκῃ νεκρὸς Γενύκιος ἐπὶ τῆς
 ἐαυτοῦ κοίτης εὐρέθη, σημεῖον οὐδὲν ἔχων οὔτε σφα- 25

3 δέκα B 4 προβάλλεσθαι A 7 αἰ ποτε ὄντας c.
 Reiske 10 * τὸ αὐτὸ O correxi 12 ἦγεν O ἦκειν Sylburg |
 ἐμμενεῖν et v. 14 κατηγορήσειν c. Kiessling 13 καὶ μὴ πάσῃ
 AC 14 ἡμέραν τε A 19 ψηφίσ(αι)το B 23 παραδόξαν A
 24 τῆς δίκης O πρὸ τῆς δίκης c. Reiske τῇ δίκῃ c. Kiessling
 25 σφαγῆς οὗτ' om. A

γῆς οὐτ' ἀρχόντης οὔτε φαρμάκου οὐτ' ἄλλου τῶν ἐξ ἐπιβουλῆς θανάτων οὐδενός. ὥς δ' ἐγνώσθη τὸ πάθος, καὶ προηνέχθη τὸ σῶμα εἰς τὴν ἀγοράν, δαιμόνιον τι καλύψεως συγκύρημα ἔδοξεν εἶναι, καὶ ἀντίκα ἡ δίκη¹⁸⁴ ³ διελέλυτο. τῶν γὰρ ἄλλων οὐδείς ἐτόλμα δημάρχων ἀνακαλεῖν τὴν στάσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ Γενυκίου κατεγίνωσκον πολλὴν μανίαν. εἰ μὲν οὖν μηδὲν ἔτι πολυπραγμονοῦντες οἱ ὑπατοὶ διετέλεσαν, ἀλλ' ἀφῆκαν ὥς ὁ δαίμων ἐκοίμησε τὴν στάσιν, οὐδείς ἄν αὐτοὺς ἔτι ¹⁰ κατέλαβε κίνδυνος, νῦν δ' εἰς αὐθάδειαν καὶ καταφρόνησιν τοῦ δημοτικοῦ τραπόμενοι καὶ τὸ τῆς ἀρχῆς κράτος, ὅσον ἐστίν, ἐπιδεῖξαι βουλόμενοι, κακὰ ἐξεργάσαντο μεγάλα. προθέντες γὰρ στρατολογίαν καὶ τοὺς οὐχ ὑπακούοντας ταῖς τ' ἄλλαις ζημίαις καὶ πληγαῖς ¹⁵ ῥάβδων προσαναγκάζοντες εἰς ἀπόνειαν ἐποίησαν τραπεσθαι τοῦ δημοτικοῦ τὸ πλεόν, ἀπὸ τοιαύτης μάλιστ' αἰτίας.

XXXVIII. Ἀνὴρ τις ἐκ τῶν δημοτικῶν τὰ πολέμια λαμπρός, Βολέρων Πόπλιος, ἡγεμονίαν ἐσχηκὼς ²⁰ λόχων ἐν ταῖς προτέραις στρατείαις, τότε' ἀντὶ λοχαγοῦ στρατιώτης πρὸς αὐτῶν κατεγράφετο. ὥς δ' ἦναν-¹⁸⁴⁹ τιοῦτο καὶ οὐκ ἤξιον χώραν ἀτιμοτέραν λαβεῖν οὐδὲν ἡμαρτηκὼς ἐν ταῖς προτέραις στρατείαις, δυσανασχετοῦντες οἱ ὑπατοὶ τὴν παρρησίαν αὐτοῦ τοῖς ῥαβδού- ²⁵ χοις ἐκέλευσαν τὴν ἐσθῆτά τε περικαταρρῆξαι καὶ ταῖς ² ῥάβδοις τὸ σῶμα ξαίνειν. ὁ δὲ νεανίας τοὺς τε δη-

3 προσηνέχθη A 5 ἐλέλυτο B 9 ἐκοίμησε c. Cobet
Obs. p. 180 16 ἀπὸ τῆς τοιαύτης Bb 20 λοχαγοῦ τὸν
στρατιώτην Ba λ. τὸν eras. στρατιώτης Bb 23 στρατείας
om. B 25 τε om. B 26 ξ(αι)νειν Bb

μάρχους ἐπεκαλεῖτο, καί, εἴ τι ἀδικεῖ, κρίσιν ἐπὶ τῶν
 δημοτῶν ὑπέχειν ἤξιον. ὥς δ' οὐ προσείχον αὐτῷ
 τὸν νοῦν οἱ ὕπατοι, ἀλλὰ τοῖς βαβδούχοις ἔγειν καὶ
 τύπτειν ἐπεκελεύοντο, οὐκ ἀνασχετὸν ἡγησάμενος εἶναι
 τὴν ὕβριν αὐτὸς ἐαυτῷ ταμίας τῆς δίκης γίνεσθαι. τὸν ³
 850 τε γὰρ πρῶτον προσελθόντα τῶν βαβδούχων παίων
 εἰς τὸ πρόσωπον ἐναντίαις πυγμαῖς νεανίας καὶ ἐρω-
 μένος ἀνὴρ ἀνατρέπει καὶ τὸν ἐπὶ τούτῳ. ἀγανακτη-
 σάντων δὲ τῶν ὑπάτων καὶ πᾶσιν ἅμα τοῖς ὑπηρέταις
 προσελθεῖν κελευσάντων δεινόν τι τοῖς παροῦσι τῶν ¹⁰
 δημοτικῶν ἐφάνη· καὶ αὐτίκα συστραφέντες ἀθρόοι καὶ
 ἀναβοήσαντες τὸ παρακλητικὸν τῆς ἀλλήλων ὀργῆς τὸν
 τε νεανίσκον ἐξήρπασαν καὶ τοὺς βαβδούχους ἀπέστη-
 σαν παίοντες καὶ τελευτῶντες ἐπὶ τοὺς ὑπάτους ὥρμη-
 σαν, καὶ εἰ μὴ καταλιπόντες ἐκεῖνοι τὴν ἀγορὰν ἔφυ- ¹⁵
 γον, ἀνῆκεστον ἦν τι κακὸν ἐξεργάσαντο. ἐκ δὲ τούτου 4
 διεισπτήκει πᾶσα ἡ πόλις, καὶ οἱ τέως ἡσυχάζοντες δη-
 μαρχοὶ τότε ἡγριοῦντο καὶ τῶν ὑπάτων κατηγόρουν.
 περιεισπτήκει τε ἡ περὶ τῆς κληρουχίας στάσις εἰς ἑτε-
 ρον μείζονα [διὰ τὸν] ὑπὲρ τοῦ κόσμου τῆς πολιτείας ²⁰
 851 ἀγῶνα. οἱ μὲν γε πατρίκιοι τοῖς ὑπάτοις ὥς κατα-
 λυομένης αὐτῶν τῆς ἐξουσίας συναγανακτοῦντες τὸν
 ἐπιβαλεῖν <χείρας> τοῖς ὑπηρέταις τολμήσαντα κατὰ
 κρημνοῦ βαλεῖν ἤξιον. οἱ δὲ δημοτικοὶ συστρέψαντες 5
 αὐτοὺς κατεβόων τε καὶ παρεκελεύοντο μὴ προδιδόναι ²⁵

δ τῆς δίκης add. B 9 πᾶσι τοῖς Ba 10 τι add. B
 18 ἡγρι<οῦ>ντο Bb 19 στάσις add. Cmg et Sylburg | ἑτερον
 O ἐτέραν Kiessling 20 μείζον Ba | διὰ τὸν del. Cobet Obs.
 p. 180 23 ἐπιβάλλειν ABb ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας τοῖς c.
 Reiske ἐπιβαλεῖν χεῖρας τ. c. Cobet Obs. p. 181 25 αὐ-
 τοὺς B

σφῶν τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν βουλὴν τὸ πρᾶγμα
ἔργειν καὶ τῶν ὑπάτων κατηγορεῖν καὶ δίκης τινὸς παρ'
αὐτῶν ἡξιῶν τυχεῖν, ὅτι τὸν ἐπικαλεσάμενον τὴν ἐκ
τῶν δημάρχων βοήθειαν, καὶ ἐν τῷ δήμῳ κρίσιν ὑπ-
5 ἔχειν, εἴ τι πλημμελεῖ, βουλόμενον, οὐδετέρου τυχεῖν
εἶασαν τῶν δικαίων, ἀλλ' ἐν ἀνδραπόδου μοίρᾳ τὸν
ἐλεύθερον καὶ πολίτην ἔθεντο παῖειν ἐπικελευόμενοι.
6 ἀντιτεταγμένων δὴ τούτων καὶ οὐδετέρων εἶξαι βου-
λομένων τοῖς ἑτέροις, ἅπας ὁ λοιπὸς τῆς ὑπατείας ἐκεί-
10 νης ἔδαπανήθη χρόνος, οὔτε πολεμικαῖς πράξεσι κοσμη-
θεῖς καλαῖς οὔτε πολιτικαῖς λόγον ἀξίαις.

XXXX. Ἐπιστάντων δὲ τῶν ἀρχαιρεσίων ὑπατοί
μὲν ἀπεδείχθησαν Λεύκιος Πινάριος καὶ Πόπλιος Φού-
ριος. ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ ἔτους εὐθύς ὀπτείας τινὸς ἡ1852
15 πόλις ἐπληρώθη καὶ φόβον δαιμονίου τεράτων τε καὶ
σημείων πολλῶν γινομένων. καὶ οἱ τε μάντιες ἅπαν-
τες καὶ οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγηταὶ χόλου δαιμόνων μηνύ-
ματα εἶναι τὰ γινόμενα ἀπέφαινον, ἱερῶν τινων οὐχ
2 ὁσίως οὐδὲ καθαρῶς ἐπιτελουμένων. καὶ μετ' οὐ πολὺ
20 νόσος ἐνέσκηψεν εἰς τὰς γυναῖκας <ῆ> καλουμένην λοι-
μική, καὶ θάνατος, ὅσος οὐπω πρότερον, μάλιστα <δ'>
εἰς τὰς ἐγκύμονας. ὠμοτοκοῦσαι τε γὰρ καὶ νεκρὰ
τίκτουσαι συναπέθνησκον τοῖς βρέφεσι, καὶ οὔτε λιτα-
νεῖαι πρὸς ἔδεσι καὶ βωμοῖς γινόμεναι θεῶν, οὔτε
25 καθαρτήριοι θυσίαι περὶ τε πόλεως καὶ οἰκῶν ἰδίῶν
3 ἐπιτελούμεναι παῦλαν αὐταῖς ἔφερον τῶν κακῶν. ἐν

2 κατ' αὐτῶν c. Gelenius 5 τ<ι> B | οὐδὲν ἑτέρον A
12 ἀρχαιρεσιῶν A saepe 13 φροσύριος AB | <εὐθύς> in ras.
add. Bb 19 * καὶ σὺ μετὰ πολὺ O correxi 20 ἡ add.
Reiske 21 πρότερος Ba | δ' add. Reiske 26 αὐτοῖς B αὐταῖς R

τοιαύτη δὲ συμφορὰ τῆς πόλεως οὔσης τοῖς ἐξηγηταῖς
 τῶν ἱερῶν γίνεται μὴνυσις ὑπὸ δούλου τινός, ὅτι μία
 τῶν ἱεροποιῶν παρθένων τῶν φυλαττουσῶν τὸ ἀθά-
 νατον πῦρ Ὀρβινία τὴν παρθενίαν ἀπολώλεκε καὶ τὰ
 353 ἰερὰ θύει τὰ τῆς πόλεως οὐκ οὔσα καθαρὰ. *ἄκαῖνοι* 5
 μεταστῆσαντες αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἱερῶν καὶ προθέντες
 δίκην, ἐπειδὴ καταφανῆς ἐγένετο ἐλεγχθεῖσα, ῥάβδοις
 τ' ἐμαστίγνωσαν καὶ πομπεύσαντες διὰ τῆς πόλεως ᾤ-
 σσαν κατώρουξαν. τῶν δὲ διαπραξαμένων τὴν ἀνοσίαν 4
 φθορὰν ὁ μὲν ἕτερος ἑαυτὸν διεχρήσατο, τὸν δ' ἕτερον 10
 οἱ τῶν ἱερῶν ἐπίσκοποι συλλαβόντες ἐν ἀγορᾷ μάλιστα
 αἰκισάμενοι καθάπερ ἀνδράποδον ἀπέκτειναν. ἡ μὲν
 οὖν νόσος ἡ κατασκήψασα εἰς τὰς γυναικας καὶ ὁ πο-
 λὺς αὐτῶν φθόρος μετὰ τοῦτο τὸ ἔργον εὐθύς ἐπαύ-
 σατο. 15

XXXXI. Ἡ δ' ἐκ πολλοῦ χρόνου διαμένουσα ἐν
 τῇ πόλει στάσις, ἣν οἱ δημόται πρὸς τοὺς πατρικίους
 ἐστασίαζον, ἀνίστατο πάλιν. ὁ δ' ἐξεγείρων αὐτὴν
 δῆμαρχος ἦν Πόπλιος Βολέρων, ὁ τῷ πρόσθεν ἐνι-
 αντῷ τοῖς περὶ Αἰμίλιόν τε καὶ Ἰούλιον ὑπάτοις ἀπει- 20
 θήσας, ὅτ' αὐτὸν ἀντὶ λοχαγοῦ στρατιώτην κατέγραφον,
 854 οὐδ' ἄλλο τι μᾶλλον ἀποδειχθεὶς ὑπὸ τῶν πενήτων
 τοῦ δήμου προστάτης — γένος τε γὰρ ἐκ τῶν ἐπιτυ-
 χόντων ἦν καὶ τεθραμμένος ἐν πολλῇ ταπεινότητι καὶ
 ἀπορία — ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρχὴν τῶν ὑπάτων βασιλικὸν 25
 ἔχουσαν ἀξίωμα τέως πρῶτος ἔδοξεν ἰδιώτης ἀνὴρ
 ἀπειθεῖα ταπεινωσά, καὶ ἔτι μᾶλλον διὰ τὰς ὑποσχέ-

4 Ὀρβινία A 21 ὅτι O ὅτε Sylburg ὅτ' ego 22 ὁπὸ
 τοῦ τῶν πενήτων δήμου προστάτης O corr. Sylburg 24 κατ-
 εθραμμένος Ba 26 ἔχουσα A

σεις, ἃς ἐποιεῖτο μετιῶν τὴν ἀρχὴν κατὰ τῶν πατρι-
 2 κίων, ὥς ἀφαιρησόμενος αὐτῶν τὴν ἰσχύν. ὃς ἐπειδὴ
 τάχιστα ἐξεγένετο αὐτῷ λωφήσαντος τοῦ δαιμονίου
 χόλου τὰ πολιτικὰ πράττειν, συναγαγὼν τὸν δῆμον εἰς
 5 ἐκκλησίαν νόμον εἰσφέρει περὶ τῶν δημαρχικῶν ἀρχαι-
 ρεσιῶν, μετὰ γὰρ αὐτὰ ἐκ τῆς φρατριακῆς ψηφοφορίας,
 ἣν οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν κουριᾶτιν, ἐπὶ τὴν φυλετικὴν.
 τίς δὲ τούτων διαφορὰ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἐγὼ σημανῶ.
 3 τὰς μὲν φρατριακὰς ψηφοφορίας ἔδει προβουλευσαμένης
 10 τῆς βουλῆς καὶ τοῦ πλήθους κατὰ φράτρας τὰς ψήφους¹⁸⁵⁵
 ἐπενέγκαντος, καὶ μετ' ἀμφοτέρω ταῦτα τῶν παρὰ τοῦ
 δαιμονίου σημείων τε καὶ οἰωνῶν μηδὲν ἐναντιωθέν-
 των, τότε κυρίας εἶναι· τὰς δὲ φυλετικὰς μήτε προ-
 βουλεύματος γενομένου μήτε τῶν ἱερέων τε καὶ οἰωνο-
 15 σκόπων ἐπιθεσπισάντων, ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τελεσθείσας
 ὑπὸ τῶν φυλετῶν τέλος ἔχειν. καὶ ἦσαν ἐκ τῶν λοι-
 πῶν τεττάρων δημάρχων οἱ συνεισφέροντες αὐτῷ δύο
 δήμαρχοι τὸν νόμον· οὓς προσεταιρισάμενος ἐλαττόνων
 4 ὕντων τῶν μὴ ταῦτα βουλομένων περιῇν. οἱ δ' ὕπατοι
 20 καὶ ἡ βουλὴ καὶ πάντες οἱ πατρίκιοι κωλύειν ἐπεχεί-
 ρουν τὸν νόμον· ἀφικόμενοι τε κατὰ πλήθος εἰς τὴν
 ἀγοράν, ἐν ἣ προεῖπον οἱ δήμαρχοι κυρώσειν τὸν νό-
 μον ἡμέρᾳ, παντοδαποὺς διῆλθον λόγους, τῶν δ' ὑπά-
 των καὶ τῶν πρεσβυτάτων ἐκ τῆς βουλῆς καὶ ἄλλου
 25 παντός, ὅτῳ βουλομένῳ ἦν, τὰς ἐνούσας ἐν τῷ νόμῳ
 διεξιόντος ἀτοπίας. ἀντιλεξάντων δὲ τῶν δημάρχων

7 κυράτιν καλοῦσιν A καλοῦσι κυράτιν B, sed καλοῦσι in
 fine versus Bb κουριᾶτιν Cobet Obs. p. 181 cf. IX 46, 3 10
 φράτριας AB 11 ἐξενέγκαντος A 14 ἱερῶν O ἱερέων Reiske
 16 φυλε(τῶ)ν Bb | λοιπὸν A 19 ταῦτα AB corr. Sylburg

καὶ αὐτοῖς τῶν ὑπάτων, καὶ μέχρι πολλοῦ τῆς ἀψιμα-
 856 χίας τῶν λόγων ἐκμηκυνθείσης, ἐκείνην μὲν τὴν ἐκ-
 κλησίαν διέλυσεν εἰς νύκτα συγκλεισθεῖς ὁ χρόνος.
 προθέντων δὲ πάλιν τῶν δημάρχων εἰς τρίτην ἀγορὰν
 τὴν περὶ τοῦ νόμου διάγνωσιν, καὶ συνελθόντος ἔτι 5
 πλείονος εἰς αὐτὴν ὄχλου τὸ παραπλήσιον τῷ προτέρῳ
 συνέβη γενέσθαι πάθος. τοῦτο συνιδῶν ὁ Πόπλιος 5
 ἔγνω μήτε τοῖς ὑπάτοις ἐπιτρέπειν ἔτι τοῦ νόμου κα-
 τηγορεῖν μήτε πατρικίους ἔαν τῇ ψηφοφορίᾳ παρῇναι·
 καθ' ἑταιρείας γὰρ ἐκείνοι καὶ κατὰ συστροφὰς ἕμα 10
 τοῖς ἑαυτῶν πελάταις οὐκ ὀλίγοις οὔσι πολλὰ μέρη τῆς
 ἀγορᾶς κατεῖχον, ἐπικελεύοντές τε τοῖς κατηγοροῦσι
 τοῦ νόμου καὶ δορυβοῦντες τοὺς ἀπολογουμένους καὶ
 ἄλλα πολλὰ πράττοντες, ἀκοσμίας τε καὶ βίας τῆς ἐν
 ταῖς ψήφοις ἐχομένης μηνύματα. 15

XXXXII. Ἐπέσχε δ' αὐτοῦ τὰ βουλευόμενα ὄντα
 τυραννικὰ ἐτέρᾳ συμπεσοῦσα θεήλατος συμφορὰ. νόσος
 γὰρ ἦψατο λοιμικὴ τῆς πόλεως, γενομένη μὲν καὶ κατὰ
 357 τὴν ἑλλην Ἰταλίαν, μάλιστα δὲ πλεονάσασα κατὰ τὴν
 Ῥώμην· καὶ οὗτ' ἀνθρωπίνῃ βοήθειᾳ ἤρκει τοῖς κά- 20
 μνουσιν οὐδεμία, ἀλλ' ἐν τῷ ἴσθῳ οἷ τε σὺν πολλῇ
 θεραπνεύμενοι φροντίδι, καὶ οἷς μηδὲν ἐγίνετο τῶν
 δεόντων, ἀπέθνησκον· οὔτε λιτανεῖται θεῶν καὶ θυσίαι
 καὶ ἐφ' οὓς ἀνθρωποὶ τελευταίους ἐν ταῖς τοιαῖσδε
 ἀναγκάζονται καταφεύγειν συμφοραῖς, οἱ κατ' ἀνδρα τε 25

10 γὰρ om. Ba 11 <πελάταις> B cum rasuris 13
 δορυβοῦντες O καταδορυβοῦντες c. Kiessling 15 ψήφοις μη-
 νύματα sine ἐχομένης B ψήφοις ἀρχομένης μηνύματα c. Sintenis
 Em. Dion. III 28 ἐσομένης c. Sylburg 21 οἷ ex corr. B
 24 ἐφ' οἷς ἄνωι τελευταῖον AC

γινόμενοι καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καθαρμοὶ τότε προσ-
 ωφέλουν, διέκρινέ τε τὸ πάθος οὐχ ἡλικίαν, οὐ φύ-
 σιν, οὐ δῶμην ἢ ἀσθενείαν σωμαίων, οὐ τέχνην οὐκ
 ἄλλο τι τῶν δοκούντων κουφίζειν τὴν νόσον, ἀλλὰ γυ-
 5 ναιξί τ' ἐνέπιπτε καὶ ἀνδράσι καὶ γηραιοῖς καὶ νέοις.
 2 οὐ μὴν πολὺν κατέσχε χρόνον, ὅπερ αἵτιον ἐγένετο
 τοῦ μὴ σύμπασαν διαφθαρεῖναι τὴν πόλιν· ἀλλὰ ποτα-
 μοῦ δίκην ἢ πυρὸς ἀθρόα τοῖς ἀνθρώποις ἐμπεσοῦσα
 τὴν τε προσβολὴν ὤξεϊν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ταχέϊαν
 10 ἔλαβεν. ὥς δὲ τὸ δεινὸν ἐλώφησεν, ἐπ' ἐξόδῳ τῆς¹⁸⁵⁸
 ἀρχῆς ὣν ὁ Πόπλιος, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύνατο κυρῶσαι τὸν
 νόμον ἐν τῷ περιόντι χρόνῳ τῶν ἀρχαιρεσίων ἐπι-
 στάντων, μετήγει πάλιν τὴν δημαρχίαν εἰς τὸν ἐπιόντα
 ἐνιαυτόν, πολλὰ καὶ μεγάλα τοῖς δημόταις ὑπισχνού-
 15 μενος· καὶ ἀποδείκνυται πάλιν δῆμαρχος ὑπ' αὐτῶν
 3 καὶ δύο τῶν συναρχόντων. οἱ δὲ πατρίκιοι πρὸς τοῦτ'
 ἀντεμνηχανήσαντο πικρὸν ἄνδρα καὶ μισόδημον καὶ
 μηδὲν ἐλαττώσοντα τῆς ἀριστοκρατίας ἐπὶ τὴν ὑπατείαν
 προαγαγεῖν, Ἀππίον Κλαύδιον, υἱὸν Ἀππίου, τοῦ πλει-
 20 στα τῷ δήμῳ περὶ τὴν ἀδόξον ἐναντιωθέντος. καὶ
 αὐτὸν πολλὰ ἀντειπόντα καὶ οὐδ' εἰς τὸ πεδίον ἐλθεῖν
 βουληθέντα ἔνεκα τῶν ἀρχαιρεσίων, οὐδὲν ἤττον προῦ-
 βούλεσάν τε καὶ ἐψηφίσαντ' ἀπόντα ὕπατον.

XXXXIII. Τελεσθέντων δὲ τῶν ἀρχαιρεσίων κατὰ¹⁸⁵⁹

2—4 verba οὐκ ἄλλο τι τῶν δοκούντων κουφίζειν τὴν νό-
 σον post προσωφέλουν transposuit Reiske, quem Kiessling ita
 sequitur, ut ὅτε ἄλλο scribat pro τέχνην aut τύχην scriben-
 dum aut οὔτε τέχνη verba post προσωφέλουν inserenda esse
 Kiessling censet 6 οὐ μὴν πολὺν A οὐ πολὺν δὲ B 18
 ἐλαττώσαντα AB 19 προαγαγεῖν A 20 ὃν καὶ αὐτὸν
 maluit Reiske 22 * προεβούλευσαν O 23 ἐψηφίσαν ABC

πολλήν εὐπέτειαν — οἱ γὰρ πένητες ἐξέλιπον τὸ πε-
 δίου, ἐπειδὴ τὸν ἄνδρα τόνδε ὀνομασθέντα ἤκουσαν —
 παραλαμβάνουσι τὴν ὑπατείαν Τίτος Κοίντιος Καπι-
 τωλίνος καὶ Ἄππιος Κλαύδιος Σαβίνος, οὔτε τὰς φύ-
 σεις οὔτε τὰς προαιρέσεις ἔχοντες ὁμοίας. Ἀππίου μὲν ²₅
 γὰρ ἦν γνώμη περισπᾶν περὶ τὰς ἑξω στρατείας τὸν
 ἀργὸν καὶ πένητα δῆμον, ἵνα τῶν τε καθ' ἡμέραν
 ἀναγκαίων ἐκ τῆς πολεμίας εὐπορῶν τοῖς αὐτοῦ πόνοις,
 ὧν ἐν χρεῖα μάλιστα ὑπῆρχε, καὶ τὰ συμφέροντα τῇ
 πόλει διαπραττόμενος, ἥκιστα τοῖς ἐκ τοῦ συνεδρίου 10
 διοικοῦσι τὰ κοινὰ δυσμενῆς τε καὶ χαλεπὸς ἦ· πολέ-
 μου δὲ πᾶσαν ἔσσεσθαι πρόφασιν εὐλογον ἀπέφαινε
 ἡγεμονίας ἀντιποιοιμένη πόλει καὶ ὑπὸ πάντων ἐπι-
 φθονομένη, κατὰ τε τὸ εἶκος τοῖς γερονόσιν ἤδη τὰ
 μέλλοντα εἰκάξειν ἡξίου, ἐπιλεγόμενος, ὅσαι ἤδη κινή- 15
 σεις ἐγένοντο ἐν τῇ πόλει, ὅτι πᾶσαι κατὰ τὰς ἀνα-
 860παύλας ἐγένοντο τῶν πολέμων. Κοιντῷ δ' οὐκ ἐδόκει 3
 πόλεμον ἐκφέρειν οὐδένα, ἀγραπητὸν ἀποφαίνοντι, εἰ
 πρὸς τοὺς ἀναγκάλους τε καὶ ἑξωθεν ἐπαγομένους κιν-
 δύνους καλούμενος ὁ δῆμος εὐπειθῆς γένοιτο, καὶ δι- 20
 δάσκοντι, ὥς εἰ βίαν προσάξουσιν τοῖς μὴ πειθομένοις
 εἰς ἀπόνοιαν ἀναγκάσουσιν ἐλθεῖν τὸ δημοτικόν, ὥσπερ
 καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν ἐποίησαν ὕπατοι· ἐξ ὧν κινδυνεύσειν
 αὐτοὺς δεῖν θάτερον, ἢ δι' αἵματος καὶ φόνων κατα-
 παῦσαι τὴν στάσιν, ἢ θεραπεύειν αἰσχροῦς ὑπομεῖναι 25

2 τὸν om. A 3 Κόιντος hoc loco aliisque AB pro Κοίν-
 τιος 6 ἐπὶ τὰς ἑξω c. Sylburg περὶ ταῖς ἑξω στρατείαις c.
 Reiske 8 αὐτοῦ B 11 συνδιοικοῦσι A συνοικοῦσι BC cor-
 rexit Sylburg 13 ἐτι φθονομένη maluit Stephanus ἐπιφα-
 νῶς φθονομένη c. Reiske 16 κατὰ] μετὰ c. Sylburg 18
 οὐδένα om. B | ἐπιφαίνοντι Ba

4 τὸ δημοτικόν. ἦν δ' ἡ τοῦ μηνὸς ἐκείνου ἡγεμονία
 τῷ Κοινίῳ προσήκουσα, ὥστ' ἀναγκαῖον ἦν τὸν ἕτερον
 τῶν ὑπάτων μηδὲν ἄκοντος ἐκείνου ποιεῖν. οἱ δὲ
 περὶ τὸν Πόπλιον δῆμαρχοι οὐθὲν ἔτι διαμελλήσαντες
 5 τὸν ἐν τῷ πρόσθεν ἐνιαυτῷ οὐ δυνηθέντα νόμον ἐπι-
 κυρωθῆναι πάλιν εἰσέφερον, προσγράψαντες αὐτῷ καὶ τὸ
 τῶν ἀγορανόμων ἀρχεῖον ἐν ταῖς αὐταῖς ψηφοφορεῖσθαι.
 ἐκκλησίαις, καὶ πάντα τάλλα, ὅσα ἐν τῷ δήμῳ πράτ-
 τεσθαί τε καὶ ἐπικυροῦσθαι δεήσει, ὑπὸ τῶν φυλετῶν¹⁸⁶
 10 ἐπιψηφίζεσθαι κατὰ ταῦτόν· ὅπερ ἦν ἄρα τῆς μὲν βου-
 λῆς κατάλυσις φανερά, τοῦ δὲ δήμου δυναστεία.

XXXXIII. Τοῦτο μαθοῦσι τοῖς ὑπάτοις φροντὶς
 εἰσῆει καὶ λογισμός, ὅπως ἂν ἐν τάχει καὶ σὺν τῷ
 ἀσφαλεῖ τὸ παρακινεῖν καὶ στασιάζον ἐξαίρεθῃ. ὁ
 15 μὲν οὖν Ἀππίος ἐπὶ τὰ ὅπλα καλεῖν γνώμην ἐδίδον
 τοὺς βουλομένους σώζεσθαι τὴν πάτριον πολιτείαν· εἰ
 δέ τινες ἐναντία θήσονται σφίσι τὰ ὅπλα, τούτους ἐν
 2 πολεμίων ποιεῖσθαι μοίρα. ὁ δὲ Κόλντιος λόγῳ πεί-
 θειν ᾤετο δεῖν τοὺς δημοτικούς καὶ μεταδιδάσκειν ὥς
 20 δι' ἄγνοίαν τοῦ συμφέροντος εἰς ὀλέθρια βουλευματα
 φερομένους· ἐσχάτης μανίας ἔργον εἶναι λέγων, ἃ παρ'
 ἐκόντων ἔξεστι φέρεσθαι τῶν συμπολιτευομένων, ταῦτα
 3 παρ' ἀκόντων βούλεσθαι λαμβάνειν. ἐπαινεσάντων δὲ¹⁸⁶
 καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμπαράληφθέντων εἰς τὸ συν-

5 ἐπικυρωθῆναι νόμον O praeter B 9 ἐπικυρεῖσθαι ABC
 ἐπικυροῦσθαι Cmg et Gelenius 10 * κατὰ O correxi 13
 λόγος O λογισμός c. Kiessling 14 ἐξαίρεθῆναι c. Cobet Obs.
 p. 181 16 τοῖς βουλομένοις O praeter A 17 ἐναντία θή-
 σονται Ba ἐναντιωθήσονται R cf. Cobet Obs. p. 12 | σφίσι τὰ
 ὅπλα Ba σφίσι πρὸς τὰ δ. R 20 ἐν ἀγνοίᾳ Ba ut videtur
 21 π(α)ρ' Bb 24 τῶν om. A | παραληφθέντων B

ἐδριον τὴν Κοιντίου γνώμην παρελθόντες εἰς τὴν ἀγο-
 ρὰν οἱ ὑπατοὶ λόγον ἡτοῦντο παρὰ τῶν δημάρχων καὶ
 χρόνον. μόλις δ' ἀμποῖν τυχόντες, ἐπειδὴ καθήκεν
 ἦν ἡτήσαντο παρ' αὐτῶν ἡμέραν, ὅχλου παντοδαποῦ
 συνεληλυθότος εἰς τὴν ἀγορὰν, ὃν ἀμφοτέραι παρ- 5
 εσκευάσαντο σύμμαχον ἑαυταῖς ἐκ παρακλήσεως αἱ
 ἀρχαί, παρήσαν ὡς κατηγορήσοντες τοῦ νόμου. ὁ μὲν 4
 3630ὸν Κοίντιος, τὰ τ' ἄλλα ἐπεικῆς ὢν ἀνὴρ καὶ δῆμον
 οἰκειώσασθαι λόγῳ πιθανώτατος, πρῶτος αἰτησάμενος
 [τὸν] λόγον, ἐπιδέξιόν τινα καὶ κεχαρισμένην ἅπασι 10
 διεξῆλθε δημηγορίαν, ὥστε τοὺς ὑπὲρ τοῦ νόμου λέ-
 γοντας εἰς πολλὴν ἐλθεῖν ἀμνηχανίαν, οὔτε δικαιότερα
 λέγειν ἔχοντας οὔτ' ἐπεικέστερα. καὶ εἰ μὴδὲν ἔτι 5
 πολυπραγμονεῖν ὁ συνύπατος αὐτοῦ προείλετο, συγ-
 γνοὺς ἂν ὁ δῆμος, ὡς οὔτε δίκαια οὔθ' ὅσια ἀξιῶν 15
 ἔλυσε τὸν νόμον· νῦν δ' ἐκείνου λόγον διελθόντος
 ὑπερήφανον καὶ βαρὺν ἀκουσθῆναι πένησι χαλεπὸς εἰς
 3640δоргὴν ἐγένετο καὶ ἀμελίκτος καὶ εἰς ἔριν ἦλθεν ὅσῃν
 οὔπω πρότερον. οὐ γὰρ ὡς ἑλευθέροις τε καὶ πολίταις 6
 ὁ ἀνὴρ διαλεγόμενος, οἱ τοῦ θεῖναι τὸν νόμον ἢ λῦσαι 20
 κύριοι ἦσαν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀτίμοις ἢ ξένοις ἢ μὴ βεβαίως
 ἔχουσι τὴν ἑλευθερίαν ἐξουσιάζων, πικρὰς καὶ ἀνυπο-
 μονήτους ἐποιήσατο κατηγορίας, τῶν τε χρεῶν τὰς ἀπο-
 κοπὰς αὐτοῖς ὀνειδίξων καὶ τῶν ὑπάτων τὴν ἀπόστασιν
 προφέρων, ὅτε τὰ ἱερὰ σημεῖα ἀρπάσαντες ᾤχοντο ἐκ 25

7 παρήσαν c. Sintenis Em. Dion. III 12 8 Κόιντος AB
 et saepe 9 δυναμένῳ ante λόγῳ inserendum esse c. Stephanus
 10 τὸν del. Cobet Obs. p. 181 15 ὡς del. Cobet Obs. p. 182 |
 οὔτε δίκαια om. Ba add. Bbm 16 δὲ ἐκείνου A δ' ὅπ'
 ἐκείνου R | <δι>ελθόντος B

τοῦ στρατοπέδου φυγὴν ἐπιβάλλοντες ἑαυτοῖς ἐκόνουσιν·
 τοὺς θ' ὄρκους ἀνακαλούμενος, οὓς ᾤμωσαν τὰ ὄπλα
 περὶ τῆς γειναμένης αὐτοὺς γῆς ἀναλαμβάνοντες, οἷς
 7 κατ' αὐτῆς ἐκείνης ἐχρήσαντο. τοιγάρτοι θάυμαστον
 5 οὐδὲν ἔφησεν αὐτοὺς ποιεῖν, εἰ θεοὺς μὲν ἐπιορκή-
 σαντες, ἡγεμόνας δὲ καταλιπόντες, πόλιν δ' ἔρημον τὸ
 καθ' ἑαυτοὺς εἶναι μέρος ἀφέντες, ἐπὶ δὲ πίστεως συγ-
 χύσει καὶ νόμων ἀνατροπῇ καὶ πολιτεύματος πατρίου
 φθορᾷ ποιησάμενοι τὴν κἀθοδον, οὐ μετριάξουσιν οὐδὲ
 10 χρηστοὺς δύνανται πολίτας ἑαυτοὺς παρασχεῖν, ἀλλ' 186
 αἰεὶ τινος ὀρέγονται πλεονεξίας καὶ παρανομίας, τοτὲ
 μὲν ἀρχὰς ἐξεῖναι σφίσιν ἀξιοῦντες αὐτοὺς ἐφ' ἑαυτῶν
 ἀποδεικνύναι, καὶ ταύτας ἀνυπευδύνους ποιοῦντες καὶ
 παναγεῖς· τοτὲ δ' εἰς ἀγῶνας ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων κιν-
 15 δύνων καθιστάντες οὓς αὐτοῖς δόξειε τῶν πατρικίων,
 καὶ τὰ νόμιμα δικαστήρια, οἷς περὶ θανάτου καὶ φυ-
 γῆς ἢ πόλιν πρότερον ἔδωκε κρίνειν, μεταφέροντες ἐκ
 τῆς καθαρωτάτης φυλῆς ἐπὶ τὸν ὑπαρρώτατον ὄχλον·
 τοτὲ δὲ νόμους εἰσφέροντες οἱ θῆτες καὶ ἀνέστιοι κατὰ 186
 20 τῶν εὐπατριδῶν τυραννικοὺς καὶ ἀνίσους, καὶ οὐδὲ
 τοῦ προβουλεῦσαι περὶ αὐτῶν ἐξουσίαν τῇ βουλῇ κατα-
 λείποντες, ἀλλ' ἀφαιρούμενοι καὶ ταύτην αὐτῆς τὴν

2 ὄπλα περὶ τῆς γεινομένης A ὄπλα περιγινομένης B 3
 ὑπὲρ c. Cobet Obs. p. 182 | αὐτοῖς AB 6 ἐγκαταλιπόντες c.
 Cobet l. l. | ἔρημον εἶναι τὸ καθ' ἑαυτοὺς μέρος O transposuit
 Cobet l. l. 12 εἶναι B | αὐτοὺς] αὐτάς B ἀφ' ἑαυτῶν c. Syl-
 burg 13 verba inde ab αὐτάς usque ad ποιοῦντες om. Ba
 add. Bbm^g 14 <παναγεῖς> B | τῶν om. B | αἰσχίστων O
 ἐσχάτων Gelenius cf. Grasberger Tess. Herb. p. 14 | κινδύνων
 add. B 16 καὶ τὰ] κατὰ B 17 ἔδωκε κρίνειν A Cmg ἐχρήτο
 B cf. IX 46, 4 19 ὅτε A ὅτι B | ἀνίσους AB 20 τυραν-
 νικοὺς καὶ ἀνίσους καὶ οὐδὲ τοῦ om. Ba 21 <προβουλεῦσαι>
 B | καταλιπόντες O corr. Reiske

τιμήν, ἣν ἐκ τοῦ παντὸς εἶχεν ἀναμφίλεκτον χρόνον, βασιλευμένης τε καὶ τυραννουμένης τῆς πόλεως. πολλὰ 8 δὲ καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια προσθεῖς καὶ οὐδενὸς οὔτε πικροῦ πράγματος οὔτε βλασφημίου ὀνόματος φεισάμενος, τελευτῶν ἐκείνῳ ἐτι προσέθηκεν τὸν λόγον, ἐφ' ᾧ 5 μάλιστα ἡ πληθὺς ἡγανάκτησεν, ὅτι χρόνον οὐδένα παύσεται στασιάζουσα περὶ παντὸς χρημάτων ἡ πόλις, ἀλλ' αἰεὶ τινα καινὴν ἐπὶ παλαιᾷ νοσήσει νόσον, ἕως ἂν ἡ τῶν δημάρχων ἐξουσία διαμένη· διδάσκων, ὅτι πράγματος παντὸς πολιτικοῦ καὶ κοινοῦ τὰς ἀρχὰς προσήκει 10 σκοπεῖν, ὅπως εὐσεβεῖς ἔσονται καὶ δίκαιοι. φιλεῖν γὰρ ἐκ μὲν τῶν ἀγαθῶν σπερμάτων χρηστοὺς γίγνε- 867σθαι καὶ εὐτυχεῖς τοὺς καρπούς, ἐκ δὲ τῶν πονηρῶν κακοὺς καὶ ὀλεθρούς.

XXXXV. Εἰ μὲν οὖν, ἔφη, ἥδε ἡ ἀρχὴ μεθ' ὁμο- 15 νοίας εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ πάντων ἀγαθῷ παροῦσα σὺν οἰωνοῖς τε καὶ ὀττείαις, πολλῶν ἂν ἡμῖν ἐγίνετο καὶ μεγάλων ἀγαθῶν αἰτία, χαρίτων, ὁμοφροσύνης, εὐνομίας, ἐλπίδων χρηστῶν παρὰ τοῦ δαιμονίου, μυρίων ἄλλων· νῦν δέ, βία γὰρ αὐτὴν εἰσῆγαγε καὶ 20 παρανομία καὶ στάσις καὶ πολέμου δέος ἐμφυλίου καὶ πάντα τὰ ἔχθιστα ἐν ἀνθρώποις τί οὖν ἐτι καὶ μέλλει χρηστὸν ἔσεσθαι ποτ' ἢ σωτήριον τοιαύτας λαβούσης τὰς ἀρχάς; ὥστε περὶ ἐστὶν ἡμῖν ἴασιν καὶ ἀλεξήματα 1868τῶν ἀναβλαστανόντων ἐξ αὐτῆς κακῶν ζητεῖν, ὅποσα 25 εἰς ἀνθρώπινον πίπτει λογισμόν, μενουσῆς ἐτι τῆς

12 μὲν om. A 17 παροῦσα c. Sintenis Em. Dion. II 4 |
 κ<αι ὀττείαις> Bb 18 ἐγίνετο c. Cobet Obs. p. 182 20
 νῦν δὲ ἐπεὶ βία O praeter Ba 23 ποτε add. B 24 περι-
 ἐστιν O περιττόν ἐστιν c. Sintenis l. l.

2 πονηρᾶς ῥίξης. οὐ γὰρ ἔσται πέρας οὐδ' ἀπαλλαγὴ
 τῶν δαιμονίων χόλων, ἕως ἂν ἦδε ἡ βάσκανος ἐρινὺς
 καὶ φαγέδαινα ἐγκαθημένη πάντα σήπη καὶ διαφθείρῃ
 τὰ καλὰ. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων ἕτερος ἔσται λόγος
 5 καὶ καιρὸς ἐπιτηδειότερος, νῦν δ' ἐπεὶ τὰ παρόντα εὖ
 τίθεσθαι χρὴ, πᾶσαν εἰρωνεῖαν ἀφελὺς τάδε ὑμῖν λέγω·
 οὐθ' ὅδε ὁ νόμος οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς, ὃν οὐχ ἡ βουλή
 προβουλεύσει, κύριος ἐπὶ τῆς ἐμῆς ὑπατείας γενήσεται,
 ἀλλὰ καὶ λόγοις ἀγωνιοῦμαι περὶ τῆς ἀριστοκρατίας,
 10 καὶ εἰς τὰ ἔργα δέη χωρεῖν οὐδ' ἐν τούτοις τῶν ἐναν-
 τιουμένων λελεῖσθαι· καὶ εἰ μὴ πρότερον ἔγνωτε,
 ὅσῃν ἰσχὺν ἔχει τὸ τῶν ὑπάτων κράτος, ἐπὶ τῆς ἐμῆς
 ἀρχῆς μαθήσεσθε.

XXXXVI. Ἀππίος μὲν δὴ ταῦτ' εἶπεν, ἐκ δὲ τῶν
 15 δημάρχων ὁ πρεσβύτατος καὶ πλείστου ἀξιώματος τυγ-
 χάνων, Γάιος Λαιτώριος, ἀνὴρ ἐν τε τοῖς πολέμοις^{18c}
 ἐγνωσμένος εἶναι ψυχὴν οὐ κακὸς καὶ τὰ πολιτικὰ
 πράττειν οὐκ ἀδύνατος, ἀνίσταται πρὸς ταῦτ' ἀπολογη-
 σόμενος· καὶ διῆλθεν ὑπὲρ τοῦ δήμου λόγον πολλὸν
 20 ἀπὸ τῶν ἄνωθεν ἀρξάμενος· ὥς πολλὰς μὲν καὶ χαλε-
 πὰς στρατείας οἱ βλασφημούμενοι πρὸς αὐτοῦ πένητες
 ἐστρατεύσαντο, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν βασιλέων, ὅτε τὴν
 ἀνάγκην ἂν τις ἡτιάσατο, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκείνων
 ἐκβολὴν ἐλευθερίαν κτῶμενοι τῇ πατριδί καὶ ἡγεμονίαν·

3 <σ>ή<π>η B 4 ἑτέροις Ba | λόγο<ς καὶ> B 8 προ-
 βουλέσῃ c. Sintenis Em. Dion. II 4 sed cf. Baumann de usu
 mod. p. 46 10 οὐδὲν AB corr. Reiske | τούτων O praeter B
 12 <ἔχει τὸ> B 14 δὴ om. B | ἐκ] εἰς c. Cobet Obs. p. 182
 16 λετώριος A παιτώριος Ba 21 πρὸς αὐτοῦ] πρὸς Ἀππίου
 c. Sylburg 23 ἂν add. B | verba inde ab καὶ usque ad ἐλευ-
 θερίαν om. Ba

ἀμοιβὴν δ' οὐδεμίαν ἐκομίσαντο παρὰ τῶν πατρικίων, 2
οὐδ' ἀπήλαυσαν οὐδενὸς τῶν κοινῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' ὥς
πολέμῳ ἄλόντες ἀφηρέθησαν ὑπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἐλευ-
θερίαν, ἣν ἀνασώσασθαι βουλόμενοι καταλιπεῖν ἡναγ-
κάσθησαν τὴν πατρίδα πόθῳ γῆς ἐτέρας, ἐν ἧ τὸ μὴ 5
ὑβρίζεσθαι αὐτοῖς ἐλευθέροις οὖσιν ὑπάρξει· καὶ οὔτε
βιασάμενοι τὴν βουλὴν οὔτε πολέμῳ προσαναγκάσαντες
εὗροντο τὴν ἐπὶ τὰ σφέτερα κἀθοδον, ἀξιούσῃ δὲ καὶ
370 δεομένη τὰ ἐκλειφθέντα ἀπολαβεῖν εἰζάντες [ἔδωκαν].
τούς θ' ὄρκους διεξήγει καὶ τὰς συνθήκας τὰς ἐπὶ τῇ 3
καθόδῳ γενομένας ἀνεκαλεῖτο· ἐν αἷς ἦν ἀμνηστία μὲν
πρῶτον ἀπάντων, ἔπειτ' ἐξουσία τοῖς πένησιν ἀρχὰς
ἀποδεικνύναι, τιμωροὺς μὲν ἐσομένας σφίσιν αὐτοῖς,
τοῖς δὲ κατισχύειν βουλομένοις ἀντιπάλους. διεξεληθὼν 4
δὲ ταῦτα τοὺς νόμους ἐπεδείκνυτο, οὓς ὁ δῆμος ἐπε- 15
κύρωσεν οὐ πρὸ πολλοῦ, τὸν τε περὶ τῶν δικαστηρίων
τῆς μεταγωγῆς, ὥς ἔδωκεν ἡ βουλὴ τῷ δήμῳ τὴν
ἐξουσίαν κρίνειν οὓς ἂν αὐτοῖς δόξειε τῶν πατρικίων,
καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ψηφοφορίας, ὃς οὐκ ἔτι τὴν λοχί-
τιν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὴν κουριᾶτιν ἐποίει τῶν ψήφων 20
κυρίαν.

371 XXXXVII. Διεξεληθὼν δὲ τὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου
λόγον, ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν Ἀππιον· Ἐπειτα σὺ τολ-
μῆς, εἴπε, λοιδορεῖσθαι τούτοις, δι' οὓς μεγάλη μὲν

2 ἀπ(ή)λαυσαν Bb 9 ἐκ(ει)φθέντα B | ἀναλαβεῖν A |
ἔδωκαν om. O praeter A Cmg et omittendum esse c. Kayser Ann.
phil. 1868 p. 806 censet 10 ὄρκους B 12 πάντων O ἀπάν-
των Kiessling 17 ὥς] ᾧ sc. νόμῳ Portus 19 εἶχε AB
ἔτι R | λοχίτιν] κουριάτην c. Reiske 20 ἐκκλησίαν A ἐξου-
σίαν B | pro κουριᾶτιν potius scribendum esse φυλετικὴν c.
Reiske

2 πονηρᾶς ῥίξης. οὐ γὰρ ἔσται πέρας οὐδ' ἀπαλλαγὴ
 τῶν δαιμονίων χόλων, ἕως ἂν ἦδε ἡ βάσκανος ἐρινὺς
 καὶ φαρμάδαινα ἐγκαθημένη πάντα σήπη καὶ διαφθείρη
 τὰ καλὰ. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων ἕτερος ἔσται λόγος
 5 καὶ καιρὸς ἐπιτηδειότερος, νῦν δ' ἐπεὶ τὰ παρόντα εὖ
 τίθεσθαι χρή, πᾶσαν εἰρωνεῖαν ἀφείς τάδε ὑμῖν λέγω·
 οὐθ' ὅδε ὁ νόμος οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς, ὃν οὐχ ἡ βουλή
 προβουλεύσει, κύριος ἐπὶ τῆς ἐμῆς ὑπατείας γενήσεται,
 ἀλλὰ καὶ λόγοις ἀγωνιοῦμαι περὶ τῆς ἀριστοκρατίας,
 10 καὶ εἰς τὰ ἔργα δέη χωρεῖν οὐδ' ἐν τούτοις τῶν ἐναν-
 τιουμένων λελεῖψομαι· καὶ εἰ μὴ πρότερον ἔγνωτε,
 ὅσῃν ἰσχὺν ἔχει τὸ τῶν ὑπάτων κράτος, ἐπὶ τῆς ἐμῆς
 ἀρχῆς μαθήσεσθε.

XXXXVI. Ἄππιος μὲν δὴ ταῦτ' εἶπεν, ἐκ δὲ τῶν
 15 δημάρχων ὁ πρεσβύτατος καὶ πλείστον ἀξιώματος τυγ-
 χάνων, Γάιος Λαιτώριος, ἀνὴρ ἐν τε τοῖς πολέμοις¹⁸⁶⁹
 ἐγνωσμένος εἶναι ψυχὴν οὐ κακὸς καὶ τὰ πολιτικὰ
 πράττειν οὐκ ἀδύνατος, ἀνίσταται πρὸς ταῦτ' ἀπολογη-
 σόμενος· καὶ διῆλθεν ὑπὲρ τοῦ δήμου λόγον πολλὸν
 20 ἀπὸ τῶν ἔνωθεν ἀρξάμενος· ὥς πολλὰς μὲν καὶ χαλε-
 πὰς στρατείας οἱ βλασφημούμενοι πρὸς αὐτοῦ πένητες
 ἐστρατεύσαντο, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν βασιλέων, ὅτε τὴν
 ἀνάγκην ἂν τις ᾔτιάσατο, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκείνων
 ἐκβολὴν ἐλευθερίαν κτώμενοι τῇ πατρίδι καὶ ἡγεμονίαν·

3 <σ>ή<π>η B 4 ἑτέροις Ba | λόγο<ς καὶ> B 8 προ-
 βουλεύσῃ c. Sintenis Em. Dion. II 4 sed cf. Baumann de usu
 mod. p. 46 10 οὐδὲν AB corr. Reiske | τούτων O praeter B
 12 <ἔχει τὸ> B 14 δὴ om. B | ἐκ] εἰς c. Cobet Obs. p. 182
 16 λετώριος A παιτώριος Ba 21 πρὸς αὐτοῦ] πρὸς Ἄππιον
 c. Sylburg 23 ἂν add. B | verba inde ab καὶ usque ad ἐλευ-
 θερίαν om. Ba

ἀμοιβὴν δ' οὐδεμίαν ἐκομίσαντο παρὰ τῶν πατρικίων, 2
οὐδ' ἀπήλαυσαν οὐδενὸς τῶν κοινῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' ὥς
πολέμῳ ἀλόντες ἀφηρέθησαν ὑπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἐλευ-
θερίαν, ἣν ἀνασώσασθαι βουλόμενοι καταλιπεῖν ἡναγ-
κάσθησαν τὴν πατρίδα πόθῳ γῆς ἐτέρας, ἐν ἧ τὸ μὴ 5
ὑβρίζεσθαι αὐτοῖς ἐλευθέροις οὖσιν ὑπάρξει· καὶ οὔτε
βιασάμενοι τὴν βουλὴν οὔτε πολέμῳ προσαναγκάσαντες
εὗροντο τὴν ἐπὶ τὰ σφέτερα κάθοδον, ἀξιούσῃ δὲ καὶ
370 δεομένη τὰ ἐκλειφθέντα ἀπολαβεῖν εἰζάντες [ἔδωκαν].
τούς θ' ὄρκους διεξήει καὶ τὰς συνθήκας τὰς ἐπὶ τῇ 3
καθόδῳ γενομένας ἀνεκαλεῖτο· ἐν αἷς ἦν ἀμνηστία μὲν
πρωτον ἀπάντων, ἔπειτ' ἐξουσία τοῖς πένησιν ἀρχὰς
ἀποδεικνύναι, τιμωροὺς μὲν ἐσομένας σφίσιν αὐτοῖς,
τοῖς δὲ κατισχύειν βουλομένοις ἀντιπάλους. διεξεληθὼν 4
δὲ ταῦτα τοὺς νόμους ἐπεδείκνυτο, οὗς ὁ δῆμος ἐπε- 15
κύρωσεν οὐ πρὸ πολλοῦ, τὸν τε περὶ τῶν δικαστηρίων
τῆς μεταγωγῆς, ὥς ἔδωκεν ἡ βουλὴ τῷ δήμῳ τὴν
ἐξουσίαν κρίνειν οὗς ἂν αὐτοῖς δόξειε τῶν πατρικίων,
καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ψηφοφορίας, ὃς οὐκ ἔτι τὴν λοχί-
τιν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὴν κουριᾶτιν ἐποίει τῶν ψήφων 20
κυρίαν.

371 XXXXVII. Διεξεληθὼν δὲ τὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου
λόγον, ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν Ἀππιον· Ἐπειτα σὺ τολ-
μᾶς, εἶπε, λοιδορεῖσθαι τούτοις, δι' οὗς μεγάλη μὲν

2 ἀπ(ή)λαυσαν Bb 9 ἐκλ(ει)φθέντα B | ἀναλαβεῖν A |
ἔδωκαν om. O praeter A Cmg et omittendum esse c. Kayser Ann.
phil. 1868 p. 806 censet 10 ὄρκους B 12 πάντων O ἀπάν-
των Kiessling 17 ὥς] ᾧ sc. νόμῳ Portus 19 εἶχε AB
ἔτι R | λοχίτιν] κουριάτην c. Reiske 20 ἐκκλησίαν A ἐξου-
σίαν B | pro κουριᾶτιν potius scribendum esse φυλετικὴν c.
Reiske

ἐκ μικρᾶς, ἐπιφανῆς δ' ἐξ ἀδόξου γέγονεν ἡ πόλις;
 καὶ στασιαστὰς ἐτέρους ἀποκαλεῖς καὶ φρυαδικὴν τινα
 τύχην ὀνειδίζεις, ὥσπερ οὐχ ἀπάντων ἐτι τούτων με-
 μνημένων τὸ καθ' ὑμᾶς, ὅτι στασιάζαντες οἱ σοὶ πρό-
 5 γονοὶ πρὸς τοὺς ἐν τέλει καὶ τὴν ἑαυτῶν πατρίδα
 καταλιπόντες ἐνθάδ' ἰδρύθησαν ἰκέται; εἰ μὴ ἄρα
 ὑμεῖς μὲν ἐκλιπόντες τὴν ἑαυτῶν πατρίδα πόθω τῆς
 ἐλευθερίας καλὸν ἔργον ἐπράττετε, Ῥωμαῖοι δὲ τὰ
 2 ὅμοια ὑμῖν δεδρακότες οὐ καλόν. τολμᾶς δὲ καὶ τὴν
 10 τῶν δημάρχων ἐξουσίαν ὥς ἐπὶ κακῷ παρεληλυθυῖαν
 εἰς τὴν πόλιν λαιδορεῖν, καὶ πείθεις τουτουσί καταλῦ-
 σαι τὴν τῶν πενήτων ἐπικουρίαν τὴν ἱερὰν καὶ ἀκί-
 νητον καὶ μεγάλαις ἡσφαλισμένην ἐκ θεῶν τε καὶ ἀν-
 θρώπων ἀνάγκαις, ᾧ μισοδημότατε καὶ τυραννικώτατε;
 15 καὶ οὐδὲ τοῦτ' ἄρα ἐδυνήθης μαθεῖν, ὅτι τῇ τε βουλῇ¹⁸⁷²
 καὶ τῇ σεαυτοῦ ἀρχῇ ταῦτα λέγων λαιδορεῖ; καὶ γὰρ
 ἡ βουλὴ διαναστᾶσα πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ὧν οὐκέτι
 τὰς ὑπερφηφάνιας καὶ τὰς ὕβρεις ὑποφέρειν ἤξίου, τὸ
 τῶν ὑπάτων ἀρχεῖον κατεστήσατο, καὶ πρὶν ἐκείνους
 20 ἐξελάσαι τῆς πόλεως ἐτέρους ἐποίησε τῆς βασιλικῆς
 3 ἐξουσίας κυρίους. ὥσθ' ἂ περὶ τῆς δημαρχίας λέγεις,
 ὥς ἐπὶ κακῷ παρεληλυθυῖας, ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ
 διχοστασίας ἔλαβε, ταῦτα καὶ κατὰ τῆς ὑπατείας λέγεις.
 οὐδὲ γὰρ ἐκείνην ἄλλη τις εἰσήγαγε πρόφασιν, ἀλλ' ἡ
 4 πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῶν πατρικίων στάσις. ἀλλὰ τί
 25 ταῦτά σοι διαλέγομαι, ὥς χρηστῷ καὶ μετρίῳ πολίτῃ,
 ὃν ἅπαντες ἴσασι οὗτοι σκαιὸν ὄντα διὰ γένος καὶ

2 τινι c. Kiessling dubitanter 4 τῶν καθ' ἡμᾶς Bb |
 οἱ σοὶ Ba 6 ἐνθά ἰδρύθησαν A 7 μὲν om. A 17 δια-
 ναστᾶσα πᾶσα πρὸς O praeter B διαστᾶσα C 27 διὰ γένους Ba

XXXXVIII. Ὡς δ' οὐδὲν ἐγίνετο πέρας, χωρὶς
ἐκάστους ἀπολαμβάνων ὁ Κοίντιος, τοὺς τε δημάρχους
καὶ τὸν Ἀππίον, ἐδεῖτο καὶ ἐλιπάρει καὶ τὰ κοινὰ τῶν
ιδίῳ ἀναγκαιότερα ἡγεῖσθαι ἤξειν. ὁρῶν δὲ τοὺς μὲν
ἤδη πεπειροτέρους γεγονότας, τὸν δὲ συνάρχοντα ἐπὶ 5
τῆς αὐτῆς αὐθαδείας μένοντα πεῖθει τοὺς ἄμφι Λαι-
τῶριον, ὑπὲρ ἀπάντων τῶν τ' ιδίῳ ἐγκλημάτων καὶ
τῶν δημοσίων τὴν βουλήν ποιῆσαι κυρία. ἐπεὶ δὲ 2
376 τοῦτο διεπράξατο, συνεκάλει τὴν βουλήν καὶ τοὺς δη-
μάρχους πολλὰ ἐπαινέσας καὶ τοῦ συνάρχοντος δεηθεὶς 10
μὴ ἀντιπράττειν τῇ σώτηρίᾳ τῆς πόλεως ἐκάλει τοὺς
εἰσθότας ἀποφαίνεσθαι γνώμας. πρῶτος δὲ κληθεὶς 3
Πόπλιος Οὐαλέριος Ποπλικόλας γνώμην ἀπεφῆνατο
τῆνδε· ὅσα μὲν ἀλλήλοις ἐγκαλοῦσιν οἱ τε δήμαρχοι
καὶ ὁ ὕπατος, ὑπὲρ ὧν ἔπαθον ἢ ἔδρασαν ἐν τῇ τα- 15
ραχῇ, ἐπειδὴ οὐκ ἔξ ἐπιβουλῆς οὐδ' οἰκείας πλεονεξίας
ἐνεκεν εἰς αὐτὰ κατέστησαν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς εἰς τὰ κοινὰ
φιλοτιμίας, ἀφείσθαι δημοσίᾳ καὶ μηδεμίαν ὑπὲρ αὐ-
τῶν εἶναι δίκην· περὶ δὲ τοῦ νόμου, ἐπειδὴ ὁ ὕπατος
[Ἀππίος] οὐκ ἔῃ νόμον ἀπροβούλευτον εἰς τὴν ἐκκλη- 20
σίαν ἐκφέρειν, προβουλεύσαι μὲν περὶ τούτου τὸ συν-
έδριον· τοὺς δὲ δημάρχους ἅμα τοῖς ὑπάτοις ἐπιμέλειαν
ποιήσασθαι τῆς θ' ὁμονοίας τῶν πολιτῶν, ὅταν ἡ ψῆ-
φος περὶ αὐτοῦ διαφέρῃται, καὶ τῆς εὐκοσμίας. ἐπαι- 4
377 νεσάντων δὲ τὴν γνώμην ἀπάντων εὐθύς ἀνέδωκε τὴν 25
ὑπὲρ τοῦ νόμου ψῆφον ὁ Κοίντιος τῷ συνεδρίῳ, καὶ
πολλὰ μὲν Ἀππίου κατηγορήσαντος, πολλὰ δὲ τῶν

11 τὰ σωτήρια A 17 ὑπὲρ O ὑπὸ Sylburg 18 ἀφ(εῖς)θαι
B 20 Ἀππίος del. Cobet Obs. p. 183 21 μὲν add. A
22 ὑπ' αὐτοῖς Ba ὑπάτοις R



τ' ἀσχήμονες ἐγένοντο εἰς ἀλλήλους καὶ καταβοαὶ καὶ
 σωμάτων ὠθισμοί· καὶ τελευτῶσα εἰς χεῖρας ἀπέσκηψεν
 3 ἡ ἔρις, καὶ εἰς λίθων ἤρξατο προβαίνειν βολάς. ἐπέσχε
 δὲ ταῦτα καὶ τοῦ μὴ προσωτέρω χωρῆσαι τὰ δεινὰ
 5 Κοίντιος ἄτερος τῶν ὑπάτων αἷτιος ἐγένετο, δεόμενός
 τε πάντων καὶ λιπαρῶν σὺν τοῖς πρεσβυτάτοις τῶν ἐκ
 τοῦ συνεδρίου καὶ εἰς μέσους τοὺς ἀψιμαχοῦντας ὠθού-
 μενος. ἦν δὲ καὶ τῆς ἡμέρας τὸ λειπόμενον βραχὺ
 4 μέρος, ὥστ' ἀκούσιοι ἀπ' ἀλλήλων διελύθησαν. ταῖς
 10 δ' ἐξῆς ἡμέραις αἱ τ' ἀρχαὶ ἀλλήλαις ἐνεκάλουν, ὁ μὲν
 ὑπατος τοῖς δημάρχοις, ὅτι καταλύειν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν
 ἤξιον ἐς τὸ δεσποτήριον τὸν ὑπατον ἀπάγειν κελεύ-
 σαντες, τῷ δ' ὑπάτῳ οἱ δῆμαρχοι, ὡς ἐμβεβληκότι
 πληγὰς σώμασιν ἱεροῖς καὶ καθωσιωμένοις ὑπὸ τοῦ
 15 νόμου — καὶ ὁ Λαιτώριος τὰ ἔχνη τῶν πληγῶν εἶχεν
 ἐπὶ τῆς ὄψεως ἔτι φανερά — ἢ τε πόλις ὅλη διοιδοῦσα
 5 καὶ ἀγριαινομένη διειστήκει. ἔπειτα ὁ μὲν δῆμος¹⁸⁷
 ἐφρούρει τὸ Καπιτώλιον ἅμα τοῖς δημάρχοις, οὐδ'
 ἡμέρας οὔτε νυκτὸς ἐκλείπων τὴν φυλακὴν· ἡ δὲ βουλὴ
 20 συνιοῦσα πολλὴν καὶ ἐπίπονον ἐποιεῖτο ζήτησιν, ὅπως
 χρὴ παῦσαι τὴν διχοστασίαν, τοῦ τε κινδύνου τὸ μέ-
 γεθος ἐνθυμουμένη, καὶ ὅτι οὐδὲ τοῖς ὑπάτοις τὰ αὐτὰ
 παρεισστήκει φρονεῖν. ὁ μὲν γὰρ Κοίντιος εἶκειν τῷ
 δήμῳ τὰ μέτρια ἤξιον, ὁ δ' Ἀππίος μέχρι θανάτου
 25 ἀντέχειν.

1 καταβο(αι κ)αι B 6 * τε ἀπάντων O correxi 10
 verba inde ab ἐνεκάλουν usque ad ὅτι om. Ba add. Bbm
 11 τῶν δημάρχων A <κατα>λύειν B 15 καὶ ὁ... λαιτώριος B
 καὶ γὰρ ὁ λ. c. dubitanter Kiessling 19 αὐτοῦ τὴν φυλακὴν
 O praeter B 25 ἀντεῖχεν O ἀντέχειν c. Kiessling et Am-
 brosch

XXXXVIII. Ὡς δ' οὐδὲν ἐγίνετο πέρας, χωρὶς
ἐκάστους ἀπολαμβάνων ὁ Κοίντιος, τοὺς τε δημάρχους
καὶ τὸν Ἄππιον, ἐδεῖτο καὶ ἐλιπάρει καὶ τὰ κοινὰ τῶν
ιδίῳ ἀναγκαιότερα ἡγεῖσθαι ἡξίου. ὁρῶν δὲ τοὺς μὲν
ἤδη πεπειροτέρους γεγονότας, τὸν δὲ συνάρχοντα ἐπὶ 5
τῆς αὐτῆς αὐθαδείας μένοντα πείδει τοὺς ἄμφι Λαι-
τώριον, ὑπὲρ ἀπάντων τῶν τ' ιδίῳ ἐγκλημάτων καὶ
τῶν δημοσίων τὴν βουλήν ποιῆσαι κυρίαν. ἐπεὶ δὲ 2
376 τοῦτο διεπράξατο, συνεκάλει τὴν βουλήν καὶ τοὺς δη-
μάρχους πολλὰ ἐπαινέσας καὶ τοῦ συνάρχοντος δεηθεὶς 10
μὴ ἀντιπράττειν τῇ σώτηρίᾳ τῆς πόλεως ἐκάλει τοὺς
εἰσθότας ἀποφαίνεσθαι γνώμας. πρῶτος δὲ κληθεὶς 3
Πόπλιος Οὐαλέριος Ποπλικόλας γνώμην ἀπεφῆνατο
τῆνδε· ὅσα μὲν ἀλλήλοις ἐγκαλοῦσιν οἱ τε δήμαρχοι
καὶ ὁ ὕπατος, ὑπὲρ ὧν ἔπαθον ἢ ἔδρασαν ἐν τῇ τα- 15
ραχῇ, ἐπειδὴ οὐκ ἔξ ἐπιβουλῆς οὐδ' οἰκείας πλεονεξίας
ἐνεκεν εἰς αὐτὰ κατέστησαν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς εἰς τὰ κοινὰ
φιλοτιμίας, ἀφείσθαι δημοσίᾳ καὶ μηδεμίαν ὑπὲρ αὐ-
τῶν εἶναι δίκην· περὶ δὲ τοῦ νόμου, ἐπειδὴ ὁ ὕπατος
[Ἄππιος] οὐκ ἔῃ νόμον ἀπροβούλευτον εἰς τὴν ἐκκλη- 20
σίαν ἐκφέρειν, προβουλεύσαι μὲν περὶ τούτου τὸ συν-
έδριον· τοὺς δὲ δημάρχους ἅμα τοῖς ὑπάτοις ἐπιμέλειαν
ποιήσασθαι τῆς θ' ὁμονοίας τῶν πολιτῶν, ὅταν ἡ ψῆ-
φος περὶ αὐτοῦ διαφέρῃται, καὶ τῆς εὐκοσμίας. ἐπαι- 4
377 νεσάντων δὲ τὴν γνώμην ἀπάντων εὐθύς ἀνέδωκε τὴν 25
ὑπὲρ τοῦ νόμου ψῆφον ὁ Κοίντιος τῷ συνεδρίῳ, καὶ
πολλὰ μὲν Ἄππιον κατηγορήσαντος, πολλὰ δὲ τῶν

11 τὰ σωτήρια A 17 ὑπὲρ O ὑπὸ Sylburg 18 ἀφ(εῖς)θαι
B 20 Ἄππιος del. Cobet Obs. p. 183 21 μὲν add. A
22 ὑπ' αὐτοῖς Ba ὑπάτοις R

δημάρχων ἀντιλεξάντων, ἐνίκα παρὰ πολλὰς ψήφους ἢ τὸν νόμον εἰσφέρειν ἀξιοῦσα γνώμη. ἐπικυρωθέντος δὲ τοῦ προβουλευματος αἷ τε ἰδία τῶν ἀρχόντων διαφοραὶ διελύθησαν, καὶ ὁ δῆμος ἀγαπητῶς δεξιόμενος
 5 τὸ συγχώρημα τῆς βουλῆς ἐπεψήφισε τὸν νόμον. ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου τὰ τῶν δημάρχων καὶ ἀγορανόμων ἀρχαιρέσια μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου δίχα οἰωνῶν τε καὶ τῆς ἄλλης ὀνείας ἀπάσης αἱ φυλετικαὶ ψηφοφοροῦσιν ἐκκλησίαι. αὕτη λύσις ἐγένετο τῆς τότε
 10 κατασχούσης ταραχῆς τὴν πόλιν.

L. Καὶ μετ' οὐ πολὺ στρατιὰς ἐδόκει Ῥωμαίοις καταγράφειν καὶ τοὺς ὑπάτους ἐκπέμπειν ἀμφοτέρους ἐπὶ τ' Αἰκανοὺς καὶ Οὐολούσκους. δυνάμεις γὰρ ἐξ ἐκατέρων τῶν ἔθνων ἐξεληλυθέναι ἡγγέλλοντο μεγάλοι
 15 καὶ προνομεύειν τοὺς Ῥωμαίων συμμάχους. παρασκευασθεῖσιν δὲ τῶν δυνάμεων σὺν τάχει Κοίντιος μὲν Αἰκανοῖς πολεμήσων ὄχρετο, Ἄππιος δὲ Οὐολούσκοις,¹⁸⁷⁸ κλήρω διαλαχόντες τὰς ἀρχάς. συνέβη δὲ τῶν ὑπάτων
 2 ἐκατέρω τὰ εἰκότα πάσχειν· ἡ μὲν γὰρ τῷ Κοιντίῳ
 20 προσνεμηθεῖσα στρατιὰ τὴν ἐπιείκειάν τε καὶ μετριοτήτητα τοῦ ἀνδρὸς ἀσπαζομένη πρόθυμος ἦν εἰς ἅπαντα τὰ ἐπιταττόμενα, καὶ τὰ πλεῖστα αὐτοκέλευστος ὑφίστατο κινδυνεύματα δόξαν τῷ ἡγεμόνι καὶ τιμὴν πράττουσα· καὶ διεξῆλθε πολλὴν τῆς Αἰκανῶν χώρας λεηλα-
 25 τοῦσα οὐ τολμώντων εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τῶν πολεμίων, ἐξ ἧς λάφυρα πολλὰ καὶ ὠφελείας μεγάλας ἐκτήσατο.

8 φυλετι<κα> Bb 10 ταραχῆς Bb ex corr. τῆς τύχης
 non legitur in Ba ut annotavit Kiessling 11 στρατίας Ba
 13 γὰρ om. Ba | ἀφ' ἐκατέρων AC 14 τῶν om. Ba 17
 Αἰκαν<οῖ>ς Bb 21 εἰς πάντα B 22 αὐτοκελεύστως Ba
 23 πράττουσ<α> Bb

χρόνον δ' οὐ πολὺν ἐν τῇ πολεμίᾳ διατρίψασα παρῆν
εἰς τὴν πόλιν ἀπαθῆς κακῶν, λαμπρὸν ἐπὶ τοῖς ἔργοις
τὸν στρατηγὸν ἔχουσα. ἡ δὲ τῷ Ἀπίῳ συνεξεληθοῦσα 3
δύναμις μίσει τῷ πρὸς αὐτὸν πολλὰ ὑπερείδε τῶν πα-
τρίων. τὰ τε γὰρ ἄλλα ἐθελοκακοῦσα ἐν ὅλῃ τῇ στρα- 5
τείᾳ καὶ ὀλιγωροῦσα τοῦ ἡγεμόνος διετέλεσε, καὶ ἐπειδὴ
μάχεσθαι ἔδει τῇ Οὐολούσκων στρατιᾷ, κατασταθεῖσα
ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων εἰς τάξιν οὐκ ἤξιωσε τοῖς πολεμίοις
879 εἰς χειρὰς ἵεναι· ἀλλ' οἳ τε λοχαγοὶ καὶ οἱ πρόμαχοι
αὐτῶν, οἳ μὲν τὰ σημεῖα ὄψαντες, οἳ δὲ τὴν τάξιν 10
ἐγκαταλιπόντες ἐπὶ τὸν χάρακα ἔφηνον. καὶ εἰ μὴ 4
θαυμάσαντες τὸ παράλογον τῆς φυχῆς αὐτῶν οἱ πο-
λέμιοι καὶ δείσαντες, μὴ ἐνέδρα τις ᾗ, τῆς ἐπὶ πλεῖον
διώξεως ἀπετράποντο, τὸ πλεῖον ἂν μέρος τῶν Ῥω-
μαίων διέφθαρτο. ἐποιοῦν δὲ ταῦτα φθόνῳ τοῦ ἡγε- 15
μόνος, ἵνα μὴ καλὸν ἀγώνισμα ὁ ἀνὴρ διαπραξάμενος
θριάμβῳ τε καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιλαμπρυνθῇ τιμαῖς. τῇ 5
δὲ κατόπιν ἡμέρᾳ τὰ μὲν ἐπιτιμῶντος αὐτοῖς τοῦ ὑπά-
του τῆς ἀδόξου φυχῆς, τὰ δὲ παρακαλοῦντος αἰσχιστον
ἔργον ἀναλυσάσθαι καλῶ ἀγῶνι, τὰ δ' ἀπειλοῦντος, εἰ 20
μὴ στήσονται παρὰ τὰ δεινὰ, χρήσεσθαι τοῖς νόμοις,
ἀπειθείᾳ τε διεχρῶντο καὶ καταβοῇ καὶ ἀπάγειν σφᾶς
ἐκέλευον ἐκ τῆς πολεμίας ὥς ἀδύνατοι ἔτι ὄντες ὑπὸ
880 τραυμάτων ἀντέχειν· κατεδήσαντο γὰρ αὐτῶν οἱ πολλοὶ
τοὺς ὕγιεις χρωτὰς ὥς τραυματαί· ὥστε ὁ Ἀπίος 25

1 διατρίψας ABC 3 τῶν στρατηγῶν Ba | ἔχουσ(α ἡ)
Bb | συνεληθοῦσα O corr. Reiske 4 δυνάμεις Ba 10 οἳ μὲν
om. B | ὄψαντες δὲ οἳ τὴν τάξιν om. BC, in B rasura septem
fere litterarum 11 ἐγκα(ταλιπόν)τες Bb | ἔφηνον om. ABa
14 ἀνετράποντο AC 21 χρήσασθαι ACmg 25 τραυμα-
τίας AC

ἡναγκάσθη ἀπάγειν τὸν στρατὸν ἐκ τῆς πολεμίας, καὶ
 οἱ Οὐολοῦσχοι ἀπιοῦσιν ἐπόμενοι πολλοὺς αὐτῶν
 6 ἀπέκτειναν. ὥς δ' ἐν τῇ φιλίᾳ ἐγένοντο, συναγαγὼν
 εἰς ἐκκλησίαν αὐτοὺς ὁ ὑπατος καὶ πολλὰ ὀνειδίσας
 5 ἔφη χρήσεσθαι τῇ κατὰ τῶν λιποτακτῶν κολάσει. καὶ
 πολλὰ δεομένων τῶν πρεσβεντῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 ἐν τέλει μετριάσαι, καὶ μὴ συμφορὰν ἐπὶ συμφορᾷ
 προσθεῖναι τῇ πόλει, λόγον οὐδενὸς αὐτῶν ποιησάμενος
 7 ἐκύρωσε τὴν κόλασιν. καὶ μετὰ τοῦθ' οἱ λοχαγοὶ τε,
 10 ὧν οἱ λόχοι ἔφυγον, καὶ οἱ πρόμαχοι τῶν σημείων,
 ὅσοι τὰ σημεῖα ἀπολωλέκεσαν, οἱ μὲν πελέκει τοὺς
 ἀνέκτους ἀπεκόπησαν, οἱ δὲ ξύλοις παιόμενοι διεφθά-
 ρησαν· ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου πλήθους ἀπὸ δεκάδος ἐκάστης
 εἷς ἀνὴρ ὁ λαχὼν κλήρω πρὸ τῶν ἄλλων ἀπέθνησκεν.¹⁸⁸¹
 15 αὕτη Ῥωμαίοις πάτριός ἐστι κατὰ τῶν λιπόντων τὰς
 τάξεις ἢ προεμένων τὰς σημαίας ἢ κόλασις. καὶ μετὰ
 ταῦτ' αὐτός τε μισούμενος ὁ στρατηγὸς καὶ τῆς στρα-
 τιᾶς ὅσον ἔτι περιῆν κατηφὲς καὶ ἄτιμον ἐπαγόμενος,
 τῶν ἀρχαιρεσίων καθηκόντων ἀνέστρεψεν εἰς τὴν πα-
 20 τρίδα.

LI. Ἀποδειχθέντων δὲ μετ' ἐκείνους ὑπάτων Λευ-
 κίου Οὐαλερίου τὸ δεύτερον καὶ Τιβερίου Αἰμιλίου
 βραχύν τινα χρόνον ἐπισχόντες οἱ δήμαρχοι τὸν ὑπὲρ
 κληρουχίας πάλιν εἰσήγον λόγον· καὶ προσιόντες τοῖς
 25 ὑπάτοις ἠξίου βεβαιῶσαι τῷ δήμῳ τὰς ὑποσχέσεις,
 ἃς ἐποίησατο ἡ βουλὴ Σπορίου Κασσίου καὶ Πρόκλου

1 <ἀ>γειν B 2 οἱ add. B | Οὐολοῦσ<οι> Bb 5
 τῇ om. B τῇ πατρίῳ c. Reiske | λιποτακτῶν Ba et Grasberger
 Tess. Herb. p. 41 λειποτακτῶν R 6 πρεσβυτῶν AC 10
 οἱ om. Ba 13 δωδεκάδος A 15 <λι>πόντων B 16 ση-
 μαίας C cf. Cobet Obs. p. 168 σημαίας R

ραχὰς παρειλκυσμένα ἐμπεδοῦν τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς ποιησομένους τὴν διανομὴν ἄνδρας ἀποδεικνύναι.

LII. Ταῦτ' εἰπόντος Αἰμιλίου δεύτερος κληθεὶς Ἄππιος Κλαύδιος, ὁ τῷ πρόσθεν ὑπατεύσας ἔτει, τὴν ἐναντίαν γνώμην ἀπεφώνηατο διδάσκων, ὥς οὐθ' ἢ 5 βουλή διανεῖμαι τὰ δημόσια προαίρεσιν ἔσχε· πάλαι γὰρ ἂν εἰληφέναι τὰ δόξαντ' αὐτῇ τέλος· ἀλλ' εἰς χρόνον καὶ διάγνωσιν ἑτέραν ἀνεβάλετο, παῦσαι προθυμουμένη τὴν τότε κατασχούσαν στάσιν, ἣν εἰσῆγεν ὁ τῇ τυραννίδι ἐπιχειρῶν ὑπάτος καὶ μετὰ ταῦτα δίκας 10 δοὺς καλὰς· οὐθ' οἱ μετὰ τὸ προβούλευμα λαχόντες 2 886 ὑπάτοι τέλος τοῖς ἐψηφισμένοις ἐπέθεσαν ὀρῶντες, ὅσων εἰσελεύσεται κακῶν εἰς τὴν πόλιν ἀρχὴ συνεθισθέντων τὰ κοινὰ τῶν πενήτων διαλαγχάνειν· αἱ τε μετ' ἐκείνους πεντεκαίδεκα ὑπατεῖαι πολλῶν αὐταῖς ἐπαχθέντων 15 ὑπὸ τοῦ δήμου κινδύνων οὐδὲν ὑπέμειναν, ὃ μὴ συνέφερε τῷ <κοινῷ> πράττειν, διὰ τὸ μὴδ' ἐξεῖναι σφίσι κατὰ τὸ προβούλευμα τοὺς γεωμόρους ἀποδεικνύειν, ἀλλὰ τοῖς πρώτοις ἐκείνοις ὑπάτοις. ὥστ' οὐδ' ὑμῖν, 3 ἔφησεν, ὦ Οὐαλέριε, καὶ σὺ Αἰμίλιε, γῆς ἀναδασμούς 20 εἰσφέρειν, οὓς οὐκ ἐπέταξεν ὑμῖν τὸ συνέδριον, οὔτε καλῶς ἔχει, προγόνων οὓσιν ἀγαθῶν, οὔτ' ἀσφαλῶς. καὶ περὶ μὲν τοῦ προβουλεύματος, ὥς οὐ κρατεῖσθε ὑπ' αὐτοῦ οἱ τοσοῦτοις ὕστερον ὑπατεύσαντες χρόνοις,

1 ὑπάτους] ὑπ' αὐτοὺς Ba 6 δημόσια πράγματα O prae-
ter B 7 δόξαντα Bb | εἰς χρόνον ἕτερον καὶ διάγνωσιν c.
Stephanus 9 εἰσήγαγεν c. Garr. Obs. p. 56 11 λαχόντες
C et Reiske λαβόντες R λαβόντες ὑπατεῖαν c. Sylburg 14
<αἱ> Bb 15 αὐτοῖς AB 16 συνεφέρετο πράττειν A συν-
έφερε τῷ πράττειν B σ. τῷ κοινῷ πράττειν Kiessling 18 τοὺς
τε δόμορους ἀποδείκνυσιν AC 22 ἔχειν A

εβούλευεν, ἵνα χάρις ἡ παραχώρησις αὐτῶν γένηται.
πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα μὴ δόντας αὐτῷ κατὰ προαίρεσιν,
ὅπ' ἀνάγκης συγκεχωρηκέναι· τοὺς τε κατέχοντας τὰς
κτησεις ὧν ἐκαρπώσαντο χρόνων λαθόντες ἡξίου χάριν¹⁸⁸⁴
⁵ εἰδέναι, κωλυμένους δὲ μὴ φιλοχωρεῖν. ἔφη τε σὺν
τῷ δικαίῳ, ὃ πάντες ὁμολογήσειαν ἰσχυρὸν εἶναι, τὰ
μὲν δημόσια κοινὰ πάντων εἶναι, τὰ δ' ἴδια ἐκάστου
τῶν νόμῳ κτησαμένων· καὶ ἀναγκαῖον ἦδη τὸ πρᾶγμα
ὕπὸ <τῆς> βουλῆς γεγονέναι πρὸ ἐτῶν ἑπτακαίδεκα
¹⁰ τὴν γῆν διανέμειν ψηφισαμένης. καὶ τοῦτ' ἀπέφηεν
ἐπὶ τῷ συμφέροντι τότε αὐτὴν βεβουλεῦσθαι, ἵνα μήτε
γῇ χέρος ἧ, καὶ ὁ τὴν πόλιν οἰκουρῶν πένης ὄχλος
μὴ ἀργός, ὥσπερ νῦν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς φθονῶν,
ἐπιτρέφεται δὲ τῇ πόλει νεότης ἐν ἐφεστίοις καὶ κλη-
¹⁵ ροῖς πατρῷοις, ἔχουσά τι καὶ ἐπὶ τῷ καλῶς τεθράφθαι
6 μέγα φρονεῖν· ἐπεὶ τοῖς γ' ἀκλήροισι καὶ ἐκ τῶν ἀλλο-
τρίων κτημάτων, ἃ μισθοῦ ἐργάζονται, γλίσχρως δια-
τρεφομένοις, ἢ ἀρχῇθεν μὴ ἐμφύεσθαι ἔρωτα γενεᾶς
τέκνων, ἢ ἐμφύντα πονηρὸν ἐκφέρειν καρπὸν καὶ οὐδ'
²⁰ εὐτυχῇ, ἐκ ταπεινῶν τε συμπορισθέντα οἷα εἰκὸς γά-
7 μων, καὶ ἐν κατεπτωχευμέναις τραφέντα τύχαις. ἐγὼ¹⁸⁸⁵
μὲν οὖν, ἔφη, γνώμην ἀποδείκνυμαι, τὰ τε προβου-
λευθέντα ὑπὸ τοῦ συνεδρίου καὶ διὰ τὰς μεταξὺ τα-

4 ἡξίου B 6 ἂν post πάντες add. Cobet Obs. p. 183
8 τῷ· νόμῳ AC 9 τῆς add. Reiske 12 οἰκῶν c. Reiske |
ὄχλος om. O praeter ACmg 13 post ἀργός aut post νῦν
Reiske καθήται add. 14 δὲ om. AB 15 πατρίοις B | τε-
θράφθαι O corr. Cobet Obs. p. 183 17 κτημάτων O κτημά-
των Sylburg χρ. πρὸς ἃ c. Reiske | post διατρεφομένοις c.
Reiske ἀνάγκη inserendum esse 19 οὐδὲν εὐτυχῇ c. Reiske
23 καὶ om. AB

ραχὰς παρειλκυσμένα ἐμπεδοῦν τοὺς ὑπάτους, καὶ τοὺς ποιησομένους τὴν διανομὴν ἄνδρας ἀποδεικνύναι.

LII. Ταῦτ' εἰπόντος Αἰμιλίου δεύτερος κληθεὶς Ἄππιος Κλαύδιος, ὁ τῷ πρόσθεν ὑπατεύσας ἔτει, τὴν ἐναντίαν γνώμην ἀπεφώνηατο διδάσκων, ὥς οὐδ' ἡ βουλή διανεῖμαι τὰ δημόσια προαίρεσιν ἔσχε· πάλαι γὰρ ἂν εἰληφέναι τὰ δόξαντ' αὐτῇ τέλος· ἀλλ' εἰς χρόνον καὶ διάγνωσιν ἑτέραν ἀνεβάλετο, παῦσαι προθυμουμένη τὴν τότε κατασχοῦσαν στάσιν, ἣν εἰσήγεν ὁ τῇ τυραννίδι ἐπιχειρῶν ὑπατος καὶ μετὰ ταῦτα δίκας 10 δοὺς καλὰς· οὐδ' οἱ μετὰ τὸ προβούλευμα λαχόντες 2 386 ὑπατοὶ τέλος τοῖς ἐψηφισμένοις ἐπέθεσαν ὀρῶντες, ὅσων εἰσελεύσεται κακῶν εἰς τὴν πόλιν ἀρχὴ συνεθισθέντων τὰ κοινὰ τῶν πενήτων διαλαγχάνειν· αἶ τε μετ' ἐκείνους πεντεκαίδεκα ὑπατεῖαι πολλῶν αὐταῖς ἐπαχθέντων 15 ὑπὸ τοῦ δήμου κινδύνων οὐδὲν ὑπέμειναν, ὃ μὴ συνέφερε τῷ <κοινῷ> πράττειν, διὰ τὸ μὴδ' ἐξεῖναι σφίσι κατὰ τὸ προβούλευμα τοὺς γεωμόρους ἀποδεικνύνειν, ἀλλὰ τοῖς πρώτοις ἐκείνοις ὑπάτοις. ὥστ' οὐδ' ὑμῖν, 3 ἔφησεν, ὦ Οὐαλέριε, καὶ σὺ Αἰμίλιε, γῆς ἀναδασμούς 20 εἰσφέρειν, οὓς οὐκ ἐπέταξεν ὑμῖν τὸ συνέδριον, οὔτε καλῶς ἔχει, προγόνων οὔσιν ἀγαθῶν, οὔτ' ἀσφαλῶς. καὶ περὶ μὲν τοῦ προβουλεύματος, ὥς οὐ κρατεῖσθε ὑπ' αὐτοῦ οἱ τοσοῦτοις ὕστερον ὑπατεύσαντες χρόνοις,

1 ὑπάτους] ὑπ' αὐτοὺς Ba 6 δημόσια πράγματα O prae-
ster B 7 δόξαντα Bb | εἰς χρόνον ἕτερον καὶ διάγνωσιν c.
Stephanus 9 εἰσήγαγεν c. Garret Obs. p. 56 11 λαχόντες
C et Reiske λαβόντες R λαβόντες ὑπατεῖαν c. Sylburg 14
<αἶ> Bb 15 αὐτοῖς AB 16 συνεφέρετο πράττειν A συν-
έφερε τῷ πράττειν B σ. τῷ κοινῷ πράττειν Kiessling 18 τοὺς
τε ὁμόρους ἀποδείκνυσιν AC 22 ἔχειν A

4 ταῦθ' ἱκανά. περὶ δὲ τοῦ βιασαμένουσιν τινὰς ἢ λα-188
 θόντας σφετερίσασθαι τὰ δημόσια βραχὺς ἀπαρκεῖ μοι
 λόγος. εἰ γὰρ τις οἶδε καρπούμενόν τινα, ὃν οὐκ ἔχει
 κτῆσιν ἀποδεῖξαι νόμῳ, μῆνυσιν ἀπενεγκάτω πρὸς τοὺς
 5 ὑπάτους καὶ κρινάτω κατὰ τοὺς νόμους, οὓς οὐ νεωστὶ
 δεῖσει γράφειν· πάλαι γὰρ ἐγράφησαν, καὶ οὐδεὶς αὐ-
 5 τοὺς ἠφάνισε χρόνος. ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τοῦ συμφέρον-
 τος ἐποιεῖτο λόγους Αἰμίλιος, ὥς ἐπὶ τῶ πάντων ἀγαθῷ
 τῆς κληρουχίας ἐσομένης, οὐδὲ τοῦτο τὸ μέρος ἀν-
 10 ἐλεγκτον εἶσαι βούλομαι. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ τὸ αὐτόθι
 μόνον οὗτός γ' ὄρᾶν, τὸ δὲ μέλλον οὐ προσκοπεῖν, ὅτι
 μικρὸν εἶναι δοκοῦν ἐπὶ τῶν δημοσίων τοῖς ἀργοῖς καὶ
 6 ἀπόροις πολλῶν ἔσται καὶ μεγάλων κακῶν αἴτιον. τὸ
 γὰρ ἔθος τὸ συνεισπορευόμενον ἅμα τούτῳ καὶ διαμέ-
 15 νον ἐν τῇ πόλει καὶ μέχρι παντὸς ὀλέθριον ἔσται καὶ
 δεινόν· οὐ γὰρ ἐξαιρεῖ τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας ἐκ τῆς
 ψυχῆς τὸ τυγχάνειν αὐτῶν, ἀλλ' αὖξει καὶ πονηροτέ-
 ρας ποιεῖ. τεκμήρια δ' ὑμῖν γενέσθω τούτων τὰ ἔργα· 188
 τί γὰρ δεῖ τοῖς λόγοις ὑμᾶς τοῖς ἐμοῖς ἢ τοῖς Αἰμιλίου
 20 προσέχειν;

LIII. Ἴστε δῆπον πάντες, ὅσους ἐχειρωσάμεθα πο-
 λεμίους, καὶ ὅσῃν γῇν προῦνομεύσαμεν, καὶ ὅσα λά-
 φυρα ἐκ τῶν ἀλόντων χωρίων ἐλάβομεν, ὧν οἱ πολέ-
 μιοι στερόμενοι τέως εὐδαίμονες ὄντες ἐν πολλῇ νῦν

1 του Aa τοὺς Ab 6 καὶ ante οὐδεὶς add. Bb | verba
 inde a καὶ usque ad Αἰμίλιος om. Ba 11 οὗτός τε B | ὅτι
 μικρὸν B ὅτι τὸ μικρὸν R 12 *δοκοῦν εἴ τι Ba δ. ἔτι R
 δ. νῦν ἔτι Reiske δ. ἐπὶ ego 13 post ἀπόροις inserendum
 esse μεταδιδόναι c. Reiske 14 διαμενεῖ c. Cobet Obs. p. 183
 15 καὶ ante μέχρι del. Smit. Obs. p. 40 μέχρι παντὸς προϋόν c.
 Reiske 18 ποιεῖται A 22 *προενομέυσαν O

ἰσχυρὰς λαβόντα ἐκ βάθρων ἀνέτρεψε. ταῦθ' ὑμῖν, 7
ὦ βουλὴ, εἰθ' ἡδέα ἐστὶν ἀκούειν εἰτ' ἀνιαιρά, μετὰ
πάσης ἀληθείας καὶ παρρησίας εἰρηται, τοῖς μὲν πει-
σθησομένοις ὑμῶν, ἐὰν ἄρα πεισθῇτε, ἐν τε τῷ παρόντι
χρήσιμα καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀσφαλῆ· ἐμοὶ δ', ὅς ὑπὲρ 5
τοῦ κοινῇ συμφέροντος ἰδίας ἀπεχθείας ἀναιροῦμαι,
πολλῶν ἐσόμενα κινδύνων αἴτια. προορῶν γὰρ ἱκανός
εἰμι τὰ συμβησόμενα ἐκ λογισμοῦ, καὶ παραδείγματα
ποιοῦμαι τάλλότρια πάθη τῶν ἐμμαντοῦ.

LIII. Ταῦτ' εἰπόντος Ἀππίου καὶ τῶν ἄλλων ὁλί- 10
γου δεῖν πάντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἀποφνημαμένων ἢ
μὲν βουλὴ διελύετο. οἱ δὲ δῆμαρχοι δι' ὀργῆς ἔχοντες
τὴν ἀποτυχίαν ἀπήεσαν καὶ μετὰ τοῦτ' ἐσκόπουν, ὅπως
893τιμωρήσονται τὸν ἄνδρα· ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πολλὰ
βουλευσαμένοις δίκῃ τὸν Ἀππίον ὑπαγαγεῖν θάνατον 15
ἐχούσῃ τὸ τίμημα. καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ
ἀνδρὸς κατηγορήσαντες παρεκάλουν ἥκειν ἅπαντας εἰς
τὴν ἀποδειχθησομένην ἡμέραν ὥς διοίσοντας ὑπὲρ αὐ-
τοῦ ψῆφον. ἃ δὲ κατηγορεῖν ἐμελλον, ταῦτ' ἦν· ὅτι 2
πονηρὰς ἐτίθει κατὰ τοῦ δήμου γνώμας, καὶ στάσιν 20
εἰσῆγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ δημάρχῳ χειρὰς ἐπήνεγκε
παρὰ τοὺς ἱεροὺς νόμους, καὶ στρατιᾷς ἡγησάμενος σὺν
βλάβῃ τε καὶ αἰσχύνῃ μεγάλῃ ἀνέστρεψε. ταῦτα προ-
ειπόντες ἐν τῷ πλήθει, καὶ ρητὴν τινα ἀποδείξαντες
ἡμέραν, ἐν ᾗ τέλος ἔφησαν ἐπιθήσειν τῇ δίκῃ, παρήγ- 25
γειλαν αὐτῷ παρεῖναι τότε ἀπολογησομένῳ. ἀγανακτοῦν- 3
των δ' ἀπάντων τῶν πατρικίων καὶ παρεσκευασμένων

6 κοινοῦ AB&C κοινῇ Bb e. corr. 9 * τὰ ἄλλότρια O
12 διελέλυτο AC 14 τιμωρήσονται ABb

σημεῖα πολεμίοις προέμενος καὶ φυγῇ πρὶν εἰς χεῖρας¹⁸⁹
 ἔλθειν ἐπονιδίστῳ χρησάμενος, ὥσπερ ἐμοῦ μόνον
 ἀφαιρησόμενος τὴν ἐκ τῆς νίκης δόξαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ
 5 τῆς πατρίδος τὸ κατὰ τῶν ἐχθρῶν πάθος. καὶ νῦν
 5 Οὐολούσκοις κατὰ Ῥωμαίων ἴσταται τρόπαια, καὶ κο-
 σμεῖται τοῖς ἡμετέροις λαφύροις τὰ κείνων ἱερὰ καὶ ἐν
 ἀσκήμασιν, ἡλίκους οὐπόποτε αἱ πόλεις αὐτῶν εἰσιν
 τέως ὑπὲρ ἀνδραποδισμού τε καὶ κατασκαφῆς τῶν ἡμε-
 6 τέρων δεόμεναι ἡγεμόνων. ἄρα γε δίκαιον ἢ καλὸν
 10 ἐπὶ τοιοῦτοις κατορθώμασι χάριν αὐτοῖς ὑμᾶς εἰδέναι,
 καὶ δημοσίαις ἐπικοσμεῖν δωρεαῖς κληρουχῆσαντας τὴν
 γῆν, ἧς πολέμοι κρατοῦσι τὸ κατὰ τούτους εἶναι μέ-¹⁸⁹
 ρος; ἀλλὰ τί δεῖ τοῦτοις ἐγκαλεῖν, οἷς δι' ἀπαιδενσίαν
 τε καὶ δυσγένειαν ὀλίγος ἐστὶ τῶν καλῶν λόγος, ὁρῶν-
 15 τας, ὥς οὐδ' ἐν τοῖς ὑμετέροις ἦθεσι πᾶσιν ἔτι τὸ
 ἀρχαῖον οἰκεῖ φρόνημα, ἀλλ' αὐθάδεια μὲν ἢ σεμνότης
 καλεῖται πρὸς ἐνίων, μωρία δ' ἢ δικαιοσύνη, μανικὸν
 δὲ τὸ ἀνδρεῖον, καὶ ἡλίθιον τὸ σῶφρον; ἂ δὲ μισητὰ
 παρὰ τοῖς προτέροις ἦν, ταῦτα πυργοῦται τε νῦν καὶ
 20 θανμάσια ἡλίκα φαίνεται τοῖς διεφθαρμένοις ἀγαθὰ,
 ἀνανδρία καὶ βωμολοχία καὶ κακότης καὶ τὸ παν-
 ούργως σοφὸν καὶ τὸ πρὸς ἅπαντα ἱταμὸν καὶ τὸ μη-¹⁸⁹
 δενὶ τῶν κρειττόνων εὐπειθέες· ἂ πολλὰς ἤδη πόλεις

2 verba inde ab ὥσπερ usque ad ἀφαιρησόμενος om. Ba
 add. Bbm̃g 4 πάθος O τρόπαιον c. Casaubonus κλέος c.
 Reiske κράτος c. Kiessling mea quidem sententia nihil mutan-
 dum est 6 ὑμετέροις AB | τὰ κείνων A τὰ ἐκείνων R 8
 κατασφαγῆς B | ὑμετέρων AB 14 ὁ λόγος A 15 ἦθεσιν
 στήθεσιν c. dubitanter Kiessling 16 ἐνοικεῖ c. idem 19
 ταῦτα τε πυργοῦται νῦν A 20 ἡλίκα add. B 21 τὸ παν-
 ούργως σοφὸν AB σοφὸν del. Kiessling 22 * πρὸς πάντα O |
 μηδενὸς B 23 εὐπειθεῖν A

ἰσχυρὰς λαβόντα ἐκ βάθρων ἀνέστρεψε. ταῦθ' ὑμῖν, 7
ὦ βουλή, εἰδ' ἡδέα ἐστὶν ἀκούειν εἴτ' ἀνιαιρά, μετὰ
πάσης ἀληθείας καὶ παρρησίας εἴρηται, τοῖς μὲν πει-
σθησομένοις ὑμῶν, ἐὰν ἄρα πεισθῇτε, ἐν τε τῷ παρόντι
χρήσιμα καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀσφαλῆ· ἐμοὶ δ', ὅς ὑπὲρ 5
τοῦ κοινῇ συμφέροντος ἰδίας ἀπεχθείας ἀναιροῦμαι,
πολλῶν ἐσόμενα κινδύνων αἵτια. προορᾷ γὰρ ἱκανός
εἰμι τὰ συμβησόμενα ἐκ λογισμοῦ, καὶ παραδείγματα
ποιοῦμαι τἀλλότρια πάθη τῶν ἑμάντοῦ.

LIII. Ταῦτ' εἰπόντος Ἀππίου καὶ τῶν ἄλλων ὁλί- 10
γου δεῖν πάντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἀποφηναμένων ἢ
μὲν βουλή διελύετο. οἱ δὲ δῆμαρχοι δι' ὀργῆς ἔχοντες
τὴν ἀποτυχίαν ἀπήεσαν καὶ μετὰ τοῦτ' ἐσκόπουν, ὅπως
398 τιμωρήσονται τὸν ἄνδρα· ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πολλὰ
βουλευσαμένοις δίκῃ τὸν Ἀππίον ὑπαγαγεῖν θάνατον 15
ἐχούσῃ τὸ τίμημα. καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ
ἀνδρὸς κατηγορήσαντες παρεκάλουν ἥκειν ἅπαντας εἰς
τὴν ἀποδειχθησομένην ἡμέραν ὥς διοίσοντας ὑπὲρ αὐ-
τοῦ ψῆφον. ἃ δὲ κατηγορεῖν ἔμελλον, ταῦτ' ἦν· ὅτι 2
πονηρὰς ἐτίθει κατὰ τοῦ δήμου γνώμας, καὶ στάσιν 20
εἰσήγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ δημάρχῳ χεῖρας ἐπήνεγκε
παρὰ τοὺς ἱεροὺς νόμους, καὶ στρατιᾶς ἡγησάμενος σὺν
βλάβῃ τε καὶ αἰσχύνῃ μεγάλην ἀνέστρεψε. ταῦτα προ-
ειπόντες ἐν τῷ πλήθει, καὶ ζητὴν τινα ἀποδείξαντες
ἡμέραν, ἐν ᾗ τέλος ἔφησαν ἐπιθήσειν τῇ δίκῃ, παρήγ- 25
γειλαν αὐτῷ παρεῖναι τότ' ἀπολογησόμενον. ἀγανακτούν- 3
των δ' ἀπάντων τῶν πατρικίων καὶ παρεσκευασμένων

6 κοινῶς ABaC κοινῇ Bb e. corr. 9 * τὰ ἀλλότρια O
12 διελέλυτο AC 14 τιμωρήσονται ABb

ἀπάσῃ προθυμίᾳ σώζειν τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν Ἀππίον
 παρακαλούντων εἶξαι τῷ καιρῷ καὶ σχῆμα ταῖς παρ-
 ούσαις τύχαις ἀρμόττον μεταλαβεῖν, οὐδὲν ἐφη ποιή-
 σειν ὁ ἀνὴρ οὐτ' ἀγεννὲς οὔτε τῶν προγεγονότων ἔργων¹⁸⁹
⁵ ἀνάξιον, μυρίους δ' ἂν ὑπομεῖναι θανάτους πρότερον
 ἢ γονάτων ἔψασθαί τινος· τοὺς δ' ὑπὲρ αὐτοῦ δεῖσθαι
 παρεσκευασμένους διεκώλυνεν εἰπών, ὥς διπλασίως ἂν
 αἰδεσθεῖν ταῦθ' ὑπὲρ αὐτοῦ ποιοῦντας ἑτέρους ὀρῶν,
 ἢ μὴδ' αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ πράττειν πρέποντα ἡγεῖται.
⁴
¹⁰ ταῦτά τε δὴ καὶ πολλὰ ὅμοια τούτοις λέγων, καὶ οὐτ'
 ἔσθ' ἡτα ἀλλάξας οὔτε τὸ τῆς ὕψεως γαῦρον ἀλλοιῶσας
 οὔτε φρονήματός τι ὑφέμενος, ὥς εἶδεν ὀρθὴν καὶ με-
 τέωρον ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ τοῦ ἀγῶνος τὴν πόλιν, ὀλίγων
⁵ ἔτι λειπομένων ἡμερῶν ἑαυτὸν διεχρήσατο. οἱ μὲν δὴ
¹⁵ προσήκοντες αὐτῷ νόσον ἐσκήπτοντο γενέσθαι τοῦ
 θανάτου αἰτίαν· προενεχθέντος δὲ τοῦ σώματος εἰς τὴν
 ἀγορὰν ὁ μὲν υἱὸς αὐτοῦ προσιὼν τοῖς δημάρχοις καὶ
 τοῖς ὑπάτοις ἡξίου τὴν νόμιμον ἐκκλησίαν αὐτῷ συν-
 αγαγεῖν καὶ τὸν ἐν ἔθει Ῥωμαίοις ὄντα ἐπὶ ταῖς τα-
²⁰ φαῖς ἀγορεύεσθαι τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν λόγον ἐπιτρέψαι
⁶ περὶ τοῦ πατρὸς διελθεῖν. οἱ δὲ δημάρχοι καλουμένης^{189b}
 ἔτι τῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ὑπάτων ἐνίσταντο, καὶ
 παρήγγελλον τῷ μειρακίῳ τὸν νεκρὸν ἀποφέρειν. οὐ
 μὴν ὁ δῆμός γ' ἠνέσχετο οὐδὲ περιεῖδε τὴν ὕβριν,
²⁵ ἄτιμον ἐκβληθῆναι τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐπέτρεψε τῷ μειρακίῳ

8 αἰδεσθεῖν] ἀχθεσθεῖν c. Cobet Obs. p. 183 9 αὐτὸν
 A om. B αὐτὸς c. Kiessling 14 διεχειρίσατο AC <δι>ε-
 <χειρί>σατο Bb διεχρήσατο Reiske cf. IX 40, 4 23 παρήγ-
 γειλλον A 24 ἠνέσχετο τὴν ὕβριν οὐδὲ περιεῖδεν ἄτιμον c.
 dubitanter Kiessling

τὰς νομιζομένας ἀποδοῦναι τῷ πατρὶ τιμὰς. Ἀππίος μὲν οὖν τοιαύτης τελευτῆς ἔτυχεν.

LV. Οἱ δ' ὑπατοὶ καταγράφαντες τὰς δυνάμεις ἐξῆγον ἐκ τῆς πόλεως· Λεύκιος μὲν Οὐαλέριος Αἰκανοῖς πολεμήσων, Τιβέριος δ' Αἰμίλιος Σαβίνους. καὶ 5 γὰρ οὗτοι κατὰ τὸν τῆς στάσεως καιρὸν ἐνέβαλον εἰς τὴν Ῥωμαίων χώραν καὶ πολλὴν αὐτῆς κακώσαντες ἀπῆλθον λείαν ἄφθονον περιβαλόμενοι. Αἰκανοὶ μὲν οὖν πολλάκις εἰς χεῖρας ἑλθόντες καὶ πολλὰς πληγὰς λαβόντες εἰς τὸν χάρακα ἐν ἐχυρῷ χωρίῳ κείμενον 10 κατέφυγον καὶ τὸ λοιπὸν οὐκέτι προήεσαν εἰς μάχην. ὁ δὲ Οὐαλέριος ἐπεχείρησε μὲν ἐκπολιορκεῖν αὐτῶν τὸ 2 στρατόπεδον, ἐκωλύθη δ' ὑπὸ τοῦ δαιμονίου. προιόντι 396 γὰρ αὐτῷ καὶ ἤδη ἔργου ἐχομένῳ ζόφος ἐξ οὐρανοῦ γίνεται καὶ ὕμβρος πολὺς, ἀστραπαὶ δὲ καὶ βρονταὶ 15 σκληραί. διασκεδασθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς ὁ τε χειμὼν εὐθύς ἐπαύσατο καὶ πολλὴ κατέσχε τὸν τόπον αἰθρία. τοῦτό τε δὴ τὸ ἔργον ὀττευσάμενος ὁ ὑπάτος, καὶ τῶν μάντεων κωλύοντων ἔτι πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀποτραπείς τὴν γῆν αὐτῶν ἐκάκου, καὶ ὅση ἐπέτυχε λεία 20 τοῖς στρατιώταις ἔπασαν ὠφελεῖσθαι ἐφείς, ἀπῆγεν ἐπ' οἶκον τὴν δύναμιν. Τιβερίῳ δ' Αἰμιλίῳ διεξιόντι τὴν 3 πολεμίαν σὺν πολλῇ καταφρονήσει κατ' ἀρχὰς καὶ οὐδὲν ἔτι προσδοκῶντι ἀντίπαλον ἐπῆλθεν ἡ Σαβίνων δύναμις καὶ γίνεται μάχη αὐτῶν ἐκ παρατάξεως μεσοῦ- 25 σης μάλιστα τῆς ἡμέρας ἀρξαμένη μέχρι δύσεως ἡλίου.

11 εἰς τὴν μάχην A 13 προιόντι O προσιόντι c. Kiess-
ling 14 οὐρανοῦ] αἰθρίας A 18 τε add. B 19 ὅτι ante
πολιορκεῖν B om. R ἔτι π. Sintenis Em. Dion. III 29 20
γῆν ἐξ αὐτῶν ABa γῆν . . αὐτῶν Bb

σκότους δ' ἐπιλαμβάνοντος ἀνεχώρουν αἱ δυνάμεις ἐπὶ
 τοὺς ἐαυτῶν χάρακας οὔτε νικᾶσαι οὔτε λειπόμεναι.
 4 ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις νεκρούς τε τοὺς ἐαυτῶν ἐκήδευ-
 σαν οἱ ἡγεμόνες καὶ χάρακας ἐξωρούξαντο, καὶ γνώμας
 5 τὰς αὐτὰς εἶχον ἐκάτεροι, διὰ φυλακῆς τὰ οἴκεῖα ἔχειν
 καὶ μηκέτι ἔρχεσθαι μάχης. ἔπειτα σὺν χρόνῳ τὰς σκη-¹⁸⁹⁷
 νὰς λύσαντες ἀπῆγον τὰς δυνάμεις.

LVI. Ἐν δὲ τῷ μετὰ τούτους τοὺς ὑπάτους ἔτει,
 κατὰ τὴν ἐβδομηκοστὴν καὶ ὀγδόην Ὀλυμπιάδα, ἦν
 10 ἐνίκα στάδιον Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης Ἀθήνηρσι
 τὴν ἐνιαύσιον ἀρχὴν ἔχοντος Θεαγενίδου, κατεστάθη-
 σαν ὑπατοὶ Ῥωμαίων Ἀῦλος Οὐεργίνιος Καίλιμοντανὸς
 καὶ Τίτος Νομίμιος Πρίσκοι. ἔρτι δ' αὐτῶν τὴν ἀρχὴν
 παρεληφθῶτων ἀγγέλλεται στρατιὰ Οὐολούσκων πολλή
 15 παροῦσα. καὶ μετ' οὐ πολὺ τῶν περιπολίων τι τῶν
 Ῥωμαϊκῶν ἐξ ἐφόδου καταληφθὲν ἐκαίετο· ἦν δ' οὐ
 διὰ μακροῦ τῆς Ῥώμης, καὶ ὁ καπνὸς ἠγγελλε τοῖς ἐν
 2 τῇ πόλει τὸ πάθος. τότε μὲν οὖν — καὶ γὰρ ἦν ἔτι¹⁸⁹⁸
 νύξ — ἱππεῖς τινὰς ἀποστείλαντες ἐπὶ κατασκοπὴν οἱ
 20 ὑπατοὶ καὶ φυλακὰς καταστήσαντες ἐπὶ τοῖς τείχεσι καὶ
 αὐτοὶ ταξάμενοι πρὸ τῶν πυλῶν σὺν τοῖς εὐζωνοτάτοις,
 ἐξεδέχοντο τὰς παρὰ τῶν ἱππέων ἀγγελίας· ὥς δ' ἡμέρα
 τ' ἐγένετο, καὶ συνήθροιστο αὐτοῖς ἡ ἐν τῇ πόλει δύ-

2 ἐαυτ(ῶν) Bb | post χάρακας eras. καὶ B 4 τε οἱ
 ἡγεμόνες τοὺς B | post χάρακας haec verba: ὀφηλοτέρους ἐβά-
 λοντο (vel ἡγειραν) καὶ τάφρους βαθυτέρας (vel ἐφρυτέρας) in-
 serenda esse censet Hertlein Hermes X 418 10 Παρμενίτης
 B | Ἀθήνηρσι δὲ O praeter A 12 Νομεντανὸς O Καίλιμον-
 τανὸς Gelenius 13 pro Νομίμιος apud Diodorum, Livium
 aliosque Μινούκιος exstat 15 περιπόλεων A 16 ἐξ ἐφό-
 δου add. B

ναμεις, ἦγον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ διαρπάσαντες
καὶ κατακαύσαντες τὸ φρούριον ἀπήεσαν διὰ τάχους.
τότε μὲν οὖν οἱ ὑπατοὶ σβέσαντες τὰ ἔτι καιόμενα καὶ 3
τοῦ χωρίου φυλακὴν καταλιπόντες ἀπήεσαν εἰς τὴν πό-
λιν· ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις τὰς τ' οἰκείας ἔχοντες 5
δυνάμεις καὶ τὰς παρὰ τῶν συμμάχων ἐξήεσαν ἀμφο-
τεροὶ, Οὐεργίνιος μὲν ἐπὶ τὴν Αἰκανῶν, Νομίκιος δ'
ἐπὶ τὴν Οὐολούσκων· καὶ αὐτοῖς ἀμφοτέροις κατὰ
γνώμην τὰ τοῦ πολέμου ἐχώρησεν. Οὐεργινίῳ τε γὰρ 4
Αἰκανοὶ δροῦντι τὴν χώραν αὐτῶν οὐκ ἐτόλμησαν εἰς 10
χεῖρας ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ λόχον τινὰ ὑποκαθίσαντες ἐν
ύλαις ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, οἳ ἐμελλον ἐσκεδασμένοις
ἐπιθήσεσθαι τοῖς πολεμίους, διήμαρτον τῆς ἐλπίδος
ταχείας γενομένης τοῖς Ῥωμαίοις αἰσθήσεως καὶ μάχης
399καρτεράς, ἐξ ἧς πολλοὺς τῶν σφετέρων οἱ Αἰκανοὶ 15
ἀπέβαλον· ὥστ' οὐδ' εἰς πείραν ἐτέρας μάχης ἔτ' ἤρ-
χοντο. Νομικίῳ τ' ἄγοντι τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν Ἀν- 5
τιατῶν πόλιν, ἣ ἐν ταῖς πρώταις τότε τῶν Οὐολού-
σκων πόλεσιν ἦν, οὐδεμία ἠναντιώθη δύναμις, ἀλλ'
ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀναγκάζοντο ἕκαστοι ἀμύνεσθαι. ἐν 20
δὲ τούτῳ ἢ τε γῇ αὐτῶν ἢ πολλὴ ἐτμήθη, καὶ πολίχνη
τις ἐπιθαλάττιος ἔάλω, ἣ ἐπινείῳ τε καὶ ἀγορᾷ τῶν
εἰς τὸν βίον ἀναγκαίων ἐχρῶντο, ἐκ θαλάττης τε καὶ
διὰ ληστηρίων τὰς πολλὰς ἐπαγόμενοι ὠφελείας. ἀν-
δράποδα μὲν οὖν καὶ χρήματα καὶ βοσκήματα καὶ τοὺς 25
ἐμπορικὸν φόρους ἢ στρατιὰ συγχωρήσει τοῦ ὑπάτου

1 ἦγ<ον> B 7 ἐπὶ τὴν Αἰκανῶν Νομίκιος δὲ om. Ba
16 ἔτι B 18 ἦ] post πόλιν lacuna quattuor fere litterarum,
ἦ et τότε add. Bb 20 ἕκαστοι] ἐκείνων c. Hertlein Hermes
X 418 22 ἔάλω om. ABC add. Cmg

διήρπασε, τὰ δ' ἐλεύθερα σώματα, ὅποσα μὴ ὁ πόλε-
 μος ἔφθη διειργασμένος, ἐπὶ τὸ λαφυροπώλιον ἀπήχθη.
 ἐλήφθησαν δὲ καὶ νῆες τῶν Ἀντιατῶν εἰκοσι καὶ δύο
 6 μακρὰ καὶ ἄλλα νεῶν ὄπλα τε καὶ παρασκευαί. μετὰ 190
 5 ταῦτα κελεύσαντος τοῦ ὑπάτου τάς τ' οἰκίας ἐνεπίμ-
 πρᾶσαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τοὺς νεωσοίκους κατέσκαπτον
 καὶ τὸ τεῖχος ἤρειπον ἐκ θεμελίων· ὥστε μὴδ' ἀπελ-
 θόντων σφῶν χρηστὸν ἔτι τοῖς Ἀντιαταῖς εἶναι τὸ
 φρούριον. ταῦτά τε δὴ ἐπράχθη χωρὶς ἐκατέρω τῶν
 10 ὑπάτων, καὶ ἀμφοτέροις ἔτι κοινῇ στρατεία τοῖς ἀν-
 δράσιν ἐπὶ τὴν Σαβίνων γῆν, ἣν δηώσαντες ἀπῆγον
 ἐπ' οἴκου τὴν δύναμιν, καὶ ὁ ἐνιαυτὸς οὗτος ἐτελεύτα.

LVII. Τῷ δ' ἐξῆς ἔτει <Τίτου> Κοιντίου Καπετω-
 λίνου καὶ Κόλντου Σερονίλλου Πρίσκου τὴν ὑπατον
 15 ἀρχὴν παρειληφόντων ἢ τ' οἰκεία δύναμις Ῥωμαίων
 ἄπασα ἐν τοῖς ὄπλοις ἦν, καὶ τὰ συμμαχικὰ ἐκούσια
 παρῆν, πρὶν ἐπαγγελθῆναι αὐτοῖς στρατεῖαν. καὶ μετὰ 190
 τοῦτ' εὐχάς τε ποιησάμενοι τοῖς θεοῖς οἱ ὑπατοὶ καὶ
 καθήραντες τὸν στρατὸν ἐξῆσαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους.
 20 Σαβίνοι μὲν οὖν, ἐφ' οὓς ὁ Σερονίλιος ἤλασεν, οὗτ'
 εἰς μάχην κατέστησαν οὗτ' ἐξηλθον εἰς τὴν ὑπαιθρον·
 μένοντες δ' ἐν τοῖς φρουρίοις ἠνεύχοντο γῆς τ' αὐτοῖς
 τεμνομένης καὶ οἰκῶν ἐμπιμπραμένων θεραπέας τ'
 αὐτομολούσης· ὥστε κατὰ πολλὴν εὐπέτειαν ἀπελθεῖν
 25 ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν τοὺς Ῥωμαίους ὠφελεῖαις τε βα-

1 θερασώματα — ἔφθη διειργ om. Ba add. Bbm g 3
 ν(ῆ)ες Bb 5 ἐνέπρᾶσαν Ba ἐνε<πίμ>πρᾶσαν Bb 9 ἐκα-
 τέρων Bb | δὴ διεπράχθη C 10 στρατιᾶ O corr. Sylburg
 13 Τίτου om. O add. Sylburg | Καπετωλλίου O corr. idem 17
 στρατιάν O corr. Sylburg 21 τὴν om. A 23 ἐκτεμνομέ-
 νης O τεμνομένης Cobet Obs. p. 184

ρεῖς καὶ αὐχήμασι λαμπροῦς, καὶ ἡ μὲν Σερουιλίου
 στρατεία τοῦτ' ἔσχε τὸ τέλος· οἱ δὲ σὺν τῷ Κοιντίῳ 3
 στρατεύσαντες ἐπὶ τ' Αἰκανοὺς καὶ Οὐολοῦσκους —
 συνελήλυθεςαν γὰρ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἐξ ἀμφοτέρων
 τῶν ἐθνῶν οἱ προαγωνιούμενοι τῶν ἄλλων, καὶ πρὸ 5
 τῆς Ἀντιατῶν πόλεως ἀντεστρατοπεδεύσαντο — θᾶττον
 902ῇ βάδην χωροῦντες ἐπιφαίνονται αὐτοῖς· καὶ οὐ πολὺν
 τόπον τοῦ χάρακος αὐτῶν ἀποσχόντες, ἐν ᾧ πρῶτον
 ὤφθησάν τε καὶ εἶδον ἐκείνους χωρὶς ταπεινῶ ὄντι
 τὰς ἀποσκευὰς ἔθεντο, τοῦ μὴ δεδοικέναι τὰ πολέμια 10
 πλήθει μακρῶ προὔχοντα δόξαν ποιῆσαι βουλόμενοι.
 ὥς δ' εὐτρεπῇ τὰ εἰς μάχην ἑκατέροις ἅπαντα ἦν, ἐξ- 4
 ἤεσαν εἰς τὸ πεδλίον, καὶ συμπεσόντες ἡγωνίζοντο μέχρι
 μεσοῦσης ἡμέρας οὐτ' εἰκοντες τοῖς πολεμίοις οὐτ' ἐπι-
 βαίνοντες, αἰεὶ τε τὸ κάμνον μέρος ἀνισοῦντες τοῖς ἐπὶ 15
 ταῖς ἐφεδρείαις τεταγμένοις ἑκάτεροι. ἐν δὲ τούτῳ
 μάλιστα οἱ Αἰκανοὶ καὶ Οὐολοῦσκοι πλήθει τῶν Ῥω-
 μαίων προὔχοντες ἀνέφερον καὶ περιῆσαν, τῶν πολε-
 μίων οὐκ ἐχόντων ἴσον τῇ προθυμίᾳ τὸ πλήθος. ὁ 5
 δὲ Κοίντιος ὄρων νεκροῦς τε πολλοὺς τῶν σφετέρων 20
 καὶ τῶν περιόντων τοὺς πλείους τραυματίας ἐμέλλησε
 μὲν ἀνακαλεῖσθαι τὴν δύναμιν, δεισας δέ, μὴ δόξαν
 παρὰ σῃ τοῖς πολεμίοις φνγῆς, παρακινδυνευτέον σφί-
 903σιν εἶναι ἔγνω. ἐπιλεξάμενος δὲ τῶν ἱππέων τοὺς
 κρατίστους κατὰ τὸ δεξιόν, ὃ μάλιστα ἔκαμνεν, τοῖς 25
 σφετέροις παρεβोधῆει. καὶ τὰ μὲν ἐπιτιμῶν τοῖς ἡγε- 6

2 στρατιά O corr. Sylburg 7 ἐπιφαίνοντ(αι) Bb 12
 καὶ ὥς B | εὐτρεπῇ BaC | πάντα O corr. Kiessling 15 αἰ
 δὲ Reiske | τοῖς ἐπὶ ταῖς ἐφεδρείαις A τοῖς σφετέροις B 19
 <ὁ> B 21 πλ(εί)ους B | ἐμέλλησε B 24 εἶναι om. Ba
 25 ὁ μάλιστα ἔκαμνεν Ba et Sylburg ὃ μ. ἔκαμνον R

μόσιν αὐτοῖς τῆς ἀνανδρίας, τὰ δ' ὑπομιμνήσκων τῶν
 προτέρων ἀγώνων, τὰ δὲ τὴν αἰσχύνην ἐπιλεγόμενος
 καὶ τὸν κίνδυνον, ὃς καταλήψεσθαι αὐτοὺς ἐμελλεν ἐν
 τῇ φυγῇ, τελευτῶν εἶπεν οὐκ ἀληθές, ὃ μάλιστα μὲν
 5 τοῖς σφετέροις θάρσος παρέστησε, τοῖς δὲ πολεμίοις
 δέος. ἔφη γάρ, ὅτι θάτερον αὐτῶν ἤδη κέρας ἐξέωσε
 τοὺς πολεμίους καὶ ἐγγὺς ἤδη ἐστὶ τοῦ ἐκείνων χά-
 7 ρακος. ταῦτ' εἰπὼν ἐνσελεῖ τοῖς πολεμίοις, καὶ κατα-
 βὰς ἀπὸ τοῦ ἵππου σὺν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἐπιλέκτοις
 10 τῶν ἱππέων συστάδην ἐμάχετο. ἐκ δὲ τούτου τόλμα
 τις ἐμπίπτει τοῖς κάμνουσι τέως, καὶ ὠθοῦνται ἔπαν-
 τες ὥσπερ ἑτεροὶ τινες γεγονότες· καὶ οἱ Οὐολοῦσκοι
 — τῇδε γὰρ ἐκεῖνοι ἐτάξαντο — μέχρι πολλοῦ δια-
 καρτερήσαντες ἐνέκλιναν. ὥς δὲ τούτους ὁ Κοίντιος
 15 ἀπεώσατο, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον παρήλανεν ἐπὶ τὴν
 ἐτέραν τάξιν, καὶ ἐδείκνυε τοῖς ἐκεῖ περὶ τοὺς 1904
 μενον τῶν πολεμίων μέρος, καὶ παρεκελεύετο μὴ λεί-
 πεσθαι ἀρετῇ τῶν ἐτέρων.

LVIII. Καὶ μετὰ τοῦτ' οὐδὲν ἔτι διέμεινε τῶν πο-
 20 λεμίων, ἀλλὰ πάντες εἰς τὸν χάρακα ξυνέφευγον. οὐ
 μέντοι διώξίς γ' αὐτῶν ἐπὶ πολὺ ἐγένετο, ἀλλ' εὐθὺς
 οἱ Ῥωμαῖοι ἀπετράποντο, ὑπὸ κόπον τὰ σώματα παρει-
 μένοι καὶ οὐδὲ τὰ ὅπλα ἔτι ὁμοία ἔχοντες. ὀλίγων δὲ

4 δὲ εἶπεν A εἶπεν om. Ba | ἀληθῆ Bb ἀληθῆ^{ES} C 5
 θάρσος . . παρέστησε B 6 ἐξέλυσε Ba ἐξέωσε R 7 ἔστη
 A | ἐκείνου A 12 οἱ om. ABa 14 ὥς] ἔως A 16 τὸ
 om. Ba 18 ἐταίρων c. Sylburg 20 ξυνέφυγον O ξυνέφευ-
 γον c. Grasberger Tess. Herb. p. 25 23 ὁμοία] ἀκέραια c.
 Hertlein Hermes X 419, οἱ πολλοὶ Smit Obs. p. 41, βεβαίως c.
 Garrar Obs. p. 76 cf. Schenkl Bursiani Litter. Ann. brevior.
 p. 280, mea quidem sententia nihil mutandum est

διελθουσῶν ἡμερῶν, ἃς ἐσπέισαντο ταφῆς τε τῶν οἰ-
 κείων νεκρῶν καὶ θεραπείας τῶν κεκμηκότων ἕνεκα,
 παρεσκευασμένοι τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἐλλείποντα, ἐτέ-
 ραν ἡγωνίσαντο μάχην περὶ τῷ Ῥωμαίων χάρακι.
 προσελθούσης γὰρ ἄλλης δυνάμεως τοῖς Οὐολούσκοις ²
 τε καὶ Αἰκανοῖς ἐκ τῶν πέριξ χωρίων οὐ διὰ μακροῦ
 ὄντων, ἐπαρθεῖς ὁ στρατηγὸς αὐτῶν, ὅτι καὶ πεντα-
 πλάσιοι τῶν πολεμίων ἦσαν οἱ σφέτεροι, τήν τε παρ-
 εμβολήν τῶν Ῥωμαίων οὐκ ἐν ἐχυρῷ οὐσαν ὁρῶν
 κράτιστον ὑπέλαβεν εἶναι καιρὸν ἐπιχειρεῖν αὐτοῖς. ¹⁰
 30 δὲ ἐνθυμηθεὶς δὲ ταῦτα περὶ μέσας νύκτας ἤγε τὴν δύ-
 ναμιν ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν Ῥωμαίων, καὶ κύκλῳ περι-
 στήσας ἐφρουρεῖ, μὴ λάθοιεν ἀπιόντες. ὁ δὲ Κοίντιος, ³
 ὥς ἔμαθε τῶν πολεμίων τὸ πλῆθος, ἀγαπητῶς ἐδέξατο
 καὶ περιμείνας, ἕως ἡμέρα τ' ἐγένετο καὶ ὥρα πληθ- ¹⁵
 ούσης μάλιστ' ἀγορᾶς, κάμνοντας ἤδη τοὺς πολεμίους
 αἰσθόμενος ὑπὸ τ' ἀγρυπνίας καὶ ἀκροβολισμῶν, καὶ
 οὐ κατὰ λόχους οὐδὲ ἐν τάξει προσάγοντας, ἀλλὰ πολ-
 λαχῇ κεχυμένους καὶ σποράδας, ἀνοίξας τὰς πύλας τοῦ
 χάρακος ἐξέδραμεν ἅμα τοῖς ἐπιλέκτοις τῶν ἱππέων. ²⁰
 καὶ οἱ πεζοὶ πυκνώσαντες τοὺς λόχους ἠκολούθουν.
 οἱ δὲ Οὐολούσκοι καταπλαγέντες αὐτῶν τὸ θρόσος καὶ ⁴
 τὸ μανικὸν τῆς ἐφόδου βραχὺν ἀνασχόμενοι χρόνον
 ἀνακροῦνται τε καὶ ἅμα ὑποχωροῦσιν ἀπὸ τοῦ χάρα-
 κος καὶ — ἦν γάρ τις οὐ πρόσω τοῦ στρατοπέδου ²⁵
 λόφος ὑψηλὸς ἐπιεικῶς — εἰς τοῦτον οὖν ἀνατρέχουσιν

2 νεκρῶν add. B 3 παρεσκευασμένοι B 4 τῷ τῶν
 'P. O praeter B 8 τε om. Ba 24 τε et ἅμα om. B
 24 ἐκ τοῦ χάρακος A 26 οὖν om. B

ὥς ἀναπαυσόμενοι τε καὶ αὐθις εἰς τάξιν καταστησόμενοι. ἀλλ' οὐ γὰρ αὐτοῖς ἐξεγένετο καταστῆναι τε καὶ ἑαυτοὺς ἀναλαβεῖν, ἀλλ' ἐκ ποδὸς ἠκολούθησαν αὐτοῖς οἱ πολέμιοι πιλήσαντες, ὥς μάλιστα ἦν δυνατόν
 5 τοὺς λόχους, ἵνα μὴ καταραχθῶσι πρὸς ἄναντες χωρίον
 5 βιαζόμενοι. καὶ γίνεται μέγας ἄγων ἐπὶ πολὺ μέρος
 τῆς ἡμέρας, νεκροὶ τε πίπτουσι πολλοὶ ἀπ' ἑκατέρων.
 καὶ Οὐλοῦσκοι πλήθει τε ὑπερέχοντες καὶ τὸ ἐκ τοῦ
 τόπου προσειληφότες ἀσφαλές, οὐδετέρου τούτων οὐδὲν
 10 ἀγαθὸν ἀπῆλυσαν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων προθυμίας
 καὶ ἀρετῆς ἐκβιασθέντες τὸν τε λόφον ἐξέλιπον καὶ
 6 ἐπὶ τὸν χάρακα φεύγοντες οἱ πολλοὶ ἀπέθνησκον. οὐ
 γὰρ εἶσαν αὐτοὺς οἱ Ῥωμαῖοι διώκοντες, ἀλλ' ἐκ πο-
 δὸς ἠκολούθησαν καὶ οὐ πρότερον ἀπειράποντο, ἢ τὴν
 15 παρεμβολὴν αὐτῶν ἐλεῖν κατὰ κράτος. γενόμενοι δὲ
 σωματίων τ' ἐγκρατεῖς καὶ ὅσα ἐγκατελήφθη τῷ χάρακι
 καὶ ἵππων καὶ ὄπλων καὶ χρημάτων παμπόλλων κύριοι,
 τὴν μὲν νύκτα ἐκείνην αὐτόθι κατεστρατοπέδευσαν, τῇ¹⁹⁰⁷
 δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ τὰ εἰς πολιορκίαν ἐπιτήδεια παρεσκευά-
 20 σμένος ὁ ἵπκατος ἐπὶ τὴν Ἀντιατῶν πόλιν οὐ πλείω
 7 ἀπέχουσαν τριάκοντα σταδίω ἤγε τὴν δύναμιν. ἔτυχον
 δὲ φυλακῆς ἕνεκα τοῖς Ἀντιάταις Αἰκανῶν τινες ἐπί-
 κουροι παρόντες καὶ φυλάττοντες τὰ τείχη· οἳ τότε
 δείσαντες τὸ Ῥωμαίων τολμηρὸν δρασμὸν ἐκ τῆς πό-

1 αὐθις καὶ Ο καὶ αὐθις Hertlein Hermes X 419 2 τε
 add. B 5 καταραχθῶσι Ba <κατα>χρ<α>χθῶσι Bb 9 οὐ-
 δετέρω A | οὐδενὸς ἀγαθοῦ C 10 ἀπ<ή>λυσαν Bb 13
 εἶσαν] ἀνέσαν Smit Obs. p. 42 15 αὐτῶν om. A 16
 σωματίων ἐγκρατεῖς A ἐγκρατεῖς καὶ om. B | ἐγκατελήφθη Ba
 ἐγκατελείφθη R 17 πολλῶν A 19 παρεσκευασάμενος Ba
 23 παρόντες] τυχόντες AC 24 ἀποδρασμὸν c. dubitanter
 Kiessling

λεως ἐπεχείρουν ποιῆσθαι. γενομένης δὲ τοῖς Ἀντι-
 ταις γνώσεως καλυόμενοι πρὸς αὐτῶν ἀπιέναι γνώμην
 ἐποιοῦντο παραδοῦναι Ῥωμαίοις ἐπιούσι τὴν πόλιν.
 τοῦτο μαθόντες ἐκ μηνύσεως οἱ Ἀντιᾶται τῷ τε καιρῷ 8
 εἰκουσι, καὶ κοινῇ μετ' ἐκείνων βουλευσάμενοι παρα- 5
 διδῶσι τῷ Κοιντῷ τὴν πόλιν, ἐφ' ᾧ Αἰκανοὺς μὲν
 ὑποσπόνδους ἀπελθεῖν, Ἀντιάτας δὲ φρουρὰν δέξα-
 σθαι καὶ τὰ κελευόμενα ὑπὸ Ῥωμαίων ποιεῖν. ἐπὶ τού-
 τοις κύριος γενόμενος τῆς πόλεως ὁ ὕπατος, καὶ λαβὼν
 908 ὁψώνιά τε καὶ τᾶλλα, ὅσων ἔδει τῇ στρατιᾷ, καὶ φρου- 10
 ρὰν ἐγκαταστήσας, ἀπῆγε τὴν δύναμιν· ἀνθ' ὧν αὐτὸν
 ἡ βουλὴ ὑπαντήσῃ τε φιλανθρωπῶς ἐδέξατο, καὶ θριάμ-
 βου πομπῇ ἐτίμησεν.

LVIII. Ἐν δὲ τῷ μετὰ τούτους ἔτει ὕπατοι μὲν
 ἦσαν Τιβέριος Αἰμίλιος τὸ δεύτερον καὶ Κόιντος Φά- 15
 βιος, ἐνὸς τῶν τριῶν ἀδελφῶν υἱὸς τῶν ἡγησαμένων
 τε τῆς ἀποσταλείσης φρουρᾶς εἰς Κρεμέραν, καὶ δια-
 φθαρέντων ἐκεῖ σὺν τοῖς πελάταις. ἡ δὲ βουλὴ τῶν
 δημάρχων ἀνακινούντων πάλιν τὸ πλῆθος ἐπὶ τῇ κλη-
 ρουχίᾳ, καὶ συναγωνιζομένου θατέρου τῶν ὑπάτων 20
 αὐτοῖς Αἰμιλλίου δόγμα ἐπεκύρωσε, θεραπεῦσαι τε καὶ
 ἀναλαβεῖν τοὺς πένητας βουλομένη, διανεῖμαί τινα
 μοῖραν αὐτοῖς ἐκ τῆς Ἀντιατῶν χώρας, ἣν τῷ προτέρῳ
 ἔτει δόρατι ἐλόντες κατέσχον. καὶ ἀπεδείχθησαν ἡγε- 2
 μόνες τῆς κληρουχίας Τίτος Κοίντιος Καπιτωλῖνος, ᾧ 25
 909 παρέδοσαν Ἀντιᾶται σφᾶς αὐτούς, καὶ σὺν αὐτῷ Λεύ-

2 καλυόμενοι τε πρὸς Α 3 τὴν πόλιν om. Ba 8 ὑπὸ
 Ῥωμαίων delendum esse censet Kiessling 12 φιλανθρωπῶς
 B 17 Κρέμερα ABC 22 βουλομένης Α 23 ἐκ
 <τῆς> Β

κιος Φούριος καὶ Αὔλος Οὐεργίνιος. ἦν δ' οὐκ ἀγώ-
 νισμα πᾶσι τοῖς πολλοῖς καὶ πένησι Ῥωμαίων ἢ δια-
 νομῇ τῆς χώρας ὥς ἀπελαυνόμενοις τῆς πατρίδος,
 ὁλίγων τ' ἀπογραφασμένων ἐδοξε τῇ βουλῇ, ἐπειδὴ οὐκ
 5 ἀξιόχρεως ἦν ὁ ἀπόστολος, ἐπιτρέψαι Λατίνων τε καὶ
 Ἑρνίκων τοῖς βουλομένοις τῆς ἀποικίας μετέχειν. οἱ
 μὲν δὴ εἰς Ἄντιον ἀποσταλέντες κατένεμον τὴν γῆν
 τοῖς σφετέροις, μοῖραν τινα ἐξ αὐτῆς τοῖς Ἀντιάταις
 3 ὑπολειπόμενοι. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χρόνῳ στρατεία τῶν
 10 ὑπάτων ἀμφοτέρων ἐγένετο, Αἰμιλίου μὲν εἰς τὴν Σα-
 βίνων χώραν, Φαβίου δ' εἰς τὴν Αἰκανῶν. καὶ τῷ
 μὲν Αἰμιλίῳ πολὺν ἐν τῇ πολεμίᾳ μέιναντι χρόνον
 οὐδεμία δύναμις ὑπήντησε μαχουμένη περὶ τῆς γῆς,
 ἀλλ' ἀδεῶς αὐτὴν κείρας, ἐπειδὴ καθῆκεν ὁ χρόνος¹⁹¹⁰
 15 τῶν ἀρχαιρεσίων, ἀπῆγε τὰς δυνάμεις. Φαβίῳ δ' Αἰ-
 κανοί, πρὶν εἰς ἀνάγκην ἔλθειν στρατιᾶς διαφθαρείσης
 ἢ τειχῶν ἀλισκομένων, ἐπεκηρυκέυσαντο περὶ διαλλα-
 4 γῶν καὶ φιλίας. ὁ δ' ὑπάτος δύο τε μηνῶν τροφὰς
 τῇ στρατιᾷ καὶ δύο χιτῶνας κατ' ἄνδρα καὶ ἀργύριον
 20 εἰς ὀψωνιασμόν ἐξαμήνου καὶ εἴ τι ἄλλο κατήπειγεν
 εἰσπραξάμενος, ἀνοχὰς ἐποίησατο πρὸς αὐτούς, ἕως ἂν
 εἰς Ῥώμην ἀφικόμενοι παρὰ τῆς βουλῆς εὗρωνται τὰς
 διαλύσεις. ἢ μέντοι βουλὴ ταῦτα μαθοῦσα τῷ Φαβίῳ
 ἐπέτρεψεν αὐτοκράτορι διαλύσασθαι πρὸς τοὺς Αἰκα-

1 φρούριος AB | * οὐκ ἀγὼν πᾶσιν ἀλλὰ τοῖς A οὐκ ἀγὼν
 πᾶσι (?) vel ὡς τοῖς B οὐκ ἄγαν ἀσπαστὴ τοῖς c. Reiske οὐκ
 ἀκούσαι Kayser Ann. phil. 1868 p. 817 οὐκ ἀγαπᾶσι c. Kiess-
 ling locum corruptissimum sic restituere conatus sum, ut ἀγώ-
 νισμα scriberem 4 ὁλίγων γε vel δὲ c. Reiske 5 ὁ om. B
 9 στρατιὰ ABa στρατεία Bb 13 ὑπὲρ τῆς γῆς Reudler Tir.
 crit. p. 61 17 ἐπεκηρύκευσαν A

νοὺς, ἐφ' οἷς ἂν αὐτοὺς προαιρῇται. μετὰ τοῦτο συν- 5
 ῥθῆναι γίνονται ταῖς πόλεσι μεσιτεύσαντος αὐτὰς τοῦ
 ὑπάτου τοιαῖδε· Αἰκανοὺς εἶναι Ῥωμαίων ὑπηκόους
 πόλεις τε καὶ χώρας τὰς ἑαυτῶν ἔχοντας, ἀποστέλλειν
 δὲ Ῥωμαίοις μηδὲν ὅτι μὴ στρατιάν, ὅταν αὐτοῖς παρ- 5
 911αγγελλῇ, τέλεσι τοῖς ἰδίους ἐκπέμποντας [αὐτάς]. ταῦτα
 συνθέμενος ἀπήγε τὴν δύναμιν Φάβιος καὶ εἰς τὸν
 ἐπιόντα ἐνιαυτὸν ἀρχὰς ἕμα τῷ συννύπτῳ κατέστησεν.

LX. Ἦσαν δ' ὑπ' αὐτῶν ἀποδειχθέντες ὕπατοι
 Σπόριος Ποστόμιος Ἀλβίνος καὶ Κόιντος Σερούλιος 10
 Πρίσκος τὸ δεύτερον. ἐπὶ τούτων ἔδοξαν Αἰκανοὶ
 παραβαίνειν τὰς πρὸς Ῥωμαίους νεωστὶ γενομένας ὁμο-
 λογίας ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας· Ἀντιατῶν ὅσοι μὲν εἶχον 2
 ἐφέστια καὶ κλήρους ἔμειναν ἐν τῇ γῇ, τὰ τ' ἀπομερι-
 σθέντα σφίσι καὶ τὰ ὑπὸ τῶν κληρούχων ἀφορισθέντα 15
 κτήματα γεωργοῦντες ἐπὶ θήταις τισι καὶ τεταγμέναις
 μοίραις, ἃς ἐκ τῶν καρπῶν αὐτοῖς ἐτέλουν· οἷς δ' οὐ-
 δὲν τούτων ἦν, ἐξέλιπον τὴν πόλιν, καὶ ὑποδεχομένων
 αὐτοὺς προθύμως τῶν Αἰκανῶν ἐκαῖθεν ὀρμώμενοι
 912τοὺς Λατίνων ἀγροὺς ἐλήστευον. ἐκ δὲ τούτου καὶ 20
 τῶν Αἰκανῶν ὅσοι τολμηροὶ τε καὶ ἄποροι ἦσαν συν-
 ἐλάβανον αὐτοῖς τῶν ληστηρίων. ταῦτα Λατίνων 3
 ἀποδουρομένων ἐπὶ τῆς βουλῆς καὶ ἀξιούντων ἢ στρα-
 τιὰν πέμπειν ἢ συγχωρῆσαι σφίσι αὐτοῖς τοὺς ἄρξαν-
 τας πολέμου ἀμύνασθαι, μαθόντες οἱ σύνεδροι στρατιάν 25

5 παραγγέλλη A παραγγέλ<η> Bb παραγγελθῇ Sylburg
 6 αὐτάς Kiessling uncis inclusit 9 οἱ ὅπ' c. Kiessling 10
 λαονίνιος AC λαβίνιος B 15 ἀφερισθέντα Ba ut videtur,
 ἀφ<ο>ρι<σ>θέντα ABb ἀφαιρισθέντα c. Kiessling 23 ἀπο-
 δουρομένων B 24 συγχωρήσειν O praeter B

αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφὴν. ἄλλο δ' οὐδὲν ἐπὶ τῶν ὑπάτων
τούτων λόγου ἄξιον ἐπράχθη.

LXI. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐνάτης καὶ ἑβδομηκοστῆς Ὀλυμ-
πιάδος, ἣν ἐνίκᾳ Ξενοφῶν Κορίνθιος ἄρχοντας Ἀθή-
νησιν Ἀρχεδημίδου, παραλαμβάνουσι τὴν ὑπατείαν
Τίτος Κοίντιος Καπιτωλίνος καὶ Κόιντος Φάβιος Οὐ-¹⁹¹⁰
ιβουλανός· Κοίντιος μὲν τὸ τρίτον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀπο-
δειχθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου, Φάβιος δὲ τὸ δεύτερον. οἷς
ἡ βουλὴ ἀμφοτέροις στρατιάς μεγάλας καὶ εὖ παρ-
²
¹⁰ εσκευασμένας παραδοῦσα ἐξέπεμψε. Κοίντιος μὲν οὖν
ἐτάχθη φυλάττειν τὴν σφετέραν γῆν, ὅση τοῖς πολε-
μίοις ὁμορος ἦν, Φάβιος δὲ τὴν Αἰκανῶν δημοῦν· καὶ
καταλαμβάνει τοὺς Αἰκανοὺς ἐπὶ τοῖς μεθορίοις ὑπο-
μένοντας αὐτὸν σὺν δυνάμει πολλῇ. καὶ ἐπειδὴ τὰς
¹⁵ παρεμβολὰς ἐν τοῖς κρατίστοις ἐκότεροι χωρίοις κατε-
στήσαντο, προήεσαν εἰς τὸ πεδίου Αἰκανῶν προκαλεσα-
μένων καὶ ἀρξάντων τῆς μάχης, καὶ διέμειναν ἐπὶ πολὺ
τῆς ἡμέρας ἐκθύμως καὶ φιλοπόνως ἀγωνιζόμενοι, καὶ
τὸ νικᾶν οὐ παρ' ἄλλον τινὰ ἢ παρ' ἑαυτὸν ἕκαστος
³
²⁰ τιθέμενος. ὥς δὲ τὰ ξίφη τοῖς πλείοσιν αὐτῶν διὰ
τὰς συνεχεῖς πληγὰς ἄχρηστα ἐγείνεται, σημηνάντων
τὸ ἀνακλητικὸν τῶν ἡγεμόνων ἀπῆλθον ἐπὶ τοὺς χά-
ρακας. καὶ μετὰ τοῦτο τὸ ἔργον ἄγων μὲν ἐκ παρα-¹⁹¹⁰
τάξεως οὐκέτ' αὐτῶν ἐγένετο, ἀκροβολισμοὶ δὲ τινες
²⁵ καὶ συμπλοκαὶ ψιλῶν περὶ τε ὕδασι καὶ ἐν ἀγοράς
παραπομπαῖς συνεχεῖς· καὶ τούτοις μέντοι τὰ πολλὰ
⁴ ἦσαν ἰσόρροποι. ἐν ᾧ δὲ ταῦτ' ἐγένετο χρόνον, μοῖρᾳ

3 Ὀλυμπιάδος om. Ba 6 βωλανός ACmg Ἰουλανός BC
corr. Sylburg 12 δημοῦν καταλαμβάνει τε A 14 καὶ om.
Ba 17 καὶ ante διέμειναν deletit Sylburg 22 τὸ om. B

θεωρίας δημόσιόν τε καὶ ἱερὸν, τὰ τ' ἐργαστήρια <πλήρη
 ὀρεῶν> ἅπαντα πολεμικῶν ὅπλων, τῶν μὲν ἤδη συν-
 τετελεσμένων, τῶν δ' ἔτι ἐν χερσὶν ὄντων, ἔγνω τὴν
 διάνοιαν αὐτῶν. καὶ ἀφικόμενος εἰς τὴν Ῥώμην ἀπήγ- 6
 γειλε πρὸς τὴν βουλὴν, ἧ τ' ἤκουσε καὶ ἃ εἶδε. καέκλινε 5
 1914 οὐδὲν ἔτι ἐνδοιάσασα τοὺς εἰρηνοδίκας ἐψηφίσατο πέμ-
 πειν καταγγελοῦντας Αἰκανοῖς τὸν πόλεμον, ἔαν μὴ
 τοὺς τ' Ἀντιατῶν φυγάδας ἀπελάσωσιν ἐκ τῆς πόλεως
 καὶ δίκας τοῖς ἡδικημένοις ὑπόσχωνται. οἱ δ' Αἰκανοὶ
 θρασυτέρας πρὸς τοὺς ἑνδράς ἐποίησαντο τὰς ἀποκρί- 10
 σεις, καὶ τὸν πόλεμον οὐκ ἀκούσιοι δέχεσθαι ὡμολό-
 γησαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐξεγένετο Ῥωμαίοις στρατιῶν ἐν 7
 ἐκείνῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἐπ' αὐτοὺς ἀποστεῖλαι, εἴτε τοῦ
 δαιμονίου κωλύοντος, εἴτε διὰ τὰς νόσους, αἱ κατέσχον
 τὴν πληθύν ἐπὶ πολὺ μέρος τοῦ ἔτους· ἀλλὰ φυλακῆς 15
 ἕνεκα τῶν συμμάχων ὀλίγη τις ἐξεληθοῦσα δύναμις, ἣς
 ἡγεῖτο Κόιντος Σερουλίος ἄτερος τῶν ὑπάτων, ἐν
 τοῖς Λατίνων ὄροις διέτριψεν. ἐν δὲ τῇ πόλει τὸν 8
 νεῶν τοῦ Πιστίου Διδὸς Σπόριος Ποστόμιος ὁ συνύπατος
 αὐτοῦ καθιέρωσε μνηδὺς Ἰουνίου ταῖς καλουμέναις Νά- 20
 1915 ναις ἐπὶ τοῦ Ἐνναλίου λόφου, κατασκευασθέντα μὲν
 ὑπὸ τοῦ τελευταίου βασιλέως Ταρκυνίου, τῆς δὲ νομι-
 ζομένης παρὰ Ῥωμαίοις ἀνιερώσεως οὐ τυχόντα ὑπ'
 ἐκείνου. τότε δὲ τῇ βουλῇ δόξαν ὁ Ποστόμιος ἔλαβεν

1 δημοσίαν τε καὶ ἱερὸν O corr. Sintenis Em. Dion. III 7 |
 πλήρη ὀρεῶν om. O add. Sintenis l. l. 4 ἀπήγγελλε B 6
 ἐνδ<οι>άσασα B 7 καταγγέλλοντας ABC καταγγελοῦντας
 Cmg 9 ὑπόσχασιν Cobet Obs. p. 184 12 ἐξ<εγέ>νετο Bb
 in ras. 16 <ῆ>ς B 20 Νάναις A Νόνναις Bb 21 Ἐνα-
 λίου O praeter B 23 <ἀνιε>ρώσεως B | παρ' ἐκείνου C ἐπ'
 ἐκείνου c. Portus 24 τότε τῇ O praeter A

αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφὴν. ἄλλο δ' οὐδὲν ἐπὶ τῶν ὑπάτων
τούτων λόγου ἄξιον ἐπράχθη.

LXI. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐνάτης καὶ ἑβδομηκοστῆς ὀλυμ-
πιάδος, ἣν ἐνίκᾳ Ξενοφῶν Κορίνθιος ἄρχοντας Ἀθή-
νησιν Ἀρχεδημίδου, παραλαμβάνουσι τὴν ὑπατείαν
Τίτος Κοίντιος Καπιτωλίνος καὶ Κόιντος Φάβιος Οὐ-¹⁹¹
ιβουλανός· Κοίντιος μὲν τὸ τρίτον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀπο-
δειχθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου, Φάβιος δὲ τὸ δεύτερον. οἷς
ἡ βουλὴ ἀμποτέροις στρατιᾶς μεγάλας καὶ εὖ παρ-
²₁₀ εσκευασμένας παραδοῦσα ἐξέπεμψε. Κοίντιος μὲν οὖν
ἐτάχθη φυλάττειν τὴν σφετέρην γῆν, ὅση τοῖς πολε-
μίοις ὁμορος ἦν, Φάβιος δὲ τὴν Αἰκανῶν δηοῦν· καὶ
καταλαμβάνει τοὺς Αἰκανοὺς ἐπὶ τοῖς μεθορίοις ὑπο-
μένοντας αὐτὸν σὺν δυνάμει πολλῇ. καὶ ἐπειδὴ τὰς
¹⁵ παρεμβολὰς ἐν τοῖς κρατίστοις ἐκάτεροι χωρίοις κατε-
στήσαντο, προήεσαν εἰς τὸ πεδῖον Αἰκανῶν προκαλεσα-
μένων καὶ ἀρξάντων τῆς μάχης, καὶ διέμειναν ἐπὶ πολὺ
τῆς ἡμέρας ἐκθύμως καὶ φιλοπόνως ἀγωνιζόμενοι, καὶ
τὸ νικᾶν οὐ παρ' ἄλλον τινὰ ἢ παρ' ἑαυτὸν ἕκαστος
³₂₀ τιθέμενος. ὥς δὲ τὰ ξίφη τοῖς πλείοσιν αὐτῶν διὰ
τὰς συνεχεῖς πληγὰς ἄχρηστα ἐγγόνει, σημηνάντων
τὸ ἀνακλητικὸν τῶν ἡγεμόνων ἀπῆλθον ἐπὶ τοὺς χά-
ρακας. καὶ μετὰ τοῦτο τὸ ἔργον ἀγῶν μὲν ἐκ παρα-¹⁹¹
τάξεως οὐκέτ' αὐτῶν ἐγένετο, ἀκροβολισμοὶ δέ τινες
²⁵ καὶ συμπλοκαὶ ψιλῶν περὶ τε ὕδασι καὶ ἐν ἀγοραῖς
παραπομπαῖς συνεχεῖς· κἂν τούτοις μέντοι τὰ πολλὰ
4 ἦσαν ἰσόρροποι. ἐν ᾧ δὲ ταῦτ' ἐρίνετο χρόνῳ, μοῖρᾴ

3 ὀλυμπιάδος om. Ba 6 βωλιανός ACmg ἰουλιανός BC
corr. Sylburg 12 δηοῦν καταλαμβάνει τε A 14 καὶ om.
Ba 17 καὶ ante διέμειναν delevit Sylburg 22 τὸ om. B

τις ἀπὸ τῆς Αἰκανῶν στρατιᾶς παρελθοῦσα καθ' ἑτέρας
 ὁδοὺς [ἀφυλάκτους] ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ῥωμαίων γῆν, ἣ
 πλεῖστον ἀφειστήκει τῆς ὁμόρου καὶ διὰ τοῦτ' ἀφύ-
 λακτος ἦν· ἐξ ἧς ἀνθρώπους τε πολλοὺς συνήρπασε
 καὶ χρήματα, λαθοῦσά τε τοὺς σὺν τῷ Κοιντίῳ περι- 5
 πόλους τῆς σφετέρας γῆς ἀπῆλθεν ἐπὶ τὰ οἰκεία. τοῦτο
 συνεχῶς ἐγίνετο καὶ πολλὴν παρεῖχεν αἰσχύνην τοῖς
 ὑπάτοις. ἔπειτα μαθὼν διὰ κατασκόπων τε καὶ αἰχμα- 5
 λῶτων ὁ Φάβιος ἐξεληλυθυῖαν ἐκ τοῦ χάρακος τῶν
 Αἰκανῶν τὴν κρατίστην δύναμιν, ἐν τῇ παρεμβολῇ 10
 καταλιπὼν τοὺς πρεσβυτάτους αὐτοὺς ἐξῆλθε νύκτωρ
 ἱππέων ἐπαγόμενος καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ ἀκμαϊότατον. οἱ
 μὲν οὖν Αἰκανοὶ διηρπακότες τὰ χωρία, οἷς ἐνέβαλον,
 118 ἀπήεσαν ἐπαγόμενοι πολλὰς ὥφελείας, ὁ δὲ Φάβιος οὐ
 πολὺν προελθοῦσιν αὐτοῖς ἐπιφαίνεται καὶ τὴν τε λείαν 15
 ἀφαιρεῖται καὶ μάχῃ τοὺς ὑπομείναντας νικᾷ γενομέ-
 νους ἄνδρας ἀγαθοὺς· οἱ δὲ λοιποὶ σποράδες ἐμπειρία
 ὁδῶν λαθόντες τοὺς διώκοντας κατέφυγον εἰς τὸν χά-
 ρακα. ἐπεὶ δὲ ταύτῃ ἀνεκρούσθησαν οἱ Αἰκανοὶ τῇ 6
 συμφορᾷ παρὰ δόξαν σφίσι γενομένην, λύσαντες τὴν 20
 παρεμβολὴν ὑπὸ νύκτα ὄχοντο καὶ οὐκέτι τὸ λοιπὸν
 ἐξῆεσαν ἐκ τῆς πόλεως· ἀλλ' ἠνείχοντο σιτόν τε, ὃς
 ἐν ἀκμῇ τότε ἦν, συγκομιζόμενον ὑπὸ τῶν πολεμίων
 καὶ ἀγέλας βοσκημάτων ἀπελαννομένας ὀρῶντες, χρή-
 ματά τε διαρπαζόμενα καὶ αὐλὰς πυρὶ διδομένας καὶ 25
 αἰχμαλῶτους πολλοὺς ἀγομένους. τοῦτο διαπραξάμενος

1 τις . . ἀπὸ B 2 * ἀφύλακτος ὁδοὺς Ba ἀφυλάκτους
 ὁδοὺς Bb ὁδοὺς ἀφυλάκτους R ἀφυλάκτους vocem, quae male
 repetita esset e versu 4, deleui 10 κρατίστην om. B 11
 verba inde ab αὐτοῖς usque ad καὶ om. Ba add. Bb 15
 <ἐπιφαίνεται> Bb ἐπιφέρεται Garter Obs. p. 60

ὁ Φάβιος, ἐπειδὴ παραδοῦναι τὰς ἀρχὰς ἐτέροις ἔδει, τὴν δύναμιν ἀναστήσας ἀπῆγε· τὸ δ' αὐτὸ καὶ Κολντιος ἐποίει.

LXII. Ἀφικόμενοι δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἀπέδειξαν
 5 ὑπάτους Αὐλὸν Ποστόμιον Ἄλβον καὶ Σερούιον Φού-1919
 ριον. οἱ μὲν δὴ νεωστὶ παρειλήφεσαν τὴν ἀρχήν, παρὰ
 δὲ τῶν συμμάχων Λατίνων ἄγγελοι Ῥωμαίοις κατὰ
 σπουδὴν διαπεμφθέντες ἦκον. οὗτοι καταστάντες ἐπὶ
 τὴν βουλὴν διεσάφουν Ἀντιατῶν τὰ πράγματα οὐ βέ-
 10 βαια εἶναι, κρύφα τε διαπρεσβευομένων πρὸς αὐτοὺς
 Αἰκανῶν καὶ ἀναφανδὸν εἰσιόντων εἰς τὴν πόλιν ἀγο-
 ρὰς προφάσει πολλῶν Οὐολούσκων, οὓς ἐπήγοντο οἱ
 πρότερον ἐκλιπόντες τὴν πόλιν Ἀντιατῶν, ὅτ' ἐκλη-
 15 ρουχεῖτο διὰ πενίαν καὶ πρὸς Αἰκανοὺς ἀπαντομολή-
 20 σαντες, ὥσπερ ἔφην. συνδιεφθάρθαι τε τοῖς ἐπιχωροῖς
 ἅμα ἡγγελλον καὶ τῶν ἐπὶ πόλεως συχνούς· καὶ εἰ μὴ
 προκαταληφθῇσονται φυλακῇ ἀξιώχρεω, ἀναστήσεσθαι
 τινα ἔλεγον ἀκεῖθεν ἀπροσδόκητον Ῥωμαίοις πόλεμον.
 τούτων οὐ πολλῶ ὕστερον ἕτεροι πεμφθέντες ὑφ' Ἐρ-
 20 νίκων ἡγγελλον ἐξεληλυθέναι μεγάλην δύναμιν Αἰκα-1920
 νῶν καὶ ἐγκαθεζομένην ἐν τῇ σφετέρᾳ γῇ φέρειν τε
 πάντα καὶ ἔχειν, στρατεύειν δ' ἅμα τοῖς Αἰκανοῖς καὶ
 Οὐολούσκους τὴν πλείω τοῦ στρατοῦ μοῖραν παρεχο-
 3 μένους. πρὸς ταῦτ' ἐψηφίσατο ἡ βουλὴ τοῖς μὲν Ἀν-
 25 τιατῶν ταράττουσι τὰ πράγματα — ἦκον γὰρ ἀπολο-
 γησόμενοι τινες ἐξ αὐτῶν καὶ καταφανεῖς ἐγένοντο

2 <ἀπῆγε> B 5 <Ἄλ>βον B | Φρούριον AB 8 οἱ καὶ
 στάντες A οὔτοι κα<τα> στάντες B | ἐπὶ τῆς βουλῆς vel ἐπὶ τῇ
 βουλῇ c. Reiske 18 ἐκ<ι>πόντες B 14 καὶ om. B 19
 * ὑπὸ O 20 ἡγγελον Ba ἡγγελλ<ον> Bb

οὐδὲν ὑγιὲς φρονοῦντες — φυλακὴν ἑτέραν πέμψαι, ἢ
 ἐμελλε δι' ἀσφαλείας ἔξειν τὴν πόλιν· ἐπὶ δ' Αἰκανοὺς
 ἄγειν τὴν στρατιὰν τὸν ἕτερον τῶν ὑπάτων Σερούιον
 Φούριον· καὶ ἐγίνετο ταχεῖα ἀμφοῖν ἡ ἔξοδος. οἱ δ' 4
 Αἰκανοὶ μαθόντες ἐξεληλυθυῖαν τὴν Ῥωμαίων στρα- 5
 τιάν, ἀναστάντες ἐκ τῆς Ἑρνίκων ἐχώρουν αὐτοῖς ὁμόσε.
 ἐπεὶ δ' εἶδον ἀλλήλους, ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν οὐ
 πολὺ διαστάντες κατεστρατοπέδευσαν, τῇ δ' ἔξης ἐπὶ
 τὸν χάρακα τῶν Ῥωμαίων οἱ πολέμιοι ἦκον διακρίναν
 αὐτῶν τῆς γνώμης ληψόμενοι. ὥς δ' οὐκ ἐξήεσαν εἰς 5
 1921μάχην, ἀκροβολισμοῖς χρησάμενοι καὶ οὐδὲν ἀξιόλογον
 δράσαντες σὺν μεγάλῳ αὐχήμετι ἀπῆλθον· ὁ μὲντοι
 Ῥωμαίων ὑπατος ἐκλιπὼν τὸν χάρακα τῇ ἐπιούσῃ· τὸ
 γὰρ χωρίον οὐ λίαν ἀσφαλὲς ἦν· μετεστρατοπεδεύσατο
 ἐν ἐπιτηδειοτέρῳ, ἔνθα τάφρον τ' ὠρύξατο βαθυτέραν 15
 καὶ χάρακα ἐβάλετο ὑψηλότερον. τοῖς δὲ πολεμίοις
 ταῦθ' ὁρῶσι πολὺ θράσος προσεγένετο· καὶ ἔτι μᾶλ-
 λον, ἐπειδὴ σύμμαχος αὐτοῖς ἀφίκετο στρατιὰ παρὰ
 τοῦ Οὐολούσκων τε καὶ Αἰκανῶν ἔθνους, οὐδὲν ἔτι
 διαμελλήσαντες ἐπῆγον τῷ Ῥωμαίων χάρακι. 20

LXIII. Ὁ δ' ὑπατος ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐκ ἀξιό-
 μαχος ἔσται ἢ σὺν αὐτῷ δύναμιν ἀγωνιζομένη πρὸς
 ἀμφοτέρω τὰ ἔθνη, πέμπει τινὰς ἐκ τῶν ἱππέων γράμ-
 ματα εἰς τὴν Ῥώμην κομίζοντας, δι' ὧν ἤξιον ταχεῖαν
 αὐτοῖς ἐλθεῖν ἐπικουρίαν, ὥς κινδυνευούσης ὅλης δια- 25
 φθαρῆναι τῆς σὺν αὐτῷ στρατιᾶς. ταῦτ' ἐπιλεξάμενος 2

4 φρούριον AB 6 εἰς τὴν Ἑρνίκων O corr. Gelenius
 7 ὥφθησάν τε καὶ εἶδον c. dubitanter Kiessling 19 ἔθνη
 ... οὐδὲν B 20 διαμελήσαντες Bb 22 ἔστιν Ba 26
 ἐπιδεξάμενος A

ὁ συννόματος αὐτοῦ Ποστόμιος — ἦσαν δὲ μέσαι νύκτες
 μάλιστα, ὅτε οἱ ἱππεῖς ἀφίκοντο — διὰ κηρύκων πολ-1922
 λων τοὺς βουλευτὰς ἐκ τῶν οἰκίων συνεκάλει· καὶ γί-
 νεται δόγμα βουλῆς, πρὶν ἡμέραν λαμπρὰν γενέσθαι,
 5 Τίτον μὲν Κόιντιον τὸν ὑπατεύσαντα τὸ τρίτον, ἔχοντα
 τοὺς ἀκμαιοτάτους τῶν νέων πεζοὺς τε καὶ ἱππεῖς,
 ἀρχῇ κοσμηθέντα ἀνθυπάτω χωρεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους
 ἐξ ἐφόδου· Αὔλον δὲ Ποστόμιον τὸν ἕτερον τῶν ὑπά-
 των τὰς λοιπὰς δυνάμεις συναγαγόντα, ὡς ἔδει χρο-
 10 νιώτερον συνελθεῖν, ὥς ἂν αὐτῷ τάχους ἐγγένηται
 3 βοηθεῖν. ἡμέρα δ' ἦδη διέφωσκε, καὶ ὁ Κόιντιος συν-
 ἦγαγε τοὺς ἐθέλοντας πεντακισχιλίους μάλιστα· ἄνδρας·
 καὶ οὐ πολὺ ἐπισχὼν ἐξῆγεν ἐκ τῆς πόλεως. τοῦθ'
 ὑποπτεύσαντες ἔμενον οἱ Αἰκανοὶ καὶ πρὶν ἔλθεῖν ἐπι-
 15 κούριαν τοῖς Ῥωμαίοις προσβάλλειν τῷ χάρακι αὐτῶν 1923
 <καὶ> διανοηθέντες ὥς βίᾳ καὶ πλήθει ἀλωσόμενον
 4 ἐξῆλθον ἀθρόοι διχῇ νεύμαντες αὐτούς. γίνεται τε
 μέγας ἀγὼν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἰταμῶς αὐτῶν ἐπι-
 βαίνοντων τοῖς προτειχίσμασι κατὰ πολλὰ μέρη, καὶ
 20 οὔτε παλτῶν οὔτε βελῶν ὑπὸ τοξοτῶν οὔτε χειρμάδων
 ἀπὸ σφενδόνης ἀφιεμένων ἀδιαλείπτους βολαῖς ἀνειργο-
 μένων. ἔνθα δὴ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις ὃ τε ὑπα-
 τος καὶ ὁ πρεσβευτῆς ὅφ' ἕνα καιρὸν ἀναπετάσαντες

1 μέσ<αι> νύκταις Ba 5 Τίτιον Ba 9 συναγαγόντα
 Ba 10 συνελθεῖν ἂν τάχους A 11 διεπέφωσκε O ἐπέφωσκε
 c. Dindorf in Steph. Thes. s. v. διεπιφώσκα, διέφωσκε c. Kiessling
 12 ἐθέλοντας O quod def. Lobeck ad Phryn. p. 7 ἐθέλοντας
 Sylburg 14 ἔμενον O ἔμελλον c. Sylburg nihil mutandum
 est 16 καὶ add. Kiessling | ὥστε Ba 17 αὐτούς AB 18
 verba inde ab μέγας usque ad ἐπιβαίνοντων om. Ba 20
 βελῶν ἀπὸ om. BC add. Cmg | τοξοτῶν O τόξων c. Sylburg
 * ὑπὸ pro ἀπὸ ego

τὰς πύλας, ἅμα τοῖς ἀκμαιοτάτοις ἐκτρέχουσιν ἐπὶ τοὺς
πολεμίους, κατ' ἄμφω τε τὰ μέρη τῆς προσβολῆς συρ-
ράξαντες αὐτοῖς ἀποτρέπουσι τοὺς ἐπιβαίνοντας τῷ
χάρακι. τροπῆς δὲ γενομένης ὁ μὲν ὕπατος ἐπ' ὀλίγον 5
διώξας τοὺς καθ' ἑαυτὸν [τεταγμένους] ἀνέστρεψεν· ὁ δ'
ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ πρεσβευτῆς Πόπλιος Φούριος
ἐ24 ἐνὶ πλῆματός τε καὶ προθυμίας φερόμενος ἔχρει τῆς
παρεμβολῆς τῶν πολεμίων ἤλασε διώκων τε καὶ κτεί-
νων. ἦσαν δὲ δύο σπεῖραι περὶ αὐτὸν οὐ πλείους
ἀνδρῶν ἔχουσαι χιλίων. τοῦτο μαθόντες οἱ πολέμιοι 10
περὶ πεντακισχιλίους μάλιστα γενόμενοι, χωροῦσιν ἐπ'
αὐτὸν ἐκ τοῦ χάρακος· καὶ οὗτοι μὲν ἐξ ἐναντίας προσ-
ῆσαν, ἱππεῖς δ' αὐτῶν κύκλῳ περιελάσαντες κατὰ
νώτου τοῖς Ῥωμαίοις ἐφίστανται. τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ 6
κυκλωθέντες ὑπ' αὐτῶν οἱ σὺν τῷ Ποπλίῳ καὶ δίχα 15
τῶν σφετέρων ἀποληφθέντες, ἐξὸν αὐτοῖς σώζεσθαι
παραδοῦσι τὰ ὄπλα· προὔκαλοῦντο γὰρ αὐτοὺς εἰς τοῦτο
οἱ πολέμιοι καὶ περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο χιλίους Ῥω-
μαίων τοὺς ἀρίστους αἰχμαλώτους λαβεῖν, ὥς διὰ τού-
των διαλύσεις εὐρησόμενοι καλὰς τοῦ πολέμου· κατα- 20
φρονήσαντες αὐτῶν καὶ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις
ἐ25 μὴδὲν ἀνάξιον πράξαι τῆς πόλεως, μαχόμενοι καὶ πολ-
λοὺς ἀποκτείναντες τῶν πολεμίων ἄπαντες ἀποθνή-
σκουσιν.

LXIII. Διαφθαρέντων δὲ τούτων ἐπαρθέντες οἱ 25
Αἰκανοὶ τῷ προτερήματι παρήσαν ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν
Ῥωμαίων, τὴν τε τοῦ Ποπλίου κεφαλὴν ἐπὶ δορατίου

2 συ(ρρά)ξαντες B 5 τεταγμένους om. B | ἀνέστρεψεν
ἔχων A 7 λήμματος Bb | τε om. B | ἐκφερόμενος c. Reiske
16 ἀπολειφθέντες A

πεπηγυῖαν ἀνατείνοντες καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν τῶν
 ἐπιφανῶν, ὥς δὴ τούτῳ καταπληξόμενοι τοὺς ἐνδον
 καὶ ἀναγκάσοντας παραδοῦναι σφίσι τὰ ὅπλα. τοῖς δ'
 ἄρα πρὸς μὲν τὴν συμφορὰν τῶν ἀπολωλότων ἑλεός
 5 τις παρέστη καὶ ἀνεκλάοντο αὐτῶν τὴν τύχην, πρὸς
 δὲ τὸν ἀγῶνα θράσος διπλάσιον ἐνέφνυ, καὶ τοῦ νικᾶν
 ἢ τὸν αὐτὸν ἐκείνοις τρόπον ἀποθανεῖν, πρὶν εἰς πο-
 2 λεμίων χεῖρας ἐλθεῖν, καλὸς ἔφως. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα παρεστρατοπεδευκότων τῷ χάρακι τῶν πο-
 10 λεμίων ἄγρονι οἱ τε οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἐπισκευάζοντες τὰ
 πεπονηκότα τοῦ χάρακος διετέλεσαν, τὰ τ' ἄλλα, οἷς
 ἀπερύνειν ἔμελλον αὐτούς, εἰ πειραθεῖεν πάλιν τειχο-1926
 μαχεῖν πολλὰ καὶ παντοῖα εὐτρεπιζόμενοι. τῇ δ' ἐξῆς
 αἷ τε προσβολαὶ πάλιν ἐγίνοντο, καὶ ὁ χάραξ διεσπᾶτο
 15 κατὰ πολλὰ μέρη· καὶ πολλάκις μὲν ὑπὸ τῶν ἐξιόντων
 κατὰ συστροφὰς ἐκ τοῦ χάρακος ἐξεκρούσθησαν οἱ Αἰ-
 κανοί, πολλάκις δ' ἀνεκόπησαν ὑπ' ἐκείνων οἱ Θρασύ-
 3 τερον ἐπεξιόντες. καὶ τοῦτο δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐγί-
 νετο· ἐνθα ὃ θ' ὑπάτος ὁ τῶν Ῥωμαίων σαννίῳ διὰ
 20 τοῦ θυρεοῦ διαπερυνηθεὶς τιτρώσκεται τὸν μηρόν, καὶ
 ἄλλοι συχνοὶ τῶν ἐπιφανῶν, ὅσοι περὶ αὐτὸν ἐμάχοντο·
 ἦδη δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἀπειρηκόσιν ἀπροσδόκητος ἐπι-
 φαίνεται περὶ δειλὴν ὀψίαν προσιῶν Κοίντιος, ἄγων
 τὴν ἐθελουσίον ἐπικουρίαν τῶν ἀκμαιοτάτων, οὗς
 25 ἰδόντες οἱ πολέμιοι προσιόντας ἀνέστρεφον ἀφέντες

2 τοῦτο Ba 4 post μὲν rasura fere 6—8 litt. B 5
 ἀνεκλῶντο A ἀνεκλ(ά)οντο Bb 10 οἱ add. B 12 ἀπερ-
 κειν ABb ἀποκηρύττειν vel ἀποκρούειν Ba ἀποκρούειν Kiess-
 ling 18 ἐγένετο ABa 19 σαννίου — διαπερυνηθέντος B
 22 ἐπιφ(αί)νεται B

τὴν πολιορκίαν ἀτελεῖ· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπεξελθόντες
αὐτοῖς ἀπιοῦσι τοὺς ὑστερρίζοντας ἐφόνεον. οὐ μέντοι 4
ἐπὶ πολὺν γε χρόνον ἐδίωξαν ἀσθενεῖς ὄντες οἱ πολλοὶ
127 ὑπὸ τραυμάτων, ἀλλὰ διὰ τάχους ἀνέστρεψαν. καὶ
μετὰ ταῦτα διὰ φυλακῆς εἶχον ἑκάτεροι σφᾶς αὐτοὺς 5
μένοντες ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἄχρι πολλοῦ.

LXV. Ἐπειτ' Αἰκανῶν τε καὶ Οὐολούσκων ἑτέρα
δύναμις καλὸν ὑπολαμβάνουσα καιρὸν ἔχειν προνομεύ-
σαι τὴν Ῥωμαίων γῆν, ἐξεστρατευμένης αὐτῶν τῆς
κρατίστης δυνάμεως, ἐξῆλθε νυκτός· καὶ ἐμβαλοῦσα 10
εἰς τὴν προσωάτω χώραν, ἐνθα τοῖς γεωργοῖς δέος
οὐδὲν εἶναι ἐδόκει, πολλῶν γίνονται χρημάτων καὶ
σωμάτων ἐγκρατεῖς. οὐ μὲν καλὰς γ' οὐδ' εὐτυχεῖς 2
τὰς ἐσχάτας ἔσχον ἐκείθεν ἀπαλλαγὰς. ὁ γὰρ ἕτερος
τῶν ὑπάτων Ποστόμιος ἔγων τὴν συναχθεῖσαν ἐπι- 15
κουρίαν τοῖς ἐν τῷ χάρακι πολεμουμένοις, ὥς ἔμαθε
τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπιφαίνεται αὐτοῖς ἐκ
τοῦ ἀνελπίστου. οἱ δ' οὔτε κατεπλάγησαν οὔτ' ἔδεισαν 3
αὐτοῦ τὴν ἔφοδον, ἀλλ' ἀποθέμενοι σχολῇ τὰς ἀπο-
128 σκευὰς καὶ τὰ λάφυρα εἰς ἓν χωρίον ἐχυρὸν καὶ φυ- 20
λακὴν τὴν ἀρκοῦσαν ἐπὶ τούτοις καταλιπόντες οἱ λοι-
ποὶ συντεταγμένοι χωροῦσι τοῖς Ῥωμαίοις ὁμόσε· καὶ
συμπεσόντες ἄξια λόγον ἔργα ἀπεδείκνυντ' ὀλίγοι μὲν
πρὸς πολλοὺς ἀγωνιζόμενοι — συνέρρεον γὰρ ἐκ τῶν
ἀργῶν ἐπ' αὐτοὺς συχνοὶ ἤδη διεσκεδασμένοι — ψιλῇ 25

3 γε B add. 6 μένοντας O μένοντες Sylburg 11 <δέος>
B 12 γίνο<ν>ται B 13 ἐγκρα<εῖς> B 14 τ<ας>
ἐσχ<ατας ἐσχον> Bb | ἀπαλλαγέντες O praeter Cmg, in quo
ἀπαγγαλᾶς exstat idemque c. Reiske 16 πολεμουμένοις O
πολιορκουμένοις c. Kiessling 25 συχνοὶ ἤδη διεσκεδασμένοι
ψιλῇ AC συχνοὶ ψιλῇ B σ. διεσκεδασμένοι ψιλῇ c. Reiske, ego
Portum secutus verba interpunxi

ὁπλίσει πρὸς ἄνδρας ὅλα τὰ σώματα ἔχοντας ἐν φυλακῇ
 ἐποίησάν τε πολλοὺς τῶν Ῥωμαίων νεκροὺς καὶ μικροῦ
 ἐδέησαν ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ καταληφθέντες τρόπαια τῶν
 4 ἐλθόντων ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς ἀναστῆσαι. ἀλλ' ὁ γ' ὕπα-
 5 τος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Ῥωμαίων ἱππεῖς ἐπίλεκτοι, ἀχα-1929
 λινώτοις ἐπελάσαντες τοῖς ἵπποις κατὰ τὸ καρτερώτατόν
 τε καὶ ἄριστα μαχόμενον αὐτῶν μέρος, διασπῶσι τὴν
 τάξιν καὶ καταβάλλουσι συχνούς. διαφθαρέντων δὲ
 τῶν προμάχων καὶ ἡ λοιπὴ δύναμις ἀποτραπέισα ἐν-
 10 ἐκλινεν εἰς φνγγὴν, οἳ τε φυλάττοντες τὰς ἀποσκευὰς
 μεθέμενοι αὐτῶν ἀπιόντες ᾤχοντο ἀνὰ τὰ πλησίον
 ὄρη. κατ' αὐτὸν μὲν οὖν τὸν ἀγῶνα ὀλλοί, τινες αὐ-
 τῶν διεφθάρησαν, ἐν δὲ τῇ φνγγῇ πάνυ πολλοί, χῶ-
 ρας τ' ἄπειροι ὄντες καὶ ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων ἵππου
 15 διωκόμενοι.

LXVI. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτ' ἐγίνετο χρόνῳ, πεπυσμένος
 ἄτερος τῶν ὑπάτων Σερούιος ἐπὶ βοήθειαν αὐτῷ προσ-
 ἰόντα τὸν συνύπατον δείσας, μὴ ὑπαντήσωσιν αὐτῷ
 οἱ πολέμιοι καὶ διακλείσωσι τῆς πρὸς αὐτὸν ὁδοῦ,
 20 περισπᾶν αὐτοὺς διανοεῖτο προσβολὰς ποιούμενος τῷ1930
 2 χάρακι. ἀλλὰ γὰρ φθάσαντες αὐτὸν οἱ πολέμιοι, ἐπειδὴ
 ἔγνωσαν τὴν συμφορὰν τῶν σφετέρων, ἦν ἀπήγγειλαν
 οἱ περισθάνοντες ἐκ τῆς προνομῆς, λύσαντες τὴν παρ-
 εμβολὴν ἐν τῇ πρώτῃ νυκτὶ μετὰ τὴν μάχην εἰς τὴν
 25 πόλιν ἀπῆραν, οὐχ ἅπαντα πεπραχότες, ὅσα ἐβούλοντο.

2 τε] δὲ c. Sylburg 3 ἀποληφθέντες B αὐτοὶ c. Syl-
 burg 6 πελάσαντες O corr. Hudson 7 μέρος add. B
 12 κατὰ μὲν B κατ' αὐτὸν μὲν R | αὐτῶν om. Ba 22 σφε-
 τέρων] ἐτέρων A 24 μετὰ τὴν μάχην add. B 25 πεπρα-
 γότες οἷα (vel ὥς) c. Cobet Obs. p. 185

χωρὶς γὰρ τῶν ἀποθανόντων ἐν τε ταῖς μάχαις καὶ 3
κατὰ τὰς προνομὰς τοὺς ὑστερήσαντας ἐν τῇ τότε φυγῇ
πολλῷ πλείους τῶν προτέρων ἀπέβαλον. οἱ γὰρ ὑπὸ
καμάτου τε καὶ τραυμάτων βαρυνόμενοι σχολῇ προ-
βαίνοντες ἐγκαταλιπόντων αὐτοὺς τῶν μελῶν ἐπιπτον, 5
μάλιστα δὲ περὶ τὰ νάματα καὶ ποταμοὺς ὑπὸ δόψης
φλεγόμενοι· οὗς οἱ Ῥωμαίων ἱππεῖς καταλαμβάνοντες
ἐφόνευον. οὐ μὲν δὴ οὐδὲ Ῥωμαῖοι πάντα ἐκ τοῦ 4
τότε ἀγῶνος εὐτυχηότες ἀνέστρεψαν, ἄνδρας μὲν γὰρ
ἀγαθοὺς καὶ πολλοὺς ἐν ταῖς μάχαις ἀπολωλέκεσαν, 10
καὶ πρεσβυτὴν ἀπάντων λαμπρότατον γενόμενον ἐν
1931 τῷ ἀγῶνι· νίκην δ' οὐδεμιᾷς ἦτονα τῇ πόλει φέροντες
ἀνέστρεψαν. ταῦτ' ἐπ' ἐκείνων τῆς ἀρχῆς ἐπράχθη.

LXVII. Τῷ δὲ κατόπιν ἔτει Λευκίου Αἰβουτίου
καὶ Ποπλίου Σερουίλλου Πρίσκου παρελιηφότων τὴν 15
ἀρχὴν οὐδὲν οὔτε κατὰ πολέμους ἔργον ἀπεδείξαντο
Ῥωμαῖοι λόγου ἄξιον οὔτε πολιτικόν, ὑπὸ νόσου κα-
κωθέντες ὥς οὕτω πρότερον λοιμικῆς· ἢ τὸ μὲν προῶ-
τον ἵππων τε φορβάδων καὶ βοῶν ἀγέλαις προσῆλθεν,
ἀπὸ δὲ τούτων εἰς τ' αἰπόλια καὶ πολίμνας κατέσκηψε, 20
καὶ διέφθειρεν ὀλίγου δεῖν πάντα τὰ τετράποδα· ἔπειτα
τῶν νομέων τε καὶ γεωργῶν ἤψατο, καὶ διελθοῦσα
διὰ πάσης τῆς χώρας εἰς τὴν πόλιν ἐνέπεσε. · θερά- 2
πόντων μὲν οὖν καὶ θητῶν καὶ τοῦ πένητος ὄχλου
πληθὺς ὅσον διέφθειρεν, οὐ δάδιον ἦν εὐρεῖν. κατ' 25
ἀρχὰς μὲν γὰρ ἐφ' ἀμάξαις σωρηδὸν οἱ θνήσκοντες

2 ὑστερήσαντες ABb 5 μέλλων Ba 7 Ῥωμαῖοι A
9 γὰρ om. O praeter B 14 Φαβίου O Αἰβουτίου Sylburg
15 Σερουίλου O corr. Sylburg 18 ὅσης οὕτω c. dubitanter
Kiessling | verba inde ab λοιμικῆς usque ad φορβάδων om. Ba
26 τε O μὲν Reiske | * ἐ(πι ἀ)μάξαις Bb ἐπὶ ἀμ. R

ἀπεκομίζοντο, τελευτῶντες δ', ὧν ἐλάχιστος ἦν ὁ λό-
 γος, εἰς τὸ τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ ρεῖθρον ὠθοῦντο.
 τῶν δ' ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ συνεδρίου τὸ τέταρτον
 μέρος συνελογίσθη διεφθαρμένον, ἐν οἷς ἦσαν οἱ θ' 193
 5 ὑπατοὶ ἀμφοτέροι καὶ τῶν δημάρχων οἱ πλείους.
 3 ἤρξατο μὲν οὖν ἡ νόσος περὶ τὰς καλάνδας τοῦ Σεπτεμ-
 βρίου μηνός, διέμεινε δὲ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκείνον ὅλον,
 ἄπασαν ὁμοίως καταλαμβάνουσα καὶ διεργαζομένη φύ-
 σιν τε καὶ ἡλικίαν. γενομένης δὲ τοῖς πλησιοχώροις
 10 γνώσεως τῶν κατεχόντων τὴν Ῥώμην κακῶν, καλὸν
 ἡγησάμενοι καιρὸν <εἶναι> Αἰκανοὶ τε καὶ Οὐλοῦσχοι
 καταλῦσαι τὴν ἀρχὴν αὐτῆς, συνθήκας τε καὶ ὅρκους
 ἐποίησαντο πρὸς ἀλλήλους περὶ συμμαχίας· καὶ παρα-
 σκευσάμενοι τὰ εἰς πολιορκίαν ἐπιτήδεια, ὥς εἶχον
 4 15 ἀμφοτέροι τάχους, ἐξῆγον τὰς δυνάμεις. ἵνα δὲ τὴν
 ἀπὸ τῶν συμμάχων ἀφέλουντο τῆς Ῥώμης ἐπικουρίαν
 εἰς τὴν Λατίνων τε καὶ Ἑρνίκων γῆν πρῶτον ἐνέβαλον.
 ἀφικομένης δὲ πρεσβείας ἐπὶ τὴν βουλὴν ἀφ' ἑκατέρου
 τῶν πολεμουμένων ἐθνῶν ἐπὶ συμμαχίας παράκλησιν
 20 ὁ μὲν ἕτερος τῶν ὑπάτων Λεύκιος Αἰβούτιος ἐκείνην
 ἔτυχε τὴν ἡμέραν τεθνηκώς, Πόπλιος δὲ Σερουίλιος
 ἐγγυὲς ὢν τοῦ θανάτου· ὃς ἔτι ὀλίγον ἐμπνέων συν-193ε
 5 ἐκάλει τὴν βουλὴν. τῶν δ' οἱ πλείους ἡμιθνήτες ἐπὶ
 κλινιδίῳ κομισθέντες καὶ συνεδρεύσαντες ἀπεκρίναντο
 25 τοῖς παροῦσιν ἀγγέλλειν τοῖς σφετέροις, ὅτι διὰ τῆς
 ἑαυτῶν ἀρετῆς τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι ἢ βουλὴ
 αὐτοῖς ἐπιτρέπει, μέχρις ἂν ὁ ὑπάτος φάισῃ, καὶ ἡ

1 τε Ο δὲ Sylburg | ὁ del. Cobet Obs. p. 185 2 παρ-
 <αφ>ρέοντος B 11 εἶναι add. Kiessling ἔχειν Αἰκανοὶ c.
 Cobet Obs. p. 185 27 μέχρι Ba

συναγωνιουμένη δύναμις αὐτοῖς συναχθῇ. ταῦτα Ῥω- 6
μαίων ἀποκριναμένων Λατῖνοι μὲν ὅσα ἡδυνήθησαν
ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὰς πόλεις ἀνασκευασάμενοι φυλα-
κὴν ἐποιοῦντο τῶν τειχῶν, τὰ δ' ἄλλα περιεώρων
ἀπολλύμενα. Ἑρνικες δὲ δυσανασχετοῦντες ἐπὶ τῇ 5
λύμῃ καὶ διαρπαγῇ τῶν ἀγρῶν, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα
ἐξῆλθον. ἀγωνισάμενοι δὲ λαμπρῶς καὶ πολλοὺς μὲν
ἀποβαλόντες τῶν σφετέρων, πολλῶ δ' ἔτι πλείους ἀπο-
κτείναντες τῶν πολεμίων, ἐκβιασθέντες εἰς τὰ τεῖχη
κατέφυγον, καὶ οὐκέτι μάχης ἐπειρῶντο. 10

LXVIII. Αἰκανοὶ δὲ καὶ Οὐολοῦσχοι προνομή-
σαντες αὐτῶν τὴν χώραν ἀδεῶς ἐπὶ τοὺς Τυσκλάνων
1934ἀγροὺς ἀφίκοντο. διαρπάσαντες δὲ καὶ τοὺτους οὐδε-
νὸς ἀμνησμένου παρήσαν εἰς τοὺς Γαβίνων ὄρους.
ἐλάσαντες δὲ καὶ διὰ ταύτης ἀδεῶς τῆς γῆς ἐπὶ τὴν 15
Ῥώμην ἀφικνοῦντο. ἐθορύβησαν μὲν οὖν ἰκανῶς τὴν 2
πόλιν, οὐ μὴν κρατῆσαι γ' αὐτῆς ἡδυνήθησαν· ἀλλὰ
καίπερ ἐξασθενοῦντες οἱ Ῥωμαῖοι τὰ σώματα καὶ τοὺς
ὑπάτους ἀπολωλεκότες ἀμφοτέρους — καὶ γὰρ ὁ Σε-
ρουίλιος ἐτεθνήκει νεωστὶ — καθοπλισάμενοι παρὰ 20
δύναμιν τοῖς τεύχεσιν ἐπέστησαν, τοῦ περιβόλου τῆς
πόλεως ὄντος ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ὅσος Ἀθηναίων τοῦ
ἄστεος ὁ κύκλος· καὶ τὰ μὲν ἐπὶ λόφοις κείμενα καὶ
πέτραις ἀποτόμοις ὑπ' αὐτῆς <ἐστιν> ὠχυρωμένα τῆς
φύσεως καὶ ὀλίγης δεόμενα φυλακῆς· τὰ δ' ὑπὸ τοῦ 25

8 πολλοὺς μὲν ἀποκτείναντες τῶν πολεμίων, πολλῶ δ' ἔτι
πλείους ἀποβαλόντες τῶν σφετέρων c. Kiessling μὲν add. B
12 ἀδεῶς om. A 14 Σαβίνων Ὁ Γαβίνων Kiessling coll. Liv.
III 6 16 καὶ ἐθορύβησαν μὲν A 17 κρατῆσ<αι> B 18
ἐξασθενοῦντες B ἀσθενοῦντες R 22 τοῦ om. A 23 ἄσπεως
Ba 24 ἐστιν add. Reiske

Τεβέριος τετειχισμένα ποταμοῦ, οὗ τὸ μὲν εὐρὸς ἐστὶ
 τεττάρων πλεθρῶν μάλιστα, βάθος δ' οἶόν τε ναυσὶ
 πλεῖσθαι μεγάλαις, τὸ δὲ ρεῦμα ὥσπερ τι καὶ ἄλλο
 ὁξὺ καὶ δίνας ἐργαζόμενον μεγάλας· ὃν οὐκ ἔνεστι
 5 πεζοῖς διελθεῖν εἰ μὴ κατὰ γέφυραν, ἣ ἦν ἐν τῷ τότε¹⁹³
 χρόνῳ μία ξυλόφρακτος, ἣν ἔλυνον ἐν τοῖς πολέμοις.
 3 Ἐν δὲ χωρίῳ, ὃ τῆς πόλεως ἐπιμαχώτατόν ἐστιν, ἀπὸ
 τῶν Αἰσκυλίων καλουμένων πυλῶν μέχρι τῶν Κολ-
 λίων, χειροποιήτως ἐστὶν ὀχυρόν. τάφρος τε γὰρ
 10 ὀρώρνεται πρὸ αὐτοῦ πλάτος ἣ βραχυτάτη μελίων ἑκα-
 τὸν ποδῶν, καὶ βάθος ἐστὶν αὐτῆς τριακοντάπουν·
 τεῖχος δ' ὑπερανέστηκε τῆς τάφρου χώματι προσεχό-
 μενον ἐνδοθεν ὑψηλῶ καὶ πλατεῖ, οἷον μήτε κριοῖς
 κατασεισθῆναι μήτε ὑπορυττομένων τῶν θεμελίων ἀνα-
 4 τραπῆναι. τοῦτο τὸ χωρίον ἐπὶ μὲν ἐστὶ μάλιστα¹⁵
 ἐπὶ μῆκος σταδίων, πεντήκοντα δὲ ποδῶν ἐπὶ πλάτος·
 ἐν ᾧ τότε οἱ Ῥωμαῖοι τεταγμένοι κατὰ πληθὸς ἀνείρξαν
 τῶν πολεμίων τὴν ἔφοδον οὔτε χελώνας χωστρίδας
 εἰδότες κατασκευάζειν τῶν τότε ἀνθρώπων, οὔτε τὰς
 20 καλουμένας ἐλεπόλεις μηχανάς. οἱ μὲν δὲ πολέμιοι¹⁹³
 ἀπογνόντες τῆς πόλεως τὴν ἄλωσιν ἀπήεσαν ἀπὸ τοῦ
 τείχους, καὶ δηώσαντες τὴν χώραν, ὅσῃν διεξήλθον,
 ἀπήγον ἐπ' οἴκου τὰς δυνάμεις.

LXVIII. Ῥωμαῖοι δὲ τοὺς καλουμένους ἀντιβασί-
 25 λεις ἐλόμενοι τῶν ἀρχαιρεσίων ἔνεκα, ὃ ποιεῖν εἰώθα-

1 Τιβέριος A Τεβέριος Ba Τεβέριος Bb 3 ὥσπερ O
 εἴπερ Hertlein Hermes X 419 4 δ c. Reiske 8 εἰσκυλίων
 AC <ι>σσυλίων Bb | πολλύων ABa 10 μῖζον Ba μελίων
 Bb 11 αὐτοῦ ABC 12 προσεχόμενον B συνεχόμενον R
 προσεχωμένον c. Reiske 18 χω..στρίδας B 19 τῶν τε
 ἀνῶν A 20 μηχανὰς del. Cobet Obs. p. 185 25 ἐλ(ό)-
 μενοι B

σιν, ὅταν ἀναρχία κατάσχη τὴν πόλιν, ὑπάτους ἀ-
 ἐδειξαν Λεύκιον Λοκρήτιον καὶ Τίτον Οὐετούριον
 Γέμινον. ἐπὶ τῆς τούτων ἀρχῆς ἢ τε νόσος ἐπαύσατο
 καὶ τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα ἀναβολῆς ἔτυχε, τὰ τ' ἴδια
 καὶ τὰ κοινά, πειραθέντος μὲν αὐθις τὸ περὶ τῆς κλη- 5
 ρουχίας πολίτευμα κινεῖν ἐνδὸς τῶν δημάρχων Σέξτου
 Τιτίου, κωλύσαντος δὲ τοῦ δήμου καὶ εἰς ἐπιτηδειοτέ-
 1937 ρους ὑπερθεμένου καιροῦς. προθυμία τε πολλὴ πᾶσιν 2
 ἐνέπεσε τιμωρῆσασθαι τοὺς ἐπιστρατεύσαντας τῇ πόλει
 κατὰ τὸν τῆς νόσου καιρόν· καὶ αὐτίκα τῆς βουλῆς 10
 ψηφισαμένης καὶ τοῦ δήμου τὸν πόλεμον ἐπικυρώσαν-
 τος κατεγράφοντο τὰς δυνάμεις, οὐδενὸς τῶν ἐχόντων
 στρατεύσιμον ἡλικίαν οὐδ', εἰ τινα ὁ νόμος ἀπέλυνε,
 ἀξιούντος ἐκείνης ἀπολειφθῆναι τῆς στρατείας· νεμη-
 θεΐσης δὲ τριχῇ τῆς δυνάμεως μία μὲν ὑπελείφθη φυ- 15
 λάττειν τὴν πόλιν, ἣς ἡγεῖτο Κόιντος Φούριος ἀνὴρ
 ὑπατικός· αἱ δὲ δύο σὺν τοῖς ὑπάτοις ἐξῆλθον ἐπὶ τ'
 Αἰκανοῦς καὶ Οὐολούσκους. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ 3
 ὑπὸ τῶν πολεμίων ἔτυχεν ἤδη γεγονός. ἡ μὲν γὰρ
 κρατίστη δύναμις ἀφ' ἑκατέρου τῶν ἐθνῶν συνελθοῦσα 20
 ὑπαλθριος ἦν ὑπὸ δυσὶν ἡγεμόσι, καὶ ἐμελλεν ἀπὸ τῆς
 Ἑρνίκων γῆς, ἐν ἣ τότε ἦν, ἀρξαμένη πᾶσαν ἐπελεύ-
 1938 σεσθαι τὴν Ῥωμαίων ὑπήκοον· ἡ δ' ἤρτον ἐκείνης
 χρησίμη τὰ οἰκεῖα πολίσματα ὑπελείφθη φυλάττειν, μὴ
 τις ἐφοδος αἰφνίδιος πολεμίων ἐπ' αὐτὰ γένηται. πρὸς 5
 ταῦτα βουλευομένοις τοῖς Ῥωμαίων ὑπάτοις ἐδόκει

3 Γεμίνιον AB 6 σέξτον A ἔκτον Ba σέκτον Bb
 7 Τίτον O Τιτίον Gelenius 12 κατέγραφον c. Cobet Obs.
 p. 185 14 ἀπολειφθῆναι om. Ba | στρατείας Ba 16 φροό-
 ριος O Φάβιος Liv. III 8 coll. c. Sylburg 25 αἰφν<ίδι>ος
 B | πολέμων Ba πολεμ<ίων> Bb

κράτιστον εἶναι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν πρῶτον ἐπιχειρεῖν, κατὰ τοιούδε τινὰ λογισμόν, ὅτι διαλυθήσεται τὸ κοινὸν αὐτῶν στρατεύμα, εἰ πύθοντο ἕκαστοι τὰ οἰκεία ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄντα κινδύνους, καὶ πολὺν κρεῖττον ἡγήσεται τὰ σφέτερα σώζειν, ἢ τὰ τῶν πολεμίων φθείρειν. Λοκρήτιος μὲν οὖν εἰς τὴν Αἰκανῶν ἐνέβαλεν, Οὔετούριος δ' εἰς τὴν Οὐολούσκων. Αἰκανοὶ μὲν οὖν τὰ ἔξω πάντα ἀπολλύμενα περιορῶντες τὴν πόλιν καὶ τὰ φρούρια εἶχον ἐν φυλακῇ.

- 10 LXX. Οὐολοῦσκοι δ' ὑπὸ τε θράσους καὶ αὐθαδείας προαχθέντες τοῦ τε Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος ὥς οὐκ ἀξιωμαχοῦ ὄντος πρὸς τὸ ἑαυτῶν πληθὸς συμφερεσθαι καταφρονήσαντες ἐξῆλθον ἀγωνιούμενοι περὶ τῆς γῆς, καὶ πλησίον τοῦ Οὔετουρίου κατεστρατοπέ-
15 δευσαν. οἷα δὲ φιλεῖ πάσχειν στρατιὰ νεοσύλληκτος ἔκ τε πολιτικοῦ καὶ γεωργικοῦ πρὸς καιρὸν συνελ-1939
θόντος ὄχλου συναχθεῖσα, ἐν ἣ πολὺ καὶ τὸ ἄνοπλον ἦν καὶ κινδύνων ἔπειρον, οὐδ' εἰς χειρὰς ἐλθεῖν τοῖς
2 πολεμίοις ἐθάρσησεν· ἀλλ' ἅμα τῇ πρώτῃ τῶν Ῥωμαίων
20 ἐφόδῳ διαταραχθέντες οἱ πολλοὶ καὶ οὐτ' ἀλαλαγμὸν οὐδ' ὄπλων κτύπον ἀνασχόμενοι, προτροπάδην ἔφενγον εἰς τὰ τεῖχη· ὥστε πολλοὺς μὲν ἐν ταῖς στενοχωρίαις τῶν ὀδῶν καταληφθέντας ἀποθανεῖν, πολλῶ δὲ πλείους παρὰ ταῖς πύλαις ὠθουμένους τῶν ἱππέων ἐπιδιωκόν-
3 των. Οὐολοῦσκοι μὲν οὖν ταύτῃ χρησάμενοι τῇ συμ-
25

1 κράτιστα O κράτιστον c. Cobet Obs. p. 185 | πρῶτον add.
B 3 πύθοντο Ba 4 τοι(ς ἐσ)χάτοις Bb e corr. 6
ἡγήσεσθαι O corr. Kiessling | ἢ τὰ τῶν π. φθείρειν om. Ba
6 verba inde ab εἰς usque ad πάντα om. Ba 10 τε add. B
13 ὅπερ τῆς γῆς c. Reudler Tirol. crit. p. 61 20 ἀλαλαγμῶν
ABb 21 κτύπων Bb

φορᾷ σφᾶς αὐτοὺς ἡτιῶντο τῆς ἀφροσύνης, καὶ οὐδὲν
 ἔτι παρακινδυνεύειν ἐπειῶντο. οἱ δὲ τὰς ἐν ὑπαίθρῳ
 στρατιάς Οὐολούσκων τε καὶ Αἰκανῶν ἔχοντες ἡγεμό-
 νες, πυνθανόμενοι τὰ οἰκεῖα πολεμούμενα γενναῖόν τι
 καὶ οὗτοι δρᾶν ἐβουλεύσαντο, ἀναστάντες ἐκ τῆς Ἑρ- 5
 1940νίκων τε καὶ Λατίνων γῆς ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἄγειν ὥς
 εἶχον ὄργῃς τε καὶ τάχους, τὸν στρατόν, κατὰ τοιάνδε
 τινὰ καὶ αὐτοὶ δόξαν, ὅτι δυεῖν ἔργων καλῶν θάτερον
 αὐτοῖς κατορθῶσαι ὑπάρξει, ἢ τὴν Ῥώμην ἀφύλακτον
 οὖσαν ἐλεῖν, ἢ τοὺς πολεμίους ἐκ τῆς ἐαυτῶν χώρας 10
 ἐκβαλεῖν, ὥς δὴ τῶν ὑπάτων ἀναγκασθησομένων πολε-
 μουμένη τῇ πατρίδι βοηθεῖν. ταῦτα διανοηθέντες ἤγον 4
 τὴν στρατιὰν ἐπιταχύνοντες, ἵν' ἐξ ἀπροσδοκίτου τῇ
 πόλει συμμίσξαντες εὐθὺς ἔργου ἔχωνται.

LXXI. Ἀφικόμενοί τε μέχρι Τύσκλου πόλεως, μα- 15
 θόντες τὸν περιβολὸν τῆς Ῥώμης ὅλον πληθύνοντα
 ὄπλων, καὶ πρὸ τῶν πυλῶν τέτταρας ἐξεστρατευμένας
 σπείρας, ἀνδρῶν ἑξακοσίων ἑκάστην, τῆς μὲν ἐπὶ τὴν
 Ῥώμην ὁδοῦ ἀπετράποντο, τὴν δ' ὑπὸ τῇ πόλει χώραν,
 1941ἣν ἐν τῇ προτέρᾳ παρέλιπον εἰσβολῇ, ἐγκαθεζόμενοι 20
 ἐδήουν. ἐπιφανέντος δ' αὐτοῖς θατέρου τῶν ὑπάτων 2
 Λευκίου Λοκρητίου καὶ θεμένου τὴν παρεμβολὴν οὐ
 πρόσω καλὸν ὑπολαβόντες εἶναι καιρόν, πρὶν ἔλθειν
 τῷ Λοκρητίῳ τὴν ἐτέραν Ῥωμαίων δύναμιν σύμμαχον,
 ἣς Οὐετούριος ἠγγεῖτο, συνάψαι μάχην, θέμενοι τὰς 25
 ἀποσκευὰς ἐπὶ λόφου τινὸς καὶ δύο σπείρας ἐπ' αὐ-
 ταῖς καταλιπόντες, οἱ λοιποὶ προῆλθον εἰς τὸ πεδῖον.

3 ἐκείνων τε καὶ Ο Οὐολούσκων τε καὶ Sylburg 4 πυν-
 <θανόμε>νοι B 5 καὶ αὐτοὶ c. dubitanter Kiessling
 τὴν δὲ ἐν τῇ προτέρᾳ πόλει χώραν ἢ ἐν τῇ προτέρᾳ O praeter B

καὶ συμβαλόντες τοῖς Ῥωμαίοις ἄνδρες ἀγαθοὶ κατὰ
 3 τὸν ἀγῶνα ἐγίνοντο μέχρι πολλοῦ. μαθόντες δ' ἐκ
 τῶν κατὰ νότον φρουρῶν τινες καταβαίνουσιν ὑπὲρ
 ὄχθου στρατιὰν ὑπέλαβον ἥκειν τὸν ἔτερον τῶν ὑπά-
 5 των ἔγοντα τὴν σὺν αὐτῷ δύναμιν, καὶ δέισαντες, μὴ
 κινλωθεῖεν ὑπ' ἀμφοῖν, οὐκέτι διέμειναν, ἀλλ' εἰς
 φυγὴν τρέπονται. ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι οἱ θ' ἡγεμόνες
 αὐτῶν ἀμφοτέροι γερναίων ἀνδρῶν ἔργα ἀποδειξάμενοι
 πίπτουσι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ μαχόμενοι περὶ αὐτοὺς¹⁹⁴²
 10 ἀγαθοί· οἱ δὲ φυγόντες ἐκ τῆς μάχης εἰς τὰς ἑαυτῶν
 4 ἑκάστοι πατρίδας σκεδασθέντες ἀνεχώρησαν. ἐκ δὲ
 τούτου πολλὴν ἄδειαν λαβὼν ὁ Λοκρήτιος ἐφθειρε τὴν
 Αἰκανῶν γῆν, καὶ Οὐετούριος τὴν Οὐολούσκων, ἕως
 ὁ τῶν ἀρχαιρεσίων ἐπέστη καιρὸς. τότε δ' ἀναστή-
 15 σαντες τὰς δυνάμεις ἀπῆγον ἐπ' οἴκου καὶ κατήγαγον
 ἀμφοτέροι τοὺς ἐπινικίους θριάμβους· Λοκρήτιος μὲν,
 ἐπὶ τοῦ τεθρίππου παρεμβεβηκώς, Οὐετούριος δὲ πεζὸς
 εἰσελαύνων. δύο γὰρ οὗτοι θριάμβοι δίδονται τοῖς
 ἡγεμόσιν ὑπὸ τῆς βουλῆς, ὥσπερ ἔφην, τὰ μὲν ἄλλα
 20 ἔχοντες ἴσα, τῷ δὲ τὸν μὲν ἱππικὸν εἶναι, τὸν δὲ πε-
 ζικόν, διαφέροντες.

3 τινος A 17 τοῦ del. c. Reiske 19 * τὰ μὲν ἄλλα
 ταμεῖα ABb τ. μ. ἄ. ταμία Ba βραβεῖα vel πρεσβεῖα c. Reiske
 πομπεῖα Grimm Lect. Dion. IV p. 15, τὰ τιμῆς Sintenis Em.
 Dion. I 28, πάντα Schnelle Ann. phil. 1857 p. 377, τιμία Kiess-
 ling ego ταμεῖα vocem ex dittographia natam delevi Ann.
 phil. 1886 p. 32



Stanford University Libraries

3 6105 124 429 205



PA
340
D6
188
v.3

34
D6
188
v.3

